كتاب لغت حليمي ١٩ محمود حلمي عوض

قلي كريدي خير كنده خيرزواله سي چون يترح يعني قصابلر اوستنده ات كسدوكي و اوستنده اولدوغي

الفقير محمود الامام بجامع اسبهان

حلمي

لعبد حلمي

من مواهب الله الوهاب
الى العبد الفقير محمد بن الشيخ
بصادق زاده
اسبانوزادي

حلل

الله حسبي
من مواهب الله الوهاب
عبد الحليم ...
...

عدد اوراق
٢٠٦

من مواهب الله الوهاب للعبد الصمد
الكندي علي الشهير بالبگلجي زاده

الم يرضك الرحمن في سورة الضحى
فحاشاك ان ترضى وفينا معذب
من كتب العبد الراجي شفاعة
سيد الكونين حاجي بشير ناظر
الحرمين الشريفين
سنة ١١٤٣

الملك لله قد دخل في خط
عبده الحاج بشير آغا دار السعادة ...

هذه النسخة الجميلة من وقف حضرت مولانا صاحب الخيرات الحسان
ساحب ذيل الجود والاحسان منور مصابيح المقاصد بانوار العناية
مفتح مغالق المراصد بمفتاح الكفاية جامع محاسن العلم والعمل حائز مجامع البر
الاكمل الآن وهو آغا دار السعادة الحاج بشير وفقه للخير المزيد والبر الكثير
من هو على كل شيء قدير حرره الفقير اليه سبحانه وتعالى
محمد امين المفتش باوقاف الحرمين
عفي له

٦٣٨

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد بليغ وثناى بى دريغ مر خداى جل جلاله وعم نواله كه شرح كننده صدور ست از بهر اسلام وپر كننده نفوس شعور ست اندر دل انام ودرود وسلام وتحاياى تام بر روح پاك سيد الانام محمد مصطفا عليه السلام وبر ارواح ال واصحاب او باد ما اختلف الالس بين العباد وبعد چنين مى كويد ضعيف شكسته بال ونحيف بركشته حال المتوسل الى ما ينال باللطف الالهى والعون العليمى لطف الله ابن ابى يوسف الحليمى شكر الله مساعيه وجعل الى الخير داعيه كه چون بهر ضبط زبان ملاحت كتاب جامع وبر لطافت بر رشته نظام كشيده بودم وبانواع قوانين ولطايف ارايده وبنام بحر الغرايب اشتهار داشته وهر كسى بروى دستى افراشته اما در مشكلاتش كه متردد كشتند بر سوى فقير وحقير متردد كشتند پس بر حرص ونياز ايشان رافتى بردم وقصد توضيح اين كتاب كردم وشرح او را بر دو دفتر تقسيم كردم ودر هر دو دفترى صد هزاران فوايد تعليم والله العليم الحكيم دفتر اول در بيان لغات بتاييد ابيات ثقات مرتب بر ترتيب حروف هجا ولطف الله المتوقع والمرتجا والله اعلم حرف الالف همزه مفتوحه كه عربده اداة استفهام وادات ندادر فارسيده فرس شاعرلرى بعض ادوات قللرنده ادخال ايدرلر كويا كه انلرك قاتنده حرف تنبيه در اسدى بهم چون بود مهر وكين وكاه جنك ابا آبكينه كجا سخت سنك فردوسى ابر داد ودو هفت شد كدخداى كرفتند هر يك سزاوار جاى فردوسى الجرم را ركنى ظلم جور كه كند لى كنه مرترا جوز دور والف ساكن كه اسمك آخرنه

اولاش

اولاشر علامتى ندادر شاها وخداوندا وسرورا كبى وكاه اولور كه استغاثه وندبه مقامنده ايراد اولنور شيخ سعدى دردا وحسرتا كه عنانم ز دست رفت دستم نميرسد كه بكيرم عنان دوست وكاه اولور كه بعض تركيبلرده الف ساكنه فاصله توسل اولنور سرازير وسرابالا كبى وكاه اولور كه محضا زايد كلور شويله كه ذكر اولنور وعلى التسويه اولور افاده معناده لطيفى كفتم كه قد تو سروناز ست كفتا سخن قدم دراز ست والف اطلاق خود فرس شاعرلرنك شعرلرى اخرنده چوق كلور شاكر بخارى با آتش درون بر مثال سمندرم هيدون آب اندرون چون نهنكا الف ممدود كه بعض مصادر وافعال اوللرنده فرس شاعرلرنك شعرلرنده واقع اولمش در شويله كه اندن تجريد اولنسه اصل معنايه خلل كلمز اكى دخى نخالى كلادر يا محضا زايددر كويا كه تنبيه چون ادخال اولنمشدر رودكى چون بكردد باى اواز باى دان آشكوخيده باند جمجان ويا خود اكله دخى انسوزد حى لغتلرى وآريدن واواريدن كبى وهم آمدن لفظندن صيغه امر كه شا بعا بيا كلور وآولنده بايله كاه اولور كه شاعرلرك شعرلرنده بادن تجريد اولنمش واقع اولور حافظ شيرازى حافظ چو يادمست كه كاه مى نوازد دنجش زبخت منما بازآ بعذر خواهى وقاعده مقرره دركه هر صيغه امر مجرد بعضى تركيبلرده وصف استعمال اولنور وصف تركيبى ديرلر پس معنى دان وخرده شناس اولنلره معلوم اولدى كه خوش آينده وپنهان آينده وجست آينده يرنده خوش آ وپنهان آ وجست آ ديمك جايز اوله وبوندندر كه تكرى تعالى جل جلاله وعم نواله خدا ديرلر يعنى كند وكلجى زيرا كه وجودى كندو ذاتنك مقتضاسيدر غيره احتياجى يوقدر

بو سوز باعتبار الاصل رشیدی علم خاص اولمشدر غیره اطلاق اولنمسی جایز دکلدر
مکر که ترکیب اصلی قصد اولنه . آمد بر من که من رسولم کفتم تو بر و که من خود آبم
آب صو و دوم تار نخندن بر آیك اد یدر که آغستوس عیکله مشهوردر آباد
شین صمعو معناسنه و کلمهٔ تحسین در آفرین معناسنه . شمس فخری . ز کرد کار
بدین پادشاه باد آباد . که کرد ملك جهان را بعدل و داد آباد . آبادان شین اولان یر
آبادانی شینلك عمارت معناسنه آبان بر آیك ادیدر تاریخ فرس قدیمدن و تاریخ
جلالیدن تاریخ جلالیده متعین اورته کوز آیی آدیدر تاریخ فرسده کبیسه اعتباری
اولنمدوغندن اوتروالتروکرودورایدر بیهیوك اعتبار ایدرلر ان شاء الله تعالی
شرح اولنه و هم فرس ایلرینك اوننجی کونی که آبان آینده بیرام ایدرلر آی و کون
آدی متفق اولدوغندن اوتروآب بشت منی که دوله دوش اندن اولور آبخانه
مستراح که متوضا دخی دیرلر آبخور قاعده مقرر اوزرینه صفتدر صولانجی و صو
ایچجی یك اولور صکره شایع و ذایع اولدی صو ایچجك یره صواد معناسنه لطیفی
درین آبخور کس نکشت آبخور که آخر بجا کش نشد تیره تر . آبخورك اوکلی اسمی
مشربدر صوات معناسنه صکره نعی آبخور وصف ترکیبی صولانجی و صو ایچجی معناسنه
واو رسمی سرو تر قافیسنده استعمال اولنور آبخوست اطاجزیره معناسنه واو
رسمی درست و مست قافیسنده استعمال اولنور عنصری . بر سرباد تند و موج بلا
تا بیك آبخوستشان افکند . آبدار صولو هر نسنه که تازه و تر اولا انك وصفنده
استعمال اولنور آبدان صو محلی دیمك اولور زیرا که دان لفظی هر اسمك که آخرنده
اولاشو اولاسمك محلنه دلالت ایدر سرهدان و نمكدان کبی یس هر یرده که صو جمع

اولور آبدان دیرلر صولوقه و اکرکه دیرلر و قاوقه دیرلر مثانه معناسنه آبدستان
ابریق آبدندان زبون لطیفی کوچه کشتم آبدندان درجهان جاسدان . لیك همچون علك
دومی بوی خوش آید زمن آب و غن آشك اوزرنه کلن اوزی که عربجه زبدنقاء
دینور آبریز مستراح آبخانه معناسنه عامه تحریف ایدوب هیهودیز دیرلر آبسق
یوکلو اولن دیشی آب سرد بحتی که عربجه قریس دیرلر آبشتگاه مستراح
آبخانه و آبریز معناسنه قریع الدهر . نه همی باز شناسند عبیر از سرکین
نه کلستان بشناسند ز آبشتگاه آبشخور صواد یعنی صو ایچجك یر که ادم و طوار
اورادن صو ایچرلر وار رسمی سرو تر قافیه سنده استعمال اولنور کمال اصفهانی
کی با بشخور حکمت دل تو راه برد . کز کدایی همه خود در دل تو نان کردد آبکامه اولدر که
اوتوز رطل بغدای اون یا اربه اون بخشی یغوره لر خمیر سز و طوز سز اندن صکره
بیشوره لر قورده لر و کلرا و توز رطل فوده یکرمی رطل طوز قوب بر بشل صیرلو قاب
ایچنده یغوره لر بر ربع جوردك اوتی الکدربع راز یانه قتلر یای اتی سنده قرق کون
کونشده قویلر هر کون اوچ کره ایرته واویله واخشم یغوره لر اوزرینه صوبجالر
قراریجق بز بزینه ایچنه قویلر اوزرینه بر اولقدر دخی صوبجالر الکی هفته
قو بالرصباح واخشم قرشدوره لر قیمغه بشلیجق دنیالر ساکن اوله ساکن اولجق
سوزه لر تغلنی بینه او لیشل صیرلو قاب ایچنه قویوب صوبجالر بر هفته مقداری
کونده اوچ کز قرشدوره لر اندن صکره سوزوب او اکنه قته لر کنشه قویلر
تغلنی اینجلین ایلیلر عربجه اکامری دیرلر آکبش سعا وصو حکین طوار آکند سیل بولی
شمس فخری . از سیل خیز حادثه اعدای شاه راه شد خانمان خراب بکردار آکند . و غول

صویه دخی دیرلر که بریرده ایریکلور جمع اولور ترکجه اکوزك دیرلر آبگیر معناسنه
بهرامی؛ هر که باشد تشنه وچشمه نیاید هیچ جای • بی گمان راضی باشد گر بیابد آبگند •
آبگیر اکوزك یعنی اول چقوردر که انده صو جمع اولور آبگینه شیشه زجاج معناسنه
آبله قبرجق کورکسه ایتی قابندن اولسون شمس فخری مانده در سنگلاخ محنت و غم
آبله کرده یا شکافته بل کورکسه یرمز خلطی طبیعت دفع ایدوب کندن اولسون
مثلا چیچك که آدمك کودسنده چیقر عربجه جدری درلر طب کتابلرنده ما آبله
لفظی که ذکر اولنور همان جدری مراد در آبلیسه ایکنجی حارث معناسنه لطیفی
چو ابن الوقت نبود آبلیسه • بنیرك چیندا و وقت مریسه آبی ایوا که عربجه
سفرجل دیرلر آبیار صو صوارجی مثلا اکنجی رباعی کمال اصفهانی تا کشت تخم مهر
تو بکدم جدا نشد تا زچشمه سار خون جگر آبیار چشم آتش اود نار معناسنه
آتش افروز وآتش انگیز طرتوق که اودی آنکله یقرلر آتش تابه کولجن که اوده
اسیتقدن بلدر قزل قزل اولور آتشدان اوجق آتشزنه چقمق که آنکله طاشدن
اود چیقرلر آتشگاه اود قوشدورجی اکسو که عربجه شعر دیرلر آتشکده
اول اودرکه مجوسیلر انده اوده طابوب طپرلر آجستن اغاج وطاش ودکك دلمك
نواجسته دیرلر یکله دیکلمش باغه آخال هر نسنه که سقط ودشکون اولا
فرخی از بس گل مجهول که در باغ بخندید • نزدیکی همه کس گل معروف شد آخال آختن
برکسنك اوزرینه قلج وبچق چکمك وسکو حواله ایتمك اسدی دگرباره هر دو سپه ساختند •
کشیدند وصف تیغ وخشت آختند • وچیمق واوکرنمك وادمان ایتمك معناسنه دخی
روایت اولنمشدر آخته ایتمش ات خصی معناسنه واوکرنمش ذلول معناسنه آخر

فارسی

فارسی صحیحدر که تعریض وتعجب مقامنده استعمال اولنور لطیفی دا هر زدی دو
لطف نمودی بدلبری • آخر چه شد که از سر من بازگشتهٔ اخربان قوماش
آخشیج ضدّ اخشیجان عناصر اربعه که بری برنك ضدیدر اجسام نامیه نك
جزء اولدوغی اعتبارله الفونونله جمع اولندی غلبهٔ استعمال الله عناصر اربعه تخصیص
اولندی احمد کرمانی تا که شکرد کبوترجان • شاهین قضا زآخشیجان آخیز
مهره دیوار که بالجمع قالب قالب کسرلر اوسهرلر یاخود قالب اچنه دوکرلر انده
قوریدر اندنصکره قالبجکیدردرلر آذار برایك ادیدر تاریخ رومیلرندن
مارتدر بکله مشهوردر آذر اود آتش معناسنه وبرایك آدیدر تاریخ فرس
قدیمدن وتاریخ جلالیدن تاریخ جلالیده متعین اخر کوز آیدر تاریخ فرسده
کبیسا اعتباری اولنمقدن اوترو التروکردورایدر وهم فرس یلرینك
طقوزنجی کونی که آذر آینده بیرام ایدرلر وانوری که آذار مقامنده استعمال ایتمشلر
تسامح قبیلندندر اگر نه کلك او شد نافهٔ آهو • وگرنه طبع او شد ابر آذر •
چرا بارد بنطق این در دریا • چرا ایزد بنوك آن مشك اذفر • وآخر قصیده ده ددی
همیشه تا بود دی بیش از امروز • همیشه تا بود دی بیش از آذر آذرخش یلدرم
صاعقه معناسنه رودکی نباشد زین زمانه بس شگفتی • اگر بر ما ببارد آذرخشا
آذرنگ محنت وغصه بوشکور زفرزند بر جان وتن آذرنگ توازبهر او روز وشب جوه نهنگ
آذرفزا اود یاقجی آذرگشب اوده طپن کافر لطیفی اگر رخ نماید بدین شیوه دوست •
شوند اهل اسلام آذرگشب آذرمه ایرکی قوملری که ایکی یاره اولور شمس فخری
زین اسب کتلی شه راه ازمه ومهر بسته آذرم است آذین عادت وآرایش وبر

بادشاه شعره کلدکده شعر خلقی قرشو چیقرلر یول اوزرنده کوسکلو طوپندرلر اولکوسکلوه آذین دیرلر امیر معزی بو ایکی معنای بر بیتده جمع ایلدی تا رسنك خم کرفته بر کلش آذین بود
خم کرفتن قامت عشاق را آذین بود **آذینه** جمعه کونی **آراستن** و **آرستن** بزمك
یعنی زینت اتمك مستقبلاتنده سین رایه قلب اولنور آراید و آرایندە دیرلر خواجه سلمان
بسیار مشو غره بدین حسن دلاویز کاین حسن دلاویز ترا عشق من آراست عنصری
بنام کشت آرسته باد اینکاه شعر و خطبه تا حشر **آرام** قرار اسم مصدردر
وصیغهٔ امر و وصف ترکیبی **آرامکاه** و **آرمکه** قرار ایدەجك یر **آرامیدن** قرار
اتمك یعنی دیگلنمك **آرایش** بزینش دیمك اولور اما بزك معناسنه شایع اولمشدر
آرد سکون را ایله اون دقیق معناسنه و فتح را ایله صیغهٔ مستقبلدر آوردن
لفظندن کثرت استعمال ایله واوی حذف ایدوب آرد دیرلر واصلی اوزره آورد
دیمک دخی جایزدر **آردبیز** الک منخل معناسنه **اردماله** بولاماج آشی **آردینه** اون آشی
آرغده خشمله حرکته کلن بی تحمل وایشه حریص اولان کمسنه رودکی کهی آرغده
وکه آرغده کهی آشفته وکه اهسته **آرمدن** و **آرمیدن** آرامیدن لفظندن
تخفیف اولنمشدر فردوسی چو بیدار باشی تو خواب آیدم چو آرمیده باشی شتاب آیدم
اسدی سپاه آرمید اندر جای خویش همان شب همان راه بو خواند پیش **آرنك**
و **آرنج** دیرسك مرفق معناسنه استن از برای رنج دلم تا با رنج می زنی هر دم
اما شمس فخری معیار جمالیده الفواك قصری ایله روایت ایلدی چه غم مملکت را که در دفع ظلم
شکستست شاه آستین تا آرنج مثال آرن لطیفی مشو با مفسد و دزدان مقارن
که خون آلوده نایی تا بارن وارنك فتحه سیله دخی لغتدر معنی موضوع له بودر که نعل

اولنك

اولدی نتا که واوله دان شایع واذایع لغتدر اما بعضی شعرانك عبارتندن
منفهم اولور که بیلك معناسنه اولنور که بو شکور کهی بازی بازوش را افراشته داشت
کهی برنج جهان اندرون سیر دارنج **آرنك** درلو کونه معناسنه حق بودر که ارنك رنك
معناسنه در از وارنك کرفت یعنی اندن رنك الدی شمس فخری اکر قلم زجوار کفت
کهر باشد سزد که کیرد همنشین ز همنشین آرنك کمال اصفهانی ای عجب شیر خسروا زچه سبز آرنك شد
چون همه ساله ز خون خصم می باید خورش **آروغ** ککرمك جشاء معناسنه شمس فخری
فقع ناخورده چند از معده تنك بر نیشمرد جلد ایام آروغ **آره** دشن دبی خسروی
بادام چشمکانت رخنه شود بوسه وان سی و دو کهرها هم بکسلد زآره **آری** اوذکه هنه
دخی دیرلر نعم و بلی معناسنه **آریغ** بر کمسنك سوزندن طرلغمق متنفر اولمق شمس فخری
از جفای زمانه چند رسد بدل خسته نفرت و آریغ **آز** طمع کمال اصفهانی از شست
این همه چیز چنین نا بایست آز کم کن تو که نرخ همه ارزان کردد **آزاددرخت** براغ
ادیلمك که ده یمشی یکی اقچه یمشی اولور طبرستانده طاحکه دیرلر طبیب لرقتنده معروفدر
آزار آزردن لفظندن مشتق در اسم مصدردر استعمال اولنور آزرلق معناسنه
حافظ مباش در پی آزار وهر که خواهی باش که در شریعت ما غیر ازین کناهی نیست وهم
صیغهٔ امردر و بعضی ترکیبلرده صفت دخی استعمال اولنور دل آزار واستاد آزار
کبی **آزخ** سکل که کودده چیقر عربجه ثؤلول دیرلر طبیبلر جمع ایدوب ثالیل دیرلر
مرادی ان زشت عمامه بر سر او چون آزخ زشت بر سر کیر فتح زای عجمی ایله دوزخ
وصنغ قافیه سنده استعمال اولنور **آزدن** اکینله بر نسنه صرلق وبجاغی بر نسنه
صنجمق حاصلی بر کمك دیمك اولور احکام معناسنه شاکر بخاری اندام دشمنان

آزر اود که بقار لر وسوکمك وآرقه ونوت و بها

تو ازتیر تاوکی مانند سوک خوشه دجو باد آزده • اسدی بی اندازه سیمین و
زرین دده درون مشك و بیرون بدر آزده • شمس فخری درمعدلتش ظالم
وبی باک بماندند همچو نخرلنکی که بود آزده در شلك • جانور صورتنده دزلمش
شیره آلتلری وقنجق وصغنده در آزردن آزرلق مستقبلاتنده زا یله
را اراسنده الف زیاده ایدلر آزارد و آزارنده دیرلر آزرم فتح زاء معجمه ایله
اندن صکره سکون راء مهمله ایله اود وحرمت لطیفی هران که آیان ودین شهر دارد
زیبران و زنان آزرم دارد • وایرک قوملری که اکی باده اولور شمس فخری زین و
اسب کتلجی سته را ازمه ومهربسته آزرم شست آزفنداك اینکم سغمال قوس قزح
معناسنه لطیفی میغ چون پنبه باد چون نداف • آزفنداک چون درونه داو •
آزمایش و آزمودن و آزمون بری برندن مشتق لفظلردر آزمودن
مصدردر صنق دیمك اولور تجربه معناسنه مستقبلاتنده واوی الفه قلب ادوب
مابعدنده بر زیاده ایدلر آزماید و آزماینده دیرلر آزمایش و آزمون اسم مصدردر
اسدی بکجا تیغ تو دارم الماس کون • بر خصم تو خواهش کرد آزمون آزند اکثر ارباب
لغت خلك دیو نقل ایلدیلر حق بودر که کوجله کوطی بر برنه قرشدوریب و ژواننه
دکولرانکا آزند دیرلر آژدن الکلك مثلا اکنیله صرمق وتیلله برنسنه دیر کتمك
لطیفی نیست ندان سست آژنده همچو دندان رسته خابنده • وصنجمق معناسنه دخی
کلور کسایی عصیت کرده برون کن و زوزوخ نورده جکربا آژن واکج ازو سامان کن
آژنك یوز بروشقی کرکسه قرمقدن طبیعتنه عارض اولسون کرکسه قاقمقدن
وانجنمکدن عارض اولسون اسدی بر آژنك رخ دادیا بنح طور کرك • که کرکوحکم هست کاذم بزرك •

آژخ جیق که کوزدن چیقر کی بکلره جمع اولور لطیفی کویا کماشیانه دیو بوست جنم و
همواره بابلیدی و اژخ کند است آژیر زیرك وجست فردوسی سیه رانکه دارد آژیر باشی
شب و روز با ترکش و تیر باشی • آژنغ راء مهمله ایله دخی زاء معجمه دخی وابتدا
اتش یومشق نرم معناسنه لبیبی دوستا جای بین و مرد شناس • نشوم
من با آسیای تو آتش • وعربیه مرسین اغاجنه دخی آس دیرلر آسا اسمك توبا معناسنه
اسم مصدردر ومصدرنده آساکشیدن دیرلر وبکدش معناسنه دخی کلور مانند
مراد فی مشك آسا وعنبر آسا کبی و آسودن لفظندن صیغه امردر و بعضی ترکیبلرده
صفت دخی استعمال اولنور روح آسا ومهمان آسا کبی آسان کلز یعنی قولای آسایش
راحت ودینجلق اسم مصدردر آسودن لفظندن آستانه ایشك عتبه معناسنه
آسته جکردك مثلا خرمانك وکجی بویبزنك واوزمك وعنابك آستی و آستین
بیك کمال اصفهانی روح الله ازز اشتی مریم آمده است • صدر مریم آست روح ترا اندر استین
آسغده اکسوك بر نسنه دمعروفی ایستاده میان کرمایه • همچو اسغده کرد میان
تنور آسمان کوك سما معناسنه وقوس ایلرنوك یکرمی بدنجی کونی آسمانه
اوك سقفی که بعضی یرلرده ارسنوع درلر آسودن دکلنمك ودکلندرمك
مستقبلاتنده واوی الفه قلب ادرلر ما بعدنده بریا زیاده ادرلر اساید
واساینده درلر آسیا و آسیاب دکرمن طاحون معناسنه خواجه سنائی
باکران جان مکوی هرکز راز • کاسیا چون دوشد شود غماز • بو بیتدن
اکلنور که دکرمنوك طاشنوك آدیدر سوز معنای موضوع له ده مجاز مرسل
طریقیجه خود قنقسی کرکسه مراد اولسه اولور آسیب بیوك برینه یان

يان باشی كلمك اسم مصدردر شمس فخری زد ندبهلو بهر جون سپهر قدرت شاه كبود
كشت تن آسمان ازان آسيب صكره زحمت وسنكلك معناسنده شايع اولدی آسيمه متحير
وسر كردان فردوسی جنان كشكر كش وجندان سوار سراسيمه كشتند ازان كارزار
آشام وآشاميدن اچمك وشرب معناسنه اشاميدن مصدردر اشام اسم
مصدردر وهم امر صيغه سدر وبعض تركيبلرده صفت دخی استعمال اولنور زهر آشام
وخون آشام كبی آشپز اشجی طباخ معناسنه آشتی برشوق وصلح معناسنه آشفتن
متغير وقرشق مرشق اولمق حال وعقل وهر نكه وار آدمده وغيرده استعمال اولنور آشكوی
اوا وزرنده ودرك اوذرنده يجايا يلمش كوشك وجار طاق توی كه ازغرفه اشكوی طارم جرخ
نزول يافت بايوان جدّ تو تنزيل آشنا بلش وصوده يوزمك وصوده يوزن كمسه
خواجه سلمان دلت را باغم عشقت بمعنی اشنايی ده كه تن را اشنا كردن نمی شايد در آن دريا
آشوب اوزكوكه ايل بر برنه قارشور وهر نسنه نك بری برنه قرشمسی وحركته كلمسی
ودكزك بوشنقولمغی واشفتن لفظندن امر صيغه سيدر بعض تركيبلرده صفت دخی استعمال
اولنور حافظ فغان كه آن طوطيان شوخ وشيرين كار آشوب جان بردند صبر از دل كه تركان
خوان يغمارا آشوفتن آشفتن معناسنه دربلكه اصلدر صكره تخفيف اولنمشدر آشيان
وآشيانه يوا آغار واغاريدن اصلمق واصلتمق هم متعدی استعمال اولنور هم لازم
آغاريدن مصدردر اغار اسم مصدردر وهم امر صيغه سيدر بعضی تركيبلرده
صفت دخی استعمال اولنور آغاره بيزدر كه بشمجی لر كونله بشت آرده سنه قيوب تكرلر
عجبه نخاس دير لر بو لغت هم راء مهمله ايله روايت اولندی وهم زاء معجمه ايله آغاز
اول آغاز كردن وآغازيدن بشلمق ابتدا معناسنه آغاليدن يلمك تحريض

آغشتن بزحكوب يشمق وتمكين اتمك هم لازم استعمال اولنور هم متعدی فردوسی
از ايرانيان من بسی كشته ام زمين را بخون وكل آغشته ام وطوغرمق معناسنه
دخی كلور رعربجه تقطيع ديرلر آغشته اول كه بزحكوب اصلنمش ويومشمش اوله عنصری
لاله از خون ديده آغشته متحير بمانده سر كشته آغوش قوجاق وقوجاغه صغن
اوت وبغدای واريه باغی خرمه معناسنه وآغوشيدن لفظندن اسم مصدردر
وصيغه امر ووصف تركيبی آغوشيدن قوجمق وقوجقلمق آغيشتن آغشتن
معناسنه دربلكه اصل بودر صكره تخفيف اولنمشدر آغيل كوز قويرو وغيله بقمق
اسم مصدردر حكاك نومك اورا يكی سلام زدم كرد زی من بچشم خشم آغيل
آفتاب كنش شمس معناسنه آفتابكاه كنی كه قوز مقابله سنده استعمال اولنور آفتابه
ابريق افروشه بر نوع حلوادر رودكی رفيقا چند كويی كو نشاط ت
بنكر يزد كس از كرم آفروشه آفريدن يرتمق تخليق معناسنه مستقبلاتنده بر
خلاف قياس بر نون زياده اولنور آفريند وآفرينده دير لر قياس بوايدی كه يای
حذف ايدوب آفرد وآفرنده ديالردی آفريده يرد لمش مخلوق معناسنه
آفريده كار يرد جی خالق معناسنه آفرين كلمه تحسين در وآفريدن لفظندن
صيغه امردر بعضی تركيبلرده صفت دخی استعمال اولنور آفرينش يرد لش اسم
مصدردر معنی مفعوليت اوزرنه خلاف قياسجه آفيلن آوكك ديدكلری اوت
كه بعضی يرلرده لوطه ديرلر آقشته كلو محبا معناسنه آگاه واگه خبردار
آگاهيدن طويمق تنبه معناسنه وطويدرمق اخبار واعلام معناسنه اگج
قولاب براغجدر كه اوجنه اكوج مو زبر كدر لر آنوكله بوزخانه بوزجكرلر

ازجكابوس

شمس فخری کشتی مه از ساحل مغرب بکشد باز • زایش زنر قدرت بی رحمت اکج • عنصری

بخسند تاراج ورستنش را • با اکنج کو فشد کشتنش را آکلیون گلستانی کمخا شمس فخری

کشد بساط زمین از برای مجلس شاه • بهر بهاری قماش شاه زاکلیون اکنج سیجوق که

بغرسوق قیما یله وصوغانله طولدررلر شمس فخری خوری برخوان کبیی هیچه خواهی

اباو قلیه وحلوا واکنج کسالکی عصیبکی ده برون کن وزوزوغ نورد • جکر بیاز ن

اکنج از وبسامان کن اکندن طقمق یعنی برنسنه ءبرنسنک اچنه محکم طولدرمق

اکنده طقلمش طوبطلو بوسبدندر که صیجوقه دخی اکنده دیرلر وآخوره دخی دیرلر

اصطبل معناسنه شمس فخری زانکی از جود خسروی دارم • سبز خنکی فلک در اکنده

آکین اولدر که برنسنه نک اچنه طولدررلر یصدق اجی کبی ویورغان اجی کبی •

آلا و آلایش بولشمق معناسنه اسم مصدردر ولرو آلا امر صیغه ء امردر وصف

ترکیبی آلا او جاسرون معناسنه طیان • بسی اک حزین اندام تو والر تو جان •

جان من باد فدای پدر و مادر تو • ابو المثل بیکی کرم بیجه که بدان آلر تو •

بر زدم جنک چه سازی چه کنی بانک زغار آلست سموز وقالک اوجا عبجدی

همچون رطب ندام وجور وغنش سراپای • همچون شبه زلفین وجو بیلسته اش آلست •

آلغونه اول که عورتلر یکاقلرنه سورترلر قزل ایلر بویزلرده قزلدر ربعضی

بیرلرده فکر دیرلر شمس فخری رخسار روز کارت بادا همیشه گلکون • زان سان که روی خوبان

از رنک آلغونه آلفته یعنی آل ومکرا یجنده افتاده وشکسته حال اولمش

لطیفی جو دل در آل غم آلفته باشد • همه حال بدن آشفته باشد آلکونه

آلغونه معناسنه کاف عجمی ایله دخی غین معجمه ایله دخی لغتدر آلنی قیو سو یاسی

عضاده معناسنه آلو ارک اجاص معناسنه آلو بالو کراس آلوچه اوجق

صروجه ارو کطب کتابلرنده بویله تصحیح اولنمشدر اکرچه که بعضی ارباب لغت

کوکدردیو نقل ایلدی آلودن بولشمق مستقبلاتنده واوی الفه قلب ادوب

مابعدنده بریا زیاده ایدیلر آلاید وآلاینده دیرلر آلوه وآله طوشنجاح یکدری

قوش که یرتجی لرک سیدیدر عربجه عقاب دیرلر آلیدن و آلیزیدن صوجمق

ملاتات بلنجلمك وبونجلمك وآدمی سوزدن جیلمق آماج بتا هدف معناسنه

امادن یرقلمق تهیئه معناسنه آمار یعنو رطلب اتمك استسقا معناسنه اسم

مصدردر شمس فخری حسود جاه تو لی آبجر یعنو زفتن • مباد جز به بیابان فتاده آمار •

آماس شش ورم معناسنه آماسیدن شیشمك آماه شیش آماس معناسنه آماهیدن

اماسیدن معناسنه آمدن کلمك مستقبلاتنده میم یایه قلب اولنور آیده وآییده

دیرلر آمد شد کردن کلش کدش اتمك کمال اصفهانی کشیده دار بدست ادب عنان نظر

که فتنه ء دل از آمد شد نظر یابی آمرزکار یرلغیجی غفور معناسنه امرغ مقدار

بوشکور جوان تاش بیری نباید بروی جوانی بی آمرغ نزدیك اوی آموختن اکر

نمك واکرتمك هم لازم استعمال اولنور هم متعدی شیخ سعدی معلمت همه شوخی

ودلبری آموخت • جفا وناز وعتاب وستمکری آموخت • من آدمی بچنین شکل وقد وخوی وروش

ندیده ام مکر این شیوه از پری آموخت • مستقبلاتنده خا زایه قلب اولنور آموزد

وآموزنده دیرلر آموی جیحون ایرماغنك آدیدر مشهور حقیقتده جیحون کنارنده

برشهرك آدیدر جیحون ایرماغنه بو اضافتدن اوتروا اطلاق اولنور آمیختن

قرشمق وقرشدرمق مستقبلاتنده خا زایه قلب اولنور آمیزد وآمیزنده دیرلر

آمیز آمیختن لفظندن مشتق در اسم مصدر استعمال اولنور قارشق معناسنه
وصیغهٔ امر در وبعضی ترکیبلرده صفت دخی استعمال اولنور شکرآمیز کبی آمیزه
زاء عجمی ایله قارشق دیمك اولور شمس فخری هرکه با بندکان شاه جهان
دار د اخلاص ونیت ویژه بیرکرد دولی یقین نشود در جهان رنك موی آمیزه
آمیغ قرشوق اسم مصدر در رودکی ای ازین جور بدزمانه شوم همه شادیی
اوغان آمیغ وجماع معناسنه دخی کلور اسدی بسی کرد آمیغ خوبان مکرد
که تن سست جان کم کند روی زرد آن اول انجا انده انجنان ایله انکاه وانکاهی
وانکه وانکهی اندن صکره دیمك اولور کمال اصفهانی ترك بدی مقدمهٔ فعل نیکی است
کاول علاج واجب بیمار احتماست خود نفی باطل اول شادتست کاول اعوذ انکهی الحمد
والضحاست رنج بدی وراحت نیکی بدل رسد انکه بدان کسی که دل وخاطر تو خواست
آنین طاش یاوق که انکله یوغدی یایوب یاغ چیقررلر طیان دوغ ای دوست
در آنین تو می خواهم ریخت تا کنم روغن ازین دوغ همی جنبانم آو صواب معناسنه واوله
یا آراسنده تواخی وتبادل وار در لطیفی کی تواند که همچو ماغ جگاو بکند غوطه در میانهٔ آو
آوا آواز وینغو اسدی زمنزل بمنزل همی شد جهان سبك همچو آوا بکوش اندر دهان
والفکفرهی دخی رسیدر رودکی ای بلبل خوش آوا آواده ای ساقی قدح بکف ماده
آوار ظلم شمس فخری شکوه تاج کیان شاه شیخ ابو اسحاق که از ممالك آواره کرده است آوار
آواریدن یوتمق ویاندیوتمق وسوز قورتلمق آواز اون صوت معناسنه آوازه
چاو صیت وصدا معناسنه آوازکردن وآوازیدن چغرمق تصویت معناسنه
آوخ ای وای دیمك اولور لطیفی عمر دنیا بدین بدی آوخ کادم آخر کشید سوی دوزخ

اوخانه

آوخانه انجانه معناسنه در آور یقین کسایی هرچه کردی نیك وبد فردا
به پیشت آورند بی شك ای مسکین اکر در دل نداری آوری شمس فخری
بنده او بود فلك لاشك چاکری او بود جهان آور وآوردن لفظندن صیغهٔ
امر ووصف ترکیبی آوارجه دفتر اوارجه لفظندن تخفیف اولنمشدر لطیفی
هرآن کو خرمزاج غرجه باشد وراجه قول وجه اورجه باشد آورد جنك
فردوسی هم آورد او در زمین بیل نیست جو کردی سب اونیل نیست آوردکاه
وآوردکه صواش یری معرکه معناسنه آوردن کتورمك مستقبلاتنده رایه
فتحه حرکت ویررلر آورد وآورند دیرلر کاه اولور که کثرت استعمالدن
اوتر وتخفیف قصد ایدوب واوی حذف ایدرلر آرد وآرند دیرلر آورس
آزدج اغاجی آوره قفتان یوزی آوریدن آوردن معناسنه کلور اسدی
تو آنج از پیمبر رسیدت بکوش ببین بجای آوریدن بکوش وآواریدن معناسنه
دخی کلور لطیفی مراد کسان آوریدی شها مراد از غریبا آوریدی چرا آوریز ابریز
معناسنه در اوله ابله معناسنه در آونك اولدر که اوزمی بغلر لر اصرلر عربجه
معلاق دیرلر آونیدن اومق رجا معناسنه بعضی روایاتده امر غنق نعاس
معناسنه آوه وه دیمك اولور کلمهٔ عذابدر شدت وعقوبت وقتنده استعمال اولنور
آویختن اصمق مستقبلاتنده خاء زایه قلب اولنور آویزد وآویزنده دیرلر آویزکن
اولشقن کشی علق معناسنه آویزه قولق سلقی آویشن کویا کواوتی طبیبلر قتنده
سعتر دیکله معروفدر آهار ایلکوك وبیزك خشلی فردوسی زمین سربسر
زیر پای اندرون جو کرباس آهار داده بخون اهرمن دیو اصل بودر که الف مدیله

وهانك فتحه سيله ورانك سكوني ايله استعمال اولنه اسدى ستيزآوى كار آهرمنست
ستيزه مر برخاش آبستنست الفك قصريله وهانك سكونيله ورانك فتحه سيله غلط عامه
قيلندندر اما شايع در آهيختن بيجرمك والجرمك وقلج بجوحكمك وقصد اتمك في الجمله
جسماني وروحاني برحركتي متضمندر هادن صكره يا ايله وياسوز لغت در قافيه كوردن
معلوم اولور آهسته آرقون ودولكا اولان نكسه وقور معناسنه وتبوت
وصفنده دخي استعمال اولنور آهك اجي كوج كه قومه قرشدوروب بيرلرع بجه نوره
ديرلر آهن دمور آهنجه جنبر كه جلاهلرك آلتندندر بيزوك اسني طوقر كن ديرلكه
قوماز آهنجيدن آهختن معناسنه در آهنك قصد معناسنه اسم مصدردر
وهم صيغهء امردر وبعض تركيبلرده صفت دخي استعمال اولنور خير آهنك شر آهنك
كبي آهنكيدن قصد اتمك مصدردر آهو كيك ظبي معناسنه وعيب معناسنه دخي
كلور خواجه سلمان بدنيه حرص چون آهوچه تازي نفس راچون سك بصحراء قناعت ووكه
بي آهوست آن صحرا آهوبره كيك بوزاغوسي ديك اولور وحقيقيده بر نوع كيكوك اسمي دركه
غزال ديرلر انك خاصه سندندر هرجانوري كه كوزركندويه نسبه كرك خيردن وشردن
بلور آهون نقب اسدى بن باره سرتاسر آهون زدند نكون باره بر روي هامون زدند
آهيانه باش جناغي قحف معناسنه ايا اى عجب آيز وآيزك اودقغي شرار معناسنه
آيين توره آيينه كوزكو ايكي يا ايله جايز شيخ سعدى تأمل در آيينهء دل كني
صفايي بتدريج حاصل كني بر يا ايله جايز اسدى تنت آينه ساز وهر دوجهان
ببين اندر وآشكار ونهان ابا آش كمال اصفهاني در مطبخ تو چو بخورد تا ابا بزد
آتش كه از تكبر سرمايهء اباست صكرغي اباغور ردر امتناع معناسنه يعني ابليس

عليه اللعنه

20

عليه اللعنه اوددن يرادلدوغندن اوتروادمه سجده ايلمدى ابتره قولوقدوالركه
يوك چكمكدن قولمش در غواص كنبدى بركنار جوى بيم رسته وبادام بيد راست بنداري
قطار اشتراند ابتره ابر بولت ابر كاكيا اورمجك اوى لطيفي دليلت جواب بيت بوشاي حق
بنستيست همچون ابر كاكيا ابرنجن بلزك ديمك اولور دست ابرنجن قوله كيردكلري سوار
معناسنه پاى ابرنجن بالدوره كيوردكلري خلخال معناسنه ابرو قاش ابزار اول
اوتلركه دوكولر آشك اوزرنه اكرلر اصلده عربي لغتدر اما فارسيده شايع والمشدد
فارسي كبي تصرف اولنور بايرنه فاكتوررلر وواوكتوررلر بواوسلوب فارسيه مخصوصدر
اما جمعنده ابازير ديدكلري عربي لغتي اوزرنه در ابزاردان اول قب كه بودوكلمش
اشه الجك ابازيرى انك ايچنده صقلرلر ابستا صحف ابراهيم عليه السلام حق بودركه
آنك تفسيردر خسرواني چوكلبن ازبن آتش نهاد وعكس افكند بشاخ او بردراج شد ابستا خوان
ابهل دكنلوار دوجك قزلجه يمشي كه دودكديرلر لطيفي بكوهستان نمك ونك وابهل
به اندباغ ناكس ازبه وكل اصلده فتحتيله ايدى صكره غلط عامه طريقنجه ضمتيله مشهور
اولدى ات علامت خطابدر الف ساكندن صكره وهاء علامتدن صكره وهاء تانيثدن
صكره الفله كلور كبرياات ومژهءات وغمزهءات بكي وبونلردن غيري يرلرده الف
حذف اولنور جانت وسرت وابروت وسيكيت اجيل ارككدوه قوشي عربي لغتدر لطيفي
يابداري كون بجايت پيل وار ورنه بكريزي زمنج اجيل وار اختر يلدز ستاره معناسنه
وفال وطالع معناسنه دخي كلور شمس فخري ملك دين را ابقد رتي كركرد
كشت مسعود عاقبت اختر اخجسته ألت ايشك لطيفي خنك آن سك كه بردر بسته باشد
كه بالين از در رت اخجسته باشد اخش قيمت عنصري خود نمايد هميشه بهر فروغ

خود نماید همیشه کوهر اخش بولغتی شمس فخری معیار جمالیده مدّ الفله وفتح خایله نقل
ایلدی آتش وزننه واشبو بیتی انشا ایلدی در سلك مدحت تو بنکرچه کونه باشد
بنکرچه کونه باشد صد ملك یتیم آخش اخکر کوز جمره معناسنه شمس فخری حرز اورا
بخوان وبرخود دم بس برو در میانه اخکر اخکل قلیجق که بغدای باشنده وار به
باشنده اولور اخکلندو چچشاغوکه اوغلانجقلر النه ویررلر آوپور شمس فخری
ظفر از رایت لشاد باشد بسان طفلکان از اخکلندو اخکم قسناق چنبر دخی دیرلر
مثلا غلبیرك والاکك وطبلك اخکوجه واخکوزنه ایلیك که قفتانه دکرلر دکه لی
اکله بغلرلر اخکوک خرمانك کوك قوروغی لطیفی نشود دوست بی جفا وخدوك
که رطب بود بیشتر اخکوک ار حرف شرطدر اکر لفظندن تخفیف اولنمشدر ارتنك
مانی نقاشك کتابی که اول سحر اندوکی عجیب نقشلر وتصویرلر انده جمع اولنمشدر ارج
مقدار فرج وسرج وزننه استعمال اولنور اسدی چو خواهی راهی کرد مه
بزرکیش جز پایه پایه مده که چون از کزافش بزرکه همی نه ارج تو داند نه ارج مهی
ارجمند اولو یعنی خلق ایچنده مقدارلو ومعتبر اولان زیرا که مند لفظی ادات نسبتدر
مندوار زومند ماند وهمند کبی ارد فرس ایلرینك یکرمی بشنجی کونی اردبهشت بر آیك
آدیدر جلالی تاریخنده متعین اورته یا زآیی تاریخ فرسده کیسا اعتبار اولنمدوغندن
اوتر والتر وکرود ورایدر وهم فرس ایلرینك اوچنجی کونی که اردیبهشت آینده بیرام ایدرلر
ارز ارج معناسنه در فردوسی بسنده کند زین جهان مرز خویش نداند مکر
مایه وارز خویش اوجوز رخیص معناسنه ارزانی اوجوزلق ارزن طار ودخنه
معناسنه وبر اغاج آدیدر غایتده قتی اولور مهستی دی محتسبی براه دیدم درهشت
کرفته جوب ارزن

ارزنك

قلاوی
ارزنك ارژنك معناسنه مروی لغتدر اردیدن بهاسنه دکك ارزیز قلعی ارس
کوزیشی لطیفی ارس شد ازین من در جست وجویت سبوی بی برزفت از وی بکویت
ارنس ضمله چنار اغاجی لطیفی توی شهسوار جوانان فرس خد وقد تو ماه رسته بر ارس
ارغ ذراع یعنی بیلك او زنی ارغ جور کی قوزکه قوقر مرغ وزننه استعمال اولنور
ارغن بنوت دشت وقیچاق لغتلرندندر اسدی چنان تاخت تند ارغن سنك سم
که در کنبد از کرد شد ماه کم ارغنون بر معروف ساز آدیدر که کشیشلر کلیسالرده
انجیلی انك اوازنه اوقورلر ارغوان بر قزل چچکدر حقیقتده بر اغجدر که انك قزل قزل
کللری اولور تعریب ایدوب ارجوان دیرلر مطهری چون غرابست این جهان بر من از ان زلف غراب
ارغوان بار دست چشم زان لسان زعفران ارمزد مشتری یلدوزی التنجی فات کوکده در
لطیفی هر انکه زاد دز زی دزد باشد اکرچه دایه اش ارمزد باشد ارمان امك یعنی رنج
زحمت که برایشه چکرسن ارمون سفته که اشلمزدن اوکدین اجیر اولان کمسنیه ورلور
ومبیعی قبض اتمزدن اوکدین مشتریه ویریلور لطیفی منم در ترابا دل حزیداری
که ارمون داده ام جان بهر بازار ازبیش طرخون دیرلر که یوزرلك تخمی ترب ایچنده طرغه
قرشدوررلر طرخون بتر اروند اوج معنایه کلور اولکی بهنداذه بر طاغ آدیدر کوه
الوند دیرلر عرب شاعرلرنده اروند کلمشدر فارقت اروند لاطابت مرابعها
بعدی کما لم یطب لی بعدها جبل انی ترکت بها الآمال بها مثمرة لا ارتجی بعدها ان یثمر الآمال
صبی اطلعت علی اروند ثانیة حل للشباب الذی صبغته بدل ثانیا دجله ایرماغنك ادیدر
فردوسی اکر پهلوانی ندانی زبان بتازی تو اروند را دجله خوان ثالثا تجربه معناسنه
کلور اکثر بودرکه ارمان برله اتباع ومزاوجه طریقه ایله استعمال اولنور اسدی

بارمان وارونه مرد هنر فراز اورد کنج ز دو کهر فردوسی همه مر تراند و تنبل فروخت
باروند چشم و خرد را بدوخت ازوندیدن کاهللنمق تکاسل معناسنه آره بچقوکه
دوکلر التلرندن رانک تشدیدیله تخفیفیله لغتدر از حرفدر من و عن معناسنه
ازان اندن ازان اوست انکدر ازان تست سنکدر ازان خداست تکرینکدر ازدیفرا
خمیرسوز اتمک که صاج او زرنه بشور رلر بعضی یرلرده اشکوه و بعض یرلرده قلنق
دیرلر اژدر و اژدرها و اژدها اوچی بله فصیح لغتدر لطیفی چون اژدر چار یاست دنیا
کوهفت سر دمنده دارد خواجه سلمان مراد و کام دنیا وی مضر چون زهر مار آمد
زهر زهر هر ساعت مرو در کام اژدرها شمس فخری شیر در بیشه اژدها در کوه
بفکند از نهیب تیغ تو بشک اژدف آلوج اغاجی وانک یمشی که عربجه زعرور دیرلر
اژغ کوجک که دکلدن کسرلر عربجه قضا به وجمله دیرلر ازماییدن حسرتلنمق تحسر
معناسنه اژکهن کاهل و برکار کشی و باطل شمس فخری ایام با کفلیت او هست کم خرد
افلاک با جلالت اوست اژکهن اژکیل دنکل دیدکلری یمش که بعضی یرلرده مشمله درلر
اژمان خوردن برفوت اولمش ایسه پشیمان اولوب قیورمق تلهف و تاسف معناسنه
ازو اندن اژهراک ضحاک اژدها فش ادیدر دقیقی ایا شاهی که ملک توقدیمی
یناکت برده یاک از اژهراکا اژیرا زیرا معناسنه در الف صکره لاحق اولمشدر
نتاکم صدر کتابده بیان اولندی اسدی ازیرا که پیلان دیکر نکین
بران بوی کشته دوند ازکین اژینه کمرک اجی که دکلو آتلرندندر وطاش
دلجک کمرک کلنکه دخی دیرلر اسب ات فرس معناسنه اسپری تمام اسپری شدن
تمام اولمق اسپریش میدان فردوسی نشانه نهادند بر اسپریش سیاوش نکرد ایچ با کس مکیس

اسبغول

اسبغول بزرقطونا دیدکلری دارو که طبیبلر قتنده معروفدر اسپید آغ عارضک صفتی
اولور رنک اسپید و اسب سپید کبی اسپیدبا براش آدیدر که تعریبا بیدوبا اسفیداج
درلر اسپیوش بزرقطونا اسبغول معناسنه است ادات رابطه در ماقبلنده بر
اسمه متصل اولدقده الفی دوشر هین ساکنله تلفظ اولنور زید ست فید در بکوست
بکدر کاه اولور ضرورتی شعردن او تروسینی تحریک ایدرلر فرس شاعرلری شعرنده
چوق کلور عماره معذور رتشای با تو نساز د زنت ای غزان کند دهان تو و زان بنی فرغند
خسروانی این چه ترفند مستای بت که همی کوید خلق که سقر باشد فرجام ترا مستقرا فصیح
بودر که بونک بکیلر ساکن صورتنده حرکة اختلاسیه ایله تلفظ اولنه آخرنده هاء
علامت اولن اسمه اولشدقده افصح بودر که الفی دوشمیه شیخ کمال خجندی ز نسترنا با
کلی ای شاخ نازک که بر کت شیوه است و میوه ات ناز شیخ سعدی ای لعبت خندان لب
لعلت که کزنده است و زباغ لطافت کل رویت که بچیده است اشت اوجا باشی جست
ونشت قافیه سنده استعمال اولنور شمس فخری چرخ در مهر شیخ ابو اسحاق
چون میان ابیست جابک و جست ازپی افتخار و حشمت خویش شیر داغ شه نهاد براشت
اسنامعا تفسیر صحف ابراهیم علیه السلام شمس فخری کند بیان معالی شه مطاوی او
بر آن مثال که الفاظ زند را اسنا اسناخ کستاخ لطیفی رفتم اسناخ بر در تش ناکاه
کرد بر من جو سک هجوم رقیب اسنادن کدرکن طورمق توقف معناسنه مستقبلنده
الفی حذف اولنور ایستد و بایست دیرلر اسنار التی بچق درهم اسنارجه آتش
واسناره آتش اوددن چیقن قغلجم که قوغ دیرلر وجیه دیرلر عربجه شرار دیرلر
اسنبر یوغون و قلک معناسنه استخوان سکوک و اودسمی دکنکران وارجوان

وزننده استعمال اولنور استخوان خور لوری قوشی استخوان رند قرتال استذن استادن
معناسنه دراندن تخفیف اولنمشدر طورمق معناسنه بو معنایه غایت نادردر وشایع
که صتون الق معناسنه کلور اشتر قتر که عربجه بغل دیرلر استرنك آدم صقلو
براوت دربیروح الصنم دیرلرچین ولایتنده چوق بتر باشی اشغه ایاقلری یوقرو
بتر تیل کوکلری اولور ساج بکی ارکلو دشلو اولور بری برنه صرمشمش قوللری
بربرنک بوینه صلمش ایاقلری بربرنه طولشدرمش دیرلر که آنی یردن قوپرن فی الحال
دوشر اولور بعضلر دیرلر فی الحال اولمز اما او ییل اچنده اولور دیرلر که چیقرکن
زاریلقلو ایلر اول سببدن اشیدن دوشر اولور پس حیله ادرلر کلبله چیقررلر بعضی
عشا بلردن روایت اولنور وهم کتابلرنده یازمشلردر که بوسوزلر حروفات جن
قبیلندندر بر بخه کز چیقردق نه آواز ایلدی نه قوپرن اولدی اکثر یرلرده بتر
علامتی اولدر که بوکثرتلان بیراغی کبی بیراغی اولور یاننده اغاج اولسه طولشور
کیجه لرده چراغ کبی اشلر بو سببدندر که بروح وقاد دیرلر وسراج قطرب یرلر اما
اشلدوغنی بعضلر کندودن دکلدر دیرلر بلکه یلدز بوجکی دیدکلری آنی سورکیجه ایله
انکا وزرنه اوشر اشلیان انلودر دیرلر عسجدی هندجون دریای جن شد جون دریا کان آشکار
زین قبل رو ید بچین بر شبه مردم استرنك وبعضلر دیرلر که استرنك وقواق اغاجدر
وعقیم عورتلره دخی دیرلر اکا تشبیه ایدوبن استرون قصرکه قرنده بوکی اولمیه
ودید یلر که دیشی که هرکز طوغورمیه عقیم معناسنه شمس فخری بدان سببکه فحول کرام عنین اند
شد ندمادر ایام نیز استرون استره بلوکن که کزای دخی دیرلر استوار برك محکم
معناسنه واپین معناسنه دخی کلور خواجه سنائی حق همی کوید که ده یاده مکافات دهم

ان بحق

ان بحق ندمی وبس آسان بباشی دریار این نه شرطی مؤمنی باشد که در ایمان تو ..
حق همی خاین نماید خاک وسرکین استوار استیر استار لفظنك اماله سیدر شیر و نخجیر
قافیه سنده استعمال اولندی باشنه برلغت دخی عدد اولندی استیم قصر همزه ایله وخرنده
میله آستین معناسنه دریك دیك اولور که عربجه کم دیرلر خسروی خیز پیش
آر از آن می خوش بوی زود بکشای جنك را استیم اسرب قورشون اسریج
سلکون اسطبر بوغون وقالیك استبر معناسنه زیرا که بونلرك عادتندندر طابی
تا اوقق بس اصل لغت بو اولمش اولدی اسغرود بغرتلق دیدکلری قوشرکه
عربجه قطات دیرلر اسفندارمذ تاریخ جلالیده صوك قیش آیی تاریخ فرسده
کبیسه اعتبار اولنمدوغندن اوتز والتر وکر ود ورایدر وهم فرس ایلرینك بشنجی
کونی که اسفند یارمذ آینده بیرام ایدرلر آیله کون ایکی متفق کلدوکندن اوتر و
اسفندمذ خمسه مسترقه اول اوچنجی کونی اسفید اغ عارضك صفتی اولور معروضك
صفتی اولور رنك اسفید واسفید رنك کبی اسفیدبا براش ادیدر که توربا یدوب
اسفیداج دیرلر اسفیوش بزرقطونا اسکذار اولدر که اول زمانده هر منزلده
بیکلو وآتلو قترلر صقلرلردی تا بر مهر لو نامة علی التعجیل مقصود اولان یره اولشدرملو
اولدقده بر برنه اولشدررلرادی هر برسی کجی بیدکجه طورمادن کدردی سکزدردی
یورلدوغی یرده انده حاضر اولان دیخه ویرردی اشبو وجهله نامة علی التعجیل مقصو
اولان یره اولشدررلردی عنصری . تو کویی کز اخبار ایشان همی فرستد بد وآفتاب
اسل اول اوت که قوغالق دیرلر سزق یرلرده بتر اسش ضمیر غایبدر ماقبلنه متصل
اولور الفی دوشر جانش وکرفتنش کبی آخرنده هاء علامت اولن اسمه اولشدقده الفی دوشمز

اسکذار

غمزه اش مژه اش کبی حالیا جمیع احوالنده واحکامنده ات لفظی کبیدر که ضمیر خطابدر نشانه
شین بابنك اولنده شرح وتصویر اولنه اشخوان استخون دیدکلری اودت که طبیبلر قسطندوه
ریباس دیمکله معروفدر اشتاز فرس ایلرینك یکرمی التنجی کونی اشترکاولنك زراقه (اشترکالنك بالدر و انجبار)
دیدکلری جانور که دوه بوینی کبی بوینی اوزندر وایقلری صغر ایاغی کبی در وکودشی پلنك
کبی الجه در اشتر دوه جمل وبعیر معناسنه اشتربان دوه جی جمال معناسنه اشترغاز
براوتدر که طبیبلر قسنده معروفدر اشترمرغ دوه قوشی اشتوذ خمسهٔ مسترقه نك
ایکنجی کونی اشتوه براجی اوتدر عربجه ترار دیرلر غایتده اجیلغندن دوه یدکده طوطقلری
چکلور اشغاره واشغر واشغور بورسق دیدکلری جانوردر اشك کوزیشی اشکره
اوقوشی طوغان وشاهین وزاغنوس وسنغر واتجه کبی اشکه انجتروق علیکه طبیبلر
قاتنده فواق دیمکله معروفدر اشنان چغان دیدکلری اودت که فقیر حال اولنلر انوکله
طون یورلر اشنه اولدرکه اغجلر اوزرنده بتر آغ اغ تیل تیل بیچاق بیچاق معتبر
ادویه دندر شیبة العجوز دخی دیرلر اشنوشه افسرمق عطسه معناسنه لطیفی
اکرچه اشنوشه صحت رامدارست مرا تسمیت دوران نقطه دارست اصطرك میعه
سایله نك قورمشی معتبر ادویه دندر اغره هر بیری که آدم اوغلانك کودسنده
ظاهر اولور وانجدر واندن عارلنور بو سببدن اوترودر که عربجه نکفه دیرلر
افتادن وافتیدن دشمك وقوع وسقوط معناسنه مستقبلاتنده الف ویا دوشر
افتد وافتنده دیرلر افد عجب شکفت معناسنه افدر یکان یعنی قرنداش اغلانلری
بو تعیب سلسله جعدی بنفشه عارضی کش سیاوش افدرویر ویزجد افدندا اوکمك
مدح وستایش معناسنه لفظ مرکبدر افد عجب معناسنه ستا مدح معناسنه یعنی

مدح

مدح معناسنه یعنی مدح عجیب شمس فخری بدین کتاب اعانت نوح طبع مرا
که جمله بندکی شاه راست افدستا افراختن یوجلك ویوجلتمك لازم ومتعدی
استعمال اولنور مستقبلاتنده خایی زایه قلب ایدوب افرازد وافرازنده دیرلر افراز
یوقش وسوبك یوزلو آدمه افرازدخ دیرلر وافراختن لفظندن امر صیغه سیدر
وبعضی ترکیبلرده صفت دخی استعمال اولنور سرافراز دیرلر افراشتن یوجلمك ویوجلتمك
لازم کلور ومتعدی کلور افرنجه اولکه اغلانجقلری قورقدرلر جیدوس دیرلر
وشغوت دیرلر وخرتلبوزده دیرلر افرنك براشق زیب وزینت معناسنه عنصری
جهان خیره ماند ز فرهنك او ازان برزبالا وافرنك او افروختن یقمق ویقمق لازم کلور
ومتعدی کلور مستقبلاتنده خایی زایه قلب ایدوب افروزد وافروزنده دیرلر
افزار ابزار لفظندن تعجیم اولنمشدر افزاردان ابزاردان معناسنه در افزوشه
بر نوع حلوادر عربجه خبیص دیرلر مد الغله دخی لغتدر افزودن ارتق
وارترمق لازم کلور ومتعدی کلور مستقبلاتنده واوی الفه قلب ایدوب مابعدنده بریا
زیاده ایدرلر افزاید وافزاینده دیرلر افزولیدن قندرمق حث وتحریص معناسنه افزون
ارتوق زاید معناسنه افسار یولار افسان بیلکو افسرتاج افسردن طوکمق جمود
معناسنه افسوس طناز افسون اوسون که برخسته اوزرنده اوقورلر عربجه رقیه
دیرلر افشاردن هرزه سویلك فحش معناسنه افشاندن سلکمك مثلا یمشی اغجدن
عربجه نفض دیرلر افشردن صیقمق عصر معناسنه مستقبلاتنده جایز که الف زیاده
ایدوب افشارد وافشارنده دیالر جایز که اصلی اوزرنه افشرنده دیالر افشرکو
عصار یعنی اوتلردن وتخملردن یاغ چیقرجی مثلا بزرجی افشرم سقنقور که تعریب

(وفی نسخة ده الا ودب کما بوسیل اوزکه)

ایدوب افشرج دیرلر عربجه صافسی عصاره در ابکار کوترمزمن معناسنه کاف عجمی ایله
کاف عربی ایله لفظ عربی در فکرک جمعی در افکندن برقمق حذف واسقاط وطرح معناسنه
اقلیما التونک وکمشک توبالی که طبیبلر قاتنده مشهوردر توتیا لرده استعمال اولنور
اکارش طوملان منتر اکر حرف شرطدر اکرا ارشته آشی اکسون اطلس مخصوص صدر
رنکی قرارق شمس فخری سزد که درقدم دولت بپای انداز زمانه درکشد از چرخ اطلس واکسون
اکنون شمدی الان معناسنه الفخت طمع کسایی جز بن داشتم امید وجز بن داشتم الفخت
نداشتم کز دور کوازه زندم بخت الفختن والفغدن والفنجیدن قزنمق کسب معناسنه
شمس فخری بجز وی کیست کاندر پادشاهی بعدل وداد نام نیک الفخت لطیفی
زد غدو هند کز خوب خوش کن الفغده که هر که بند کوید ترقبواد غده بو شکور
میلفنج دشمن که دشمن یکی فراوان ودوست از هزار اندکی الفوج عود اغاجی الفی قصر الغله
النی معناسنه در مد الغله الواصر دیدکلری دارو که طبیبلر قاتنده معروفدر الواخودن
قبه قبه یمک بتون بتون یوتمق که عربجه قبز وقذم دیرلر امرود ارمود کمثری معناسنه
امروز بوکون امسال بو ییل امشب بو کیجه امنه یارلمش اودون که صمانجون بولک
بولک یغرلر هر برسنه امنه دیرلر لطیفی دردم آلو توکم کرد دهر دمی هیزم هزار امنه
امید اومق رجا معناسنه میمک تخفیفی جایز وتشدیدی جایز دارم امید انک با امید ها رسم
امیر بک لغت عربیه در فارسیده شایع اولمشدر حتی تخفیف ایدوب میر دخی دیرلر
انا غالس برا وت آدیدر بر قلری اوجق اولور رجا کی قزل اولور وصاروا ولور اتک
کوزنده کی اولسه ازجق اکر لر شفا ایلرا در انبا خوان قلعه وحصار معناسنه در
بعضی فرس شاعرلری واوی رسمی وتبتی وزن قافیه سنده استعمال ایلدیلر معیار جالید

شمس فخری مجنون وکردون قافیه سنده کتوردی حق بودر که اکسی ایله جایز در لفظ خور کبی
انبار معروف غله طولدوروب صقلیجق یر ورک آدیدر وانباشتن وانباریدن لفظندن
امر صیغه سیدر وبعض ترکیبلرده صفت دخی استعمال اولنور اوکلکی معنایه دخی بونلردن
نقل اولنمشدر انبان اورتق شرکت معناسنه انباشتن طولدرمق مستقبلاتنده شین
رایه قلب اولنور انبارد وانبارنده دیرلر انبان طوغرجق عربجه جراب دیرلر انبر وانبره
قسقاج کلبتن معناسنه انبس جاج صبره معناسنه انبسته صوقلنسنه که قتله
واویشه وطوکه ووریه دیرلر که انبسته شد قانه صفت اولور ومرکبه صفت اولور
شاکر بخاری خون انبسته همی یزم بر زرین رخ زانک خونابه نمانده است درین دیده تر
انبودن وانبوسیدن اویشمق خدر معناسنه بعضلر دیدیلر که انبوسیدن چورمکدر
بوسیدن معناسنه انبوه وانبه کورد یمک اولور غلبه معناسنه انبوهی کورلک انبوی
قوخو طوتمق معناسنه اسم مصدردر وصفت دخی استعمال اولنور شمس فخری ترنج آسمان کرد د معتبر
اکر کرد د ز خلقش دسته انبوی انثله معزب ولایتنده بتی جدوار انجالیدن بر ایشه
اقدام ایدن کمسه نک اول اشدن یورمق ودلکجیدن دلکی یومق انجام ایشک آخری
انجامیدن اشی آخر انک وایش آخر اولمق لازم کلور ومتعدی کلور انجره اسرغان دیدکلری
اوت انجمن درنک محفل معناسنه انجنیدن انجمک معناسنه کلور ویارتمق معناسنه در
کسایی عصیکی برون کن وزو روح نو رد جکر بیجن واکنج از وبامان کن بندار خلطی
بویله نقل ایلدی انجوخ بورشوق رودکی شدم پیر بدین سان وتو خود هم نه جوانی
مراسینه بر انجوخ وتوخود جفنه کانی انجوختن بورشمق واوی حذف ایدوب انجختن
دخی دیرلر انجوغ اوجوق انجیدن بیزکسلمک کرکسه کاذور توقماغندن کرکسه

سیجان کسسون انجیره اوتوراجق یرلك لوكنه دیرلر شمس فخری اگرچه بدسگال
آستانت بغایت سخت وخشم خیره باشد ولحون بنكرداز انتقالش مدامش خزه در انجیره باشد
اند بیجه معناسنه اسم كلور كه مجهول عددن عبارتدر شمس فخری فیض جودش زسند و
خاره وتاس كل امید شكفانداند ودخی رابطه است جمع دبیگانه اند یاد ردر لرو رفته اند
كمتش دیرلر آخرنده الف ویا واو اولن اسمه اولشسه جایزدر كه الف یرنه یا كتورلر آشنایند
ومهرویند یكی بونلردن غیری اسمه اولشسه الف حذف اولنور رجانند وشافعیند یكی كاه
اولوركه است رابطه سی طوررکن كتورولر خواجه سنائی این كمروهی كه نورسیكستند
عشوه جان وزرخریدستند انداختن اتمق رمی معناسنه مستقبلانده خالی زایله
قلب ایدوب انداز دوانداز نده دیرلر اندام عضو ونظام وراسلق معناسنه دخی كلور
یعنی یرلو یرنجه دمك شمس فخری همه اندام خصم خوان بكرفت تاجرا كار اوست با اندام
اندر حرف ظرفی معناسنه در دیرلر واندر دیرلر لكن جوق كتورمسی تعییب اتمشلردر
اندرخوار واندرخورد لایق دیمكدر اولور خواجه سنائی مرزانست جامه اندرخورد
حیدر ومرد جوشن اندربر لطیفی زینت از بهر زن بود كه بمرد جز قرا كند نبود اندرخورد
اندرخوردن لایق اولمق فردوسی كنون ای خردمند وصف خرد بدان جایكه كفتن اندرخورد
اندرز وصیت اندرون ایچرو انده از قلیل معناسنه اندمه كمش عضدی
واسلری ویولداشلری اگوب یاد اتمك رودكی بهترین یاران نزدیكان همه
نزداو دارم همیشه اندمه اندوختن قزنمق كسب معناسنه مستقبلانده خالی زایله
قلب ایدوب اندوز دواندوزنده دیرلر اندودن صوامق مثلا بالچق یواره وبر صوق
نسنه یی برنسنیه ویاخود كودیه مستقبلانده واو الفه قلب ایدوب مابعدنده

مرزاده ایدرلر انداید واندایندده دیرلر انذول اولدركه زنكستان ولایتنده بر
كلمی ایكی یاندن اغاجه بركدرلر بكلری اتك اوزرنده اوترور دریت یاندن كتورلر
اسدی نشستن كه نازدارند وكامرودران بومش انذول خوانند نام انده وانده قیغو
اسدی مده روزفرخ برو زنژنده زبهر جهان دل دراندوه مبند انذی خصوصا
دیك اولور خصوصا وخاصه اگرچه لفظ عربی در اما فارسیده وتركیده شول قدر
شایع اولمشلردركه اصل فارسیكه انذی در واصل تركی كه طولدی حصر تركی اولنمشدر
عماره كرخوارشدم سوی بت خویش رطباذا انذی كه بر مهتر ما خوار نیم خوار اندیشه
فكر اندیشیدن فكر اتمك انغشت اورمجك اوی خسروی عنكبوت بلاش بردل من
كژدبر كژدبر تنید انغست انغرذیا بلادر دیدكلری داروكه طبیبلر قتنده معروفدر
انك آر ونحل معناسنه انكبین لفظ بوكه منسوبدر انكاره حساب دفتری لبیبی
آن روزكه بیش آیدت آن روز برازهول بنشین تن اندر ده وانكاره به بیش آر انكاشتن
صنمق ظن وحسبان معناسنه مستقبلانده شینی رایه قلب ایدرلر انكارد وانكارنده
دیرلر انكامه هنكامه كه قصه خوانلر وكورشجیلر واوینجیلر دوترلر انكبین بال عسل
معناسنه انكذان براوت آدیدر تعریب ایدوب انجدان دیرلر انكژذ انجدانك یمیشیدر
آغر قوقو طبیبلر قتنده حلتیت دیمكله معروفدر انكشتیه فتح كاف عجمی ایله واخرنده یای
عجمی ایله اكیجی حارث معناسنه رودكی برراه نشاده دیدم بس خوب انكشتیه
اورانده عدد بودنه مرته انكشت ضم كاف عجمی ایله واندن صكره شینك وتانك سكونیله
برمق اصبع معناسنه انكشت كسر كاف عجمی ایله كومور فحم معناسنه خواجه سنائی
بینی تجج دیده ودولت زشت چشمی ز آتش ورخی رانكشت انكشتال ضعیف المزاج

اولن کمسه که دائم صبر و یکی در ایکزه دیرلر ابو العباس زخانان قرابت بغربت افتادم

بمانده ء انجابی ساز و برك انکشتال انکشته ضم کاف عجمی ایله واخرنده تا ایله ثالث حرف

تهجی دریباکه ایکنجی انکله صمان اتر کسایکی ازکراز و تش وانکشته بهمان فلان با بتر

زین دبوسی و رکاب کمری انکشتری یوزك خاتم معناسنه انکشتوانه یوکسك که درزی لرك

التلرنده روزه کیر که کرشی انوکله طوتب یای جکرلر انکلیون ترسالر ایجنده بر معتبر

کتابدر انکله دکه انکیندن طمق اکمذن معناسنه انکور اوزم عنب معناسنه

انبران فرس ایکرینك اوتوزنجی کونی اینسان مخالف دیمك اولور وعده نك صنفی

اولور وسوزك واندك صنفی اولور بوشکور من آنکاه سوکند اینسان خوردم

کزین شهر من رخت بیرون برم او اول دیمك اولور غایب ضمیریدر آوا اش آبا معناسنه

برنج اوا و بلغور آوا یکی آواره دیوان حکم شمس فخری شهنشاهی که اندر شرق و غرب

بنام او دهند اعیان اواره اوام بعیج قرض دین معناسنه شمس فخری کیست آنکو بهر

میخواهد رفعت ازخاك درکهش باوام اکثر بود درکه وام دیرلر الفسز اوباز او باشتن

واوباریدن لفظندن صیغه ء امردر و بعضی ترکیبلرده صفت دخی استعمال اولنور

اژدها ء مردم اوبار و ماهی کشتی اوبار کبی شمس فخری زهی لفظ تو یك شمه خضر جان پرور

خهی زقهر تو رمزی نهنگ مرك اوبار اوباریدن واوباشتن یوتمق رودکی پس بیوباید

ایشانرا همه نه شبان زاهشت زنده نه رمه اسدی نهنگی تو کاندر نکو داشتن

همکا فانداری جز اوباشتن اوج صنرت ذروه معناسنه یعنی طاغك و هر نسنه نك

اك یوجه یری و بوندندرکه هر یلدزکه غایت مرتفع اولجق یره اوج دیرلر اودد

بکان اقدر معناسنه اودنه سو اوزمزد مشتری یلدزی تخفیفا یدوب ارمزد

اودکوك تره

دخی دیرلر نتکم سابقا ذکر اولندی شمس فخری ایا پادشاهی که از طلعت تو

سعادت برد زهره وآرمزد وفرس ایلرینك اوکلکی کونی اورند یرشق فردوسی

کرایدون که آید زمینو سروش بباشد بدان فر واورند و هوش اورنك تخت

باورنك بنشست شید اشاد بشادی درداد و بخشش کشاد ویراشق معناسنه

دخی کلور رفایله دخی واوله دخی لغتدر عنصری جهان خیره مانده زفرهنك او

ازان برز بالا واورنك او اوزار واوزاردن ابزار وابزاردن معناسنه دراندن

تعجیم اولنمشدر اوژن صفتدر که بعادرلره اطلاق اولنور مرد اوژن

وشیر اوژن دیرلر مردافکن وشیرافکن معناسنه قیاس بو یدی که اوژندن

افکندن معناسنه کلیدی اوژن صیغه امر اولوب بعض ترکیبلرده صفت استعمال

اولنیدی لکن خصوصیله بهمان وصف ولنان لفظا شیذلدی مصدر و ماضی و مستقبل

وحال صیغه لری اشدلدی اوژولیدن قند رمق افژولیدن معناسنه اوستام

اعتماد بوشکور به افزای خواند اورا بنام هم ازکفت وکردار وازاوستام وشمس فخری

معیار جالیده معتمد علیه معناسنه نقل ایدوب اشبو بیتی انشا ایلدی هرکجا

بود دزد را مزنی ازنهیب وی اوستام بود اوشو یاس ماتم معناسنه اوکندن

برقمق افکندن معناسنه اولنج جوك یعنی بیانده بتن اواجوق اکشی اوزم اوماج

بتا هدف معناسنه اوماج وآماج دیرلر اوینا سقند وافشره وعصاره معناسنه

لطیفی تراکه کرامند واصل و نیا خوش آید ازانکور خوش اوینا اهرمن دیو فردوسی

برفت اهرمن را بافسون ببست چو بر تیز روبارکی برنشست حقیقت حال الف ممدوده

فصلنده بیان اولندی اهنود خمسه مسترقنوك اولکی کونی ای حرف ندادر ایار

تاریخ رومیدن برایك آدید رکنش انك او رتاسنده جوز ابرجنه انتقال ایلر
ایارده صحفا براهیمك تمامنك تفسیری پاره پاره جزلرنك تفسیرنه خرده دیرلر دقیقی
ببینم آخر روزی بکام دل خود را کهی ایارده خوانم شها کهی خرده ایج هیچ دیمك اولور
اسدی نیست ایج در ایزد بی نیاز کزان به دری بیش نکشاد باز ایدر بورده دیمك
اولور اینجا معناسنه اسدی درنك اورا ایذ بزی بی نیاز بود کا یدان بخت برکشته باز
ایدون شویله که دیمك اولور فردوسی کرایدون زمینو برآید سروش
نباشد بدان فر واو رندهوش ایرا زیرا دیمك اولور کمال اصفهانی عقل را بنده
شهوت مکن ایرانه رواست که ملك همیه کش مطبخ شیطان کردد ایزشا کوك سونك
دبی که عامه قتنده بنفشه دبی دیمکله مشهور اولمشدر ایزد تکری تعالی ایز
وایزك قوغ که اوددن جیقر شرار معناسنه مذالفله روایت اولندی شهید
جوزرساوه جکان ایزك ازولیکن جو بنشستی شدی زرساوه جون سیمین بشیز و غبنه جوش
ایستادن کدرکن طورمق یا یله یا سوزده حی لغتدر مستقبلاتنده الوذ و شرایستد
وبایست دیرلر ایشان انلر ضمیر جمع درهم هن معناسنه ایشه جاسوس درکوی
توجوانیشه همی کردم ای نکاره درزدیده تا مکرت ببینم بیام بر ایغت حاجت ودلك که
برکشیدن دلرسن ناسزا امکن ایغت که ارجد بشود بسزاوار کن ایغت که ارجت دارد
ایغده بینجك کشی که بیهوده لاف اوربا وکنور رودکی این ایغده سر هجه بکار آید ای فتی
درباب دانش این سخن بیهوده مکوی ایلود رومتاریخندن برایك آدید رکنش
انك اون بشنجی کونی میزان برجنه وار رکیجه کندز برابر اولور کوز کرور ایلیا
بیت المقدس آدیدر اسدی بدیحت لنکا مذ ازراه شام که خوانیش بیت المقدس بنام

بدان که که ضحاك شد پادشا همی خواند این خانه را ایلیا اید صبان حق بودرکه جنت دیمك
اولور اکنجی دیلنده مستعملدر صباننده استعمال اولنور واوکوزنده استعمال اولنور بوسیدن
اوتروار باب لغتك بورده تفسیرلری مضطربدر این بو دیمك اولور اسم اشارتدر اینان
اینها بونلر صیغهء جمع در اینجنین بویله اینجدن یاره لق اینك اشبو واشبو بوق
ایوان سایبان که قپو اوکنه یپارلر عامه تحریف ایدوب صیوان دیرلر باب
حرف الباء به فتحه ایله باء مفرده الصاقجون کلور حافظ عاشق که شد که
یار بحالش نظر نکرد ای خواجه درد نیست وکرنی طبیب هست دخی مصاحبتجون کلور با
معناسنه حافظ بهست و نیست مرنجان ضمیر خوش دل باش که نیستیست سرانجام هر کمال که هست
ببال پر مرو ازره که تیر پرتابی هوا کرفت زمانی ولی بخاك نشست دخی قسمجون کلور
حافظ بجان دوست و بحق قدیم و عهد درست که مونس و دل و جانم دعای دولت تست
لطیفی بخدایی که داد جان خرد بی تو دل خلد را بجو نخرد دخی ظرفیتجون کلور حافظ
کس بدور رنر کست طرفی نبست از عافیت به که نفروشند مستوری بمستان شما دیکر
کرم ترانه چنك و صبوح نیست چه باك نوای من بسحرکاه عذرخواه منست وخی
زیاده کلور که ذکر اولنماسه اصل معنایه خلل کلمز شیخ کمال خجندی بطلب یافت نشان
ازلب شیرین فرهاد ره سوی لعل نبرد ندبجز کوه کنان ب کسر ایله باء مفرده ادات توکل
در که افعال مشتقاتنه داخل اولور بدانست و بداند و بدانستن و بداننده
کبی با بله مع معناسنه باب عرب لغتنده قاپو دیمك اولور و فرس دیلنده اته
پدر معناسنه بابزن کباب جوره جك شش که بزوم و لایتده سوغلج برلر پایند
و پای بند اتك ایاغنه کچور دکلری که پاوند دیمکله مشهور در پابونه باباذیه

حا انت ذا ابتلیتنومرد
اوش سن بن برکشی

ججکی که طبیبلر قاتنده بابوج دیمکله مشهوردر بزمر ولایتده قیون کوزی درلر باج
اولدر که بازرکانلردن و مالیلردن پادشاهلر الورلر جیم عربی ایله و زاء عجمی ایله اکسی
دخی مستعمل لغتدر باچال درکاه که اهل حرفت انده صنعتلرین اشلرلر مثلا جولاه کل
چقوری باچنک کچرکه دریچه که اندن انجق بر کوزله باقلور بو عاصم مال فراز آوری و
نگاه نداری تا بر نداز زه دریچه و باچنک باچه معروف و دیز طوبی نک اکی یاکه
اویلوقه کچنلره دخی باچه دیرلر باختر مشرق باختن اوینوق مستقبلاتنده خای
زایه قلب ایدوب بازد و بازنده دیرلر باخسه قورکه بنالر دیلنده استعمال اولنور
بر قور ایکی قور دیرلر اسدی یکی یتکده دید ساده زسنک جهل باخسه هر یک ازنک زنک
بهر باخسه بر جهل لادنبو زجزع و رخام و زهر کونه جبر باد یل که اسرو بود ف
لفظندن صیغهٔ امر غایبدر اولسون دیمک اولور اصلده بُوَادادی و فرس ایلرنک
یکرمی اکنجی کونی باداش و باداشن اخرنده نون ایله و نونسز اکسی دخی لغتدر عوض معناسنه
امیر معزی معافقان ترا و مخالفان ترا زمهر و کین تو باداشن است و باد افراه اسدی
بترس ازخدا و ندجان روان که هست او توانا مانا توان کر ایدر نکیر دت فرجام کار
بکیر دبیا داش روز شمار باد افراه و باد افره عقوبت معناسنده در اصل بودرکه دال
فتحه ایله و الف ساکن و فا مفتوح تلفظ اولنه دقیقی بجای جرهی باداش نیکی
بجای هر بدی باد افراهی کاه اولور که الفی حذف ایدوب فایی ساکن تلفظ ایدرلر
مثال باداش استشهادنده امیر معزیدن روایت اولندی بادام معروف باداورد
بردکنلر اوتدر کوز وقتنده صحرالرده یل اوکنجه یوالنذو غندن اوتره باداورد
دیرلر بتدوکی یرده ایکی ذراع مقداری بالدری اولور رنکی آغرقا اجی بوش تولوکک

پیراغی

پیراغی اولور دپاسنده دکنلو باشی اولور باشنک اوجنده قنلجه اواجق چجاکی اولور
عصفور تخمی کبی تخمی اولور اما بونک تخمی دکرمجه اولور شکاعی دیدکلری دکنه بکزر کمال
مشابهتندن اوتر و بعضیلر شکاعی و باداورد اکسی بردر دیرلر و هم فعلده
دخی اکسی بله قابضدر و مجفف در اما باداورد اقوی در بعضلر باداورد بوغا
دکنیدر دیرلر بادبان کمینک یلکنی شراع معناسنه بادبر بر لاغج که فرفر دونر اوازی
چقروا آوورد یلتو کشتی که صاوور رسیلر اندن کلمز بادپره بو نقه تراش معناسنه
بادبرن صابلی شمس فخری بز پرچرخ برین بی مثال فرمانش زسوی قبله بیارد و زیر بادبرن
بادبیج صلنجاق بادبیزن یل ایلیجک الت که عربجه مروحه دیرلر بادخون یل کرحک
پنجره و اورسمی درتن وزنلو قافیه سنده استعمال اولنور کسایی عمر چکونه جهد از دست خلق
باد چکونه جهد از باد خون بادذم باطل دیمکدر اولور شمس فخری هرچه جز مدح ذات او کوید
قول و فعلش تباه باد ذم است بادرنک شخیار و اسدی طوسی و شمس فخری ترنج معناسنه
نقل ایدیلور منجیک یاسمین آمد بمجلس بنفشه دست سود حله کرد ندو شکسته شد سپاه بادرنک
شمس فخری اکر بمهر تسکین صفرا کسی به لیمو مرکب کند بادرنک زبر ترکیب دست شه و تیغ او
فلک کرد دفع غم ادرنک بادرو باوتدر که طبیبلر تعریب ایدوب بادروج دیرلر
بعض یرلرده تره خراسانی دیمکله مشهوردر بادره اج طون یاجسی بادروزه
هر کونکی مثلا هر کون کیلان قفتان بادزهر اکی معنایه کلور بری اولدر که هر
دارو که روحک قوتنی حفظ ایلر اغولردن صقلر اکا بادزهر دیرلر ایکنجی بر معدن
طاشدرکه بوانتی اشلر اجماکله و کتورمکله رنکی صرو اولور و بوز زرق اولور
صرو سی بکرکدر ارسطو ایتدی معدنی چین و هند و مشرق جنوبیده اولور

بجه بجه طاشلر اکابکزر اما اولدکلار فرقی اولدرکه باد زهر عشاق اولور رنکی
کوکجه رک اولور کنشه قرشو درلر بلکه اریر اغولو طعامک اوزرنه طوتسالر درلر اکر
درلمزسه معلومدرکه بادزهر دکلدر بعضلر دیر اغولو جانور امرودوغی یره قوسلر
یا بشور اغوبی صور طولجق دوشر التند صو قومق کرک تاکه صویه دوشه اغوسی
دوکله بینه یرنه اوره لر شکادکن که یا بشمز اولا بو طاشک حقیقتنده چوق درلو خلاف
نقل اولنمشدر بعضلر معدنی درر دیدیلر نتکم ذکر اولندی بعضلر یلان بوینزیده در
طاش بکجه در اما حقیقتده طاش دکلدر دیدیلر بعضلر بیوک افعی لرده بولنور دیدیلر
بویله دینلر دخی کمسی اودنده بولنور دیدی کمسی افعی دفع اولنسه برنجه مدتدن
صکره باشی قتنده بولنور دیدی کمسی انذن متولد اولور دیدی بعضلر کیک یورکنده
بولنور دیدیلر بعضلر کیک کوزنده دورر دیدیلر اشبو سببدن که کیک یلانی
یودر اغوسنک حرارتی کودسنه یایلور وارور صویه کیرور ریتور باشن یوقرو
دوتر کوده سندهکی اغونک بخاری کوزندن بکا متوجه اولور کوزنک کوشه سنده
رطوبت جمع اولور کوزندن کونه دق یغلور منجمد اولور کوزه درلر دوتجک الورلر
بادزهر اولدر درلر بادسار باشی یللو و قارسز کشی اسدی فکذی بردی تن انذر هلاک
نه مرد یست کان بادسار یست پاک بادغر و بادغرد یای اوی که ایجنده کوف کوف
یللر اسر دال لونک مثالی بوشکور بساکان وکاشانه وبادغرد بدو اندرون شادی
نوش وخورد لطیفی بهر مجلسی کوینت ای نزشت خرجو باغ خانه شده بادغ بادفت
اول اغج که ییل اسدکجه خوش خوش قتولو کلور اسدی یاز کوه و بیشه جزیری فراخ
جزیری عمه عود بادفت شاخ بادفر و بادفره برکا غوج و آو وردی بیللو کتی که صاوور

سیلر

سویلر اما الندن کلمز بادکرد قصر عاد یدکلری چرخ اوزن ییل بادکند دبه لطیفی
به پشتی دوتا خانه بادکند کجا سازکارت شود زن به پند بادکیر ییل کرما کچون
یوجه یا پلن یروردرلر که بادغرد معناسنه در بادوزن ییل الیجک التی که عربجه
مروحه دیرلر باده سوجی می معناسنه ظهیر فاریابی به باده دست میلای کان همه خوی نشت
که قطره قطره چکیدست ازدل انکور بادیان و بادیانه رازیانه دیدکلری اوت که
تعریب ایدوب رازیانج دیرلر بادبر اناکو دیرک که بر صنمش اغاجه و یا بر مخلمغه
طورر دیواره قرشو طیرلر رودکی نه بادیر باید ترانه ستون نه دیوار خشت و نه زاهن درای
شمس فخری نیست دیوار حصن دولت را به زناء بید اودکر یادیر بار یوک حمل معناسنه
ویمش ثمره معناسنه وکره مره و شوط معناسنه یکبار دو بار برکز ایکی کز و باریدن
لفظندن امر صیغه سیدر و بعض ترکیبلرده صفت دخی استعمال اولنور اشکبار مشکبار
بارده رشوه کبی بار بلدر یعنی کجن ییل باران یغمور باران کویز الاجق که یغمور دن قجو یا کاصغنر بر
بارانی یغمورلق باربد خسرو پرویزک مطربی ادیدر شمس فخری ای شهنشاه جهان
خسرو شیرین حرکات مجلس بزم ترا زهره کند باربدی باربر یوکجی متحمل معناسنه
بارونبه یوک یابکه اغوروق دیرلر عطف فارسی طریقه سنجه اکسی بر لغت استعمال اولنور
بارخدای مولی بیک اولور مانوری ای فراطراف ملک فرمان ده وی برابناء دهر
بارخدای باردان قبجق باردم اولدر که تحریف ایدوب عامه پالدم دیرلر بارزد
قصنی که جار خوت ودنه جادر دخی دیرلر عربجه قنه دیرلر پارسا صالح اولن
کمسه بارک انجه دقیق معناسنه باریک لفظندن تخفیف اولنمشدر رودکی
خلقیان خواهی و جماعش جمش کرد سری خواهی و باریک میان بارکاه دوزن دیک اولور

بارکی بارکیرات بدوی عربیسنه مقابل ایولو و یاوزلو بودخی بر نوع آتدر فردوسی
برفت اهرمن را بافسون ببست چو بر تیز رو بارکی برنشست بارکین یغور صویی اکلن
چقور که عربجه جبه دیرلر شمس فخری کسی که چون سرطان با تو کژ رود بشکن
بسنك بستش ودر بارکین فکن چون یک انوری به بوسی از جهان دانی که چون آید مرا
مهمان کو بارکین امید کردن کوتری بارنده کی قای که یاغش دخی دیرلر باریک بویه
بادرو معناسنه درکه طبیبلر قتنده بادروج دیمکله معروفدر بارو کورک که آکله
نسنه کورلر بارو زه بادروزه لفظندن تخفیف اولنمشدر مثلا هر کون کیلن
قفتان باره بارو ربض معناسنه اسدی بن باره سرتاسر آهون زدند نکوف
باره بر روی هامون زدند واب معناسنه کلور اسدی فرستاده را بارهٔ خویش داد
بی اندازه دیبا دریش داد وحق معناسنه کلور لطیفی درباره من توی درگاه درباره
تو منم هواخواه پاره رشوت باء عجمی ایله دخی و یا ایله دخی که احرحروف تهجی در
روایت اولنبدر باری ادات توسل در مقام تخییرده استعمال اولنور خواجه سلمان باری هم
دل اگر بارکشد بارنکاری باری ورکسی یار گزیند جو تو یاری باری باریدن یغمق باریک
اینجه دقیق معناسنه چشمان خوش ولبان باریک ما اطیب فاکحل باریک باز کرو و طغان معناسنه
واجوق وقول بازو معناسنه و فرق اتمک و بازیدن لفظندن امر صیغه سدر و بعضی
ترکیبلرده صفت دخی استعمال اولنور حقه باز و شعبده بازیکی باژ زاء عجمی ایله باج
معناسنه در جیم عربی ایله بازار معروف بازارکان اصلده زا ایله را آراسنده الف واردر
فصحانک شعرلری اتک اوزرنه در عامه دلنده بازرکان دیدکلری الفسز تخفیف اولنمشدر
اسدی خبر یافت بازارکان کو برفت ببد رود کردنش بشتافت تفت بازدار طوغنجی

بازرنك

بازرنك بادلیق که اوغلانجقلر اکا کوکسنه بغلرلر خاز بازد دخی دیرلر بازکونه ترس عکس
معناسنه بازند ابراهیم پیغمبره اینن اون صحفک آخری بخشی که نصایح وحکمت و سر سوزلرن
متضمندر لبیبی کوچند نخستین سخن از نامهٔ بازند آنست که با مرد بی اصل مپیوند
بازنج صلنجق ابو المثل زناک خوشه فروهشته و زبادتوان جو زنکیانی که بر بازنج بازیکن
واوغلانجقلر آویناغچون بسنك اکرمکندن اصدقلرنه دخی دیرلر بولغتی بعضلر فتح با ایله
تصحیح ایلدیلر بوندن اوکدن ساخ بنج وزننه بازو قول عضد معناسنه باژو اکی
درلو اولور آغ اولور که باژود دیمکله مشهور اولان اودر و قیزیل اولور که چغندر
دیمکله مشهوردر باژه الاغاجی که آنکله طوارد و کزلر و سورلر واندن ویججکلر
قورتورلر شاعر نشسته بصد خشم در کاژه کرفته بجنك اندرون باژه بازی
و بازنج اویون لعب معناسنه لبیبی آید زباغ بجسرود بازنج دست بکراغه می برآرد و تیج
بازیدن اوینمق بازیج حفظ معناسنه اسم مصدردر شیخ سعدی برنشست پاس خاطر
بیچارکان شکر برما و برخدای جهان آفرین جزا و هم پاسیدن لفظندن صیغهٔ امردر
وبعض ترکیبلرده صفت دخی استعمال اولنور خاطر پاس کبی پاشامنیه جوزیاغی پاسبان
بکجی یعنی حفظ ایدجی قوریجی باستار زاید و حشو واقع اولن عبارت که سوز آراسنده
بله تلفظ اولنور اکثر بودر که هر کشی بر لفظله معتاد اولور سویلرکن اختیارسز
اول معتاد اولدوغی لفظ تلفظ ایلر اکا باستار دیرلر شمس فخری با وجودت از
شهان ناستان چرخ نارد بر زبان جز باستار باستان اسکی وقدیمی امیر معزی
شرع نپسندت که من نوشین روان خوانم ترا و رچه کس چو او نبود از خسروان باستان
زانکه هست اندر دلی تو داد و دین هرد و بهم داد بی دین بود تنها در دل نوشین روان

پاسخ جواب پاسدار پاسبان معناسنه در شمس فخری زحل بر بام او از پاسداران
فلك برد رکهش از روزبانان پاسره اکینلك کشت زار معناسنه شمس فخری بپوسته
کشت زار امیدش ز آب کل سیراب باد تا که بود نام پاس‌ره پاسکونه ترس عکس معناسنه
پاسیدن قوریمق یعنی حفظ اتمك معناسنه پاسبان لفظی بوندن مأخوذ در پاشامه
دزبجك که بز بجوك دخی دیرلر عورتلر بوینینه طولرلر پاشترك الجه صغر جوق که جکرکه
ایله جنك ایلر قرار پاشکونه ترس عکس معناسنه سین مهمله ایله دخی شین معجمه ایله
مروی لغتدر پاشکو بر لفظدر که مقام تسلیمده توسل اولنور اولدی طوت و اولدی
دی دیمك اولور لطیفی جون بدید جان و دل را غمزه را بر هم زدی قصد کشتن کرده
با تیغ و خنجر پاشکو پاشنه اوکجه عقب معناسنه پاشنك اوزم سلقمی دیرلر و کاکنده
قورمشی شمس فخری پناه دست تو کر شاخ زر فغد دهقان عقیق و لعل و بر آید
ز شاخ نه پاشنك و تخملق قوغش خیاره دخی دیرلر منجیك ان سك ملعون بر فته باید
سند را ز خویشتن تخم را ماند و باشنك ایدرش بر جای ماند و کجر که کوك پاشین تخته
پاره لری که بر اغجدن قوپر رلر منجیك پیش کرفته سپری پاشنین هر یك همجون در نیم حلم
پاشه قرغو که اتجه دیمکله مشهور در تعریب یدوب باشق دیرلر پاشیدن اولمق
پاشیدن باء عجمی ایله صیجمق بر اکندن معناسنه پاغره هر بیری که آدم او غلنلرینك
کودسنده ظاهر اولور راغره معناسنه لطیفی بر کلاه کل عامه زشت جون پاغره بر سر
قضیلست پاغند و پاغنده اولدرکه حلاج پنبو غنی اتدقدنصکره دکرمجه ایلر
کله دیرلر مثال پاغند آخرنده هاسز شمس فخری فتح و ظفر و نصرت و بیر و زیب و دولت
باشند همیشه بدر شاه جهان نغند چه لاد تر تیغ سیاهیش چه پولاد چه کوه بر کوز غلامانش

چه

چه پاغند مثال پاغند مهایله شمس فخری فلکه ریسان فکر بکر مرا باشد از مهر و ماه پاغنده
پافتن طوقمق پافدم عاقبت شمس فخری کوکند دارای دولت تربیت کاردانا نیك کرده پافدم
پافرنجن ایق منکلی خلخال معناسنه پاقو مرتحك منازلندن بر منزلدر و یا بر بهادر آدیدر
و یا بر موضع اسمیدر پاك ایمك مبالات معناسنه پاك آری پاگاه قدمه طاشی
و مستراح و مرتبه معناسنه دخی کلور پاکند معا یاقوت شاکر بخاری کجا تو باشی کردند
بی خطر خوبان جمست راجه خطر هر کجا بود پاکند پاکیزه آری طاهر معناسنه پال
قنت جناح معناسنه و آدمیده قول معناسنه استعمال اولنور پالا بوی قامت معناسنه
و یوقرو فوق معناسنه و یوجا عالی معناسنه پالا پال یلاکن و غایتده روان اولن
سیال معناسنه دقیقی بفر و هیبت شمشیر تو قرار کرفت زمانه که پر آشوب بود پالا پال
پالاد بنوت مطیه معناسنه و یدك جنیبت معناسنه فرالاوی من رهی پیروست
پای شدم نتوان راه کرد بی پالاد شمس فخری شهنشهی کشد پای در مواکب او جو نقره خنك و
سمند فلك دو صد پالاد پالار اوك اورتسی اغاجی شمس فخری ز میوه خانه باغ
از زبر جد ستون عقیق عجب مدار که هست از زمرد ش پالار پالاهنك او یانك جلبوری
که اته بندکلری وقت قربنی التنده اوجبی بکدرلر و اندکلر بنده آتی اکله بغلرلر
النی حذف ایدوب پالهنك دخی دیرلر پالان دهلیز که پالان اندرونی دیرلر و حیاط که
پالان بیرونی دیرلر پالان باء عجمی ایله معروف پالای پالاد معناسنه شمس فخری
کرده پیش رکابت احتیاجی سعز خنك سپهر را پالای پال زین ایرك دینکوسی که ایکی
طرفدن قنت لر بکیدر پالش پصدق پالغ بوبیوزدن دو زلمش قدح که انکله شراب
ایجرلر پالکانه مشبك پنجره که ایجرو ده اولن طشره دغی کورر و طشره ده اولان

ایچروکی کورمز اغاجله اولسون ودمرله وغیری نسنه ایله اولسون رودکی
بهشت آیین سرایی را بپرداخت٭ زهر گونه در وتمثال ساخت٭ زعود وچند اورا آستانه٭
درش سیمین وزرین یالکانه بالوایه ابابیل قرلغوجی اسدی واکثر ارباب لغت آخرنی
یا ایله روایت ایلدیلر که آخر حروف تهجی در وهمزا عن جد مسموع اولان بو ایله در
اما شمس فخری معیار جمالیده نون ایله روایت ایلدی زمانه قافیه سنده بالوسکل
آژخ معناسنه بالودن سوزمک مستقبلاتنده واوی الفه قلب ایدوب مابعدنده
بر یا زیاده ایدرلر بالاید وبالاینده دیرلر بالوده معروف تعریب ایدوب فالوذج
دیرلر بالوش کافورک مغشوشی شمس فخری٭ حسود اگر بنود با تو خالص اند زهر٭
عجب مدار که ویژه بیالد از بالوش بالونه سوزک مصفاة معناسنه بالیدن اوزمق
نمو معناسنه بالیز بستان حدیقه معناسنه بالیک جارخ که ترکلر خام کوندن
دکوب کیورلر رودکی٭ ازخرو بالیک ابجای رسید مرکه بهی موزه چینی تو خواهم واسب تازی٭
بالین یصدق بالش معناسنه بام ایرته فجر معناسنه وطام اوستی سطح معناسنه وادات در که
رنکلر آخرنه لاحق اولور سیاه بام وسرخ بام وکبود بام دیرلر بر ذات انکله فی الجمله
موصوف اولدوغنه دلالت ایدر شویله که سایر الواندن اولر رنکله ارتوق مایل اوله
تمام موصوف اولمیه بو معناده اکثر بود رکه فا ایله استعمال اولنور لکن الدفا بابنده ذکر
اولنه بامداد ایرته فجر معناسنه بامزد ایق دری یعنی ایق کیرسی جعل معناسنه
بامس اولدر که بر یرمزکندیه چیمز یره تعلقاتندن اوتری یا برسببدن اوتری
ایاغی بغلنمش قلمش اوله کده بلمیه دقیقی خدایکانا بامس بشهر بیکانه
فزون از این نتوانم نشست ستوری بان بر ینه انجلردن برانج آیدر یمشی اولور

سور قون انالی کبود دکبی

طبیلر

طبیلر قاتنده حب البان دیمکله معروفدر شمس فخری٭ من از محنت بسان عود سوزان٭
خزان عصر را از عود بان نوع٭ وادات نسبتدرچی معناسنه شتربان سکبان کبی
پانزده اون بش خمسه عشر معناسنه بانفش بنوش اغاجی که لسان عصافیر
دیدکلری دارودر انک یمیشیدر بعضی یرلرده بر سبیل غلط چنار دیرلر چنار اول
دکلدر قولغان اغاجیدر بانک اون صوت معناسنه بانو خاتون بانه قسق قلی
پایند اولدر که شکری قوامه کتوررلر جکرلر منجلر مالور تا که بیل یود خفیف ولا
تعریب ایدوب فانید دیرلر باورکردن انتمق تصدیق معناسنه لفظ باور ایلکوز
اسم مصدردر حتی استعمال اولنور کمال اصفهانی٭ نیست در فن خود چون تو زشاهان همتا٭
باز پس از سخنم کرت نباشد باور٭ باوژاره جلاهلرک ایکله بصد قلری که عربجه
معلق دیرلر باوند پابند معناسنه باه جماع پاه بادعجی ایله انتی پاهک اشکنجه
اسم مصدردر بوشعیب٭ دلمان چو آب ای تن چون بهار بادی٭ اریم چشم حاسد
کش کنده باد پاهنک٭ وصیغه امر ووصف ترکیبی پاهکیدن اشکنجه ایلمک باهو
دکنک عصا معناسنه شمس فخری٭ تو آن شاهی که در ایام عدلت٭ شبان از دست
بفکند دست باهو پای ایق رجل معناسنه پای ابرنجن ایق منکلی خلخال معناسنه
پایاب طاقت فردوسی٭ که این باره را نیست پایاب او٭ درنکی شود دریای زتاب او٭
وحوض جفاف٭ کل کبود جو بر بافت از آب تاب بزد٭ زبیم چشم نهان کشت در بن پایاب٭
ومعیار جمالیده لفظنک ترکیبنه مناسب صونکدر٭ خدایکان جهان آفتاب
چرخ جناب٭ که بحر بخشش او راندید کس پایاب٭ کمال اصفهانی همت عالی ثریا پایت
که فدیدست سپهرش پایاب پای افزار وپای افشار پاپوش که عامه تحریف ایدوب

بوزاردیلر پایان آخر پای انداز اول که ایاغنه دوشرلر پادشاهلر بریره
تشریف ایتدکده شمس فخری سزدکه در قدم دولت بپای انداز زمانه در کشند
از چرخ اطلس واکسون پاپاف جلاه شمس فخری خاک بر سر شاعری راکاشکی
بودی سرشوی ویانه پاپاف پای بند پای وندید کلری که ات ایاغنه
بغلرلر شیخ سعدی پای بند بلا چو چاره ندید بجز اندیشه راکناره ندید
پای تابه طولق که عامه تحریف ایدوب پاتاوه دیمکله مشهوردر پایچه پاچه
پایخوست ایاغله دوکنمش بصر خمش برواو رسمح رمست قافیه سنده استعمال اولنور
لطیفی ای زاهدشد محبانت همه شومیر پای خوست شده پاداد ثابت ومحکم معناسنه
پایستن کرک اولمق مستقبلاتنده سین حذف اولنور باید دیرلر پایستن باء عجمی ایله
کوزیمک منتظر اولمق تربص معناسنه پایگاه پایکاه معناسنه اسدی شه آن
به که باشد بزرگ از کهر خرد دارد و داد و فرهنگ و فر زهر بد بلا دار جوید پناه
باندازهر کس دهد پایگاه پایکوب رقاص اسدی تراشاید ای گلرخ سیم تن
که هم پایکوب است هم نای زن پایمزد پامزد معناسنه پایه نردبان ایاغی بوندن
استعاره ایدوب مرتبه معناسنه استعمال ایدرلر پاییدن بربرده کوییمک یعنی اکلنوب
دورمق اسدی مرا ایزد از بهر جنک آفرید که پایم که جنک آید اکنون بدید ومحکم
طورمق اسدی زبان ز بپای از بد اندیش دوست که نزدیکتر دشمن صبرهت اوست
وبصتق لطیفی بپایید ن پای مرا ناکهان برمزی که درپی بپای نهان واباغله
دیمک لطیفی هر که در پیش ایدش برمی جهد دندان زند هر که درپس میرود می پاید و دندان کند
وقایم اولمق لطیفی جوهرم که بخویشتن پایم عرضی که بدیکری پایی پاییز کوز وقتی خریف

معناسنه

معناسنه پاییزه اولسنه که پادشاهلردن ویررلر کورنلر مطیع اولسونلر
ومخالفت ایتمسونلر دیو ببر برجانوردر که هندستانده اولور ارسلاندن تجرر
درین بیشه زین بیش مکذار کام که ببر زیان دارد ایدر کنام ددرا که ددی بهمکی منکرست
بزور دل از هر ددافزون تر است زهر شیر از وهر کجا بگذرد بیک زخم سر پیل را بشکند
جنان داستان آمد از گفت شیر که شاه ددانست ببر دلیر ببربیان بر نوع کیم دد
پلنک درسندن رستم زال صواش کوننده کیردی واجمعدن جمتشدر دیرلردی
فردوسی تهمتن بپوشید ببر بیان نشست از بر اژدهای ژیان بت خشل که جاهلر
ایلکه درترلر آهار معناسنه عماره ریشی چه کونه ریشی چون ماله بت آلود
کویی که دوش تاروز بر ریش کوه بالود بت صنم بالیه اول صورتکه دوزرلر
بزرلر یلان تکری یوطیرلر و بر سبیل استعاره محبوبلره دخی اطلاق اولنور بتا قودیمک
اولور اسم امردر بگذار معناسنه کند وصیغه سندن ماضی ومستقبل ومصدر
وسایر تصرفات اشدله مشتدر شمس فخری ریاض پکل معنیش چو بدحت شاه
ره حدایق سحر وبدایعش تو بتا بتر بدمزرق دیک اولور صیغه تفضیلدر بدتر
لفظندن تخفیف اولنمشدر اسدی تو از برد باران فزون ترس دار
که از تند در کین بتر برد بار بتفوز برون قشلرده منقار معناسنه وسایر حیواناتده
انف معناسنه سوزنی نهاده اند زن بچه من از سرها بسان سک بچه بتفوز
بر در سوراخ بتک چکوج فردوسی سرسروران زیر کرز کران چو سندان بدو
بتک آهنکران بتکوب براکتی ریحان درکه قوزله وسر صاقله ویوغورمله ایدرلر
صحاح الفرسده آخری ثاء ایله نقل اولندی فرتوت قافیه سنده وبتدار خاطری کتابنده

ومعیار جالیده بایله نقل اولندی یعقوب واسلوب قافیه سنده فخر اصفهانی
بر دشمن مذاقش شد رو زتره و زغم لو زینه در مذاقش بتکوت می نماید بتوک
بعا الزاد طبله سی بعضلر تاء فوقانی مقدمر روایت ایلدی منجیک من فراموش نکردم
و نخواهم کردن ان بتوک تو وان تاوه اشنان ترا بتیاره اسدی جالیده بلا معناسنه در
کسائی بر کشت چرخ با من بیچاره وا هنک جنک دارد و بتیاره ومعیار جالیده دیو
معناسنه نقل اولندی و زشت صورت که کورجک اندن اورکرلر بج اغز کاجنه
دیرلر فخر اصفهانی بی مدحت او هرکه دهن باز کشاید د ندانش کند چرخ برنکوبک بیک
از بج بجیج ایکی معنایه کلور اولا اورتلو سوزکه اوغرلین سویلینور ثانیا صوتدرکه
شبانلر کجی او خشرلر حیکی حیکی معناسنه شمس فخری در رشته انصاف جمال الحق والدین
هرکز سخن ظلم نکویند به بجیج از معدلتش کرک شبان همچو شبانان خوند بزان کله را
جمله به بجیج خواجه سنائی نشود دل ز حرف قران به نشود بربه بجیجی فربه
بجکم صفه یعنی یای اوی بجم نظام کار جز بجم کرفت ایشوم نظام دو تدی
شاکر بخاری چراند شکر کنم نعمت تراشب روز که با تو احترمن سعد کشت وکار بجم
بجه هر جانلودن طغان کچوک بچه آدم و بچه مرغ و بچه شیر و بچه کرک کبی بخ بخ
خوش خوش دیمکدر اولور بختن بشمک و بشرمک هم لازم استعمال اولنور هم متعدی مستقبلاتنده
خا زایه قلب اولنور بزد و بزنده دیرلر بخنو کوک کورلمک رعد معناسنه شمس فخری
بر خلقت یکر اهوی تاتار زنافه دمر زند باشد ز اهو ز شرم کلک تو نالدکند ابر
که خلقش نام کرد ستد بخنو هوا و کی انه پدرند رمعناسنه بخته بو یک قوزی بخج یعنی
عایض معناسنه عنصری اکر بر سر مرد زدد ربنبرد سرو قامتش باز مین بچ کود بخجیدن

بضاخ

یقلمق وطولشمق بیجیدن معناسنه بخجد دمور قپو بجرد اصلو وتدبیرلو اصلده باء
الصاقیه خرد لفظنه داخل اولوب بخرد ایدی کثرت استعمال ایله صکره الفی ساکن
قلنوب برلغت اولدی حتی باء الصاقیه معاملند لولانه برباء الصاقیه دخی ادخال
ایدرلر لطیفی چو شد چار ساله ورار روز وشب به بخرد سپردش برای ادب بخرندن
اوغلانجوغی اچوق دوتمق که امر الصبیان دیرلر بخس عربلغتنده از دیمک اولور
قال الله تعالی وشروه بثمن بخس ای قلیل وناقص وفرس دلنده عمدن وعضدن وبلادن
متغیر اولمش صولمش شمس فخری شاهی که اکر خاک رهش را بفروشی امروز بملکی بوداورا
ثمنی بخس جان چون ندهد دشمنی ان شاه ببد روز زین سان دلش کشت زاسیب فنا بخس
اما اسدی روایتند بخس اسم مصدردر بخسیدن معناسنه یعنی غصدن وبلادن
طرلغمق ویورك یتمق ومتغیر اولمق اغاجی ای نکارین زتو رهیب کشتست
دلش راکو ببخش وکو بکذار بخست کردن وبخستن اویان کشی خورلق بخسیدن طرلغمق
ویورك یتمق ومتغیر اولمق واریک نکم استشهاد له ذکر اولندی شمس فخری مخالف
ارجه که خود را چو سنک می پنداشت زتاب تیش تیغش چو موم شد بخسان وجمیلک معناسنه
دخی کلور لطیفی چند بخسی تنش تو ای کزنه نیست چوب او که می زنی شکنه بخش
حصه معناسنه کلور وبرج معناسنه کلور وبخشیدن لفظندن صیغه امردر
وبعضی ترکیبلرده صفت دخی استعمال اولنور جان بخش وفرح بخش دیرلر بخشایش
وبخشودن بخشایش اسم مصدردر اسرکیش دیمک اولور بخشودن مصدردر اسرکمک
دیمک اولور ترحم معناسنه مستقبلاتنده واو الفه قلب اولنور بخشاید وبخشاینده
دیرلر بخشیدن بغشلمش هبه معناسنه بخله پر بیر بقلة الحمقا معناسنه بخنوه یادر

صاعقه معناسنه بخیه نکنده که در زیلر بینوقله قفنانه یول یول دکولر بد یرمز
ردی معناسنه بدان باء الصاقیه مقتضا سنجه الکا دیمک اولور کمال اصفهانی می کفت
آفتاب منور رای شاه عقل کفتش بطنز کار تو اکنون بدان رسید وباء مصاحبت مقتضا سنجه
انکله دیمک اولور وبانک جمیع معنالری باب اولده نقل اولندی بورده دخی متصور کلور
لطیفی بدان خدای که عقل وروان وجان بخشید بجز جناب رفیعی تو می ندارم امید
دیکر بدان وقت اندر غلامت شدم که باجان بلی کو بنامت شدم بدید را اوکی اته
لطیفی حالی دلبر بدست عتاب رقیب تو چون حال طفل کشته در آزار بدید بدبشت توصون
ات وقتی صنتلر بند ندر بددل قورقق جبان معناسنه بدر اته بدر باء عربی ایله لفظ
مرکبتدر خارج معناسنه بدر رفت طشره چقدی دیمک اولور بذرام شول یرکه حرم
ولمرهسته اوله فخر شمسی چرخ بدرام تا که سد راشش از کواکب چو خلد شد بدرام شمس فخری
بذراندر قاین اته اصل بو یدی که رامکسور تلفظ اولنوب اضافت صورتنده استعمال
اولنیدی اما کثرت استعماللە ساکن اولدی شیخ سعدی با بذر زن نمود قصه خویش
کای مصالح شناس خیر اندیش بذرفتن بذیرفتن لفظندن تخفیف اولنمشدر قبول
اتمک دیمک اولور اسدی بکرشاسب کفت ار تط ای شور بخت ز شاه ار چه بذرفتی این
کار سخت بذ زندر اوکی اته بدره همیان بذشت قارش شبر معناسنه دشت وطشت
قافیه سنده استعمال اولنور بد رود کردن سوزه کدلی تکریه اصمرلق وسوزه کدن
کشی یرنده قلانلره آسان قلوک دیمک اسدی بکفت این وز آب مژه رود کرد ببوسیدش
از مهر وبد رود کرد بذروش و بذروشت کافرله مسلمان اره سنده اولان در بند
ثغر معناسنه بدکار مفسد که برمز اشلر اشلر بدکند رشوت شمس فخری

دختر

دختر ابکار من در مدح شاه هست عذرا ینست بی شبهت غش یذ تا ببیند یک نظر رخسار شاه
روح قدسی جان ببد کند آورید کر ببیند حسنشان کس عیب نیست کی تواند چو در وی مهر دید
بدن اولق بودن لفظندن تخفیف اولنمشدر انوری ازین چه نقص تواند بدن کمال تراه
چو سال وماه بتوفیق ایزد ذو المن بدو اخرنده واو ایله وسکون دال ایله اول معناسنه در
عربی لغتندن تعجیم اولنمشدر اصلده بدء ایدی همزه ایله عجمه نقل اتدکدن صکره بدو دیدیلر
واوله تا کمر جزو دیرلر شیمی ای حسن طلعت تو بی حد چو عشق سیمی از بدو آفرینش تا انقراض عالم
معتاد حسام چیقر بدو ضمه دال ایله بدان معناسنه در بدوش امید رجا وامل معناسنه در
بدواز قرار ایده جک یر شمس فخری ملاذ وسیف قلم خسرو ستاره چشم که هست خلق
جهان را جناب او بدواز بذه قواق اغاجی هندو شاه نخجوانی صحاح الفرسنده باء عربی
ایله وباء عجمی ایله ودال ابجد ایله تاء فوقانی ایله مجموع لغتدر دیو نقل ایلدی شمس فخری
کرز فیض دست او یک قطره آید بر زمین میوه باغ بهشت البته بار آرد بذه بذه قاوکه
چقمق چقوب انکله اودیقولر شمس فخری خسرو اعظم جمال الدین ودین انکه هست آتش وتیغ
وراجان وتن اعدا بذه بدید آشکارا بذیر صیغه امردر بذیرفتن لفظندن بو بعضی
ترکیبلرده صفت دخی استعمال اولنور دلبذیر کبی واسم مصدر دخی استعمال اولنور قبول
اتمک معناسنه بذیرای قابل صیغه مبالغه در بذیرفتن لفظندن بذیرفتار صفت
معناسنه کلور واسم مصدر استعمال اولنور ومناط فعل استعمال اولنور قبول ایدیجی و
قبول اتمک وقبول ایده جک معناسنه بذیرفتن قبول اتمک مستقبلاتنده بذیرد وبذیرنده
دیرلر بذیره شدن قرشولق استقبال معناسنه بدین باء الصاقیه اقتضاسنجه بوکا
دیمک اولور وباء مصاحبت مقتضاسنجه بونکله دیمک اولور بو دخی بدان لفظی کبی بانک

جمیع معناسیله اعتبار اولنور بر کوکوس صدر معناسنه بوندندر که محبوبلره سیمبر و سیمین بر
دیرلر و یمیش معناسنه کلور شیخ سعدی درخت کرم هر کجا بیخ کرد گذشت از فلک
شاخ بالای او گر امیدواری کز و برخوری بمنت منه اره بر پای او و نصیب معناسنه
کلور شمس فخری زین خران انکس خورد بر کو مدام در دمر ایشان بود چون بادمر و حرنه
علی معناسنه اوزره دیمک اولور بر من بمزاو زدمه بر تو سنک او ز رکا بر جانجان اوزرنه
وبردن لفظندن صیغه امر در بعضی ترکیبلرده صفت دخی استعمال اولنور دلبر کبی و کاه
اولور که فعللر و مصدرلره اولکرنده همان تحسین لفظیچون کلور بر بلک و او سکوفک
و تاجک بوقرو قوزلان یرلری و بریدن لفظندن صیغه امر و وصف ترکیبی بر
ضمله طلو مملو و مشحون معناسنه براجیل کرقسی دیدکلری اوت براذر قرنداش برادرندر
و برادندر اوکی قرنداش براز براشق شمس فخری خدایکان جوان بخت شیخ ابو اسحاق
که تخت خسروی از ذات او گرفت براز واسم مصدر و امر و وصف ترکیبی استعمال اولنور
برازیدن برشمق و برشدرمق لازم و متعدی اکیسی دخی استعمال اولنور فرخی
کرسیستان بنازد بشهرها برازد زیراکه سیستا نرا زید بوجه مفخر براز قیش براکندن
و پراکنده کردن طاغتمق تفریق و تشتیت معناسنه پراکنده طغلمش پریشان معناسنه
بران کسکون براه زینت شمس فخری مسند خسروی ز مقدم او دارد زیب افسر شاهی
هم از طلعت او یافت براه برای حرفدر لام جاره معناسنه برای انکه انکیچون که برای تو
سنکیچون برای من بنمچون برای زید زیدیچون بربرو شاه امت شمس فخری اگر دعوی
کند رایش نبوت بود خرشید ماهش بر بروشان بربره دینار بربط قبوز بربهن
بریرم بخله و بقلة الحمقا معناسنه نانک سکونی و فتحه سی جایز بربند ایرک کوسکلکی

که کو

که کوملدرکه دیرلر بر تاب و بر تاو او زاغه آتلمق اوق بر تر بوجارک اسم تفضیل
صیغه سدر اعلی معناسنه بر تنک اشکون ات دیرلر که ییلکن ات برتمیدن تبسم ایتمک برتنک
بغرق که بشک آلتلرندندر بر تو برق نور شعاع معناسنه برجاس عرب لغتنده مخصوص
هواده اولان نشانیه دیرلر فارسیده شاعرلر مطلقا نشانه معناسنه استعمال ایدرلر
شمس فخری بوقت آنکه کند قصد قاد ساندازی بغیر سینهء دشمن نباشدش برجاس برجنکی
انداهمک قبر قبر اولمغی نتاکم قورداشنی بلوردکده اولور برجم بر چک و بیچق برجستن کوده
قبر قبر اولمق برجیش مشتری یلدزی برخاش قرقشه و جنک اسدی میانشان برین
جنک و برخاش خاست سپه نیمهء بر بهو کشته راست بوخ بر ز بعض معناسنه برخنج
اغرلق که ایچوده بصر کابوس معناسنه شمس فخری چنان در خاب شد ظلم از نهیبش
که پنداری و را بگرفت برخنج برخو صرپوین که ایچنه که بغدای وارپه وطارو وکبک
طولدررلر و شادلق معناسنه دخی روایت اولندی برخور اولوش نصیب معناسنه بر
خوردار نصیبلو دیمک اولور واو رسمی در زر و شر قافیه سنده استعمال اولنور
برخور واو اصلی ایله کافور و منصور قافیه سی اوزره اورتاق دراناز و شریک معناسنه
شمس فخری همیشه تا بود آیین سور و ماتم باد مخالفان ترا ماتم و شما را سور ز ملک و حشمت و
جوانی و سلطنت برخور که از شهان جهان نیست شاه را برخور برخیدن درمک مثلا یوکی
چالولمق برخین فدا برد مثل که اغلبخقلو وعورتلو بری بریله صورشرلر مثلا درکی
بخانه در آمد خانه از روزن برون رفت بونک خلاصه سندن شعرا وظرفادلندکی
لغز که نظمله صوررلر برد اسم مرد رجنک وقتنده تلفظ ایدرلر ارق اول وصاواغ دیمک
اولور شمس فخری ابو اسحاق کافلاک اختران زا همی کویند هان از راه او برد برداختن

برده بالفتح

تمام ایتمک مستقبلانده خازایه قلب اولنور برداز و برداز نده دیرلر برحار کردن احمق
برداشتن کوترمک دفع معناسنه مستقبلانده شین رایه قلب اولنور بردارد بردارنده
دیرلر بردبار یواش که یوک کتورجی اولور هر ایشه و هر سوزه قتلنور حلیم معناسنه بردختن
برداختن معناسنه برداختن لفظندن تخفیف اولنمشدر اسدی ازآهو سخن پاک و
بردخته کوی تراز وخرد سازش وسخته کوی بردن ایلتمک و یکمک مستقبلانده
بانک ضمه سی فتحیه ابدال اولنور را مفتوح قلنور برد و برنده دیرلر قول قرواش که
اسیر اید و بکافر الندن سوری ایله حیقاررلر بردی حصیر اوتی برز یوجا شویله که صنعی
ذات اوله و یوجالک شویله که اسم مصدر اولا ایکی معناده بیله استعمال اولنور مثال
صفت اسدی جو آمد بران تیغ کهسار برز برد نعره تند بو اختکوز دیکودر وصف
کوه مقدم ادم علیه السلام نه کوهیست اینن برز تر در جهان نه یاقوت دارجز ین جای کان
مثال اسم معنی عنصری فزو کوفتند آن بتان را بکرز نه شان رنک ماند نه فر و نه برز
برز اکین کشت معناسنه برزکر اکنجی حارث معناسنه ذادن صکره یایله دخی
لغتدر انوری کار خالت جز بجعفر کی شود هر کز تمام کان یکی جولا هکی داند دکر برزیکری
برزن محله اسدی سرهذیب شد زین شکن پر خروش زنیران بهر برزنی خاست جوش
برزه صچاق حرب معناسنه وخاو زبر معناسنه برزیدن اکن اکمک برزین البرجیم
دمرلنتدن براولو اماکد آدیدر براولو آتشکدهدر وزدی که ظرفا دلنده تمثیل و تنظیر
طریقسیجه آذر برزین دیو چوق چوق کتوررلر شمس فخری خلیل وار شکسته بتان باطل را
دل مخالف کرده بر آذر برزین برس لو بشه اغاجی که یوز آتلر کیغلبندلر بورنینه
بکورلر برستار قول قرواش برستک و برستو قرلانغج دیدکلری قوش برستیدن طپمق

عبودیت وتعبد معناسنه برسیان دارو ماططق دیدکلری اوت که طبیبلر قاتنده
عصا الراعی دیمکله معروفدر برسیاوشان بالدری قره دیدکلری اوت که قیالر یوزنده
کولکلو یرلرده بتر بتربیج کبی طبیبلر قاتنده مشهوردر شعر الغول وشعر الجبار وشعر الجنی
وکزبرة البئر وکزبرة القناة دخی دیرلر برسیدن صورمق استفسار واستخبار معناسنه
برشن صرمشق برطله قبالق برغ ارغ که برایرمقدن بغلیوب چیقررلر برغست خیروک
دیدکلری اوت که طبیبلر قتنده قنابری دیمکله معروفدر برغول بلغور که اتش بشوررلر
شمس فخری مال وجاه قانع شو بدوتا نان کاسه برغول جند باشی برای شهوت حرص
پای بسته بطره درغول برف قار ثلج معناسنه برفرود استغه یوقرو دیمک اولور
زیر وبالا معناسنه لبیبی جون بود درست کار بارت بندیش زبر فرود کارت
برقوق زردالو ویا خود صورجه اروک برک رانک فتحه سیله برابر ماغک آدیدر
خسروی جون نمک خود تبه شود جه علاج جاره جه غرقه را برود برک برک باء عربی ایله
مفتوح وراء ساکنه ایله ایکی معنایه کلور اولا یبرق معناسنه ثانیا یراغ ساز معناسنه
برک جاتلدو یعنی صوت که برمقلردن ویا اوانجلرندن ظاهر اولور برکار معروف
برکاشتن دوندرمک اسدی جو کوید کز جنک برکاشت بشت اذان به که کوید
دشمن بکشت برکاله یماکه قفتانه یمرلر شمس فخری شهریاری که بند کانش راست اطلس و
آفتاب بر کاله برکر مرصع طوق که عجم بکلری بیونلرینه طقرلردی شمس فخری عدو را از
تو بهره غل وبا وند ولی را ازتو بهره تاج و برکو برک ریزان کوز فصلی خریف معناسنه
برکس وبرکست معاذ الله دیمک اولور رودکی کرجه نامرد مستی و بهرو وفاش نشود
هیچ ازین دلم برکس شمس فخری جال الحق ابو اسحاق کامد برقدرش علو آسمان بست

کسی جون او بود در ملك جهبات • شهی جون او بود در دهر برکست برکستوان جو قال برکم
منع اسم مصدر در شمس فخری کی شود کر نه عدل او باشد • خیل یاجوج ظلم را برکم
برکی برد رلحقیه در کلاه انواعندن برکینج اوحلوا برماه متقبکه دکرلر آلتلرندر
تخفیف ایدوب برمه دخی دیرلر برمایون فریدون اوکوزنک آدیدر دقیقی
مهرکان امد جشن ملک فریدون • انجا کاو نکو بود ش و برمایونا • صاحب معیار خطله زاء
معجمه تصحیح اولندی برمجیدن قامرومق یعنی ال یوقامق لمس معناسنه لطیفی تو لعزیب
جهانی بشیوه دخو بی برمجید ن عیسی بیوی یعقوبی برمخیده مخالف و عاق بوشکور
مراو را یکی برمخیده بسر زبهر جهان بدید رکینور برمسیدن قرقومق برمجیدن معناسنه
برن اولدرکه اکنجی تخم صحید قلرندن صکره انو کله اورترلر بعضی سند کشان دیرلر
برسنه تبان دیرلر عربجه ملاسه و محلقه دیرلر برن اولکو ثریا معناسنه کمال اصفهانی
سیاستت تو اکرنانک بر سپهر زند • بنات نعش بهم برفتد بسان پرن برناکنج یکت برنجاسف
قوان جیاکنوک داغی که طبیبلر قتنده معروفدر برند قلجک کوهری که تعریب ایدوب
فرند دیرلر کسرتین ایله در برند کسرتینله و فتحتینله نقش سز حریر اسدی براز شاره و
تلک خز و برند • هم از مخمل و هر طرایف هند • نظامی • دیدم افکند بر بساط بلند • خوابکاهی
زبرنیان و پرند • و هم برند فتحتینله خیروک که طبیبلر قتنا بوری دیکله معروفدر
برنداور ایو کوهر قلیج که برندیکی کوریور فردوسی • بینداخت تیغ برنداورش
همی خواست کشتن سرش برندوش امرغیجه برنشستن بنمک رکوب معناسنه مستقبلنده
سین حذف اولنور رشیدن صکره یا زیاده اولنور برنشید و برنشیند دیرلر برنیان
حریر چینی در که جیرخلری و نقشلری وار در بیله طوقنمش و یا خود الله ایلنمش جون برند

نیلکون بر روی پوشد مرغزار • برنیان هفت رنک اندر سر آرد کوهسار برنیس
مقاس و قرخلق آنکله قیون قرقرلر برنیش معص سنجو سی بروا اولکو ثریا معناسنه
شمس فخری فروغ رای منیرش اکر جهد در باغ • بجای خوشه ز تاکش همی بر آید پرو برو
قاش ابرو لفظندن تخفیف ولنمشدر اسدی • ز دار کینه انکه کره بر برو • شد آشفته
از خشم دل بر بهو بروا اکثر ارباب لغت حکیم قطران ارموی اسدی طوسی و شمس فخری
و هندو نخجوانی بکی بروا فراغت و طاقت معنالرنه نقل ایلدیلر دقیقی • ابو سعد آنکه از کیتی
بدو برکشته شد بدها • مظفر آنکه شمشیرش ببرد از دشمنان بروا • و ظاهر بودر که مبالات
معناسنه شایع در • کمال عاشقی پروانه دارد • که غیر از سوختن پروا ندارد پروار
بیسوکاو پرواری بیسو صغری اسدی • روان پرورایدون که تن پروری •
بپروار تن رنج تا کن بری پرواز بسکمه قوش اوجوب هواده چکرنک شمس فخری زمانه با
من جون مشفقی نهاد آغاز • کرفت مرغ دلم در هوای حق پرواز • و قرارکاه معناسنه
دخی کلور اغاجی • عهد میثاق باز تازه کنیم • ار سحرکاه تا بکاه نماز • باز پرواز خویش از شوکم
جون دده باز جند از پرواز پروازه اول یک که بشور ب تفرجه کدنلر کاردی
سر التورلر و اتش بار ناشی عشرت و قتنده یقرلر مرصعی ای زن او رسبی این
شهر را در روازه نیست • نه بهر شهری عرا ز مهتر از پروازه نیست پرواس ال ایلق
برنسنیه ایری مدر بو مشتقدر بلماجون لمس معناسنه شمس فخری نبود اطلکه دوت
سزای بار کهش • اکرچه کرد قضا اندران بسی پرواس • و پرداختن معنالرنه دخی کلور
برواق سر ایش اولی تختی معناسنه پروردکار بسلیجی پروز اورتونک و دو شاکل
وکیاسنک و قیونک جیجوره پروازی فرسود لنده الفو سز ترکیجه لنده الفله شمس فخری

ای قضا کسوت قبای تراداده از اطلس فلک پیروزه آخر کسوتی را که کرم پوشید جودش
در وجود طاق اطلس با جلالت پیروزه امان اوست پیروستان امت دقیق شفیع باش
پرسشه مرا بدین زلت چو مصطفی بر دار آزار پیروستان را پیرومند اوتلو پیرو اکنلو پیر
و حاصللو باغ و نصیبلو کشی و اصلو بازرکان پیرون طشره پیرونده کردن و پیروند بدن
بزی یک طمق و اوبغلنی بزه پرونده دیرلر عربجه درزمه دیرلر پرویزن الک
منخل معناسنه پروین اولکر ثریا معناسنه پره قوزی رانک تشدیدی و تحقیقی
اکسی دخی شایع لغتدر پره آسیا دکرمن پری پره سر اوجی سوری سکوک مراسشه
معنالنه پرهختن ادیلمک و اکرتمک شمس فخری بسان هندوان ترک فلک را بجوب کین بالید
پیر نمختن برهمن حکیم هندی رانک سکونی وهانک فتحه سی و عکسی اکسی دخی روایتدر
اسدی برانکه یکی برهمن پیر مرد برآورد زو کردش روز کرد دیگر برهمن چنین
کفت کز راه پاک همه چیز از چرخ تا تیره خاک هستی یزدان یکایک کواست کدایان خاموش و
کوینده راست برهنه یلنجاق عاری معناسنه برهنکی یلنجقلق عریان معناسنه برهود
اوداشی بزی صهر تمق و هم بنا و داشدن صرد متق لازم و متعدی ایکی جهله بله استعمال
اولنور بو شکوده جکر بخواهم برهود من بباده چنانکه ترا روان دل از عشق آن بکین برهود
پژهون دایره شمس فخری فرود چرخ محل حوادث آمد و آن نصد هزار جهان خارج است
ازین پژهون پرهیختن ادیلمک و اکرتمک پرهیز اسم مصدر در حمیه معناسنه
و صیغه امر و وصف ترکیبی پرهیزیدن بغلنمق احتما معناسنه مصدر در پری اوقیی
اوجوق دوتن کشی مصرع معنالنه بریدن کسمک قطع معنالنه رانک تشدیدی و تخفیفی
اکسی دخی لغتدر پریدن بای عجمی ایله اوجمق طیران معنالنه رانک تشدیدی و تخفیفی

آسی

اکسی دخی لغتدر پرپر اصرغی کون پرینه اصرغی کونکی پر عترفت و پریسای
اوجق طوتن کشی مصرع معنالنه لبیبی کهی چو مرد پریسای کونه کونه صور
همی نماید و ریز بکینه لیلاب و دی وصف ایدر پریش پریشانلق معناسنه
اسم مصدر در شمس فخری مکرکه در سر زلف بتان باد صبا نماند درهم و ملکش
دکر جمال پریش و پریشیدن لفظندن صیغه امر و وصف ترکیبی پریشان طاغوق
پریشم ابریشیم لفظندن تخفیف اولنمشدر و سازقللری دخی مراد اولنور
می با آواز پریشم خور کمال مطربی کر آیدت روزی بچنک پریشیدن طاغلمق
فرخی بر آن آمد از خیمه و آن دو زلف بنفشه پریشیده بر فسترن پریان صفوی
پریون دمرکو طبیبلر قتنده قوبادیکله مشهوردر پزکجی پژ بای عجمی ایله مفتوح
و ثاء عجمی ایله عقبه که زحمتله کچلور خسروانی سفر خوش است کسی را که با مراد بود
اکر سراسر کوه و پژ آیدش در پیش پژ ضم بای عجمی ایله و آخرنده ثاء عجمی ایله قراغوکه
کوز و قتلرنده اولور پژاد پرآمده یا شده بیوک اولان پژاوند قبوطراقوسی
که منطل دخی دیرلر شمس فخری درهم شکند ار چه بود حصن عدو را از سد سکندر
در واز قاف پژاوند و کازورلر توخاجنه دخی دیرلر بزرک اولو عظیم معنالنه جمیع
اشیایه وصف اولور بزرکوار اولو اولن ذوی العلم اولنلره مخصوصدر سنک بزرک
دیرلر سنک بزرکوار دیمزلر مرد بزرک دیرلر مرد بزرکوار درلر بزشک طبیب
اشک و کشک قافیه سنده استعمال اولنور بزغ قربغا ضفدع معنالنه بزغ دکل
قدیدی که یره دکلمشدر هنوز بیتمشدر بزغه خرک که اوکله دکلکی یردن قالدررلر
بزغاب صو بندی بزغاله اوغلق بزغم فرط دکنی که اقاقیا دیدکلری دارو معروف

انك عصاره سدر برغسه قورىغايصونى بزم صحبت و عشرت بزم قراغو بزمان
قيغلو عنصری اندرين خانه بوده ام مهمان كرده ام شاد از دل بزمهان بزماورد
خليفه لقمه سى برطعامدر ديدركه خراسانده نواله ديرلر عربجه زماورد ومبشر
ومهيا و برجنس المائده ديرلر بزمايون فريدونك اوكوزنكا ديدر شمس فخری
تورستمی و فريدون بادكيرتوا ز احترام بخوانند رخش بزمايون بزمردن صولمق
ذبول معناسنه بزند ايت خيارى كه طبيبلر قاتنده قثاء الحمار ديمكله مشهوردر لغايه
اجيدر ومسهلدر شمس فخری بوی خلقت بهر زمين كه كذشت نيفكر آورد بجای بزند
بزنكر دباغ بزواك بنفوصدا معناسنه بزول طبوق كعب معناسنه بزولباز بتشالو
اوينايجى بزوليدن يلتمك وقندرمق حث وتحريض معناسنه بزوه بزوهيدن
لفظندن صيغه امر و وصف تركيبی خبر بزوه ولشكر بزوه بكی واسم مصدر
دخی استعمال اولنور بزوهيدن جنترمك اثر ايتمك دخی ديرلر تفتيش معناسنه بزوين
بخس بزه ضم باء عربى ايله جدی برجی بوشكوره چو خورشيد آيد ببرج بزه
جهان ابير ون نماند مزه بزه فتح باء عربى ايله يازق كناه معناسنه بزهان كتو
وعقه كه قيو ديرلر بزهان بردن كنولك و قيورمق بزه كار و بزمند يازقلو
بزيدن فتح باء عربى ايله يل اسمك شايع بودركه وزيدن ديرلر واوله بزيدن
ضم باء عربى ايله جدلك بزيدن فتح باء عربى ايله بشورمك بزيون بر نوع بوخا
كمخادر بس انجق فقط معناسنه شيخ سعدی سخن كرچه دلبند وشيرين بود
سزاوار تصديق و تحسين بود چو يكبار كفتی مكو باز بس كه حلوا چو يكبار خوردند بس
وبنجه بنجه ديك اولور بسا و بسی لفظندن تخفيف ايدوب شيخ سعدی

بس نامور كه زير زمين دفن كرده اند كز هستيش بروی زمين بر نشان نماند بس
فتح باء عجمى ايله اردبعد معناسنه بسا انجه و بنجه بنجه ديك اولور نه جر برون
كه ببسندی درونش همچنان باشد بسا حلواء صابونی كه زهر شود در ميان باشد
بساخ فساد قريع اكدهر همه راهمت باخ وهمه برراه بساخ همه راكون فراخ وهمه را روزی تنك
بسادست ويراسی نسيه معناسنه بوشكوره ستد وداد مكن هركز جز دستادست
كه بسادست خلاف آرد و صحبت ببرد بسادده صوارلمش بيركه تربوز ديرلر بساك
تاج كه كل و ريحان لردن اوررلر عشرت كوننده بشا اوروبرلر شمس فخری همچو
خاك جناب شاه جهان خاك پايت مراست تاج وبساك بساوند قافيه بساهنك جوی
بست صوقسمی اكنجی لرده اولور خسروانی وكرش آب نبودی وحاجتش بودی
زنوك هر مژه آب راندمی صد بست بست فتح باء عجمى ايله الچق ديمك اولور منجيك
جرات ريش دراز آمدست وبلا بيست محال باشد و بالا چنان وريش چنين وبخل معناسنه
دخی نقل اولندی معلومدر كه بخيل اولان كشی قدرده و مرتبده دون درو الحقدر
بست ضم باء عجمى ايله قوت سويق معناسنه بستان امجك بستان ابروز و بستان افروز
اول اوتدر كه قيزيل قطيفه بكی چچكی اولور مخور چچكی و سلطان بوركی وبك بوركی
وكل يوسف ديرلر بعضی عشابلر امير عاشقاندر ديديلر حق اول النقل اولنانذر بستر
دوشك بستر آهنك جادر شب بستن بغلمق مستقبلاتنده سين نونه قلب اولنور بند
وبنديده ديرلر بستنك اكده بجد معناسنه بستو وبستوقه كوجك خبره معناسنه
بسته باغلو ونقشلو بيركه عورتلر الله وكاركاهله ادرلر بسته فستق هندو شاه
بنجوانی ضم باء عربى ايله تصحيح ايلدی بستياج خلال اوتی بس خورده ادتوق سور

معناسنه بسرا وغول ابن معناسنه مطلقا یالک یوزلو اولسون سقالی اولسون اکرچه
ارباب هوا و شعرا و ظرفا اوغلان و امرد معناسنه استعمال ایدرلر بسغده مهیا معناسنه در
بوشکور تن وجان وهرد وفراز آمدند بیکجای هرد و بسغده شدند عنصری
که من مقدمه خویش را فرستادم بدانکه آمد نبرد را بسغده دار دکار بسمل بوغزلنمش
بسند بسندیده و برکزیده معناسنه کلور منجیک قند جدا کن از و دو رشوار زمن قند
هرچه با آخر بهست بهتر از آن سند وبسندیدن لفظندن صیغه امر و وصف ترکیبی
خود بسند یکی بسنده کافی معناسنه در بسندیدن بکنمک بسودن ال یوقامق
لمس معناسنه مستقبلاتنده واو الفه قلب اولنور و اندن صکره یا زیاده اولنور
بساید و بسایند دیرلر بسی بسا لفظنک اماله سیدر آغجه و نیجه دیمک
اولور فردوسی چه ناخوش بود دوستی با کسی که مایه ندارد ز دانش بسی
بسیار چوق بسیج یراغ شمس فخری بخیل عدو بشکر چه حاجت او را که ملک
کیریی او را خدای کرد بسیج بسیجدن یرقلمق بهتلمک معناسنه بسین صکره غی
بش و بیش بشکسته باء عربی و باء عجمی ایله دخی لغتدر بش ضم باء عجمی ایله آت یالی
اسدی کمندی و تیغی بکف آخته بش بارکی چون عنان تافته بشار اسدی زوا سنده
سیم کوفت و مصیار جالیده نثار معناسنه نقل اولندی شمس فخری بشر باد صبا زرده
کل آورده همی فشاند در پایش ابر و شاخ بشار بشت ارقه بشت بشت ارخلوج
که ارقیه بغلرلر انکا اوزرنه نسنه کوترلر بشتر میکائیل دم دقیقی بشتر داد
خوانمت برکست او چو تو کی بود بکاه عطا بشتر داد را عطا آبست مه تو از رو
کوهرست عطا بشترغ برسر تیز دکن درمکه یورلرنده برته لرده چوق بتر یاتکن

دوه بیسه اولدر قوریجق دکنلری چیتوکر دیو خلقی کبی اولور عربجه ضریع دیرلر
قال الله تعالی لیس لهم طعام الا من ضریع بشترم قوری داشنی دیدکلری مرضکه طبیبلر
فتنده شری دیکله مشهوردر بشتماز و بشتمازه سکردن صلت معناسنه سوزنی
شکمش همچو مشک کردان پر کشته از دوغ بشتمازهٔ من بشت مهره اوکوغه سکوکی
فقاره معناسنه بشتواره شلک که ارخا یه کتورورلر بشته بلک و دیاجک و یغن
وارخه یوکی که شلک دیرلر رودکی کیتان آتش هی سنداشتند بشتهٔ هیزم برو برداشتند
بشتر یوکسک بشتی بان و بشتی وان قبو باغی و هر نسنه که بر نسنه انوکله محکم اوله
اکا دخی دیرلر بشجیر برقنی اغجدر که اندن یای دوزرلر بشخور ارتوق سور معناسنه
واو رسمی درسر و ر و عبهر قافیه سنده استعمال اولنور بشخیدن ایشلمق لمعان معناسنه
بشند جه شبنم معناسنه بشنک قرغه و قورجو صاج و قیغ بشکل قیغ بشکله
قلاب واولکه قاپو سوپاسی انوکله محکم ایدرلر بشکود اول کشی که ایشه جست
وقوی اوله بشلیدن ال یوقمق بسودن معناسنه بوشکور که بی داور ایی داوری
نکسلد و برجی کناه ایچ بد بنشلد بشم قراغو فرالاوی چون مورد بود سبز کهی
موی من همه در دا که بر نشست بران موی سبز بشم بشم یوک صوف معناسنه بشمکند
کر توتن بزدغه معناسنه بشمه جشمک دیدکلری کوزاوتی بشنج مرکشیار معناسنه
و جلاهولک صو سیاجک آلتلری که عربجه مرشه دیرلر بشنج کسر شینله یوکلو عورتلرک
یوزلرنده بلورن جغدکه طبیبلر فتنده کلف دیمکله مشهوردر بشنجیدن صوبچق
بشنک قزمه شمس فخری درآورد بحظش پاره سپهر ارجای بیک اشارت بی دست
بردبیل و بیشنک بشوتن بدخو لطیفی کسی کو بشوتن بود زشت کار بهر جا که باشد
کند کار زار

بشولیدن یلتمك یژولیدن معنا اسدی نزیمان ببدشاد وکفتا مول مهه کارهای
دکر بربشول بشه اویز بعوض وبق معناسنه بشیز پول اسدی همی تابود
جان توان بافت حز چو جان شد نیز زد جهان یک بشیز بشیزه بالغك وازدهانك
وتصبغانک وقاپونک پولکری تنش بر بشیزه زسر تا میان بکردار بر غیبه بر کستوان
از وهر بشیزه چو یکی سپر نه انش له اهن در وکارکر براژدهای وصف ایدر بطارک
ایرلتو دیدکلری اوت که طبیبلر قتنده سرخسی دیکله معروفدر بغا روسبی عورت وحیز
اوغلان بغاز جوی پهاهنك معناسنه شمس فخری عدو شکار که از دست وساعد و
خصمش کند مدام بحار حادثات بغاز بغل قولتق ابط معناسنه بغنری جلاه
آتلرند ر بعضلر کجح ردیرلر بعضلر دفه دردیرلر بغ اغزیاریکی سویلرکن
صاچلور شهید قی اوفتدا ترا که سرو روی تو بیند زان خلم وازان بغ جکان بربر روی
بغم چوق بسیار معناسنه منجیک بدان ماند بنفش بر لب جوی که در آتش زنی کوکرد بغم
ودخی نثار اولنان انجه پیچ شکری و قروازی هواده ایکن طوتماغچون آلت عنصری
از هر کرد کردن بغم نه شکر چید بیج کس نه درم بغنس شمشاد اغجی بک قوربغا لبیبی
ای همچو بک پلید چو اودیدها برون مانند آن کسی که کنی مرو راجنک تاکی همی در آیی
کژدم همی دوی حقا که کمتری وفزاکن تری زبك ورعنالق ایدوب کشنك درت
یاننی طولنمقه دخی دیرلر خسروی ان یکی نجز عزیز حراست وین دکر خوار مانده
زیر سمک این علامت نه آن هست بود پس چه دعوی کنی بکرد وجه بک واکثر بودکه
لکلفظندن صکره اتباع ومزاوجه طریقسنجه استعمال اولنورلک بک دیرلر بیلوب
ویو بورمق معناسنه رودکی ای لکار ناز خواهی ونعمت کرد دکاه اوکنی لکدو بک

عسجدی

عسجدی عسجدی نام او تونیز مبر حلکبی خیره کرد اولکو بك بکاز طاغلرده وبالکز
اولان ایلنلر که اچنده قوین قشلر وکار بانلر صغنور فرخی شهریاری که خلافتش طلبد
زو دافتد از سمن زار بجارستان واز کاخ بکاز اسدی وطوسی وهندوشاه نخجوانی
بولغتی بو یله نقل ایلدیلر و بو بیتی استشهاد کتوردیلر ظاهر بودر که اصل لغت بکاز در
اولنده با الصاقیچون دخی اولمشدر بکاه وقت صبح بکماز سوجی کسایی بر آمد
بیت بیریت از بناکوش مکن بر واز کود رود و بکماز بکیر خیار شنبر لطیفی ای همیشه
کن دریده ناکزین که بکیر وکاه با شاف بکیر بل کوپری بولدخی دیرلر واوله بل کسر با
عجمی ایله اوکجه باشنده معناسنه شمس فخری مانده در سنکلاخ محنت وغم ابله کرده
باشکافته بل بل کسر با عربی ایله امر صیغه سدر بهل لفظندن تخفیف اولنمشدر
اغاجی بل تا جکرم خشک شود واب نماند بر روی من آببست کز و دجله توان کرد شمس فخری
خواسته تاکه دست او کیرد کفت چرخ او که باشد ای شه بل بلاده وبلایه منسد
رودکی هر آن کویم که فرزند او بلاده بود شکفت باشد اکر از کناه ساده بود کسایی
دل بکش از صحبتم که کیر کسالی دوست ندارد کس زنان بلایه بلاس شال واسکی کرکی
جول بلالک بر نوع پولاد درکه اندن کسکون قلیجلر دوزرلر واول قلیجلره دخی بلالک
دیرلر بعضلر تخصیص وتعیین ایدوب هندو قلیجدر دیدی عنصری جه جیز نست
ان زونده تر خسرو جه جیز نست ان بلالک تیغ بران یکی اندر دهان حق زبانست یکی اندر
دهان مرکدندان بلبل معروف بلبل با عجمی ایله بر دیدکلری استی اوت تعریب ایدوب
فلفل دیرلر فصیح بودرکه کسر تیله استعمال اولنه بلبله کلندرکه اچنه شراب طولدررلر
بلبوس یبان صوغانی بلخم صیان فلاخن معناسنه بلسک کباب جورجک ششلهصوغلی

دخی دیرلر بابزن معناسنه بلسکی بر اوت آدیدر که قزل بویه بیراغی کبی بیراغی وار
اما اندن واجو قرق مربع بالدری وار معرب ولایتنده اکا مصفاه الرعاة دیرلر
زیراکه چوبانلر اول کله سود سوزرلر بلشت چیل و مردار دنشت و طشت قافیه سنده
استعمال اولنور کسایی باد ل پاک مرا جامهٔ ناپاک رواست بد مرا زاکه دل و جامه پلید است و
پلشت بلغونه فکر که عورتلر یوزلرنه سورترلر بلک کوز قپاغی جفن معناسنه بلک
بوکرک کلیه معناسنه بلکن منجنیق یعنی بیل وار انکن ابو المثل سر وست و کوه سیمین
جز یک میانش سوزن حصن است جان عاشق وان غمزهاش بلکن بلکنجک طرفه و مسخره شاعرکه
در هجو منجنیک شاعرکه باقد و کاو بخک بیهوده کوی و بجک و بلکنجک از کون خر و فرو تر بنجار اش
می بر جهد سبکتر از منجک بلمرده سولیک بسنه و صولمش متغیر اولمش بلملیدن جوشمک
بلمه دیش قبا صقللو کشی بلنجاسف قوان چچاکنوک آغی بر نجاسف معناسنه بلند یوجه بلندین
قتو پروازی شاکر بخاری درو افراشته درهای سیمین جا بهرها نشانده در بلندین
بلنک قپلان بلنکمشک چتوک او تنک بر نوعدر که بقلهٔ داماغ و بقلهٔ خراسانیه دیرلر
چتوک او تنک بر نوعی دخی سنبل رومیدر که متنجوشه دخی دیرلر بعضی ارباب آدنه مناسب
دیدی که بلنک مشک بر اوندر که کل کبی چچکی اولور قپلان کبی الاجه مشک کبی قوقر
بلوج ترکمانلر در عقلسوز و دینسز که حرامیلق ایدرلر بلوس تواضع و امید بله فتح
باد عجمی ایله نردبان ایعنی لطیفی یکی ابنار دیدم بر زغلهٔ که دارد نردبانی بیست پله
پله کسر باد عجمی ایله ترازو کفه سی سوزنی در پلهٔ ترازوی اعمال عمرما طاعات دانه دانه و
عصیان تنک تنک پله تخفیفله مله کوز قپاغی جفن معناسنه باء عجمی دن صکره یا ایله دخی
لغتدر پلیته فتیله که چراغ ایچنده یاقرلر و یاریه اوررلر بم یوغون آواز و سازلرک

یوغون

آوازلو قیلی بن دیب بناسب صغرلق اغاجنک صغزی یمشنه حبة الخضرا دیرلر باریجه
و نمشک دیرلر تورکجه چدنه دیرلر بناغ ابو تیمیم تیلی کناغ دخی دیرلر لطیفی پیله بناغ چند
دهر بهر احتش کیری بظلم اطلس و فاخر تو برتنت بناخ ایکی عورت که بر کشینک نکاحی الننده
اوله ترکجه ایکی صکره عنیسنه قوما دیرلر فارسیجه هر برسنه بناج دیرلر شمس فخری
بغانسازد باخصم شیخ ابو اسحاق بدان صفت که نسازد بنا بجی مسایج بناور جبان
دمل معناسنه بناکاه و بناه کاه صغنجق یر ملجاء معناسنه تخفیف ایدوب پناه دخی
دیرلر اما حقیقتده پناه اسم مصدر در صیغهٔ امر و وصف ترکیبی در لیک مفعولیت
معناسنه پادشاه عالم پناه کبی پناوه توکل معناسنه در عنصری سرکو یابد کشته کینه را
دور باشد پناوه کرسنه را پناهیدن صغنمق التجا معناسنه فردوسی بد یداز بدو
نیک باز ار او بیزدان پناهید از کار او پنبه باموق قطن معناسنه پنتومه کوکجه
انغلوده بتر اندن اکسوت دوزرلر پنج باکوری دیدکلری پنج بیش خمسه معناسنه
پنجاه اللی خمسون معناسنه پنجشک سرجه عصفور معناسنه شیخ سعدی پنجشک
بین که صحبت شاهینش آرزوست بیچاره بر هلاک تن خویشتن عجول پنجشکربان و
پنجشکزوان لسان عصفور دیدکلری دارو که طبیبلر قتنده معروفدر پنجشنبه
معروف پنجکشت یا که اکنجیلر اول کله صمان اترلر و ایط اغاجی که تخمه حب الفقد
دیرلر زیراکه ایچن کیشینک نسلی کسلور رهبانلر کلیسلرنده دوشانورلر شهوت
جماع ضعیف اولسون دیو پنجه ملفوظله پنجاه لفظندن تخفیف اولنمشدر پنجه
مدرسومله آیا و قینق و خوران که دوم عورتلری اوردلر عربجه خنزج دیرلر پنجه
ضم باد عجمی ایله الین بیشانی معناسنه شمس فخری بر آستان درکه شاه جهان پناه ∴

دارند مهر و ماه شب و روز پنجه را • ان خسروی که سرخ زخون عدوش کرد • سلطان نو
بهاری بیکان نجنجه را • پنجه بند عصابه که آلنه بغلرلر رودکی مرمراد ربند غم سازد
اسیر • چون زپنجه باز کیرد پنجه بند پنجهیر پنجره بوشکور بکنغالکی رفته از پنجهیر •
رمیده از و مرغکی کرم سیر بند باغ بستن لفظندن صیغهٔ امردر سلطان ولد •
نیست خلکی بهر آن زه بهر شوق • این سخن را بند بر کردن جوطوق • وصف ترکیبی دلبند
وکیسوبند کبی بند فتح باء عجمی ایله اوکوت موعظه و نصیحت معناسنه واوج حرکاتله
بله جایز چیلق معناسنه که دو نوکج دخی دیرلر جلاب بخاری • چون بند فرو مایه شوی
جوزه کر آید • شاهین سنبه بند روان کند آهنك بنداب جزیره بندار صنو دیك اولور
اسم مصدردر و هم صیغهٔ امردر که بعض ترکیبلرده صفت دخی استعمال اولنوردر دور
بندار کبی بنداشتن صنو مستقبلاتنده شین زایه قلب اولور بندارد و بندارنده دیرلر
بندرکاه لمان که کیلری اتده انکلرلر بندق فندق دیدکلری یمشدر بندقه اوز اندر
بردرمدر بعضلر دیرلر که برمثقالدر بندکاه اعضانك اکی مفصل معناسنه بندو
کنه که طواره یا بشور قراد معناسنه بندواقجی دیدکلری اوت بندورغ اولسه که
ابرمقلرا یجنده بغلیوب ادق چیتر رلر اول ارغه برغ و ورغ دیرلر اولسده بندورغ
دیرلر رودکی • ابحر چون بیشتر بیرون نکنند • بند ورغ سست برده بفکند بندوز
جوالدز بنده قول عبد معناسنه بندینه دکه که قفتانه دکرلر بنطافلون بش
برمق دیدکلری اوت دیدیلر که بیغمبر چچکی دیدکلری اوتدر طوپلق کبی کوکلری واردر
قبضده مجرتدر حق بودر که بیغمبر چچکی بنطافلون دکلدر انتلهٔ سودادر بنفش با نفش
معناسنه در بنفشه معروف طبیبلر تعریب ایدوب بنفسج دیرلر بنك باکورمه دیدکلری

اوت

اوت بنج معناسنه اما عوام اصطلاحنده اسرار معناسنه استعمال اولنور بنگاه طاب
بنگاه او با بنکن اول الت که اکنجیلر آنکله کوك چیترلر بنلاد بنیاد فرالاوی • لادرا بر
بنا و محکم نه • که نکهدار لاد بنلاد ست بنه اغرق یعنی یوك یاب اسدی • زبس دار در
استواری بنه • برش لشکری رزم را یك تنه • بنهان کزلو بینز بینیز جبن معناسنه بینزك
ابرکو مجوج یدکلری اوت که طبیبلر قاتنده خبازی دیکله معروفدر بینز هرکز اسدی
ببینم در ین رای کرد و نجه چیز دکر بینمت یا ببینم بنیز بنیه شهتره دیدکلری اوت که
طبیبلر تعریب ایدوب شاهرج دیرلر بوب وشك که او یوزنه دوشایوب زینت ایدرلر
رودکی شاه دیکر روز باغ آراست خوب • تختها بنهاد برکسترد بوب بوبش و بوبك
و بوبو و بوبه ایبوك دیدکلری قوش که عربجه هدهد دیرلر معیار جمالیده شمس فخری آخرجی
لغتکه بوبه در مشترکدر ارز و مندلق معناسنه دخی کلور دیو نقل ایلدی اشبو بیتلری استشهاد
ایلدی • بدارایی که از انعام عامش • بود طوق و حمام و تاج بوبه • که بیش از خد و از اندازه دارم
بدرکاه شه افاق بوبه • ولیکن جادونوس و مسموع اولنان آرزو مندلق معناسنده اولی
بایله درکه آخر حروفی تهجی در بعضلر خود بو لفظی بضم الباء بنقطه واحده من تحتها
ثم بالیاء بنقطتین من تحتها دیو تصحیح ایلدی پس روایات بو لفظده مضطرب اولدی نزاع
قطع ایدر فرس شاعرلرینك قافیه سنده واقع اولان لغت شولکه کند و لغتی تتبع ایدوب
نقل ایلدی وانك اوزرنه شعر دیو بونك کبی خلافنه روایت نقل اولنان یرده آنکله استشهاد
اتمك درست دکلدر زیرا که لغت غریبه و غیر مالوفه دیو جمع ایدوب نقل ایتمشدر احتمال
وار که اول امردن یکلش دو شمش اوله معیار جمالیده جمع اولنان لغتلر بو قبیلدندر
بلکه اسدی طوسی دخی لغت جمع اتمشدر معلومدر که اول جمع ایتدوکی لغتلری اتاسندن و اتاسندن

اشتمش دکلدر بس کوشتاسب نامه سنده کتوردوکی لغتلر اله خلافته روایت واقع اولان یرلرده
استشهاد ایتمکه درست دکلدر **بوتیمار** بالتحریک ابو الحزین معناسنه **بوخل** و **بوخله** بر مرکب طیبدر
قاتنده بغلة الحمقا دیمکله معروفدر **بود** اماله ایله ارغاج که جلاهه بیزه طوقرلر **بود** اماله سز
قاوکه اتوکله چقمق چقوب اود دیتورلر شمس فخری شک نیست که آتش زنه سنگ بلد را
جز جان و دل دشمن ملکش نبود بود **بود** وجود معناسنه اسم مصدر استعمال اولنور نظامی
ای جهاندیده بود خویش از تو هیچ بودی نبوده بیش از تو وهم بودن لفظندن صیغهٔ ماضی در
واکثر بودرکه ادی معناسنه رابط استعمال اولنور جان بود جان ادی پادشاه بود پادشاه ادی
بودن اولمق کینونت معناسنه مستقبلاتنده واو مفتوح قلنور بود دینلور امر غائبنده باد
دیرلر **بوذنه** نعناع **بورات** اسدی ببور نبردی برافکنذ زین د وصد کرد کردار دلیران
گزین **بور** اغول **بوز** اغرچوره سی شیخ سعدی میرفت هزار دیده با او همچون شکرش
لبی و بوزی واغوز معناسنه دخی روایت اولندی **بوژ** زاء عجمی ایله حکاک منجنیک امروز
باز بوژ ایدون بتافتست کوئی همی بدندان خواهی کرفت کوش **بوزبند** بسکول **بوژه** بالدر
ساق معناسنه واغاج بالدرنده دخی استعمال اولنور **بوزش** عذر اسم مصدردر **بوزش کردن**
و **بوزیدن** عذر ایتمک **بوزینه** میمون دیدکلری جانوردر **بوس** بوسیدن لفظندن صیغهٔ امردر
ووصف ترکیبی واسم مصدردر **بوست** دری **بوستان افروز** بوستان افروز معناسنه در
سلطان ریحان
بوستیان صغری **بوستین** کورک **بوسه** اوپمک قبله معناسنه اسم مصدردر **بوسیدن**
اوپمک تقبیل معناسنه مصدردر **بوسیدن** باء عجمی ایله چورمک **بوغش** فتح باء عربی ایله
چوق و بیوک دیمک اولور بسیار و عظیم معناسنه **بوغش** ضم باء عربی ایله چابوک **بوش**
ضم باء عجمی ایله پوشیدن لفظندن صیغهٔ امر و وصف ترکیبی واسم مصدر **بوشا** فکر اندیشه

معناسنه **بوشش** اورتو واورتنش واورتلوش معناسنه اسم مصدردر دخی استعمال اولنور
بلکه حقیقتده اسم مصدر صیغه سیدر ولکن معناده بطریق التجوز استعمال اولنور اما کثرتی
استعماله شایع اولوب حقیقت کبی اولمشدر **بوشک** چتوک کربه معناسنه در **بوش کردن**
اتکین بلند صوقمق وکی درشمک **بوشیدن** اورتمک وکیمک **بوغلفن** کاوزبان دیدکلری
اوت **بوغنج** چورکاوتی برج قافیسنده استعمال اولنور **بوق** بوری که چلرلر **بوقلمون**
کلستانی کلمه که درلو درلو کورنور **بوک** اولاکه دیمک اولور لعل وعسی معناسنه وقاوکه
اتوکله چقمق چقوب اود دیترلر وقیوکه اچنه غله طولدروب پنهان ایدرلر واوستنه خار و
خاشاک قورلر تا که بلنمیا لرحق بودرکه بوک اولجه روجوب ادیدرکه قیو اوزرنده دوکرلر
بلنمسون دیو خفاف شاعر مادرانه بوکان برون افکند بروردت بشیره کوینه شیری سک مرندیجی
او توازبستان او چون که بامادر نسازی جوی سک داری که باد فربه بوتو سک نژاد وبوک بر بوکان
شمس فخری بامید بهی کار هنر چند کویم دلا مکر یا بوک غم اکر یار من بود چه عجب میل آتش بود
همیشه ببوک زیر خار وخس وغم هجران ماند فضل وهنر چو غله ببوک **بوکان** رحم یعنی آنه
قرننده اوغلان یری که ترکده دلنجه مدره دیرلر بو لغت یا باهده دخی روایت اولندی
که آخر حروف تهجی در **بول** معروف کوپری شمس فخری آنک بهر خیر لی حیدر جهان
خانقه کردور رباط وپول اسم **بوله** دکمش قاوون وقدو زقوردی **بوم** ایکی معنایه کلور
اوکا بیقوش دیدکلری قوش که ویرانه لرده اولور کیجه اوجر ثانیا سور وسرحد
معناسنه کلور **بومهن** زلزله اسدی برآمد یکی بومهن نیم شب توکفتی زمین داردار
لرزه تب **بون** دیب بن معناسنه لطیفی درختی را که کرده کیرد افزون بسوزد
تیر یار از شاخ تا بون **بوی** قوقو ایوسنه وکوتوسنه اطلاق اولنور مطلق ذکر

اولسنه ایوسی مراد اولور بویا بوییدن لفظندن صیغهٔ مبالغه در یعنی قوقولسنه
بویا و بوبان باء عجمی ایله بوییدن لفظندن صیغهٔ مبالغه در رلویلکن دیمک اولور لطیفی
عشق کرد اهل عشق را بویا • بلبل از عشق کل شده کویا • خواجه سنائی • کفر و دین هر دو در
رهش پویان • وحده لا شریک له کویان • بویانک معدلوس بوبدان قبورجق در دج معناسنه
که ایچنه قوقولسنه لر قورلر بوی مادران قوان جچکی طبیبلر قاتنده قیصوم و برنجاسف
دیمکله مشهور در بویه آرزومندلق اضطراب و ایت خود سابقا ذکر اولندی بوییدن
قوقمق و قوقولمق بویه و بوییدن بلمک بویه اسم مصدر در بوییدن مصدر در نظامی
همه رقیبش ز ترک و تازافتاد • همه بر اقتش ز بویه باز افتاد به ایکی معنایه کلور اولا ایو
نیک معناسنه ثانیا ایوه سوچل و آبی معناسنه بهار ایکی معنایه کلور اولا
یاز ربیع معناسنه ثانیا بتخانه آدیدر فرخی و ثاق از و چو بهار ست و او در و چو صنم •
سرای او چو بهشت و او در و چو ر ست بهبود را اعلام رجالدندر آیوالقلو دیمک اولور بهتر
ایورک صیغهٔ تفضیلدر اجود معناسنه بهر حرف تخصیصدر لام جارّه معناسنه
بهر او انکچون بهر من بنم ایچون بهرام اوج معنایه استعمال اولنور اولا مریخ آدلو یلدزک
آدیدر که سیاره لردندر بشنجی قت کوکده ثانیا اعلام رجالدندر ثالثا فرس الملوکک
یکرمیجی کوننک آدیدر بهرم عصبر دیدکلری اوت بهرمان اوج معنایه کلور اولا عصبر بهرام
معناسنه ثانیا یاقوت ثالثا نقشلو حریر شمس فخری تا بود خرشیدمه بر کرزمان • تا بود
در کان عقیق بهرمان • بیش تیغ خسرو آفاق باد • کوه و خارا بر مثال بهرمان • بهره
نصیب بهشت اوجمق جنت معناسنه بهلو یان جنب معناسنه و ایاکو سکوکی ضلع معناسنه
بهله دستوانه الدیوه دلر یر بچه قوشلر پر تسون دیو شاعر ای بر فرس سعادت ازقدر سواد

شاهی نو و شاهین بود از بهر شکار • زان بهله کشند پادشاهان بر دست • تا دست لطیفشان
نکیرد آزار بهم بیله مع معناسنه بهمان زاید و حشو واقع اولان عبارت که سوز اراسنده
هر کشی عادتنه کوره تلفظ ایدر بهمن درت معنایه کلور اولا تاریخ فرس قدیمدن
و تاریخ جلالیدن بر ایک بر ایکی آدیدر تاریخ جلالیده متعین اورته قیش آییدر تاریخ
فرسده کبیسا اعتبار اولنمدوغندن او ترو الکو کرو دورایدر ثانیا فرس الملوکک
ایکنجی کونی بهمن آیده او کونی بهلمر ایدرلردی او کونه بهمنجه دیرلردی ثالثا اعلام
رجالدندر رابعا طبیبلر قتنده معروف ایکی درلو ادویه نک آدیدر بر درلوسی
اق اولور بهمن سپید دیرلر بر درلوسی قیزل اولور بهمن سرخ دیرلر بهمنجه اول ایرام
کونی که بهمن آینک ایکنجی کونیدر او کونده درلو درلو نعمتلر پشوررلر اچنده بهمن
سرخ بهمن سپید قترلردی جمیع اهل حرف جمع اولوب بری برلی تفتیش ایدرلردی
پیر و پیش قدم صورارلردی بهی حیلهٔ زننه بیسک اوتی که اریه باشی کبی باشی
اولور دیوارلر او زرنده بتر طبیبلر عصاره سن الورلر بغایت قابضدر قنی قطع ایدر
بهن این عرض معناسنه بهنا و بهناور انلو و یضی عریض معناسنه بهنانه ایکی معنایه کلور
اولا اغ یعنی کلیجه اتمک ثانیا میمون دیدکلری جانور • هست بر خوان سایلان درش •
قلیهٔ چرب و آتش و بهنانه • دشمنش کرچه آدمی شکلست • هست کتر بسی ز بهنانه •
بهنه اول کنجه کبی نسنه که غازیلر انک او زرنده طوپ اویینرلر عربجه طبطاب دیرلر
فرخی • نامه نویسد بدیع و نظم کند خوب • تیغ زند نیک و بصفه بازد و چوکان بهو اعلام
رجالدندر بی حرف نفی در سز معناسنه بی جان جانسز بی یار یارسز بی فتح باء عجمی ایله
ایج یاغی پیه لفظندن در تخفیف اولنمشدر شمس فخری • هیبت جسم و جان خصم بکداخت •

بدان صورت که آتش جرم چرخ را بیابان بیان ویازی پیاده پیا راجل معناسنه و شطرنجک
پیدقی پیاز صوغان پیاستو اغزی بوبک وبیز اولان معروفی پیاستو بنود بنود خلق را
مکو برهان تا بکون بود ای کون بسان درواز و معیار جالیده اغزی قوقان کمسه کوکسه
اغزی بیوک اولسون کر کسه کوجک اولسون شمس فخری نسبت تو اکو شش و بخشش با بروشیر
کفتم کنم ولیک بمی آید م نکو زیرا که این جو دودی باشد سیاه دخ وان نیز کربه ایست بنسبت پیاستو
پیاله قدح که آنکله شراب اجرلر پیام خبر پیبی ایو دیمک اولور به معناسنه منوچهری
بیبی آن ترکی که چون او بر زند بر چنگ چنگ از دل ابدال بکریزد بصد فرسنگ سنک پیچ طولاشق
وبوروشق پیچاپیچ غایتده طولاشقلقدن عبارتدر اسم مصدر استعمال اولنور پیچاد پیچاده
مشهور معروف جواهر انواعندن بر نوعدر وبعض ارباب لغت ایلیکله دز یلمش اوجوق
لاجه بو بجوق دردیو نقل ایلدی محبوبلرک بیغی قرردقده شاعرلر اکا تشبیه ایدرلر
پیچه بورغو که دولکرلر آنکله دلرلر پیچیدن طولیق لف معناسنه پیچیدن فتح با ایله
عجمی ایله یارلق اتمک پخ کوک اصل وعرق معناسنه پیخ باء عجمی ایله چیق دمص معناسنه
عماره همواره براز پخست آن چشم فرکن کو بهی که دو بوم انجا بر خانه کرد نیست پیخال
قوش سیاکی ذرق الطیر معناسنه شمس فخری همای ظل فرا احتیاج ظل نبود که ملک بخشد و
هر جا که بفکند پیخال پیخستن الک نخل معناسنه مستقبلاتنده خا را یه قلب اولنور پیزد
وبیزنده دیرلر پیخستن کرفتار وعاجز اتمک که دیرتمکه مجال قالمیه عسجدی شادی و
بقا بادت زین بیش نکویم کاین قافیه تنک مرا نیک به پخست و کرفتار عاجز اولان
کسیه پخست وپخسته دیرلر پیخست اکا دیرلر که بدن کوکیله برکزدن قوپمش
اولا پشت ومشت قافیه سنده استعمال اولنور شمس فخری چنان بنیاد ظلم ازکشور
خویش

بزهان الهی کرد پخشت بیخوست وبیخوسته ایاغله بصرحش بیر پای خوست لفظندن
تخفیف اولنمشدر واو رسمی درج ہے ستہ و کل دسته قافیه سنده استعمال اولنور عنصری
زبس کش بخاک اندرون کنج بود از و خاک بیخوسته رارنج بود بید سوکود اغاجی بیدا
آشکارا بیدار اویانق بیدار شدن اویانمق بیدا بخر کنه اوتی که طبیبلر قاتنده
خروع دیمکله معروفدر بیر ایکی معنایه کلور اولا ییلدرم صاعقه معناسنه دقیقی
توان ابری که ناساید شب و روز و تاریدن چنان چون از کمان تیر بباردی برکف بدخواه جز زر
چنان چون بر سر بدخواه جز تیر تانیا دوشک جامه خواب معناسنه شمس فخری کنند از دل بجان
مدح شیخ ابو اسحاق مسافران همه در راه و خفتگان در بیر صدای زه شنوی از چهار
کوشه چرخ بوقت آنک ز شست کشاد باید تیر بیر قوجا وقری بیر ارسال یلنمش یل
پیراستن بش معنایه کلور اولا بزمک آراستن معناسنه بوندندر که بزکه پیرایه دیرلر
ثانیا اغاجی ودکاکی بوطق تشذیب معناسنه ثالثا دریی سویلک رابعا اکین اکمک
ایچون بیری اصلاح اتمک اولیره پیراسته دیرلر عربجه قلوجه دیرلر خامسا قوغالی
طاشله اورمک اولقوغایه چاه پیراسته دیرلر مستقبلاتنده سین یایه قلب اولنور پیراید
وپیراینده دیرلر نتکم آراستن دن آراید وآراینده دینلور قیاس بو ایدی کم هایه قلب
اولنایدی خواستن وکاستن دن خواهد وکاهد دیدکلری کبی پیراسته شهردن طشره
تنلک سواد معناسنه بر نیچه معنی دخی پیراستن لفظنک شرحنده بیان اولندی پیرامن
حوالی جیب چوره معناسنه واتک دامن معناسنه پیراهن کوکلک قمیص معناسنه پیرزد
قاصنی جار خوت ودنه جادر دخی چیرلر بار زد لفظندن اماله اولنمشدر پیرزی
اوق دوک خرده فروشلر صترلر پیرزی فروش خرده فروش بیرهنک هیولی یعنی هر نسنه نک

بنیادی وماده‌سی نقاشلر که برصورت تصویر ایتمک استیالر اول بی‌رنک برایدرلر
اندن صکره تمام نقش ایدرلر شمس فخری: خدایکانی نوشاهی که نوک خامه او کشید بار دکر
عدل وداد را بیرنک بیرق اردیجه کدن یعنی اردسره کدن نتکم اوکجه کدنه پیشرو
دیرلر بیروری یکین کلن مظفر معناسنه بیرون طشره بیرون آمدن طشره چقمق
بیرون کردن چقرمق بیره کل اقرع معناسنه بیره‌زن قری عورت عجوزه معناسنه
پیس اول کودسی برص اولا بیست یکرمی عدد که معروفدر و ایستادن لفظندن
صیغه امردر طور دیمک اولور بیستار زاید وحشو اولن عبارتلر یا ستار لفظنک
اماله سیدر بیستکانی ایلق وطونلق اللروزمانلرده یکرمی کعنده برویریلوردی
بیستکانی دیرلردی عربجه عشرینیه دیرلردی زیرا که سنه شمسیه اعتبار ایدرلردی
سنه قمریه ایلرینه اعتبار اتمزلردی بیسه اله بیش اماله باء عربی ایله ارتق افزون
معناسنه بیش اماله سنزباء عربی ایله براوتک آدیدر که اغودر دفعی الدرور سند اقلیمنده
هلاهل شهرنده بتر تازه ایکن بیرلر هرکز زیان اتمز قوروسنی دخی اولیرده بیجک زیان المز
اول یردن ارقده بیجک دفعی الدرور اقلیمدن اقلیمه نقل اولنور صاتلان کوکیدر بعضلر
دیدی که اغاجیدر داوج درلودر بردرلوسی سنبل جبلی یکی کلیل الملک بیوجک لرینه بکزر
سنبل هند واجیده بولنور قرون سنبل دیرلر وهلهل دیرلر اوزرنده کافور وطلق
اوزندوسی یکی اغجسی واریلدریلدر اشلر یوغون یوغون اولور برمق مقداری
بردرلوسی دخی بشیلدر بوز رق وصار ورق قاره قاره نقطلری وارمیران کوکلرنه
بکزر بردرلوسی دخی اوزون یوغون یوغون اغجدر قمش کوکنه بکزر بر برمق اوزنی
رنکی صرو اولور بوغایتده یرمز دقید ربع تکله برصه وجذامه علاج ایدرلر پیش

[illegible]

باءعجمی

باء عجمی ایله اوک قبل معناسنه پیشادست نقد پیشانی آلن جبهه معناسنه پیش آهنک
چربیک اوکی مقدمة الجیش معناسنه پیش خورد اتماعجاله معناسنه پیشرو اوکجه کدجی
وهنزده وصنعتده الترواولان کمسه پیشخاره مماقابله معناسنه پیشگاه وپیشگه
اوده صدر اولن یر که اولولر او تورر لر واد میلر که صدر اولانی یعنی جمیعسندن
اولوسی لحدی: ترابر سرندیب شاهی دهم بجهند اذرت پیشکاهی دهم پیش مزد سنفته که
اوکدین ویریلن بهادن واجرتدن عبارتدر پیش نماز امام پیشوا هرجماعتک اوکنجه
اولانی که اکا اویرلر بو سببدن امامه دخی پیشوا دیرلر بیشه اورمان ومیشستان
واغجلق واصلان یتاغنه دخی دیرلر وهرجانور یتاغنده دخی استعمال اولنور پیشه
صنعت پیشه‌ور اهل صنعت پیشیار سیدوک بول معناسنه لبیبی بر روی بر
اشکزن میندیش چون نبود در پیت پیشیارت معیار جالیده قارورده که طبیبلر
انده صیرونک سدوکنه بقرلر شمس فخری: دشمنت در جنک وکستت جه سود بردنش پیش
حکیمان پیشیار پیشیار وپیشیاره مماقابله معناسنه پیشین الاروکه واویله وقتی
پیغاره طعنه وملامت شمس فخری: رایت ورای اوزنده هردم برمه وآفتاب
پیغاره پیغام خبر پیام معناسنه پیغامبر اولکه الله تعالی قوللرنه خبر کوندرمش اوله
پیغوله بوجاق یعنی اوکه هرنسنه نک کوشسی واوی حذف ایدوب پیغله دخی دیرلر
فردوسی: کنم هرچه دادم بدیشان یله کو قسم زکیتی یکی پیغله پیغه قاوکه آنکله چقمق
چقوبا او دیعترلر پیکار صواش وجری پیکان دمرن پیکانه یاد پیکاه ایز پیکر
صورت شمس فخری قالب معناسنه دخی نقل ایلدی واشبو بیتی انشاد ایلدی: اوجو
تورست وملک داری جیشم اوجو روحست مملکت پیکر پیکن کوزر وبعضلر دیلر که تحل وانجک

پیکیدن بغکومک. پیل بر معروف جانوردر که تعریب ایدوب فیل دیرلر و شطرنجک آلتلرندندر
بیلاسته و پیلسته پیل سوکوکی که عاج دیمکله مشهوردر. بیلغوش و بیلکوش سوسن
ازاد دیدکلری منقش سوسن رودکی چون گل سرخ ازمیان بیلغوش یا جو زرین کوشوار
خوب کوش. بیلک یعنی دمرلو بویک اوق که تحرّ وکسمه دیرلر حقیقتده اول بوک دمرنک
آدیدر انوری بر فلک دوزد بطنازی دلران دهر حکم بدرابیلک کردون گذارت. پیلور
جرجی صید لالی معناسنه شیخ سعدی زبان در دهان خردمند چیست کلید درگنج صاحب هنر
چو در بسته باشد چه داند کسی که گوهر فروشست یا پیله ور. پیله اوچ معنایه کلور اوّلا
جرت که جرجیلر کتوردلر ثانیا کوگل ابریشمی و کوگل قوردنه کرم پیله دیرلر ثالثا کوز
قپاغی. پیله اول دمرن که بوبک دیکتی اوله بیل بکی تبحر وکسمه دیرلر. بیم قورخو. بیمار
صیرو. بیمارزون صیروجاو کشی که ایکن دیرلر. بیمارستان تیمارخانه که تعریب ایدوب
مارستان دیرلر. بیماری صیرولق مرض معناسنه. پیمان عهد و قول و قرار. پیمانه اکثر
بودر که شراب اوچجکده استعمال اولنور و مطلقا اولچک. پیمودن اولچک مستقبلاتنده واوی
الفه قلب ایدوب مابعدنده بر زیاده ایدرلر پیمایه و پیماینده و بادپیمای دیرلر. بین
دیدن لفظندن غیر قیاسیجه صیغهٔ امردر و وصف ترکیبی حالی بین دوربین بکی
وسایر مستقبلیاتی دخی بونک اوزرینه کلور بیند و ببیند و بیننده بکی. بینند اوچ
معنایه روایت اولندی اوّلا دیدن لفظندن صیغهٔ جمع مستقبلدر کورالر دیمک
اولور ثانیا کم ذکر اولندی ثانیا امید طوتمق معناسنه اسم مصدردر و العهدة علی الراوی
ثالثا عدد مجهولدن عبارتدر بیچه معناسنه شمس فخری چون تو صاحب قران ببیند خرم
وین سخن کفته ام ببیند. بینو و بینواک کشی اقط معناسنه. بینه معروف. بینه دوز

اسکجی

اسکجی. بینی ایکی معنایه کلور اوّلا برون انف معناسنه ثانیا دیدن لفظندن صیغهٔ
مخاطب مستقبلدر کوراسن دیمک اولور. بیو کویه دیدکلری قوردجوغز که یای و قتلرنده
کیابیلرده و کوکلرده و کتابلرده دوررلر دلوک دلوک ایلر عربجه عثة دیرلر. بیواره
غریب اسدی. بپرسید کاین مرد بیواره کیست که کستاخ اندر چنین بارکیست بدو گفت
کز خانه آواره ام از ایران یکی مرد بیواره ام. بیواز اجابت نجم آمی با متید رفتم بدرگاه لو
امید مرا جمله بیواز کرد. بیوازیدن اجابت اتمک لطیفی خداوندا دعایم باز بیواز
منم ناجار و درمانده با هواز. بیور اون بیک فردوسی کجا بیور از پهلوان نا شمار
بود بر زبان دری ده هزار. بیوس تواضع و قولق دوتق برکسیه که بنم حقمده نه دیر
ایو می سویلر و یرمز می سویلر. بیوستن اولشمق و اولشدرمق مستقبلاتنده سین نون
و دال کتوردلر پیوندد دیرلر. بیوسیدن اوچ معنایه کلور روایت اولندی اوّلا
تواضع اتمک ثانیا اومق رجا معناسنه اسدی بدادیش آهوا زوده یاره شهر
همی زین فزونتر بسیش بهر. ثالثا صنوصنمق معناسنه روایت اولندی. بیوک کلین عروس
معناسنه روایت اولندی شمس فخری مال و دانش عروس و داماد است سوی داماد
نیست میل بیوک. بیوکانی دوکون عروسی معناسنه عنصری براراست آنکه یکی بیوکانی
برآیین و کردار رسم بوالی. پیوند اولاشق. بیوه طول عورت. بیدایج یاغی. بیهده
باطل لطیفی بازار متاع تست کاسد کار تست همه بیهده ست و فاسد. بیهودن اودر
استسی بنی صر دیمق شمس فخری کنند بلارا که تن و جان عدو سوز کمنا که چه و فتنت
هنوز رایج نه بیهود. بیهوده باطل کمال اصفهانی ایا بکام هوس راه عمر بیهوده هنوز
سپر نکشتی زکار بیهوده. بیهوده شدن اوداستی سندن بیضو رمق. بیهیزک اول اکه

نرس عادتنجه تاریخلرنده کبیسه اعتبار اولنمدوغیچون یوز یکرمی ییلده بر کز ادتورلر
بر ییل اون اوج ای اولورلر اوللایه بیهزك دیرلر اول ایی باشدن باشنه بیرام ایدرلر
صکره که جلال الدولة والدین ملکشاه سلجوقی کبیسا اعتبار ایلدی بو عادت ترك اولندی
اما تقویملرده اول تاریخ بله یازیلور و اعیادی بیله ذکر اولنور اکرچه که شمدی که
زمانده بالکلیه اعتباردن دوشمشدر باب الثاء ثاء ساکنه که یا دیسیده کلمنك
آخرنده اولنور ضمیر خطابدر اسمك آخرنه اولاشور مضاف الیه معناسنه جانت
سنك جانك یارت سنك یارك فعلك اخرنه اولاشور مفعولیت معناسنه دیدت کوردی
سنی دیدمت کوردم سنی بیندت کوره سنی ور روابط آخرنه اولاشور دخی اکر بو قبیلدن در
شیخ کمال خجندی بایاز رسی کمال روزی در عمر اکرت نصیب باشد بو تانك ماقبلی سعه
کلامده مفتوح تلفظ اولنور ساکن تلفظ اولنمز مکر ضرورت شعردن اوتری فردوسی
خرد بهتر از هرچه ایزدت داد ستایش خرد را به از راه داد اکر آخرنده حرف مد اولن
کلمیه ولشسه الف صورتنده ایکی وجه جایز ساکن تلفظ اتمك کمال اصفهانی کوشی مکن
جو کمان تات خیره بی بزنند جو تیر راست روی کن که بال و پر یابی مابعدنده یا مفتوح
زیاده اتمك جایز لطیفی منداش زکشتکی لطیفی یا بی زلبش جو خون بهایت واو صورتنده
اوج وجه جایز ساکن تلفظ جایز شمس فخری بود بروز وغا همچو پیکر بهرام ز تیغ و تیر
توجان عدوت در ربود تاب شیخ سعدی کیسوت عنبرینه کردن تمام بود معشوق
خوب وروی چه محتاج زیورست مفتوح تلفظ اتمك جایز لطیفی کمان ابروت پیوسته
ماراه بتیر غمزه که که می نوازد مابعدنده یا مفتوح زیاده اتمك جایز لطیفی اکر از
کشتن چشمت عزیزان عفو ها جویند جو مقصود منست از دل نخواهم کشت معفویت یا صورتنده

دخی اوج

١٧ دخی اوج وجه جایز کمال اصفهانی نکر که دوستیت را بجاجه باشد خود جو دشمنی
ترا دشمنت بجان بخرید سپهر قدر را اندر ازای مدحت تو رهیت خاموشی از عجز و اضطرار کزید
لطیفی صادق و ثابت قدم شو تا که باشد نزد خلق دوستیت اثبات و بر کلامت اعتبار
اخرنده هاء علامت اولان کلمیه ولشسه اولرنده بر همزه مجتلبه زیاده ایدرلر
خواجو نیست بجز روی تو میلی کل و برك سمنم تا شدم بنده ات آزاد ز سرو چمنم کاه
اولور وزن ضرورتدن اوتری هاء علامتی تلفظدن دوشر یالکز همزه سوز ساکن
تلفظ ایدرلر شمس فخری زر و یاقوت ولعل اندر خزینه ت نبیند روی کیسه نه تنکو
بو ضمیری الف نونله جمع ایدرلر کمال اصفهانی طناب عمرتان اندر سلامت بهم پیوسته تا دا
تا قیامت اسدی اکرتان دکو بیم ای در در زنك نبینید جز دار و باران سنگ تا درت
معنایه کلور اولا ادات غایت در حتی معناسنه ثانیا ادات تعلیلدر لطیفی از مهد
تا بلحد بیاموز و پاك زی تا نزد حق و خلق جهان معتبر شوی ثالثا تو قیچون کلور
کمال اصفهانی تا جهانست صدر عادل باد فیض وجودش جو عدل شامل باد رابعا قات
دیمك اولور طاق معناسنه یکتا و دوتا وسه تا دیرلر برقات ایکی قات اوچ قات
معناسنه تاب شعله معناسنه کلور و حرارت و رنج معناسنه کلور و پیچ معناسنه
کلور و طاقت معناسنه کلور شمس فخری تو آفتاب جهانی و سایه یزدان بر آسمان
مه و خور را بود ز رای تو تاب بود بروز وغا همچو پیکر بهرام ز تیغ و تیر تو جان عدوت
در ربود تاب جنان ز معدلت راستی کرفت جهان که باز شد ز سر زلف ماه رویان تاب
محیط با تو بروز سخا نکیرد پای سپهر با تو بهنکام کین ندارد تاب وتابیدن لفظندن
صیغه امر و وصف ترکیبی خواجه سلمان مرا بدور رخت شد یقین که جوهر لعل

بدید می‌شود از آفتاب عالم‌تاب تابستان یای فصلی تابشان طیلسان نوچهر
تاب لفظی جمع ضمیر غایبه مضاف اولوب متعدد معنالری که بیان اولندی قصد
اولنسه اولور لطیفی نیست فضل سروری و تابشان جز بکبوبهای خوب و تابشان
تابل اشوکاجنه قودقلری ابازیر وافاومه ونخود ومرجمک وماش وکزرو شلغم
وصوغان وکلم ومعدنوس وزعفران واستی اوتلر کبی تابه تاوه که اجنده بالق قورارلر
وپرده وبیشی بیشودرلر حضرت مولانا قدس الله سره ما همی اندر تابه کرم از هوست
رفتن از مستوریان شهر از هواست تابیدن قزمق وقزدرمق ویلدرمق وطولشمق
وکوج ییمک تاختن چیمق معناسنه کلور سید قاسم فراز مرکب تحقیق از برای طلب
زصبحگاه ازل تا بشام تاخته‌ایم وایلوک قورتق وبورمق معناسنه کلور کسائی
زهو تاختن وکینه اختنش مرا همی کداخته همچون کناغ تاخته کیر وبر یومری طشره
طوملوب چیقمق معناسنه کلور اسدی زبالا دو جیزا زدلی سنک بحت برون تاخته
همچو زیخ از درخت مستقبلاتنده خا زایه قلب اولنور تازد تازنده دنور تاراج
یغما دقیقی دانی که دل من که فکنده ست بتاراج آن دو خط مشکین که بدید آمدنش از عاج
تار دیه آدمک اولسون وطاغک اولسون وغیرنک اولسون بو شکوره زدن مرد را
تیغ بر تار خویش بدار باز کشتن ز کفتار خویش شمس فخری دعای بندکی شاه میکند
سوسن شکوفه نعره همی بر زدش از آن بر تار وقرا کو تاریک معناسنه انوری
ای بجنب همتی تو پایه اجرام ست وی به پیش طلعت تو چشمه خرشید تار وارش
معناسنه دخی کلور انوری جز رایت تو کسولی که دارد کش فتح وظفر بود و تار باشد
واخرنده ها زیاده ایدوب تاره دخی دیرلر تارک دیه آدمک وطاغک وغیرنک

تارمار

تارمار طار طغان تارمیغ طومان تاریک قراکو تاریکی قراکولق تازانه وتازیانه
قمچی اسدی بزن مرد تا زانه چند فکندی همی خواست کو شود سمند حافظ شیرازی تو
خود چه لعبتی ای شهسوار شیرین کار که توسنی چو فلک رام تازیانه تست تازی
عرب تاش ملالکه جرله ادرلو وادات شرکت ومقارنه در که براسمک آخرنه
اولاشور انک معناسنده بر دخی ایله شریک ومقارن اولدوغنه دلالت ایدر
کمال اصفهانی ای اهل فضل را بعدم تو انتعاش بر آستان تو من واقبال خوجه تاش
تاغ سکسوک اغاجی که عربجه غضا دیرلر بیجه زمانلر اودی سونمز تافتن یقمق
ویقمق وقزمق معناسنه کلور اسدی جهان ز آتش تیغها تافته دل کوه ز بانک
یلان کافته واشلمق معناسنه کلور لطیفی برفت ابر ناکه ستاره بتافت مرهی
راه کم کرده را باز یافت والکمک والخلمک معناسنه کلور منجیک امروز باز یوزت
ایدون بتافتست کوی همی بدادان خواهم کرفت کوش وبورمق معناسنه دخی
کلور بوندندرکه مو تاب دخی دیرلر ویوز دوندرمک معناسنه که استعمال ایدرلر
اول دخی آکنمشدر بساطی رخ متاب ز ناز اکر پیشت نیاز آردکسی نازنین آن
به کز و خاطر نیاز آردکسی مستقبلاتنده فایی بایه قلب ایدرلر تابد وتابنده
دیرلر تافیاب براوتدر که دریاس دیمکله مشهوردر رازیانه یپرغی کبی یپرغی طار
وصری چیچکی وار اوزون ویوغون کوکی وار ششورر ودقوصدور ورکلرلی
ایلو طلالرده وصما دلرده طیشرهدن استعمال اولنمق بخشیده صوقدن اولان مرضلری
ووجع المفاصلی کیدرور خصوصا که یاغله پرورده اولا تاک دکک جبوعی تالانک
قیصی یعنی زهر آلونک جکردکی طتلو اولانی تالواسه تاسه خفاف مرمرای

دروغ کوی سترک * تا لواسه کوفت ازین ترفند تالیدن جکرمق مثلا طاس وجکر اکو
تاو طاقت اسدی * زند تیغ بر توک از زود و تاو * بر آهنجد از پشت ماهی وکاو * تاب
وتاب لفظی جمیع معنالرنده واو ایله استعمال اولنور تاوان اودک وجرم وجنایت
وصوج معناسنده دخی استعمال اولنور همام تبریزی * همام خسته را جندین مرنجان *
کنه دل کرد واو تاوان ندارد تاول توسون صغر که هنوز اوکرنمامش راو مرزدی
چنان بنبینی که تاول نکرده کار مکوزن بجوب دام شود یوغ را الحذر کردن تاوه
معروف آشو تاویدن قزمق وقیاس بودرکه تابیدن معنالرینک جمیعنده
استعمال اولنه زیرا که با ایله واو آراسنده تمام تواخی وتبادل وارددر تب اسمنه
حمی معناسنه تبار قبیله وهلاک معناسنه در تباه هیچ فاسد معناسنه تباهه
بر طعامدرکه تعریب ایدوب طباهجه دیرلر اجزاسی ات ویمرده وصوغان وصودر
تب باده اسمنه در ترسی شمس فخری * مباد دشمن خسرو وکر بود بادا * همیشه در یرقان
از بلا وتب باده * تبت بر ولایتک آدیدر مشک خاص اکا منسوب اولنور ضمیمه ایله
بت قافیه سنده استعمال اولنور بانک تخفیفی جایز کاه اولور که بر نون زیاده ایدوب
تنبت دیرلر مشک تنبتی دیرلر خواجه سلمان حدیثی از اثر مشک کیسویت جو سیند *
بریخت مشک زرشک آهوی تبت تا جار * دیکر در رشک کیسوی تو بت چینست هر تا
تار او بر رشک آهوی تبت چینست مر تا تارا * تخاله اوجوق که سینه صوکنه
طوطقده چقر تبر بالته تبست تباه معناسنه در اکثر بودرکه تباه لفظندن صکره
اتباع ومزاوجه طریقه سنجه ذکر اولنور تباه وتبست دیرلر عنصری * جه باید
بر آویخت وارینه دست * بیکبار کرده تباه وتبست تبسیدن قیسرمک هوا ایدن

معناسنه

معناسنه تپسرمش طوطاغه که عربجه ظامیه دیرلر فارسیجه هوا ایده وتبسیده
دیرلر تبش قزغونلق حرارت معناسنه واشلمق معناسنه دخی کلور اسم مصدردر
تابش لفظندن تخفیف اولنمشدر تبک سلغه اول ابریشیم که قوشقلر کنارنه وجوبله
وکلاهلرده طوقورلر رودکی * فاخته کون شد هوا ز کردش خرشید * جامه خانه بتبک
فاخته کون تاب تبنک سکون نون ایله بلنک وزننده اتلو ومحکم اوغلانه دیرلر لطیفی
جه ینکو بود با خیالات تبنک * برنزاو ریدن حریف تبنک * بو لغت اصلده دال ایله در عجملر
تظرف ایدوب تا ایله تلفظ ایدرلر تبنک فتح نون ایله کبنک وزننده قپو مجیلر یونه سی
عنصری * تبنک را جو کرنهی بجشک دیخته کز بر آید از تبنک شمس فخری * بخیر کوش بدین
سان که شرنیابی زانک * جو نقره ریزی از زر نیاید از تبنک تبنکو وتبنکه صندوق
شمس فخری * زر و یاقوت ولعل اندر خزینه ت * نبیند روی کیسه نه تبنکو * وغله طلادردقلری
صربونه دخی دیرلر که اغاجدن دوزرلر وسو برند وطولدردقلری یبره دخی دیرلر
تبوراک دف لطیفی * تو جرا شکو نیاری نکنی یاد که پیش * تو بتوراک بدست و زنت
اندر جولان تبیدن طلمق عنصری * جو آواز سم سواران شنید * فلاطوس را دل
یکی بر تبید * بو لغت اصلده طا ایله در عجملر تظرف قصد ایدوب تا ایله تلفظ ایدرلر و یا ایله
یزرلر تبیر وتبیره طبل دهل معناسنه رودکی * بس تبیری دید نزدیکی درخت *
هر کهی بانکی بجستی تند وسخت * کرسنه روباه شد تا آن تبیر * جست زی او بود ماده خیر خیر *
شمس فخری * ایا شاهی که بر درکاه جاهت * زطاس مهر ومه باشد تبیره تتق پرده تتم
سماق تحسن کوکل طارلغی وتغیر حال غصه دن وبلادن بو اوالغتدرکه شمس فخری
واسدی طوسی نقلیجه بابنده نقل اولندی اما هندوشاه نخجوانی صحاح الفرس آدلو

کتابنده بو لغت اوّلها بالتاء المنقوطة بنقطتین من فوقها دیو تصحیح ایلدی بو بیتدن
بو راده دخی واقعله مطابق ایراد اولندی تخله عصا و نعلین شمس فخری ایا شاهی
که هر سایل که آید بدرگاه تو لجه ستار و تخله زجود بخشش تو باز کرد د زد دیر
کوده صاع و کیس و بله تخم اول آلتدر که شکر جبن لرا انکله نثار اولنان شکری
واقچه یی و قرو اوزی هواده ایکن دوترلر شمس فخری نکه انکه شاه زبر باشد
چرخ سازد ز مرطا بر تخم تُخم معروف تخم مرغ یرده تخمه معروف و مشهور اول
مرضدر که معده ده طعام فاسد اولور و هم تخم معناسنه دخی کلور جانور کتخمی در
اسدی بت زاولی کفت اذین هرچهار نیم من جز از تخمه شهریار تذرو فتح دال الله
و سکون را ایله سکلون دیدکلری قوش ترایش رطب معناسنه و ادات تفضیلدر
بدتر یرمزدق و خوبتر ایو دیک ترا اسما ضمیر خطاب ایله علامت مفعولدن مرکبدر
واو رسمی ارالقدن دوشب متصل یازلمشدر تراب سرزند و صوکه بر یردن سزوب
چقر شمس فخری خدایکانی و شاهی که چشمه حیوان غلام رشحه کلکش بود بوقت
تراب ترابیدن صزمق ترشح معنالنه تراشه یونقه تراشیدن یونمق تراک چاتلادر
خسروی وان شب تیره کمان ستاره برفت و امد آسمان بکوش تراک و برنشه چاتلیوب
یارلمق عنصری از دل و پشت مبارز برکشد آید صد تراک کرزه عالی کمان خسرو آید
یک ترنک تراویدن صزمق ترابیدن معنالنه ترب اسکنجه ترت مرت تار مار معناسنه در
شمس فخری بد سکال نیک خواهش تار و مار نیکخواه بدسکالش ترت و مرت ترجان
اول که بر بلمزدلی مألوف و معلوم اولن دلله ترجمه ایلیه ترخال قوش بوقی بخال
معناسنه ترزده قاضی بیتی قباله و سجل معنالنه شمس فخری قاضی کردون جودیده .

عدل

عدل و ملکت داریش مملکت را تا ابد بسته بنامش ترزده ترس قورخو ترسیدن
لفظندن اسم مصدردر و هم صیغه امردر ترسیدن قورقمق ترش اکشی اصلی
بودر که ضمتیله تلفظ اولنه فرش و زننه وکاه اولور که تخفیف قصد ایدوب
رایی ساکن قلورلر اسدی جنان خوش بباید بدن کت خورند جنان ترش نه نیز کت
ننکرند ترشیدن اکشمک بونده را البتده ساکن تلفظ اولنمق کرکدر زیرا که تصرفات
مشتقاتده تخفیف مقصوددر ترف قروت که کوشکده دخی دیرلر ترفنج انجه و طار
یول که جنکلکله کدلور اکو خواهی عالی بسته در ریخ مرو در راه بی سامان و ترفنج
ترک ترکش و تولغه که اشق دخی دیرلر در بهیعده کم کوش باحمله مرک سودی نکند
بر سرو تن جوشن و ترک زود اکه درخت زنده کحد ابیی بر مرده شکوفه و فرو ریخته برک
ترفند محال و یلان اولن وعده و سوز شمس فخری نبود در کلام تو جز عدل نرود
بر زبان تو ترفند ترک فتح را ایله تراک لفظندن تخفیف اولنمشدر تُرک ضم تا ایله و سکون
را ایله خطا و ختن و دشت و قبجاق مملکتلری اهلنه دیرلر انلرک قومی آق یوزلو
و قرا کوزلو و قرا قاشلو و جفاکار اولدقلری سببدن عجم شاعرلری محبوبلرینه
بر سبیل تشبیه ترک دیرلر ترک من ترک جفا کن که وفا از همه به ترک تاز یغما
و غارتجی ایل اوزرینه چیقق و هم اولجا ن کسه اسم مصدر استعمال اولنور و وصف
استعمال اولنور ترکز تلا که انجیلر اکرلر ترکش معروف ترکون قجغفا فتراک
معناسنه ترکیدن چاتلمق تراکیدن لفظندن تخفیف اولنمشدر ترنجان باد رنبو
دیدکلری اوت که طب کتابلرنده بادرنجبویه دیو ثبت اولنمشدر ترنجیدن قوتاغی
و قولاغی محکم چکمک اسدی بتنجید عذرا چو مردان جنگ ترنجید بر بارکی تنک تنک

ترز بده
تبه باب جو بود بر بیه مزوک اولان طائفه یه
ترک دیرلر که تاتار دیمکله مشهوردر جفالرینه
اعتباریله محابیه ترک دیو بر سبیل تشبیه اطلاق
اولنور

ترند قوجان دیدکلری قوشجغز باغلرده وچمنلرده اولور سرچه‌دن کچرک اصفهان لغتیدر ترنك یای کرشنك تنقلدوسی عنصری ازدل وبشت مبارز برکش آید صد ترک کز زه عالی کمان خسرو آید یک ترند ترنکبین معروفدر اوددر هوادن حاج اغجنک اوزرنه یاغر طبیبلر تلیین طبیعچون وترطیب صدر ایچون وتحریک باه ایچون استعمال ایدرلر ایوسی خراسان ولایتنده وماوراء النهر اقلیمندن کلور ترنیان اولدرکه اغجدن طبله کبی اوررلر وبو ولایتده جیت غلبیر دخی ترنیاندر تعریب ایدوب طرنیان دیرلر ترونده قوز وقلاغی دیدکلری اوت تروند محال سوز ویلان وعده ترفند معناسنه واولو فالاسنده تبادل ونواحی واردر تره هر سبزه که بستانده اکرلر صرتلر اسفاناخ وبازو ومعدنوس کبی اکرچه ترکده لنده بر سبیل تخصیص طبیبلر وعربلر رشاد دیدکلرینه دیرلر رانک تخفیفی وتشدیدی جایزدر تره دوغ اولدرکه تره‌لردن بر نجه‌سنی یوغرد له تعبیه ایدرلر بو مجموعه تره دوغ دیرلر تره فروش سبزه صاتن کشیه که سبزه فروش دخی دیرلر تره تیزك تجی دیدکلری اوت تریان ترنیان لفظندن تخفیف اولنمشدر شمس فخری زحل بطبخت ازکشت زارچرخ آرد بقول برطبق مه بصورت تریان ترینه ترخنه طیان کرچه دیدکان ترینه شود تو کبستان کنجدین منی تریوه انیش یوقش یوکه جیقلکله کدلور لطیفی چون باز برنده بر کریوه چون بادو زنده بر تریوه تز کجه جک قوشجغز در رنکی بوز ازرق قزالفه مایل اکنده ایو اوجمز باغلرده وکلستانلرده اولور بز مرو ولایتده اکا قرچان دیرلر واصفهانده ترند دیرلر نته کم ذکر اولندی رودکی چون لطیف آید بکاه نوبهار بانک کبک وبانک دودو بانک تز تژ زاء عجمی ایله عوش فراز معناسنه واکنکه یردن تیل تیل هنوز رجمشید عجبه

شطا

شطا دیرلر ترزده دکرمن طکوزلغی که عربجه طسق ودبرکه دیرلر تزه وتژه بغدای باشنك واربه باشنك قلچغی وقایونك سو یاسی واوك یرلی وکلیدك پرسی تسبیدن بوغلمق تسخر سیخر وزننه طناز واستهزا معناسنه درسلطان ولد قدس الله سره می‌رسی اکنون وتسخر میکنی طفل جون آن می‌کند تو می‌زنی تسو ایکی حبه در حبه‌نك یکرمی درحی بر دینار در دینارك سدسی یعنی التی بخشندن بر بخشی بر دانکدر تسو دانکك ربعی در یعنی درت بخشندن برسی در ربس تسو دینارك سدسنك ربعی اولور یعنی یکرمی درت بخشندن برسی اولور تعریب ایدوب طسوج دیرلر چو دینار بیست شش دانکی برادر ودانکی چار طسو جست البهو وطسوجی دو حبه اوفتادست ولی حبه دو جو کشته برابر تسی بر نوع کویجدر اوزون اوزون اوخ کبی تولری اولور دیرلر که آنکله اردنجه قوانی اتر آدمی وایتی لطیفی اکرچه کشد ریخ سرمابسی نسازد کسی پوستین از تسی تش بویک کسر ودیرلر سوری بلنه که آنکله اغجیرلر تشبیل اولنه که انوکله بالق اولرلر اشهر روایده اوّلی بونلده در تشت لکن که تعریب ایدوب طشت دیرلر تشت خوان سینی تشرین تاریخ رومیده اکی ایک آدیدر تشرین اوّل او تو زبر کوندر کتش انک اون دردنجی کون عقرب برجنه انتقال ایلر تشلیخ سجاده شمس فخری زبیم محتسب وقهر او زند زهره بجای چنک ودف وجام مصحف وتشلیخ تشنه صوسز عطشان معناسنه وخنجر معناسنه دخی استعمال اولنور اما بو تابنجی معناده اصل لغت دشنه درد الله بولمرك قاتنده دالله تاراسنده تمام نواحی در تبادلواردر تشویر خجالت شیخ سعدی همی کفت اندان غرقاب وتشویر مرا بگذار دست یار من کیر تشی شین معجمه ایله وسین مهمله ایله

اکسی دخی مستعمل لغتدر اوزون تولی کرپی که ذکر اولندی اسدی که نامش بسوی
چون کشتی یکی سکنه خوانند دیکر تشی تعویذ هیکل که اوغلنجقلر بوینینه بغلرلر
حفظیچون ودفع آفا ایچون تغنغ بر بویک غلّه اولجکی در که بعضی یرلرده منزور
دیرلر بری ده رتبه یوک اولور ماوراء النهر اقلیمنده مستعملدر بو لغت تایله دخی
تونله مرویدر تف تاب وحرارت اسدی بدر یا بسوزد ز تف چیز ران جون
او زد تو ند سبک خیز ران تفاغ قفا سکوکی آهیانه معناسنه بو لغت شایع اولدوغی
یرلرده بوندن ساغر لرد وزبیر شراب اچرلر بو سببدن تفاغ لفظندن شاعرلر ساغر
معناسنه استعمال ادرلر بوشکوره بیکماز بنشست بمیان باغ بخورد وبیاران بداد
او تفاغ بو لغت دخی جیم تایله هم تونله مرویدر تفت حرارت معناسنه
اسم مصدر و صیغه ماضی در تافتن لفظندن تخفیفا ولنوب تصرف اولنمشدر
وجمیع معانیسنده بویله تخفف استعمال اولنور اسدی ز تیغش همی دشت وکردن بتفت
زبانکش همی کوه وهامون بکفت وقزمغه ارمک لازم کلدوکندن اوتروارمک معناسنده
دخی استعمال اولنور شمس فخری تن ظلم ودل ظالم بعهد شه جو مس در کوزه غم تفته باشد
ویلیك وصالنق معناسنده دخی نقل اولندی مجموعی حرارتک لوازمندندر تفزیدن
قاورمق قلی معناسنده تفسیدن قزمق وقزدرمق لازم ومتعدی اکی جهتله
استعمال اولنور تفش حرارت تفشه طعنه لطیفی مکن تفشه بر من تو ای تند
خوی چه دانی چه آید برت نزد جوی تفشیله قلیه کزرد یدکلری طعامدرکه تعریب
ایدوب طفشیله دیرلر منجنیک عمری ای نابکار چون غلبه روی چو نان که بخته
تفشیله بعضلر نقلا وه دردیرلر تفنه ادرمجک اوی شهید عشق او عنکبوت را ماند
تبنیدست

تبنیدست تفنه کرد دلم تفو تودیمک اولور که بر کشیه قاقیجق یوزینه توکوررلر
تودیرلر فارسیجه تفو دیرلر بوشکور به نشکرده ببرید زیرا کلو تفو بر جنین
ناشکیبا تفو تفور سفسیدن اولان قابجق فخار معناسنه لطیفی منشین ای دوست
بهر غنچه عربجه که سنک بجفا می شکند کاسه چینی چو تفور تغیرا سیدی غازی
بیزه دیدکلری اق یشاق طاش تغزه کشنیز تقرده کراویا دیدکلری دارو که
طبیبلر قاتنده معروفدر تک آتک سیجرادغی که عربجه شوط وطلق دیرلر لطیفی جنان
تاختم بو رش که در حر دمی بیک تک همی جست جل رش زمی و یوکرمک ویلمک معناسنه
دخی کلور لطیفی بشتا اندر آب همچو نهنک بتک اندر فراز وشیب جو باد ودب معناسنه
کلور که عربجه قعر دیرلر و قوش بورنی منقار معناسنه وتکیدن لفظندن صیغه
امر و وصف ترکیبی باد تک واسب تک بیکی وادات تشبیه درکه اسمک آخرنه الحاق اولنور
برنسنه یه اکا تشبیه ایتکیچون ماه تک ای کبی دریا تک دکز کبی تکاپوی و تک وپوی
یلوب یپورمق معناسنه اسم مصدر معناسنه استعمال اولنور تکاور یورغا آت تکرک
طلو که هوادن یغر برک ومرکز قافیه سنده استعمال اولنور تکرز و تکس و تکش اوزم
چکردکی واو لکه اوزم صقلدوغندن صکره قلور جبره دیرلر عربجه تجیر دیرلر
فصیح وشایع آخری سین مهمله ایله استعمال اولنور هوس وفرس وزننه بهرامی ان
خوشه بین جنانکه یکی خیک پر نبید سر بسته و بزده برو دست هیچ کس برکونه سیاهی
حشمت غزمر او هم بر مثال مردمک چشم از و تکس تکل نوخاسته یکد که هنوز سقالی
کلمه مشدر شمس فخری بدر دانی چراست جفت خسوف زانک تمام بود وکور تکل تکوک
جانور صورتنده دوزلمش قدح که آنکله شراب اچرلر رودکی خور بشادی روزکار نوبهار

می کساد اندر تکوک شاهوار تکیدن یلوب یوریمق و یوکورمک و یدین معناسنه
ویلیک یوییدن معناسنه تکین بهادر اسدی بدادش صد و سی هزاران سران
تکینان لشکر شرو نام اوران تل دیا جک عزیزی صحیحدر دیار رسیده شایع اولمشدر و
یقین معناسنه استعمال اولنور اسدی درآذین و دیبا درو کوی و بام فروزان
زهر سو تلی عود خام تلانف و تلانوف جیل و یکو یحیی اولنکسه که مردارلقدن پرهیز
ایلمز و کیرو پاس کیاسلر کیار شمس فخری نباشد فیلسوف آنکس که باشد بهر زشتی و
ناپاک تلانوف تلاج اون و غلبه طیان آمد این شندیز با مرد خراج در بجنباند با بانکه
تلاج تلخ اجی تلک هندستان قماشلرندن بر قماشک آدیدر اسدی براز شاره و تلک و
خزو برند هم از محمل و هر طرایف زهند تلنکی کلخان جمریسی که دیلنور تلوسه چچکلیقیجوغی
تله او توکه درزیلرک و کلاه دوزلرک آلتلرندندر و فخ که انونکله قوش طوترلر و توبره
و طوار بوغزلنان یره دخی دیرلر تلی بوکر تلان دیدکلری یمش عربجه علیق دیرلر
تم کوزی بورین پرده که طبیبلر قتنده سبل دیمکله معروفدر اسدی زبس کرد چشم
جهان تم گرفت زبس کشته پشت زمین خم گرفت تمزدن ایسم اولمق تملواد اولاوتیکه
طبیبلر قتنده قنابری دیمکله معروفدر ادمیلر خیره کدیرلر تمنده بلنک فاء فاد معنا
عسجدی سر و رویم جو نیل و زبان کشته تمنده زبلادر باران زیس و بیش و بیابان تموز
تاریخ رومدن بر ایک آدیدر غایت اسیلرو قتیدر کنش اکا اون بشنجی کونی اسد برجنه
انتقال ایدر شیخ سعدی عمر برفیست آفتاب تموز اندکی ماند خواجه غره هنوز تموک
اسدی روایتنده بر نوع اوقدر که بتا اترلر عماره پرخواجه دست بر دبکوک خواجه
او را بزد بتیر توک شمس فخری بتاکه اوقله اترلر هدف معناسنه سپهر مدح شاه بر که مرا

نکند

ومنی ذکر فی موضعه

نکند پیش تیر فاقه تموک تن کوده بدن معناسنه تن ضم تایله بربوک بالعدد
بحر مظلمدن آیا رایند شامرد کنه جیقر او لولر قورودرلر یلان صوقنه ایجردلر
قوصدورلر خلاص بولور و قطور طلا اینک جراحتی اوزرینه اوررلر آغوبی کیدوب
جکر شفا بولور تناور بیوک کودلو کیشی تنبک قیوجیلرک یو تاسی اولیون صکره
باو عکس اکی وجهله بیله مروی لغتدر تنبل مکر و حیله بلبل و سنبل قافیه سنده
استعمال اولنور شمس فخری دولت او عطای یزدانست نه بمکر و نه تنبل تنبیدن
ایپ اورمک تنبیسه نهالیجه که تعریب ایدوب طنفسه دیرلر بعضلر دیرلرکه مطلقا
قالیدر تنجیدن قوشاغی قولاکی محکم چکمک ترنجیدن معناسنه رودکی مهر مفکن
برین سرای سپنج کین جهان باک بازی و ترنج نیک او را فسانه دار و شده بداو را
مکرت سخت بنج و طرلقنمق معناسنه دخی کلور اسدی بسی راندی از کفت بی سود خنج
کنون پاسخ از بخت یابی بتنج تند صرب معناسنه در فردوسی اکر تند بادی برآید ز کنج
بخاک افکند نارسیده ترنج تندوخوند تارمار معناسنه کلور اغاجی هر چه ور زیدند
مار اسالیان شد بدست اندر بساعت تندوخوند تندر و تندور کوک کورلک رعد
معناسنه بوشکور اکر تندر و به کر نیستی سوی بر جبندین هنر نیستی شمس فخری
ابو اسحاق روشن دل توانی که از رای توکرد روشنی هور جو باید تو باشد غم باشد
شب تاریک و ابر و برق تندور تندرست صاغ و سلامت اولنکسه تندو اورمجک عنکبوت
معناسنه تنند لفظندن تخفیف اولنمشدر شمس فخری شها عنقای قاف فتح و نصرت
بود بر طاق و ایوان تو تندو تندی کوده یرجوق و صرت بکجه اولان یر مثلا الیق
طوطاغک اورتاسنده یومرجق اولان یرجوق کزو قولاغک ایچنده و طاشنده صرت یکجه اولان یر

تنديدن كورملك كوكده استعمال اولنور وآدمده استعمال اولنور رخشم اندوكى وقت واغ
پيرق وچيچك ويمش بتورمك عنصرى: بصد كار تخم اندر افكند بخت: بتنديد شاخ برآورد
رخت تنديسه اويوق تنزدن اسم اولمق ميله دخى تونله لغتدر تنزده دكومن
طلكوزلغى تزده معناسنه اكسى دخى مروى لغتدر تنيدن طونجق مق تضجر معناسنه
تنشوى اوده چاه كه قبجاغى يورلراچنه دوكرلر اندن اقرطتره كيدر عربجه بالوعه
ديرلر تنك سكون نونله درت معنايه كلور اولا طار ضيق معناسنه ثانيا قولاك خرام
معناسنه ثالثا مشكل وصعب اولان ذره بو معنى عند التحقيق اولكى معنادن منشعبدر
منجيك: زلف تنك نبندد براتهوى تنكى: بديده ديده بدوزد زجادوى نختال رابعا
يوك تايى كه هكه يرلر عدل معناسنه تنك ضم نونله يوفقه اولان نسنه رقيق معناسنه
تنكار بر نوع طوزدر كه اوغلان سودوكنى بقرقا بله كونه قودلر بربرندن دسته ايله
بخه كون قرشدوررلر كوكده دخى اتسلر جايز اندنصكره قورودرلر صقلرلر قيومجلره التون
ازنكيجون وتليين اتماكيچون كوكرك اولوردش بوكنى كيدرر قوردنى ترارسز وسنى كسر موله
معجون ايدرلر ايچنه طولدررلر تنكناى طارلق ضيق معناسنه تنده اورمجك عنكبوت
معناسنه وچاغ كه جلاه انكله ايليك چوزرلر تنومند تندرست وخوش كوكللو
ساقى اى روان همه تنومندان: ارزو بخش آرزومندان تنه برطونلو بيز واغاجك
اوزدكى اسدى نخستين كياهى نمايد درخت: تنه كيرد انكه كند بيخ سخت تنها يالكوز
وتنك جمعى شيخ كمال خجندى: دى ميشدى خرامان چون سرو عقل كفت: خوش ميروى بتنها
تنها فداى جانت تنيدن اورمك مثلا ابريشم قلى واورمجك ولى حضرت مولانا قدس الله سره
اى كه از ظلم جاهى ميكنى: از براى خويشتن دامى كنى: كرد خود چون كرم پيله برمتن: بهر خود

چه ميكنى

چه ميكنى اندازه كن تو سن ديك اولور ضمير خطابدر درانت معناسنه فصيح بودركه
واو تلفظ اولنميه كاه اولوركه وزن ضرورتندن اوترو تلفظ اولنور اسدى: هم از
بخت ترسم كه دمساز نيست: هم از تو كه با زن دلت راز نيست همام تبريزى: مكر نكين
دلست وجان ندارد: هر انكس كه چو تو جانان ندارد: ورابطه است الكاملحق اولحق
الوزدخى واودخى دوشرتست ديرلر كاه اولوركه وزن ضرورتندن اوترو واو مفتوح
تلفظ اولنور اسدى: همه تو ستار بجويش بازه: نبايد كسى باكشايدت راز تو اشباع
واوله قيمقدر سوددن حاصل اولور تو فتح تايله يازيلرده صواكلنان يبر ايكيبر معناسنه
توابل تابل لفظنك جمعيدر عربيدر اوسلو بخه تواره بسوراوكه انده سپوررند وترس
اولا شمس فخرى: بساط دوستانت در بساتين: مقام دشمنى ملكت تواره توان كوج قدرت
معناسنه وتوانستن لفظندن صيغه امر ووصف تركيبى قضا توان كبى وتواند
معناسنه دخى كلور شيخ كمال خجندى: انچنين صورت مطبوع زجان نتوان ساخت:
ور توان ساخت زقد تو روان نتوان ساخت توانا كوجلو قادر معناسنه توانكر كوجى
يتركمسه توبال توال توبان طومان كه مخصوص ايق طونى كوريجيلر كيرلر توبره
تونكى برنوع اغجدر عماره: بابر رحمت ماند هميشه كف اميرى: چكونه ابر كجا تونكيش بارانست
تونه اولدركه كوزده قبقره سكل بكى جيقر سوداء دمدن پيدا اولور اصل بودركه
صكره غى تاء مثلثه درفارسيده ثاء مثلثه اولدوغى سببدن تايله تلفظ ايدرلر
بلكه عجملو هربكه تونه ديرلر توجبه سيل رودكى: خود تراجويد همه خوبى وزيب
همچنان چون توجبه جويد نشيب توختن ازجمك يعنى ازار جمع اتمك مستقبلاتنده خا
زايه قلب اولور توزد توزنده دينلور اسدى: همه يادداراينجه اموختم: كه من كين

بدين غار نامه خم

رودکی بجمله خواهم یک ماهه از تو بوسه شها بکنج بکنج نخواهم که کام من توزی توخجه
ترک یعنی دیوار او زرنده نسنه قوماغچون دوزلن یر تودری قوش اتمکی دیدکلری
اوت تخمی قزل اولور تودری سرخ دیرلر و آغ اولور تودری سپید اولور توده دیاجک
و بر نسنه که چاچ یکی یغله بر سبیل تشبیه توده دیرلر اسدی بها توده کرد ندو زر و گهر
بها بر کوفت آن خرجاره کر تود طول عورت توز توختن لفظندن مشتق در اسم مصدر
استعمال اولنور و صیغه امر در و وصف ترکیبی شمس فخری کر اباند ر کار زار جای درنک
جو خشم شاه رخ آرد بمعرکه کین توز توژ زاء عجمی ایله اعلام نساد ندر توزی بر نوع
بیز در رقتان ایدرلر یمن ولایتنده بر قبیلیه منسوبدر بغایت خفیفدر بو فقره در لطیف
غایتسنده تا دخی و او دخی مفتوحدر فارسیده واو ساکن استعمال اولنور قاقم و سنجاب در
سرماسه چاره توزی و کتان بکرما صفت هفت وهم توزی فتح تا ایله و سکون واو ایله قمار جون
بوغزلنان دوانک اتوک بخشی توش طاقت و قدرت نام خسرو در طاعت بی طاقت و
بی توش جرای ای کاه ستمکاره کی باطاقت و باهوش توش فتح تا ایله و کسر واو ایله قزغونلق
حرارت معناسنه تبش و توش ایکسی بله مستعمل لغتدر توشت قزما که اکله یر قزرلر
توشمال اش ارای ایل ایچنده یورر بکلک اشلری بشارور بکلر کیجاوشنه دخی توشمال
دیرلر توشه ازق زاد معناسنه توشی جان ازی رمق معناسنه توغ سکسوک اغاجی
که بغه زماندا اودی سونمز تاغ دیرلر توغ دیرلر اکثر اول یرده اودون اندن اولدو
اوتر واودون معناسنه دخی استعمال ایدرلر شمس فخری فقیع ناخورده چند از معده
تنک بر یشم بر هلد ایام آروغ من از محنت بسان عود سوزان خر آن عقر را از عود بان
توغ توله ایم کوبجی بیزک معناسنه که طبیبلر حنازی دیمکله معروفدر تولیدن سیجق

سیوختن

سیوختن معناسنه تون کلخان ومشرق طرفنده بر مملکت آدیدر توو قیمق که سوددن
حاصل اولور ایکی واو ایله دخی لغتدر تویل طاز غواصی بیشت خوصل وسر تویل ورده
بر کودار قیس ساق جون سوهان و دندان بر مثال دستره ته ایز اثر معناسنه فتاحی
ته پای جو می پرداخت هجران سینه ام از غم لبت را آرزوی بوسه دیرداز باستی تهک
بوش خالی معناسنه اکثر بودر که تهی لفظندن صکره اتباع و مزاوجه طریقیله استعمال
اولنور بو شکوه ای زحمه مردمی تهی و تهنک مردم نزدیک تو چرا باید تهم اعلام
رجالدندر و هر نسنه که بی نظیر بولنه اولا تهم دیرلر شمس فخری نیست در بزم جون شهنشه زاده
نیست در رزم همچو شاه تهم تهی بوش خالی معناسنه تهی دست الی بوش یعنی فقیر و درویش
اولن کسنه تهیگاه بو کور خاصره معناسنه تیب متحیر معناسنه کلور اما لفظ شیبدن
صکره اتباع و مزاوجه طریقیله ذکر اولنور رودکی شیب تو با فراز و فراز تو با نشیب
فرزند آدمی بتواند بشیب و تیب تیر سکز معناسنه کلور اولا اوخ که اتلر ثانیا قمار
اوینوک تیری که اون تیر در هر بری ایچون نصیب معین تعیین اولنمشدر اوچنوک
نصیبی بوقدر ثالثا نصیب معناسنه کلور رابعا تاریخ فرس قدیمدن و تاریخ جلالیدن
بر ایک آدیدر تاریخ جلالیده متعین اول بای آیجی در تاریخ فرس قدیمده کبیسه اعتباری
اولنمدوغی سببدن الاروکرودور ایدر خامسا تاریخ فرس قدیم ایلرنک اون اوجنجی کونی که
تیر ماهده اول کونی بیرام ایدرلر سادسا عطارد کو معناسنه کلور سابعا بلا نوق
معناسنه کلور تیر دیرلر و تیره دیرلر ثامنا یلکن اغاجنه دیرلر شمس فخری بو معالرک
اکثرین جمع ایدوب انشاد ایلدی بزخم تیغ ز خرشید نور بستانی بنوک پیکان بر آسمان
بدوزی تیر ز موج معرکه کشتی عمر آن نخهد که باشد بی زدعا و ثنات لنکر و تیره اکر ز

اكر ز معدلت در عمو ز ياد كنند • ز اعتدال جوار د بهشت كرد د تير خزان موافق راى
ترا بود چو بهار • بهار د شمن جاه ترا بود چون تير تير برقوش آديدر اوكيك مقدارى
عراق مملكتنده چوق اولور عربجه شقنين ديرلر تيراژه اينكم سمخال قوس قزح معناسنه
تيردان اوق قوبجوغه ديمك اولور بيلكه اطلاق اولنور وجولكه اطلاق اولنور و قوبوله
اطلاق اولنور تيرنان اوقلاغو كه اتمك يصي لرلر و يوقا يپرلر تيرم اولوخاتون تيره
بولاتق و قراكو معناسنه دخى كلور شيخ كمال خجندى • كر نبم دخت از طره مسكين جه عجب
در شب تيره بخورشيد نظر نتوان كرد تيره تير معناسنه شقنين آدلو قوشك آديدر تيره كوز
كوزركه آنكله بغداى وطبراق الرلر تيريج و تيرتر چايوق تيز كسر صيحيله اوصرمق
صراط معناسنه تيز اماله ايله ايتى ديمك اولور دموردده استعمال اولنور كسكان معناسنه
وطاد ده استعمال اولنور هاروى تيز ديرلر حريق معناسنه تيزدادن اصرمق تيزكام
يوركان ديمك اولور ات اولسون قترا اولسون ووه اولسون تيزناى كسكو نلك و قلچك
و بچاغك اغزى كه آنكله كسيلور تيزيدن اوصرمق تيزدادن معناسنه تيشه كسر كه دولكر آلتيدر
تيغ نملى كه قليجك دمورندن عبارتدر بلكه مطلقا قلج معناسنه استعمال اولنور
انورى • كر تو جو عقرب بندى ناقص و بجهم • در قبضه ء تيغ تو نشانندى د براز او ويزك
تيغى مشهور در وطاغك دپاسى وظاهر بودركه اوزادوكنه دوش كرش معناسنه در
اما اكثر طاغ دپاسنده استعمال اولنور اسدى • يل بيوكمتا نيايد سپاه • تو بر تيغ كه ذوق
همى كن نكاه • فردوسى • بيفتاد و بيژن جدا كشت ازوى • سوى تيغ با تيغ بنهاد روى
و حرمن كه دوكرلر سوريسونى يغرلر صورما غچون الكا دخى تيغ ديرلر لطيفى • در آن
ده فرود آمد از هر كشت • يكى تيغ چو يافت اسبش بهشت • وشعله معناسنه دخى كلور

كسايى • از پس پرده لهانى سوى جا كر نكريد • كفتى از ميغ بهى تيغ زند هر و ماه •
تيم بزازستان و بازار ديمك اولور اما اسدى طوسى و هندوشاه نخجوانى و شمس فخرى
كاروان معناسنه نقل ايلديلر غالب بودركه اول اقليمده بزازستان و بازار اكثر
خانرده اولدوغى سببدن اطلاق اولنور لبيبى • از شمار تو كس طرفه بمهرست هنوز
وز شمار دكران چون در تيم دو درست • و هم موارد استعمالرنه تتبع اولنسه شوله ظاهر
اولور كه بازار و سوق معناسنه در ابو العباس • بهادروى بخدمت چنانكه رو بديرد
تيم وانكران آمد از در تيماس تياس بيشه معناسنه در يعنى اغاجلق واورمان
تيو طاقت عنصرى • يكى مهره باز يست كيتى كه ديو • ندارد بر فند او هيچ تيو تيهات بوجكلر
طلكوزلان قوردندن كجرك انز دوت دكنلرنده اولوراو زرنده اق رطوبت حاصل
اولور كندونك قابى كبى تمام اولدقده ايچنده الور بر قرا سكل بكى اولوراو لرطوبت ارير
كوكز مرضلرنده خيلى منفعتى اولور تيهو چيل ديدكلرى قوش كه تعريب ايدوب طيهوج ديرلر
باب الجيم جيم ساكن آخر كلمده علامت تعريب در هر اسم عجمى كه آخرنده هاى علامت
اولا تعريب اولنسه اكثر بودركه انك يرنده جيم ساكن كتوررلر بنفسج و افسرج بكى كاه اولوركه
قاف كتوررلر بيدق كبى و كاف عجمى مطلقا تعريب اولندقده جيمه ابدال اولنور جهان
ولجام و بنج كبى جيم عربجه مفرد كسره ايله غير ذى العقولدن سؤال دنده ديمك اولور آخرنده
هاء علامت يازلور اما تلفظ اولنمز كاه اولوركه ما بعدنده كلن لفظك اولين الحاق
ايدوب بولنجه اولسدررلر خواجه سنائى • نشود دل ز حرف قرآن به • نشود بر نه بجى
فربه • تو كه در قيد كلك و انقاسى جهره را از نقاب جشنا سى جايك و چابوك ايكيسى دخى مستعمل
لغتدر اسدى • چو چابوك دستيست باز و كاك • كه در پرده دارد نمودن خيال چابلوسى

دالله تلفظ ایدوب دوسلق صورتن کوسترمک اما کوکلدن دکل ترکیجه یلدق والدغو جلبق
ودلکو جلکلک دیرلر عربجه تبصبص دیرلر **چاج** بر شهر آدیدر ختن مملکتنده ایو یایلر انکا نسبت اولنور یکان چاجی دیرلر اسدی سپهبد همی رفت تا شهر چاج بزرکان زکردش ابا طوق تاج
چاخسوک اوت اوراغی سین مهمله ایله وشین معجمه ایله واوّل جیم عربی صکره خاء معجمه ایله وعکسی مجموع مروی لغتدر شهید ای خواجه بابزرکی واشغال بی ترا برکیر چاخسوک رو
بذ دمیدز حشیش **چادر** چادر معروف خیمه معناسنه وهم عورتلر اوزرنه بورودکلری که بوولایتده چادر دیمکله مشهوردر امیر زالوغ بیک غلام باره منم نداروم این مذهب هلاک چادرم وکشت چلک پوشم ور وم ولایتده ایکی طونلق آق
بیزه بر چادر دیرلر **چاد** درت اربعه معناسنه چهار لفظندن تخفیف اولنمشدر
چارپای درت ایاغی اوزرنده یورین جانورلردن هرقنغسی کرکسه اولسون **چارده**
اون درت **چارده‌م** اون دردنجی **چارم** دردنجی **چارمین** دردنجی **چارکون** بساسه دیدکلری دارو که طبیبلر قتنده معروفدر حقیقتده جوز کی قشری در **چارمغز** قوز کردکان معناسنه **چارو** بلجو که انکله اولر صورلر ومقریض بخاریلرا وررلر بو لفظندر که تعریب اولنوب صاروج دیرلر **چارو** و **چاروب** سپورکه مکنسه معناسنه **چاره** معروفدر
کز معناسنه دخی کلور رودکی ای بر تو رسیده بهر تنک چاره از حال من ضعیف براندیش چاره
چاش چاچ یعنی بغدایک واریه نک وطارونک وقومک یعنی **چاشت** قوشلق ضحی معناسنه
چاشتگاه و **چاشتگه** قوشلق وقتی **چاشته** قوشلق یکی **چاشنی** طاد لذت معناسنه
چاشنیگیر طادجی **چاغاف** روسپی عورت بوشنکور زدانا شنیدم که پیمان شکن
زن چاغانست آسان فکن **چاکر** نوقر وقفتانکر تماجی **چاکر** قوللقجی خذمتکار معناسنه

و دیدیلرکه

و دیدیلر که خاصه قول بنده معناسنه **چاکتو** قراجه دانه جکلردر کافورله کوزه براغورلر منجیک جودتو سودادارد بر علت بنیاز جونانکی سود دارد بر چشم چاکشو **چال**
بر قوش آدیدر قرغه مقداری اتی اوردک قازاتی بکی در شاه شار جوباز دارکند
باز دار بخلد جنک بر وز صید بر وکبک راه کیرد وچال **چالاک** چابک **چام** ساغر که انکله شراب ایچرلر **جام** جام قات قات دیمک اولور محله اولرنده ودره لرده وبیزلرده استعمال اولنور منجیک کفتا مراچه چاره که آرام نیستم کفتم که زود خیز وبهی کرد جام جام **جامکی**
طونلق فارسیسی وترکیبی اکسی دخی مشترکدر رقفتان اولجق بیزده وعلوفه معناسنده
جامه طون اسم جنسدر لیکن کیاسلرک قموسنه اطلاق اولنور وصراحی معناسنه
دخی کلور شمس فخری فتح بریاد بزم اوخورده هرجه در جام کرده از جامه **جامه** جیم
عجمی ایله شعر معناسنه درور درلر که قصیده دیمک اولور **جامه‌خواب** دوشک که کیجه
دوشانوب یاتورلر **جامه‌وار** طون اولجق بیزو قاعده ترکیب شویله اقتضا ایدر که جامه
وار طون بکی دیمک اولور **جامیدن** ایشمک تبول معناسنه **جامین** سدوک بول معناسنه
جاوجاو سرچه که بریجیدن قورقوب یابورسندن قوجنوب بردرلو دخی اوترا اول اوتنه
دخی دیرلر اندن استعاره ایدوب بعضی یرلرده دخی استعمال ایدرلر شمس فخری بی
خاقان بی نزن فرزند دشمنش کنجشک واردار دبیوسته جاوجاو **جاودان** و **جاوید** ابدی اولان نسنه صیغه مبالغه در **جاوید** ابد معناسنه اسم معنی در وصفت
دخی استعمال اولنور **جاویدن** سرچه قوجنوب بردرلو دخی اتمک رودکی مرغ دیدی که
بچه زو بپرند جاوجاوان درست جونانست وهر تو شده وآمده بر سبیل استعاره استعمال
اولنور بو شعیب ای عاشق مهجور زکام دل خود دور میناله وبهی جاو که معذوری و معذور

رودکی بیوک تصرف بنیه سندن اکلنورکه مصدرنده جاوجاوید ن دیمک جایز
اولا جاه جیم عربی ایله لفظ عربیدر اقبال ومنصب معناسنه چاه جیم عجمی ایله قیو کرکسه
صولو اولسون قوغا معناسنه کرکسه صوسز اولسون که ایچنه غلّه طولد رد لر وخیرسوزلر
حبس ایدرلر چاه یوز اولکه یکره انکا ایچنده دونردمور اولسه عربجه خطّاف دیرلر عجبن
اولسه عربجه قنوه دیرلر چاهیدن اوشمک چاییدن اوشمک جب صول یان یسار معناسنه
چیچله صیرنجق اوینی که عربجه زحلوقه دیرلر چیچ ادن صیلوچ ویرمک روغان معناسنه
چیغت وچیغوت برنسنه نک ایچنه طولدردقلری اکین معناسنه شمس فخری • درخرات
ریش خصمانش • کشته درزیر تحبیان جبغوت جبودی تولیدی دیمک اولورلیت معناسنه
چیه زغز چیه صولق اولان کسه جبیره برقلمش آماده معناسنه ودیرلمش مجتمع
معناسنه جبیره شدن دریلمک اجتماع معناسنه ویرقلمق آمادن معناسنده فردوسی
بدیره شدن راجبیره شدند • سپاه وسپهید یزیره شدند • بو لغت هم جیمله روایت اولندی
وهم خا معجمه جبسن یلجوکرج جبیتن سله که سکود اغاجندن اوررلر فردوسی •
بجبیتن درافکنده ناکه سرش • بمان نان کسکینی به پیش اندرش چتر سایبان جنین
ایرک قومی که ایکی یانده ایرده برکنمشدر جخش اورد کلری علت که طبیبلر سلعه
دیرلر آدمک کوده سنده چیقر وبویر باد نجان مقداری وقادبوز مقداری اولور هیچ
اغریز اسدی طوسی وهندوشاه نخجوانی وشمس فخری بولفظی خصوصله بیوندی اولانه تخمیس
ایلدیلر بیت • ان جخش زکردنش براو بخته کویی • خیکست پرازباد بیاو بخته ازبار جخماخ
اغزی بوزمه بیوک بخوخ کیما ایچنه قاو وچقماق وبچاق وطراق وانچه قورلر بولغت
هم جیم وخا فصلندن روایت اولندی وهم خا ومیم فصلندن جخیدی دورشمک

کوشیدن

کوشیدن معناسنه کسایی • طعنه مزن که بادو لب من حراجخی • هرچند پیرکشتم وتوتازه نوجوان •
وطانه بوکلکلنمک معناسنه دخی کلور جذا ایر وجدایی ایدولق جذر اول دوه که درت یاشنی
طولدرمش بشینه سورد اولا شمس فخری • کجاست درهمه عالم شهی که همچون او • بکینه بخشش
اوصد هزار جذر بود جذکاره مخالف تدبیرلر شهید • جهانیا زادیدم بسی زهرمذهب بسی •
بدیدم ازکونه کون جذکاره جرا نیشه که مقام تعلیلده استعمال اولنور وینی که مفعولدن
سوالدر جرا اوتلق واوتلمق اسمی واوتلغان طعر یعنی چریدن لفظندن صیغه مبالغه
جرازار اوتلق یعنی اولی چوق اولان یر جراغ حقیقتده فتیلده ینان اودک آدیدر
آلتی مخصوصه چراغ دیدکلری مجازدر جراغ پایه اول التکه چراغ انک اوزرنده یانر
جراغ بره اولکه چراغی انکا اچنه قورلر بریردن بریره آکوب کدرلر مثلا فنار جراغدان
اولکه چراغ انکا اچنده یانر مثلا چراغ پایه باشنده طاس کبی وایلکین دیدکلری نسنه •
جراکاه وجراکه اوتلق مرعی ومرتع معناسنه جرامین علف بهر آمی بماندم ایجا بیچاره
راه کم کرده • نه آب یامن بیچاره نه جرامینا جرانیدن اوترمق جرب غالب اولق جرب
جیم عجمی ایله سمز فربه معناسنه جرب ست الی صولوکشی که ایواش اشلر جریو جریش
جربیدن غالب اولق جرجه قلوغان دیدکلری اوت جرخ اسم مصدردر حرکت دوریه
معناسنده لطیفی میزنم جرخ کاه که بصفا • درغمت جون دی حضور برم • وهر نسنه که
حرکت دوریه ایله حرکت ایدر جرخ دیرلر فلکه دیرلر چیغرغنه دیرلر ودولابه دیرلر وقلیه
دیرلر وقوغالراغزنده تول اجما کجون اتدکلرنه دیرلر وبکره اچنده دونادرلر وقس
علی هذا وبرنوع قتی یای آدیدر ودیتا کربیان معناسنه شمس فخری • تا کل ولاله بروید از
خاک تامه ومهر بتابد ازجرخ • دیده دوست بنور روشن باد • سینه خصم پر ازناوک جرخ •

سدره دولت واقبال ترا باد از فتح وظفر دامن وجرخ ٭ وخراسان مملكتنده بر شهرك آديدر
مهستی باخلق بداوری بود قاضی جرخ ٭ وز علم عمل بری بود قاضی جرخ ٭ بر شتر اكرمی
بر ند نیست عجب ٭ زان روی که مشتری بود قاضی جرخ جرخشت اول اللدر كه انوكله اوزم
صقلر منكنه دیرلر عربجه معصره دیرلر مشت وبهشت قافیه سنده استعمال اولنور اسدی
كشیده سر شاخ میوه بخاك ٭ رسیده بجرخشت خوشه زتاك فرخی ٭ دو چشم من جو دو جرخشت
كرد فرقت دوست ٭ دو دیده همچو بجرخشت زیر پای انكور جرخله وجرخه قلوغان دیدكلری
اوت كه طبیبلر قننده شكاعی دیمكله مشهوردر جرشت كردن وجرستیدن دشین قرخلقمق
جرز طوی دیدكلری قوش حباری معناسنه جرغ بلبان دیدكلری قوش كه عربجه صقر
دیرلر جرم كون كه تعریب ایدوب صرم دیرلر جرمه بوزات اسدی ٭ بر انكیخت بس خرمه
كرم خیز ٭ در افكند در هندوان رستخیز جرند و بومشق سكوك كه كمردك دیرلرو
عربجه عضروف دیرلر جرویدن چاره اتمك شمس فخری دولت ونصرت وسعادت را ٭
نیست كاری بغیر جرویدن ٭ اما كندوسی صیغه مفعوله ومصدر معناسنه نقل اولندی
جریدن اوتلمق جز غیر جزدا اورق قوشی دیدكلری بوجك كه یای اسلرنده اورق
وقتنده اوتر دیرلر كه اوته اوته انكی یاریلور عربجه صرار دیرلر وبعض یرلرده زیر
دیرلر بعضلر جزد جزغد دیدكلری بوجك ردیدی صرار اللیل معناسنه در جزئیه جیمك
ورانك كسریله وزنك یانك تشدیدیله قوشك جكركی علفدان معناسنه جزدره قترداق
جسبیدن میل اتمك جست ضم جیم عجمی ایله چالاك وچابك معناسنه كلور وهم جستن
لفظندن صیغه ماضی واسم مصدر دخی استعمال اولنور جست ضم جیم عربی ایله
جستن لفظندن صیغه ماضی دروا اسم مصدر دخی استعمال اولنور جست وجو دیرلر اتمك

اردمك

اردمك معناسنه شیخ كمال خجندی ٭ كرجه كم شد بر سر كویت كمال ٭ یافتم بازش بجست جوی تو
جستن ضم جیم عجمی ایله بری بری اوزرنه مطبق تعلیق غزیدن معناسنه جستن ضم جیم
عربی ایله استمك طلب معناسنه مستقبلاتنده سین یرینه وار ویاكور رلر جوید وجوینده دیرلر
جستن فتح جیم عربی ایله سكرمك وبته معناسنه مستقبلاتنده سینی ها ایله قلب ایدرلر
جهد وجهنده دیرلر جشم كوز جشم بنام هیكل شمس فخری ٭ هركه باحرز مدح او باشد ٭
نبود حاجتش بجشم بنام جشمك كوزلك كه آنكله جو كلمش كوزلرا یوكوررو هم بر داروی
معروفدر كوز اوتكرندن جشم كشته اكری كوزلو كه شیل دیرلرو شاشی دیرلر
عسجدی ٭ بجا كردست بنهان شاعران را قریع ان كور ملعون جشم كشته جشمه بكار عین
وینبوع معناسنه واكنه وجوالدوز مثل لونسنه لرولك یورد ولری وبو كابكزرنه وار
شمس فخری ٭ بود جوجشمه سوزن بجشم اعدایت ٭ زبس بلا ومحن عالمی بدین فرخا جشن
بیرام عید معناسنه عنصری ٭ آیین عجم جشن جهان دیده فریدون ٭ بر شاه جهاندار وفری
باد همایون جشیدن طتمق ذوق معناسنه جص فتحله وكسرله یلجو كرج آهك معناسنه
جعد قورجق صاج لفظ عربیدر اما فارسی شعرلرده شایع در جغ بویندروق كه اوكوزلرك
بوینته بغلیوب جفت سوررلرو فتلی وعربه جكرلر جغامه شعر دیرلر كه قصیده
جامه معناسنه جغانه اتلق كه كمانجه دخی دیرلر جغبت وجغبوت بر نسنه ندكاجنه
طولدرد قلری اكین معناسنه غیله بار سنده تسابق وارد رجغد بیقوش دیدكلری
قوش كه ویرانه لرده اولور فردوسی ٭ بو بد جنین كفت دهقان سغد ٭ كه بر نایدا زخانه
با جغد جغرات یوغرد و در لركه سزمه تعریب ایدوب سراط دیرلر جغز قوربغه
ابو النغم بیتی هرجند كه درویش بسر فغ زابد ٭ بر جشم توانكران همه جغز آید جغزابه وجغراوه

وچغزواره قربغا یصونی که صولرده اولور عربجه طحلب دیرلر چغنه بر قوش آدیدر
کوزلری بویک رنکی صاری ولغه مایل تعریب ایدوب چغنق دیرلر چغو بیقوش جغد
معناسنه بو شکور اکر بازی چغوکم نکر وکر باشه سوی بطان مپر چغاله قوشلردرنکی
هواده اولسون و مرده اولسون شمس فخری که نخجیر صحرا و هوارا اکنداز سیله خالی و چغاله
اسدی پراکنده کردون ماهون همه زمرغان چغاله زغرمان رمه جفت اول عدد که
کسرسز تنصیف اولنه طاق مقابله سنده زوج معناسنه و هر نسنه که بر نسنه ایله متعارن
اوله هر بر سنه آخرک جفتی در دیدیلر اسدی از ین بیش جزی نیارمت کفت بس این کر
دلت با خرد هست جفت بو قبیلدندر که اره عورته نسبت و عورته اره نسبت جفت دیرلر
و عربجه زوج دیرلر جفتن اکلمک و سانه قیمق رکون معناسنه جفته اکلمش منحنی معناسنه
شمس فخری بدر کاهش همی جواهد که مانده قد قوس قزح زان جفته باشد جفته کرو دره که
اوزمجون باغبانلر ایدرلر عربجه عریش دیرلر و عرش دیرلر جغزسته ماسوره که جلاهلر که
اللرندندر جخسیدن بیشمق جغیدن قازیق و میخ قاقمق جک قاضی بتسی تعریب
ایدوب صک دیرلر جکاجاک بر قتی نسنه بر قتی نسنه متصل طوقنمقدن حاصل اولان
صونک حکایتیدر ترکیجه جقاجاق دیرلر فردوسی جکاجاک خنجر بکردون رسید ز
هندوستان خون بجیحون رسید اسدی جو بر کوه سودی تن سنکرنک بغز سنکرفتی جکاجاک
سنک جکاد دیا آدمده استعمال اولنور طاهر فضل کر حیور را بر آسمان فکنم بی کمانم
که بر جکاد آید و طاغده استعمال اولنور فردوسی بیامد دوان دیدبان از جکاد که آمد
از ایران سپاهی جو باد و آلین اوزرنده دخی جکاد دیرلر تنکم النی اوزرنده صاج بتمین
کشیه دغ جکاد دیرلر اصلع معناسنه شعر و دیرلر که قصیده چامه و چغامه معناسنه

ابو المثل

ابو المثل جو کرد داکه خواجه زحال و نامه من بشهر باز رساند سبک چکامه من جکاو و
جکاوک طورغای دیدکلری قوش عربجه قنبره دیرلر و ابو الملیح دیرلر فردوسی
چنین کفت با کردجنک تراو که تو جون عقابی و من جون جکاو اسدی کهی زند واف جکاوک
بهم سرایند دستانها زیر و بم جکر بغر کبد معناسنه جکر آکند یاغ بغر جکری اشخون
دیدکلری اوت ریباس معناسنه چکل ترکستانده بر غایت کوزللری چوق یردر یغو
بو ته طیرلر اسدی ز ترک چکل خواست چینی کمان بجم کفت کای مایه و ریمهان و هم اول
یرده بر معظم بتخانه نک آدیدر که غلبه ایله علم اولمشدر اول بتخانه ده بغایت کوزل
اولان نجا دیرلر بت لره قللق ایدرلر انلرک سببیله بتلره زیاده میل واقع اولور و قرچی
طائفسنه چکل دیرلر معلومدر که یغما جیلردر بو معنایی قصد ایدوب کوزللرنده استعمال
اولنور چکن بر نوع مرغوب برز در اطلس انواعندن اکثر بودر که خروسک بوینلرنده
استعمال ایدرلر خروس وار سحر خیز باش تا سر و تن بتاج و لعل قبای چکن بیارایی شمس فخری
تاج یاقوت و بغلتاق و چکن یافت ازین دعای او خسروه جکو زخمه که آنکله سازلر چلرلر
چکونه نجه کیف معناسنه چکیدن طمق تقطر معناسنه چل قرق اربعین معناسنه
جهل لفظندن تخفیف اولنمشدر جل کسر جیم عربیله قرب اولنان صب جل ضم جیم عربیله
چول که اته اورترلر جلاه جلها حایک معناسنه جلب روسبی عورت شمس فخری
کسی که یک سر موازهواش بر کردد یقین که مادر او زانیه است زنش جلب و ربخ که
چلرلر فردوسی بر فتند نمی کدشته زنشب نه بانک تبیره نه بوق جلب جلد اول کشی که
ایشه قوی و چابک اوله بو شکور باموختن جلد و فرزانه شو بهر دانشی سوی یمانه شو
جلغوره جام اغاجنک یمشی که طبیلر قاتنده معروفدر جله اوج معنایه کلور اول

برنوع منتر در سمار و غ دیکله مشهور عسجدی جوکوذکه سر فرا نا آدنجره بر سرحدان
چنان کرد که پندار مر سمار و غست با چله تا نیامدت نفس عسجدی بر افشاندم چو
آلود چله در شکاف او چو بستان مادر اندر کام بچه خرد در چله ودرویشلر که قره کوده
خلوت چکرلر انا دخی مشهور چله دیرلر جلوز مفسد و غماز شمس فخری بغداد او
بنود قدر ظالم مفسد بدو را و بنود کام جا برد و جلوز چلیپا خاج که نصرانیلر طبرلر
شمس فخری محمود غزنوی شان از بهر دین احمد زنارها کشته شکسته چلیپا چلیدن کورمک
مثلات اوبانی و چلدلک ایتمک چیم معنی شهید دعوی کنی که شاعر دهرم ولیک نیست در
شعر تو نه لذت و نه حکمت نه چیم چیم چیم قات قات دیمک اولور درلر جام چام دیرلر چماش
اولکه او غزلینی آدین کورب بویلو یرتجی قوشلرک و حرامیلرک صفتی در شعرا محبوبلرک کوزی
وصفنده استعمال ایدرلر چمانه صیغه مبالغه در چمیدن لفظندن سرو چمان یعنی نازله
صالنجی چمانه سبحه قباغی طاهر فاضل کردن بکشیر و پیش من آران چمانه را بر شادمانکی بکذار
این زمانه را چمست بر طاشدر رنکی کوک کرکز قزللغه مایل کوهرلر ایچنده بهاسی اکسکدر معدنی
مدینه رسول علیه السلام اوچ کونلک یولده صغرا کوپی دیرلر انده اولور اقا اصل کست اولوب
اندن تعریب ایدوب چست دیدکلری دلالت ایدر که عمده دخی چوق اوله چمش کوز چشم معناسنه
چلوک صلنجاق چمن معروف و دکک ترقی که یول یول و دره دره ایدرلر اچنه صو بغلیوب
دکاکی صوادرلر و اغجلر اراسنده ایکی صفه یزلمش یول چه سرو تو دامن کشان می چمید
چمن دامن از شرم بر سر کشید معاد ربخم چیتر چنابه بر ادیو ندر که معاهده ایدرلر تیرتیجه
وای طنانه وای سویلیانز چناغ ایرکه دینکوسی شمس فخری بر اسب ولی خداوند ملک جم
پروین ستام باشد و خرشیدیه چناغ چنان ایله چنبه تو خاج که انو کله کازورلر بیزی

دوکه دوکه یورلر و قایو ارد نه بر قدقلری اغجکه طواقوسی و قایو کوسی دیرلر لبیبی
دو چیزش بشکن ود و بر کن میندیش زغلغل و غرنبه دندانش بکاز و دیده با نکشت
پهلو بد بوس و سر بجنبه و بو فقیر حیز کمینسنا شندر که تلطف و تظرف قصد ایدوب
دعاء له صورتنده دعاء علیه قصد اولنذی چون بسرت کشت موافق کنون دولت
مردان بتو باد افزون جنبیدن دیمک تحرک معناسنه تعدیه سنده جنبانیدن
دیرلر تحریک معناسنه چند نیچه عدددن سؤال در کم معناسنه چنذال فیلسوفی اولکه
خاص مستعد اولان مصاحبلری بیت برانکه ز چندال از بر بهمن فراوان بهر کوشه دید
از انجمن چندان نیچه نیچه که انجه دخی دیرلر کم خبریه معناسنه چندن صندل اغاجی
چنک بر ساز آدیدر معروف و قوش قینغی و آدم پنجه سی چنک بوزلمش ال شلا معناسنه
چنک مرغ قوش بورنی منقار معناسنه چنک موزه ادکک بورندغی سوریجه که عربجه
قرطوم دیرلر چنکال معروف و قوش قینغی چنکال خواست بنجور دیدکلری طعام که
عربجه دلیک دیرلر چنکاوه اعلام رجالدندر چنکل یرتجی قوشلرک بورنی منقار
معناسنه و بعضلر دیدکلری قینق مخلب معناسنه چنکلوک الی و ایاغی بوزلمش
کشی تنجدن و یا طفلکن دایه نک یرمز طوتدوغندن و یا بر آفتدن عنصری بردن
باب اندرون چنکلوک به از سکاری به نیروی غوک چنیدن طملق چکیدن معناسنه
چنین بویله جوادیه چو حرف تعلیلدر چونکه معناسنه ظرفیت و توقیت معناسی
بله ملاحظه اولنور حافظ چو با حبیب نشینی و باده پیمایی بیاد دار محبان
باد پیمارا و حرف تشبیه در بکی معناسنه حافظ چو باد عزم سر کوی یار خواهم کرد
نفس بیوی خوشش مشکبار خواهم کرد چواز اغجدن دزلمش سوکه ایچند

طوزو برنج وکندم وبلغور دوکرلو وسرمسوق دوکاجکه دخی دیرلر سیر کوبه معناسنه
فرتخ ای بکو باکوان کوفته بیلان رابیشت جون کوبخی که فروکوفته باشد جواز
جوال معروف تعریب ایدوب جوالق دیرلر جوان یکد فی معناسنه جوان مرد یکیدکشی
وسخی معناسنه دخی کلور چوب اغاج که کسلمش اوله چوب خوار ایاغ قوردی واو
رسمی درکلزار قافیه سنده استعمال اولنور چوب سای دربی که دربی که نجارلرک
آلتلرندندر عربجه سفن دیرلر جوب نان اوقلاغوکه ورد انه دریکله معروفدر
جوته بلنك اولان کمسه جوزکره دکه جوزه قوش یورسی جوزهر فلك التوأك
ممثلی ایله مایلی تقاطع اتدوکی ایکی یرده بربرنه مقابل اکی نقطه که عقدتین دخی دیرلر ورأس
وذنب دخی دیرلر جوشیدن بیشمق جفسیدن معناسنه جوش قینمق معناسنه جوشن
جبه جوشیدن قینمق وفرس ایلرنک اون دردنجی کونی اسم مصدر وصیغه امر ووصف
ترکیبی جوغزی یوغرت جیزار معناسنه حکیم غمناکه وان زرازتو باسیانذ انکی تاکنون او
جوغزی خوردی بیمی وطاتی ولیولنک جوق جماعت معناسنه فارسیده وترکیده مستعمل
لغتدر جوک دشت وقبجاق وترکستان دللرندندر فارسیده ملرده جوق استعمال اولنور
پادشاهلر اوکنده دیزیره قیوب یکنک معناسنه لطیفی هر دمی کر مرا جوک زند پیش
اودل بلا به جوك زند جولاه وجله جلاه معناسنه در جون اماله سوز واشباع سوز
حرف تعلیلدر جونکه معناسنه جون عاقبت زصحبت یاران بریده نیست پیوند با کسی نکند
هرکه عاقلست وحرف تشبیه در بکی معناسنه حافظ کر خلوت ما را شب از رخ بفروزی
چون صبح در آفاق جهان سر بفرازم وچون اماله واشباعله نیجه ونیته دیمک اولور
کیف معناسنه حافظ زکریه مردم چشم نشسته درخونست ببین که در طلبت حال مردمان چونست

جونان ایله جنان معناسنه لطیفی مکن بد که جونان ببینی جزا نکوکار باشد بنیکی سزا
جونین بویله جنین معناسنه اسدی جنین بود کیتی وجونین بود که کهش مهربانی کهش کین بود
جوی ایرمق وجستن وجویدن لفظندن اسم مصدر وصیغه امر ووصف ترکیبی
جست وجوی دیرلر استمك اردمك معناسنه جوی بار ایرمق قراکی جه هاء ملفوظه چاه لفظندن
تخفیف اولمشدر ماه ومه بکی جه هاء مرسومله وکسر جیم عجمی ایله نه دیمک اولور غیر
ذوی العقولدن عبارتدر ها تلفظ اولنمز اما کاه اولور که وزن ضرورتندن اوتروا
کسرهء اشباع ایدرلر یا حاصل اولور چهار درت اربع معناسنه چهارخانه کیبه کجلکن
شیردان دیرلر چهارده اون درت اربعة عشر معناسنه چهاردهم اون دردنجی رابع
عشر معناسنه چهارم دردنجی رابع معناسنه جهان زنده بر نوع چچکدر هرکز زنکی
صولمز یاز وقیش تر وتازه طورر اسدی کلی زرد مال وجهان زنده جنت کرفته بر بید
بو یا الهفت چهر وچهره صورت اسدی بپرسید بسیار وبوسیده چهر نوازید وهرکونه
افزود مهر چهل قرق اربعین معناسنه هانك سکونی جایز وکسری جایز بو شکوره
بر دخجاج من ازخانه من جامه نبرد جامه از مترعه برد نه هم از او لتیره چهل وپنج دو
سوزن وانکشترینه قلم وکار بر برده است هم آن شوم حقیر چهل پای جیان دیدکلری
اغولو بجوک که حشرات ارضدندر عربجه شبث دیرلر چهودانه بر طعامدر که عربجه
نقانق دیرلر توركجه یاغ اوردکی دیرلر جهیدن قلقمق جستن معناسنه جهود
چاه یوز لفظندن تخفیف اولنمشدر چی نه چه معناسنه اخرنده کی یاء کسرهء وزنجون
اشباع اتمکدن حاصل اولورا اسدی جو کن کفت شد بود بی چی وچون هنوز بپیوسته
با کاف نون چیدن دیرمك مثلا غنجدن یمشی وکلستاندن کلی مستقبلا تنده بر یاز داده

ایدوب چیند وچیندە دیرلر چیر وچیره یورکلو وجرأتلو کمسه اسدی بسی بر سپاه
کران کشت چیر • بسی سروران آورد زیر چیرهکی یورکلولک جرأت معناسنه چیره دست
اولکه هر ایشه صوقلنه وبشاره • چیره شدن یورکلنمک وجرأت اتمک چیز نسنه شیء
معناسنه چیزی برنسنه اسدی بچیزی فریبد دل آزور • که باشد نیازش نداند شتر
چیست ندر لفظ مرکبدر چیستان مثلکه عربجه ادعیة دیرلر نظمله شاعرلر صورت
ویررلر لغز دیرلر چیلان عناب چین طوغرو راست معناسنه وبوکلوم شکن معناسنه
کمال اصفهانی چین چین توجون صورت سوهان کرفت • دست اجل تسر کرد تیغ فنا رابدان •
وبر معروف شهر ادیدر که تعریب ایدوب صین دیرلر وچیدن لفظندن صیغهٔ امر
ووصف ترکیبی کل چین وعرق چین بکی چینو طوغرو راست ومستقیم اولن اسدی سیه
روی خیزد زشرم کناه • سوی چینو ریل نباشد شراه چینه طوزق بکی که دانه جنسندن
اولا اسدی • نباشد سوی چینه امانک بازه • نه تیهو سوی کوشت آید فراز چیوه سندک
جیم عربی ایله دخی زاء عجمی ایله لغتدر باب حرف الحاء حق بودر که فارسیده
حاء مهمله کلمز اولکه استعمال اولنور یا عربیدن ویا غیردلدن منقولدر ویا تحریفات
عوام قبیلندندر لیکن بعض الفاظ حاء مهمله ایله فارسیده شایع اولدیغی واجب اولدی که
نقل اولنوب شرح اولنه کاش فتح شینله حاشا لفظندن تخفیف اولنمشدر کلمهٔ
تنزیه در لطیفی لبت را لعل خونم حاش لله • زسر جان ندانم حاش لله • شمس فخری بی مهر تو تابد
خورشید حاش منه • از حکم تو تابدا تا سر ز کس حاشا کلمهٔ تنزیه در حافظ حاشا که من
بموسم کل ترک می کنم • من لاف عقل میزنم این کار کی کنم • وهم براوت آدیدر که طبیبلر
قتنده معروفدر حال شمدکی حال که زمان معناسنه کلور لطیفی بسیار عمر رفت
باقیست نیاینده

این حال

این حال غنیمت دان منديش زآينده • وحالت معناسنه کلور که کشنک وصفندن وحضورندن
وتغیراتندن عبارتدر اکثر اشیاده صفت واقع اولور • درویشی که حال دلت خوش کنند
باز راستی کش مشوش کند • وتوقبیلندندر مقام تحاشیده توسل اولنور لطیفی دم
میزند ومیزید اوحاتم ثانی • حال آنکه نداد دست بکس پارهٔ نانی حالیا شمدیکی حالده دیمک اولور
اکثر تخلیص خلاصهٔ کلام محلنده استعمال اولنور لطیفی حالیا مصلحتی وقت چنین است که نشینیم
که نشینیم بهم آمده درباغ سه شین حاما او زانندر ایکیدر لو اعتبار اولنیدر حامای صغیر
وار که ایکی مثقالدر حامای کبیر وار که اوچ مثقالدر حبذا کلمهٔ مدحدر نعم معناسنه
ندکو کچک دیمک اولور انوری • مرحبا نوشدن وآمدن وماه صیام • حبذا واسطهٔ عقد
شهور واعوام ومقام تعجبده دخی استعمال اولنور نه عجب معناسنه انوری حبذا کیر قلعی
کیرنک • که ندارد زسنک خارا تنک حبه او زانده برچکردک اغری درو برچکردک ایکی ارپه
اغریدر حذل حضض دیدکلری دارودر که طبیبلر قتنده معروفدر حاء مهمله ایله
دخی خاء معجمه ایله مروی لغتدر حزیران تاریخ رومدن برایک آدیدر او توزکوندر
کنش انک اون دردنجی کونی سرطان برجنه انتقال ایلر حصیر فارسیده وترکیده شایعدر
مستعمل لغتدر شمس فخری • دایم حصیر پان مه ازمزرعات چرخ • از بهر خانقاه شهنشه
بربند دوخ حکم انداز اولکه اندوغینی یزمیه نیر ایه قصد ایدرسه اورا بی اوره
حمدان ارک الیتدر خوارزم لغتیدر نتکم شیخ سعدی خبیثاتنده نقل ایلدی عجب کی
جو آید زوبرون حمدان بدان ماند سر سرخش • که از بینی سقلابی فرو آید همی خلم حمدونه
میمون دیدکلری جانوردر که عربجه قرد دیرلر حواصل سقا قوشنک قورسغی که کورک ایدرلر
اسدی حوبر حواصل برآورد زاغ • برافروخت کیوان زنیکی چراغ حیز اولادغلانکه مخنث

حرز
اوران

حمدونه

اوله اسدی طوسی وهندوشاه نخجوانی وحکیم قطران ارموی وشمس فخری شویله تصحیح
ایلدیلر که اصل لغت هیز در حا ایله زیرا که فارسیده هاء مهمله ایله هیز دیو پهلوی دلیجه
حمام طاسنه دیرلر کم کورکسه طوتوب وغندن اوتر ومخنث لق ایدن ارکشیه بر سبیل
استعاره هیز دیرلر کثرت استعمال الا حقیقت بکی اولدی اما عام ها ایله یزدیلر و حا ایله
تلفظ ایلدیلر بو سببدن بورده نقل اولندی **باب حرف الخاء** خانک مخرجی که دره
دهانک اول منضم اولدوغی یره ندر بو سببدن فارسیده اکثر بودر که حاء مفتوحدن صکره
وخاء مکسوردن صکره رو ضمیه اشارت ایدوب واو رسمی یزرلر شویله که هرکز
تلفظده دخلی یوقدر آنخوست واستخوان وخواب وخویش بکی خاجسوک اوت اورعی
اول جیم صکره خا واول خا صکره جیم اکسی دخی مروی لغتدر خاد دولوکج که چیلق دخی
دیرلر زغن معناسنه فرخی چون در وخدلان وعصیان توای شه راه یافت کا خهاند
جای کوف وخانها شد جای خاد خاده طوغرو راست معناسنه و بوداق شاخ معناسنه
خار دکن خارا قتی طاش که الک ایچ نسند کار اتمز و بر نوع قماشدر معروف شمس فخری
بیمن کینت نامش اکر سؤال کنند زلال خضر بر آید زخار واز خارا کدام بنده ز انعام عام
او نکرفت هزار بدره دینار و رزمه خارا خار پشت کرپو دیدکلری جانور قنفذ
معناسنه خارش کچیوک دیدکلری مرض حکه معناسنه خاره قتی طاش که الک ایچ نسنه
اثر اتمز خارا دیرلر وخاره دیرلر فرخی بر سنکلاخ داشت فرود آمدی جحل اندر میان
خاره واندر میان اب خاستن قایم اولمق اسدی زتوجب بها تر کجا خاست کس کبه بر ده
بیشی وو زیده بس خاشاک وخاشه چورچوپ قذی معناسنه خاک طپراق تراب معناسنه
خاکدان چوپلک مزبله معناسنه کمال اصفهانی صورت آدم بلطف صنع خود بنکاشته بس

[illegible]

ا مسطر

اهبطوا در خاکدان انداخته اسلوب صیغه شویله اقتضا ایدر که طپراق محلی دیمک
اوله خاکدوبه سپرز وکه عربجه کبا دیرلر خاکستر کل رماد معناسنه خاکشو خاء معجمه ایله
اول کوز اوتی در که جیم بابنده نقل اولندی اصح روایت جیم ایله در خاکشی قزل تودری خبه
معناسنه خاککش تبان که اکنجلر اوکله تخمی صچدقدنصکره اورترلر خاک نمک اوغلنجلر
اویونندن بر اویوندر تپراغی یغرلر اچنه بر نسنه کومرلر دونرلر اول طپراغی ایکی بولرلر
اول اچنده کزلدکلری قنغسنک بولوکنه چیقرسه غالب اولور خال فارسیجه بکدر شامه
معناسنه عربجه طایی که انه نک ارقرنداشی در خالو فارسیجه طایی در خال معناسنه
خام چیک اشده وانده ماستعمال اولنور ویمشک صنوز یتشمامشی ود باغت اولنمش کون
وکند معناسنه دخی کلور اسدی بی بیل بیخته در دام او سواران خبه در خم خام او خاموش
ایسم ساکت معناسنه خامشه سرکله دیدکلری اوت که طبیبلر قتنده شیطرج دیکله معروفدر
خامه قلم وقوم یعنی عسجدی تا هست خامه خامه بهر بادیه زریک وزبادغیه بر دنقش
پی نگار خان اولوبک وکاروان سرای وخانمان معناسنه که او برخ دیک اولور یالکوز
خان ویالکوز مان دخی استعمال اولنور حافظ بیا که ترک فلک خان روزه غارت کرد هلال
عید بدور قدح اشارت کرد خاندان اهل بیت خانمان او برخ متصل یازلوب بر
لغت اولمشدر خانه او بیت معناسنه خاور مغرب نتکم اسدی طوسی اشراط ساعت
بیاننده بیوریدی سوی خاور آید بدید آفتاب هم آتش کند جوش طوفان هم آب
حق لغت بودر که نقل اولندی ارباب لغت قتو بونک اوزرینه اتفاق اتمشلر در
اما شاعرلر مشرق معناسنه چوق استعمال ایدرلر انوری بدست عشق کرفته امید
دامن دل که آفتاب هم اکنون بر آید از خاور کمال اصفهانی سپیده دم مسطر بست کوچی

واوله وواو سز لغتدر

خانواده قدیمی خانزادکه اولنوا صلدن اوله وخانون معناسنه

دمیده براطراف خاور شکوفه خای لذت وطاد معناسنه اسم استعمال اولنور وخایدن
لفظندن صیغه امر ووصف ترکیبی خایسک بیوک چکوچ مطرقه معناسنه منجیک انجاکه
بتك باید خایسك بهدست کوزست خواجه نکیر نغز آهنین سفال خایدن چینمك مضغ
معناسنه خایه یمرده وطشاق خایکبند وخایه ریز قیغنه خیاك بغز قسمی شویله که صوا
وقتنده خصمك بوغازنی قصر زبون ایدرار توقطع ترسه اولدرروانك لوازمی دخی مراد
اولورکه خناق وطوبخمقدر رودکی باد وسه بوسه رها کن این دل از کرم وخیاك تا
احسان باشد احسن الله جزاکه وآغل وچهار دیوارکه اوستی آچق اولا دقیقی زکلکش
بیشه بر شیران قفص شد کند شه دشت بر کوران خبا کا خبایدن چینمك شمس فخری ازان
کردست محنت تیز دندان که حلق دشمنانت را خباید خبر پزوه خبر چینتر جی اکثر بودر
جاسوس مراد اولور خبزدو وخبزه وکه خبزده طکوزلان قوردی جعل معناسنه شیخ سعد
خبزدو همین قدر داند که هست وکرد رمیان شقایق نشست خبك بوغز قصلمق شویله که
برکشی برکشیله صواشیجق بربرنك بوغزین بوغز خسروی تا بمیری بلهو باش ونشاط
تانکیرد ابر تومرکه خبك خبکال هدف معناسنه بوته دیمك اولور شمس فخری زتیر حادثه اجرام را
غرض تن اوست که چشم شست کشا نیست جز سوی خبکال بو لغتی بعضلر جیم ونون نقل
ایلدی خبه بوغلمش اسدی پی پیل بخسته دردام او سواران خبه درخم خام او
واسم مصدر دخی استعمال اولنور خبه کردن بوغمق مصدردر خُبه ضم خا ایله قزل تودری
دیدکلری دار وکه طبیبلر قتنده معروفدر ترکیجه قوش اتمکی دیرلر حق بودر که بر نوع
قزلجه تخم در اصفهانده اکا خاکشی دیرلر ختلان ختن ولایتنده بر یرك آدیدر ختن
ملکت آدیدر معروف ومشهوردر ختنبر جمری که هیچ نسنه سی اولمیه دیلیله لاف اورامالار

عن

غنی دریله شمس فخری بردست تو بحر مرچند لا فد ولی عقل کرداند که هستا وختنبر
ختنه سنت ختنه کردن سنت ایلمك ختو بر مرغوب سکوکدر که آغولی دفع ایلر
طعام که انده آغو اوله انکا اوزرینه قوسلر دکزلر دیرلر که کرکدنك آتی سکوکیدر
هندستان جزیره لرنده سودن چیقر اولوراتی جودرروزکارلر قرشو یاتور آغزر
الورلر اندن آودنلق وآلتلودور زمرلر بعضلر شویله روایت ایلدیلر که چین ولایتنده
زنج اقلیمی راسنده خرابلق وچوللکیدرلر واردر اوراده هیچ شنلك وآدمی یوقدر
انده بر بیوك قوش اولور ختو دیرلر بو وصف اولنان سکوك انك سکوکیدر ابراهیم
سنداینده ن روایت اولنور که بر بولك جماعت چین صحرالرنده کدرد کناکاه کون
طوتلدی یولداشلر قوسنوتلرندن اشاغه ایندیلر یوزلری اوزرینه دوشدیلر باشلرنی
قالدرمدیلر کون آچلمایجه بونلره صوردم که بو نه حالدر دیدیلر که ختو دیرلر بر بیوك
قوشدر ذکر اولنان اوصافله وصف ایلدیلر بو کتابده دخی اشبو عبارتله نقل اولنمش
قرن الختو یقال انه قرن افعی اذن بجاق صاپی دوزرلر بکلرکتورررلر بشهلوطعام
اوزرینه قورلر اکر آغولو ایسه درلو اسدی جهل تنك باراز ملح ختو زکو مهرده افسر
زکنج بهو خجسته قوتلو یموز ومبارك معناسنه وبر چچك آدیدر عینه معناسنه خذا تکری
تعالی علم خاصدر غیره اطلاق اولنمز اکرچه اصلده صاحب ومالك وعزیز معناسنه در
صاحب مطلق ومالك مطلق وعزیز مطلق همان تکری تعالیدر اندن غیره صاحب اموال
ومالك املاك وعزیز القوم کبی دیرلر بالذات دکلدر بلکه بالعوضدر بو سببدنا اوترو خدای
واجب الوجوده اطلاق اولندی کثرت استعمالله علم خاص اولدی شویله که اندن غیریه خدای
دینلسه کفر لازم کلور مکر که معنی ترکیبی ملاحظه اولنه کندو کلجی معناسنه آمد بر من که من

رسولم

کفتم تو بر وکه من خودایم ویا بر شی خاصله ترکیب اولنه ده خدای وخانه خدای یکی شیخ سعدی
خانه خدای کود ربرج کبوتران • بکشای ویا بکش که بمردیم در قفس خداخوان شهادت برمعنی
مسبجه معناسنه خداوند اسمی صاحب معناسنه خداوند مال وخداوند ملک وخداوند علم
یکی کاه اولور که مضاف الیه سوز براولویه تعظیم قصد ایدوب خداوند دیرلر لیذهب
السامع کل مذهب ممکن بو اعتبار له عزیزلره وصاحب دولتره وعلم وکمال اهلنه بو سوز تقدر
شایع وذایع اولمشدر که عوام تحریف وتخفیف ایدوب خواند دیرلر وخواندکار دیرلر خدایگان
اولو وصاحب دولت اولن کمسه خدل حضض که طبیبلر قتنده معرو فدر خدنگ قاین
اغاجی که اندن اوق دوزرلر اسدی • همه سینه کوه بید وخدنگ • یکی بیشه کردش
زربر زرنگ • دیگر درختش طبرخون وبیشه خدنگ • کیا سنبل ویشب سنباده سنگ •
براغجدن دوزلن اوقه تیر خدنگ دیرلر کثرت استعمالله مضافی حذف ایدوب خدنگ دیرلر
کمال اصفهانی • بسوی مردمکی چشم دشمنت بزمک • بیابهای درشت آورد زبان خدنگ خدوک
اولادرکه ترکجه لذه هدوک دیرلر برکشی یلداشنی اوشدنسه بکاهدوک ویرمه دیر عنصری
هرکه بردرکه ملوک بود • زچنین کار با خدوک بود خدیش هراوده که کدخدا اولن عورت
کدبانو معناسنه رودکی • نکو کفت مزدور با آن خدیش • مکن بد اکر بد نخواهی بخویش خدیو
اولو بک کشور خدیو دیرلر وخدیو هند دیرلر فردوسی • سا بک زدست خدورای دیو • تبه
کشت وماند انجمن بی خدیو • وتکری تعالی یه دخی اطلاق اولنور پادشاه لفظی اطلاق اولندیغی
کبی خر اشکر حمار معناسنه وخریدن لفظندن صیغه امر ووصف ترکیبی حضرت مولانا
کوش خر بفروش ودیکر کوش خر • وین سخن را در نیابد کوش خر لطیفی • دیده ناکه ورا مجیر شد •
عاشق ودل فروش وغم خر شد • واوزلو الجق که ایاغد بولنسه طوار تبرقالور • ویکلان باد پای
مرکب شاه •

که زند

که زندیشت دست براخترو • بیش چشمش چه شب چه روز رسید • وقت سیرش چه کوه وچه کردون
باد با بیر او بو قت شتاب • جون خر لنگ مانده اندر خر خر کسر خایله طوماتکه پای وقتلرنده
یوجه طغلری بودورکوز وقتلرنده الجق اولورده صولو یرلرده ظاهر اولور خراج
ضم خایله هر یومری که آدمک کوده سنده طوملوجیقر اسم عامدر بعضلر تخصیص ایدرلر
خراروش غوغا غلبه که خلق اراسنده واقع اولور غلغل معناسنه لطیفی • هر دم که خطیب
حیلی بانک برآورد • مجموع خر از افکند او بخراروش خراس قتر دکرمنی که ات دکرمنی دیمکله
مشهور اولمشدر و اول دکرمنه قوشلان اشکه دخی دیرلر کمال اصفهانی • اسبی دارم یکندی
از خر خرتر • مانند خراس بلکه از وبر خورتر • چندانکه همی رود بود سم برجای • چندانکه همی خورد
لاغرتر خراش ایکی معنا ایدکلور راولاطر موق که طرنقده وو دکندن کوده ده وقعنالرده
واقع اولور وبچقودن اغاجده حاصل اولور ثانیا دشکون افتاده معناسنه شمس فخری
رسید آیت عدلش بدانکه با تن شاخ • نمی نماید اره که تراش خراش • برون فکنده بجاروب
لا نذ زکردون • عدوش را زدر خانه جهان چو خراش • اصح بودرکه اوتکی معناده کسر خایلهدر
ایکی معناده ضم خایله در خراشیدن طرملق خراطین صوغلجان خرام بشارت
اسدی • سپهدار از ان کفتها کشت رام • که پیغام بر با نوید وخرام خرام کسر خایله صالنش
اسم مصدر در • مکر از یار من آموخت کل سرو چمن • کاین چنین خنده شیرین وخرامی دارند •
وخرامیدن لفظندن صیغه امر ووصف ترکیبی سرو خرام کبک خرام یکی وکوزل وخوب
معناسنه دخی کلور شمس فخری • تا نباشد کریم همچو لئیم • تا نباشد کریه همچو خرام خرامیدن صالنق
خرابک خوزان یرکه کگ دخی دیرلر یعنی هنوز سورلمش اوله قتی یر خربزه قاوون وقربوز
جنسنک آدیدر نتاکم عربیسی مشترکدر ایکسنه بله بطیخ دیرلر خربط ابله وبون کشی

خربق ایکی نوع اولور قراسنه خربق اسود دیرلر و فارسیجه خربق سیاه دیرلر ترکیجه کوکی
دیرلر بعضی یرلرده طانه قران دیرلر و آغنه خربق ابیض دیرلر فارسیجه خربق سپید
دیرلر ترکیجه مارلچوق دیرلر و بعضی یرلرده کلنکج دیرلر بعض طبیبلر بو صومتوق بکی
اوت اولور دبنک لیفلری اولور اغرق قوقر خربق ابیض اولدر دیرلر و بعض عشا آلتی
بر اواجق دمر تخک کبی اوجی کنلوجه بیر قلو اوت اولور بیر غنکا و زرنده قزلجه بنجوکی
بتر بونک لیفلو کوکی اولور خربق ابیض بودر دیرلر اصح بودر که مارلچوق دیدکلری در خربنواز
یارسه خفاش معناسنه شمس فخری ز نور طلعت او دشمن ار بود محروم سزد که مهر نور زد
بهر خربنواز خربوت قره توت خرجال کوکجه قرغا شمس فخری بانتقام کند هر زمان عقاب عقاب
بعهد معدلت او کبوتر و خرجال خرچنک ایلنکج سرطان معناسنه خرچنک کیک یازی بیابان
معناسنه قرالادی ای بر بهم تحبکان کیبی خرجیک کون تو فراخ تر ز سیصد خرجیک خرجین
و خرجینه هکبه خرذ او زلو بالچق کیا یاغه یا بیشور سهو و فرذ قافیه سنده استعمال اولنور
شمس فخری بشیراز آنتوج کن بهشتی در و دشتش همه پر نرکس و ورد همه راه و بود کوه زمینش
نباشد دیولاخ شوره و خرذ خرد عقل خرد اوواق خرداد تاریخ جلالیده صوکیاز آیی
و تاریخ فرسده کبیسه اعتبار اولنمدوغندن دوراید فرس ایلرینک التنجی کونی خردشی قلان
دیدکلری جانور که معروفدر خرده اوواق دوکک پاره بوره که هر نسنه نک اواغنه دیرلر
وانک اوغنغنه خرده سی که معروفدر فارسیده و ترکیده مستعمل لغتدر و صحف ابراهیمک جزلرینک
تفسیری تمامنک تفسیرینه ایارده دیرلر دقیقی ببینم آخر روزی بکام دل خود را کهی ایارده
خوانم تنها کهی خرده بعضلر دیدیلر که خرده یازلدکجزلرینه و آیتلرینه دیرلر خرده فروشی
اوواق دوکک صاتیجی خرزه ارکا آلتی که کیر معناسنه خرزهره آغو اغاجی معناسنه خرس ایو

دیدکلری

دیدکلری جانور که عربجه دب دیرلر خرسک براو یوندر که او غلانجقلر اوینرلر بری اکلور طورر
بری او زرینه قلقرلر قنغسنک ایاغی یره دکورسه اول طوره نک کودجیسی واردر بر بوکزاولت یلتن
طورر انک او زرینه قلقرلر بو یرلرده بو اویونک ادی او زون اشکدر خرسند قانع خرسنگ
یورسمق تعفن معناسنه خرف بونمش کشی که سوزلی قارشدرر اصلده عربی لغتدر و فعل
و زننه فتح فا ایله و کسر عین ایله صفتدر فارسیده دخی مستعملدر بو سببدن نقل اولنوب شرح
اولندی خرفتن خرلمق که جان حکشور کن واقع اولور اسدی زدشمن دو بهره کوفته شدند
دکر کشته زار و خرفته شدند خرفه تخمکان که بر بر مرتخمنه دیرلر شمس فخری اکر حکمش کند
تغییر اضداد قرنقل را خبر آید ز خرفه خرک درت معنایه کلور اولا خر لفظنک تصغیریدر
اشجک دیمک اولور ثانیا یغریق که او زرنده او دون یاررلر و اغج یونرلر ثالثا و جوک
دیدکلری بوجوک که جکرکه شکلنده انجه رك او زون زق قنتلری یوق او زون ایقلری
وار رابعا سازلرک باشنده کرش التنه قودقلری که عربجه زامله دیرلر خرکاه و خرکه
قره او که ترکمانلر بیلاقده دوترلر و پادشاهلر و اولولر دلودرلو زینتلرله تزیین
ایدرلر او تاغ دیرلر و تاقدن غلطدر خرکده قودوق کیا اشکل جکرکنه و کنجند دیرلر
خرکز کوکون سنکل ابو اعندن دریای و قیتلرنده استی یرلرده که شینلک اولسه طواره
و آدمه او شرهلاک ایلر خرکش صمان کیا یاغه کیرلر آتش قافیه سنده استعمال
اولنور خرکش اولجرق ایقلو بوجقلر که یره دوشنورلر یا بیشور عربجه حمار قبان
دیرلر ضم کا فله هش و خاموش قافیه سنده استعمال اولنور خرکوش طوشان ارنب معناسنه
خرم هر یر که صویله و سبزه یله و چیچکلرله آراسته اوله اول یره خرم دیرلر و عربجه
مکان نزه دیرلر و فارسیده یا مصدری الحاق ایدوب خرمی دیرلر نزهت و نزاهت

معناسنه لاجرم خرم اولان یرکشایش خاطره وفرحلغه سبب اولدوغندن اوترو
شادلغه خرمی دیرلر و شاد اولن کمسیه خرم دیرلر و زمانه دخی صفت واقع اولور
انوری * عدل تو شب جور روز روشن بود * روز تو همچو عید خرم باش * وگاه اولور که
رای تخفیف ایدرلر خسروی * ای سراپای معدن خرمی * چشم تو بر دلم نهاده کمی * وهم خرم
بر قیزل چیچک آدیدر که اوزولدوکندن صکره تازه طورر صولمز خرمهره وخرمک کوز بونجغی
که اشاکدوقتره طرلر خرنبار اول که اشاکه بند و ربب کزدوره لر لبیبی * یکی مواجرو شیمدم و
ناخوشی که ترا هزار بار خرنبار رسن کرد عسس * اما معیار جمالیده شمس فخری برنسنه نکا اوزرنه
جمع اولمغدر دیدی وبو معنایه مناسب کند و بر بیت انشا ایلدی * بمدح او وقصد دشمنانش
همی سازند انس و جان خرنبار خرند براوتدر جوغانه بکزر کلکر اندن اولور بلخ ولایتنده
انکا خلخال وخرند دیرلر بوشکور * تدور تا همی اندر خرند خایه نهد * کوزن تا همی از تیر برکند
پستان خرنوب کچی بوینوزی دیدکلری یمش که جکردکی قیراط درجنه دخی دیرلر
برتیسی وبستانیسی اولور بستانیسنه خرنوب شامی دیرلر وبر نوع دکن اولور که انکا خرنوب
نبطی وخرنوب معزبی وخرنوب الشوک دیرلر وخیار شنبره خرنوب هندی دیرلر و قرظ دکنه که
اقاقیا انک عصاره سیدر خرنوب مصری وخرنوب قبطی دیرلر وانا غوریس دیدکلری اوته مصر
ولایتنده خرنوب خنزیر دیرلر و یمشنه حب الکلی دیرلر اکسی دخی مروی لغتندر خرواد
اصلده اشک یوکنه دیرلردی صکره هر یوکده استعمال اولندی خروس معروف خروه
طلاق که عورتک فرجنده اولور خروش حمله وکرولدوکی بهادرلردن وجانورلردن
ظاهر اولور وصیغه امر وصفت ترکیبی خروشیدن حمله ایلمک کورلک خروغ درهم
وزننده کنه اوتی بیدانجیر معنانه که طبیبلر قتنده معروفدر خروه خروس عنبری

شب از حمله روز کرد و شکوه * شود بتر زاغش چو پر خروه خرومه تلیه که قوبجیلر آنکله
قوش اوقورلر وطوزقه قورد قلری بکه دخی دیرلر ملواح معنانه خره هر نسنه که
بری بری اوزرنه یغالر انکا خره دیرلر خره خشت کربیج یعنی خره سنک طاش یعنی
خره جوب اولدر که بر قبه ویا بر مناره بیاپجون اغجدن چترلر خریدار مشتری که بر نسنه
صتون المق استر هر نه اولورسه خریدن صتون المق خریدن اوغلنجوغی اجوق دوتمق
تخیل معنانه خرشیدن طرنغله طرملمق و دشله دودمک واصروب قوبرمق خراشیدن معنا
خسروی * جهان برشبه داود ستم چون اوریا کشتم * مانا یافتی کامت کنون زین بیش مخراشم *
خربوز یارسه خفاش معناسنه خز برجانوردر که انک یوکندن اکروب نفیس وفاخر کیاسلر
طوقورلر اول کیاسیه دخی خز دیرلر که قوبونی دراسدی * دو خر که ند خز و جو بش زرز
همه بند شان شوشهای کهر * خزان شهریور ماهکه اون سکزنجی کونی خزف سقسی عربی لغتندر
فارسیده دخی شایع اولمشدر خزمیان قندوز قری که قندوز دیدکلری جانوردر که حایه سیدر
اوغلان اتنی دخی دیرلر طبیبلر قتنده جند بید ستر دیمکله مشهوردر خزند زای عجمی ایله
وراء مهمله ایله اول اوتدر که اندن کلکر خاص اولور شمس فخری هر کجا تیغ تو بود قهار
نبود حاجت شخار وخزند خزیدن اوغلنجوق امکلمک وقرنی اوزرنه سرتمک آدمه
صفت اولور ویلانه وانک امثالی جانورلره صفت اولور کمال اصفهانی بجهد عدل
تو رمح ارتطا ولی بکند کرد ست * به تنکنای دل خصم در جو مار خزید * وطمع و سرخجک معنا
خو وخزیدن دیرلر نتاکم اسدی لغز یدن لفظنی انکله تفسیر ایلدی خس کوتی کوهرلو
وناکس کشی عسجدی * بدان رسید که بر ما بزنده بودن ما * خدایوار همی منت نهد هر خس *
وخس عرب لغتنده مار وله دیرلر و فرس شاعرلرنک استعمالاتنده اکلنور که خس

لفظندن منفعت سز بيان اولنق مراد اولامكر كه معنئ اول تعميم اولنوب استعمال اولنمش
اوله بو تقديرجه موصوف بله ذكر اولنمق مناسبدی و معيار جماليده چو رجوب بو نقل
اولندی خاشاك معناسنه شمس فخری ای خسروی كه منهل لطف عطای تو حاليست
از كدورت و پاك از غبار و خس خسبيدن اويمق خستر بوجك كه حشرات ارضدن
عبارتدر خستن يارلمق و بنجمق معناسنه دخی كلور سنائی خلق اكر در تو خست ناكه خار
توكل و خويش از و دريغ مدار خستو اقرار خستوانه درويشلر خرقسی كه تيل تيل
ايلكلری و تللری صالنور شمس فخری از وتاد شمنش فرقست چندان كه از ديبای چين
تا خستوانه خسته يارلو هر صير و بيخسته ديدكلری حقيقتده كلمدر خسر و خسوره
قاين اته شمس فخری ای كرده افاضل از ايادی تو بر از نعمت و زر اسب خر و كاو شتر
بدخواه ترا حال جه باشد كه كنون عفريت زنش باشد و ابليس خسر خسو قين انا
شمس فخری با هميشه خسرو سلطان محترم تا احترام دارد داماد را خسو خشاوه
اول يركه ايكنجون سوريلمش طاشی و جالوسی ايرتلمش اولا شمس فخری بهر بومی كه باشد اهتمامش
نباشد حاجت زرع خشاوه خشايدن طرنقله طرملمق تيخودن معناسنه ودشله چنك
وودمك رودكی در ياد و چشم بر دل آتش همی فزايد مردم ميان آتش دريا چكونه بايد
بی شك بچنك دارد دل را همی خشايد ترسم كه بد كدارد كايدون نه خرد خايد خشب ختهر
اولان كشی خشت ايكی معنايه كلور اول كرپچ كه بشمك كرمدا اولور خشت پخته ديرلر
و كاه اولور كه پخته ايله صفت لنمز سوزن خشت لفظندن كرميد مراد اولور خطيب شيرازی
مهمن حمام رشك رضوانست كرچه بنيا داوست از خشت ماه رويان در وچو غلمانند
فوطها بر زلتهای بهشت ثانيا حربه اسدی هوا چون شب و كرد چون ديو زشت

دروچون شهابی و آن تير خشت ديكری يكی خشت شاهين رود ما بيج بكف داشت كر بنج
تا سود و بيج خشنجه و خشنك بيك كه كوكلك قولنوغنه ديكرلر مربع شكل عماره بجای خشنجه
كر شصت نافه بر دوزی هم اج كم نشود بوی كند از بغلت لطيفی هر كه از خاره ميوه چيده
بود دامن خشتكش دريده بود خشك قوری يابس معناسنه و بدخو و ناكس معناسنه دخی كلور
لطيفی چه سود آيدم از نوای مرد خشك كه كر بزبدی نامدی از تو بيشك خشك ابزار و خشك افزار
خشك اوزار چوملك الاتی نخود و مرجمك كبی ابزار و توابل معناسنه خشكار اول اتمك كه
الندكه ايری اوكنمش اوله اوندن بشوره لر خشك آرد لفظندن تخفيف اولنمشدر خشك آمار
بر نسنه دغايتنه ايرشنجه جنترمك تفتيش اتمك استقصا معناسنه رودكی از بسی انجور خشكا
ماركرد نامور ازان نهان بيدا كرد شمس فخری خدايكان سلاطين كه در روزكار نديد
نظيرش ارجه بسی جست و كرد خشكا مار خشكانج بيوك كرده خشكمازه انجدن بوطان
قوری اودون كه عربجه شذب ديرلر خشل مقل مكی كه طبيبلر قتنده معروفدر خشم
قيقمق غيظ و غضب معناسنه اسم مصدردر افصح بودر كه چشم و بيشم قافيه سنده استعمال اولنه
خشم آلود قفند و غندن طيطلو اولن يعنی غضبه لر بولشمش خشند راضی خشنود لفظندن
تخفيف اولنمشدر اسدی چو خشند بود خوب كاری كند چو خشم آيدش برد باری كند خشن سار
بر نوع بويك اوردك تركيجه سونه و قيل قو يروق ديرلر خشنود راضی خشو قين انا
سين مهمله ايله و شين معجمه ايله ايكی وجهله بله مرويلغتدر خشود طرموق ديدكلری
بستا بخيلرك آلتی خشودن طرملمق و دشله چنيوب دمك خشوك بيج حرامزاده معناسنه
لطيفی هر كه بد اصل و يا خشوك بود حيف كو رهبر ملوك بود خشين و خشينه بوز رنكلو كه
قرالغه مايل آغ رنكلودن عبارتدر و كوكلكله قرالغ ارا سنده رنكلو يه دخی ديرلر و آغلغله

یشللق اراسنده غنی رنجلویه دخی دیرلر فرخی تا نیا میزند باز اغ سیه باز سپید تا نیا میزند
با باز خشین کبک دری کسایی کوهسار خشینه را بهار کی فرستد لباس حور العین
خشینار قیل قوپروق وسونه دیدکلری اوردک حق بودرکه مرتی دیدکلری قوشدرکه
دکزلرده چوق اولور خشنسار دیرلر وخشینار دیرلر د قیقی کزان کردار کو مردم
ربایند عقاب تیزپر باشد خشینار خط کش مسطر خف ایکی معنایه کلور اولا بوعجه ثانیا
قاوکه بیزی کوبیدرلر قاو معناسنه اسدی لب کین کشان کافنه زیر کف زکرمای
خرشید خفتان جو خف خفتان کیمکه جنک کونده کیرلر اسدی سپهبد مر او را بکشتی نشاست
بکین جستن دیو خفتان نخواست خفتن ایکی معنایه کلور اولا یتسو وقتی نماز نه نماز خفتن
دیرلر ثانیا یتمق واویمق معناسنه کلورکاه اولورکه یتمق معناسنه مراد اولور ویتمقدن
قطع نظر حافظ شب قدری چنین عزیز وشرف با تو تا روز خفتنم هوس است شیخ سعدی
ولی بحمله اول عصای شیخ بخفت کاه اولورکه اویمق معناسی مراد اولور حافظ کفتم ای مسند
جم جام جهان بینت کو کفت افسوس که آن دولت بیدار بخفت خفته یتمش واویمش دیمک اولور
والکلمش معناسنه دخی کلور سمس فخری شهنشاهی که بهر خدمت او همیشه بست کردون خفته باشد
خفجه قاضیلر حد وتعزیر اوروجق آغاج کاه اولورکه آلتوندن ویا کمشدن ویا کوملرذن
دوزب محکمه‌لرده صقلرلر بزموده اورکه می خواره را بخفجه بکوبند وبیچاره را خفزده
وخفزده طکوزلان قوردی خبرذ ومعناسنه خفنج قره جلبان خفه اوکسرک سعال معناسنه
وبوغمق معناسنه اسم مصدردر دخی استعمال اولنور خفه کردن بوغمق خبه کردن معناسنه
خفیدن اوکسرمک خکشک بر نوع بر دقدر خام طبرقدن دوزرلردر لود رلو نقشلر ایدرلر
خلخ شهرنده قزلر دوزدرلر خاکشک لفظندن تخفیف اولنمشدر شمس فخری ای شاه

شیر حمله ز آهو بود اگر با خلق تو کسی کند اثبات بوی مشک جایی که ذکر کوزه دیاقوت و
زر کنند ابله بود که شرح کند کوزه خکشک خکیدن بصمق خل سرکه عربی صحیح در کتاب دیده
دخی شایع اولمشدر خلاب چوردجرکاو احمد کرمانی چون خر همه در خلاب مانده
باسک همه در حجاب مانده نفس اماره یه اویمش کسنه بیاننده ذکر اید در خلاشه تخمه صیرونغی
ودرلر که بغازیله بوروندن اراسنده طماغو بکی بر علت در تخمه دن حاصل اولور شهید
آن کسی را که دل بود نالان او علاج خلاشه نکند خلالوش غوغا وغلبه وآواز وغلغل
ودیدی ددی که خلق اراسنده اوه وشر خراروش دیرلر خلالوش دیرلر اما لاملو شایع در
رودکی کردکلی سرخ انذر خطی بکشید تا خلق جهان ازان بکندی بخلالوش خلخ بر شهر آیدر که
غایتده کوزللری ومحبوبه جاریه لری وقزلری چوق اولور خلخان بر اوتدر اندن کلکر
حاصل اولور بلخ ولایتنده اکاخرند وخلخان دیرلر خلر جلبان خلم سموک که بورندن نازر
آخر عربجه مخاط دیرلر خانک ضمه سی جایز وکسرسی جایز خلندر کوباکو اوتی طبیلر قنده
سنقو دیکله معروفدر خله ضم خایله ولامک تشدیدی وتخفیفی جایز اوج معنایه کلور
اولا سموک خلم معناسنه عسجدی جو آید ز وبرون حمدان بدان ماند سرسر خش که از بینی و
سقلانی فرو آید همی خله ثانیا هرزه سوز هدیان معناسنه لطیفی بر فضل تو کی معترف
آیند کو دانند اشعار تو بی جم و سخنها همه خله ثالثا کوبی که کمی آلتلرندن لطیفی دریات ور
برآب وشله کیران جهان درو جو خله مثال تخفیف شمس فخری رای منیر تو رمعطه واختتام
در روی پادشاه فلک افکند خله هر مدح آفرین که نه اندر ثنای تست نزدیک وعقل باشد و
افسانه وخله کشتی اهل فضل شود غرق موج یلش کر نه زاهتمام تو باشد ور اخله خلد فتح
خایله یتوک کم معناسنه بعضلر ضم خایله مشترک روایت ایلدی عنصری او مر ازادی بله

مهراو راز دل خله کردست • اسدی طوسینک وهندو شاه نخجوانینک تصحیحی و ترتیبی شونک
اوزرینه درکه هرزه وهدیان معناسنه دخی فتح خا ایله در خلیدن دکن واکنه بتمق ویلا •
سنجوب اغرمق معروفی • نخلد دلکه من از فرقت تو یاد کنم چون جراحت که بد و باز خورد کرم ستم •
خلیش ایلق صو خم فتح خا ایله اوچ معنایه کلور اولا اکری شمس فخری • خم کرد ودون زطاق چشمت او
یافت چون قامت حسود ش خم • ثانیا صفه معناسنه کلور فردوسی • هزاران بدو اندر وطاق وخم •
هزاران نگار اندر و بیش وکم • ثالثا کمند که بوغازه کچن بری اسدی • به بیل بنجسته در دام او •
سواران خمه در خم خام او • خُم ضم خا ایله کوپ معناسنه و بوری که چلرلر فردوسی • سپهبد بزد
نای و رو بینه خم • خروش آمد از ناله کاو دم • خمانیدن اکمک و برکشی برکشیه او یکنوب سویلمک
شویله که آنک بکی حرکت ایده وانک بکی سویلیه طیان • هر دم نه ای حیز بجه ماند رویت • جون یوزنه
کو بکسی باز خاند خمیره کو بجوک بستو قه معناسنه خُمجاخ اولکه ایچنه قاو چماق و بجاق وطراق
وبیز وانچه قورلر معیار جا الیده ذکر اولندی که الکاقولوق دیرلر حق بودر که بورالرده اغزی
بوزمالو بخوق در شمس فخری • بجای شانه و آتش زند سیاهی او • کنند پر زیواقیت کیسه و خمجاخ
خمُره کو بجوک خمبره معناسنه اندن تخفیف اولنمشدر شمس فخری • ز اصطناع تو بر کرد سایل و درویش •
بسیم و زر سبد وخمره و تغار و کتور خموش اسم خاموش معناسنه شیخ سعدی • خداوند وفرهنگ و
تدبیر وهوش • نکوید سخن تا نبیند خموش خمیدن الکمک ایخنا معناسنه کمال اصفهانی رح
که دستبوس تو جون خاتم تواند یافت • که تا زبار زر و لعل قامتش بخمید خنب کوب نون
ساکن بادن اوکدین کلسه قمود لده میم قلب اولنور بو لفظ دخی ایله ایدیلو صکره تخفیف ایدوب
خم دیدیلر خُنبُره کو بجک اصل لغت نون ایله درتلفظده نون میمه قلب اولندی اصلی اوزرینه
یازمق کرک عنبر قنبر بکی خنبه اولکه کوب بکی اغجدن اوپرلر و بلچقدن اوررلر ایچنه

بغدای و ارید وطار و طولدررلر بوشکور • برازمیوه کن خانرا تا بدن پراز
دانه کن دانه خنبه را تا بسر خنج اسدی طوسی وهندو شاه نخجوانی روایتنده
منفعت معناسنه در شمس فخری روایتنده ناز و نعمت وطرب و عیش معناسنه در
اسدی • مرا هر چه ملک و سپاهست و گنج • همه آن تست و تراز وست خنج خُنجک فتح خا ایله
بردکنده ابو المؤید • نباشد بس عجب از بخت از عود • شود در دست من مانند خنجک خَنجک
کسر خا ایله سقزلق اغاجی که یمشنه حبة الخضرا دیرلر فارسیجه دنمشک دیرلر ترکیجه چدنه
دیرلر خُنجک ضم خا ایله یوشان درمنه معناسنه خنجر معروف خُنجه اول نیش که جماع صنفلی
ظاهر اولور لطیفی • تر ای قلتبان کر کری یه • که ننیوشی ببشت درخانه خنجه خُنجیده
اندیر هر ت یای حذف ایدوب خنجده دخی دیرلر خنجیر جریش تتو ننوک قوخسی که بشورکن
تحوسی ده رت یکا یا یلور شمس فخری • جنان بسوخت زتاب عنانت خصمت • که بر نیاید ازو کر
بسوز ریش خنجر خنخیل صلنجاق بادیج معناسنه خندان کلیج کشی و بر سبیل استعاره
انسانذن غیرده دخی استعمال ایدرلر کل خندان کبی خنده وخندیدن کلمک ضحک معناسنه
خندیدن مصدر در خنده اسم مصدر در خند خریش بر کمسنک یوزنه کلمک که سفله
کلمک دخی دیرلر اول یوزنه کلد کلری کمسنه دخی خنده خریش دیرلر فرخی • ای کوده مرا
خنده خریش همه کس • ما را ز تو بس جانا ما را ز تو بس خنج قوش اتکی دیدکلری اوت که طبیبلر
قننده تودری دیمکله معروفدر خِنک کسر خا ایله بوزات خُنُک ضمتیله ایکی معنایه کلور
اولا صوق سرد معناسنه آب خنک وهوای خنک دیرلر ثانیا بختلو دیمک اولور طوبی معناسنه
خنوخ ادریس پیغمبر • خنور اوایچنده طوتلان قنجق و بالته و بچق متاع البیت معناسنه
خنیا ایرسرود معناسنه خنیاکر ایرلیجی سرود کوی معناسنه خنیده بنقو وصدا که اکی

طاغ اراسنه دوشر واوازه که طاسدن چکر رخنیده دیرلر بو معنادن استعاره
اولنوب ایللرده بللوادی سویلنان کشیه ومشهور اولان اشلره خنیده دیرلر اسدی
براد ربدان شاه راسروری خنیده بمردی بهر کشوری فردوسی یکی شادمانی بد اندر جهان
خنیده میان کهان ومهان خو صرمشق ابو المثل چنان چون خوکه بر پیچید بکلبن بپیچم من
بر آن سیمین صنوبر وخره جوب که بنالرده نقاشلر اغچدن چیترلر خسروانی بینی آن نقاش و
آن رخسار او واز بر خو بهیچ بر کردون قمر خواب اویخو یوم معناسنه ودوش رؤیا معناسنه
واو رسمی در عند التحقیق خا مع الالف فصلنده در خوابانیدن اویومق ویاتورمق وچوکورمک
واو رسمی در خوابیدن اویمق ویتمق واو رسمی در خواجه قوش ایکی مثلا خروس وطورغایک
وابوکلک تاجی بو سببدن تعظیم قصد ایدوب بعضی عزیزلره خواجه دیرلر بو واوده ایکی وجه جایزدر
لطیفی منم چون دیک وتو همچون دجاجه نه بر م شد راست بر تو خفته خواجه انوری خواجه در بخل
شد چنان معروف که بباغ اندرون دو دراجه هر دو بایکدکر همی کفتند کیر خر در کس نبی خواجه
خوار کونی حقیر معناسنه بو واوده دخی ایکی وجه جایزدر ولکه واو رسمی اوله الف ثابت اوله
اسدی سر تر جان کند و بر دار کرد بسیله فرستاده را خوار کرد انکچی اولکه واو ملفوظ اوله احور
وصور قافیه سنده استعمال اولنه امالة ایله اعتبار اولنمیه بو استعمال شاذ در فصحا اعتبارندن
خارجدر خوار بار ازرق یمک خوازه اول کوشک که پادشاهلر شهره کلدکده شهر جماعتی طوندررلر
درلو درلو چچکلر وخوش قفتولر او تلر ونفیس قماشلر له زینت ایدرلر واو رسمی در الف ثابتدر
عنصری منظری و بلند چون نخوازه هر یکی زو بز بینی تازه خواستار طلب کار معناسنه در خواستن
لفظندن تصرف اولنمشدر اسدی کسی کان جهان را بود خواستار و راد انش آید نه کو هر بکار
واسم مصدر ومناط فعل دخی استعمال اولنور خواستن دلمک ارادت معناسنه مستقبلاتنده

سین هایه قلب اولنور خواهد وخواهنده دینلور واو رسمی در الف ثابتدر خواسته ایکی معنایه
کلور اولا اسم مفعول صیغه سیدر خواستن لفظندن دلنمش دیک اولور که ترکیجه دیلک دیکله
شایعدر ثانیا مال متاع وقماش معناسنه کلور که عجبه عرض دیرلر اسدی مدان بزد نش
یکی خواسته که ناید همی ز دهش کاسته واو رسمی در الف ثابتدر خوالیدن بیمک
دوشمک واو رسمی در خوالیگر اسدی طوسی نقلنده اشپز معناسنه در ومعیار جمالیده
خوانسالار معناسنه نقل اولندی شمس فخری چون سپهر ست بزم او ودو دست قهرمان
تیر وماه خوالیگر فردوسی یکی خانه او را بیاراستند بدیبا وخوالیگران خواستند خوان
سفره وهر نسنه که انکا ایچنده طعام اراسته ایدوب یرلر واو رسمی در الف ثابتدر اما
عربی سنده خا مکسور و واو مفتوح والف ثابت استعمال اولنور جوهری صحاح اللغه ده
مائده ایله خوان ارا سنده فرق بیان ایلدی اکر ایچنده طعام اولجق اولور سه مائده دیرلر
اولمیجق اولور سه خوان دیرلر ددی خواندن اوقمق فارسیسی ترکیسی یکی مشترکدر قراءت
معناسنه کلور واو رسمی در الف ثابتدر راندن وماندن قافیه سنده استعمال اولنور خوانسالار
اولکه پادشاهلرکا اوکنه یمک دوشرویک آنک حکمنده اولور خواهر قز قرنداش اخت معناسنه
بو واوده ایکی وجه جایزدر خوای طاد لذت معناسنه واو رسمی در الف ثابتدر یای وجای قافیه سنده
استعمال اولنور خوب کوزل حسن معناسنه خوج وخوجه قوش ایکی شمس فخری هر خروسی که بخر
مدح شهنشه خواند بامدادان زشرف بر فلکش ساید خوج ور همای از نظر همت او دور افکند
شوم و ویرانه نشین کردد وماننده کوچ خود کند و واو رسمی در بد و رد قافیه سنده استعمال
اولنور و داتی در که بر اسمک اخرنه او لاشور حکم مرتبده خصوص حالته دلالت ایدر لطیفی
من خود نمی رسم که پای سکت بوسم یارب رقیب تا باکه از چه و را بیوسد خود اشیق که تولغه

دخی دیرلر صواش وقتنده بهادرلر اوریزلر واو ثابتدر وجود وبود قافیه‌سنده استعمال
اولنور **خودخروه** بوستان افروز معناسنه در **خور** واو رسمی ایله تر وسر قافیه‌سی اوزره
بر بچه معنایه کلور اولا یمک طعام معناسنه اسدی جه نازی بدیبا وخز وسمور چه خواهد
تنت بد خور کرم ومور ثانیا کنش آفتاب معناسنه کمال غیاث معشوق من که رشک مه وغیرت
خورست جانش فدا کنم که بدین پایه در خورست ثالثا فرس ایلنک اون یدیجی کونی رابعا خوردن
لفظندن صیغهٔ امر ووصف ترکیبی واو رسمی در **خوار** بیکن صیغهٔ مبالغه در خوردن لفظندن واو
رسمی در **خواربه** ایکی معنایه کلور اولا شول اکنجی که جمیع اسبابی مهیا اوله ثانیا شول صویه دیرلر که بندن
سزوب آقر شمس فخری نبود مردمان اهل هنر را التفاقی بریسمان کلابه زانکه از جود شهریار جهان
هست بسوی کشت زار فضل خوراب هر یکی را زفاضلان بود الحق از عطایش هزار دیه خوراب
واسدی طوسی نقلنجه شول ایرمغه دیرلر که اندن صو اللر عنصری زجوی خورابه چه کتر بکوی جو
بسیار کرد دبیکباره جوی **خورد** طعام واو رسمی در سره وبرد قافیه‌سنده استعمال اولنور و
خوردن لفظندن صیغهٔ ماضی در واسم مصدر دخی استعمال اولنور **خوردن** یمک مصدر در
اکل معناسنه واو رسمی در **خورش** اسم مصدر در ییش یمکدر ویا جک واجاجک معناسنه دخی کلور
کمال اصفهانی ای عجب تمیز خسرو از چه سبز آرنک شد چون همه ساله زخون خصم می باید خورش **خورشید**
کنش آفتاب معناسنه واو رسمی در **خوره** یینور باش که طبیبلر قتنده آکله دیمکله معروفدر **خوش**
واو رسمی ایله آتش قافیه‌سنده ایکی معنایه کلور اولا بخشی وایو دیمک اولور ثانیا قاین انه مادر زن
معناسنه منجیک تا زیانه دو تا جو کیر حشر موزه اندر شکسته جون کس خوش **خوش** اشباع واوله
موش وزننده قوریمک اولور خشک معناسنه شمس فخری اکر نبودی فیض سخا وبخشش وتو
شدی درخت امید جهانیان همه خوش وکر نباشد عون تو در حنین وقتی برآید از همه اهل جهان
فغان وخروش

وخوشیدن

وخوشیدن لفظندن صیغهٔ امر ووصف ترکیبی **خوشه** اوزمک وخرمانک سلکمی وبغدایک باشی
وکوکده بر برج آدیدر که عربجه سنبله دیرلر **خوشیدن** بورشمق وقوریمق لطیفی درختی کاب
از دست بنوشد همیشه میوه وشاخش بخوشد **خوشاب** تازه وتر اسدی نه هر آهوی را
بود مشک ناب نه از هر صدف در خیزد خوشاب واو رسمی در **خوک** طوکز خنزیر معناسنه **خول**
لاجه سرچه که جنجک دیرلر وصیدانی تعلنده طورغای زیرا که قنبره وابو الملیح لغظنی بنوکله
تفسیر ایدوب دویلاق که اغجدن دزرلر وباین بالق وبعضلر خیار کدیدکلری علت
معناسنه دخی نقل ایدی **خول** فتحیله خدمتکارلر خدم معناسنه **خولان** حضض یکی **خون**
قان **خون** فتح واوله یغرق که اوزرنده اغج یوبزلر واوطون کسرلر **خون سیاوشان** قردش
قانی دیدکلری دارو که طبیبلر قاتنده معروفدر **خوه** حبه وخفه معناسنه در **خوه کردن** حبه
کردن وخفه کردن معناسنه در **خوهل** اکری کژ معناسنه وبر مخصوص اکری اغجدر که شمجار
آتلر بندر عربجه ضغاطه دیرلر هانک سکونی جایز وفتحه‌سی جایز سکون صوتنده واو رسمی اولنور
بو شکو بس از ژاژ وخوهل اوری بیش من همت خوهل باسنج دهد بیره زن لطیفی کنش کس
زنت را کیر خرست قالب کیری تو هم بکنجد جون خرهل وبس آهنک **خوی** واو اصلی ایله بوی وموی
قافیه‌سنده عادت وتوره کاه اولور که آخرنده یای تخفیف ایدرلر **خوی** واو رسمی ایله بی ومی
قافیه‌سنده در عرق معناسنه اسدی دلارام را بر رخ از شرم کی سمن لاله شد لاله لولو زخوی **خویذ**
یا رسه خفاش معناسنه واوله دخی را ایله روایت اولندی **خوید** قصیل که بجر لر آته یدورلر
واو رسمی در بید وزننده در عماره دوبیش صبا ن حله سبز اندرون بدید چون لاله برک
تازه شکفته میان خوید وعوام واو اصلی ایله تلفظ ایدوب انکارده قاتنده غلط مشهور
قبیلندندر اولدی **خویش** کنذ وخود معناسنه وقوم قریب معناسنه اسدی مرین خانه تو خانه خویش

دان

مرا اگر چه بیگانه ام خویش دان خویشاوند قوم قریب معناسنه خویشتن کندو وخود معناسنه خویله
ایله واو رسمیده ربیله و زننده در خه خه هی هی معناسنه در کمال الاصفهانی بس توقع بود ز نعمت و
حشمت زکسان خه خه ای خام طمع مردک وبیهوده ائل خی بر لفظدر که زهی معادله سنده استعمال
اولنور کمال الاصفهانی زهی شکسته خطت پشت زلف مه رویان خهی ببرده لبت آب چشمه حیوان
خی تولوم خیک لفظندن تخفیف اولنمشدر بوستکور می خورم تا جوانان بشکافم می خورم
تا جو خی بیاماسم مظفری بگشای بشادی و فرخی ای جان جهان آستین خی کام روز بشادی
قرار سید تاج شعرا خواجه فرخی خیابدن چینمک خاییدن معناسنه شمس فخری ازان کرد ست
محنت تیز دندان که خلق دشمنانت را خیاید بها ول الغندر که خب فصلنده نقل اولندی ایکی
روایت اوزرنه ایکی یرده بیله نقل اولندی خیدن الکلمک خمیدن لفظندن تخفیف اولنمشدر
بوشکور الا تا ماه نو خیده کمانست نبرکرد دمه وداه چهار خیرخیر متحیر معناسنه کلور
اسدی کس از خیل ایشان بند دیده تیز بماندند ودر زخم او خیرخیر دیگر شمارنده شد ست
مانده دبیر دل شاه لشکر همه خیرخیر خیره اول کشیه دیرلر که بداندیش ولجوج اولا واوشمش
اعضا وقماشمش کوز خیره شدن اویشمق وقامشمق خیره وخیری بر نوع چچکدر طبیبلر قتنده
معروف صار واولور کوک اولور بنفشی اولور انک یاغن دوترلر بعض ارباب لغت که خطی
معناسنه نقل ایلدیلر خطادر اسماء ادویه ده ارباب لغتک نقلنه اعتبار یوقدر خیری هر اوک خطمی
وحرمی که اذن اجاروسی اهلنه مخصوصدر غیریلره دستور سز کرمک اولمز مشفقی روز پیش خطی
کرد مرو نانش بشکستم بشکست هر ادست برون کرد زخیری خیزاب موج خیزران اول اوتدر که
اندن قلقانلر دوزرلر اوزون چبوقدر اکثر اصلا صغر هندوستان جزیره لرنده اولور
اسدی همه دشت او نو کل وخیزران کهی کیسویش بیشه زعفران کمال اصفهانی چون نام کل

او

اونشود رمح سر شغب خود را فرو نبرد چون شاخ خیزران خیزگیر طور طوت اوینی خیزیدن
قلقوب سیچمک خیسیدن اصلمق آغاریدن معناسنه خیک تولوم که اچنه بال وبکماز قورلر
خیکلد براتی آید که عریجه جهله وصرصد یرلر خیلانیدن سنجمق غزز معناسنه خیم درت
معنایه کلور اول جراحت معناسنه کلور اسدی زمین هست آما جگاه جهان نشانه تن ماو
چرخش کمان زرخمش همه خستگانیم زار زنهان خیم وخون لیک درد آشکار زعفری بسی خیمها کرده
بود اودرست مرا خیمهای ورا بار جست ثانیا حوال معناسنه کلور که اسکی بینوقدن طوقورلر
طیان سبوی وساغر وآئین وعولینش حصیر وجای ورو وخیم یالان ثالثا بغز سوق
وشکنبه قازندوسی کسائی بگر برده وبغلبه سیر زو خیم همه وکرتسم بدزد دبر نش تاوان
را بعا چیق که کوز قراقلرنده وکربوکلرنده جمع اولور شهید دو جوی روان خرد هانش زخلم
دو خروار زر بر دو چیشمش زخیم خیمه جادرله سنولرده سپاهیلر دوترلر خیو توکروک
باب حرف الدال دال ساکن فعلک اخرنده ضمیر غایبدر حاله وصیغه
استقباله مخصوصدر اگر صیغه نک اولنده می ویا همی لفظی کلسه صیغه حال اولور میداند وهمی
شناسد بکی واگر مجرد کلسه ویا اولنده ب کلسه صیغه مستقبل اولور شناسد وبداند بکی جمعنده
ماقبلنده نون ساکن کتورلر دانند وشناسند بکی صیغه جمعک آخرنده علامت الحاق اولنسه
ادات فاعل اولور داننده وشناسنده بکی داج قراکوغربی صحیح در اصلده داجی ایدی داجک
مشتقدر فارسیده تاج قافیه سنده استعمال اولنور نظامی ای ز روز سپید تا شب داج بدکمال
فیض تو محتاج داد عدل وداد لفظندن صیغه ماضی ومصدر ترکیبی می باید داد کبی
داداد تکری تعالی شمس فخری پناه ملک سلیمان جمال دنیه ودین که آفتاب شهانست وسایه
داداد دادر ارقرنداش برادر معناسنه دادرندر اوکی قرنداش کاه اولور که را یی

کت

تخفیف ایدوب داد ندیرلر لطیفی و راداد رند ریکی مرد بود که بادیو جنکی همه آورد بود

دیکری بنا بند درخانه داد ندران اکرچه که بودند باهم دران دادکر عادل دادن ویرمک اعطا

معناسنه مستقبلی تنده الف هایه قلب اولور دهد ودهنده دینلور داد عرب لغتنده سرای

معناسنه در رفار سیده دخی شایع اولمشدر وجا بنا زکا اورغانذن یوقرو ترتیب اتدوکنه دخی

دیرلر بلکه اوزرنده یوزدکی اورغانه دیرلر کشیده زهر سوی دار و زبالا بزیر از یمین یسار

مکو دارکان بود چارم سیهم نه ای مرسن بارکان بود مهر خجل ماه تابان زرخسار او زکردون کذشته

سرداراو و داشتن لفظندن صیغهٔ امر و وصف ترکیبی آیینه دار و سلاحدار کبی دارا اوج

معنایه کلور اولا بر بیک پادشاهک آدیدر که اسکندر ذوالقرنین الینده هلاک اولدی خواجه سلمان

مکن قصد کسی کر بعد چندین سال در عالم سنو رامروز بردارست نقش قاصد دارا ثانیا داشتن

لفظندن صیغهٔ مبالغه فاعلدر طوتغان معناسنه اسدی نخست از جهان آفرین کرد یاد که

دانای رازست و دارای وداد ثالثا انبار دار معناسنه کلور داراب اول پادشاهدر که اسکندر

الندە هلاک اولدی داراب دیرلر و دارا دیرلر ایکی وجهله بله استعمال ایدرلر لطیفی شد کمذر

بعقل و رای صواب غالب وچیره دست بر داراب داربرنبان بتم اغاجی داربزه بردرلو جه

قوشجوغز در سرچیدن کجرکه درلو درلو رنکلری وار اسکی دیرلر داربوی عود اغاجی

شمس فخری میزمش جام زرآذ افتابست حطب در مطبخ او داربوی است دارخال دیکنجک اغج

لفال معناسنه و دیرلر جنبار یعنی قلم که ایو اغجلردن آلورلر بر اغاجه دخی آشلرلر دارش

بر بنیش قرا کون دارو درمان دوا معناسنه داروی هوشبر عقل آلجی دار و داز بلجغجی و

ولیجغله دیوار اورجی بو لغت هم دال بابندن روایت اولندی و هم رای مهمله بابندن

داس اورق که اکین بچرلر داس ودلوس اوپور صپور و کوتی موتی و طاد طغان دیمک اولور

اتباع ومزا وجه قبیلندندر بتاه وتبست وخراب بیاب وتادمار بکی شمس فخری معمار شمن

او نیست جز خراب بیاب صفات حاسد او نیست غیر داس ودلوس داسه قلیچق که اکین بچلنده

اولورعربجه سفاد دیرلر داش چنتجی تک و کره میدجینوکه وجولمکجینوکه کوریسی داشاد

عطا وبخشش شمس فخری بود بحضرتا و قسّ ساعده نادان بردزهمت او مغن زایده

داشاد داشتن طوتمق مستقبلا تنده سین رایه قلب اولنور دارد و دارنده دینلور

داشن بخشش داشاد وعطا معناسنه داغ اولکه اودله آدمه و طواره ایدرلر ومطلقا

نشان معناسنه دخی کلور شمس فخری برنا زخنک چرخ لهادست قدر تش در کلهٔ ستاره

بکف الخضیب داغ بی داغ حکمتش از همه بر حظ استواست خورسید راسهم بمشرق نداد داغ

دال سمز قره معناسنه دالبزه اسکی دیدکلری آلجه قوشجوغز لاملە دخی رایله لغتدر

دال خال دیکنجک اغاج که کوکلنجک آشلرلر نهال معناسنه لامله دخی رایله لغتدر دالوزه

اسکی وادله دخی بابله لغتدر زیرا که اکسنک اراسنده تمام تبادل وتواخی واردر داله

قرتال دیدکلری بیوک قرا قوشکه یرتجی لردندر دام طوزق اسم جنسدر داماد کویاکو ختن

معناسنه دامغول اورکه ادمک کوده سنده چیقر سلعه معناسنه دامان و دامن اتک

ذیل معناسنه داموز اولسیددرکه ایکی یاننده اغاج برکدب بکره طاشلر عربجه وزوذیرلر

دامیدن صاوُرمق تذریه معناسنه دانا صیغهٔ مبالغهٔ فاعلدر دانستن لفظندن

علیم وعلام معناسنه دانستن بلمک مستقبلاتنده سین حذف اولنور داند و داننده دینلور

دانش بلو اسم مصدردر دانشکر و دانشمند و دانشور بلکولو دیمک اولور دانک بر

درموک ربعی و بر متقالک ربعی و اصل حسابده بر متقالک سدسی در تعریب ایدوب

دانق دیرلر اسدی بسا کس که یکدانک ندهد بر تیغ جو خوش کوییش جان ندارد دریغ

داینزه مرجمک عدس معناسنه داور حاکم داوری حکم که حاکمک صنعتی در و جنک معناسنه دخی کلور

داه ایکی معنایه کلور اولا قرناق و قراواش معناسنه فرخی خنک آن میر که در خانه و تومار خدای

بسر و دختران میر بود بنده و داه ثانیا اون عشره معناسنه ده لفظی که شایع در اندن تخفیف اولنمشدر

قاعده کلیه در که هر لغت که آخرنده الف و ها اوله شاه و راه و کوتاه و ماه کبی الفی

حذف ایدوب شه و ره و کوته و مه دیمک جایزدر ایکی وجهله بله فصحانک کلامنده استعمال اولنور

داه لفظی دخی بو قاعده موجبنجه تخفیف اولنوب ده اولدی کثرت استعمالی سببندن اوترو

تخفیفی واجب اولوب اصلی مهجور اولدی استعمال اولنمز مکر که بعض اشعار فرسده وزن

و قافیه ضرورتندن اوترو فردوسی ابر داه و دو هفت شد کتخدای کرفتند هر یک سزاوار جای

بو شکوه الا تا ماه نوحیده کمان نیست سپهر کرد د مه و داه و چهار راداهول کیک طوزغی که عربجه

حباله دیرلر و داحول دیرلر اسدی طوسی و شمس فخری شویله نقل ایدیلر که داهل واوسز کاکل

قافیه سنده علامتلر درکه صیادلر صید کاهنده ایدرلر تا که صید اندن اورکوب و زقه دوشه

شمس فخری صید اکر حرز نام او ساز د نبود هیچ ترسش از داهل داهیم تاج در مرصع اکثر

بودر که اماله ایله تلفظ اولنور بلکه شایع بودر که یا صورتنده یازلور یا یله دخی لغت عداولنور

دبره حصیل خوید معناسنه حق بودر که عربی لغتدر مشابه معناسنه درکه سبزه واتی بولوک بولک

اکرلر قصیل معناسنه نقل ایدنلر مجاز مرسل طریقه سنجه استعمال ایدنلر المشلردر دبق کوزلجه که اغجلر

قوروجق بتر و بعض یرلرده برج دیرلر دیرلر که قوش بو قفدن اولورا ولسوت آنک بیتندن

اولور بو سببدن اوترو اکسوده دخی دبق دیرلر دبنک اولا اوغلان که اتلو و محکم دالله دخی

تابله لغتدر نهنک و زننده استعمال اولنور دبوس چوماق دبه تخفیف یا ایله معروف بر مرض کرر

حکایه نک کیسه سی بغز سوقله و یا صویله و یا یاغله طولرا اول علته دبه دیرلر و اول علتک صاحبنه دخی دیرلر

سبیل

٧٠

بر سبیل تجوز و الا حقیقده دبه خایه در دبه تشدید با ایله متاره که کوندن یکیلر

سغوده صوقابی ایدرلر و کوندن یاغ و بال و معجون قبلرنه دخی دیرلر دبیذ طبیبلر اصطلاحنده

دوا دیمک اولور بعضلر دیدیلر معجون دیمک اولور دبیر یازجی کاتب معناسنه دبیرستان

مکتب یعنی یازو یازجی یر و یازو اوکرنجک یر اکرچه اوغلان بخقلر اوقیاجق یرده شایع

اولمشدر دجر بوکرلجه حبوب جنسندندر طبیبلر قتنده لوبیا دیمکله معروفدر دخ حصیر

اورتی رخ قافیه سنده استعمال اولنور شاکر بخاری روی مرا کرد در د زرد تر از زر

کردن من کرد عشق نرم تر از دخ دخت و دختر قیز بنت معناسنه اسدی جز از دخت

او نیست زیبای من بدو شاه روشن کند رای من دختر ای قیز طغورکن عورت دختر ندر

و دختندر اوکی قیز قرنداش شمس فخری کین او از قبابل دشمن نه بپسندد مهلد نه دختندر

دخترک خمچک که قرجو غزلر او یزلر و بعض یرلرده قتله دیرلر دخش بشلمق ابتدا معناسنه

دیرلر که دخشم تبت یعنی بخشتین معاملت من با تست عنصری من عاقلم و تو معاملی

و ز خلق مرا با تو ست دخش شمس فخری بمدح شهنشاه اعظم کنند سعود کواکب بهر کار دخش

دخمه سنله مقبره معناسنه عنصری هر کرا زهر هجر کلاغ کند بی کمان دل بدخمه داغ کند

دد و دده یرتجی سبع معناسنه دد و دام قورد و قوش دیمک اولور در درت وجهله استعمال

اولنور اولا قپو باب معناسنه حضرت مولانا از در اهل دور مشوای دل من هر که دور ست

ازین در بخدا نزدیکست ثانیا ادات ظرفیت فی معناسنه لطیفی من زبان مدح کو دارم ولی

کو مر د جود تیغ هندی در نیام و سیم در کیسه چه سود ثالثا تحسین لفظنجه بعض افعال و مصادر

اولرنده ادخال اولنور لطیفی شدم خوار و بیچاره ای چاره کر رهی را بچشم کرم در نکر

رابعا دریدن لفظندن صیغه امر و وصف ترکیبی برده دریکی دد و در تا بو کرتلو دیدیکلری

و قلة النسر و هی التی تکون و یبلاد
الجبلو و تسمی بالفارسیة دده
فانها اذا عشت فقتت
بجابر المخلوفات

دکن که طبیبلر قتنده عُلیق دیمکله مشهور دراکثر بودر که بیمشنه اطلاق اولنور دراز اوزن
طویل معناسنه درازای ودرازی اوزونلق طول معناسنه اسدی زد ریاقتاده بخشکی بروت
درازای اوجار صدرش فزمر بربیوک بالتی وصف ایدر دراغوش قوجق معناسنه اسم مصدر استعمال
اولنور لفظ مرکبدر اسم واحد قلنمشدر لطیفی وه که من می نتوانم که ببوسم پی او ای بساکس
بتصرف ز داغوش کذشت دراغوش کردن قوجمق مصدردر دراقن بر نوع شفتالودر دراوردن
ایچرو کرمک ادخال معناسنه درای چاک جرس معناسنه و درآمدن لفظندن صیغهٔ امر
دُرباش کوتک وطیاق که آنکله ادمر دوکرلر لطیفی دی بدرکاهش برفتم دید درباش مرا
برسهر دُرباش زد کفتا کزین درده ورباش درباان قاپوجی بوّاب معناسنه دربند اولیرکه زحمله
بکلور مغلاق معناسنه عین مهمله ایله درج قپرجاق بویدان معناسنه درخت اغج که هنوز
کسلمامشدر کسلدکدنصکره چوب دیرلر اما حضرت صاحب اعظم وکافل مصالح امم مدّ الله
ظلّه مدّا وجعل بینه وبین الحوادث سدّا اشبو بیتنده بیت لا له خدّ کدن مکرکه رنک وبوی اوغرلدی
کم درخته صاربن کزدررویلر بازارده خوش استعاره بالمشدر که رنک وبوی محبوبله معطّرا وخوش
بوی وتازه وتراولمش لا له مقارن اولمغله چوب حقیر قوت غادیه ونامیه استعدادن بولوب
درخت مرتبه سن بولمشدر بیت خوب رویی ببچنین هردم زلب کر برده جان دهد بنود عجب
وهم حکایت اولنور که شاه منصورک استادی کنتاه اغلانکن ایواجیوغله تادیب اتمشدی
پادشاه اولدقدنصکره استادنی اوقدی که عتاب ایده فراستله بلدی بیکی ایچنده برایوا
کتدردی قاتنه واردکده عتابله خطاب اتدکده ایوایی یکندن چیقردی واوکنده قودی
وایدی که این میوه ازدرختست ایهام در یعنی بو آداب ومعارف اول اغاجک یمشیدر
وهم عجم دونکرلری اوزتو اغاجنک اراسنه کچورد کلرنه درخت بند دیرلر ومجاز مرسل طریقه سی

خود مشهور ومتعارف بولدر درخت سنب اغاج دلکن دیدکلری قوش درخور ودرخورد
لایق واورسمی درکمال عنایات معشوق من که رشک مه وغیرت خورست جانش فداکنم که بدین
باید درخورست لطیفی هرکه صاحب نظر بود مرد ست مرد را آن کند که درخورد ست
درخش شمشک برق معناسنه عنصری کوبلرزانیش باد ستان بجنبانی درخش ار بینداز آتش
تیر ستاربجنبانی کمان بوشکوز درخش ار بخند دبگاه بها وه مانابکرید چنین ابر زار واصلا
اسم مصدر رادی یلدرنشدیمک اولوردی وهم بو معنایه دخی کلور ودرخشیدن لفظندن
صیغهٔ امرو وصف ترکیبی ستاره درخش بکی درخشیدن یلدرمق دُزد اغری وجع
معناسنه دُزد ضم دالله موزد که سرکه نک وسوجنک وهر نسنه نک خرابی وثفلی درعربجه
دُرُدی دیرلر دُردار قره اغاج که دیرلر عربجه شجرة البق دخی دیرلر قبرجقلری اولور
ایچنده یوس کبی نسنه بجلر اولورچلکگ دیرلر عجایب تحلیل اوراجون سودله درترلر شفا
ایلر وهم آخر اول قبرجقلرک ایچنده اویونلودر بوسببدندر که شجرة البق دیرلر درد کردن
اغرمق توجع معناسنه درز یوکه بزده واغجده وباش سکوکنده وبونک امثالی نسنلرده
اولور درزاده صواجق تخشیی که دکومن ارقنده صوی بانه صلمامغجون تصنیف اتمشلردر
وابانه تصحیحنده اوُنلوق دیدکلری بیرکه دکرمندن اونک ایچنده دوکلور عربجه جابس
دیرلر دُرُنت بتون اولان نسنه وصاغ اولن نسنه وطوغوسوز درشت ایری خشن
معناسنه درغاله دربند درفش علم معناسنه کلور فردوسی زبیس کونه کونه سنان ودرفش
سپرهای سیمین وزرینه کفش وبز معناسنه دخی کلور که بشمقجلرک وسراجلرک آلتلرندندر
درود درفشیدن لفظندن اسم مصدر وصیغهٔ امر ووصف ترکیبی درفشیدن یلدرمق
درخشیدن معناسنه ددم اچید درمنک ددم اغری دیمک اولور درمنه معا یوشان که طبیلر

فنده بیخ دیکله معروفدر میمك سكونی جایز وفتحه سی جایز درنك اكلنمك معناسنه اسم مصدر
وصیغهٔ امر ووصف تركیبی كمال اصفهانی رفت آنكه روز ما زستم تیره رنك بود واندوه را
بنزد دل ما درنك بود لطیفی كفتم اینجا بدرنكم بصفا كفت درنك كه نحلی وبراماه رور كو بدرنك
درنك كردن ودرنكیدن اكلنمك لبث وثانی معناسنه درو بچین حصاد معناسنه اسم مصدر
حافظ مزرع سبز فلك دیدم وداس مه نو یادم از كشتهٔ خویش آمد وهنكام درو ودرودن
لفظندن صیغهٔ امر ووصف تركیبی دروا براشده طوتساق اولمش قالمش ومعیار جمالیده
اصلمش شمس فخری خدایكانی وشاهنشهی كه دشمن او زغم همیشه بیك تار مو بود دروا
درواخ شول صیرو كه سغلغه یوز طوتمش اوله هنوز تمام خلاص بولمامش اوله اصلده بو لفظ
مركبدر زیراكه دخی راستلق دیك اولور اكثر اشیایه صفت واقع اولور لطیفی مغیث ملت ودین
قهرمان خصم شكار كه نیست دشمن او هركز از علل درواخ رودكی چونكه مالیده بدو كستاخ شد
كار مالیده بدو درواخ شد دروازه شهر سوقاقی كه انده بازار اهلی اوترلر آلوم صاتوم ایدر
ودرویشلر انده یارسا ایدرلر خواجه سنائی برتر از صورت ومكان ومحل در دروازهٔ جهان ازل
عقلی وصفا ایدر وكاه اولور كه بر سبیل تجوز یارسا ودلنجی لك صفتی قصد اولنور لطیفی زكوی كرانش
دروازه كردن بود درد كهن را تازه كردن دروانه طام اوستنه چقن كینك كه نردبان انداطام
اوزرنه چیقرلر درودا اسلك سلام معناسنه درودكر دولكر كاه اولور تخفیف ایدوب اورتادن
دالی حذف ایدرلر شیخ كمال خجندی كجا كنند درست اهل زهد تختهٔ عشق كه مشكلست بمیمون دروكری
آموخت درودن بچمك اسدی درودش سمن بركه بیری زبن برید از دانش درخت سخن
یعنی اغ ستالنی ودیلنی كسدی دروغ یلان كذب معناسنه درمزا بحر و درونه حلاج یایی
درده یا كه اسكی كیوسیه بیرلر درویدن بچمك درون دیرلر درویدن یرلرده معروف

ومشهور اولیر كه ایكی یانی كورش اوله اراسندن صواقه ویلسیل اولدقده آقه غیری وقتلرده
اقمیه ودخی شول قرنه دیرلر كه بیوك اوله نه بولورسه یه طوتمیه لبیبی درار ددره كه كان نان
خوردن ساكن نشود بهفت من سركین دره تشدید رایله توره كه آدمراو ررلر درهم
اجزاسی شقنشمش اولان انوری پاره ودرهم نباید كرد كیتی ثابت اركان توز حزم استوارت
دری پارسی دلی دركه انكچون دری دیرلر كه بهرام كور یساغ ایلدی كه كندو قپوسنده فارسی
دلین سویلیالر وبراتلری ومكتوبلری فارسیجه یزالر اول زمانده انك قپوسنه منسوب اولدوغیچون
اوتروری دیدیلر دریا دكز دریاچه كول دریافتن ایرشمك واكلمق ادراك معناسنه
مستقبلا تنده فایی بایه قلب ایدرلر دریابد ودریابنده دیرلر دریچان اولدكه بر
برچوك درجه لرنی اوچر اوچر قسمت ایدرلر هر قسمنی بریلدزه تعیین ایدرلر دریك
یرتمق خرق معناسنه درپواس قاپو سوپاسی ومعیار جمالیده انجلر دركه اوكجه یه سنده
محكم لكیچون ایدرلر مثلا قازوق قلعه شمس فخری آن شاه كه در مملكتش هیچ كسی را نی حاجت
درپاشد ونی خوف ودرپواس درپوزه دروازه معناسنه در كمال اصفهانی درمانده ام
بدست عزیمت مظلمه درپوزهٔ زكوی عطای تو میكنم دژ قلعه دژدار اول كه قلعه انك
الذه اوله ابو سعید ز دزداری دزی دژ دید دزدی زهی دزدی كه دز دژ ددر زدداز
دژ بدخولق وتخماقلق كه سوداوی مزاجلولرك صفتی در شمس فخری چو تیر كشت از و
كار ملك وملت راست اكرچه بود از پیش چون كمان او كژ بدفن ورای رزین كرد خلق
راسخ بكین وبطش نكردی بی ثباتی ودژ دژ ضم دال ابزعد معناسنه دژاكاه و
دژاكه بدخواولن كمسه كه قاچقن وكورلكن اولور آدمه استعمال اولنور وبرنجی لرده استعمال
اولنور بو شكور زچیر كسان دست كوته كنی دژاكاه را برخود آكه كنی اسدی دكر زندهٔ پیل دژكاه

بوده

که ویران نشست شهنشاه بود دیگر کمالی که من چون توم ناسپاس چو کرکس دژاگاه ناحق
شناس دژخیم بدخواه اولن کسه که قحطان اوله ترکده یلنده اتحاخوریاد دیرلر شمس فخری
رام وخوش طبع گشت درعهدش دیو بدطبع وشرزه ودژخیم جلاد وقتال معناسنه دخی استعمال
اولنور فردوسی بدژخیم فرمود کین را بکوی ز دار اندر آویز وبرتاب روی دُزد اوغری
دُزدافشار ودُزدافشر اول اوغری که نه بولورسه اوغورلیه دزدیدن اوغورلق دزدك بغلیق
ودستارچه شمس فخری توی حقیقت مقصود دین ز بعد رسل زان شهان که ندانند خود کلاه ز درك

دژم قرشوق حاللو که آشفته وغمگین معناسنه جامع در آدم صفت واقع اولور وغیره صفت
واقع اولور اسدی دُژم ترکسی مرد رشکست وازه که هر ساعتی سرکش آید فرازه کرانتر
زهر چیز بار گناه گز وجان دُژم کرد و دل سیاه شمس فخری خسروا در زمان معدلت
نیست جز زلف یار هیچ دژم وهیبتلو ومهیب معناسنه دخی کلور فردوسی همی ز آسمان کرکس
اندر گذشت ز دریا نهنگ دُژم برکشید اسدی دلیران ایران وز اوله بهم بکردند حمله چو شیر دژم

عند التحقیق بو معنا دخی اولکی معنانك لوازمندندر زیرا که سباعك آشفته حال اولمسی مستلزمدر
مهابتی وهیبتی دژند بدخواه اولن کسه که قعغان اولور دژاگاه معناسنه لطیفی مکن هیچ صحبت
برد دژند که برطبع پاکت نیارند نژند دژ بخت کنگ قدس مبارکه آدیدر اسدی
بدژ بخت کنگ آمد از راه شام که خوانیش بیت المقدس بنام دژه مهر که کیسه لره وانبارلره وغله
چاجلرنه اوررلر دژه ودژینه بزغد معناسنه دژه گیر انگشت که انکله تکنه دن خمیر
یوخنی وقورمشنی قازرلر وبعض یرلرده اناسنه دیرلر وبعض یرلرده اکنستره دیرلر
دست ال دستاینجن بلازك دستادست نقد بوشکوه ز سند وداد مکن هرگز جز دستادست
که بسا دست خلاف آرد وصحبت برد دستار دلبند ومندیل دستاربت دلبند صاروقی که

درلو

درلو درلو صاررلر دستاران شاگردانه عسجدی بستی قصب اندرسر ای دوست بمشتی زر
سه بوسه بده ما را ای دوست بدستاران دستارچه مندیل دستارخوان پیشکیر دستاس
ال دکرمنی دستابزار ودستافزار ودستاوزار آلت که آنونکله ایش ایشلرلر دست آموز
الده اوکرنمش جانور قوین اولسون وکچی اولسون وکیك اولسون وقوش اولسون مجموعنه اطلاق
اولنور عربجه داجن دیرلر دستان مکر وحیله اسدی زدستان زن هر که نا ترسکار
روان خرد باد لش نیست کار ز هر آن که ترسد ز دستان زن از ودر جهان رای دانش مزن
دستان ودستاهنك طوتق که جفت آلتلرندندر دست برد خصمندن یکین کلمك ظفر
معناسنه دستبند خوران دیدکلری اویون که روم عورتلری بری برنك الین دوتوب
رقص ایدرلر دست دس ال ایر شمسی که قدرتدن وغنادن عبارتدر دستکار صانع دستگاه
اولکه عامه تحریف ایدوب دزگاه دیرلر انوری با اصطناع بیاراست دستگاه وجود با ستناد
بیغرو دربایگاه صدور واکثر بودر که ال ایر شمسی معناسنه قدرتدن کنایت اولنور مثلا بر کیشیه
بو قدرتنه کوجی یتر والی ایرشور دیرلر لطیفی اجنه از هر چیز دار دست دس دستگاه او
نداند هیچ کس دستنبو ودستنبویه بیلنغوج شمامه معناسنه دستوار ال اغاجی دستود
فهم ت دالله وزیر معناسنه کلور انوری امروز روز عید تو در شهر تن زده فردا تراجکوید
دستور شهریار واصل وقانون معناسنه کلور لطیفی ای شه اصل معالی مه دستور کرم
هست از طلعت تو شعله فزا نور کرم دسته گستاخ خلق وبر کمسه یی گستاخ ایلمك رودکی
نیست از من بتو عجب گستاخی که توم داده ای باول دسته وصاب معناسنه کلور دسته ابر ودسته کارد
بکی وتولومك بوجاغی وجوالك قولپی وکوشه سی که یا پیشورلر هر برسنه خصوصیله مضاف اولور
دسته مشك ودسته جوال بکی دستیار یاردمجی معین معناسنه عنصری دستیار ودستور کاو

ساخته کو دهرچه نیکوتر شمس فخری٭ نیست مرد رماند کان فاقه را جزا بادی وعطایت دستیار
دستینه ایکی معنایه کلور اولا پادشاهلرک وقاضیلرک نشانی توقیع معناسنه مینجیک٭ که کند
کاربدان خط تو رو پاک بری٭ درکس زینت سزد آن خط وان دستینه٭ ثانیا قول باغی که عورتلر
قوللرینه بغلرلر دسکره ودسمره طاغ باشنده اولن کوی وقلعه شین اولسون وخراب اولسون
اطلاق اولنور فارسیده وعربیده استعمال اولنور دسه جلا ایتمک یوماغی که بری بری اوزرینه
ایلیک صرلمشدر رحدا دمعناسنه بعضلر دیدیلرکه ادخوت معناسنه در دشید سکوک که سند غندن
حکره چرک بتر دشت صوسز قیر ویازیلر دشتبان ودشتوان اولکه بیابانده اکینلری و
بوستانلری وباغلری سقلر وکوزلر دشخوار چتک عسیر معناسنه اصل لغت خایله در واو
رسمی دراکرچه که خای حذف ایدوب واوله تلفظ ایتمک شایع اولمشدر انوری٭ هرچه پنهان
قضا حزم تو پیدا داشته٭ هرچه دشخوار قدر عزم تو آسان یافته دشنام سوکمک دشنه
خنجر دشوار دشخوار معناسنه درانذن تخفیف اولنوب شایع اولمشدر دغ طاز دیمک اولور
دغ سر دیرلر باشی طاز کشیه دغا دغل دیمک اولور دغذ کل عروس معناسنه دغدغه قجق
اصلده عربیدر فارسیده شایع اولمشدر دغل اولکه ایچی طاشی بکی اولمیه قلب اولا سلطان ولد
برتو اوقلب ودخل دارد رنود٭ دیو را چون حور بیشت می ستود دغول پیچ حرامزاده معناسنه
رودکی٭ ایستاده دیدا نجا در دغول روی زشت وچشمها همچون رو غول دفنوک غاشیه مینجیک٭
کن جو دفنوک پاره پاره شده٭ چاکرش بر کتف نهد دفنوک دکان بللوطا غاجنک اوزدکنده
بتن قاو لطیفی٭ در کلخن دل آتش عشقت چنان شده ست کاندرو فروزد ار بر سینه دکان نهنده٭
دکانچه سکوکه بازارکاه لرده جرجیلر وغیریلر اوتوروررلر دکر دخی باد دکر بر دخی دکوز
بدر لودخی دل یورک وکوکل دلاله پیزونک اولان عورت سنائی چون درآمد وصال را حالله

سردشدکت وکوی دلاله دلاور بهادر دلب چنار اغاجی عربی صحیحدر بحر الغرایبده
وطب کتابلرنده نقل اولنمشدر قدنطره و بوردده ایراد اولنمشدر دلبر کوکل آلجی کوزل دلدار
کوکل طوتجی کوزل دلربای کوکل قاپجی کوزل دلستان کوکل آلجی دلسوز یورک یاقجی
دلفین طکوز بالغی دلکشای کوکل آچجی دلنواز کوکل اوخشایجی یعنی کوکل الکتوریجی
که اوخشمقدن مقصود اولدر دله سکساد دیدکلری جانورکه دریسینی کورک ایدرلر
ایکی نوعدر او سنه زرداوه دیرلر کوکسی صاری وجه اولدوغی سبیدن الجغنه سکساد دیرلر
کوکسی اقچه اولور رحق بودرکه سمور دخی بونک انواعندندر غایت ایوسیدر زیرا که جانوری
خاصته ده وصفته ده وحرکاتنده همان سکساد رنکیده در دلیر بهادر دم نفس وکورک که
دمور جیلر که وقز بجیلرک التی در منفخ معناسنه دم قویرق آتده وایتده وهر جانورده
استعمال اولنور وهر نسنه نک آخرنده واوجنده بر سبیل استعاره استعمال اولنور دما
نفس صیرولغی که صیروطور ماد بن بجد بجد کوف کوف صولور دمابر اول کتی که کوف
کوف صولور دمار انتقام دمار آوردن قانکر دوکوب انتقام الموت ودکنجه قرمق
دمامه دبلک دماور دبابر معناسنه در دمجه قویروق که کجرک اوله دم زدن صولمق
یعنی نفس ویرب المق وکندوی براولو نسنه وشریف مقامده وایو حاله نسبت ایدوب
آوردا ورمق بر سبیل استعاره غیری ناطقلرده دخی استعمال اولنور کمال اصفهانی٭ جو سر برآرد
کلکت زجاه ظلمانی بود مطالع انوار جای دم زدنش دم غزه قویرق بتی پر مثلا آتنک
واشکل صوکنده که اندن ودریدن وسکوکدن قویرق بتر اول یرده فارسیجه دم غزه دیرلر
عربیجه عسیب دیرلر دمل چبان عربلغتنده مستدد ددجع ایدوب دمامیل دیرلر فارسیده
تشدید له دخی تخفیفله استعمال اولنور لطیفی٭ دور کن از ریا وسمعه عمل٭ دم فاسد بود وباو دمل

دمنه دلکو ودیرلر که شغال دمه دیبی که ضرب صوتدن عبارتدر اسدی مران کوکردا
مرکب دردمه که لجخورد ماند دمه دمیدکی انداهک قبر قبر اولماغی نته کم قودراشتی
اولدقده واقع اولور دمیدن اوفورمک واوت بتمک وییل اسمک وصباح وقتی بشلیوب
بلورمک کل صد برگ چکونه دمد از خاک سیاه ورنه خلق تو کند باد صبا را تعلیم دن عرب
لغتنده مضاعفدر کوبه یکا ولور فارسیده دخی مضاعف وغیر مضاعف استعمال اولنور
ودم دنیدن لفظندن صیغه امر ووصف ترکیبی لطیفی ای سرو آهو دن مرو صید بهرام من مستو
با ماشیین حکمت پشتو تا سود بازارت شود شمس فخری معیار جمالیده دن لفظی مفرد استعمال
اولنور دیو نقل ایلدی واشبو بیتی انشا ایلدی چو سرو باد سرت سبز و دولتت دایم
چوگل زباد طرب روز وشب شکفته ودن دنب ودنبال ودنباله قویرق دم دیدکلری
میملا اصلده دنب ایدی قاعده مقرره اوزره نونه ساکن بادن اوکدیز میمه قلب اولندی
کثرت استعمال الله تلفظدن نادر شدی کتابنده دخی ایله یزدیلر بتلسنه بر لغت اولدی خم وسم یکی
دنبل چبان دمل دیدکلری تشدید یملا بوندن تصرف اولنمشدر اما اصل اولان لغت عرب
دیلنده اصلا مستعمل دکلدر اما فارسیده شایع در بوندن اکلنور که عربیلنده دمل دیدکلری
تشدید یملا اصل عربیدر کلدر بلکه فارسیدن تعریب اولنمشدر وجمع تکسیرنده دمامیل دیدکلری بوکا
دلیلدر اللهم مگر ایدیلنا اصل عربیده شویله وضع اولنمشدر صکره عجم دیلنده شایع اولدقدن
صکره نظیرته قیاس ایدوب اصل اثبات اتمشلردر واصلنده دخی تلفظ اتمشلردر دنبه
قویرق اکثر بودرکه قیونده استعمال اولنور واکا تشبیه ایدوب آدمه دخی استعمال ایدرلر
دند احمق نسبی اندرین شهر بسی ناکسی برگلته اند همه خرطبع وهمه احمق وبیدانش ودند وطبیلر
قنده حب السلاطین دیدکلری دارونک آدیدر آغولردندر اما اسدی طوسی هرنسنه که

غایده قبضدن بوغزدورماز ویکی ونارقبی کبی دنلدر دیدی ومنجیکو کا اشبو بیتی
استشهاد کتوردی قندجد اکن از ودور شواز زهر دنده هرچه با آخر بهست جان تر اان پسند
بوبیتک خود معناسی حب السلاطین ده اظهردر دنقه دلو جبر کر بغداید از دنگل
ابله وبجا ادام اولن کمسه بسمله زننه استعمال اولنور ابو العباس کرد دنگل آمد ست
پسر تاکی بر بندیش بر آخر هر مهتر سمس فخری جار کسی در ممالک شه نیست ظالم وخسر ومفلس و
دنگل دنگاله دکولجه چلک که قار بکی بغر دنه تیزلک که آتش طبیعتلوک صفتی در دنه کرفتن
تیزلک اتمک ویلک یعنی حالنه وفرصتنه مغرور اولوب خصمنه حواله اولمق آنی تمام مقهور
ایلیجون والذکی بالکلیه الماغجون دنه کرفته پیلنن کمسه که غیرک الذکنه دشن بیلر
دنیدن صالنی صالنی نازله یورمک دو ایکی افصح بودرکه واو تلفظ اولنمیه کاه اولورکه
وزن ضرورتندن اوتر و تلفظ اولنور اسدی بخنده عقیقین نقط میم کرد شاهنک
در سیم دو نیم کرد کاه اولورکه واو دن صکره بریا دخی الحاق اولنور روی وموی قافیه سنده
استعمال اولنور کمال اصفهانی طاق ورواقم رنکی طاق بود خودی جهان طاق نبود دست دوی
اما آخرنه یای مصدریه لاحق اولمق واو البتده ثابت اولور خواجه سنایی حکیم رحمت توی و
دوی جون یقین شد که من نیم تو توی دواج فرجی ودیدلر که چادر شب دوادم اغج
کوبکی دوازده اون ایکی دوال قیش دوال پای قیش بلدرلو دیرلر که آدم
اصنافندن بر درلو مخلوقدر انلره تشبیه ایدوب عیار اولان کمسه یه اطلاق اولنور
دواله اشنه معناسنه در دویچه سرجان ایکا اوزرنه صارلمش یمرده بکی سوبه
ایپ یوماغنه دیرلر دوبرادران فرقدان دیدکلری ایکی یلدزکه بری برینک یاننده
قطب شمالی حوالیسنده بنات النعش صوی یاقنده اولور دهم سکسک دیدکلری قوش که

عاجزی دخی دیرلر اکسی براو او زرینه متفق اولورلر برارده یرلر دوبیکر
جوز ابرجی وجوزا دیدکلری یلدزلر عنصری سپهسالار ایران کزکالش دوبیکر
کرد عقل اندر دوبیکرکرد عقل اندر دوبیکر شمس فخری ایا شهریاری که از بهر خدمت
کمر بست براستانت دوبیکر دوچندان ایکی اول مقدار ضعف معناسنه دوخ حصیر اوتی
واوله دخی واوسز لغتدر شمس فخری دایم حصیربان مه از مزرعات چرخ از بهر خانقاه
شهنشه برند دوخ نیز شوخ وفتنه بودتن ملک پاک شست عدلش باب تیغ تن خصم را ز شوخ
دوختن دیکمک مستقبلانده خا زایه قلب اولنور دوزد دوزنده دینلور دود
توتون دخان معناسنه دودآهنک بخاری داخنه معناسنه دودر جیب وراست که عامه
تحریف ایدوب چیراز دیرلر اکثر ابریشم کلابه لرنده استعمال اولنور وکرد مرلرنده
دخی استعمال اولنور وبونلره بکزر نوار یسه دودله چلک که عربجه قله دیرلر اوغلنجقلر
اوینرلر دودمان بوی قبیله معناسنه دوده اوباد دودمان بوندن ملحوظدر دور
ایرق بعید معناسنه دورباش چوماق وطیاق درباش دیرلر ودورباش دیرلر دوروی
بنوع کلدرا چینک رنکی بردرلو طاشنک رنکی بردرلو اسدی هزاران صف کل دمیده ز سنک
زصد برک ودو روی از صفت رنک ودخی منافق اولان کمسیه دخی دوروی دیرلر زیرا که
ایکی یوزلو اولور دوزخ طامو جهنم معناسنه دوژه ژا عجمی ایله بوترق که قفتانه یاپشور
خفاف بدلها اندر آویزد دوزلفش چو دوژه اندر آویزد بدامن دوست معروف
دوستکامی کشنک حالی دوستلر دیلدوکی بکی اولمق کمال الاصفهانی منت خدای را که شهنشاه
شرع را اسباب دوستکامی ودولت میسرست دوستکان معشوق فرخی کسی را چومن
دوستکانی چه باید که دلشاد کرد دبر دوستکانی دوستکانی طلو کرشراب ایچنلر ایسنده

مستعملدر بو ایکی لغتدن تایی حذف ایدوب دوسکان دوسکانی دیمک دخی جایزدر
دوسر بولاف که حبوبدن جنسندندر دوسکر صوایچی دوسکره یلمشوک اولان نسنه
دوسیدن صومق نظیین معناسنه دوش ایکی معنایه کلور اوللا اوموز که چکن دخی دیرلر
عربجه منکب دیرلر ثانیا دونکیجه دیمک اولور دوشاب بکمز که عربجه دبس دیرلر طبیبلر
قتنده دبس ودوشاب که مطلقا ذکر اولنه خرما بکمزی مراد اولور اوزوم بکمزینه
رب العنب دیرلر دوشیدن صغمق حلب معناسنه دوشیزه قیز اوغلان بکر وعذرا معناسنه
دوض دمور صویی که معدیه قوت ویرر وقبض ایلر وطلاقی وطوتمالیکه رور
عربجه ماء الحدید دیرلر اصلی بودر که بر بیوک دموری دموری دکاننده بیجنی قیزدررلر
توبالنی درلی ایله چلرکدرالر اندنصکره پاک صونک ایچنه براغرلر صویجه اندنصکره اول
صویی صقلیوب استعمال ایدهلر دوغ ایران که عربجه مخیض دیرلر ولبن حامض دیرلر
دوغوا یوغردانکی عامه تحریف ایدوب توغا دیر دوغه اول که یاغ صزوریجق دبنه چوکر
دوقو بیان کشو رنک تحمی دوک ایک که آتوکله ایلوک وایب اکرورلر دوکادر صندوکه
درز بلرکوکلاهدوزلرکه آنلرندندر دوکان یار سیدر دکان لغظندن تصرف اولنمشدر
لطیفی بوصل تو حوریست دوکان بهشت دو عالم فدای هر دوکان تو دوکریبه بوکز ایکی دولک
تول که عربجه دالیه ودلو دیرلر دوله قصرغه باد کردمعناسنه دوموبه قرغیل کتنی که سفالنک
بیرزی اغ وبیزی قرادر دون اولک کند و نوعنه نسبت جوهری کولی اوله ادنی
معناسنه ادمده وهر نسنه ده استعمال اولنور دویدن یلمک ویکورمک دویست ایکی یوز
ده اون ده کوی دیه لفظندن تخفیف اولنمشدر حضرت مولانا ده مرده مرد احمق
کند عقل را بی نور وبی رونق کند وداده لفظندن صیغۀ امر ووصف ترکیبی یاری ده و فرمان

ده بکی دهاد مغاره اسدی کهی پر دهاد وشکسته دره دهادش پر نوکان زریکسره
دماز نعره فرخی فرخی بنده تو بر درتو از نشاط تو برکشیده دماز بو لغتک آخری اسدی
زاء معجمه عربی ایله روایت وشمس فخری زاء عجمی ایله دهان اغز دهان دهره اسمک واسنانک
تحسره دهانه اغزلق که اکنجیلو جلاتهلر قتنده معلومدر دهره اولکه آنکله باغ بودرلرو
نعلبندلرک طیق بونخلرینه دیرلر دهش ودهشه بخشش یعنی عطا دهش اسم مصدردر
دادن لفظندن وریش دیمک اولور دهشه تصرفات عامه قبیلندندر اسدی فریدونه
فرخ فرشته نبود زمشک زعنبر سرشته نبود زداد و دهش یافتند نیکویی تو داد و دهش
کن فریدون تویی دهقان کویلو دهل طبل دهله کون دیدکلری اوت ودیدیلرکه
قنطره لطیفی بر بیشت اکر خار کشی ودخ ودهله به زانک زدونان طلبی ناسره کهله دهشت
دلنه اغچی که عیشنه حب الغار دیرلر دهن اغز دهانه یرلرده هز دیرلر دهن بند بیشوق که
عربجه لثام دیرلر دهنه بر طاشدر معروف تعریب ایدوب دهنج دیرلر نیجه رلو اولور
ایوسی کوکرکا اولور رقبر بسیدن کلور دهنه فرنکی دیرلر و بر نوعی دخی صرورق اولور
و بر نوعنه موشی دیرلر درلو درلو نکاری اولور و بر نوعنه دخی طاووسی دیرلر قراق
اولور قزل لکه مایلدر بلدر رواشلر دهو بر یوجه طاغک آدیدر سرندیب قاتنده آدم پیغمبرک
انده ایزی واردر زیارت ایدرلر دیرلرکه هر ایزی یتمش آدمدر او طاغده درلو
درلو چچکلر و خوش قوقولو اوتلر بتر اول اینک برکاتنده دایم خرم و طراوتلو دنکزدن
اکا ایکی میل مقداری یر واردر دیرلرکه هر کیجه دکزدن بر بولوت اعلیوب کلور اوراده
یاشلر دوکر دخی بر لرده مهرکز بغمور یوغیکز دی الکتشن آیی تاریخ جلالی اعتباریله
شعرلرده بونکا اوزره استعمال اولنور و فرس تاریخنده اللر وکیره دورایدر کبیسه اعتباری

اولنمدوغندن

اولنمدوغندن اوتوردی دون امس معناسنه دیبا ودیبه اطلس اسدی چه نازی بدیبا و
خز و سمور که خواهد تنت بدخو رکرم و صوف دیکر تهی دست و درویش باد در تاب
هم دیبه وزر و بیند بخواب دیبادر فرس ایلینک سکزنجی کونی دیبادین ودیبدین
فرس ایلرینک یکرمی اوچنجی کونی دیبهمر فرس ایلرینک اون بشنجی کونی دیدار دیدن
لفظندن مشتقدر اسم مصدر استعمال اولنور رفتار بکی وصناط فعل استعمال اولنور
نمودار بکی دیدبان کوزجی عربجه عین وطلیعه دیرلر دیدن فتح دال الله عادت معناسنه در
عرلجه در رفار سیده دخی استعمال اولنور دیدن کسر دال اله کورمک رؤیت معناسنه مستقبلیندن
غیری قیاسیجه دال یایه قلب اولنور بیند و بیننده دیرلر دیده اسم مفعول صیغه سیدر
و بیک معناسنه و مطلقا کوز معناسنه دخی کلور دیده کاه کوزجی طوروب بقاجق یر
اسدی چو زی از دها ملند یک میل راه بدیدند در ره یکی دیده کاه دیرکج دیرند دهر
رودکی یافتی شو بمال غره مشو چون تو بس دید و بیند این دیرند دیرینه اسکی و قدیم
اولان نسنه دیزه اول رنک که انده غبرت اوله یعنی بوز رق اوله تو ززنکلو اکثر
آت وصفنده استعمال اولنور هم عرضنه اطلاق اولنور وهم معروضنه جمیع رنکه دلالت
ایلدن لعنتلر که حالی بود ر اسب یره و دیزه رنک بکی دیس ادات تشبیه در که اسمک آخرنه
اولاشور اکا بکز تمکیجون ماه دیس بکی ای صورتلو دیمک اولور فرخی بکی خانه کردست
فرخار دیس که بغوز ندیدست او روان دیش وبرا آنی ووبرا کا دیمک اولور دادن
لفظندن صیغه امر ضمیر مفعول اله مرکب اولنمشدر یا الف دن ابدال اولنمشدر رودکی
خویش بیکانه کرد د از پی سود خواهی آن مرد کمتر دیش دیک اماله ایله چولمک قدر معناسنه
اسم عامدر بر نسنه نک که ایچنده اش پیشورلر بقر دان اولان ترکجه قزغان دیمکله مشهور

واستر دیزه یعنی اصداء

دیک مسین دیرلر سقسیدن اولانه دیک سفالین دیرلر اما لسان دیوندن دیمک اولور امش معنا
دیکپای و دیکپایه ساج ایاقی دیک بر دیک اولدر که عامه تحریف ایدوب دلبردک دیرلر و بعضا
اولی دخی دیر ترتیز دار ولردن چولکی چولک اوزرنه قیوب تصعید اولنمشدر بو سبب
دیک بر دیکه دیرلر دیکر ایکی معنایه کلور اولا ایکندو وقتی ثانیا دخی معناسنه کلور دیلک
بودیدکلری آغولو بوجکدر اورمجک انواعندندر عربجه رتیلا دیرلر دین فرس ایلرینک
یکرمی دردنجی کونی دینار ونده بر مثقالدر و مطلقا اقچه و فلوری معناسنه دخی استعمال
اولنور عربی لغتدر فارسیده دخی شایع دریانوندن بدلدر زیرا که جمعنده دنانیر دیرلر دیناویه
چوردک دیدوکلری اوت که بیابان طورق اوتی دخی دیرلر بغورودی آنکله تعبیه ایدوب یرلر
دیو شیطان دیواسْپُست و دیواسْپَست و دیوسْپَست قره یونجا دیدکلری اوت که
عربجه خندقوق دیرلر دیوانه دلو دیوانه‌سک قدوزایت دیوپای ایتلری او زوت
بیوک اورمجک دیوچه تخیل بحق ارباب لغت بیوک اوزرنه متفقدرلر اما شیخ اسمعیل
جرجانی ذخیره خوارزمشاهیده ارسال علق بابنده دمشدر سلوکه بیزم ولایتده دیوچه دیرلر
دیودار و دیودار بر نوع اردوج اغاجیدر که سودی اولور شیر دیودار دیرلر اسرخاء
عصب مرضلرنده و افلاج ولقوه علاجلرنده بوندن افضل دارو یوقدر حار و یابسدر
دیوکندم چودار دیدکلری که بغدای ایچنده بتر دیولاخ شینلکدن و آدمدن خالی
اولان یر زیرا که لاخ لفظی هر اسمک آخرینه اولشور اول نسنه انده چوق اولدوغنه دلالت
ایدر سنکلاخ یکی طاشلق دیمک اولور یعنی طاشی چوق اولان یر پس دیولاخ دیو چوق
اولان یره دیرلر ظاهر درکه دیو چوق اولان یرده آدم و شینلک اولمز و اوت چوق اولور
عنصری چرنده دیو لاخ اکنده بیلو نتخ فربه میان چون موی لاغر دیوه طوماکان منتر دیه

کوی قربه معناسنه دیهیم تاج شمس فخری شهریار جهان که طلعت اوست زینت تخت و زیور دیهیم
باب حرف الراء را علامت مفعولدر کاه اولور که تخصیص معنی کلور رام جاره
معناسنه حافظ شیرازی زرقیب دیو سیرت بخدای خود بنالم مگر ان شهاب ثاقب مددی کند خدا را
وکاه اولور که قسم یرینه کلور حافظ دل می رود ز دستم صاحبدلان خدا را دردا که راز پنهان
خواهد شد آشکارا وکاه اولور که بر وجه زیادت استعمال اولنور که ذکر اولنمسه اصل معنایه
خلل کلمز انوری هران مثال که توقیع تو بران نبود ظنی [زمانه] نکند جز برای جنبیدن داد جوانمردی
معناسنه عسجدی اکر نسبتم نیست یا هست حرمت و گر نعمتم نیست یا هست دادم داز ایکی معنا
کلور اولا سر ثانیا بالحججی و بالجمله دیوار یاپیجی عسجدی بیکی تیر بر همه فاش کند راز حصار ور
بروکرده بود سنک بجای کلر از داژ آخرنده ژاء عجمی ایله چاج که خرمنده غله تک یغلمش
دیا جوکنه دیرلر داست طوغرو وهم صاغ یان وصاغ ال داسنه اول کشی که اشی صاغ الی ایله
اشلیا و یماکی صاغ الی ایله بیا داسخت [؟] طاشی داسن اندوز دیدوکلری اوت اتی دیدکلری
جانور و دیرلر که بیرکوژن داغ طاغ اتکی دام مطیع و فرس ایلرینک یکرمی برنجی کونی دامش
ایکی معنایه کلور اولا ایردیک اولور سرود معناسنه اسدی زکوس و بتیره بر آمد خروش
جهان شد پر از رامش و نای و رود ثانیا فکر و رای معناسنه لطیفی مهر آن شه که با رای و رامش بود
همه ملک منقاد و رامش بود رامشکر مطرب رامک ترکیب معروفدر ایکی رطل بالی و بر رطل
نار قبی و یارم رطل صمغ و ربع رطل قرابو یا اوچ رطل باللو و یا بکمز له پیشوررلر ران اویلوق
فخذ معناسنه وهم راندن لفظندن امر و وصف ترکیبی راندن سورمک راینین ایشیم دیدکلری
نسنه که شلوار دیکله مشهوردر راود اول یرکه پشته پشته اولادر لو درلو چچکلر و
سبزه لر بتمش اوله عسجدی الا تا زمی ازکه بد بدست و راه از سد بکوه اندرون زیست
بره برشخ و راود

بود

سعدی
قبه نظر سر جای داران ملک فرمان و ده
بر سر خاک میا بنده فرمان بردار
کر خدا را نبود بنده فرمان بردار

کند خدا را دعا کر ... اصحاب اکنون مرا که خوارا ... را در و کمتر ... مگر ... شهاب ثاقب صفت اسدوس

راوق بالوک کومجندن سزوب التنده اکزلن وهر نسنه نک صافی سنده دخی استعمال اولنور
مقصود اصلنی بلدرمکدر و الا بو خود ترک دیلنده دخی شایع ومشهوردر لغتدر سمس فخری
نکر که چون بود احوال عیش آن بد بخت • که شهد فایق او شد زراوق کوذاب راه یول
راه آورد ارمغان راهبر قولاوز کمال اصفهانی • برین صفت که تو کم کرده طریق نجات •
رهبر وی بزرکان راهبر یالی راهزن یول اورجی که حرامی دیمکله مشهوردر راه شاه اولکه عالی
چوق کورمش دریوللرده چوق یورمشدر سیاح معناسنه رودکی • براه اندر همی شد راه شاهی
رسیداو تا بتر دیا دهی • وهم اول یولکه اندن نیجه یوللر منشعب اولور شاه راه دیرلر ور راه شاه
دیرلر کسائی • براه شاه نیاز اندرون سفر مسکال • که مرد کرفته کرد دبدان ره اندر سخت
راهکذر یول اوغرغی راهنمای وراهنمون یول کوسترجی رای هندستان پادشاهی وعربجه
فکر وتدبیر رباه دلکو ربوخ اولکه جماع حالنده سهوتی یتیز اولمش لبیبی • که ربوخه کرد داو بر
بشت تو • که شود زیر ش ربوخه خواهرت ربودن قپماق مستقبلاتنده واو یرنه الف ویا کلور
ربایدو ربابنده دیرلر زبون بسفته بشمز دوادمون معناسنه واصلی ریج معناسنه رت
ضم رایله بوش ویلنجاق وتهی وبرهنه معناسنه لبیبی • فرمان کن واهک کن وزرنیخ ببندای
بر روی وبرو زاتهم رویت ادورت • شمس فخری • تیغ سرتا بسر کهر زان شد • که نکیر حسود او
شد درست رجله معیار جالیده سمارغ معناسنه نقل اولندی وطب کتابلرنده پیریم دیدکلری
اوندر سمس فخری • نهال دولتت برباد با دا همی تابوی کل ناید ز رجله رخ یکو خد معناسنه رخام
مرمر وانتت دیدکلری قوش رخبین چوقالک عارده ببنیت همی بینم چون خانه کردان •
اراسته همواره بشیراز و برخبین • بعض طبیبلر دیدیلرکه بشمش یوغورد ک سویسی درحارو
یابسدر یکه یرمز شافی ایدرلر اسهال ایلر بعضلر دیدیلرکه مصل خراسانی در یعنی خراسا

عاد تخه اولن کشنک بعض دیلرلرکه ایرانی بشور سلر قوبلسه وقورسه مصل اولور
وکنشه قرشو قوسلر قوبلسه وقورسه رخبین اولور ایرانه طوز قتلمق کرک بعضلر دیدیلرکه
کشک قابلرندن صترشج اولان صولردرکه اوز رنده قاتلور رخبین اولور رخت
معروف رخسار بو یوک ودکز می یکتی زیرا که زار لفظی هر اسمک که آخرینه اولاشور انک
کثرتنه دلالت ایدر کلزار ولاله زار یکی واخرمنده خاء کلن اسملره اولشمه زاسینه قلب
اولنور رخسار وشاخسار یکی برکشیده یکاغوک چو قلعقندن مراد بیو کلکی ودکز ملکی در
رخش رستم زالک آتنک علمی در سمس فخری • یکین بنده • شه بودو روز رزم اکر زنده کرد د
خداوند رخش ودیرلرکه بکلو کلکعزات دیمکا اولور رستمک اول مشهور ومعروف اولن
آتی ایله ایدی غلبه استعماله انکا علم یکی اولدی وانیکم سغال قوس قزح معناسنه الاوکی
میغ چون ترکی آشفته که تیر اندازد • برق تیرست مراو را مکرو رخش کمان • سمس فخری • زبستان
خلقش بنشانیست خلد • وزایوان قدرش مثالیست رخش • وبو معنایه بعضلر زاء معجمه بابندن
نقل ایلدیلر رخش ضم رایله پرتو وعکس معناسنه سمس فخری • روی مریخ زرد کردد •
اکر افکند بر سپهر تیغ تو رخش • وقرا سقاله که اغ دوشر یاره ومقداری اغز وبر کو یاکه
ایجنده اشلر انکا دخی رخش دیرلر منجیک • راست بر خشت بخشم آید اکر آن • همچو سرماست
وقیه وقیه بریزمر رخشا ورخشان صیغه مبالغه یله رقن دیمک اولور دقیقی • جمال کوهر
آکینست چون زی قبله • ترسا • کهر بمیان و زراند رچنان چون کو کب رخشان • فخری • چو کشت
کارمن از اهتمام بخت روا • چو کشت اختر مرا زاوج خرمی رخشان رخشیدن یلدرمق
درخشیدن لفظندن تخفیف اولنمشدر رخنه کدوک ردّ عالم وحکیم فیلسوف فردوسی •
یکی انجمن ساخت با بخردان • هشیار وکار آزموده ردان ردّه صف اسدی • دولشکر چو دیدیم
رسیدند تنک •

رده برکشیده‌اند و برخاست جنک شاکر بخاری زیبا نهاد مجلس و خالی کزیده جای ساز شراب
پیش نهاده رده رده رُز دکل رزو بیا کن کشتی بوشکوز زدید ارخیره هزار آرزو
زچشم ست کوید رزدی خلق رزم جنک و صواش رزه دو که که قپونک اشکنه قفلر شویله که
کورک اکا کچمک قپو بغلنور رُزه شترت که اجه رک ایه دیرلر و سبجم دخی دیرلر اولرده کورلر
اوزرنه قفتان سرلر و بنالرده اولور رژه بنا دیرلر رُس ضم را ایله اول که بوغازی قولی
اولا کله بنده معناسنه یه کن لکندن او ترونیا ده لوت سزرکنغلیه دوشیه ایکد ولک ایده
بوشکوز بیلغنج و الفغده خود بخور کلو راز رستی بسر بر شمس فخری بو عبارتک تفسیرنده
ارباب لغت کلو بنده دیمشلردی بیون باغنه و یاخود اول کشتی که بوینی بغلو اولر اکا حمل
ایلدی و اشبو بیتی انشا ایلدی از موی رنک دشمن شه را فلک آید هنکام خفه کردن واو
بخنتش رُس رساندن و رسانیدن ایرشدرمک نظامی آن رساندا بجه بود شرط پیام
وی شنیدا بجه بود شرط کلام رست صف شمس فخری همیشه تا که باشد سرو و سوسن
ببستان برکشیده هر یکی رست وهم رستن لفظندن صیغهٔ ماضی که بعض تراکیبده
مصدر دخی استعمال اولنور رست رستن لفظندن صیغهٔ ماضی و مصدر معناسنه دخی
استعمال اولنور اسدی بجو رشید و دین بتان نخست بکو رولی ادم و بوم رست
رستاخیز و رستخیز قیامت کونی امنّا و صدّقنا حافظ پیاله بر کفنم بند تا سحر که حشر
بمی زدل ببرم هول روز رستاخیز اسدی برانگیخت چون جرمهٔ کرم خیز در افکند در
هندوان رستخیز رستم علم شخص رستکار فتح را ایله قورتلمش خلاص بولمش رستمین
اوت که بتر اسدی نخور رستمین از زمین آب و خاک کند همچو خود مهر چرا خور دیاک رستن
فتح را ایله قورتلمق خلاص و نجات معناسنه مستقبلا تنده سین ها یه قلب اولنور رهد و رهنده

دیرلر

دیرلر رُستن ضم را ایله بتجک نبات معناسنه مستقبلاتنده سین واوه قلب اولنور روید و برباد دخی
زیاده اولنور روید و روینده دیرلر شیخ سعدی سبزه در باغ کفته‌اند خوش است داند
این کین سخن همی کوید یعنی ازروی نیکوان خط سبز دل عشاق بیشتر جوید باغ روی
تو کند ناز آریست بس که بر می کنی و می روید رستنی بتجک دیکا اولور اسم زمان
و اسم مکان و مناط فعل صیغه سدرو بتن اوت معناسنه دخی استعمال اولنور رسته صف
رست دیرلر و رسته دیرلر لطیفی خروشید و بر رسته آمیخت کرک پراکنده کردش جو
کله ز کرک و بو معنادن آلنمشدر که بری بری یاننده صره صره بازار دکانلرینه رسته
دیرلر بلکه بازار معناسنه استعمال اولنور انوری نارسته زجهل برده هر روز نو باده احمق
ز دسته رسن ایپ رُشن اوج معنایه کلور اولا اولیر کر یمری یمری اوالا یعنی بشته
بشته منجیک هر جبر بخواهد بده که کنده زبانست دیو رمیده نه کنده داند و نه رشن
ثانیا اوزونلی ذراع معناسنه ارش لفظندن تخفیف اولنمشدر اسدی برانگیخت ابنارهٔ
آتشی بکف اندرون نیزهٔ چهل رشی ثالثا فرس ایلرنک اون سکز بجی کونی رشاد آجی ترکه
بر لرمو فدر رَشنت قفشق کر بر دیوار اسکیوب یقلمغه بشلر ملا اوی چون نلند
بنای خانه درست بی کمانم که زیر رشت آید و هر بنسنه اسکیوب خراب اولمغه بشلیجق
رشت دیرلر بیزده دخی استعمال اولنور رشتن اکرمک رشته ایلیک رشک غیرت
رشکه بت سر کد سی رطل جام شرابده استعمال اولنور لطیفی تا چند به تسبیح و عصا زراق
فروشیم برخیز سبک رطل کران ده که بنوشیم و وزن مخصوصده استعمال اولنور که یوز یکرمی
سکز درهمدر تخمینا رطل بغدادی دیرلر طب کتابلرنده که رطل مطلق ذکر اولنور
رطل بغدادی مراد اولور رعد کوک کورلسی رعنا او لکه کوزلکدن تعجب اولنور خلقه

خلقه کند وبی کوزل کستر فارسیده شایعا استعمال اولنانی بو وجهله تفسیر ایدیلر ظاهر درکه
صفت مشبهه صیغه سدر رعونتدن محبوبلره نسبت اولنمقدن معنای مدح قصد اولنور
رغند یر بجیلرک آوازی اکثر پارس اوازنده استعمال اولنور رودکی کرد روبه یوز واری
بک رغنده خویشتن را سند بدر بیرون فکند بو لغت جمهر راء مهمله با بندن روایت اولندی
وجمهر زاء معجمه بابندن رغنین راینن معناسنده در اندن تحریف اولنمشدر رغوه یوند
قوشی صعوه معناسنه رف اولکه اولر ایچنده دیوارلر یوزنده ایدرلر ترکیجه عامه
تغلیظ ایدوب راف دیرلر رفتار یوریش اسم مصدردر رفتن یورمک وکتمک مستقبلیا تنده
فا واوه قلب اولنور رود وروند دیرلر رُفتن ضم رایله سپرمک مستقبلیا تنده
فا بایه قلب اولنور و رانک ضمه سی اشباع اولنوب بر واو زیاده اولنور روبد و مروبنده
دیرلر رفت وروت سپرکه کدا الکله خرمن سوپرلر ایکیسی بر یرده مرکب استعمال اولنور
رفو یاکدا اسکی قفتانلر یمرلر وکوزه که بردلنمش دلوک کوزلر رفوکر یاماجی وکوزیجی
رقان ورقین حنا وبعضلر دیدیلر زعفران در رقصیدن سماع اوینمق رد رطل
رکاب اوزنکو رکزدن قان اولمق رکزن قان الجی رکوی اسکی پاره سی
وهر نسنه که بر پاره بیز دیمک اکا صاد قدر رکوی دیرلر وقول بغلد قلری بیزه دیرلر
وبشکوک بغزد قنه دیرلر رمق جان اثری رمکان قسق قیلی منجیک رویک بر بیشک
اندرنا پیدا چون کرمرد غرچه بر مکان رمه سورو آخرنده هاء علامت حذف
اولنوب رم دخی دیرلر زهر سعدم آهو ورنکه غرم ز دلها دم کل زاینده کوهر دیگر
بر راغنبان نیستان وغیشن رم شیر هر سوار اندازه بیش رمیدن اورکمک نفرت
معناسنه رُنبه قاسق قلی بسیج آنکاه که من بجات کویم تو ریش کنی و زنت رُنبه

رنجیدن انجمک رند طب کتابلرنده داقنی اغاجی مراد درکه عشنه حب الغار دیرلر
ولغات کتابلرنده عود اغاجی دیو نقل ایدیلر رندش قازندو رنده قرخین که صغوی نک
کناری وکوتسی در رُنده دولکر آلتلرندندر ترک دیلنده دخی مشهوردر واول آلتک
جیقن یونقایه دخی دیرلر اسدی چو جوشنده دریایی ارسند روین بخارس همه رنده آبنوس
اودی وصف ایدر ودخی براو ساید در شمس فخری شود در روضه رضوان طبع
بمعنی سدره وطوبی چو رنده رندیدن بیلله وکورکله بلجق صیرمق وکورمک رنک ایکی
معنایه کلور اولا بویا لون معناسنه ثانیا طاغ کجیسی که اما دیرلر رنکاور درلو
درلو سوزلو یارشد ودب سویلیان وبر سوزه درلو درلو صورتلر ویرجی که
عربجه مُفتن دیرلر رنک رز بویاجی صباغ معناسنه رواک سوترسی رواق چارطاق
حافظ رواق منظر چشم من اشیانه تست کرم نما وفرود آکه خانه خانه تست روان
جان معناسنه کلور اسدی ز زخم سنان بیش زخم زبان که این تن کند خسته وان روان
ورفتن لفظندن صیغه مبالغه فاعلدر آب روان ودنیا روانه دیرلر روانخواه دلنجی
که قپو قپو کزر دیلنور و بازارلرده دریوزه ایلر واورسمی در الف ثابتدر ماه وشاه
قافیه سنده استعمال اولنور لطیفی کو لطف خدا رسد شود شاه انک بدرش بود روانخواه
روباه وروبه دلکو روبیان کترود دیدکلری جانور که صولرده اولور چوق ایقلری
اولور بعضلر دیدیلر که قوم بالغی در روخ پهلو لغتنده بغرسق دیمک اولور روخ چکاد
دیرلر دیسی طار کشیه که النوکاو زرنه وربلنده قیل بتمیه حکاک ایستاده بخشم بر دراو
ای بنفر بن سیاه وروخ چکاد رود ایکی معنایه کلور اولا ایرماغ جویله رود ارسنده فرق
بوکه جوی حقیقتده ایرماغک یر نه دیرلر رود اقن صوینه دیرلر اسدی زد نبال او دشت
هرجای جوی

بهرجوی در دوبی از دهراوی • براذ دهایی وصف ایدر مجاز مرسل طریقه بیخه بری برنک
برنده استعمال اولنور ثانیا سازلرک کرشی کرچلرلر سبب عشرت اولدوغندن اوتر وعشرت
معناسنه دخی استعمال ایدرلر اسدی • سپهبد چو آمد هم انجا فرود • شد از رزم زی بزم رو
شادی ورود رود • بعض سوق وسازلرک کرشی که چلرلر روز کوندز روزبان قاپو
بکجیسی فردوسی • شبانکه بدرکاه بر داشتی روان • مرو روزبانان مردم کشان سمس فخری
زحل بر بام او از پاسداران • فلک بردرکهش از روزبانان روزکار معروف روزن
بجا روزه اوروج روزی رزق روستا ایل که شین کوبلیردن عبارتدر روستازاده
اولکه کوبلی طوغمش اوله واتسی انسی کوبلی اوله روستایی کوبلولردن برسی روسخج
کدطاشی رونش کدش ویوریش اسم مصدردر رفتن لفظندن وتره وعادت لفظندن
معناسنه دخی کلور رونش فتح رایله بعا اغاجی وبجره اغاجی روشن آیدین کندوزک
صفتی در روز روشن وغیرلره دخی صفت واقع اولور وظاهر وواضح معناسنه دخی
کلور خط روشن وراه روشن بکی روشنا اشقلق ونورلو اولن نسنه ومرقتیشلر
دخی روشنا دیرلر روشنایی اشقلولق وبعض مرکب توتیالرده دخی اطلاق اولنور
روشنی آیدنلق ضیا ونور معناسنه روغن یاغ اسم عامدر حیوانانن حاصل اولندیرلر
وحبوبلردن ونباتاتدن اولانه دهن دیرلر روغناس قزل بویا روناس لفظندن تحریف
اولنمشدر روغن جوش بیشی روغنین جرضه که قاضی لقمه سی دیرلر الحکم وغنین
اسم عامدر هرنسنه که یاغ ایچنده پشوره لر مجموعسنا اطلاق اولنور روله برجانوردر
کلربکی کلردن کچرک وقوریوغی کلر قوریدوغندن اوزون اولور عربجه ورل دیرلر روهنی
روهنا وروهینا برخاص پولاددر اندن ایو قلجلر دوزرلر شمشیر روهنی دیرلر بعضلر

دیدلر که پولاد هندی در واول قلجلره دخی بو اسملر اطلاق اولنور نتاکم خذنک اغاجندن
دوزیلن اوقلره خذنک اطلاق اولنور اسدی • من مغفر بزرچین مه از روشنی • برز
صد پرنداود از روهنی • شمس فخری • زعکس رنک رخ دشمنان او در جنک • چو کهربا ید رخشد
کهرز روهینا روی یوز وجه معناسنه روی اماله ایله توج صفر معناسنه روین وروینه
وروینه قزل بویا که عربجه قوة الصبغ دیرلر روین وروینه توجدن اولان قبچی وآلتلرهز
اولور رسه رهاکردن ورهاندن ورهانیدن خلاص اتمک نظامی • منم سرکشته را از کار رهانی
تو توانی رهاند باز رمان رهبر قلاوز دلیل معناسنه رهج توز غبار معناسنه عزلی لغتدر رهزن
یول اوروجی که حرامی دیمکله مشهوردر رهکذر یول او غرغی رهنمای ورهنمون یول کوسترجی
هادی معناسنه رهوار یوریغدات رهی قول عبد معناسنه اسدی • رهی را مکردان چنان
سرفراز • که نتوان اوردازان پایه باز • چو خواهی رهی را بهی کرده • برز کیش جز بایه پا برمده
که چون از کرافتش بزرکی دهی • نه ادج تو داند نه ارج مهی رهیدن قورتلمق خلاص معناسنه
ریباج وریباس اسنخون دیدکلری اوت ریجان رجلدر که قباغی وبادنجانی وایوایی وکزری
بال ایله پشورلر تعریب ایدوپ ریصان دیرلر ریختن دوکمک صب معناسنه مستقبلاتنده
خا زاید قلب اولنور ریزد وریزنده دینلور ریخن یومشمش قرنده ودکی یکی آلودکین
باشد که شهری را ببلا ایدواز کاوان یکی باشد که کاوان را کند ریخن شمس فخری • مقام
نیکخواهت تخت شاهی • طعام وتمن جاه تو ریخن ریخر صبان الکلی که عربجه عضم دیرلر ریدک
اوغلان طبات کرهمه ریدکان ترنبه شوند تو کیستاء کیخدین منی ریزا حزنده زام
عجمی ایله نفس آرزوسی دیمک اولور رودکی • دیدی تو ریز وکام ریدو اندر وزبسی •
بار یدکان مطرب بودی بعز وزیب ریزلن دیزیدن لفظندن صیغه مبالغه فاعلدر

دوکلجی معناسنه ریزه اواق ریزه ریزه اواق اواق دیمک اولور ریزیدن دوکلمک
وکورکواق اولمق ریستن اکرمک معناسنه کلور لطیفی چون زیارش خدا بماند کریست
دوکریسه کرفت وبیتم ریست وتفوط اتمک معناسنه کلور لطیفی ای کربرسی د واد ریست چیست
ازعلاجات تیزباید ریست ریسمان ایپ ریش امالدایله برث وباش جرحه معناسنه ریش
سقل لحیه معناسنه ریشه سچقکه دستماللر وقوشقلر ومندیللر کنارینه ایدرلر وناصور علتنه
دخی نقل ایلدیلر وظاهر بودرکه عرق مدنی علتنه دیالر ریشیده نقشلو حریرکه کوز
کوزا ایلنمش اوله عنصری کفت بر پریشان ریشیده طبل عطار شد بریشیده ریق اغز یاری
عربی لغتدر ومفتاح الادبده اتروک معناسنه نقل اولندی ریک قوم رمل معناسنه ریکاسه
و ریکاشه سین مهمله ایله وشین معجمه ایله کرپی دیدکلری جانور خار پشت معناسنه عنصری
کسی کو دنتوان زهر انکبین نساز د ز ریکاشه کس بوشنین ریم ایرک ریمن مکار وکینه ور
معناسنه کلور عنصری که حسود ست ودشمن ریمن کیست کو نیست دشمن دشمن ریمه چیقکه
کوزدن اقر وکربکلر دیبنده جمع اولور رمص معناسنه ریو مکر وال سلطان ولد روشود ر
بندای دنیاء دون تا نکردی ریو شیطان را بعز زیواج و ریواس اشخص دیدکلری اوت
ریو بخو اعج فوردی ارضه معناسنه ریهیدن و ریهیده شدن بومشوق طپراق اشغا اقمق
وقابلدن صو شور لدیوب اقمق باب حرف الزاء من الحروفها ز کسره ایله حرف قدر دن دیمک
اولور رمن وعن معناسنه از لفظندن تخفیف اولنمشدر شعرلرده استعمال اولنور شیخ سعدی
اکر روزی باستعداد بودی زنادان تنک روزی تر نبودی زاج قرا بویا ولخوسه عورت
زاجسور لخوسه دیرنکی زاد یاش سن معناسنه سن ویاشلو اولانه بر زاد بر آمده دیرلر
ودول معناسنه دخی کلور زادمی زاد وبری زاد بکی وزادن لفظندن صیغه ماضی در که

اولور

اولورکه مصدر مقامنده استعمال اولنور توانست زاد ومیتوان زاد بکی وعربجه آزق
دیمک اولور توشه معناسنه فارسی شعرلرده چوق کلور وزیاده لفظندن صیغه ماضی
زادالله نعماکم بکی زادخوست اوکه یاشلو اوله اما بویلی اوزامیه ترکیجه موزه دیرلر
عربجه قصیع دیرلر واو رسم درمست ودوست قافیه سنده استعمال اولنور زادن طوغمق
وطوغرمق متعدی ولازم ایکی معنایه بله استعمال اولنور مستقبلیاتنده دال یا یه قلب اولنور
زاید وزاینده دینلور زار اکلیجی نالان معناسنه وادات اسم مکاندر که بر اسمک آخرنه
اولاشر اول یرده چوق اولدوغنه دلالت ایدر کلزار ولاله زار بکی زاری اکلادوناله
معناسنه زادیدن اکلمک نالیدن معناسنه ژاژ اکی طرفی بیله زاء عجمی ایله بر اوت آدیدر
عربجه غلیس وغلیص دیرلر ومصیارجالیده بردکنلو اوتدر تره دوغ ایدرلر صحرالرده
بتر دوا ییر اکثر یرلرده اکا کنکر دیرلر عسجدی ژاژ داری تو وهستند همی ژاژ خوران وین
عجب نیست که یا زند سوی ژاژ خزان وکلبتره سو زه دخی ژاژ دیرلر وجاج معناسنه دخی
روایت اولندی لبیبی پای وافراشته اینجا چنان تو زکعب بر ژاژها افراشتی بو معنایه
لغت هم طاء مهمله بابندن روایت اولندی وهم ژاء عجمی بابندن زاستر اول یکار قلت
دیمک اولور ز ان سو تر لفظندن تخفیف اولنمشدر مثلا بر کشی که بر یرده او ترمش اوله اکا
دیرلر که او رادن قلق واول یکارق اوتور یا دیجه دیرلر که از اینجا بر خیز وازان سو تر نشین
اسدی زمانی بیفتاد بیهوش وزای چو آمد بهش زاستر شد زجای بو شکوز ستاره بدیدم
بدیدم زمی بدل زاستر ماندم از حزی زاغ قرغه وقزغن عربیده وپارسیده مستعمل
لغتدر ویا یک کوشه سی شمس فخری بر بام قصر دولتش ار زاغ بکذرند شاهی دهد ز سایه نخود چون
همای زاغ ورنیر ویش کند ز سر دست امتحان نخاها هلا ز کمان فلک ز زاغ زاغ بیسه

الدقوغه زاغر اولنده زاء معجمه واخرنده راء مهمله ایله قورصوق حوصله معناسنه عنصری خوزند
ازانک بماند زما ملوک زمین نوا زبلیدی و مرداری پرکن زاغر زافر کومون دیدکلری
اوت کداغو قوخر کوکدلر و ترکلو بنلر ابو العباس ترسم کدر روز بکذرد و زاذبر رسد ورد خان
اب زافر بیاد مرا حکم بو لغتی هندو شاه نخجوانی زاء معجمه ایله نقل ایلدی واکثر ارباب لغت
راء مهمله ایله نقل ایلدیلر زاک قره بویه ولحو سه عورت تعریب ایدوب زاج دیرلر
زال قوجه و رستم جهانکیرک اتسی اذیدر زالو سلک علق معناسنه زاله اوج معنایه کلور اولا
چه که کوز و یای و یاز فصللرنده هوادن اوتلر اوسنده متولد اولور عربجه ندی دیرلر
ثانیا معیار جمالیده هوادن یاغندولوکه اکنی و اغجلری اورر حق بودر که قراغو دیدکلرندر
کوز فصللرنده صوقلغدن ظاهر اولور عربجه جلید دیرلر ثالثا بو زلم که افوق بلنه
بغلیوب انکا ایله صولر چکرلر زامیاد فرس ایلرنک یکرمی سکزنجی کونی زان اندن یک اولور
لفظ مرکب در زان سپس اندن صکره زانو دیز زاور زهره که مجال معناسنه استعمال
اولنور شمس فخری انک نه بود خلاف فرمانش انجم و آفتاب صراز او ورود کهای مکرسته
کاننده بیچاره کان ابی توشه کاندو بی زاوران زاوش عطارد آدیدر بعضلر دیدیلرکه
مشتری یلدوزیدر و هم سعد لرصفتلرقلری و سعد یرلرنده استعمال ایتدکلری بوکا دلالت
ایدر بو لغت بر واولا استعمال اولنور اتش قافیه سنده لطیفی خال او چون فلفلی بر اتش است
تا بجور شید احتراق زادش است وایکی واو لا استعمال اولنور مدهوش قافیه سنده شمس فخری
اکر نباشد عون تو در چنین وقتی بر اید از همه اهل جهان فغان و خروش بدرکه تو توسل همی کند
کیوان بمدحت تو تفاخر همی کند زاووش و رواش دخی دیرلر معاش وزنده ان شاء الله استشهادیله
مقامنده ذکر اولنه زاو لانه بو قاغو کباب ایاغنه اوررلر زاهری خوش تو قو عماره

تا بدیدا مدت امسال خط غالیه بوی غالیه خوار رشد و زاهری و عنبر خوار اهل لغت بو بیله
نقل ایلدیلر اما حق بودر که بر خوش قوقولو نسنه در زاییدن طوغرمق توقلید معناسنه
زبان دل لسان معناسنه زبان و زبانه اود یالکی زانک منحه سی و ضمه سی دخی جایزدر
و توقانک دیلنه دخی دیرلر و بو که بکزر نه وادیسه زبان بره بغایبراغی دیدکلری
اوت سکز لو بیراغ دخی دیرلر طبیبلر قاتنده لسان الحمل دیمکله معروفدر زیر بو قرو فوق
معناسنه زبر تنک بتقور قولاکی زبطانه توفک که صواش کوننده عدو یه اترلر زبکر
اوغلنجقلر او یونی در اوزدلرین بیله طولدررلر اکی یکادن یومروغیله اوررلر بو لغت
کافک ضمه سی ایله بیر و مر قافیه سنده استعمال اولنور اما کافک تخفیفی جایز شمس فخری بدخواه
تو را حال چه باشد کاکنون عفریت رش باشد و ابلیس خشن در بادیه مانده بر از خار و خسک
بی ناب و مه آب مانده و بی کفش و بی سر خورده و سر بجنبه دوران سیله داده زبرای
جرم بودن زبکر لطیفی کر کاف زند خصم دهان کرده بر از باد از دست حوادث زبکر قسمت او یاد
و تشدیدی دخی جایزدر منجیک کویی که منم مهتر بازار بعدها بس خورده ای مهتر
بازار زبکر زخ اکلدو زاری و ناله معناسنه شمس فخری بسی عذاب که کرد و فرد هد عدوش را
همیشه بر فلک هفتمین رسد زو زخ زخش ضم زاء معجمه و راء مهمله ایکی وجهله بدرویت
اولنوبدر پرتو و عکس نور معناسنه زدن اورمق ضرب معناسنه مستقبلانده نون زیاده
اولنور ذ ندو زننده دیرلر زدودن صیقل لمق مستقبلانده واو یرنه الف و یا کتورلر
زداید و زداینده دیرلر زر التون ذهب معناسنه و بیر معناسنه دخی کلور زال کیا آتسی
آدیدر که رستم جهانکیرک اتسی در شمس فخری تا کرد کیتی زکرد ش خورشید کاه باشد جوان و کاه هی زند
رستم عهد و زال سان باد ابنده بودر که نوازلی زر زرادشت ابراهیم ملتندن بر اولو حکیم

٨١

ادیدر لطیفی بهل آیین بوزین وزرادست بشرع احمد مختارده بیشت زراغن وزراغنک
قوملو یرکه فیر کدیرلر بهرآمی زمین زراغن بسختی چو سنک نه آرام کاه و نه آب وکیاه عسجدی
زمین زراغنک وراه درازش همه سنکلاخی وهمه شوره یکسر زراندود آلتون صوغنمش زربفت
آلتونله طوقنمش بیز زربافته لفظندن تخفیف اولنمشدر شمس فخری خروس دار سحر که دعا
خسرو کوشی که تاج لعل بری وقباچه زربفت کاه اولورکه وزن ضرورتندن تشدید ایله
استعمال اولنور اسدی بهر کاخ اندر همه آباد تفت شراعی ز دار دیبه زربفت طوقنمش
بیز اوددی وصف ایدر زرد صارو عرضه اطلاق اولنور زرداب صرو صو صدید معناسنه
زردچرده صرو شیین زردشت وزردهشت زرادشت معناسنه شمس فخری ببین
تا چون توان درملک او کرد حدیث مذهب بدزین وزردشت کاه اولورکه شعرلرده بر مقامده
کلورکه سنک بیشت اقتضا ایلر انک کبی یرلرده بعضلر تضعیف راء مکسوره ده زردشت یا اوقور
وبویله یا زرو بعضلر دالدن صکره برهاء مضمومه زیاده ایدوب زردهشت دیرلر اوقور
وبویله یا زرنه کم معیار جمالیده بو وجهله دخی لغت نقل اولنوبدر دقیقی تاویل کرد موبد ازمذهب
نفوشاکز زردهشت کفتست استاد بیش دانا زرساو آلتون اواعی زرفین قپو کوراکی
معیار جمالیده کلید کبی و مطلقا کلید حق بودر که بو لغت عربیده ثابتدر بعض حرفنی بعضنک
اوکنه تقدیم اولنمشدر اصلده زفرین ادی زرنک براغاجدر کوهی غایتده قتی درهر کز صنمی
بتمز اطون ایدرلر منجیک جنان بنالم اکر دوست دادمن ندهد که خاره خون شود اندر
شخ وزرنک زکال ولجه العجمیه طامو معناسنه دخی نقل اولنمشدر زرنه و زرنی زرنیخ زرو
سلک علق معناسنه زروه اوماج که آش بشورلر بیرلر زروغ الخرق دیدکلری علت
خواق معناسنه زروک وزرو سلک علق معناسنه زره معروف زریر براغاجدر

ترکیبه صرو اغاج دیرلر وبعضلر دیدیلر که زرده چوبدر واسدی طوسی وشمس فخری
بر صارو او تدر دیدیلر حق بودر که قاموسده اطلاق اولنور عنصری دل ودامن تنور
کرده وعذیر سرو لاله کنار کرد وزریر وبرقان علتنه دخی زرد دیرلر وهم معلولنه
دخی اطلاق اولنور زرین آلتونلودیمک اولور زیراکه یا رسیده یا ایله نون برا اسمک
اخرینه لاحق اولاشورا آدات نسبتدر کاه اولور کاف عجمی ایله لاحق اولور غمکینزو
نمکینز وسهمکینز کبی زشتن دیرلک یعنی یاسوز دخی لغتدر اسدی زکژی نشد
راست کارکسی بناموس زستن نشاید بسی زش هر لفظدر که جوابده استعمال اولنور رودکی
زش از و پاسخ دهم اندر جهان زش بینداز میان مردمان زشت چرکین قبیح معناسنه زشتی
صویوق عنصری نخستند وتاراج وزشتنش راباک کرفتند کشتنش را زشتیاد غیبت یعنی
برکمسنه وارد بجه کوتی آکمق رودکی بنوباز کرددعم عاشقی نکارا مکن این همه زشتیاد زغاد
اول ژنک وپاس وکوف که بر نمکین نسنه نکا او ززنده حاصل اولور مثلا بر نمکین بیرک
اوسنده یم بیتل صورت بغلر و بر پاش کویک او ززنده کف طوتر رودکی تشان زیر
زمین فرسوده کردی زمین داده بر ییشان بر زغار امو نعره واون معناسنه دخی
کلور شمس فخری جهان زعدل تو معمور وا ینست جنان که بر نیاید هر کز ز هیچ خانه زغاز
زغاره طار واتمکی بو شکوت رفیقان من با می نازونعمت منم ارزومند یکتا زغاره
ژغال ژاء عجمی ایله کومر فحم معناسنه زغبی شبله دیدکلری اوت که طبیبلر قاتنده
مزو دیمکله معروفدر زغرماش کوکک قرینده سی شمس فخری بردن فکند بجاروب
لاتذر کرد وز عدوش راز درخانه جهان چو حراش دمی که قاقم وسنجاب خسروی
دوزند چه قیمت آرد آنجا بکاه زغرماش زغن کوکج که بیلاق دخی دیرلر زغند

پارس آوازی بلکه هر بر بجیلرک اواز نه اطلاق اولنور بو لغت هر راء مهمله بابنده
روایت اولنمشدر زغنک ایچمرق علتی که طبیبلر قاتنده فواق دیمکله معروفدر
زفان دیل زبان و لسان معناسنه زفت حدن طشره بویک که کوبک و تصلق دخی دیرلر
شمس فخری بر وزیر رکابش چو اسب تازی جست مباش درره حکمش چو کار کاهل زفت
زفت کسر زا ایله قره صاقز زفت ضم زا ایله بخیل زفر چکنا اسدی زدش پهلوان بزر
برز فرتساتش از قفا بر دیگ رش بدر زکاب مرکب زا کاب لفظندن تخفیف اولنمشدر
شمس فخری حیات در ظلمات این زمان محقق شد که نوک خامه او جان همی دهد ز زکاب روکبکی
جز تلخ و تیره آب ندیدم بدان زمین حقا که هیچ باز ندانستم از زکاب زکاره زاء عجمی ایله
اونکوجوج معناسنه خسروانی تا روز بد بد آید اسایش ایام زین علت مکروه و ستمکاره زکاره
ژکال زاء عجمی ایله کوز زغال معناسنه زکام طوماغو علتی ژکس معاذ الله دیمک اولور
شمس فخری بی مهر و تو نباشد خورشید حاشا منه از حکم تو نتابد ایام سر ژکس ژکور زاء عجمی ایله
بخیل رودکی چرخ فلک هرگز پیدا نکرد چون تو یکی سفله و دون و ژکور ژکید ضم زاء
عجمی ایله یوشمق یعنی قاقماق غیظ معناسنه کسایی ای طبع ساز کار چه کردم مرترا چه بود
با من همی نسازد و دایم همی ژکی زلو سلک علق معناسنه زله اورق قوشی دیدکلری
بوجک که اورق دقتنده اشی و قتلرده او تردیرلرکه او ته او تدلکی پاریلوبا لکلی فارجه
چزد دیرلر رودکی بانک زله کرد خواهد کو کوش و ایچه نساید بکرما از خروش تو زند
او ای دونا یک بدست بانک دونا یکش چیدلز اونی هست ژلیغن قورقو ویرمک تهدید
معناسنه شمس فخری ایا شاهی که سلطان فلک را اکر قدرت کند روزی ژلیغن زتاب انتقام
سطوت تو کند یکبارکی ترک نشیمن زمخک از غر و ناکس کشتی که اصلا خیر المز زمستان

قش فصلی شتا معناسنه زمنج سکسک دیدکلری قوش که عاجزی دخی دیرلر زمدشب
زمی و زمین یر ارض معناسنه زن عورت امراءة معناسنه و زدن لفظندن صیغه
امردر که ترکیبلرده صفت دخی استعمال اولنور نای زن و ینبه زن بکی بلکه ادات در
چه معناسنه که اسمک آخرینه لاحق اولورانک فاعلنه و مباشرینه دلالت ایدر خشت زن
و دروغ زن بکی کرپجی و یلانجی معناسنه زنباره معروف زنبر کزکره که آنکله باتلق
طشیرلر زنبور آرو اسم عامدر جمیع آرولره اطلاق اولنور زنج اغجکو بکی اسدی زبالا
دو چیز از دل سنک سخت برون ناخته همچو زنج درخت دیگر ده از عنبر و زعفران بود نیز
ده از زنج کافور و هر کو نه چیز زنخ الک ذقن معناسنه زند ابراهیم پیغمبر علیه السلام
کوکدن اینن اون صحف دقیقی یکی زردشت و ارم ارزویست که پیشش زند را بر خوانم
زندباف بلبل شمس فخری کلبن جود شه ایران بیان مدح خوان بر وی تو همچو زندباف
زندبستا و زندستا و زندوستا صحفلر تفسیری او لکه لفظ اصلده زندباستا ادی باء صحیحله
ایکنجی لفظ اصلده زنداستا ادی بر سبیل تعداد او چنجی لفظ اصلده زند و استا ایدی
عطفله و یا خود زندبستا با ایله ثابت اولدقده نصکره بودلده خود با ایله و او ارسنده
تمام تبادل وارد زندکانی دیرلک معیشت معناسنه کلور و حیوة معناسنه دخی کلور
زندواف بلبل عنصری فزاینده شان خوبی از چه لاف سراینده شان از کلو زندواف
ژنده بیوک که قورقنج و مهیب اوله اسدی بر ان سان بزرک از دها کژدوپیل بیوباشی
او بدمر زنده پیل ژنده دیری ژنده زاء عجمی ایله خرقه معناسنه یعنی اسکمش و یرتلمش و
پاره لنمش عسجدی می پای لهفد بر سر خران باکون فراخ و کنده و ژنده کاخواجه سنایی دید
وقتی یکی یا اکنده زنده و زیر جامه ژنده زنک درت معنایه کلور اولا بر طایفه آدیدر که

ازبر

اکا نسبت ایدوب زنکی دیرلر انلرک اقلیمنه زنکبار دیرلر ثانیا چکرغو که بیکلر بلنه
وبالدرنه طقرلر او ترثا لثا کنشک اشغی را بعا پاس کدمرده وغیری نسلرده حاصل
اولور اما بو معناده عامه سوی عجمی ایله استعمال ایدر زنکبار بر اقلیم آدیدر اسدی روایت
ایدر جزایر چندک عجایبن بیان اندوکی یرده زنکبار دیدکلری بر یجرده رجمیع طاش وقیادر
اصلا اکین وغله اولمز دکز اچنده بر کونلک یولده بر طاغ واردر اول طاغده درلو درلو
یمشلر ونعمتلر واکینلر اولور ویلده بر کز الله تعالی امریله اول طاغ حرکت ایلر کناره کلور
زنکبار جماعتی قرشولرلر بر یللق ازوقلرین اول طاغدن جمع ایدرلر والعهدة علی الراوی
زنگلاله دکولجه که کوکدن یغر قار بکی زنگله چکراغو بر معروف اوازه در ژنگله
زاء عجمی ایله بقناق یعنی چتال طیناق که صغیرک وکیکک وکچینک وقیونک اولور ظلف معناسنه
زنویدن اولماق یعنی ایت وقورد وبونلره بکزرنه وارسه صخار اتمک زنویه ایتک
وقوردک اولماسی زنهار کلمه تنزیه دروعهده معناسنه وحوزه عصمت معناسنه دخی کلور
کمال اصفهانی زبان برادر تیغ تو وعده انکشت ولیکن از همه جان خواهد وآن همه زنهار انوری
دامن عمر تو از کرد اجل در عصمت پایه جاه تو ز آسیب فلک در زنهار زوا ندن ازو لفظندن
تخفیف اولنمشدر شعرلرده استعمال اولنور زوار زندانده محبوس اولنلره خدمت ایدن
شمس فخری متیم بجز شحنه را نوید نست خلاص اسیر جاه عنا را امید نست زوار زاوش
معناسنه در اورمزدی حس دانت را داده بهرام بخش تر ابهره کرده سعادت زاوش
بو بیت شاهد وصادقدر که مشتری یلدزیدر زیرا که سعد اکبردر عطارد مهتر جدر اورمزدی
خود فرس شاعرلرندندر اند سندن انا سندن اوکندوکی امتنه شود مشدد ژواغار
اوده طپان کافرلردن بر اولو امامک آدیدر شمس فخری زمین اهتمام او در اسلام
عجب

زنویه ایله اولونق وتشبیه العنقاء

عجب نبود ز ایمان زواغار زواله هرنسنه که طوب کبی یومری اوله ودس دکومی اوله
اوغلنجقلر انکی اولسون وکمان کوروهه یم الغم اولسون وخمیرز واله سی اولسون مجموعنه اطلاق
اولنور اکرچه ترکی دیلنده خمیرده شایع اولمشدر زوان دیل زبان دیرلر زفان دیرلر
زوان دیرلر باء واو وفا اراسنده تبادل واردر وهم دلوجه بغدایده اولور واود
یالکی زوان بن سکزلو بیراغی که بغایر اغی دخی دیرلر زواه بر طعامدر که زندان اهلی ایچون
ومحبوسلر ایچون بشوررلر شمس فخری عاصیان کردم ورافت اوکشت شفیع مجرمانرا
نعم وافر او داد زواه زوبین سیقغز وسکونک قصاجوغنه دخی دیرلر زود تیز سریع
معناسنه کاه اولور که آخرنده دالی حذف ایدرلر تخفیف ایچون احمد کرمانی کرزانک
برک جهل میری زو میرکه زندکی نکیری زور کوچ قوت معناسنه زور یوقاروزبر
دیرلر زور دیرلر وچکا معناسنه دخی کلور زبر وزفرد یرلر زوریم کوکلوک اکندرکی
کله بر بجه قبه یرلر زوش صرب وقتی کوکلودیک اولورا سدی یکی کوذکر بو رسیده وزوش
هنوز ش نکشته ست کل مشکبوش ژوشیدن زاء عجمی ایله ایکی معنایه کلور اوتلا صوو یا
سود ویا منی سزوب چیقا عسجدی تا مشک سیاه من سمن پوشیده هست خون جکرم
بدیده بر خود شیده ست شیری که بکوزکی لبم نوشیده ست اکنون ز بنا کوشم وبر زوشیدست
ثانیا آدمه طولشمق معناسنه کلور زوفرا جمجمه که دیدکلری اوت که بیان طورق اوتی
دخی دیرلر ژوله طورغای چکاوک معناسنه زاء عجمی بابنده در ژولیدن صاج بوزمق
ژولیده موی دیرلر اکا که صاچی بوزمش قارشمش اولمش اوله زوخ نوتله برخ ورخ
قافیه سنده سوجوق یعنی بغرسق طولدرمسی شمس فخری ابسحاق کز عدل او کس برخ
نیارد کرفتن ز کس یک برخ بجا لیست خصمش که نزدیک او چو لحم طیور رست اکنون زوخ واسدی

طوسی ترتیبندن الحلنور که بایله اوله هیچ قافیه‌سنده معروفی همی زار و زدی که خواجه اکرخوانی
بجز زویج نباشد خواهرش بخوانش بر زه یای کرشی و سجفی که قتنانه دیکرلر و کلمهٔ تحسین
زهی معناسنه اسدی چنانش کنم جونش کرده مر بزه که بپسندی و کوبی ازدل که زه زباب
سزهٔ دوماده من شیخ معناسنه زهار قاسق زهدان مذره رحم معناسنه زهراغو زهره اود
مراره معناسنه مجال معناسنه دخی استعمال اولنور نظامی زهره ندارم که ببوسم لبت تیر و
کمان دارد و ابروی تو زمش سزش اسم مصدر در زمیدن لفظندن اکثر بودر که جماعدن
کنایت اولنور اسدی هنرشان همینست که اندر کهن بگاه زمش مردم رایند بر زه لخا و زهلخا
اول سزو که بشماقجی وادلجی و سراج بوارالرنده ذکر لوغ بجه زیج دیرلر زه و زاد
ذل دش نسل معناسنه زهی کلمهٔ تحسین در زی کسر زا ایله اماله سز زستن لفظندن صیغه
امر در که بعضی ترکیبلرده صفت دخی استعمال اولنور لطیفی ای بزی کرک و مردم زیئه مرد خدای
مرد با دعوی و صورت مرد بود مرد باش زی اماله ایله یکندیک اولور سوی معناسنه اسدی
چو زی خوابکه شد بل نامدار بیامد چنانکه نگهبان بار که آمد فرستاده کاه شام زترد بهوزی
تودار دپیام ژی فتح زاء عجمی ایله صو جمع اولان چقور دیر آبگیر معناسنه رودکی ای انکه من از
عشق تو اندر جگر خویش آتش کده دارم صد و بر هر مژه ژی شمس فخری شاه ایام شیخ ابو
اسحاق ای کلاه تو رشک افسر کی اشک از چشم دشمنت دایم می براید چنانکه آب از ژی
ژیان هیبتلو پرتجیلر صفتنده استعمال اولنور شیر ژیان و ببر ژیان دیرلر زیب
بزک زینت معناسنه زیبا و زیبان بزکلو و یراشقلو شمس فخری جناب بادکهت را از دجام
ملوک زمانه خواست که نسبت کند بگاه کشان خرد شنیدش و انکار کرد این معنی که نیست
نسبت این در بکهکشان زیبان زیباشدن بزکلو و یراشقلو اولمق ژیبق سندک ژیوه

لفظنك

لفظنك تقریب اولنمشدر زبیدن یرشمق زیاد زیتک شغلی در ازاجق حرادتی وار در
اکرچوق قینده ویب بشوره لر اکیجی دره‌جده حارا اولور بعرقاب اچینده قینده لر قوبلیجه
خصوص فعلی اشلر بلکه اندن دخی یک اولور اکر شرابله بشوره لر و یا اکی سوجی بر باللغه بشوره لر
واغزین دیشک اوذرنده رترلر اغز سین ساکن ایده زیر اشغه تحت معناسنه زیردست
رعیت زیره کمون که طبیبلر قاتنده کموندیکلر و زیره دیمک ایله مشهور در اکثر اقلیملرده
اولور ایوسی کرماندن کلور زیغ یبان صوغانی سرکه اچنده اصلدلر اول سرکیه زیزی
دیرلر زیزفن بیچ اکده که هرکز بیتی بتمز زیستن درلمک حیوه و معیشت معناسنه مستقبلا تنده
سین حذف اولنور زید و زیده دیرلر زیغ حصیر که دوشنرلر ابو العباس زیغ باخان را
باوشی باخان نهند طبل زن را تنشا تدبر رود نواز اسدی زدرد خزان دردل باغ زیغ
هوا بسته از لشکر ماغ میغ زیغال قدح که آنکله شراب اچرلر رودکی شکفته لاله تو زیغال شکفان
که همی زبیش لاله بکف بر نهاده به زیغال تو لغت هم راء مهمله بابنده روایت اولنمشدی و هم زاء
معجمه بابنده و هم غین ایله روایت اولنمشدی و هم فا ایله زیف ادبسزلک کسایی که بر و زروسیم
عرضه کنم خویشتن را بکنت رادکنم تا بدین مکرو حیله زبدهم بر ره زیفش اوستادکنم زین
ایر سرج معناسنه و ازین لفظندن تخفیف ایدوب زین دیرلر شعرلرده چوق استعمال اولنور
زین پوش غاشیه زین سپس بو بندی صکره اسدی جز نام تو نازیم زین سپس بجویم
نراز ست بکبر یکبس زین کوهه ایر قاشی قره پوش معناسنه زینهار کلمهٔ تنزیه دینخ سعدی
زینهار از قرین بد زینهار وقنا ربنا عذاب النار وعهده و جوره عصمت معناسنه دخی کلور
انوری تا حشر منکشف نشود آفتاب اکر ایدبر بر سایه عدلت بز بنهاد زینهاری
خراج کذار اولان کافر ذمی معناسنه زیوار کوی یولی زیور بزک التونله و انجو ایله و قیمتلو

طاسلو یله اولسه ژیوه زاء عجمی ایله سدکه بوندن تعریب ایدوب زیبق دیرلر باب
حرف السین مع الجیم ساخراج که بر اقلیمدن بر پادشاهه کوندررلر شمس فخری
ملاذ داور اسلام شیخ ابو اسحاق • که هند و سند فرستد سوی جنابش ساو • ساییدن لفظندن
صیغهٔ امر و وصف ترکیبی مسک سا و عنبرسا و غالیه سا کبی سانکی و سانکینی بیوک قدح
که انکله طلوا ایچرلر عماره • چنین مخمورم بسانکی یاد او خورم روز یاد او نباشد حالی مرا ضمیر •
کمال اصفهانی • در روزه چو نیست دولی می نوشیدن • گل رایحه کارست چنین خندیدن • متحمل کاری
که وقت گل اندر پیش • قندیل بجای نانکینی دیدن ساج آبنوس اغجی اسدی • در و بام ان خانه
از عود ساج • نگار دیده پیوسته باساج و عاج ساجور ایت بوینه بغلدقلری اغج پارهسی که ترکیجه
کسنک دیرلر انوری • خصم بدبخت که کهف ملک هستم کس است • کر کند خدمت بمش جل باد و هم ساجور باد •
ساختن دزمک مستقبلا تنده خا زا ایله قلب اولنور سازد و سازند و سازنده دیرلر ساد
و ساده اری اولان نسنه و غیری جنسله بهم اولمش و قرشمش قفاسنده استعمال اولنور و اکر
نسنلرده استعمال اولنور و هم نقشلنمش معناسنه دخی کلور شمس فخری • برای کسوت خدام
درکهش خورشید • زچرخ کاه منقش طراز دوکه ساد • بو لفظ تعریب ایدوب ساذج
دیرلر تصور ساذج یعنی حکم ایله بهم اولمش ساده کردن ارتق یعنی غیریدن پاک ایلمک
سار صغرجق دیدکلری قرجه قوش که عربجه زرزور دیرلر سارا عنبر خاص و خالص که
غیری ایله مغشوش اولمشه در ظاهر بود رکه عمان ساحللرنده بر یرکه دیدرکه عنبرک ایوسی
انده بولنور سارخک اوزون ایکلو او یاز سارخ و سارغ و سارک اتکوکن دیدکلری
کچرجک قوشجغز حق بود رکه بلبل انواعندن در بهار موسمنده بلبل دیرلر بکر تلن و قیشده
اوتلوکن دیرلر لطیفی • صفای بینش کر می نماید از وخ • نباشد سار در نغمه چو سارخ • شمس فخری •

چو مرد فاضل بی سیم و زر کرسنه شود • چه بانک لقلق پیش چه نغمه سارک • لطیفی • زمین نبود
در هر کنج صد کنج • هوا پر نغمهای سار و سارخ • بو لقتلر شین معجمه ایله دخی روایت اولنور
ساروج بلجوکه تعریب ایدوب صاروج دیرلر ساز براغ و ساختن لفظندن صیغهٔ امر در
وصف ترکیبی کارساز و نغمهساز کبی سازاک دهلیز سازق چرا سازکار کاف عربی ایله
آلت معناسنه در سازگار کاف عجمی ایله موافق دیمکدر اولور سازیدن دزمک ساس لطیف و
قبیله ادیدر اول قبیلهنک اهللرنی جمع ایدوب ساسان دیرلر و ارباب تواریخ ایرانی زمین
تختنده پادشاه اولان عجم بکلرنی درت مرتبه اوزره قسمت ایتمشلر اولکی مرتبهسی ملوک
پیشدادان در ایکنجی مرتبهسی ملوک کیاندر اوچنجی مرتبهسی ملوک اشکانیاندر دردنجی مرتبهسی
ملوک ساسانیاندر سال ییل الف و نون ایله جمع اولندقده بر یا دخی زیاده ایدرلر سالیان دیرلر
کمال اصفهانی • ماه و خور و اختر بدهر بهم • ای خدای دار ممتع بهم ان همه را سالیان • سالار
معروف نظامی • سابقه سالار جهان قدم • مرسله پیوند کلوی قلم • ساله یاش سن معناسنه
سال خورده چوق یاش یاشمش سالخواه صاحب العدت عبارتدر سامان یون بی سامان
یونسز کمال اصفهانی • وقت آنست که دلم راکه بسامان کرده • کار دربادو از کرده پشیمان کرده •
و معیار جمالیده اشک اندازهسی و تصمیم سوزک نشانی شمس فخری • جهانکه بجبر و سامان بداز
وقایع دهر • ز سر کرفت بیمن عنایت سامان • و عقل معناسنه دخی کلور شیخ سعدی • کامران
ان دل که محبوبیش هست • بنکبخت ان سر که سامانیش نیست • سامونا او زاندن اوج قیش قدر
دیرلر که بر بوجق عزما در سان سفتش معناسنه نقل اولنذی و عادت و خوی معناسنه نقل
اولنذی حق بود رکه وجه و اعتبار معناسنه در که بر نسنک احوالنه ملاحظه اولنور اسدی •
ندارد جهان بر یکی سان شکیب • فرازیست پیش از بس هر نشیب • خواجه جانی • عقل کل را بسان ثانی

نردبان پایه سوی بام حواس ساو خراج اسدی شد اکنده نزدیکش از بار ساو و زر دیباج
زوسخن وجهل حرمکاو والتون اواغنه دخی دیرلر لطیفی کرم که یکی از جهان ساو باخود بری
زنغره و ساو و ساوید لفظندن صیغهٔ امر و وصف ترکیبی ساون وساوین کلور که ایچنه یق
و یدرک قورلو عربجه قفه دیرلر ساویدن دز بولمک واکلمک سایه کولکه سایدن دز بولمک
واکلمک و دخی برنسنه یی جه رتمک سیار اواتی متاع البیت معناسنه فرخی نهانه جوید برمال
خویش و نعمت و خویش کزین مراجه زخیره وزان مراجه سیار وماوراء النهر اقلیمنده منکنه که
ایچنده اوزم صقترلر سیار دیرلر جرخشت معناسنه شمس فخری برست ساغ کاله زباده صهبا
ندیده رنج قرابه بخورده زخم سیار لطیفی کجا یکدانه وپرورده یرنده که زیر پا نکرد اندر سیاری
بوبیتدن اکلنور که اول بیوک تکنه یکی ننه ایچنه اوزمی طولدررلر ایاغله چکنلر صقرلر یکی
شینا باد دیرلر اکا دخی سیار دیرلر وصبان که انک ایله اکینجیلر یر سوررلر شمس فخری برند
اهل دل از کشتزار نعمت تو حرز خرمن بی کاو و تخم و بوغ سیار سیار صیغهٔ امر در سپردن
لفظندن و بعض ترکیبلرده صفت دخی استعمال اولنور سپاری قریب اولن صیب سپاس منت
وشکر سپاسدار منتدار سپاسه لطف سباغ قاتق که عربجه صباغ دیرلر سپاه چری سپند چین
اغاج و باغ دیرلر و کندن صکره یرنده قلان ازاجق یمش شمس فخری حسود ساه راد ر باغ امید
نماندست از ثمر غیر از سپد چین سپر قلقان سپرجی ساد ملق عمارة با ماه سمرقند کز این سپرچی
رامستکر خوب اوربا نعمت چون قند سپردرک بیلق و دستارجه که اکلال یوزسلر رودکی
ای قبله خوبان من ای طرفه ری لب را بسپردرک بکن پاک زنی سپردن اصرلمق مستقبلا تنده
جایز که الف زیاده ایدوب سپارد و سپارنده دینیلر و جایز که الفسز سپرند و سپرنده
دیه لر حافظ ای غایب از نظر بجدا می سپارمت جانم بسوختن و زجان دوست دارمت

کمال اصفهانی ای بزرکی که چو من راه مدیحت سپرم همه بر شارع اقبال بود رهگذرم سپرز
طلاق طحال معناسنه سپرغم و سپرهم فسلکن که ریحان دیمکله معروفدر حقیقتده جمیع خوش
قوقولو اوتلره دیدرلر سپهر تامرد و دکی محسنو کن سپهر کاران جهان دکر زین پیش انک
کند مرک عمر تو سپهر سبز یشل عارضه اطلاق اولنور معروضه اطلاق اولنور سبز رنک
و قباء سبز یکی سبزه چمن سپست یونجه سپستان بر معروف دارو در که طبیبلر
اطباء الکلب دخی دیرلر اصلده سرپستان ایدی کثرة استعماله تخفیف اولندی سبک یینی خفیف
معناسنه سبک کذار اسکذار معناسنه در که الف بابنده شرح اولندی لطیفی ناکهان سبک کذار
رسید که زایران سپاه کشت بدید سبلت بیق بروت معناسنه سپنج آرام ایده جک
یر سپنج دن ترکیب اولنوب اسم واحد قلنمشدر شعراد نیا مدتی بیش کون واوج کون دیو
تعبیر ایدرلر بر کون کلد و کلک و بر کون کیتد و کلک و بر کون دخی طورد و غک مجموع اوچ کون اولور
وجون طوردو غکده اقامتک کونی اوچ کون اعتبار اولنه بیش کون اولور سپند و سپندان
یوزرلک حرمل معناسنه که یر مرکوز دکمک ایچیند تسواید لر شمس فخری دفع عین الکمال ملک
سوخته چرخ از مجره سپند سپندان تخ اسبتان دیدکلری اجی اوت که حرف انواعند ندر سپندان خرد
خردل سیکور اپتاو زمی که اطبا قتندی عنب الثعلب دیرلر سبو سنکل و دستی سبوختن
سجمق غرز معناسنه مستقبلا تنده خاز ایه ابدال اولنور سبوزند و سبوزنده دینلور
سپوس کپک نخاله معناسنه سپوسه قوتاق که باشده اولور طبیبلر قاتنده خزاز دیمکله
معروفدر و بجقو اغز ندن اون بکچدو کلانه دخی دیرلر سپه چری سپاه لفظندن
تخفیف اولنمشدر سپهبد و سپهدار چری باشی سپهر فلک فرخی کرد جهان بکشتی شاها
مکر سپهری دهر کسی رسیدی شاها مکر قضایی سپهسالار چری باشی سپه کش چری چکجی

اسدی سپهر اکه چون او سپه کش بود چه بیش آب در یا چه آتش بود سپیداق عارضه
اطلاق اولنور معروضه اطلاق اولنور مرد سپید روی و اسب سپید بکی سپیداب
اسفیداج آشی که طب کتابلرنده بیان اولنمشدر سپیدار قواق اغاجی سپیده اسفیداج سپیده
بیاض معناسنه در که بر یرده مقابلی ایله معادل اولور مثلا کوزک اغنه سپیده قراسنه
سیاه دیرلر و یرده نک صاروسنه زرده و اغنه سپیده دیرلر سپیده دم طاک یری
اغردغی وقت ظهیر فاریابی سپیده دم که شدم محرم سرای سرور شنیدم آیت توبوا الی الله از لب
حور ستا ستودن لفظندن صیغهٔ امر و وصف ترکیبی خودستا و ثناستا بکی و اسم مصدر
دخی استعمال اولنور مدح معناسنه رودکی چه کرمن همیشه ستا کوی باشم ستام نباشد نکو
جز بنام مد ستا استا لفظندن تخفیفدر اولنمشدر ضمله و کسرله دخی روایت اولندی ستاره یلدز
و اولکه درلو درلو زینتلرله و شرابلرله و جواهرلرله تزیین ایدرلر و اوک سقفنه طوترلر امرا
و سلاطین قزلرینک جهازلرنده در اسدی بری روی ریدن هزار و چل ستاره صد و کوس
زرین چهل ستارجه آتش و ستاره آتش اود قوغی شراره معناسنه ستاغ قصر اولان دشی
و معیار جالیده ایر سزات شمس فخری هنکام بخشش از کرم بی دریغ خویش زر بدره
جامه خزمه بحلهٔ دهد ستاغ ستاک اغاجک اوغلدرغی که دبندن چیقر شاعر من بسیاک
از ستاک بیدکم با تو مروز جفت سبزه منم شمس فخری با داز عدل او بخنبانند برک کل راسحر
ستاک بو لغت هم سین مهمله بابنده روایت اولندی و هم شین معجمه بابنده ستام نقاشی
ایدا اما اسدی طوسی روایتنده و شمس فخری نقلنده ایرک الوندن و کومشدن اولانکه خی
فرخی در زمان سوی او فرستادی دخش با زین خسروی و ستام ستان ارقه سی اوزره چلق
قوین یتان رودکی یاد کن زیرت اندرون تن شوی تو بروخوار و حوابنیده ستان

شمس فخری زعدل تست که با این همه رزه نفرة بباغ نرکس سرمست خفته است ستان وستدن
لفظندن صیغهٔ امر در و وصف ترکیبی دلستان و یارستان بکی و ادات اسم مکاندرکه
بر اسمک آخرنه اولاشور اول یرده چوق اولدوغنه دلالت ایدر کلستان و درختستان بکی
ستانه تکل کوزی لطیفی دل عارف ستانه هزیست دا بهای معارفش ثمر ست ستاوند
درک اوسته یاپلمش یوجه یای اوی لطیفی بسیمین ستون یک ستاوند دید معلی و لیکن
ولی نابدید ستایش اکنش اسم مصدر در ستودن لفظندن ستایشگاه قصیده ده
تشبیبدن مدحه انتقال ایدجک یر عنصری بنام کنیت آراسته باد ستایشگاه شعر و خطبه
تا حشر ستبر یوغن و قالک ستدن الق مستقبلاتنده الف و نون زیاده اولنور ستاند و
ستانده دینلور ستربانک بر قوش آدیدر اصلده ستور بانکادی کثرت استعمالله واوی
تخفیف اولندی ستردن یولمک تحلیق معناسنه سترک بو یکده یکا اولور بیوک ایله بزرک آراسنده
فرق بودرکه بزرک عامدر جثسه ده بیوک اولانه دیرلر مرتبه ده بیوک اولانه دیرلر
و یاشده بیوک اولانه دیرلر سترک خاصدر انجق جثسه ده بیوک اولانه دیرلر بیوک ایله
بزرک آراسنده فرق سابقا شرح اولندی سترنکا سترنک معناسنه در شمس فخری ز شوق
انک بعهد شهر تو یاشند هزار طفل بزاید بهر سترنک سترون قصر اولان دشی قسرنده یوک
اولمیه و دیرلرکه عقیم اولان دشی که هرکز طغور میه انوری ز ابندکی خاط آبستن چه سود
چون از نتیجهٔ خلف اینجا سترونم ستک بیلی انجه باریک میان معناسنه ستل اوتر بیش
خورد معناسنه ستم ظلم ستناوند درک اوسته یاپلمش یوجه یای اوی طیان جهان
جای بقا نیست یا سالی یکدار بایوان چه بری رنج و بکاخ و ستناوند کاه اولور که تخفیف
ایدوب اولکی نونی حذف ایدرلر نته کم انتها دایله ذکر اولندی ستنبه قوی و ظهور لو فردوسی

ازایرانیان بدلهم کینه خواه دلیر وستنبه بهر رزمگاه **ستواوج** قت **ستوجه** الجه کز کن
دیدکلری قوشجوغزه دیرلر **ستودان** سلهٔ قبر معناسنه اسدی چنین گفت کابن حصن جای
نکوست ستودان فرخ سیامک روست اسدی طوسی بو بیتده سله معناسنه استعمال ایلدی
زیراکه سیامک کندو زماننده پاک دینلردن نقل اولنبدر اما متخیلده کافر سله سدر
دیو تخصیص ایلدی وهم معیار جمالیده دخی شمس فخری کافر سله سنه تخصیص ایدوب
بو بیتی انشا ایلدی بکین سد کانش هرکه جان داد بنا شد جای او عزاز ستودان **ستودن**
اوکمک مدح معناسنه مستقبلاتنده واو یرنه الف ویا کلور ستاید وستاینده دیرلر **ستور**
طوار اسم عامدر جمیع چارپایه اطلاق اولنور **ستوراب** طبق علتی که طوارک طینغنده بلوردر
ستون دیرک عماد معناسنه **ستوه** سرکردان وعاجز قلان کمسه لطیفی چو کرد دبر باز
چیره خروه بمالد بجنکالش آخر ستوه گاه اولورکه واوی تخفیف ایدوب ستهٔ دخی دیرلر **ستی**
پولاد بکی برقتی دمور درصوی کند ویحکر ستا بوردان دخی دیرلر بوشکو زمین چون
ستی بینی وآب رود نکیرد قرار و نیاید فرود ومعیار جمالیده شمس فخری سکو اوجنه وعصا
اوجنه بر کندکلری دمور در دیو نقل ایلدی و بو بیتی انشا ایلدی شاه ایام و شیخ ابو اسحاق
ای کلاه تو رشک افسر کی اشک از چشم دشمنت دایم میترابد چنانک آب از زی ابدر حلق
بدسکالانت عجب است ار نمی شود چو ستی بو لغت دخی نونله روایت اولنبدر **ستیخ**
طوغرو اولان نسنه فردوسی خم اور دبهشت وستان ستیخ سراپرده بر کند ممتاد میخ
شمس فخری ببسعی تیغ بو دفعهٔ دین مسیک ازان که هست معدلتش چون سنان قوی وستیخ
ستیر التی بوجق درهم استیر لفظندن تخفیف اولنمشدر شمس فخری پادشاهی که پیش تمکینش
هیکل قاف نیست نیم ستیر **ستیز** ستیزیدن لفظندن صیغهٔ امر ووصف ترکیبی واسم مصدر

دخی

دخی استعمال اولنور جدل معناسنه لطیفی ای بکبر پلنک وخوک ستیز این ستیز و بکبرت
بجه چیز **ستیزه** جدل ایدن کمسنه که اونکو دیرلر لطیفی ستیز از چه وصف بدست از حسد
ستیزه بمقصود خود می رسد **ستیژه** ژاء عجمی ایله ماسوره که جلاهلرک آلتلرندندر تعریب
ایدوب استیج دیرلر **ستیزیدن** جدل اتمک **ستیغ** طوغرو اولان نسنه بو لغت هم غینله وهم
خایله روایت اولندی شمس فخری همچو کوه خزینه کوهر چه غم از هست بر قرار هم تیغ
همچو سرو ورز هر شراداد مسهر از وکشاده دست و ستیغ و طاغ باشنه دخی دیرلر **ستیم**
قانلو اریک یعنی جراحت ایچنده اریکه دوغش قان رودکی کفت مزدا و بنشم اورا بیش تو
خودبیا ببهم ستیم از دیش تو معروفی بخلد دل که من از فرقت تو یاد کنم خیزد جراحت که
بدو باز خورد ذکرم ستیم ومعیار جمالیده اول جراحتک آدیدر که نضج بولمش اوله وقانی ایرکه
دونمش اوله شمس فخری بس که پیوسته ریم ریود خصم کشت چشم عدوش همچو ستیم بو لغت
هم سین مهمله با بنده وهم معجمه با بندن روایت اولندی **ستیهیدن** اونکولنمک یعنی جدل
اتمک **سخت** قتی **سختن** طرتمق وزن معناسنه اسدی ازآهو سخن پاک و برد خته کوی
ترازو خرد سازش و سخته کوی **سختو** کیبا **سخره** اجرتسز ایکان اشلنان ایش که اونمغد
ویا بکلر یساغیجه اشلرلر **سختش** اسکی کهنه معناسنه اولی سین مهمله وسین معجمه ایله ایکی وجهله
بیله روایت اولنبدر **سخن** سوز فتح خایله تن قافیه سنده استعمال اولنور اسدی بسا جایها
کفته اند این سخن بکن نیکی انکه بدر یا فکن وهم ضم خایله کهن قافیه سنده استعمال اولنور
نظامی فاتحهٔ فکرت ختم سخن نام خدایست بر وختم کن **سخن آفرین** سزا پر شدر جی
یعنی هر سوزی کماللده ویرنده سویلیجی بلیغ معناسنه **سخن چین** قوجی نمام معناسنه
سخن اور سوز اهلی اولن کمسنه که سوزی خوش وجهله ادا ایدر فصیح معناسنه **سخیف**

بو ن احمق معناسنه سد یوز مائة معناسنه اصل لغت سین ایله در صاد ایله صد دیدکلری تغلیطات
عوام قبیلندندر زیرا که صاد فرس دیلنده از استعمال اولنور سدره طغور جین اوینی
اصلده سه دره ایدی که هر طرفنده اوچ خط جزءلر ترکیب اولنوب ارایردن هاء
علامت حذف اولندی متصل یازیلوب لفظ واحد قلندی کاه اولور که کثرة استعمالله
دالی ساکن تلفظ ایدرلر سُدره ضم سین ایله قباجه که عربلر تعریب و تغلیط ایدوب صُدره
دیرلر و یاخود اصل عربی در فرس دیلنه نقل اولندقده نصکره عادتلرینه مناسب ترقیق ایدیلر
سدکیس انکم سغمال قوس قزح معناسنه ابو المؤید میغ مانند بنبه ست بهمی‌اندر نداف هست
سدکیس درو نه که بدو بنبه زنند سده سیاکیچه سی که ترسالر اوده تعریب ایدوب
سذق دیرلر سراب بر اوت اد یدر طبیبلر قاتنده معلومدر سرباش راس معناسنه
واوچ معناسنه دخی کلور سُر ضم سین ایله آیق قبیدر که قیلدن و ایپدن اورلر بعض اقالیمده
کیرلر سمس فخری در بادیه مانده بی از خار وخسک نه نان و نه آب و مانده کفش و نه سُر
و برنج سو جسی لبیبی کفت بخوردم کز مردرد کرفتم شکم سر کشیدم دود دم مست شدم ناکهان
سراب اولکه بادیه لرده وصحرالرده اویله و قتلرنده صو بکی کمدیر بوز جوق یرلرده کنشک
پرتوندن بو صورتی بغلر ایراقدن ایله کورینر سراچه حجره و بر سبیل استعاره غیری یرلرده
دخی استعمال اولنور مضاف الیه اولن اسمه نظر معنی ملاحظه اولنمق کرک سراچه ماه و سراچه
آفتاب کبی سراسر بشدن نهایه واوجدن اوجه سراغوش بر نکب که عورتلر باشلرینه اورترلر
واوجنی ارقلرندن اشغه صرقدرلر سرای پادشاهلرک و دولتلولرک اولری که محوطه
وصفه سی وچار طاقی و ثابجانلری و اتاغلری و قدمکاهلری و اوجندن نه وار ایسه
کلنی و یا اکثرنی جامع اوله سرایدن ایرلمق تغنی معناسنه سُرب قورشون ضم رایله جنب

وزسله

استعمال اولنور و سکون را ایله ترب وزننده دخی استعمال اولنور سرپاس چوماق شمس فخری
کجا بر آرد سر دشمنش که پیوسته زراه کینه زند چرخ بر سرش سرپاس سرپایان اولکه تولغانک
التنه کیمک ایچون تولغا بکی بزدیکر لر عربجه مغفر دیرلر تولغایه بیغمه دیرلر شاعرلر اکثر بودرکه
مغفر لفظنی تولغه مقامنده استعمال ایدرلر دقیقی نه زآهن درغ بایستی نه دلدل بزم
شاه کردان عمرو عنتر که او رفتی بجای حیدر کرد نه سرپایش بایستی نه مغفر واسدی
طوسی عامه معناسنه نقل ایلدی و مصیار جالیده دستارچه معناسنه نقل اولندی
سمس فخری من ان نیم که دهم آب روی خود برباد ای درهم و دینار وطاق و سرپایان سرابسر
برابر سرت اکیرد یدکلری اوت و دیرلر که اکین که بغدای وار ایسه بجلد کدنصکره ترلسنده
قلان اکین بلدرنه دیرلر سرتاسر و سرتسر بشدن بشه دک واوجدن اوجه دک سرچیک
باش اولان نکسنه که غیری لرک اوسته سرهنک و حواله در انلرک اوزرینه بورت سعدی عنصری
ای بر سر خوبان جهان بر سرچیک بیش دهنت ذره نماید خرچیک فوالاوی ای بر همه تحکان
کیتی سرچیک کون تو فراختر زسیصد خرچیک بولغتی یا ایله روایت ایلدیلر بنک و جنک قافیه سنده
و بو نلره دخی ظاهر در چری باشی معناسنه منجیک ای تو چو شوخی بشکنی سر سرچنک وی تو
چو چوبی که همچو موم کنی سنک سرخ قزل عارضه اطلاق اولنور و معروضه اطلاق اولنور
رنک سرخ و سرخ رنک بکی سرخاب انقد دیدکلری قوش و تبریز شهرنده بر تفرجکاه مکانک
آدیدر سرخاره باش طراغی سرخباد یلا بحی علتی که طبیبلر قتنده حمره دیو معروفدر
سرخ چنک بورنی قیزل سرچه عربجه نغر دیرلر سرخوژه قزه موق علتی که شبور انواعندندر
طبیبلر قاتنده حصبه دیمکله معروفدر سرخش ایرلنو دیدکلری اوت که قزل اوق وطوکوز
اوتی دخی دیرلر ایکی درلو اولور ارککلو دشلو اولور سرخار باشی قزل سرچه که غرنجه

حمره دیرلر سرخست غلط عامه قبیلندندر اصلده سرخشک ایدی مراة ولایتنده
سکود اغاجنه یغرکاه اولورکه ابرا توبله بوغزلر استعمال ایلکسنه ویررلر هم غدا اولور وهم
دوا اولور بغایت منفعتلیدر سرخک قزلجق کدرو قال دخی دیرلر وبعض اقلیملرده کرن
دیرلر سرد صوق برد معناسنه سرداب وسردابه یر التنده صوصودجاق او سرده کیج
ایرتمش یمش سرده سیر هواسی صوق اولن شهر که عربجه صرود دیرلر سرزنغن باشه قاقمق اسم
مصدردر توبیخ معناسنه سرسام اول مرضدر که دماغک پردهسی شیشر صامرصامور ایلر سرش
بر نجک که عورتلر بوینلر بزطولرلر مقنعه معناسنه سرخاش خروج اغاجی شمس تجری مبرای
سقف بقایش فلک فرس بدوام فکند وکرد بدان راست از ابد سرخاش سرشت طبیعت
وسرشتن لفظندن صیغه ماضی سرشتن یوغرمق مستقبلاتنده یا زیاده اولنور سرپشند
وسرپشنده دیرلر سرشک کوزیاغی اشک معناسنه وازاد درخت اغاجی که قزلغه مایل اق
اق کللری اولور واکثره بکی اگجه یمشی اولور واودقوغی شراره معناسنه وبوسبیل استعاره یغمور
قطرهلرنده دخی استعمال اولنور کویاکه بلوردک کوزی یاشیدر مجموع معنالرنده فتح رایله در
اشک ورشک قافیهسنده استعمال اولنور سرطاق اولکه عامه تحریف ایدوب چرداق دیرلر
سرغین سورنا انواعندندر بوینزدن دوزب چلرلر اسدی زهرسو جکی کوبن زرین
زدندو وسرنای رویین وسرغین زدند سرفسرف بلیمه دیدکلری اکسرک علته اطلاق
اولورعلیله اطلاق اولنور لطیفی زسرما سرف سرف افتادم اینجا علاج سرفه سرفم
کن بجامه سرفه اکسرک سعال معناسنه سرفیدن اوکسرمک سرکش باش چکجی سرکشته
باشی چوزنش سرکین ترس که کمره دخی دیرلر تعریب ایدوب سرقین دیرلر سرکین کردان
طلکوزبلان قوردی جعل معناسنه سرهم تجمع یدکلری آجی اوت سرما صوق وقت سرموزه

آدک

ادکاوزرنه کیدکلری بشمق بکی نسنه که بربیره وارجق آنی جیقررلر وپاک ادک ایله اوتوررلر
سرمه سرکن دیدکلری اوت که تعریب ایدوب سرمق دیرلر حق بوددر که سرمق سرکین دکلدر
سرنا بوزا اورمق اوینی که بعض یرلرده اکا سرنسله اوینی دیرلر سرنا ضم سینله اولکه
چلرلر عامه تحریف ایدوب ضرنا دیرلر سرنجام صوک اوجی دیمک اولور حافظ
بهست نیست جان ضمیر خوش دل باش که بنیست سرنجام هر کمال که هست سربند
الکلیج دیدکلری اوت که صرمشق جنسندندر که کوکی وبپراغی اولمز تخمی اولور اغاجه
طولشور رقور ور طبیبلر قاتنده اکشوث دیمکله معروفدر وکود تنجیلر کلبغدمسی که
عربجه بشغوبیة دیرلر بولغتده رانک فتحهسی وکسرهسی جایزدر وسربند فتح رایله اعلا
رجالدندر اسدی بنداو رایکی بود نامش سرند که زحمش زبولادی کردی برند سرنک
سرکین دیدکلری اوت وسرنکیدن لفظندن صیغه امر ووصف ترکیبی واسم مصدر
رانک فتحهسی وکسرهسی جایزدر سرنکیدن برچولشمق یعنی سوزله مقابله اولوب بربره
طولشمق ایدشمک سرو بیوز مزوقافیهسنده استعمال ایدرلر سروا یلان سوزو یلان
قصه اورمزدی چند کنی وعده دروغ همی چند چند فروشی توخیره بامن سروانمی قمری
علو بایه قدرش ازان بلندترست که فکر همومی اندران کمند سروا سرواز بستی آجوق
سرود ایرخنیا وغنا معناسنه سرود کفتن یرلق تعنی معناسنه سرور باش کتی سروش
فرشته وفرس ایلرنک اون یدنجی کونی سرون اوجه سره فتح سینله کجر اقچه وهرنسنهنک
مقبولی وطاغ باشنده طاریول عقبه معناسنه سره ضم سینله بر نوع ایو قمید رقیلدن
وایبتدن اوررلر وبعضلر سلبر در دیدیلر سرهنک اولکه غیر بلرک اوسته حواله اولر
یورت سوره جری باشلرینه ویایه بشلرینه وایش اوزرنه طورب ایرغاد اشلدلره ویول بلرک

امثالی کسنلره اطلاق اولنور سریر فتح سینله لفظ عربیدر تخت معناسنه وصلاجه اغاجه
دخی دیرلر میت اوزرنده اولمیجق میت اوزرنده اولجق اران دیرلر سرایر کسر سینله لفظ
فارسیدر انکم سمال قوس قوزح معناسنهدر سریش سراغوش معناسنهدر سراش کسر
سینله اولکه عامه تحریف ایدوب چریش دیرلر سرشتم یلم که طوتغال دخی دیرلر سرین
اوجه سرون دیرلر سرین دیرلر سرهین یدلق سرو دکنتی معناسنه سزا لایق
سزاوار لایقلو سزیدن لایق اولمق سست کمکشک ضعیف معناسنه سست اندام بلوچ
سطل صوصق که بیکارلرده آنکله صوایچرلر و حماملرده طوتلن طاسه دخی اطلاق اولنور
وسایسلرکرات صوردقلری قابه دخی دیرلر بو جمله اغاجدن اولسون و دمردن اولسون
وبقردن وبوکه بکزردن نه وار ایسه مطلقا سعتر کوبکو اوتی که کلکوك داخی دیرلر بخیه
درلو اولور سغتری زنجی عورت سغ فتح سینله بر درلو یابودر که اوی اوباعزلن
بیرلر عربجه ازج دیرلر سغ ضم سینله دمر کو بریون معناسنه طبیبلر قاتنده قوباد دیکله
معروفدر سغد بخارا توابعندن بریرکادیدر تدبیراهلی یرلرا کا نسبت اولنور بیر
سغدی دیرلر نتهکم عربله بخدا اقلیمنه نسبت اولنور شیخ بخدی دیرلر فردوسی بهومان
چنین کفت دهقان سغد که برنا ید از خانه با زجغد اسدی شد از ناله ان پیر سغدی
بجوش که نالش بخاری برآرد خروش خنک مراد در سغده حاضر و مهیا معناسنه لطیفی
چشم بکنا وسغده باش شها که بسی کار ناکهان آید سغدی بر نوع قلیه در که عربجه بقیله
دیرلر سغر اوزون تولو کربلی تسی معناسنه غین معجمه ایله و کاف عجمی ایله ایکی وجهله ایراد
لغتدر سغال سغسی و قوزک و فندوغك و بادامك قبوغی سغالیز سغسیدن اولان قنبجی
سفت فتح سینله نفت ورفت قافیه سنده محکم وثیق معناسنه کلور فردوسی قدس الله سره

نکه کرد رستم بدان سرفراز بدان سفت چنک ورکاب دراز سفت ضم سینله اومزه دیکی
کمی تاجدار آفرین کرد و کفت که زور اینچنین باید و یال و سفت وسفتن لفظندن صیغه
ماضی سفتن دلمك ثقب معناسنه مستقبلا شده فاینه نون و یاکتوبدر سنبد و سنبد
سفته صیغه اسم مفعولدر دلنمش دیمك اولور و اول نسنه که بریردن بریره کسملك کندرلر
شمس فخری شهنشاهی که بهر خدمت او همیشه بشت کرده و نخته باشد زمرد داسوی یاوت
دعای دولت او سفته باشد سنج وسنجه دوکلك ماوراءالنهر اقلیمنده یرلر وایچنی اویرلر
وانکله شراب ایچرلر ابوالمثل نقل ماخوشه انکور بد و ساغ سنج بلبل و صلصل رامشکر وبر دست عصیر
شمس فخری ستم را سرزنش میکرد عدلش که خورد ست از فلان پالین یک سنج سفله کسر
سینله وسکون فا ایله سفل لفظندن تخفیف وتصرف اولنمشدر قاعده عربیت اوزرنه
عربی لغتدر فارسیده شایع اولمشدر بد کوهر دون اولنلره دیرلر سفنذ یوزرلك
حرمك معناسنه در سفید اق عارضه اطلاق اولنور و صعوضه اطلاق اولنور رنك
سفید و سفید رنك بکی سفیداب اسفیداج سپیداب معناسنه سفید باد برانغ دیدر
تعریب ایدوب اسفیداج دیرلر سقط هر نسنه که خراب و تنك ایتلو اوله فارسیده
وترکیده مستعمل لغتدر سقمونیا محموده دیدکلری دارو معروف سقنقور قوم
بالغی که جماعه قوت ویرمکیچون استعمال ایدرلر و دیرلر که طوغورجق قورده قلسه سقنقور
اولور سك ایت سك ضم سینله بر نوع دارو در خوش قوقولو ایلجك تازه سندن عصاره
طوترلر و عادتلرندن در که مشك دخی قترلر سك مشك دیرلر و بعضلر ایکی
مسك در یسنه طولدررلر اندن خوش قوقو طوتر سك جلود دیرلر بعضلر سکی صوبه
اصلرلر ایکی انکله بوغزرلر سك الماد دیرلر بعضلر مسکدرسنی معرّ اصله اواجق طوغررلر

دامكلي بوغور دلر سك اكراش ديرلر سك اصلي بولنمسه جازويله خرما قورو غي عصاره سندن
جعلي سك دوزرلر انك ايشين اشلر سكز كسر سينله سركه اسدي بهر سوسك وترش ودارو ي تيز
بريزند تا زود كيرد كر يز سكابي قوندز ديدكلري جانور كه صواستي در سكاجه خرتلبوز كه
جبدوس دخي ديرلر سكار آهنج تنوردن اتمك چيقارجق چنكال سكاردو ديديلر كه جورك
اديدرو ديديلر كه بوغاجه ديدكلري اتمك كه كعك نوكولة ايجنده بشور لر عربجه مليل ديرلر
حق بودر كه سكار واول اتمكدر كه بر چقوري قزدرلر اوديقوب قزدوررلر اودني كيدرب
خمير طولدررلر پشراتمك اولور اول اتمكه عربجه خبزه وطلمه ومليل ديرلر واول چقوره مله
ديرلر سكاله ايت بوقي سمس فخري براي ديده اعداي خسرو بود مريخ دركف راسكاله
براي ريش خصمش ميكند راست دعاكو مربمي خوب از سكاله سكاليدن صوضماق خيرده وشرده
استعمال اولنور انوري چون فلك سكالدت چرنيكو بي بد سكالت را بدي كو ميسكال
سكبا اكشي اش كه تعريب ايدوب سكباج ديرلر سكي ابا لفظندن تخفيف اولنمشدر
وهم سكبا دخي ديرلر سكبينه خيارشكللو براوتنك بسي دراوتنك طب كتابلرنده منفعتي
منقول دكلدر اما بسي ملطف وحلاوسخن درجق دي لو منفعتلري واردر تعريب ايدوب
سكبينج ديرلر سكر كاف عجمي ايله بر نوع اوزم نو لو كريدر غين معجمه ايله دخي كاف عجمي
بدلنده منقول ومروي لغتدر سكز فيدن طاراسر جمك عثور معنانه سكره معروفدر
لجرك جنا قدن عبارتدر تعريب ايدوب سكرجه ديرلر واوزانده دخي استعمال اولنور سكرجه
صغيره اوج وقيه در سكرجه كبير طوقوز وقيه در وسكرجه مطلقه التي استاررو دخي بر استار
ربعيدر سكشار بر نوع مخلوقدر ايت بشلو واياغ اغزلو وغول يوزلو وكچي قيللو وطكوز
اذلو وفيل قولغلو ويوزلري صرو وكوده لري جوبت زنكنده قالعز جزيره سنده اولورلر

بيت

بيت شكفت خداوند چرخ بلند بكيتي كه داند شمردن كه چند سكالاني سكابي معنانه در
سكم چرغزد كه اسكي حاملرده واو جقلرده كيجه لرايرتيادك او تر شكبين دخي ديرلر وطبيبلر قنفذ
ابن وردان ديدك ايله معروفدر سكندر براويون آديدر كه عربجه جي جعل ديرلر بر دكرمي
دايره چزرلر اوزر نسنده برسي طورر دايره نك طشره سندن چپ چوره طوروررلر او تاده
طوراني اورلر واوتده طورن دايره دن چقمز سوزين هر قنغي سي دير سه انك يرينه دايره
ايچنه كيردر سكنكور ايت اوزمي ديدكلري اوت كه طبيبلر قاتنده عنب الثعلب ديرلر سكنه
بر نوع اوزم تو لو كريدر اسدي كه نامش بسوي دريچون كشتي يكي سكنه خوانند وديكر تشني
سكينريين چيموق يعني ات وقتر ايكي اوك ايقليرين بوقار وقلدرمق قوص معنانه شل ضم سينله
اوكين شش معنانه سل كسر سينله انجه اغري ديدكلري علت كه باشدن تيز خلط اوكنه دوكلور
جراحت ايدر اوكسوروك وايريك توكور واشغادن اسهال واقع اولور سلغم چوبلوك سلم
اوغلان تخته سي ستم اغو لفظ عربيدر فارسيده دخي شايع اولمشدر ستم ضم سينله ايكي
معنايه كلور اول طورك طينغي ثانيا يدن كسمه او كه يولكرده وكويلرده مسافرلر ايچون
ايدرلر سمس فخري انك بهر خيرل حدّ درجهان خانقاه كرده رباط وپول ستم سمار توغلق
اوتي كه سزقلرده بتر سماروغ بر نوع اق منتر درباشي يومري يومرده بكي احمد منشوري
كرتوبر دوغ من اروغ دهم من ندهم دهت جيز كر سر هيچو سماروغ بود سمانه بلدرجين ديدكلري
قوش سمج وسمجه نعتكه يرالتنده قلعه لرده اوررلر سمس فخري بدان رسيد امادي شيخ ابو اسحاق
كه چشم ابر بود دايم از خيالش نخ رسيم تيع جهانكير وقتنه سوزش ظلم برون نيارد سر يك زمان ركو نژ
سمج سمر حكايت وقصه افسانه معنانه سمس فخري كسري عهد شيخ ابو اسحاق كه بعد لست در
زمانه سمر سمن بر نوع اق چچكدر ييعني چچكي ديرلر انوري خيال انجم وكردون همي نحس وخيال

حنان بود که از کشت زار برک سمن سمند صاروده بکلوات و دیرلر که کلکنرات سمندر و سمندل وسمندور کلب بکی جانوردر یردرلودر لونکلری اولور اکثر بودر که کلکونه اولور و یشل اولور و صارو اولور او دایچنه کیره صغالو بولور دیرلر که انک بولری اولور الورلر اکوز دورلرمندیللر ایدرلر کیرا اوجق اوده بره غوغا لیرپاک اولور کیکید دهر کزینمز سمنو سمنوا ارشته اشی اطریه معناسنه سمسه زنبوله که بوینده رغی اکوزک بوینه انکا ایله بغلولر وجلاه لورکا ایلیکی چرش دریجک آلتلری سنا فتح سینله لفظ عربیدر نور معناسنه شیخ سنانی قدس الله سره اکا نسبت اولنمشدر سنا کسر سینله بر معروف اوت ادیدر ایوسی مکه دن کلور سنامکی دیرلر سنار صونک صیغه بریکه اول اراده کمیلر یترلر عنصری وما همچنان کشتی ماران که لرزان بود مانده اندرسنار سنان سکو دموری عربیده و فارسیده مستعمل لغتدر سنب فتح سینله یردن کسمه اوکره بوللرده وکویلرده مسافرلر ایچون ایدرلر لطیفی یاد باد زمین چرچرم خاسته چه ذنب کرم انیست خانه ء جز سنب سنب ضم سینله ایکی معنایه کلور اولا طوارک طیناغی ثانیا یردل کسمه او فتحه ایله دخی ضمه ایله روایت در بولغتی ایکی معناسنده بیله قائلی معتر ده او زرنه نون ساکنی بادن اوکدین میمه قلب ایدیلر تخفیف ایدوب اخرنده بایی حذف ایلدیلر باشقه بر لغت دخی اولدی ایکی معناده بیله استعمال اولندی نتکم سابقا بیان اولندی سنباد اعلام رجالدن دراسدی پس صفت بهیار و سنباد داد کین که بکرداب ونشو اد داد سنباده سیم پاره دیدکلری طاش که تعریب ایدوب سنباذج دیرلر سنبان صیغه مبالغه در سفتن لغظندن لکن دیمک اولور وهم اعلام رجالدندر اسدی سم اسب سنبان زمین کرد بست کروها کرد و راکوه امون شکست سنبله هر نسنه که بوغدای واریه باشی بکی اوله سنبل و سنبله دیرلر طب کتابلرنده که سنبل ذکر اولنور اوچ درلودر و بیله اطلاق اولنور بری سنبل هندی در که سنبل طیب

دیرلر

دیرلر و سنبل عصافیر دخی دیرلر یونان دیلنجه ناردین دیرلر ایکنجیسی سنبل رومی در که سنبل اقلیطی و ناردین اقلیطی دخی دیرلر فوبوه دلینجه مبتخوشه چدک او تنک بو نوعیدر حقیقتا بونک سنبل الکی یوقدر رایحه سنده وزهومتنده سنبل هندیه بکزدکندن اوتوری سنبل دیدیلر همان کوکی استعمال اولنور اوچنجیسی سنبل جبلی در بیراغی و بوداقلری بوغا دکننه بکزر اندن بجرک انجلین خشن و دکنلودر کل قرا کوکی اولور ایکی و دخی زیاده قتوسی کوکجک اولور بلدری وچچکی و یمشی اولمز کوکی استعمال اولنور بوکه دخی سنبل دیدکلری رایحه ده و فضلده مشابهتی سببندندر سنبل لفظی و ناردین لفظی که مطلق ذکر اولنه سنبل هندی مراد اولنور بعضلر قاتنده ناردین لفظی که مطلق ذکر اولنه سنبل رومی مراد اولنور سنج کسر سینله اوجه سر هرمز معناسنه نجمی بعز مانش حیوان بوانس ویری مهر داغ دارند بر سنج و غنج وقیلق بیراغنه دخی دیرلر سنجاب بر جانوردر که صیچان بکی اصلا قویروغی اولمز درسنی کوجک ایدرلر کورکنه دخی سنجاب دیرلر سنجد اکده دیدکلری اغج غبیرا معناسنه اکثر بودر که یمشنه اطلاق اولنور سنجد بوی بر نوع کلدر عیاض دادت اندر داد سنجد بوی بوی با می کلکون سنجد بوی بوی سنجد کزه کاتی عناب سنجه نسنه طرتجق آلت فروغ وسنی خرد راو جانرا همی سنجاد دراندیشه سنجه کی کنجداد سنجیدن طرتمق و وزن معناسنه سند کسر سینله بیچ حرامزاده معناسنه منجیک ای سند چواستر چه نشینی تو براستر چون خویش تنی را نکند مرد مسخر و بر معروف اقلیم آدیدر شمس فخری سوی در شهنشه اعظم جمال دین کرنا و رند ساو سپرشاه هند و سند بعد از خراب ملک هر دو فلک کند اثبات بیش شرع که هستند هر دو سند سندان ارس کرد مور جیلرک و قزنجولرک و جمیع اوده اشی اشلینلرک آلتلرندندر عربجه علاه دیرلر سندوی کهربا کبی بر بیس درلا کهربادن یومشغرق طاطلنده آجیلغی وار در طبیعتنده حارو یابسدر بوسنده کهربا ایله برابردر

اکسرکدرک دربلکه کهربا بعض اطبا قتنده بارد ویابسدر عجیب درکه بری برنک بدلنده استعمال
ایدرلر بلکه اکثر طبیبلر فرق ایلمزلر **سنده** بیچ حرامزاده معناسنه غواص سرخ جهره
کافرانی مسخل ناپاک دان زین کرده دوزخی ناپاک زاده سنده **سندل** بشمق کفش
معناسنه شمس فخری چرخ برسندلی مهر لهذ چون کندشه زبا برقرسندل **سنده** یوغن وقتی
اولان غایط که بیانه وارجق زحمتله کلور لطیفی صد سنده سرازیران کونت همی آید کیرم
حوروکوبکیم دررفت سرابلا **سندیان** بللود اغاجی حق بودرکه بلوط انواعندن بیدار
دیمکله معروف اغجکادیدر **سنک** طاش **سنک پشت** قبلو بغه **سنکجه** طولوکه هوادن یغر تکرک
معناسنه **سنکدان** توسنک چکرکی قانصه معناسنه **سنکسار** طاشله رجم اتمک فرخی طاعت توچون
نمازست وهرانکس کزنماز سرسکسوافت اکرد اورا باید سنکسار **سنکبویه** اوزم چکردکندن بوجکل
انجه دانه جکلر طبیبلر قتنده معروف ادویه دندر سرکه ایله اصلرلر دمرکویه وجغده وبالله
طلی ایدرلر اعین السراطین دخی دیرلر ودیدلرکه اودک کوزی در **سنکلاخ** طاشلق
یعنی طاشی جوق اولان یر **سنکم** جرغد دیدکلری قارجه جکرکه اوجقلرده واسکی
حاملرده کیجه لرایرتیادکی اوترشبکره دخی دیرلر **سنکور** فقاعیلرکساسی شمس فخری فقاعی
نوالت دربیابان برای نشنکان بسته ست سنکور **سنکه** بر نوع اوزم کرلجه رتسی وسنو وسکر
دخی دیرلر **سنه** فتح سینله عربجه یل دیمکد اولور سال معناسنه وفارسیجه لعنت دیمکد اولور شمس فخری
شهر واسبوع وسنه مانند روز میکند بر دشمن جاه سنه **سنه** بر نوع قاتی دمور درصوبی
کند ویه جکرسین وتا فصلنده شرح اولندی **سو** جهت معناسنه در ترکیجه یکا دیرلر طرف
معناسنه ان سواول یکا این سو بویکه و نور معناسنه دخی کلور شمس فخری مه وخرشید بر
کند وزکه دان همی کیرد زرای دوشنت سو **سوار** اتلو **سواره** قنطره دیدکلری اوت **تنوم**

لحی

یکی کوجک معناسنه وآز اندک معناسنه طوس عبارتی درفرخی انجه کردست وانجه خواهی کرد
سخت اندک نماید وسوتام حکیم قطران ازسخا سوتام باشد نام کنجی پیش تو ورکرم تزدتو
باشد مدحت سوتام تام شمس فخری حسرو ملک بخش ابواسحاق که جهان پیش او بود سوتام تا
سوختن کویمک وکوینمک لازم ومتعدی کلور ایکی وجهله بابه استعمال اولنور مستقبلاتنده
خازایه قلب اولنور سوزد وسوزنده دینلور ایضا دکبی **سوخته** اسم مفعول صیغه سیدر وهم قاوکه
بیزی کوینددرلر انکله اوندن چقمق چقمق بار اودیترلر **سود** اصتی نفع معناسنه وهم سودن لفظندن
صیغه ماضی کاه اولورکه مصدر مقامنده استعمال اولنور می باید سود ومی تواند سود
یکی **سودن** ازمک ذوق معناسنه وال یوقماق لمس معناسنه ودرتمک تطلیه معناسنه مستقبلاتنده
واو الفه قلب اولنور وبر یادخی زیاده اولنور ساید وساینده دینلور **سعد** کوندکه دیرلوب
عشرت ایدرلر وعربجه بار ومعناسنه کلورکه بر شهری جیب چوره احاطه ایدر واول که ارتق
معناسنه کلور واوی همزه دن دونمش در **سوراخ** دلوک **سوری** بر نوع قزل کلدرتر وتازه
فرح بخش وهم قره بوینک قزلنه سوری دیرلر **سوز** سوختن لفظندن اسم مصدر وصیغه جوجم کبی معناسنه دوبر
امر ووصف ترکیبی لطیفی تا نمودی رخت بشیوه وناز نکارمن شد بدر دوسوز وکداز
سعد سیاف ساقیا از روی خود امشب چراغی برفروز دردم زن اتشی دیکرکه مستم نیم سوز
سوزا صیغه مبالغه فاعل دراجیتقن دیک اولور ومعنی لازمه نظر ریش سوزا دیرلر یعنی
غایتده ماجغر جراحت وسجوسی جوق یاره وکویند رمه دیدکلری جبانه کودده جقر عربجه جرقه
دیرلر وپارسیجه سوزا دیرلر **سوزش** کوینش سوختن وسوزیدن لفظندن اسم مصدر **سوزن**
اکنه ابره معناسنه **سوزه** سغره که جاپق دخی دیرلر **سوس** اوج معنایه کلور اول طبیعت
لطیفی لوی شاه فلک قدر وملک سوس سعادت یار وتخت وبخت مانوس ثانیا یمشی

وادويه بى دلوك دلوك ايدن قورد جغز تا لنا بويان ديدكلرى اوت كه طبيبلر قاتنده
كوكز مرضلرنده ومعلى لرده استعمال ايدرلر عرق السوس واصل السوس ديرلر قيندرلر
صوينى قوامه كتوررلر قورودرلر رب السوس ديرلر سوسمار كلاضب معناسنه سمس فخرى ظلم دور
ايام عدل ورافتت نماند در سوراخ غم چون سوسمار سوسن بر معروف اوتدر چچكى كوك اولور
وصارو اولور وآغ اولور كوك چچكلوسنه سوسن آسمان كون ديرلر تقريب ايدوب سوسن آسمانكونى
ديرلر وبنوك كوكنه ايرسا ديرلر سوفار وسوفال اوق كزنه ديرلر واكنه تكيه دينه
ديرلر انورى اى چو خرخنت هزار مدحت كوى اى چو عنصر هزار خدمتكار تا چو تير بست كار دولت تو
بى زبانست خصم چون سوفار سمس فخرى نتافت از فلك ملك چون شهنشه مهر نرست ديد چون عدل
هيچو شاه لحال چو عرق كشت ز سهم توخانهاى كمان بغير زه نكرفت ايچ دردهان سوفال
سوفجه سبيكه يعنى آلتون وكمشدن دوكلمش چبوق مخيك بيكى لقمه كه برخوان توحور دار مسكين
بيكى سوفجه زرش معروش كنف سوك مصيبت معناسنه كلور اسدى كرستن بهنكام با سوك
درد به از خنده نا بهنكام سرد وبعد ايك وارنه تك باشنى خوشه معناسنه شاكر بخارى اندام دشمنانى
تواز تير وناوكى مانند سوك وخوشه چو بادازده وكوسه اولن كشيه سوكريش ديرلر سوكند
اند قسم ويمين معناسنه سول دوه نك طبانى عربجه فرسن ديرلر وغيرى جانورلرده دخى استعمال
اولنور خواجه سنائى آن يكى عيسى وآن ذكر خر سول اين سوم حضر وان جهارم غول سولى
صبانك اكنجلوكه آلتلرندن ديرسولر سوم اوچنجى ثالث معناسنه سوهان چين ولايتنده
بر يركا ديدر سونش ايكه اواغى براده معناسنه سوهان ايكه ودربى سفن معناسنه
سوه وسوهش وسوم ايكه اواغى سونش وبراده معناسنه سه اوچ ثلثه معناسنه آخرنده غنى
ها علامت فتحه در تلفظ اولنمز بلكه كسره دن يكا اماله ايله تلفظ اولنور حتى اكثر بويرلرده اشباع

اولنوب

اولنوب يا ايله تلفظ اولنور سه پاى وسه پايه ساج ايق سه در طقوز چيز اوينى سهم عربيده
اوق ونصيب معناسنه كلور وآن چكلز اوق معناسنه وفارسيده قورقو وهيبت معناسنه كلور
اسدى بسهم وشكوه داشت بايد شهى چو اين هردو بنود نبايد مهى سهمكن وسهمكين قورقنج
رودكى سوى عدو دنبا كاروانى كشن زمانى بد واندر رفت سهمكين سهمناك قورقلو سهى طوغرو
وسهو وصفنده استعمال اولنور سى كسر مهمله ويا ملفوظه ايله اوتوز ثلثون معناسنه سيام
بر طاغ آديدر ماوراء النهر طرفنده مقنع خراسانى سهر له انده اى كوستردى شمس فخرى
كر مقنع برآورد مهى از چه تخشب وز كوه سيام بنمايد ذراى روشن تو مهر دى سهر ازبد ارتمام
رودكى نه ماه وسيام ونه ماه فلك كه اينت غلامست وان بيشكار سياه قره عارضه
اطلاق اولنور ومعروضه اطلاق اولنور رنك سياه وسياه رنك كبى سياه چرده قره يانغز
سياه روز قره كونلو ديمك اولور سياه كاب بخيلدن كنايتدر كه تركيجه ازغان ديرلر وناكس
ديمكله مشهوردر سيب الما تفاح معناسنه سيبيا مركب بالق كه ايچندن مركب بكى نسنه چيقر
زبد البحر ديدكلرى كه كوزادويه سنددر بعضيسى سكوكده ردير شهدى كرمان صطبلرى
وصيادلرى قتلرنده اكرچه زبد البحر ادى ايله مشهور اولمشدر حقيقتده لسان البحر ديمكله
معروفدر او دور زبد البحر دكلدر سيچيدن پر قلمق يعنى مهيا اتمك بسيجيدن معناسنه
سيخ فارسيده هرشك كه بر نسنيه صنجلرده موردن اولسه وانجدن اولسون مجموعسنه
سيخ ديرلر واوجاق اوزرنده كه كباب چوير دكلرى سوغليه وبلاندوزلره دموره دخى
سيخ ديرلر تركجه خرا اغزينه سنجد قلرى اوجى سورى اغاجده شايع اولمشدر سيدره
طقوز چيز اوينى سدره وسه دره وسيدره اوچ وجهله مروى لغتدر نته كم يرلو يرنده
ايراد اولندى سيرا امالهسز كسر صريحله صاق سيرا اماله ايله طوق ديمك اولور شبعان معناسنه

سیراشی بوربجک که عود تلر باشلرینه صررلر و بوینلرین اورترلر سراشی سیراشی دیرلر ایکی
وجهله مروی لغتدر نته کم یرلو یرنده ایراد اولندی سیرکوبه سر مسقی دوکجک آلت
سیرانلس بر بحری قوشدر بورلی اوزون بورننده مختلف دلوکلری وار در لو در لو نغمه لر ایله
اواز ایدر شویله که ایشدن حیران قلور کیدر کن ایسم طورر دیرلر که اهل افریقیه دودکی اندن
المشلردر و بعضی قوملدن روایت اولندی که بر جزیره ده کدر کن بر خوش اواز اشتدیلر
طلب ایلدیلر کوردیلر که دیوارلری بیمشلر و انده دلوکلر دوزمشلر جیونکه یل طوقنه بو وجهله
آوازلر ظاهر اولور و اول جزیره اهلی اول اوازلره سیرناس دیرلر ظاهر بودر که بو تصنیفی
اول قوش اولدوغیجه دوزمشلردر تا کم اول قوش اول اوازی ایشده کندو بوغندن صنوب
کلدا اونیا لر لطیفی ای با نواع نغم چنین سیرناس می نشتد ازنغمهایت سیرناس سیرنک سیمرغ
فرخی همه عالم زفتوحی تو نکارین کشتست همچو اکنده بصد رنک نکارین سیرنک سیرهی کربی
خاربشت معناسنه سیرابی سر مسقلو سی ده اون اوج ثلث عشر معناسنه سیسنبر بر اوتدر
خوش قوقولو ترکجه وزسنه دیرلر بعضلر نمام در دیدیلر متاخرین بویله دینی تخطئه ایلدیلر
حق بودر که سیسنبر و نمام ایکیسی بر در و رسم انک غیری در سیفور بر نوع قماشدر اطلس
جنسندن ظهیر فاریابی کنماغ چند ضعیفی بخمد دل ببتند بمجراوی ترکاین اطلست و آن
بسیفور سیکبا اکشی آشی تخفیف ایدوب سکبا دخی دیرلر حذف یا ایله سیکی سوجی خمر
معناسنه حقیقتا منکنک آدیدر استعمالده مطلقا سوجی مراد اولور سیلا بکند سیل یجوکی
بهر آمی چکونه رای و راه دراز باک و عظیم همه سراسر سیلا بکند و خاده و خار سیله سوری
رمه معناسنه فرخی بباغ اندر کنون مردم بنزد مجلس از مجلس براغ اندر کنون اهو بنزد سیله از یله
سیلی شپله که اوغلنجقلر که هر نی ادبلکا ایده نک یوزلرینه الله اوردرلر سیم کومش فضه معناسنه سیماب

سیماب

سیماب ذیوه معناسنه سمسی مهری اکر مهابت تو بانک بر زمانه زند ز بیم درد لکان منعقد
شد سیماب سینه کوکس صدر معناسنه سیه قره سیاه لفظندن تخفیف اولنمشدر سیه پوشی
قرا لو کیان و بر مملکت و بر شهر وار در مجموع ارلری و عورتلری قرالو کیرلر سیه پوشان
دیرلر شیخ نظامی هفت پیکرنده بر طرفه طور عقلدن طشره حکایت روایت ایلدی سیه چرده
قره یاغز سیه روز قره کونلو دیمک اولور سیه کاسه بخیل و ناکس و آز غر اولن نکسه باب
حرف الشین من التهجی شین ساکن کلمنک آخرینه ایکی معنا ایله الحاق اولنور اول ضمیر
غایب راجعک آخرینه اولاشور مضاف الیه معناسنه جانش انک جانی سرش انک باشی فعلک
آخرینه اولاشور مفعولیت معناسنه دیدش کوردم آنی دیدمش کوردم آنی بیندش کورده آنی
و ادوات و رابطه آخرینه اولاشور دخی بو قبیلدندر لطیفی مر مهر دلم بکویت اکرش نصیب باشد
چو دلیل بخت هستش کرم خدا عمیمست بو شینک ما قبلی بعض طایفه فتحه ایله تلفظ ایدرلر
و بعض طایفه کسره ایله تلفظ ایدرلر کاه اولور که ضرورت وزن ایچون ساکن تلفظ ایدرلر
اسدی تن غنده را یای بایدت بخست پس انکاه خلخال بایدش جست و حروف مددن
و هاء علامتدن صکره بنوکی احکام تاء خطاب احکام کبیدر و بو ضمیر الف نون ایله جمع ایدرلر
جانشان و سرشان و دیدمشان دیرلر ثانیا علامت اسم مصدردر که امر مجردک آخرینه اولاشور
مصدری معناسنه دانش و بینش و پرورش بکی بو شینک ما قبلی مکسور تلفظ اولنور کورک
شاباش تحسین دیمک اولور شابانک شاهبانک لفظندن تخفیف اولنمشدر ان شاه امه نرخ
اولنه شابوران و شابورقان بر نوع قتی دمور در پولاد کبی صویی کندیه چکر سکوردر
و بعض یرلرده اکاستی دیرلر شابیرک قرودن دیدکلری اوت که طبیبلر قاتنده لفاح
دیمک ایله معروفدر شاخاد بوینزک و بوداقک چوقلغندن عبارتدر زیرا که زار لفظی
شاخ بوینوز و بوداق

وسار لفظی بر اسمک آخرنه اولاشرسه اول اسمک ماصادقنک جوقلغنه دلالت ایدر اخری حرف
حلق اولان اسمه لاحق اولسه ثاء حرفی سینه ابدال اولنور رخسار وشاخسار وکهار بکی شاخک
اکلیل الملک دیدکلری اوت که تخمی بوینوزجق بکی اولور شاد سونان کمسنه شاداب صولو و
تازه وتر اولان فردوسی تو کفتی همه دشت سهراب بود ‌ بسان یکی سرو شاداب بود شادنه
سونان کمسنه شادیدن لفظندن صیغه مبالغه در رفا شادربان وشادروان وشادوان و
شاروان اولوزیلی کراوه دوشرلر بعضلر دیدیلر که کوکلکدر که پادشاهلرک واولو بکلرک سرایرده لری
اوزرنه طوترلر سوداکی جم انجم جو زد بر چرخ شادربان دارایی برامد شاه قاقم بوش ازین
ایوان بنجابی انوری زاب کرد برآرد بباد باد افراه ‌ زشیر کین بسناند بتیر شادروان اسدی
یکی خسروی شادوان کونه کون ‌ دراز اش میدان اسبی خرون لطیفی انجا بکر دبیش پادشاروانه
یک خرقه که مرصع وزربفت وشاروان شادکام وشادمان سونان وفرحناک اولن کمسه
شادکونه ایکی معنایه کلور اولا یورغان وچادرشب که کیجه اورتنورلر عسجدی همان که برده
ازپیش شادکونه من ‌ کنون شد ستبر واج توای بدو ولی فاش ثانیا چلوپ کوینده کلک ایدن
عورت شمس فخری بر طارم جلالت کیوان بجای حارس ‌ در بزم مرد لعزوت ناهید شادکونه
شادنه بر معروف طاشدر شادنج عدسی دیرلر قزلجه اولور محکک سمنده درزمه دخی اولور
مقناطیس طاشنی یخرلر بعضلر خماهن طاشنک دسیتی یخرلر شادنج دورزلر شادورد
ای آغلی لطیفی دل کشت از علامت خطت امیدوار ‌ چون بر زکرکی می شود از شادورد
شاد شادیدن سونمک شاد شدن معنانه شاده دلبند شادیدن صوچلماق شاشه
سدک شاشه دان فوق مثانه معنانه شاشیدن اشمک بتول معنانه شاکار سخره ایش که
اجرتسز اشلرلر اصلده شاه کارایدی یعنی بک اشی کسایی نکنی طاعت ور لبش یکی بسمر وضعیف
لي

داست کوبی که همی سخره وشاکار کنی شالهنک جرع انوری درکوی هنرمباش کهرکان کوی
اقطاع قدیم شالهنک است شام اختشام وقتی شاماک نیم تنه قفتان که مکاریلر کیرلر
شامس وشاموس بر نوع اق طیرا قدر ایکی درلو اولور بر درلوسی صفا یحی اولور بلاکو بکی
پاره پاره ارجق اشلماسی اولور کوکب شاموس دیرلرنه کم طلق اشلدوغی سبیدن
کوکب ارض دیرلر بر درلوسی دخی غایتده بیغ اولور دکه دکو رجک اکسوت بکی یا بشور
صو یه براغنجق تیز ازیلور شان فارسیده کوج بالی شهد معنانه لطیفی لب شکر مذاق و
انکبین شان ‌ مکر خوانمش از انکبین شان ‌ وادجیلرک قالبی که ادوک بالدرنه اور دولر
فرس دیلنده وترکی دیلنده مستعمل لغتدر وبلکو معنانه دخی کلور دقیقی خورشید تیغ تیز ترا
آب می دهد ‌ مریخ نوک خشت تو برشان زند همی ‌ وضمیر غایبک جمعی درنه کم ذکر اولندی
وشایدن لفظندن صیغه امر ووصف ترکیبی لطیفی دیدمش ریش شان وسبلت بر شکم رفت
ازحسد که میرس ‌ وعوبی لنده الفی همزه دن ابدال ابدوب ایش معنانه شان دیرلر فارسیده
دخی استعمال اولنور شاندن شایدن لفظندن تخفیف اولمشدر طرمق معنانه طیاک ‌
بادفتر اشعار بر خواجه شد مردی ‌ من شعر همی خواندم واو ریش همی لاند ‌ صد کلج بر از کوه عطا
داد بدین ریش ‌ کفتم که بدان ریش که دی خواجه همی شاند شانه طرق دیمک اولور فارسیسی
دخی ترکیبی بکی صقل طرقنه اطلاق اولنور ویوک وقیل طرغنه وبیز طرغنه اطلاق اولنور
وهم طالو معنانه کلور ومطلقا یغربن معنانه استعمال اولنور شانه واز طرقلق شانه دست
دمور طرق که آنکله کتان ویوک طرارلر شانه هید بیاکه انوکله اکنجیلر صمان اترلر شایذ طرق
شاوغز بر ولایت آدیدر ماوراء النهر طرفنده واول ولایتک اوته سی قوم وبرته در وقومک
اوته سی دار الحرب وکافر اقلیملریدر شاوغزده ایو بزلر طوقرلر سمس فخری ‌ خصمش برهنه تشنه و
بی چین مانده بود ‌

دردست ریک کافورزان سوی شاوغر شاولی قوندق که کنج اوغلنلری صیهلر شاه
اولو پادشاه وشطرنجک اولوسی وکویاکو شمس تحریزی مملکت را شرف وقدرو بهمین بس که بود
خسرو صفدر آفاق ممالک را شاه شادمانست بدو جان ممالک زان سان که بود شاه دل وجان
عروسان ازشاه شاه انجیر برنوع انجیردر او اجترق ایجنده هرکز تخمی اولمز غایتده طتلو اولور
شاهبابخ وشاهبانک برنوع اغاج آدیدر مصرولایتنده چوق اولور برنوع یپرلودخی
بریلرده اولور بویک نار اغاجی مقدارنده بودقلری چوق اولور آلوج یپراغی بکی یپراغی اولور
الا اندن بر زبور رق ویمشلوری اولور قبقوسی تیز اولور سلتم سلتم چچکلری اولور چچکنک
اورتاسنده صری رق قوان چچکی بکی زغبی اولور بعضلر دیرلر که جمسوم درکه اصفهان طاغلرنده
چوق بتر اوتنک شکلی دردر اولور او لایوجه طاغلر باشنده بتر طورق اوتی شکلنده اولور
واولکه درهلرده وکولکلو یرلرده بتر یپراغی مرمشق یپراغی بکی اولور و چرکخطمی یپراغی بکی اولور
انجه رق تزلجه کوزلجه چچکی اولور شاهجر قناد کی اوزون بیلکی شاهبلوط کاسدنه شاهبوی
عنبر وعنبرک قبقوسنه دخی دیرلر رودکی بی قیمت شکر ازان دولبان او کاسد درازدوز نغش
بازار شاهبوی سمس تحریزی شه عادل جمال دیننده دین که خاک درکه اوی شاهبوی است شاه تره مشهور
براوت آدیدر تعریب ایدوب شاهترج دیرلر شاهدانه ایکی معنایه کلور اولا انجونک ایوسی
وایرسی لطیفی شود درون صدف شاهدانه قطره دون چراست درصدفت شاهدانه زرشت و
خراب ثانیا کندر تخمی که تعریب ایدوب شاهدانج دیرلر وشاهدانق دیرلر شاه راه اولو یول
شاهسبره وشاهسفرم فسلکن که ریحان دیمکله مشهور در حقیقتده ریحان اسم عامدر هر قوقولو
اوته دینور جمع ایدوب ریاحین دیرلر شاه صینی برعصارهدر قرا وجامد وصفاحی اوزرنده
مهرلری وار یازو بکی چین وهندستان طرفندن کلور برصوق اوتک عصارهدر چین اقلیمنده چوق

اولور وبعضلر دیرلر که انده بتن هنادن درز لوسرکه ایله یوغرلر قوردرلر شاهلوک
برصرو وایری اوکدر بویرلرده طنبول اروکدیرلر شاهود بنا تراز وسی شایان مباح معناسنه در
حقیقتده شایستن لفظندن صیغه مبالغهدر فاعلدر شایستن یرامق مستقبلاتنده سین
حذف اولنوب شاید وشاینده دینلور شایکان اصلده شاهکان ادی یعنی پادشاهلره
لایق نسنه بومعنای کلی مقتضاسنجه درلودرلو مقاملرده درلو درلو معنیلر حاصل اولور وشاعرلر
دخی قافیه شایکان دیرلر بومعنایه نسبت اولنور وهم سخره وشاکار معناسنه دخی کلور شهید
اکر بکروی تو برور حساب معزمای درویش را شایکان شاپور دای اغلی شادوررد دیرلر اولدر
دیرلر پیروز مشرقی بخط وان لبی دندانش ببینکن که همواره مراد ارنده در تاب بکی همچون پری
دراوج خورشید بکی چون شاپور دازکرد مهتاب شب کیجه ومعروف ومشهور برنوع طاشدر
قیندرلرده وزرلر شباط روم تاریخنده برایک آدیدر رومیلر فلوارس وترکلر کجوک دیرلر کنتی
انک اوندیدنجی کون حوت برجنه انتقال ایلر شبان چوبان کمال اصفهانی بعهد عدل توکرک ازبی
خوش آمدمیش چه خرس مصطبه بازی کند بجوب شبان شبان روی وشبانه روی وشبانروزی
کیجه کندز دیمک اولور که دوام معناسنه ملاحظه اولنور سلمان زعشق زلف ورخسارش غمی دارم
شبانروزی مراصبح وصالی اونی کرد شبی روزی ودیدلر که برکیجه وبرکوندر دیمک اولور شاهنک
ایرته یلدزی که کاربان قران دیرلر عرب دیلنده طارق دیرلر غایت اضائده قونشرفندن
ومقسم بحضرت الهی واقع اولمشدر حقیقتده اول شعری دروبا زهره درکنشک اوکنه کجدکده
اوکیجه طوغرادی ایرته یلدزی اولور شاعرلر محبوبلرک دشنی لضاتی سببندن یلدزلره
تشبیه ایدرلر یلدزلر ایجنده خود قمرین دن یکسه شعری وزهره دن نور لو یلدز یوقدر
اسدی بخنده عقیقین نقط هم کرد شباهنکد رهرد ونیم کرد بوندن ظاهر اولان اولدر که

ثریا اوله شب پره یارسه که کیجه اوچر عربجه خفاش دیرلر شب پوش یورغان لحافه
معناسنه شب بوی برچچک آدیدر که کیجلرده خوش قوقر کوندز ایکنده قوقمز بعضلر
دیدیلر که خیری چچکی در اسدی روایتنده خیری چچکی بیکی برچچکدر ریاحین هسندن
بیوک صارو چچکی اولور بعضلر دیدیلر که اکا عربجه منثور دیرلر فرخی خاری که بمن
درخلد اند رسوخند بجز بحصر درکف من رسته شب بوی شبت طورقاوتی شبتاب یلدز
قوردی دیدکلری بوجک که کیجیله اشلر رودکی شب زمستان بود کیتی سر دیافت کرمکی شبتاب
ناکاهی بیافت کیبان آتش همی بنداشتند بیشته هیزم بروبرد اشتند شبدیز قرارق کوک
آت شبرم بر نوع اوتدر سود لکن انواعندن بر زراع مقداری یوقاری قلقر چوق
بوغملری اولور چوق قرقیی براغی اولور جام یورنه بکزر و یا تره خون بیراغنه بکزر مرفری
چچکی اولور مر چچک بکی اچق رق صارو چرق تخمی اولور و یوغرکوکی اولور شبرنک بوزرق
قره ات شبستان تابخانه قیش او نه دیرلر شبش بت که آدمک درندنده کرندن حاصل اولور
بانک سکونی جایز وضمه سی جایز مثال سکون لطیفی جامه بر شبش او برکاو میش ار بر بخند بانک و
فریادی کند کالمستغاث ای مسلمین مثال ضمه جمال الدین عمر زان روی که در دولت نماند ستصفا
با خلق خدا میکنی جور و جفا بر فرق سر کل تو بیجاره شبش کر زانک زلوه زند بیفتد بقفا شبنت
او لکه قورفنج و کریه اللقا اوله کورن او رکه طبیعت سوهیه معروفی حاکم امدیکی بغیض و
شبنت ریشکی کنده ویلیدک وزشت شبشه غلبه بی و ییمشک واد و یه نک قودیکه دلوک
دلوکاید ر شبک ایجی قیزل منتر شبکاه اغیل که ایچنده قیون یتور شکور اول کورکه کیجه
کورمیه کوندز کوره اعشی معناسنه روح باصره سی غلیظ اولمقدندر کوزنک جمیع اجزای
رطب اولوب بعضیه سی غلیظ اولمقدندر شبکر جرغد دیدکلری قرجه چکر که اوجقلرده

واسکی حماملرده چوق اولور ایر تیادک اوتر و هر کسه که اخشمدن صباحه دک اویومیه
کیجیی دیر طوته اکا دخی شبکیر دیرلر شبنم عیه که یاز کونلرنده ایاز اولدقده اوتلر اوزرینه
دوشر شبور بوری شبوط اکلنوس بالق شبه اوج معنایه کلور اولا صارو برنج که
بترله تو تیای مرازی دن دوزرلر التون رنکنده صرو اولور بو سببدن شبه دیرلر معدنی
دخی اولور بیس اخرنده کی ها هاء اصلیدر هاء علامت دکلدر اما کثرت استعمال
سببندن هاء علامت بکی دخی استعمال اولنور لطیفی کسی را بعین بو دمرتبه جو رزمعجر
نباشد شبه عسجدی بهچو رطب اندام و چو روغنش سراپای بهجفت شبه زلفین و خوبیلسه
اثر الست انوری خدنکهای شهاب اندران شب شبه کون روان چو جعد درخر دورروان
آبرمن ثانیا بردکنلوا عجدر اوج زراع مقداری بوبی اولور قتی بیلرده بتر بود قلری
قتی اولور میرسین یبراغی بکی یبراغی اولور بیشل صارو لغه مایل قزلجه چچکی اولور و کندر
تخمی بکی تخمی اولور صقچی بلمشک رطوبت اجندن حیقر ثالثا کیجه لک دیمک اولور یکشبه
بر کیجه لک دو شبه ایکی کیجه لک علامه مجردی بحقیقت عظیم سلطنت زمین شنوش آزاد
خویش بنده مسازد برای یک شبه ذوقی که خاک بر سر او اسیر زن نتوان شد بسا لهای دراز
شبهنکام کیجه وقتی دیمک اولور شبی دریه که کیجه کیوب بیله یتورلر شبینه کیجکی دیمک اولور
شتا و شتاب ایو مک معناسنه اسم مصدر انوری یای حلم تو ندارد خاک هنکام درنک تاب حلم
تو ندارد باد هنکام شتاب وصیغه امر و وصف ترکیبی باد شتاب و آهو شتاب بکی شتابان
صیغه مبالغه فاعل ایوکن دیمک اولور شتافتن ایومک مستقبلا تنده فایرنه بالعلور شتابد
وشتابنده دیرلر شتالنک بالدرساق معناسنه شتر دوه شتربان دوه جی شترغاز بر نوع
اوتدر خراسانده و نخوانده و موصل طاغلرنده و آذربایجانده چوق بتر شترکاو پلنک

ذرافه دیدکلری جانور که عامه تحریف ایدوب زرنپا دیرلر شترمرغ دوه قوشی شترنك
شطرنج شمس فخری اکر تو شاهی واثار شاهی این که تراست شهان دیکر هستند جمله شترنك
شنجام قتی صوق که اغاجلر قورید شمس فخری در مضافش مضرتی ترسد شاخهای برهنه
راز شنجام شنجیدن قتی صوق اولمق وصوقدن طوکمق مستقبلاتنده واو یرینه الف ویکلور
شنجاید وشنجاینده دیرلر دقیقی صورت خشمت از هیبت خویش ذره را بخاک بنماید
خاک در باشود بسوزد آب بفسرد آفتاب بشنجاید شنج بایراولن یر بوشکوهن حرامیدن
کبک بیفتاد شنج تو کوئی زدیبا فکند ستنج شنجا شنجودن لفظندن اسم مصدر طرملمش
معناسنه وحاصل بالمصدر طرملمق معناسنه وصیغهٔ امر ووصف ترکیبی شنخار کلکلر که قلیه
طاشی بعضی اوتلری یقرلر اندن حاصل اولور شنخت النعز توالی که چکیج و ور لجاق الوندن
قویر شنخش فتح حایله بر قوش آدیدر رودکی کرکس را کی رسد ملامت شاه بازرا کی بود
نهیب شنخش شنخش سکون خایله هر نسنه نك اسکوسنه دیرلر کهنه معناسنه فخری بجا لیحد رسید ست
حال عدوش که بیشتش بر از ترب مصر بست شنخش وشنخشیدن لفظندن صیغهٔ امر ووصف
ترکیبی واسم مصدر شمس فخری سمندش چنان بسپرد قلها که یک ذره محتاج نبود شنخش شنخیدن
سنجلمک که ایکی درلو اعتبار اولنور بر بو در کر اباغه طاشه طوقنمقدن وطیمنا قدن سنجلمه ویا
بودر که مرتبه سندن یوجه مرتبه یه سنجلمه بوشکوه یکی بهره را برسه بهرست بخشش توهم برسه بهر ایچ
بر تر شنخش شنخیدن طرملمق مستقبلاتنده واو یرینه الف یا کلور شنخاید وشنخاینده دیرلر
اسدی یکی چند دلی مهربان کفته پوست یکی چند شنخوده زنخدان دوست باغ ایچنده بتمش انارلری
وصف ایدر شنخلیدن چیغرمق و کمد کمد کملك خروشیدن معناسنه شنخیدن طیمنوق نته کم
سنجلمکدن صکره بر نسنه یه طیانمقلغه شدف طبل شدکار نظس که بعض یرلرده مرک وبعض

یرلرده وثلث دیرلر رودکی تا زنده ام مرا نیست جز مدح تو دکر کار کشت درود من اینست
خرمن همین وشدکار شدن اولمق صیرورت معناسنه انتقال معنالرنده استعمال اولنور نته کم
بودن کینونت معناسنه درکاه اولورکه بری برینك مقامنده استعمال اولنور نته کم کان
وصار ککنتده بری برینك یرنده استعمال اولنور ایدی وکاه اولور که شدن کتمك معناسنه استعمال
اولنور شیخ سعدی خوی بد در طبیعتی که نشست نشود جز بوقت مرك از دست مستقبلاتنده
واو زیاده ایدوب شود وشونده دیرلر شتران صیغهٔ مبالغه فاعلدر شتر دیمك لفظندن
یعنی شول صو ویغمور که شتر لذز شربین قطران اغاجی که غاریقون دیدکلری دوا
انده متولد اولور شام اغاجنه بکزر دوشام قوزاغی بکی قوزقلری اولور تکه الیلدیه
چوق اولور وبر درلو دخی شربین اولور دکنلو یمشی دخی واغاجی دخی اردوجه بکزر شترنج
غضب کلوب یتیین صرتران یرنجی عنصری روز بیکار روز کردن کار بستدی زشیر شرزه شکاف
شرفاك ایق تیلدسی بوشکور توانکر بر دیك زن خفته بود زن از خواب شرفاك مردم شنود شترمر
اذ اسم مصدر درحیا معناسنه وصیغهٔ امر ووصف ترکیبی لطیفی بحکان منت در اداب
دخت شترمر وجوان کز دخروش شرمسار اوتمز واوچکن کمسه شرمیدن اوتنمق شرنك
خنظل خواجه سنائی نوش نیش وشکر ش چو شرنك شرهبتش ضربت وصلحش جنك شرینه اوغلنجلر
باشنده اولان باش سعفه معناسنه وانك تخفیفی وتشدیدی ایکیسی دخی مروی لغتدر شرنیدن
صو ویغمور شورلدمق شست درت معنایه کلور اولا اولتعه که انکله بالق طوترلر
محبوبلرك زلفنی انکا تشبیه ایدوب شاعرلر شعرلرنده چوق کتورلر ثانیا بیوك برمعکی
کرش طوتجق یر که اوق آتجق طوترلر ثالثا ایچه ولطیف وترنیشتر رابعا التمش سوتن
معناسنه عدد شمس فخری بعهد دولت او دزد ظالمان بسان ماهیند افتاده در شست بدوزد

در زمان بر آسمان تیر • بکمر تیر کو بکشاید از شست • چو فصاد ان رک جان حسود ش • فلک بکشود
ازان زهراب خورشست • حساب عمر خصم و باد چندان • که اید از کسوش شست در شست شستن
یومق غسل معناسنه مستقبلاتنده شین بیربز واوز زیاده ایدرلر شوید وشو ینده دیرلر
شش التی ست معناسنه ششش ضمه ایله اویکین دیه معناسنه شش پر بوزدغان دیدکلری
چومق که التی پرقلی اولور شش مه بتیل که اوغلنجقلر اویزلر شصت التمش شست دیرلر
وشصت دیرلر اکسی دخی مستعمل لغتدر شغ صغر بوینوزی فردوسی • شغ کاو وبدبال
کرکی بدست • بکو پال سرهر دو راکرد بست • ضم شینله مغ قافیه سنده استعمال اولنور شغار کیش
وجولک که ایچنه اوق طولدررلر فرخی • بروزکار زاد فصم روز نام و ننک تو • فلک درکردن آویزد
شغاو نیم لنک تو شغاره برسوق دیدکلری جانور شغال چقل شغر وشغور شغاره معناسنه در
بورسوق دیدکلری جانوردر که اندر بچه بیور دیرلر لطیفی • نوازش کن از بهر تادیب برو کورلی
بضرب اوفند بر شغر شغودن ال وایوق قاتلمق مثلا بلنه وبیل طوتمدین وایوق قابندن اوله
شغه الده وایقده بوینوز بکی قتلان نسنه بلنه وبیل طوتمقدن وایوق قابندن اولور عسجد
همی دوم بجهان اندر از پس روزی • دو پای بر شغه وماند ه باد دل بریان شغیدن شغودن
معناسنه شغار حلال ومباح دیمک اولور شغانه برنوع قوش دردیرلر که طورغاید ومغیار دید ایلدیه
جیلقلن بیوک بربجه رنکلری واردیو نقل ایلدی اسدی • لب چشمها بر خشنسار وماغ مرده
صف شغانه همه دشت وراغ شفتالو وشفتالود برمعروف یمش در عربجه خوخ دیرلر شیخ سعدی
کر خوبتر از روی تو باغی بودی • بام همه روز راه ان بنمودی • چندان کرمت نیست که خشنود کنی •
درویش ازان باغ بشفتالودی شفتاهنج قیو مجیلر که هادیه دموری که بیو کلو وکوچکلو دمری
اولور تیل چکرلر شمس فخری • شها کربس قوی باشد حسود ت • بشفتاهنج تدبیرش در آهنج شفتر نک

برنوع اق وتولو شفتالودر شغره عربجه بیوک بچاق ویشمجلرک بچقسی وقلجک اغزی
وقبا قده کرک بتن بیر بو مجموع معنالرده فتح سینله استعمال اولنور فارسیده هم فتحله
هم ضمله بیوک بچاق ومجلدلرک دری یو بچق که ترکجه یلنده دخی شایع اولمشدر شغشم
کسر شینله یاموق چیچق چیبوق شغشه ضم شینله شو شه دیکلاملور که دو لکرلر تخته
یه یی طولدررلر انکله شغک کوتی کشی که مفسد وطعان اوله وهر نسنه نک کوتوسی
واسکمشنه وخراب اولمشنه دیرلر رودکی • بیذاشت همی حاسد کو باز نیامد • باز امد تا هر
شغکی ز از نخاید • ومعیار جمالیده • فانک سکونی ایله روایت اولندی شمس فخری • در ملک
شهنشاه جمال الحق والدین • نه ظلم وستم باشد نه فعمه ونه شغک • ایجا وطن مردم ومرد دست •
دلاور • نه جای مخنث بود و مرد مک شغک شغود حرام شغلیدن سقلیق ویرمک شتا
تکنش وجولک که ایچنه اوق قورلر شغز لاله دیدکلری چچک شقایق معناسنه بو
یرلرده کلنجوک چچکی دیرلر شنک دلبردک که جهان اوی دیرلر شکا کاف عجمی ایله
شغا وشقا معناسنه یعنی غیله ودخی قافله وکاف عجمی ایله روایت اولنوبدر شکار
او صید معناسنه شکاف یاروق وصیغه امرو وصف ترکیبی مو شکاف بکی چهره نقش
ابریشم شکافتن یرماق شکافته یارلمش وحقه معناسنه دخی کلور حکاکی هروه وکرد
چون شکافته وداست • لیکن از حز زها شکافته داشت • شکافه مطربلرک زخمه
که انکله ساز چلرلر اسدی • زشادی همی دم کف رود زن • شکافه شکافید کشت
از شکن شکال طوشق که ات ایاغنه کچوردولر شکر کاف عجمی ایله اوزون تولو
برنوع کرلی در سین مهمله ایله وشین معجمه ایله وکاف عجمی ایله روایت اولنوب در
نه کم یرلو یرنده ذکر اولندی شکردن اولق یعنی صید ایلمک فردوسی

جهانکه ندانم چرا پروری * که پرورده خویش را بشکوی شکرف قوی و بخشی و حشمتلو

وابوحاللو اولن کسانی * ازین زمانه جاقی و کردش شب و روز * شکرف کشت صبور و صبور

کشت شکرف شکرفیدن قوی اولمق و دریک اولمق شکره آوه اوکرندکلری جانور قوش

اولسون وایت اولسون و پارس اولسون عنصری * با غلامان و الت شکره کرد کاه شکار کاه سره

شکستن صیماق کسر معناسنه مستقبلاتنده سین نونه قلب اولنور شکند و شکننده دینلور

اخرنده نونکه حذف اولنه صیغه ماضی اولور و بعض تراکیبده مصدر مقامنده استعمال اولنور

تواند شکست و باید شکست یکی و اسم مفعول دخی کلور شکسته معناسنه حافظ * یادم چو قدح

بدست کیرد * بازار بتان شکست کیرد * وکاه اولور که مکست لفظی اکا تابع کلوب اتباع و مزاوجه

طریقیله شکست و مکست دیرلر رودکی * ای ازان چون چراغ پیشانی * وی ازان زلفک شکست و مکست *

شکفت کسر شینله عجب معناسنه اسم مصدر و صیغه ماضی و بعض ترکیبلرده مصدر مقامنده

استعمال اولنور باید شکفت یکی شکفتن مصدر در عجبلمق معناسنه مستقبلاتنده فایی

بایه ابدال ایدوب ماقبلنه بر یاء زیاده ایدرلر شکیبد و شکیبنده دیرلر شکفتن ضم کافله

آچلمق تفتح معناسنه مستقبلاتنده واو زیاده ایدوب شکوفد و شکوفنده دیرلر شکفیدن

آچلمق شکفتن معناسنه اسدی * چه این الحق تر دانش طراوت رسید * کلی شادی اندر دلش بشکفید *

شکله بر پاره که بر نسنه دن کسرلر مثلا شکله حزیزه دیرلر قاوون دلیمی شکلکو یمان

دیرلر یعنی اوینده شکلیدن بیرتمق و یرتلمق لازم و متعدی ایکی وجهله استعمال اولنور

شمس فخری * خسرو رستم جلال زبن محمود شاه * انک سیکان تیز روی قمر بشکلید * مثال لازم

کشا یا سمن لعل چوش سوسن کوهی فروش * بزرخ بیلغوش نقطه زد بشکلید شکم قرین

بطن معناسنه شکم درد قرین اغرسی شکنب شکم معناسنه اصلی لغت بودر قاعده مقرره

اوزره

اوزرینه نونی ساکن باءدن اوکدین میمه ابدال اولندی تلفظه تابع اولوب کتابنده دخی ایله

یازلدی کثرت استعمالله تخفیف قصد اولنوب اخرنده میم حذف اولندی باشنه بر لغت اولدی

ختنه ببندن شو لقدر شایع اولدی که اصل اولان لفظلردن وکتابنده مجهول اولدی کلمه

الا فرس شاعرلرنک شعرنده لطیف * چه شود کر تو خسپم * با شکم بر ز شکنب تو خسپم * شکن و شکنج کلور

شکنه دولکر التلرندندر شکنبه معروف شکنب و اشکنبه اشی شکوخیدن سرچوب سورجمک شوله که

یره دوشمیه شمس فخری * ظلم از نهیب شاه چنان بخت مح ویه * کاندر عدم فتاد شکر چنده از کلوخ * بو

لفظدن اوکدین کاه اولور که بر الف ممدوده ایراد اولنوب نتکم صدر کتابده مثالی ایراد اولندی

رودکی شعرلرنده و هر انک بیتی در * اشکوخد بر زمی هموارة تر * همچنان کاندر زجح شوار تر *

شکوخیدن ثابت اولدوغی دلالت ایدرکه الف ممدوده زاید در تنبیه ایچون ادخال اولنور

وخصوصیله بو لفظده و همان بو شاعرک شعرنده کلا کنده اکلنور که لغت بویله دخی وضع اولنمش

اولا الف لفظندن اولا زاید اولمیه شکوفه چیچک شکوه و شکه حشمت و یرشق شمس فخری * شیخ

ابو اسحاق بن محمود شاه * انکه دارد تخت شاهی و شکوه * عنصری * پادشاهی که با شکه باشد *

خرم او چون بلند که باشد شکیب صبر اسم مصدر در شکفتن لفظندن اسدی * ندارد جهان

بر یکی سان شکیب * فراز یست پیش از پس هر نشیب * و صیغه امر و وصف ترکیبی لطیفی

از بزرکان کو همی خواهی نصیب * ادمی شو کر به خلق و سک شکیب شکیبا صیغه مبالغه در صبور

معناسنه شمس فخری * تو چه کونه باشد ارام ملک و ملت * هرکز نمی بود کو از جان بود شکیبا شکیبیدن

صبر اتمک شکفتن معناسنه شکیل ایکی معنایه کلور اولا طوشق کنات ایاغنه چکوردلر شکال

لفظنک اماله سیدر جلیل قافیه سنده استعمال اولنوب بویله یازلوب بر لغت اولمشدر

ثانیا اتشکک دیدکلری مثلا چادرک قپوسی اتکلر برکدرلر و طوشاغی اتک ایاغنه اتوکیله

بركدرلر كمال اصفهانى بدان كه بسته كنى از طمع ستوران را شكيل وار ميان بسته بر سر پاى

شكل چرب شلپوى ايق بيلدسى كه ايشديلور سمس فخرى ببيند بشنود از هفت فرسنك

شب تيره خيال هوى وشلپوى شلف يباكه انجيلرا آكتلرندندر آنكله صمان صاوورلر

شلك چوكلك كه از موج دخمه ديرلر شمس فخرى جايى كه دهد نظم فلك سلك سلاطين شاهنشه

آفاق بود واسطهٔ سلك از معدلتش ظالم بى باك بماند همچو نخر لنكى بود ابى نزده رشلك

رودكى چو بيش آرندكو دارت بحشر فرومانى چو خر عيان شلكا آخرنده الف

الف اشباعدر شلم انجح بوسى صمغ معناسنه شلو كسر شين ايله اندام وعضو معناسنه در لغظ

عزلى بحر الغريبه وده واوين عجمك كلاوكى سببدن ايدا اولندى وبيان اولندى

شلوار ايج طونى شله تخفيف لام ايله بوستانجيلرك وحماجيلرك زبل قودقلرى يبر

لطيفى درچمن باشد تران غلغله مى شود عيد خبر دو در شله شله تشديد لام ايله عورتك

يرى كس معناسنه شلوهج وشلوهك دموردكن كه طبيبلر قاتنده خسك ديكله معروفدر

شم چريق كه انجيلر خام كوندنى يكرلر كيرلر ايقلرينه منجيك چندى مديح كفتم وچندى غزل آ

ديدكريم نيست بارى جفتى شم فرست وشمس فخرى بوجيلرك بابو جيدر ديو نقل ايلدى

وهم نفرت وبعد معناسنه كلور ديو بوبيتلرى انشا ايلدى جاهلان براستران بردعى

فاضلان باى آبله بذ ريده شم باسفيهان جمله را انس وقرار وز عزيزان جمله را دروى دوشم

شماسز ديمك درجمع مخاطبده ومخاطبه در شمار صفتش عدد معناسنه وشمردن

لفظندن صيغه امر وصفت تركيبى وقيامت كوننه روز شمار ديرلر يوم الحساب معناسنه

لطيفى اى بدنيا بهسا روز شمار هيچ دانى قصه روز شمار شماريدن صيمق شمان فعفن

ايدن واتحيرواغلين كسنه عنصرى زان ملك را نظام وازين عهد را بقا

زان

زان دوستان بنجر وازين دشمنان شمان شمس فخرى زخامه تو موافق كند هميشه طرب

زخنجر تو مخالف بود هميشه شمان شمر فتح شين ايله كه شو يله ضبطلو اوله شمردن صايمق

مستقبلاتنده جايز كه الف زياده ايدوب شمارد وشمارند ديلر وجايز كه الفسز شمرد و

شمرند ديه لر اكر ديرسك كه شمارند وشمارند شماريدن لفظندن مشتق در بز دخى ديرزكه

شماريدن لفظى مغير اوزرنه بنا اولنان مصدر قبيلندندر بازيدن وسازيدن واو يك

بكى شمشاد وشمشار اول اغجكه عامه تحريف ايدوب شمشير ديرلر كمال اصفهانى زلف

را تاب صد هد سنبل زلف را شانه مى نهد شمشاد بكل ولاله داده اندمكر لب شيرين و

سينه فرهاد سمس فخرى زمين باغ بيكباركى عبير كرفت زلف يار مكر بود باصبا يكتار

چو زلف دلبر من مشك بيز شد ريحان چو قد مهوش او سرفراز شد شمشاد زينبى فريش ان

قد وزلفش كه كوى فروهشتست از شمشاد شمشار زينبى بيتدن اكلنور كه شمشاد اغاجى

دكلدر بلكه برقوره رنكلو اغجدر زيرا شمشادى كه محبوبك شمشاد قدندن استعاره قمش

زلفلرنه مشبه به كتوردى وهم اسدى وطوسى برقتى اغجدر اندن آلتلودو زرلر

كاززلر بوقماغى بكجى ديو نقل ايلدى نته كم بزم بيلرده صقز لق اغاجندن وزرلر مخرى

معيار جماليده شمشاد اغاجى در ديو بونك اوزرنه نقل اولنان بيتلرى انشا ايلدى

شمشير فتح شين ايله فصحا دلنده وكسر شين ايله عامه دلنده قلج شمشير ضم شين ايله قافلهٔ صغيره

ديدكلرى دار وكه طبيبلر قاتنده معروفدر شمغند بسوده وحيل ادمكه مردار قوقو

ودخى شول عورت كه او دى يرى قوقو شمن بوته طبان كافر دوقكى بت پرستى كرفتايم

همه اين جهان چون بتست وما شمنيم شمه اول سدكه انجكك باقى قلور صغلد وقلد كره

عربجه اكاسنى ديرلر فتح سين مهمله ايله انجوف ومهموز اللام در شميدن كف كف

صوطوق صوسزلقدن و اغلمقدن و هم اغلمق و فغان اتمك معناسنه دخی كلور • شهید و
دلش موج برزد بجوش • ز دل جوش و از دل شمید خروش • و اوركمك معناسنه دخی كلور دمیك
بكی خفاف • كر آهوی بتاو كنار منت حرم • اما مركیر با من و از من چنین مشتم • و بیهوش
اولمق معناسنه دخی كلور لطیفی • تا ز لفاو بدیدم آشفتم و شمیدم • شمید صیغهٔ ماضی در كه بعضی
تراكیبده مصدر مقامنده استعمال اولنور و اسم مفعول معناسنه دخی كلور شمید دیرلر
و شمیده دیرلر شمس فخری • با كرم وجود او بحر كه باشد لئیم • با خرد و هوش و عقل چه باشد شمید •
شن تاراج و یغما شنا صودہ یوزمك معناسنه مصدر و صیغهٔ امر و وصف تركیبی
اسدی • بدریا شنا چون نهنك آورند • بشمشیر با شیر جنك آورند شنابر یوزیجی شناختن
الملق مستقبلاتنده خاسینه قلب اولنور شناسد و شناسنده دینلور شنار فرا سیعز دیدكلری
اوت كه اطبا قاتنده معروفدر شنار و شناو آخرنده رایله و واوایله اكیسی دخی مروی لغتدر
صوده یوزمك معناسنه اسم مصدر در شمس فخری • مخالفان تو دایم ز فرط بدبختی • كنند یكسره
در لجهٔ سنار شنار • چو قار كشت بتر كه دون حشمت و روش • شد از حوادث افلاك نامرادی تار •
شناور یوزیجی شناو كردن یوزمك شناه آخرنده هاء ملفوظله اسم مصدر در شنا و معناسنه
اسدی • چو غواص ز ی دره دانند راه • مهی زد بدریای معنی شناه • صحنا كوك یا زیجسی وصف
اید ر هندستانده كلن جواهرلری و قماشلری علی التفصیل والتجمیل یازردی شنبلید
سوریجان چیچكی در بر نجه انواعدر چكدم دخی جمله انواعندن برسیدر شنبلیله بوی حلبه معنا
كه حبوب جنسندندر شنج مهره كه آنكله كاغد مهره لرلر ودع انواعندندر عمان قراكنده
بولنور در لو در لو اولور سوبك بور به بورمه او لور رودكرمی و صدف قابی و صنعله یقی
اولور مجموع شنجدر كوزاد و یسندندر شنج نخ سیله بتنج لفظندن تخفیف اولنمشدد

نطس

نطس معناسنه كه بعض یرلرده هركه یرلر شنج كسر شینله اوجه سرون معناسنه منجیك
بیری و درازی و خشك شنجی • كو یكی بكه آكنده لرزه عنبخی • بو لغت هم سین مهمله بابندن
روایت اولندی و هم شین معجمه بابندن شنجار الكلیك یدكلری اوت كه كوكی قزلدر
قمان بكی حلواجیلر و موججیلر انك كوكنی استعمال ایدرلر هواجوه دیرلر شند قورتلق بدنی
شمس فخری • كلك من زنده خوان باغ مناست • كه ور امدح شاه باشد زند • نكتهای سپید
زاید از و • كرچه دایم سیاه دارد شند • شندف طبل شمس فخری • از هیبت تو زهرهٔ مریخ شد آب
چون ناله برآید ز مصاف تو ز شندف شنك خرطوم معناسنه كلور كه پیلك بورننه دیرلر بوشكور
تا كی كند او خوارم تا كی زند او شندم • فرسوده شوم آخر كر ز آهن از سنكم • و شاهد مطبوع
و شیرین حركات معناسنه كلور ظهیر فاریابی • كند سنان تو بازی بجان خصم چنانك • بعقل دل
شدكان شاهدان چابك و شنك • و بر كوهی قتی انجدر اصلا ایشی بتمز عجیبه عود دیرلر
منجیك • ای تو شوخ شنكی سر بر جنك • وی تو چوبی كه همچو موم كنی سنك • شنك و مشنك اوغری
اد لریدر • شمس فخری • نه دز دور امن ز اطراف ملك كرد چنان • كه محو شد ز كتب نیز نام شنك و مشنك •
شنكار و شنكال الكلیك شنجار معناسنه آخرنده راء مهمله ایله و لام ایله دخی لغتدر شنكرف
زنجفر اسدی • جهان چون ز ابر الماس ریز • شد از خاك و خون باد شنكرف ریز • شنكل شاهد
مطبوع و شیرین حركات معناسنه كلور و حرامی و راه زن معناسنه كلور شنكونه هندستانده
جزیره لرنده بر جزیره نك آدیدر مارنین و مارینه ادلو اراو عورت اكسی یا لكوز بر حصار و بجه
كشتكلر و كنبدلو و چارطاقلرده یا یشلر در كه هر بر طاشنی بیوك كمیه قوسلر غرق ایدر دی
اسدی • چنان بود هر سنك دیوار او • كه كشتی شدی غرق از بار او • بهر دو تن این كاخها كرده اند •
چنین سنكها از كه آورده اند • بهندوستان نام این هر دو تن • بدان مارنین مرد و مارینه زن •

بند یاری کرشان دو دین کار کس • زن و شوی بود ند و هم یار بس شنکینه توقاج که کازرلر
آنکله بز یورلر و منڈال قبوارده نه بر قودلر محکم بغلنور آچلمز لیبنی شنکینه بر مدار از جا کمر
ناراست باشد او چو تراز و شنوا اشتکن صیغهٔ مبالغه سمیع معناسنه شنودن اشتمک
شنوشه اقسرمق عطسه معناسنه رودکی • رفیقا چند کوئی کو نشاطت • بنکریزد کس از کرم
افروشه • مرا امروز توبه سود دارد • چنان چون دردمندان را شنوشه • شنه ییا که اکنجیلر
آلتلریندر انک ایله صمان صاورلر کوهستان لغتیدر شنه کسر شین ایله و نونک تشدیدی
و تخفیفی جایزدر کشنمسنه دیرلر صهیل معناسنه شمس فخری • زهره مریخ خالی خون شود
چنین ندد درزم یکران شنه • شنیدن اشتمک شنودن معناسنه اکسینک دخی مستقبلاتی
سنفتن مستقبلاتی بکی تصرف اولنور شواذ توی دیدکلری قوش جباری معناسنه شوخ
کیردنس معناسنه شمس فخری بر شوخ فتنه بود تن ملک پاک شست عدلش باب تیغ تن ملک را
ز شوخ و مطبوع و یا قملو اولن نکسه ترکجه اسجاق قنلو دیرز شمس فخری • شه کنت جو بخت
شهنشه وی روز شنو و عقل بدو کفت هان بکوای شوخ شوخیدن کیر اولمق و یا قولر اولمق
شوخز اولمق شدن معناسنه شمس فخری • در دولت او فتنه بسر ناخن زحمت • یک ذره رخ
امن نیارسد که بشخود • باهمت و بخشایش او در کرم داد • خفت از دل کان و آب بخار ایم
شود شوده لوزلو واو دکوکه یاغی سبیندن ایل بربه نه قارش شمس فخری • اکر عدلت
کند تدبیر عالم • نباشد در جهان دیکر شر و شود • حالیا شودیدن لفظندن اسم مصدر
و صیغهٔ امر و وصف ترکیبی کلور شودیا معروف شوده جدرق یرکه اکین واپواوتلر
بتمز شوده کراجی یلغوز که عربجه اثل دیرلر شودیدن قرشمق و قرشدرمق بولغوق شوزه
صغره که چابوق دخی دیرلر شوس کسلمش دکل جبوقلری که کوجکه یرلر شوشیر قاقله

صفیره که

صفیره که طبیلر قتنده معروفدر شوشه سبکی که التونک و کومشک اوزون چبوق
بکی دوکرلر و اغجده دخی استعمال اولنور که ترکی یلنده انجده شایع اولمشدر دوکرلر
یوکلن یرلره یصی جه اوزون چبوق قورلر شوشه دیرلر شوغ اولکه ایوقابندن و بلته
صینلن و یوکدن و قتی نسنه طوتمقدن اعضاده بو نیز بکی قتی نسنه اولور شغه دیرلر
و شوغ دیرلر شمس فخری • فقع ناخورده چند از معدهٔ حقد • بریشم بر جلادایام اروغ • من
ار محبت بسان عود سوزان • حران عصرها از عود و بان توغ • طعام و ذوق دو ناقع غ و حلوا •
غذا و نقل اهلان ار سمار وغ • زیس بهلو که بر خارا بپیچم • چو روی خصم شه شد بشتم ارشوغ •
شوغا و شوغاه و شوکا و شوکاه اعیل اصلده شبکاه ایدی واوله با ارا سنده و کاف
عجمی ایله غین ارا سنده فرس بلنده تمام تواخی و تبادل وارد ر لطیفی • چو کرد درد کیره قصد
شوغا • شبان اندر شبان افتد بغوغا • شو کردن یلبدران دیدکلری اوت شولک قره بوغه
ات اسدی • سیه دار بر کرد شولک زجای • کسیده بکین تیغ کشور کشای • شوله بستانجیلر
و حمامجیلر کز بل قوردجق بیری عمارة • ببینم کیند بروی بریش بیش کنشت • بصد کلیجه سیبال
تو شوله رو بندفت شولیدن دم رلو درلو اندیشلره دوشب صغیر و قرش مرش اولمق
شوهیر نظس که بعض یرلرده هرک و بعض یرلرده وطن دیرلر لطیفی • اندر اصلاح دولت
تدبیر کن • تخم پاشیدن پس از سو مرکن شغن • بیک که کوکلکوک قولتوغنه دکوب کیرلر خشتک
و خشتجه معناسنه شونه جو کندر که بازونک اضافتندر شوهر و شوی عورتک اری
زوج معناسنه شوی خشل که جلا تهلرالیکه در ترلر شوی و شویت و شوید طورق
اولی شبت معناسنه شوبلا قوان جچکنک اغی بر نجاسه معناسنه شه اولو سلطان و شطرنجک
اولوسی و کویا کوشاه لفظندن تخفیف اولنمشدر شهبر قنت یلکلرینک اوزنی که قوش

انکیلماوجه حافظ شکر خداکه بازدین اوج بارکاه طاووس عرش میشود وصیت شهیم
شهیره قری عورت عجوزه معناسنه شه‌بلوط کسره ننه شهد کوچ بال عربیده وعجمده
مستعمل لغتدر عربیده شینک فتحه سی وضمه سی جایزدر اما فارسیده فتح شین ایله مشهور اولمشدر
شهدانه شاه دانه لفظندن تخفیف اولنمشدر ایکی معناسنه بیله مستعملدر شهدیوار بوجه
حوطه دیواری که پادشاهلرک وبکلرک واولولرک سرایلری چوره‌سنده بوجه اورلر خطه اولور
که اذن ایچروسی بیمان اول سرای اهلنه مخصوصدر غیریلر دستورسز کرمک اولمز شهره فارسیده
مشهور معناسنه استعمال اولنور کمال اصفهانی چون سایه پرده که سرای قناعتم چون خورز
حرص شهره به بازار نیستم شهریار سلطان شهریر وشهریور اورته‌یای آتی وفرس
ایلرنکدر دیجی کونی شهوار انجنک ایریسی واولوسی کمال اصفهانی کفتا چه تو خزینه‌ء زر و
کهرنه من نیز بحر لولوی شهوار نیستم شیار نطس که بعض یرلرده هرک دیرلر خواجه سنائی
حق همی کوید که ده تا ده مکافات دهم زانسا بحق ندهی وبس آسان بیاشی درشیار این
نشرط مؤمنی باشد که در ایمان تو حق بهمی خابن نماید خاک وسرکین استوار شیان قرداش
قنی دیدکلری دارو وهم جزا معناسنه دخی کلور شیب قمچی که آنکله جلدقلری تصمه سی عربیده
وفارسیده مستعمل لغتدر عربیده فتح شین ایله عیب وریب وزننده فارسیده کسره ایله واما ایله دخی
استعمال اولنور سمس فخری با اسب شاه برق چه باشد که شرق وغرب کامی بود بیاپش بی دست
برد شیب شیب کسر شین ایله اینش یوقش مقابله‌سنده استعمال اولنور نشیب لفظندن تخفیف
اولنمشدر نون حرفی حذف اولدوغندن اوتری حذف اولنمشدر نشین وشین یکی واشغا
والتی معناسنه دخی کلور زیر وفرو یکی باشی چوه‌ن سرکشته معناسنه دخی کلور ترتیب
لفظی اتباع ومزاوجه طریقیله اکا علفا ایدلر رودکی شیب تو با فراز تو بانشیب

فرزند

فرزندادی نتواند بشیب وتیب شیت طورق اوتی لطیفی بناز ونعمت از دال وعمارت
نمی بیند افاضل ماست باشیت شید کنش آفتاب معناسنه فردوسی بر وکفت ازان سوکه
تابنده شید برآید یکی برکه بیم سپید وکونشک برادی دخی که خورد در بولفظی انکله ترکیب
ایدوب اکسنی بر اسم قلوب کنشه اطلاق ایدرلر خورشید دیرلر یالکز خور ویالکز شید
اطلاق قلندن لفظ مرکب اطلاقی اکثردر شیدا دلو دیوانه معناسنه شیداسب اعلام
رجالدندر بر سم شیداسب بن نوذربن جمشیددر زاولستانه پادشاه اولدی اسدی
بر ورنک بهشت شیداسب شاه وبشادی در داد بخشش کساد شیر کسر شین ایله سود لبن
معناسنه شیر اماله ایله ارسلان شیراز جوال کوشه‌سی شیراز مشهور بر شهر ادیدر
وسوزلمش یوغرده دخی دیرلر بعضلر شیراز طورقا در عربیده وفارسیده مستعمل
لغتدر شیراملج که طبیبلر تعریب ایدوب شیراملج دیرلر اول املج درسدده اصلنمش اوله
بعض قبض زایل اولمسون دیو شیراوژن ارسلانه اوق اوره‌جی بهادر شیربخت شیر وغن که
سوسم یاغی دیرلر عامه اصل فرس شیربخت دیرلر شیرنج وشیرخشت برکوکدر که هندوستاندن
کلور ایچی وطاشی قرارقاعلو درصوغه مایل سوداو بلغمی سوره بعض طبیبلر شیطرج
هندی دیرلر وبعضلر حریق هندی دیرلر شیرخشک هرات ولایتنده سکو داغاجنه یغر
عامه تحریف ایدوب سرخشت دیرلر سین مهمله ایله شرح اولندی شیرین طتلو
شیرین کار حلواجی وهم ندیم که شیرین حرکتلر ایدر وشیرین سوزلر سویلیه شیز بر اغاجدر
هندوستاندن کلور اندن ایو یایلر دوزرلر واندن دوزلن یایه دخی اطلاق اولنور
اسدی دو صد کنبد از صندل شیز وعود ستاده بزرین وسیمین عمود مهراج شاه ضحاک کوندردیکی
هدایانک جمله‌سندندر شیزر تکری تعالی جل جلاله عنصری چو او فتنه برانکیزد زمرکان چشم اوریزد

جهان از فتنه بکریزد شود کریان سوی داد ز سوی ان داور محکم که از داوش بنی آدم
بیار آمند در عالم چو من بر حق شیر ز شیزدق پراسانک بوقی وبعضلر سدوکی دیرلر
وبعضلر سدی در زیرا که پراسنک قولاغی وار در کل اذون وادو کل هموخ بیوض
شیشله اول دلوک که کار زویا بیجان دلر لطیفی چو بهای کوس ز دوران چرا که اریکی
جامه را کار زودی کشتی سراسر شیشله شیطره بیر کلهدر دیدکلری اوت که تعریب ایدوب
شیطرج دیرلر شیفتق متغیر و قریش مرش اولمق حالک وعقلک واکثرا اشیانک صفتی
واقع اولور شیلان پادشاهلرک سماطی سمس فخری کیوان برای سبزه شیلانت روز بار
از کشت زار اهرام اورده باد رد شیلم دلوجه بغدایدن ازر شیله لیابرنج شیم
ایت بالغی کمار قاسنده اق اق نقطلری اولور فخری چون سمند ر کند در اتش جای
کر بود نام شاهی ماهی شیم شین سیسی ودللو دودک شیو اینش واشغه والت شیب
معناسنه شیون افغان وجغلیق شیوه طریقه ومحبوبلرک کرشمسی عشوه معناسنه شیوا زبان
فصیح کشی شیهات کشنمه سی صهیل معناسنه لطیفی عدوت ار بشنود تا سبق شیهه
بشاشد چون بمرد بر بدیهه باب حرف الصاد حرف صادده صفت اطباق واستعلا
وصفین جمع اولدوغی سببدن غلطتدن خالی دکلدر قیاس بودر که ملاحت ولطایف اوزرینه
وضع اولنمشدر دلده هیچ وجهله تغالی کلمه واولکه فرس صحیحدر اصلده سین ادی صکره
عربی لفظ لغت طوتنلر تغلیط ایدوب صاد تلفظ ایدیلر وصاد له یازدیلر تتبع السنه
مختلفه ایتمیلرک ملیح وشیوا زبان اولنلری ینه سین له تلفظ ایدرلر وسین له یازرلر بلکه غیری
دلدن منقول اولنلری دخی نیته کم طایی تا اوقورلر وضادی وظای زا اوقورلر صاف
صافی لفظندن تخفیف اولنمشدر فارسیده چوق استعمال اولنور حافظ کنون که بر کف کل جام باده صاف نیست

بصد

بصد هزار زبان بلبلش باوصافست صبار تمر هندی صباغ قاشق بوک فارسیسی بیلادر
صبر براوت ادیدر که بوک عصاره سی مطلوبدر ایوسی سقوطیرا جزیره سندندر کلور صبر
سقوطری دیرلر غایت اجیلغی سببندن شعرا شونلر چوق کتورلر عربیده وفارسیده مستعمل
لغتدر عربیده بانک کسری ایله وسکونیله جایزدر بیت لا تحسب المجد تمرا انت اکله
لن تبلغ المجد حتی تلعق الصبرا فارسیده سکونیله استعمال اولنور صد یوز مائة معناسنه فارسی
صحیحدر اما اصلا سین ایله ایدی وهم سین ایله دخی لغتدر تلفظ اولنور ویازیلور صدپای
حیوان دیدکلری بوجک که حشرات ارضدندر چوق ایاقلری اولدوغی سببدن صدپای دیرلر
صدبرک بر نوع کلدر اسدی هزاران صفت کل دمیده رسنک ز صد برک در وی ها ز هفت رنک
صدف مشهور انجو قابنه دیرلر اما حقیقتده انک امثالنه دیرلر مهره ومرجان قولاغی
بکی مجموعسنه صدف دیرلر صدفه اوزانندر طقوز دوقیه مراددر صعتر کوکیو اوتی وکاکل
دیدکلری اوت که بعضدر لو اولور سین ایله وصاد له ایکیسی دخی لغتدر صفدر اول جهادر دکه
صف یرتر وطاغدر لفظ مرکبدر اسم واحد قلنمشدر صغر توج روی معناسنه صغراغون
بر تلجن دیدکلری کچرجک قوش که صهورق قرالغه مایل بستانلرده دیوارلر جلوسنده چولولر
اچنده چوق اولور صغر اکثر لفظندن تصرف اولنمشدر صل مار قصه دیدکلری یلان که
دکرمی یوز لو اولور یوزونی کورن واوازین اشیدن همان یوز اوزرینه دوشر بیهوش
اولور اکثر بودر که اولور دیرلر که مصرنو اجیسدن اولور صلا وصلایه اوزرینه مسک ازجق
طاش صمغ پشن اغاجده بتر یعنی صرزجیقر صنوبر جام اغاجی صوطل چکندر باب
حرف الطاء حرف طا دخی صفت اطباقی وصفت استعلایی جامع اولدوغی سببدن
غلطتدن خالی دکلدر بو سببدن اهل فرس طایی تا اوقورلر اما یازمقده اکثر طا یازرلر

حتی غیری دلده وقرانده واقع اولن لغتلری دخی بویله ایدرلر طارم قره اوکه عامه تحریف
ایدوب دم دیرلر وهر نسنه که اکا بکزر بر سبیل المجاز تشبیه ایدرلر انوری از عالم کبریا که
عامست چون رحمت ایزدش ترحم وهم از کبریاش بی شک تا غایت این چرخ طارم طاق
مصندره معناسنه دیرلر که عربجه قبه دیرلر کمال اصفهانی طاق و رواق زیکی طاق بود
خود بجهان طاق نبودست دوی طاقچه اولدر که طام اوزرنده ایچرو یا شقلیق
ایدرلر طالقون بر نوع اغلو بقردر که اندن صنقاش دوزرلر انکله قیل یولرلر کیج بتر
واینه دوزرلر لقوشی اولان کشی قراکو وایچنده اوترمداومت ایدوب اکر بقر خلاص
بولور بعضلر دیدیکه جبلی دکلدر معدننن شویله ظاهر اولور بعضلر دیدیلرکه باقر
قزردلر بر بچه کز بیشل صوغان صوینه باتوررلر واکثر طبیبلر دیرکه بقر توبانی
صغر سدوکیله وادم سدوکیله وبیشل صغانله وسحق اولنمش مرجانله اصلرلر قوی مروحدت
قوبه حاصل اولور اندن صکره بقر بو تولله تربیت ایدرلر طالقون اولور طالیقه قالیک
قبوقلر د هندوستاندن کلور تازه یکن رنکی قزلساغ اولور اسکیجک قرار ورجاع ایدن
کشی اغزنده دوتسه انزال منع ایدر بونک حقیقتنده چوق اختلافلری وارد راصح بودرکه
ذکر اولندی طباشیر بر معروف طار ودرهندوی قرافلفل اولدوغی یرلرده اولور امّا
حقیقتنده اختلافلر واردر بعضلر دیدیلرکه اسکی قمشلرک ایچنده بولنور ایوسی بوغنلر
قاتنده اولاندر بعضلر دیدیلرکه قمشلک یاغمشیدر یاد تح دریلا اسدیکه بر برینه دوقنمقدن
ملوثشی یانر طباشیر اولور طبرخون بر قیزیل کلو اغجدر که عامه تحریف ایدوب طبلغو
دیرلر ومعیار جمالیده قیزل اسکودکه بید طرخ دیرلردیو نقل اولندی شمس فخری در زمین
عدو ز خنجر تو چرچه رود سحر طبرخونست طبرزد اول محکم شکرکه بلته ایله اوودلنز

تبرید

تبرید لفظندن تعجیم اولنمشدر طبسه طبسه لفظندن تخفیف اولنمشدر قالی طبل طاول که
چلرلر دهل معناسنه طبل باز طول باز طبلکدر بلکه طبله معروف شمس فخری کیسه وبذل د تو
دور بخش وانعام رطلا بکیله دهد زد بطبله وکوبین طبیدن طلبمق ننه کم قوش بعزلندکدن
صکره طراز قفتان اوموزلرینه یایدکلری علم انوری تا ابد نامه عمر تو مقید بدوام وار
ازل جامه جاه تو مطرز بطراز وطرازیدن لفظندن صیغه امر ووصف ترکیبی واسم مصدردر
لطیفی منم ان مرد ساز لشکر ساز نه چو زرد دوکان جامه طراز بعنوی طراز ساز سلاح
منم اندر که طربد برآزه کاه اولور که پر اشقلو وزیبا معناسنه دخی کلور اسدی جهل خادم راز
ریدکان طراز هزار اسب تازی بزرینه ساز طرازیدن دزدوزلر دلودرلوپر اشقلو
نسنه دکمک ومطلقا دکمک معناسنه دخی کلور خسروی خود بر آورد باز ویران کرد خود
طرازیده باز خود بغزد اسدی خردمند کن حاجب چو بکار طرازنده درکه وبزم بار طرخ
اول چتور که طاغلرده والچق یرکمانده صواطلمد عربجه ماجل دیرلر طرخون مشهور بر
اوتدر ازبیر معناسنه طرز طراز معناسنه در لطیفی جامه عمر تو بدست دوامر از جلال ابد
طرز دارد طرواز یایق کدانوکله یوغرددن یاغ چیقرددلر طریخ بر نوع اواق بالقدر
قوردرلر اندن ایله الت لوصترلر طرید چولان تصغیر عربی صیغه سی اوزرینه طسوج
تسو لفظندن تعریب اولنمشدر طشت لکن ایچنده قفتان بودلر بیت نماز شام کز امواج این
دریای دوکابی فرو شد زورق زرین برآمد طشت سیمابی طغرای پادشاهلر نشانی طغری
زعنوس دیدکلری طوغان اصلی که پادشاهلر وبکلر اولدلر اسدی پری چهره کانش بیجه لنوار
دمش یوز ومرغانش طغری وباز طلا الغذ اکثر یودرکه اماله ایدوب طلی دیرلر طیبلر
قاتنده یتودرکه لوقه دوریرلر طلایه قراول طبیدن طلب اتمک طلق بر نوع صناحی

طاشدر براق وقات وقات اولور اق اولور کوکب لارض دخی دیرلر قال علی کرم الله
وجهه من حل الطلق استغنی عن الحلق طمرک بزرک وسترک قافیه سنده استعمال اولنور
اعلام رجالدندر اسدی براز نک رخ داد یاسخ طمرک که کس کو حکم هست وکارم بزرک
طوطک طوط طیره خشم معناسنه طیره شدن قاقماق طیره دیدن اوصرمق تیزدادن معناسنه
بو لغت طایله وتایله لغتدر ایله روایت اولنور طیلسان اولکه عربک دلبندلری اوزرنه
عور بولور باب حرف العین حق بودر که پارسیده عین مهمله کلمز واولکه استعمال اولنور
غیردلدن منقولدر ویا تحریف عوام قبیلندندر لکن بعض الفاظ عین مهمله ایله شایع اولدیسه
واجب اولدی که نقل اولنوب بیان اولنه عاج فیل سکوکی اسدی بنبالا چوب رفته برابر ساج
بدندان چوب وشانه برهم زعاج عججه خابکینه معناسنه درکه عامه تحریف ایدوب قیغنه
دیرلر عذبه یلغفن قوزغی طبیبلر قتنده معروفدر عرعر سروجیل ترکیجه بعض ولایتلر
انده ازاغاجی دیرلر عروس کلن عروس بپرده بر نوع کلدر که لعل کوزه دیرلر اسدی
رده در رده زان کل لعل کونه که خوبی عروسش بپرده درون عروسی ددکن عطرفان
خروس که عربی لغت کتابلرنده تایله عترفان تصحیح اولنمشدر اهل فرس جمیع طالی
تا او قورکن واکثر تایله یازرکن بو لفظی طایله تصحیح اتدیلر وطایله یازدیلر اکرچه اوقوینلرنه
تایله اوقورلر علکه سقسغان دیدکلری قوش که عقعق معناسنه لطیفی چون کنی همچو علکه
دزدی تو دم بحنسا نمت چون اوباری علفدلن قوشک قورصغی حوصله معناسنه علک
صاقز هر نک کرکیسه اولسون اما مطلق ذکر اولنسه مصطکی مراد اولور رومی لفظیله
صفت اولنسه علک رومی دنلسه مصطکی متعین اولور عمذ صال که اکلا صو کچرلر اغاجلری
بر برینه چترلر اوزرنه اوتوررلر دخی صونک برجانبنه چوب کیدرلر یمک فتحه سی وسکونی

رضی

دخی جایزدر لطیفی اب ایتیل ازکدر که دور بود کفت می باید عمداز بهر دود عمد
سنبد بیان کذشتند ش بهان ازپی ایشان مرسیدندان زمان عنان چلبر ودرکن
یعنی اویانک الده دوتدقلری قایش عنده کرته کنه دیدکلری جانوردر که حشرات
ارضدندر عو جنک کوینده آواز کودلدوسی واوزا اسدی بنبوسیدازان بس زمین پیش شاه
عونای وکوس اندر آمد بماه عورت عربی لغتده اعضاده اورتلماسی واجب اولان
یر مثلا اردمک کوبکندن دزنک التنه دک وخاتونک یوزندن ایاغی التندن غیریسی
پارسیده وترکیده خاتونه کیشی دیمک اولور خواجه سنائی جامه بر عورتان بپسند یدست
جامه دیده آفت دیداست عوسج سیجان دکنی عیو عو معناسنه اسدی ازایرابتان رفت
بر چرخ عیو زکر دار آن نرسپهدار نیو باب حرف الغین غاب فاسد
واکشی سوزواورتلوب قلان اکشین اش مجری هر آن سخن که نه در مدح پادشاه بود
بنزد اکابر روزکار چو غاب ببین بانو سرمایه غدای وجود زخون ونعمت واحسان تو نثاره
غار دفنی اغاجی که یمشنه حب الغار دیرلر ومغاره یه دخی دیرلر غارج ارته وقتنده اچلن
شراب صبوح معناسنه غارجی اول کشی که شراب صبوحی اچوب اکا مباشر اولور رسمی مجری
شهنشاهی که او رادیماست بسوی عالم علوی معارج مدام غارجی ازجام دولت در
انداز دولتش هنکام غارج غاژ اخرنده زاء عجمیله اغزی کیک کشیه دیرلر مجری
ارس چرعدان بنزدیک یم جهان لقمه دان بنزدیک غار غاز غاز طار طغان تارمار معنا
غازه قزل که عورتلر یوزنه سورترلر بعض یرلرده فکر دیرلر واکلک دیدکلری اوت
کوکنه دخی دیرلر حلواجیلر وموجیلر استعمال ایدرلر هواحق دیرلر وکری عورتلری
تازه سنی یوزنه سورترلر بساطی ازغازه وسرمه نیست خالی شعر وغزل کمال الخاتون

غاب

فخری عروسان امل را همت او حقیقت چنین بسنده ابست وغازه غاش غایتده خالص و
مخلص وهوادار اولنلره دینور رودکی خویشتن پاک دار ولی بی خاش هیچ کس را مباش غاشق
وغاش فخری چه کونه دولت از در کهش کنند دوری بدین صفت که برین در کهست عاشق غاش
غال اینکه طاغلرده قوین یتوردلر و بر کمسنک حجره سنه طولنلر کمسنه مجنبلر و یا
عداوتله وغالیدن لفظندن صیغه امر و وصف ترکیبی واسم مصدر عماره کسی که
غال شد اندر حسودی بو ملک خدای خانه او جای رخنه دادش وغال غالوک هر
نسنه که طوب کبی یومری ودکرمی اوله خمیر یوالغنه وکمان کروهه یوالغنه شامل در خسروانی
کمان کروهه زرین شد محاق ماه ستاره جمله چو غالوکهای سیم اندود غالیدن دوتنک
و یادشمننک حجره سن طولنمق لطیفی همچو آهو که جنت را غالدی تر ار روز و شب همی غالم
غالیه خوش قوقولو ترکیب مطبوعدر غاوش وغاوشوی وغاووش تخجیر صرهمش
خیار مثال غاوشوی لبیبی زرو دد ار برشد چون غاوشوی خام نه سبز چیست خیار نه
شیرین چو خربزه مثال غاوش اتش وزنده فخری مریخ را حمل سان کردند جمله قربان
هر که که بندکانت بر بسته اند ترکش یا لیز خشمت را چو وقت ذرع باشد از پیکر و مه و مهر
آرد سپهر غاوش مثال غاووش بالوش وزننده لطیفی هر روز او زحسرت کر کلان و سخت
در سبزه زار کردد و غاووش می خورد غاوشنک اوکندره که انکله اوکوز دورترلر و شولر
سمسه فخری چو کاو بست خصمش برای ادب نغز هجنداورا مگر غاوشنک غبار توز که طپراقدن
اولور غبازه اغرنده زاد عربی ایله بیوندرق که اوکوز بوینینه کچوردرلر و دیرلر که صابندر
میخیک بدد لچین تا ولست تا ول هرکز بز مر نکردد مکر بسمت غازه غیج وغبجی و غبژی
چقور دیرکه اند صو اکلنور اکیر معناسنه عنصری بهر تلی بر از خسته کو وقتی بهر غنجی بر از غزو خسته بجاه

غبغب عربده وعجمده استعمال اولنور کوزللرک محسنات ندر ترکیجه صاقق وشلم دیرلر غت
ضم غین ایله معناسنده در شمس فخری هست با فضل شیخ ابو اسحاق تیر کرد وفن در راه دانش غت
تیغ بیکر تا بر کهر زان شد که بکین حسود او شد درس غنغره عجمی دیمک اولور غدد اوکلی دالک
ضمه سیله جدد وزننده پارسی لغتده ربز دیمک اولور غلیظ خلطدن بومشق وضعیف اولان
یرلرده منجمد اولور اما دالک فتحه سیله عربی لغتده غده نک جمعدر نته کم سده نک جمعی
سدد در بو بیتده رکه کاه ضم دال ایله شد وعد قافیه سنده کاه فتح ایله دوز دقافیه سنده
استعمال اولنور غدنک ایله وکوبت وبی اندام اولن کمسنه فریغ الدهر همه غول چنین یا بان
همه چنین بار صلیب همه چنین مهره بجوی همه چنین کاوغدنک غر دوسبی عورت وهیز او غلان
غر ضم غین ایله دبه رودکی بیش وناسور کون وکر پای خایکان غر داری چون ندرای غراشیدن
قاقمق غضب معناسنه علی فرده بنک نیک آزدر در آمد ان نکاران زمین رفته بجنک غرامه بز بوجی
دنک وایکی نک دخی یدلر غرب سکون را ایله عرب لغتنده کون طولنجق یر مغرب معناسنه واوق
اتلن بلمنیه ویور کن ات وکوزک بعرنده ناصور علتی وقلجک اغزی وهر نسنه نک قراکی
وقوغه کو لکسنک غایتده بیوکی فارسیده بماه مغرب معناسنه در غرب فتح را ایله قوقاغاجی
وکومش ساغرق که انکله شراب ایچرلر وشراب معناسنه دخی کلور وقیونک بر علتدر که کوزنک
وبورنک قللری دوکلور و شول صوکه قوغا یله کوتنرند وکیلور و اول اوق که الکو ییه
بولنمز بو معناده فتح را ایله وسکونله لغتدر بو معنالرک هیچ بری فارسیده شایع اولمش کلدر
اما قراق معناسنه بعض طب کتابلرنده کلور بیت نیست مستغنی زبالی از زبان
در بیان علم طب بی افتتان غرجه جاهل اسدی بود ایله وغرجه این بی کان بخندیم باری بر و
یکزبان غرذ یای اوی که بو جه بیر لدا یجنده بیللر اسر باد غرد دیرلر باد لفظنی یله تلفظ

اتمک سز این لطیفی • این طاق و صفه دغره سودی نکند بزار و درد • غرش قاقمق خشم
معناسنه رودکی • کرنه بدبختی راکه فکند • بیکی جاف جاف نزود غرس • او مرا بیش تیر بسندد
من نتا و مر بد و نشنت مکس • غرغنجه اول عورت که جماعه دوعیه • غرغند سنجان دکنی
غرم قاقمق خشم معناسنه رانک فتحه سی و سکونیله جایزدر لطیفی • بیکی غرم اکرد و مر بحرم
ادمی شو تو ای بلنک غرم • غرم ضم غینیله ایرق قیونی عنصری • تو تیر و تیران بکرد از غرم
بر و تار هانی دلم راز کرم • غرما غرما لفظندن تخفیف اولنمشدر • غرمیدن قاقماق
غضب معناسنه • غرمیده اولو قاقمش خشمناک معناسنه لطیفی • نفس تو از دها ست غرمیده
بنکر دید هرچه یافته جیده • غرنک بشین بشین انجغر باغلمق • غرنبه حایقرمق یعنی
نعره اورمق • غرنبیدن کوک کورلک اسدی • برآمده وافکن وکبرو رو • غرنبیدن کوس
بیکار غو • غرنج برماشی برنج وزننده استعمال اولنور • غرنک افغان • غرو قرغو قمش
افصح بودر که سکونیله اوله سرو قافیه سنه اسدی • ددان کوه و بدبیشه بید و غرو
میانش نی آورده افزون زسرو • غرواشه براوتدر که جلا مهدر و بشمیجلر لیف ایدرلر
ایلکلره و بخیتا نکیوز نه سوورلر و اول آلتلرده دخی اطلاق اولنور لبیبی • چو غراو بشه زیشی
برخ وجندان که ده ماله ارده بکش سبت شاید • غریاسنک بشنی که باغ ایچنده بشورلر
بو شکور • کرمن عتل بادم با تو غربا نزدیک تو چو زهر است نوش غریاسنکم • غرپدن کورلک
وقتی اوازه اتمک • غریو فریاد و فغان عنصری • تیغ شدن عشق در دلش بنجید جز غریو
غرنک بنسبجید • غریوان فریاد و فغان ایدن کسنه کسایی • غریب نابدش از ین غریو کر شبطوز
بنالد رعد غریوانم و بصوتت غزو • غریویدن فریاد و فغان اتمک • غرثب اوزم دانه سی
سمس فخری • از دست میر شیخه باداد غز برد • لعل و عقیق رویده زنجای غرثب • ورازشما

بیش

بیش ببر دهر شمه • خلق وکو مرنشاند برجای بجل و عجب • غزوان بیان صغری که قوبوغی
خوتاز اولورا سدی • دمرو دست وکه بودار اندازه بیش • دم کوروا آهو و غزغاو میش
غزم ضم غینیله و زاء معجمیله ایکی معنایه کلور اولا خشم وکینه و هیبت ثانیا اوزم دالنک
قابندن عبارتدر که چکردک و شیره انک ایچنده اولور فخری • هیچ دانی که چیست زاده تاک
مایه بیرهمن و موجب غزم • همچو خرشید در بلورین جام چون سهیل یمانی اندر غزم • غزیدن
بربنک اوزرنه مطبق طورمق کسایی • زاغ بیابان کزید خود بیابان سزید • یادبجل بر یزید
کل بجل آید غزید • غش اسم صورتدر چنوکه دعوت اتمکده استعمال اولنور بو یرلرده پش پش
دیرلر • غش خطمی دیدکلری اوت • غشاک مردار قوقرطیان • ازدهان تو همی اید غشاک
بیر کشتی رخنت از هیاک • غش کردن چنو که پس پس دیمک • غش کسر غینیله خیانت معناسنه در
غش فتح غینیله امر نمک • غش مشک رامکه دیدکلری دار وکه را بابنده سابقا شرح اولندی
غشاک شین معجمه غساک معناسنه در اکسیده خی مروی لغتدر • غف قورجق صاج جعد
معناسنه لطیفی • بر سران سر برهنه مو غف • دو دل کرانش خدتی بتف • غنج ابو قلج سمس فخری
ابو اسحاق بهر دفع دشمن • همی تا بر کشید ست ابکون غنج • چنان در خواب شد ظلم از نهیبش
که بیداری و را بکرفت بر خنج • غنج و غنجی و غنغزی چیقوریر که انده صو اکلنور ایکیر معناسنه
عنصری • بهرتلی برا زخنه کرو بهی • بهر غنجی برازفرجنه بنجاه • بایله فاراسنده و جیمله زا اراسنده
تراخی و تبادل واردر • غنغنج صوسق اسم عامدر بکارلرده کلن لجن اجمکیجن درزدکلرنه دیرلر
دیو فعه اتمکدن بو کرلر دخی آنکله شوربا و یوغرد یرلرا کادخی دیرلر و حاملرده اولاق
اغاجدن و بقردن طاسه دخی دیرلر و سیاحی یاننده غنی بولغاریدن صوکاغه دخی دیرلر
غفه قوزی درسی کوزل تویلی اولاقورجق رودکی • دی هریک چیز دو هفته کرده ماه

جامه شان غنچه شمو شان کلاه غُل باغ لفظ عربی در جمعنده لفظ عربیده اغلال دیرلر
بند معناسنه فارسیده چوق استعمال اولنور غلاله زره التنه کیدکلری قصاجق کو کلک
کمال اصفهانی تن و اندام یاسمیز و سمنبر لطیفست در غلاله لاد غلام قول واو غلان
لفظ عربیدر جمعنده غلمان و غلمه در و پارسیده دخی چوق استعمال اولنور غلامباره
اول فاسد مزاج و بدگوهر اولان که گیجه و گوندز اوغلان سوداسنده و شریعته مخالف
حرکتلر ایدر نکبات دنیویه و عقوبات عقبویه مستحق اولور بکتا تکجه اسندن برسی
انقطاع تولد که قوه جاذبه اولمدوغی سببندن نطفه نطفیغ مجاریده باقی قلور خراب
و متعفن اولور اندن صکره شریعت امرنجه مکان جرثده حراثت قصد اتسه خراب اولمش
تخمدن نه بته و ساغ انکا اختلاطیله خراب اولور امیرزاده بیک غلامباره نیم من ندارم ین مذهب
هلاک چادر مردکشته دلجک بوشم غلبکن و غلبکین مشبک قاپو و دریچه که ایچندکی طشره دنی
کورر طشره دکی ایچرو دکی کورمز نجری اعظم جمال دنیا و دین است انکه هست جان عدو چو
بسمل و زخمش با بزن کردون مشبک ازبی این شد که تا شود برمنظر معالی او همچو غلبکن
بوشکور زیستن و مردنت یکیست مرا غلبکینز درجه بازو باجه فراز لطیفی بروج چرخ
همچون غلبکین است بصد کیران او اسرار بین است غلبه الاجه قرغا و صیادجما لیدن قسقغان
نجری کرآید زیر ظل دولت او بهای سا شود مسعود غلبه غَلج قنح غینله کلدکه فتو یه
و ررلر مجری ایا شاهی که کر حکمت بخواهد قرنفل را دهد خاصیت بشلج چنان ایمن
شد از عدل تو آفاق که بر کند ندارد درها هم غلج غِلج کسر غینله دکوم کره معناسنه
سعی مجری شاها توپی که دامن عمر تو را انجوم با دامن ابد بیعنا غلج کرده اند حامیان قهر
بلیدی حادثات از بهر ریش خصم تو در کلج کرده اند غلطانیدن یوالنمق تکرج معناسنه

بوطالری

بوطالری تا یله او قورلر بلکه تا یندرلر غلطیدن یوالمق دحرج معناسنه غلغل و غلغله
غوغا و غلبه خللو لوش معناسنه غلغلیج و غلغلیجه قجقو و دغدغه معناسنه اسم مصدر
فخری دیده بدخواه ملکت دایما بر کریه باد تا که بی شک طفل کان خنده ارد غلغلیج لبیبی
چو بنی ازخرید بخت املالت نیست که بر سکیزد چون من فروسیوز بریشش چنان ندانرو
من جای غلغلیجه کهش مهی هالش او ابرا و فتد بر ریش غلغ صادوارو که اشک اروسی
دیرلر فجری زبیم شه نیارد زد غلغجی به پالیزی زبان برچیج بنجی غلو مبالغه دیمک
اولور غلیجن یاربوز دیدکلری اوت که بوزینه معناسنه طبیبلر فرتج دیرلر غلیژن
صولر و جرموکلر ایچنده کی قره بالجق غلیواج و غلیواز دولوکج که چیلوق دخی دیرلر
فجری بپیوسته همای طرز و فنح ننشستست بر کنکره قصر جلالش چو غلیواج هر تیر که از شست
قضا و قدر آید بیشش تن بدخواه شهنشه بود اماج لبیبی اعجم حمدونه غلیواز غلیواز
ترسم بربایدت بطاق اندرجه لطیفی مکر از زاغ خای این بیهده ژاژ ببابک بذر از بانک
غلیواز غم قیغو عربیده و عجمده مستعمل لغتدر عربلغتده جمعی غموم کلور عجمده
غمها کلور روا اولور که الف نون ایله جمع اولور غمان دیرلر اسدی جه چیز آمد مهر فرزند در
که درنیک و بد هست با جان برنج چو بنود دل اندر غمش خون شود چو باشد غمان انکه افزون
شود رودکی ای ازین حور بد زمانه شوم همه ساله او غمان امیغ غمخوار قیورجی
واو رسمی جایزدر که الف بر له یازارلر قافیه سنده استعمال اولنور کمال اصفهانی جیست این
بی عنایتی با من جیز توپی اهل فضل را غمخوار عالم و شاعر و فقیه و ادیب از تو دارند
رایت ادرار و جایزدر که الفسز ابتر و سرور و زننده استعمال اولنه لطیفی تو پی اندر
جهان سرور توپی اهل کمال را غمخوار غمزه کوز قاقمق و کز بک معناسنده دخی کلور غمکسار

اکوزانیس معناسنه غمکساری اکورلک انس معناسنه غمکین قیغلو غملو ایکاولی
وقنابری دیدکلری اوت غمناک و غمنده قیغلو فخری خداوندا تواتشاهی که باشد و
زنامست شادی جان غمنده غن یاغ چیقارجق عصارلرک تنکی فخری مخالف توزامساک و
بخل نم نذهد بتهرتانذ مسندش چو کنجد اندر غن رودکی هرکل پژمرده کرده دزونهد یز
هرکه بنفشارد همه زیر غن غنج فتح غینله وضم غینله جوال لبیبی وان باد ریسه هفته دیک
غضاده شد واکنون غضاده همچو یکی غنج بیشه کشت وناز معناسنه دخی کلور فخری
همیشه تاکه خراب اید زخریان دلال وناز همچنین شیوه وغنج سپنج دهر را درخرمی روان
همی برخور زملک ولشکر وغنج غنج کسر غینله اوجه سرهن معناسنه اکثر بودر که سپنج لفظنده
اتباع ومزاوجه طریقه سجه ایراد اولنور فخری بنزمانش حیران وانس وپری همه راداغ دارند
بر سپنج غنج غنجار و غنجاره اکلید دیدکلری اوت که کولن تازه یکن کرد عورتلری یوزلرینه سورلر
قیزردرلر وفکر دیدکلری قیزل که بغام اغاجیله نازک دلبندلر پاره لرینی بویرلر خاتونلر یوزلرینه
سورلر کسائی لاله بغنجاره سرخ کرده همه روی از حد خوید بر کشید سر از خوید غنجال
اکثی یمش فخری تا کو صبا سخن لفظ او کند درباغ نبات مصر شود بو رمذاقها غنجال غنجه چیچک
طومرجغی که ترکیجه بوبلک دیرلر غنجه کردن یوغرمق بحرن معناسنه غند دیرلمش مجموع معناسنه
فخری فتح وظفر ونصرت وفیروزی دولت باشند همیشه بدر شاه جهان غند غندبر اول التکه انکله
باغ بودرلر طهره دیرلر غنده اورمجک ننله معناسنه اسدی تن غنده را پای باید نخست
پس انکه خلخال بایدش جست کسائی می تند کرد درخانه تو غنده کنون باز فرداش بینی برتن
تو تارتنان غنتیدن هرزه سویلمک غنک عصارلرک باغ چیقارجق تنکی غن و غنک دخی
دیرلر بیت چند شوی چند ندیم الندم کوش برفزای تو از غنک غم غنودن و غنویدن

امز

امز غنوق نعاس معناسنه انوری بر خاک درت ملک توکوبی که زار امر طفلیست در اغوش
رقیب غنویدن غو اون و آواز وکورلدی و غیو و غیز اکسی دخی جایز در غوت بینی
اوت یین کتنی شلغه معناسنه واو حذف اید وب غت دخی دیرلر غوس ضرب او غری
غوره قورق معیار جا الیده لفظ مشترکدر بینه نک قوزاغنه دخی دیرلر اما مشهور بودر که
بو معنایه ذاء معجمه استعمال اولنور غوربا و غوره وا قورق آشی غوزه قوزق بینه نک
وجامک افلسمن غوش قتین اغاجی که اندن اوق دوزرلر و زخمه دوزرلر فخری تو بور
دیده ملکی و دشمنان تراه مژ بدیده از غم بود چون اوک غوش عماره خواهی تا تو برکرده
رطل بکیرد زخمه غوش تر ابفندق برکیرد غوشاد طوادیتاجق یراغل اولسون آخولی السنه
شمس فخری زیادس پارس تو اندر کنام شیر و پلنک کند شبان بشبان از پی کله غوشاد غوشای
تزک که صحرا لرده قورمش صغر ترسنه دیرلر بعضلر دیدیلر کر بغدای باشی که فقیرلرانی
دیوشوپرلر ترکیجه باشق دیرلر طیان یکی ز راه همی زر بر بنارد وسیم یکی ز دشت بتیمه همی
چند غوشای شمس فخری بکار مردان بنایداز خصمت عطر عنبر نیاید از غوشای غوشت
یالنجق برهنه معناسنه رودکی کفت هنکامی یکی شهزاده بود کوهر بر هر ازاده بود شد
بکرمابه درون یکرد ز غوشت بود فربی و کلان و خوب کوشت غوشت قبا صبایان
اوتنه دیرلر که نه طوریر و نه منفعتی یر ر دشت و بشت قافیه سنه مستعملدر غوشه
برنوع طوزلو منتر در قوردقده صناسین که ایکی چناغی بری بری اوسته قودیلر الله بو بون کبی
یومشمق طوقنور طوزلو لغی اجلیجق وانکله طعز بودلر صویچاق بشور جک طوزلولغی
کیدر غوطه صوبه طلماق طالی عادتلر بخه تا او قورلر کاه اولورکه تاپله یزلر غوک
قور بغه مینجیک چشم چون جامه غوکاب کرفته همه سال لیچ چه موزه مجه حس و عسی کژ

غول جیدوس که شوت دیرلر و خرتلیو زدخی دیرلر و قیوز اغلنه دخی دیرلر تحفهٔ
کاه جیز غول دربیابانها کاه جون کوسفند درین غول غولیدن کسکومک غولیز کوبجلد
عمارهٔ غولی و خروهشته دو غولین بدوابر و بیمغان شده اند ربس اطراف دو غولین
غوبه یایق کنانکلو یوغوبه زدن یاغ جیقاردرلر غوبه زدن یایق بیاق غیبه بیلکه
اوزرنده درلو درلو نقشلر ایدرلر عسجدی تا هست خامه بهر باد یه زدیک وزباد
غیبه غیبه برو نقش بی شمار غیژ کوتی او زرنه سو سرتمک لطیفی این نکابوی
واین مخیدنسش غیژ مه بهر هوای نفس دیژ غیشه بماوت در حصیر اوتی کبی جوال
اوردلر صمان طاشرلر و اول جواله دخی غیشه دیرلر لطیفی بدخواه تو بینمش همیشه
محتاج قرین کلیج و غیشه غیشیدن امرنک غیمه دکز کنارنده بولنن اوت کرسکر دیرلر
غیو عین مهمله و غین معجمه یله اکسی دخی مروی لغتدر اواز و امز و کورلدی معناسنه
اسدی تکرکردا زدو زسلا زنیو کریزان سپه دید بیهوشی و غیو باب حرف
الفاء فار تعیینه معناسنه کلور اکثر بودر که واوه ابدال اولنور فاجام خرماد دیرلرکه
صکره اغاجنده باقی قلمز خرما در فاخته اوکیک دیدکلری قوش فاژ و فاژه اغزی
ژاژ عجیله اسمکدر مصدر در عربجه تو باه دیرلر فاژیدن اسمک مصدری در تاژوب
معناسنه لبیبی قیاس کونش جه کونه کهز بیاو بکوی ایا کذشته بشعرا زبنائی و بواخر
اکر نذانی بیندیش تاجه کونه بود که سرخوره بنا ز بهار کاه اشتر فاش اشکاره فاشل
ارانکل دیدکلری اوت که صرعن و نواعنه در اطبا کرمة البیضا دیرلر فاشرشین
بر نوع مرهشو درقزل جیکیشی اولور سلقو سلقو کوکنک طاشی قراجی قزل اولور طیبلر
کرمة السوداء دیرلر فاط کوجله دیدکلری که قرغیه بیدو درلو مجال اولوا وجیز طوترلر

فاغره

فاغره اغزی اجق دار وکه هندوستاندن و حبش ولایتندن کلور نخودکبی بربانی یابق
داجکلرد راجنده قراجه دکربیجه جبتی وارد در فاقیر حصیر اوتی فالاد بیهوده سوز
فالیجیقن براوتدرکه یدی زاوج بلدر جیجکلری بیر قلری اولور اق جیجکلی اولور
سوسن جیجکی کبی اما انلر جرک تراکنده از اجق دلکلری اولور قراجه نخمی اولور جیرکوکی
اولوب یدن تو برلدی وقت رنکی صاری اولور صکره قورییجق اولور لطیفی هردمی
بیجمز زنبلا میزنی بازیجوی تو فالیجیقنی فام بر لفظ در کرد کلره دلالت ایدن لفظلر
اخرینه کورد رلر اول رنکی ارق میلی اولور وغنه دلالت ایدر مثلا کبود فام دیرلر شول اسینه که
کوک کی اوله اما تو یی کوک اولمیوب دخی تو رج معناسنه کلور عربجه دین و قرض دیرلر فخری انکه
از امضا حکمش بافتست احکام کام و انکه بیخواهد ز قدرش چرخ نیلی فام فام شایع بودرکه
وام دیرلر زیرا فاوا اولو ار اسلی تبادل و تواخی وار در فانه جوب که اغجک بوغنه
قترلر ایکی یارلمغیچون دیرکلا النه قورلر بو جهلا بجهون کسایی طبایع کسترن
ستون راهر بهو سین نکر ده هر کزان فانی کشن از طاعت نهی فانه فانید بانیدلغتدن
تو برلمشدر فاوینا اولی اوت که قیز قیز کلکلری طاغلرده اولور و قوز برلرده جوق
اولور ابو کلیج برلر طب کتابلرنده بونک کوکی مرادر فامیدن بوز للک تعبیض معناسنه
فتادن دوشمک فتادن دیرلر افتادن دیرلر فتالیدن برنسنه بریدن قوبرب
برقمق مثلا اجمعذ پیر عو بمشی شاهشان بهر فتال شداین دیده ازجفای کسی
که بوده نزدمن او را غمامر زابرو فتال عمارهٔ باد براهد بشاخ سیب شکفته بر سر میخواده
برک وکل بفتالید فتراک انکه ایرنده اولان ترکو کمال اصفهانی فتراک بست عروهٔ دو
تنی که جبرائیل دردی زند ز بهر شرف ست اعتصام فتردن بیرتمق دریدن معناسنه

خسروی خود براه رد باز و یران کند خود طراز ید و باز خود بنشیند فجای فاجام معناسنه در

نخم اولدرکه بر پاره بزی یوقر و اغاجله طوترلر تاکه صچد قلری اقچه و شکری وقره اوزمی

هواده ایکن طوترلر اسدی ز بس کوهر اندر کنار و نخم همه پشت وجیبند کان شد

نخم نخمیدن بنبه دن چکرد کنز ایرتلمق و کوده دن قیللی ایرمق خسروی جوان بود مرد

پنبه نخمیدمی چو نخمیده شد دانه برچیدمی فذالک اصلده قانون معناسنه در اصل لغت

عربی در فاء سببیه و اسم اشارت و علامت خطابدن مرکب در اسم موزد کبی استعمال الله

عرف عام قبیلندن اولمشدر بیت جهان خوشست ولیکن زوال مالک اوست بنا خوشست ولیکن

فنا فذالک اوست کاه اولور که تخفیف قصد ایدوب الفی رسمدن حذف ایدکلری بکی

تلفظدن دخی حذف ایدرلر و دالی ساکن تلفظ ایدرلر فدام یومشق فدرنک قیوطراسی

وکازرلر توقماغی خسروی پای بیرون منه از پایکه خویش تا نیاری بدر کعن فراخت فدرنک

فدلک سکون دال فذالک لفظندن تخفیفا ولنمشدر رنته کم شرح اولندی فدم

عاقبت ایکی ضمه ایله حرمروزننه استعمال اولنور فرونق فرا فعللر و مصدرلر

اوایلنه داخل اولور تحسین لفظچون فراته بستل و کوفتره دخی دیرلر فراخ کیک

واسع معناسنه فراخا و فراخی کیکلک و سعت معناسنه دقیقی شادیت باد چندانکه

کاندرجهان فراخاء او بانشاط شادی باد رد ریغ اعدا فراختن یوجلدتمک افراختن

معناسنه فراخیز آمده امکلمکه بتلامش اوغلانجق لطیفی طفلک خرد و فراخیز آمده

این قدر میداندای بذاینده فراودن اوقدوق یلدزلرکه کوک یوزنده پراکنده کورینر

بری بری ارانسده سیرایدرلر و هر بنسنه که بری بری اراسنده یوررا که صلاح اوزرنه

یوریمز سه فریون و فیرحن دخی دیرلر رقیقی حسوت دربداز بهرام فیرحن نظرذی تو در برجیس فراوش

فراز

فراز درت وجه اوزرینه استعمال اولنور اولا فعللر و مصدرلر اوللرنده تحسین

لفظچون کلور همان شویله ذکر اولنسه اصل معنایه ضرر کلمز لطیفی بسعی و جد و کوششها فراز

اندوختم دانش تو اندر خوار و خواب خویش چه دانی نکته معنی ثانیا یوقش معناسنه کلور

رودکی شیب تو با فراز فرار تو با نشیب فرزند ادمی بتو اندر نشیب و شیب ثالثا یوقرو

دیمکدر اسدی نکون زکشتی بجاهی دمان که هرکز از و بر نیابی فراز رابعا اوزره فوق

معناسنه بیت بر راه تو نهاده فلک صد هزار جبین تا جز فراز دیده او کام نسپری

فراشک و فراستوک قرلغوچ دیدکلری قوش پرستک معناسنه لطیفی عمرت کذشت کندل

دیشت چه فایده یازهره فراستکی کردنت سقوط سمس محری بدخواه ملک خسرو و دارای

ملک کی باشد زدرد و ریغ همیشه چو جنکلوک بر طاق بارکاه همایون اساس او دار دیملی

خانه بجای فراستوک فراشا اوریروب سلکمک و قوپرمق که عربجه قشعریره دیرلر علتلردن

علتلردن عدا ولنمشدر و هم فراشیدن لفظندن صیغه مبالغه فاعلدر فراشتن یوجلتمک

افراشتن معناسنه فراشیدن فراشا معناسنه اوریروب سلکمک و قوپرمق معناسنه مصدردر

اقشعرار معناسنه فراغ عربیه معروف و مشهور فراغت معناسنه فرشن دیلنه صوقلمه

اسر شمس فخری یکدم فراغ نیست ظفر را ز در کهش از بیم انکه بر سر او بکند فراغ اهل دریغ

بدیشتی عدلش کشیده اند پای سرور بهجت در دامن فراغ فرامش و فراموش اونتمق

معناسنه اسم مصدردر فراشتی و فراموشی اونتملق معناسنه در مصدر بیت اسم اعتبار الله

حاصلدر همان اسم مصدر قبیلندندر بیت فراموشم مکن معشوق مرانست فراموشی

نکاد دوستانست فراموش کردن اونتمق مصدردر فراولن چوق وافر معناسنه

فراویز پرواز که فرس دیلنده پروز دیرلر الفنز قصریله فراهم جمع معناسنه در فعللر

ومصدرلرا اولرنه داخل اولور فاعللرنك ويا مفعوللرنك جمع ولمسى قصد اولنور مثلا
فراهم آمدند ديرلر كلجى فاعللر برارايه جمع اولمق معناسنه فراهم آوردند ديرلر كتوريلن مفعوللرى
برارايه جمع اتمك معناسنه فربه وفرنه سمز سمين معناسنه حكيم انورى صبر قلمهاى تو بنغ صورت
كه آيد از وكلاغر احياى هوى بلب بست خامش وز وعقل كويا بتن هست لاغر وزو ملك فربى
فربيون بر دكنلو اغجدر سود لو حبش ولايتنده چوق اولور دبينه قوين قرنلرنى پاك ايدوب
قورلر اول اغاجى ارقدن يارهلر سودى روان اولور اول قرنه اقرالور صقللر ايلدن الله
التوب صترلر طب كتابلرنده كه فربيون ذكر اولنور همان بو سودى مراد اولور فرت بيزك
ارايشنه ديرلر كه چوزلمشدر رسمى تحرى كسوت عمر ابو اسحاق راهست از نيچ ابدشم پود وفرت
واو ربجك اغنه دخى ديرلر لطيفى در رباخت ادله جهان عمر فريوت وفرت غنده مثال
فرتوت بوغمش خرف معناسنه فرجام اخر وفايده معناسنه دخى كلور فردوسى بكوشيم فرجام
كاران بود كه فرمان وراى جهانبان بود فرخ قوتلو ومبارك مجسته معناسنه فرخا كيك لك
فراخا لفظندن تخفيف اولنمشدر تحرى بود چو چشمه سعد ان بچشم اعدايت زبس بلا و
سخن عالمى بدين فرخا فرخار تركستانده بر شهرك آديدر وهم بر بتخانك اديدركه انده
كوزل جاريهلر كيجه كندز طعر اول بتلرده خدمت ايدرلردى بتمشدن اكسك اولمزلردى
هر برى كوزللكده بى نظير بر زنغير بولادقده يرنه بر ايوسن الورلردى بركسنه كلسه اول بو تاره
بحق ايلسه وبو جاريهلردن قنغى سنا التفات ايدرسه فى الحال و اجاريه خلوتينه وادردى
انك مرادنى يرينه كتورردى ثوابن اول بتلره عطا ايدردى وهم بت معناسنه دخى استعمال
اولنور رودكى فرخار بزرك خوبتر جا بيست كان معدن ان بت نو آيين ماست ابو المثل
بت من جانوز امد شمنش بيدل وجان منم اورا شمن وخانه من فرخارست رودكى اى عاشق دلسوز
بدين جاى بيجى

همچون شمن چينى بو صورت فرخار فرخار وفرخال رايله دخى كلامه لفظدر صرقوق عام
ديرلر كه قورجق اولميه فرغ چيل ديك اولور بلشت معناسنه رانك فحه سياه وخانك سكونيله
واخرنده جيم عجيله ببتى اى بلفرخج ساده ميدوفت مه فرخج نامت فرخج ملكعونت وكنيت بلفرخج
فرخسته يراو زرنه او زادو كنه يتق هو رند وبلعباس او مى خور بشادى وكامرا
دشمن بزار كشته وفرخسته عنصرى بهر تلى براز خسته كروهى بهر عنجى براز فرخسته بجاه
فرخشه قطايف رودكى بسا كسا كه چونان همى نيابد سير بسا كسا كه بره فرخشه ست بد خوانش
فرخميدن پنبه چيقرمق يعنى چكيدلر پنبوتى چكيدن ايرتلمق كاه اولوركه راى خذف
ايدوب فخميدن ديرلر لطيفى ز فرخميدن پنبه مراچه عار بود بيشت خار كشم منت كسان
نكشم فرخنده قوتلو مبارك معناسنه فرخو تكل بوطمق حسرو قافيه سنده استعمال اولنور
تحرى شاخ ز لعل وكوهر آرد بار كر بنام كفت بود فرخو فردا يارين عند معناسنه
فرزاده زواله فرزام لايقلو دقيقى مكن اى روى نكو زشتى با عاشق خويش
كه نكو رويان زشتى نبود فرزاما فرزان حكمت ومعرفت وبيلوكه حكيم وعارف ودانشمند
اولنلرك صفتيدر بهرامى مخالفان تو بى فرهند وبى هنك معاديان تو نا فرخند ونا فرزنه
فرزانه اولكه حكيم وعارف و ذو فنون اولا فرزند بر صولو يرلرده بيتل چمنكه دايم
تازه طوره وصولميه شمس تحرى ايا بتخر يارى كه از طلعت تو سعادت بود زهره واورمرند
ز فيض كفت كشترا از اميد بود تازه دايم ببسان فرزد فرزند اوغول وقيز ولد معنا
اما اكثرا استعمالده اوغولدر مراد اولنان فرسب جزن او زرنه قوين اغجه فرواز
انك اوزرنه قونلور اندن صكره سقف انك اوزرنه يايلور راسب قافيه سنده استعمال اولنور
شمس تحرى ابو اسحاق اكر زين كند كنيشل اسب كند خرد بام فلك را فرسب وبعض ابياتده رانك

سكونیله و سینك فتحه‌سیله دخی كلدی رودكی بام و فرسنب بجله خرد شوند ازكرانیت
اكر شوی بربام لیكن بندار خاطری كتابنك رودكیدن بو بیت شویله روایت اولندی
بامهارا فرسب جرد كنی ازكرانیت اكر شدی بربام فرستادن وربمك ایرسال معناسنه فرستاد
وفرسته ایلجی رسول معناسنه فرسدن فرسودن لفظندن تخفیف اولنمشدر اینتمق واشندرمق
معناسنه رودكی آخر هركس درزد و بیرون نیست یا با ورد نیست یارد نیست نه باخرهم بفرستانیله
هركه انجام راست فرسد نیست شمس فخری چنان باد تا حشر لیس بعنایت كه دست فنادامنش رانفرسد
فرسده آشنمش دیمك اولور صولمش ومتغیر اولمش معناسنه دخی كلور لطیفی هركه دارد هوای بد
خواهیست كشتزار بقاش فرسده باد فرسطون بیوك قپان كه انكله یوكلر طارتلر لطیفی
نظر شاه فرسطون فراست سنجست كه مقادیر هر همی شود ازوی معلوم فرسنك فرسخ معناسنه
خواجه سنائی ربع مسكون كه از طریق شمار شد بفرسنك بیست وچارهزار فرسنكسار اول امیلردر كه
بر فرسنك یولده علامت اولمغیچون ایدرلر ویوللرده علامت اولمغیچون اندكلرینه دخی دیرلر
شمس فخری بامید عطای شاه عادل بهند رخ سوی او هركامكاری نوبدی یافته انجو
دعامش بهر كام بهر فرسنكساری فرسودن اشنمق واشندرمق لازم ومتعدی ایكی
وجهله استعمال اولنور مستقبلنك اصل بودركه واو یرینه الف ویاكتوروب فرساید وفرساینده
دیالركاه اولوركه حذف اولنوب فرسد وفرسنده دیرلر نته كیم مصدرندن واوی حذف
ایدوب فرسدن دیرلر فرشك اوزمردانه سی خشك ومشك قافیه‌سنده استعمال اولنور
فرصاد توت لفظ عربیدر فارسیده دخی شایع اولمشدر فرغج صارمشق فرغر ارق كه ایرمقدن
چیقارلر فرخی ازآب دریا كفتی همی بكوشم آمد كه شهر یارا دریا توی ومن فرغر اسدی
فكندند چندان سران سرنكون كه مرشیب چون فرغر مسد زخون فرغند هر دار قعقولی

نسنه

نسنه عماره معذور بود كرزن تو با تو نسازد زان كنده دهان تو وزان بینی فرغند
وصرمشق معناسنه دخی روایت اولندی حق بودركه صارمشق معناسنه زاء عجمی ایله در
فرغو فرخو معناسنه خایله وغینله دخی روایتدر فرغول اشی تاخیر ایلمك فرغیش
اسكی كوز بكدلو كنده جقان قللر كه اشغه صارقر ویره سور بغو فو فركوه كان وفرفره
بر لاغج فرفوچ چیل دیدكلری قوش تیهو معناسنه بوشكوه من بچه فرفور ماوباز سفیدست
باباز كجاتاب بر دبچه فرفور فرفص پر پر دیدكلری اوت پرپهن معناسنه فرفیون فربیون
معناسنه فركن ارق صوی خسروانی دوفركن است روان از دو دیده بر دو رخم دحم زرفتن
فركن بجملكی فركند فركند صویولی كركسه ادمراوغلنلری قزسونلر شمس فخری وقت سیراش
چه شخ وچه دریا بیش كامش چه كه چه وچه فركند وفركندن لفظندن صیغه ماضی وفركندیك
لفظندن صیغه امر ووصف تركیبی فركندن وفركندیدن ارق ایلمك وبریره وبرزحمه
اولشدرمق كه هركز كورمشدر عماره ازیشت یكی جوش خرپشته فرو نز كن داشتش
غیبه جوشنت بغر كند فرفر قیغو وكوكل طار لغی لطیفی چه شود كزدلت ای شاه كرم
بر مانی جل مال ازفرمی منجیك رفت بروت میر ورسیده فرم بیخ شده برق درین علم فرمان
بویرق فرمان بردار مطیع فرمانده بویرق بویرجی امر معناسنه فرمودن بیورمق
مستقبلنده واو یرینه الف ویاكلور فرماید وفرماینده دیرلر فرناس امر غنمش
یعنی اویخو كلمش اغرلنمش كمسه بو كلمه غافل معناسنده كنایت اولنور بعضلر بومش
فرتوت معناسنه در ومعیار جمالیده غافل ونادان معناسنه در دیو نقل ایلدی عنصری
كفت نقاش چونكه نشناسم كه نه دیوانه و نه فرناسم شمس فخری دران مقام كه خرم تو فرمان باشد
خردكه باشد مدهوش اسمان فرناس فرنغ اغز چوره‌سی منج قافیه‌سنده استعمال اولنور

رودکی سرفرو کرده میان انجمن • از فرخ منش خشم امده کر فرنجک اغولیق کراجوده
بصرکابوسی معناسنه فرو اشغه بوندندرکه یودموق معناسنه فرو بردن دیرلر وصویه
طالموق معناسنه فرو رفتن دیرلر فرواد پای اوی که ادستنده بیوک بجاسی اولا ومعیار
جمالیده قشلاوی فرخی اکرزعدل تو بودی بهر دیارکسی • زدست فتنه نرفتی زصفه
تا فروار فرواز سقف اغجلری که عربجه روافد دیرلر فروبردن یودموق بلع معناسنه
فرورفتن طالموق مثلا صویه وفکره فرومانده عاجز قالمش فرومایه اصلی کوتی کشی
شیخ سعدی • بافرومایه روزکار مبر • کزنی بوریا شکر نخوری فروتن تواضع ایدن کمسنه
لطیفی • فروتن باش کبر وکینه بکذار • که یابی در بزرکی قدر ومقدار فروتنی تواضع فرخیدن
صاتمق بیع معناسنه مستقبلاتنده خاشینه ابدال اولنور فروشد وفروشنده دینلور
قیاس بویدی که زایه ابدال اولنیدی لیکن یقوب بیلمق معناسنک مستقبلاتنده فروزد
وفروزنده دیدیلردی بو التباسدن تجویب شینه ابدال اتدیلر شیله زا اراسنده خود تواخی
واردر ایکسی بیله حرف صفیردر فرود اشغه فرودین دیمدیلی که معربی اسم شمس فخری
زباد خلق اودر باغ وبستان • دم عیسی بود باد فرودین فروردین تاریخ فرسده
فرس قدیمدن وتاریخ جلالیدن برایکی ادیدر تاریخ جلالیده متعین ۱۰ الک یازآیی در
تاریخ فرسده کبیسه اعتبار اولنمادوغی سببدن الدوکیر دوراید وهم تاریخ فرس
ایلرنک امز طقوز بخی کونی که فروردین ماهی اول کونی بیرام ایدرلردی آیله کور ادی
جمع اولدوغندن اوتز وکاه اولورکه تخفیف قصد ایدوب فرودین دیرلر ثانیه نک
حذفیله وفوردین دیرلر را اوله سمس فخری همیشه تاکه زنسرین وکل بود زینت •
چمن بوسمرادر بهشت وفروردین • همه فصول شما فرودین نیسان باد • مدام مجلس تو باد بر کل و نسرین •

لطیفی

لطیفی • بیا کامروز فرق فرودین است • که باغ وراغ چون خلد برینست فروزینه طوتروق
که انکله اودیقرلر فروغ ایشوق شعله معناسنه فرومانده وفرومایه فرورفتن لغتنک
التنده ذکر اولندیلر فروهیده عاقل وزیرک سمس فخری • دولت ونصرت سعادت را
نیست کاری بغیر خردیده • تاکه باشد معتکف باشند بردر خسرو فروهیده فره فضل کبار تعلقدن
عبارتدر شرف الدین البرذی • ای حلقه زلفت زده بر باد کره • لعل تو بناز کی زجان برده
فره فرهنج اوک تکک که یتور لرکو کلنور کسرلر بر کن ایکی اولور عربجه عکیس دیرلر فرنخاش
ادبلمک ووحشی وتوسن اولنلری اوکرتمک فرهست سحر وجادولق ابونصر مرغزی • نیست
راهست کند تنبل او هست را • نیست کند فرهستش • سمس فخری • جه غم زکید دشمن جاه او را
بیمبر راجه از نیرنک وفرهست فرهند اوصلو واهل فضل وکمال اصل بودر که راء مکسور
هاء ساکن تلفظ ایدیله لطیفی • مرانکه هست دانا وفرهند • نکرد دفتنه این دیر دیرند •
وکاه اولورکه راء تضعیف ایدرلر لطیفی • فرداش یاب وفرهند باش • داد ده دادار اخرسند باش •
کاه اولور که راء ساکن هاء مفتوح تلفظ ایدرلر لطیفی • فرهندلر عالم معنی • نکنند
التفات بردینی فرهنج وفرهنک ادب وعقل وهنر سمس فخری • جمال دنیه ودین انکه دارد •
عطا وفضل وداد ورای وفرهنج • دعا ومدح او راهر زخود ساز • که افعی یا توکم باشد
زبنج • اسدی • جوان کینه را شاید وجنک را • کهن بیر تدبیر وفرهنک را فرهنجیدن هادی
صکره یایله دخی ویاسوز دخی مروی لغتدر ادبلمک ووحشی لری وتوسن اولنلری
اوکرتمک معناسنه فری افرین وتحسین دیمک اولور فرخی • چرخ ترا وفانکند دخل توکر تو •
افزوده یه زدخل فری خوی تو فری فریاد مدد دیمک اولور فریادرس مدد ایدیجی
فریب فریفتن لفظندن اسم مصدردر سمس فخری • ایام عدل خسرو دستم مهابتست • نه روز کار

زرق وفسونست ویا فریب • وصیغهٔ امر ووصف ترکیبی دل فریب بکی **فریز وفریس**
ایرق دیدکلری اوت **فریفتن** الدمق خداع معناسنه مستقبلا تنده فاینه باحلور فریبد
وفریبند دیرلر **فرید** لغتت دیمک اولور دیرلر که مطلقا قرشی ویرمک وسوکمک معناسنه درر
زه ای کسانی احسنت وشو جو نین کوی • سفلکان برفریر کن وفراوان کن **فژ وفژ اکن**
چیل بلشت معناسنه لطیفی بدین سرف سرفه بدین غژ غژ • نه درحوز وصلش ای بیر فژ • رودکی
کفت دبیر اکه این دینار بود • کین فژاکن موش را بر وار بود **فزای** فزودن لغظندن اسم
مصدر در وصیغهٔ امر ووصف ترکیبی **فزایش** ارتش زیادت معناسنه **فژژ** اکیر دیدکلری
آجی اوت کربوک اغزینی کیدر شمس فخری • مخالفان شهنشه اکر خورند عسل • شود زغصه
غم در مذاق شان چو فژژ **فژغند** بر نوع ترمشو ترکیبه اکلیج دیرلر بیر اغی وکوکی اولمز
اغجلره طولشوقور در طبیلر قاننده الکشوث دیمکله معروفدر شمس فخری • باغ عمر ترا مباد
خزان • شاخ عمرنواغین ازفژغند • رودکی • ایا سرو نو در تکو بوی آنم • کرفژغند واری
بپیچم بتو بر • بولغت هم راء مهمله ایله روایت اولندی وهم زاء عجمی ایله **فزودن** ارتق
افزودن معناسنه مستقبلاتنده واو یرنه الف ویاکلور فزاید وفزایند دینلور **فژولیدن**
یللک وقندرمق تحریض معناسنه **فزمن** ارتق افزون معناسنه **فژه** چیل بلشت معناسنه
ماء اصلی ایله کره وزره وزننه استعمال اولنور شمس فخری • بازدار دیاکی اخلاق او
اهل بدعترا ز احوال فژه • رودکی • این فژه پیر زبهر تومرا خوار کرفت • برهانا دازو
ایزد جبار مرا **فسافس** تخته بتی که اغاج لرده وبشکلرده در بیز ومردار قوقر وکیجلرده
ادمه اوشرایصرر ابجدزه اسم صوت در فسلدو معناسنه که او غرلین سویلنور لطیفی
دمان تا لا رمنستاین فسافس که کندا وسوز استاردی فسافس **فسام** طورنه **فسان** بیلکو

طاشی که

طاشی که بچاق واوستره بیلرلر **فسانه** قصه وحکایت **فسردن** طوکمق جمود معناسنه
فسلیون بر قطونا الطیفی • بسوز عشق درمان جون لعا بینت • لعاب فسلیون او راشفا نیست
فسوس طناز **فسون** اوسوز که خسته اوزرنه اوقورلر **فسبانیدن** بیتمک **فسیله**
سوری رمه معناسنه دقیقی • مرغزاری که فسیله که اشیان توکشت • شیر کا نجا برسد حر بخاید
چنکال **فش** ادات تشبیه در که اسموک آخرنده ذکر اولنور ماه فش دیرلر ماه وش
دیرلر فا ایله وواو ایله لغتدر اکسنک راسنده تواخی وتبادل وارد ر اسدی • در آورد
بیش ازدها فش درفش • شد ازتیغ مامون چو کرد فنبنفش **فشاندن** سلکمک مثلا یمیشی
اغاجدن وصاورمق معناسنه دخی کلور اسدی • بهرباد خرمان نشاید فشاند نه کشتی
توان نیز برخشک راند وسچمق معناسنه دخی کلور شیخ سعدی • درد لم بود که جان بر تو
فشانم روزی • بان ودخاطرم آمد که متاعیست حقیر **فشردن** صقمق عصر معناسنه مستقبلاتنده
کاه اولور که الف زیاده ایدوب فشارد وفشارند دیرلر کاه اولور که الفسز فشرده
وفشرند دیرلر **فشیدن** بیتمک **فصا** اوزرچکردکی **فُغ** ضم فا ایله بت معناسنه در ومحبوبلره
اطلاق اولنور عنصری • کمتر فغان کم زنوای فغ هزار بار • کفتا که از فغان بود اندر جهان
نغان **فغاک** ابله وحرامزاده وقلتبان ویکربجی معناسنه در مجیکی • انکت کلوح روی
لعب کرد نغز کرده • زیر القب کران بنوبر دل فغاک **فغان** چغلق **فغند** سچرامق
معناسنه اسم مصدر در بیت هم آهو فغندست وهم تیز کام هم آزاد خو مطوع وتیز تک
شمس فخری • ویحک ان بادپای وآتش فعل • که چو اهو بود بجای فغند **فغوان** اولکه متحیر اولوب
صامت اولور قلور هر کز آواز وحرکت کلمیه سد ر واقع اولمقدن ویا عجلتدن ویا ضجرندن
ترکیب اصلیسی بت کبی دیمک اولورنته کریت ایسم طورو پ سویلمز بر دخی اولحالده انک

مفعول مفاعلن فعولن

کبی اولور بوشکوه فغفور بودم وفع بیتش من فغ رفت ومن باندم فغوارده فغیان
شاکر دانه لطیفی قباکز دست اواید باعزازه دل وجان بادو یرامزد فغیاز فکانه اول
اوغلان که اناقوشندن کیدن یعنی طوغادین اوله فخری عجب که دشمن جاهت درارحام
نکرد دنیست مانند فکانه فکندن بر قوق طرح معناسنه فلاقه لبدیل قرانه وفلانه دیرلر
فلاخن صپان که انکله طاش اترلر اسدی بسنک فلاخن زصد کام خوار بدو زند در
خاره میخ استوار فلاذ وفلاذه بیهوده سوز شمس فخری بجز دعای تو باشد سخن همه بیهوده
بجز ثنای تو باشد حدیث جمله فلاذ بوشکوه یک فلاده سخن بخواهم کفت خود سخن بر
فلاذ بودمرا فلج کلید که انکله قپو بغلرلر بو لغت هم غین معجمه ایله روایت اولندی وهم
فا ایله علی قرط در بفلجی کرده بودم استوار وز کلیدانه فد وهشته مذنک فلج ابتدا
معناسنه در سکون لام ایله بلج وتلج قافیه سنده طیان مراز ندکانی بدینجای تلج همی
جای دیکر کنند مرز فلج خسروانی همت او بر فلک ز فلج بنا کرد بر سر کیوان فکندین پی
ایوان اما معیار جمالیده فنج لام ایله روایت اولندی شمس فخری خداخدایکانا زان نهضت
مبارک تو بهشت عدن براعدات کشت چون دوزخ بضبط ملک دیکر ابتدا نهضت کن
که کارهای تو زان بس صاد کست فلج فلخم وفلخم حلاج جکی لطیفی جیز درونه کنم ترا
نالان کجو فلخم زنند تراحمدان حکاک کر توخواهی که نخمند ترا بنبه همی من بیایم که یکی
فلخم دادم کاروی فلخود پموق چکدی فلخمید وفلخودن وفلخیدن پنبوق چکدی
وکوده دن قیللری ایرتلمق فخیدن معناسنه طیان موی زیر بغلش کشته درازه وازقفا موی
پاک فلخوده وفلخود لفظی صیغه ماضی در مصدر معناسنه دخی استعمال اولنور ومعیار جمالیده
پنبه چکدی معناسنه نقل اولندی فلرز وفلرزنک دکوم چتن کن بر پاره نسنه لی برنسنه

مفتعلن مفتعلن فاعلن

ویرلی

دوکرلی ودیرلر اول بیزه اکا برنسنه دوکرلر رودکی ان کوبج وشکوش برداشت پاک
واندران دستار از زن بسته خاک این زن از دوکان برون امد چو باد بس فلرز نکش بدست اندر نهاد
دشوی بکشادان فلرز نش خاک دید کرد زانرا بانک وکفتا ای پلید فلفند دیوار برجینی سمس فخری
جنبش شیب تا زیانه چو دید بر جهد از هرد وصد فلفند فله اغز که دشی طوغرجق اولکرند انجکلرکه
کلوب لام مکسور تشدید یدی وتخفیفی جایز در منوچهری نوای مطربان داریم وبربطهای کوینده
مساعد ساقیان داریم وساعدهای چون فله فخری کر تاب خشم توبسوی کله بکذرد در بشت
کوسفند دکر خون شد فله فنج خاتون لطیفی میکشی روز وشب تو زحمت ورنج تا بسازد بزینت
زینت فنج فنج صنم فایله دیه دیمک اولور رخایه نک صفتی اولور واهلنک صفتی اولور صبحیک
عجب امدمرا از تو که همی چیز کشی ازکلان دوخایه فنج سمس فخری انجنان مولغند در هیجا
دوستانش بجهند دشمن فنج که چوتشنه تر وزکرم دراب همه در جهد همند تنبج وفرنج فنجا
کرنک که علتلردن صایلور راطبا قاتنده مطواد دیمکله معروفدر فنجیدن کرنمک مصدر در
یازیدن معناسنه که عربجه تمطی دیرلر فند یلان کذب معناسنه سمس فخری چه کذبا تو حیله بخواه
بیش معجز چه قدر دارد فند فندل مندل دیدکلری اغج که قپو اردنه براغدلر محکم بغلر
وکارز لر تو قاجنه دخی دیرلر لطیفی درکونت چنان خراب شدشت که نمی بند داو بصد فندل
فنو معزور اولمش الدنمش دیمک اولور سمس فخری مملکت را بتیغ کردی پاک از حسود ومخالفان
فنو وبو ندن مصدر وفعلر تصرف اولنور غره اولمق والدنمق معناسنه کسائی وفانی
عاریتی عیب وعار او فانی بعیب عاریتی چیز برچرا فنوم فنودن کدرکن ویاسویلرکن
برلحظه توقف ایتمک لطیفی من بمیجو زله زار و نزار م که دوش وی می کرد ناله بر شاخ وهمی فنود
خسروانی افرین باد بر سر قلمش سرد ریا کجا بر وبفنود وغره اولمق والدنمق معناسنه دخی کلور

رودکی • بفنود ست جهان بردیم واب زمی • دل تو بر خرد و دانش وخوبی بفنود **فنه** فنک

دیدکلری کورک **فنه** فیکه دیدکلری قرجه دانه لرکه حبوب بنو عندندر **فوذه** اب کامه نک

مایه سی کر تعریب ایدوب فودج دیرلر بغدای اوننی ویا ارپه اوننی استی صو ایله قص قتی

یوغورلر طوز سوز وخمیر مایه سز قرص ایدوب اورتاسن دلرلر ایچیرپیراغنه صررلر

برنیه ایچنه قورلر کولکده قورلر متعفن اولور اندنصکره قوروررلر **فوردکان وفوردیان**

ابان ماهک اخرنده بیش کوندر تعریب ایدوب فردجان دیرلر و منجملر دیلنده خمسه مسترقه دیرلر

اول بش کونک هر برنه براد دیرلر اشبو ترتیبجه اهنود داشود اسفند مدوخشت هشتویش

فوز غلبه **فوطه** اول که حمامده بیله طوتنورلر شیر آزی صحن حمام رشک ضوانست • کرچه

بنیا داوست ازنج وخشت • ماه رویان در وجوغلمانند • فوطها برز لتهای بهشت **فوکان**

فقاع شمس فخری • چونام تو شنود جان جنان جهد زسرش • حسود را که کسی بر کند سر فوکان **فوه**

قیزل بویه دیدکلری اوت که طبیبلر قاتنده فرة الصبغ دیرلر **فهر** مشک ازاجک طاش **فهرست**

قانون واصل معناسنه عربیده استعمال اولنانک اخرنده تا حذف اولنور فهرس جمعنده فهارس

دیرلر **فهه** کوبی کنا نکله کمی یورلرکاه اولورکه اخرندن ها علامتی حذف اولنور فه دیرلر

فیار وفیاوار شغل لطیفی • نیست جز عشقت اختیار مرا • نیست جز ذکر تو فیار مرا • عنصری • مهر

ایشان بود فیاوارم • غمشان من بخورد و یکسار **فیال** اول بلخ لغتیدر بو شکوه • بس این

داستان کش بکفت ازفیال • ابر سیصد و سی و سه بود سال **فیجن** سذاب دیدکلری اوت که طبیبلر

قاتنده معروفدر **فیدوم** سرخشت دیدکلری نسنه که ادویه دندر **فیرفن** مفسد دقیقی •

حسودت درآید از بهرام فیرفن • نظر زی تو ز برجیس فرادهن **فیلک** یصحه مرنلو بویک

اوق که سهم وکسمه دیرلر و دیدیلرکه چتلده مرنلو اوق اسدی نظمنده • فتح یا ایله

فیلک ازخم چرخ بر کرد ماه • بزخم کبوتر زصد کامراه • شمس فخری • نظمنده سکون یا ایله کتوردی

فینک کربوک طاشی که طبیبلر قاتنده حجر فیشو دیمکله معروفدر

باب القاف حرف القاف

قاف ساکن آخر کلمه ده ادات تعریبدر هر اسم عجمی که اخرنده ها علامت اوله تعریب وانسه

اکثر بودرکه جیم ساکن کتوررلر نتاکم ذکر اولندیکاه اولورکه قاف ساکن کتوررلر بورق

ومهرق وبیدق کبی **قاب** آشوب **قابله** مماینسکاره معناسنه **قابول** طره و دیوار او زنله

یغمور دن صقلنمغیچون بیدقلری **قار** اولکه قره ساقز کبی اسی بکار لردن چیقر سوق اولور

قارسیال معناسنه دیرلر بعضیسی قتی اولور قار خشک دیرلر و قار یابس دیرلر کاه اولور کر

سیالتی طیراغله قیندررلر قوبلور قاتلو صقلنمغه و استعمال اتمکه اسان اولور دیوا والقاره صقز

کبی طبریه دکزندن چیقرویا خود انک ساحلنده قزارلر چیقررلر قفر الیهود دیرلر **قارث**

اعلام رجالدندر انوری • اکرچه قارن وقارون شود بزور وبال • مخالفت زکراف زمانه

ربمن بخاک دو کندش همرنا نه چون قارون • بباد بر دهدش همرنا نه چون قارن **قاز** قازادلو

قوشکه اید ربط معناسنه ترکیده دخی وفارسیده استعمال اولنور **قاش وقماش** ایور صپور

وکوتی مولی وطا رطغان دیمک اولور اتباع ومزاوجه قبیلندندر لطیفی • مشو بردم قاش وقماش

یار وحریف • که حال خود نشود عاقبت خراب ویباب **قاطانقی** سوکاوتی اصل یونان لغتیدر

کف العقار دیمک اولور بر اوتدر اواجق مرسین یبراغی بکی یبراغی اولور بعضسنک یبراغی

زیتون یبراغنه بکزر ایکی صنف اولور بر صنفک یاسلنده کجرک الماقدر باشی اولور نخود کبی

کچیرجک قزلجه دلو کلیجه یمشی اولور و بر صنفک یمشی بر جک کبی اولور سوکو بانده مشهور

اولمشدر مجرب در سوده وکنک ادلی اناسی ادینی یاد ایدوب ایچرلر اعتقاد ایله محبت حاصل

اولور و دیرلرکه قبلو بغه د شیشنه کو ور فرمان اولور لطیفی • دره دلبر دم باید که

یا بکام دل •

رۆ بری بردوی پنجات وبر قاطانی قاقله معروف ومشهوردار دویه دندر ایکی در لو اولور
قاقلی بر اوت ادید رچوغانه بکزر چوغاندن بشللکی ارتوغرقی بود قلر در بر اغاج اولور
عربجه قلام دیرلر مسهلدر صروصو سوسو ر رو رطوبتی تخفیف ایدر قالون دوم لغتنجه
ایو دیمک اولور وعلم شخص وهندوستانده بر جزیره نک ادیدر انده سکسارلر اولور دیلمک
انده یتور هفت جوشدن بر قلعه بیمشدر ایچنه کمسه کرمسه اولمز ایچنده بر اغاج بتمشدر
اوز دکی یشیل و بو طقلری قره و بیر قلری صرو و قلقان بکی بیوک ایچنده ایسنه کبی یوز
کورینور قباق کبی یمشی بترقان کبی قیزل و شکر کبی طتلودیرلر که دنیاده اول بتن اغج
اولدر قامت بوی قد معناسنه قبا اوکی اچق قفتان قت قرو بوبجه قتار کوده دیدکلری
دکنلو اوت عربی لغتدر فارسیده دخی استعمال اولنور قد بوی قامت معناسنه قراسیا و
قراصیا کراس سینله وصادله مروی لغتدر قرطه تکاله قفتان که کرته دیرلر و قرتدیرلر
تعریبی قرطقدر قرانیا زغلو بعضلر دیدیلر که اواز دیدکلری یمشدر قردمانا کیک
صراسی دیدکلری اوت قرفسیا و قرفسیون کبابه که مشهور ادویه دندر قرمان مثل
ایچنده بولنن اغاج پارهسی قرنیه قوشک جکری که لفظ عربیدر بحر الغرایبده مذکور اولدوغی
بیان اولنلدی قزابرشم قزاکند چو قال قزله سقعغان دیدکلری قوش عقعق معناسنه
قزیل توت قزین ابرشم جنسی کیاسی و بیزلری نه وار بیت لطیفی زحمت مده ای صاحدار
ان شاه قزین فروش مارا قسط کسر قافله الوش نصیب معناسنه قسط ضم قافله دارو
معروفدر طبیبلر و عطارلر قتنده قسطا بر حکیمک ادیدر بعلبکدن قوبدی نامون
خلیفه زمانند ایدی هم عرب لغتنی ایو بلوردی و هم یونان لغتنی یونانی لغتنجه
حکمت کتابلرین عربیه نقل ایلدی جمله سندن بری مجسطی ایله اقلیدس اراسنده متوسطات

شمس تبریزی بدین کتاب ترا منشی است بر فضلاء که نیست بر حکماء ثنا نه قسطارا قشب
هر سرنکسه قسوس اول هر شیء که بجنسوله اغانی دیرلر قصاص آدم اولدرلی
یرینه اولدرمک عربیدر اما فارسیده دخی مستعملدر قصب عرب لغتنده قمشدر فارسیده
قصبه دیدکلری که عورتلر باشنه اورتور عصابه لفظندن تحریف اولنمشدر عجبکه بستی
قصب ابدر سرای دوست بمشتی زرسه بوسه بده مارا ای دوست بد ستانزا قطرمی بر نوع
اقچه در عربیده یلذه درهم غطریفی دیرلر قفا اکنسه قفل کلید که انکله قپوبغلرلر اچلمغه
قومز قفه یا بجیلر زنبلی که عربجه قفعه دیرلر قفه حما اوزده و قابله معناسنه ققنس و
ققنوس و قوقنس و قوقنوس درت وجهله دخی استعمال اولنور بر قوشدر که بیک ییل بیشر
هندوستانده شنکوزجزیره سنده اولور بو رنگ الٹی مقداری دلوکلری اولور هر
دلوکندن قوبر غنه یول وار در عمر آخر اولیجق اودون یغر اوستنه چیقر اوتر بو رنگ
هر بر دلوکندن بر درلو آواز چیقر قنتلر بنی اول قدر صلر که بیلنمز او دظاهر اولور
اول اودونی یقر اول قوش ایچنده یانر کول اولور انک کولندن بر بجلین قوش دخی
دیرلر لطیفی همچو ققنس ناله وافغان سوختم خویش را در آتش عشق دیکر اکرماند هزارا
سال ققنوس بسوزد زار و زار اخر بافسوس دیکر همی نالم ز درد ت ای دلارا همی
سوزم در اتش قوقنس وار دیکر بسوزو نالد ای شاه دلفروز کنون چون قوقنوسم خویشتن
قلاچو صوکاق و یلاق قلاسنک صیان و صیان طتی قلعی قلای قلقدیس قره
بویانک اغی قلقطار قره بویانک صروسی قلقنت و قلقند قره بویانک کوکی قلماسنک
صیان قنبار زنجر قندز بر معروف جانوردر که صولرده اولور دریسن کلاه لر کنارنه
ونهالیلره دکرلر قره اولور قلجیقلو اولور اکثر بوددر که بو یارلر احمد کرمانی عریان شود این

ازقاقم صبح وقندز شام• قیامت کونی وصفلیدر امنا به وصدقنا یعنی نه کنش ونه ای

ونه یلدز لر قلور قاموسی فانی اولور کندز وکیجه مضمحل اولور **قندس** اغو قندوز دیدکلری

اوت که یوجه یلا قلدره بتر اطبا قاتنده کندس دیمکله معروفدر **قنطار** یوز یکرمی رطل **قنک**

اول قوش یحوغز که بیشلرده واوتلرده دریر خراب ایدر اوزویجه بقعوز بقعوز صارو وکوکرک

اولور حکاک• بماند ستم دلتنک بخانه اندر چون قنک• ز سرما شده چون نیل سرو روی بر آن تنک• بو

لغتی هندوشاه نخجوانی صحاح العرس ادلو کتابنده قاف بابنده نقل ایلدی واکثر ارباب لغتک

تصحیحلرنده فاء عجمی ایله در واوه مایل **قنوج** هندوستان مملکتنده اولو تختکاه اولان مملکت

ادیدر اسدی• توی شاه قنوج ورای برین• ز هندوستان تا بدریای چین **قنینه** صراحی

عرب دیلنده اوتکی نونک تشدیدی ایله فارسیده تخفیفی ایله **قوانوس** بر بوجوق وقیه **قوطیل**

یتمش ایکی مثقال **قهرمان** بویرغی یرینه ایلچی **قهستان** طاغلق ومیشه لک واورمان

معناسنه در کوهستان لفظندن ماخوذدر **قی** عرب لغتنده مهموز اللام درقوسمق معناسنه

فارسیده همزه سوز شایع اولمشدر ظهیر فاریابی• زبهر آنکه دهن خوش کنی زغایت حرص•

نشسته منتظرند که قی کند زنبور **قیر** عوام دیلنده قار لفظنک اماله سیدر طبیبلر که محققلری

بویله تصحیح ایلمشلردر اما ارباب لغت قاره صقز معناسنه نقل ایلدیلر وشعرلرده استعمال

ایلدیلر کمال اصفهانی• بر مدح توهزینه شدم عمر نازنین• بر درکهت چو تیر شدم موی همچو قیر•

قیراط بجوق دنک ودیدلر که برچکردک ودیدیلر که بر شعیره اکثر چکردک مرادلور

قیسوس بیوقلق اوتی که انکا وزنه یعنی جه کجنک توینه بولاشر انده جمع اولوب قوروز

لادن اولور **قیصوم** قوان جیچکی **قیمولیا** ایکی رلو بتراغکا دیدر بردرلوسی اغ اولور

وبردرلوسی قزللغه مایل اولور اندلس مملکتندن کلور وارمن ولایتندن کلور والله اعلم بالصواب

باب **حرف الکاف** کاف عربی که اسمک اخرنه اولاشور ادات تصغیردر جوانک

بکجوک وپسرک اوغلنجوق وخوبک کوزلجه وپیرک پیرجوکز واسبک اتجوغز وکاف مفرد

ومکسور ذوی العقولدن سوا ادرکمز دیمک اولور اخرنده هاء علامت یزرلر تلفظ اولنمز

کاه اولور که وزن ضرورتندن کسره یی اشباع ایدوب یا تلفظ ایدرلر کاه اولور که ما بعدنده

کلمنک اولنی اسکان ایدوب بونی الکا اولشدردی تلفظ ایدرلر لطیفی• کشنود این سخن نغز وبر

اسرار مرا نغمه طایره را سمع سلیمان باید **کابلیج** سرچه برمق خنصر معناسنه فخری• چون با سخاء

شاهی ممالک زان اوست• خاتم ملک سلیمان دارد اندرکابلیج اسدی اباغک صرچه برمغنه تخصیص

ایلدی عسجدی• بل بکفش اندر بکفت وآبله شد کابلیج• از بسی عمها بنشسته غملک بازاینا **کابنه**

کوزچشم معناسنه فتح بایله که ثانی حروف تهجی در واکثر کسر با ایله روایت ایلدیلر که اخر حرف

تهجی در شمس فخری• ای شهنشاهی که مهر چرخ را هست روشن از وجودت کابنه **کابوس** اغرلق

که اویخوده بصره **کابوک** قوللق که تاوق وکوکرجین انده یومرده لر واستعاره طریقیله جمیع

قوشلر یواسنه استعمال اولنور بوشکوز• چون بچه کبوتر منقار سخت کرد• همواره کرد موی

شدان مویکانش زرد• کابوک را نشاید وشاخ ارزو کند• وزشاخ سوی باغ شود باز کرد• کرد•

کابیله هوان که اطبا ایچنده ادویه دوکرلر بیت• خایکان تو چو کابیله شد شت•

کون تو چون سر باتیله شد ست **کابین** معروف نکاح معناسنه **کات** ماوراء النهر اقلیمنده

بر شهر ادیدر انوری• آخر ای خاک خراسان داد یزدانت نجات• از بلا وغربت خاک زه

کر کاج وکات• وبر دار ونک ادیدر تمبریجین استعمال ایدرلر کات هندی دیرلر **کاتوره**

باش اغرسی صداع معناسنه رودکی• هیچ راحت می نه بینم در سرود ورود تو• جز که از فریاد

زحمت خلق را کاتوره خاست **کاج** کاشکی دیمک اولور اخری جیمله وشینله جایزدر حافظه

سزد که از همه دلبران ستانی باج • که بر سر همه خوبان کشوری چون تاج • فتاد در سر حافظ هوای
چون تو شهی • کمینه بنده خاک ره تو بودی کاج **کاج** اخری جیم عجمیله شیله که باد مک
یوزینه اورر لر عنصری • مرد را کرد کردن و سر و پشت کو فته سر ببر بکاج و بلشت و دخی
شمس فخری بو ایکی لغتی بر بابده نقل ایلدی جیم عربی ایله و هم بر اغاج آدیدر معروفدر دیدی و
بو بیتلری انشا ایلدی • ز انتقام شیخ ابو اسحاق رفت • از جهان ظلم و تعدی خورده کاج •
نیست ممکن در همایون عهد او • کز کسی در ملک برخیزد تلاج • از تف محنت دل بدخواه او •
شاخ شاخ آمد بسان شاخ کاج • شهریاری ملک بخشی همچو او • کاج بودی در همه آفاق کاج •
کاچال قماش و او ایچنده طوتلان قبچق و اورتو دوشک متاع البیت معناسنه عنصری •
برد برد و آزموده شد • همه کاچالها غوره شدش • شمس فخری • ز ترکتاز حوادث درین فتن مارا •
نه خان بماند و نه مان و نه رخت و نه کاچال **کاجی** بولجه آشی **کاخ** کوشک فرخی • هر روز شادی
تو و بنیاد راستی • زین باغ جنت این و زین کاخ کرخ وار **کاخول** الجه صغیر چیق که چکر که ایله جنک
ایدر قیور **کادن** جماع اتمک معناسنه مستقبلاتنده دال یا یه قلب اولنوب کاید و کاینده دینلور
کار ایش فعل معناسنه **کار** کاف عجمی ایله ادات مبالغه در صیغه ماضی نک اخرنه لاحق
اولور مبالغه ایله فاعل معناسنه بیرور دکار کبی رب معناسنه امرزکار کبی خلاق
معناسنه و کاه اولور که صیغه امر اخرنه لاحق اولور امرزکار کبی غفور و غفار معناسنه
و اموزکار کبی کثیر التعلم و کثیر التعلیم معناسنه عزیز قصصی • چرامی نیاموزد آموزکار • همه
دانش از کردش روزگار • که تا انجه ماندست از یادکار • بود دیکران چو اموزکار **کارتنه**
بوی که حبوب جنسنده در حلبه معناسنه **کارد** بچاق سکین معناسنه **کاردان** و کیل **کارزار** صواش
جنک معناسنه **کارساز** ایش دوزجی **کارفرمای** ایش بیورجی **کارکیر** تولس که بنالرده استعمال اولنور

کارو

کارو جرباید کلری جانور که یومرده سی اغولودر **کاریز** کارز و سکو اغنجی که قناة
معناسنده در **کاز** صند و که انکله الفتز ودموی کسرلر و در زیلیر بز کسرلر حافظ • از طعن
حسود نکرد د عیار من • چون زر اکر بخند مرادر دهان کاز • و چتال معناسنه دخی کلور
که تو کیجه کن دیولر فادیچه کازو کز دیرلر طاغلرده و یابانلرده اولان اینلر که قیون
قیشلر و کاروان لر صغنور فرخی • شهریاری که خلاف شطلبد زو دانند • از سخن زار
بخارسان و از ساخ و کاز **کاژ** اخرنده زاء عجمی ایله شیل که شاشی دخی دیرلر احول معناسنه
معروفی • بیک پای لنک و بیک دست شل • بیک چشم کوره بیک چشم کاژ **کاژه** کوملکه کو بیکلر
و صیادلر اغجدن چیتارلر و اوستنی اوتله و بیر اغله اورتلر ایچنه کیررلر او تورلر
و کوزلرک الاجقلرنه دخی دیرلر و استعاره طریقه بیچه الجق یاپلمش کو بجر او ده دخی
دیرلر حضرت مولانا • تا عمر آمد ز قیصر یک رسول • در مدینه از بیابان نغول • کفت کو قصر
خلیفه ای حشم • تا من اسب و رخت را انجا برم • قوم کفتندش که او را قصر نیست • مر عمر را قصر
جان روشنیست • همچو درویشان مر و را کاژه ایست • کرچه از میری و را آوازه ایست •
و صیاد جمالیده سایبان معناسنه دیو روایت اولندی و دخی شول اغاجلردر که طوزغه
قارشو ایدرلر تا صید اندن اورکوب طوزغه طوشه فخری • سپهر نیلکون با این همه قدر •
سرای شاه عادل را ستکاژه • بپای خود بدام ایند نخجیر • اکر بر نام او سازند کاژه **کاژو**
خلنجو کردیدکلری چکرک قزغابچوق که بعرق دخی دیرلر **کاژیره** زاء عجمی ایله عصفر
دیدکلری اوت که بوستانده اکرلر لطیفی • بهر او یک طاسک و کاژیره بوده • کار او کاردینه
کاژیره بود **کاس** طلو زخوک معناسنه **کاستن** اکسلمک نقص معناسنه مستقبلاتنده سین
ها یه قلب اولنور کاهد و کاهنده دینلور **کاسکینه** اردو قوشی جق بودر که بیون بوران

دیدکلری قوش که عربجه اخیل دیرلر بنک بکلری اولدوغی سببدن قال الذی

وعلی بلا امور وشیمتی فما طایری فیها علیک باخیلا **کاسوی** طلکوز قلی که ترکیجه فرخجه دیرلر

فرخی چو کاسوی کیاهاه او برهنه زبرک چو شاخ بید درختان او تهی از باد **کاسنی**

معروف ومشهور بر نوع اوتدر بوستانلرده اکرلر ویرلر و بر سنه کوینک دیرلر

کوک چچکلی اولور کنشته قرشو دونر کوینک چچکی دیرلر **کاسو** یاردیج که تنور تمام قزدوغندن

صکره انکله صو چلرلر اندن صکره اتمک یوغشررلر **کاسه** چناق قصعه معناسنه اسم

عامدر بیوکنه وکچوکنه یار وبعدن وسقسیدن اولانه دیرلر **کاسه بند** چناق صنوغنی

مرمت ایدیجی که عربجه شعاب دیرلر وچناقچیه دخی دیرلر **کاش** کاشکی دیمکدر **کاشانه**

حجره دیدیلر که تابخانه معناسنه در کسائی عالم بهشت کشته عنبر سرشت کشته کاشانه

زشت کشته صحرا چو روی حورا **کاشتن** کاف عربی ایله اکمک حراثت معناسنه مستقبلاتنده

شین رایه قلب اولنور کارد وکارند دینلور **کاشتن** کاف عجمی ایله دوندرمک اسدی کرفتش

دم اسب وبرجا بداشت زبالای سرچون فلاخن بکاشت **کاشم** بر اوت ادیدر اطبا قاتنده

معروفدر ترکیجه بزر بر لرده منلک دیرلر **کاشو** قسقون **کاغنه** آلهکلو کر دیدکلری

بوجک که اغولردندر که قد وزطلاینه بد مسرلر صحت ویررعربجه ذُرّوح دیرلر جمعنده

ذرایح دیرلر **کاف** یروق شکاف معناسنه واسم مصدردر وصیغه امر ووصف ترکیبی

کافتن یارمق شکافتن معناسنه بو شکوه کتاو زراهنکر ویا یاف چو بیکار مانند

سرشان بکاف **کافور** بر نوع داروی معروفدر هندوستانده بکلو اغجدن مترشح اولور

اول که چیقر ادکونه اولور کوکچرکماه کافور دیرلر طوکجق بر بچه دلو اولور اولاسی قیصوری در که

سرندیب یاقننده بر یره منسوبدر اچنده قزل لعه ملمع اولور وبردرلوسی دخی کافور ریاحی در

رباح

رباح ادلو شهره منسوبدر غایتده اق اولور بعضلر دیدیلر که اول بولن بوی

رباح ادلو بر پادشاهیدی انوکچون ریاحی دیرلر بر درلوسی دخی غلیظ وقرارق اولور

وبر درلوسی دخی اغاجله قریشیق اولور بو نلر مصاعدا اولور ریاحی اولور مصاعد اولانک

اولاسی اولدر که انده چوق صفایح اولور بعضلر دیدیلر که ریاحی قیصورینک مصاعدیدر

کافه سپرم عبیران دیدکلری اوت که رنکی اق اولور اطبا قاتنده معروفدر **کاک** ماوراء

النهر لغتنده اردیک اولور مردم معناسنه قریع الدهر همه چون غول بیابان همه چون مار صلیب

همچون مره بخوی وهمچون کلاک غدنک وکوزلک بکنه دخی دیرلر نته کم عرب ییلنده انسان

لفظی وپارسی دیلنده مردم لفظی بو ایکی معناده مشترکدر ابو المثل جهان همیشه بدو شاد وچشم روشن باد

کسی که دید نشاید ش کنده بادش کاک وبکسمادد یدکلری اتمکی که قورد در لرسفره کتقدر لر لطیفی

باموافق همه و بلادوکاک ازمؤنات سفر ما راجه باک **کاکل** بر اوتدر ادیدر عربجه قلاتم

دیرلر **کاکنج** و**کاکنه** قنبیل اوتی که ایتاوزمنک انواعندندر نارنجی کوللری اولور انجیلر

انکله آتش بویرلر یاغلو وجرب کورنسونه دیو بویرلرده اکا قنبیل دیرلر اول قنبیل دکل که

طبیبلر قنبیل طاینی دیرلر بو چچکلر ایچنده قزلجه دانه جکلری اولور اطبا انی استعمال ایدرلر

کاکیان عصبور تخمی **کاژ** خام پیش وچری صوب تحقیق حزینت معناسنه اسم مصدردر

وصیغه امر ووصف ترکیبی سمع فخری بغیرکنج عدم خود کر بر کاهش نیست اکر نه تیزی تیغش

بود غریت کاژ **کالا** قماش واوده طوتلن قیمتلو واورتودوشک وبلیه وکسره وبوکه

بکزرنه وار ایسه متاع البیت معناسنه لطیفی اکر خواهی که یابی قدر والا مکن سمسا کان

منع کالا **کالبد** ادم قالبی **کالفته** اشفته معناسنه دربیتی فرود آید ز بیشتش نو ملغوش

شد کالفته چون حرسی خشینه **کالک** دولک که قاوونک خامنه دیرلر اکثر ارباب لغت بویله

بویله نقل ایدیلر حقا بودرکه قاوونک کوتسی وداد سوزی درکه تخلودر دیرلر کالم ارکورش

عورت که تیب معناسنه مصیار جمالین اول عورت که اری اولوب براره دخی وار مشدر شمس فخری

دشمن درکه ترا باشد بچه دایم یتیم وزن کالم کالنک نعلبندلرک طیتوق یوبجوق آلتلری کالوج

صرچه بر حاق خنصر معناسنه کالوس ابله اولن کمسنه ابو المؤید ملول مردم کالوس بی محل باشد

مکن نکار این خو وطبع را بکدان شمس فخری بذدکی از طلب خصم شاه داند عقل که سروری وبزرکی

نیاید از کالوس کاله اوج معنایه کلور اولا قماش متاع البیت معناسنه کالا وکاله دیرلر ثانیا

قاوونک خامی وکوتسی وطاد سوزی که شکلو دیرلر کویا که کال دیدکلری بونک تصغیردر فخری

انکبا لیز اصطناعش را ببود مهر ومه بجز کاله ثالثا بذر که عورتلر اکیرورلر کالیدن چری

صنوب فحوق هزیمت معناسنه لطیفی رسید شاه کل ولشکر جمن اراست قدح طرید عود وسیاه غم

کالید وساج قارش مورش اولوب متغیر اولمق وبوزدمق زولیدن معناسنه کالیو وکالیوه

بونن احمق معناسنه وسرکشته معناسنه دخی کلور حنیطری چون شدم نیم مست وکالیوه باطل

ان وقت نزد من حق بود کام کاف عربی ایله مراد معناسنه کام کاف عجمی ایله ایکی معنایه کلور

اولا ادم خطوه معناسنه ثانیا چکا واغز که اوزرنده طمماق دیدکلری یر کامران مراد سوزجی

کامکار مراد نی اشلیجی اسدی چه کردن زبان بر بدی کامکار چه در آستین داشتن کذره مار

کامه هر نسنه که اکشیلر وهر نسنه که اکشیله یه قرده اولا تعریب ایدوب کامخ دیرلر حاد

معجمیله قیاس بویدی که کامج دیالزدی جیمله ومراد معناسنه دخی کلور وبعض ترکیبلرده صفت

دخی استعمال اولنور خواجه سنائی مرزنان را بد هنکی جامه است خاصه انرا که شوخ وخودکامه است

کامیاب مراد بولجی کان معدن کنان کاف عجمی ایله جماع معناسنه درکانا ابله اولن کمسه

رودکی من سخن کویم تو کانایی کنی هر زمانی دست بردستت زنی کانانه سالقوک دبی

فاخری شکری من بدان امدم بخدمت تو تا برآید رطب زکانانه زمر کانون عرب لغتنده دمورن

ویانوردن دوزلمش اودینه جق اوجاق وتاریخ رومده ایکی ایکا دیدرکانون اول الک قیش

آیی درکنش انک اوزرنده اوچنجی کونی جدی برجنه انتقال ایدر کانون آخر اوردنه قیش ایی که کنش انک

اون ایکنجی کونی دلو برجنه انتقال ایدر کاو کاف عربی ایله بحث معناسنه اسم مصدردر وصیغه

امر ووصف ترکیبی وبهادر معناسنه دخی کلور شمس فخری کرکاوه صیت جرات ومردیش بشنود

بخویشتن دکر ننهد نام هیچ کاو کاو کاف عجمیله صغیر طوبنای دخی دیرلر کاواک هر نسنه که

کفوک وقوغوز وبیجک ومتخلخل اولا واورتاسی بوش ومجوف اولا نه دخی دیرلر لیبی

بحر عمود کران نیست روز وشب خود شش شکفت نیست از وکر شکمش کاواکست شمس فخری بو

سوخت سودای توسویدایم دل ومغزم شدست از ان کاواک کاوچشم اوکوز کوزی دیدکلری

اوت وچچک که اطبا قاتنده معروفدر کاودم بر نوع بوریدر کاودوش کوکلک که انک اچنه

صغر صغرلر کاورس طارو کاوزبان وکاوزوان بر معروف اوت که لسان الثوردیمکله

معروفدر کاوشنک اوکندره که اکنجیلر آتندندر عینین معجمیله وکاف عجمیله دخی مروی لغتدر

لطیفی هرکه بار امد چو کاوی بر نخاست کاوشنک ارمیزنند اورا سزاست کاونجک شین

خیار بادرنک معناسنه شمس فخری خیار خلق کسی دان که بر کند دندان زذوق خربزه ودل نهد نکاونجک

کاویدن قازمق یری واغاجی وطاشی وبحث ایتمک که بر مشکل یری طبیعت کلنکی وذهن

قزمه سی بر له قزمقدر کاوین کابین معناسنه در بایله واو ا راسنده تواخی وتبادل واردر

کاه کاف عربی ایله صمان بتن معناسنه وکاستن وکاهیدن لفظندن صیغه امر ووصف

ترکیبی لطیفی باختیار منه دل بتابه سودا که سوز عشق بود جان کداز ولذت کاه کاه کاف

عجمی ایله درت معنایه کلور اولا وقت معناسنه شایع ومشهور لغتدر ثانیا تخت ومسند معنا

اسدی فزایم زجان آفرین شاه را که زیباست بر خسروی گاه را ثالثا قوی بجیلو یوته سی که ایچنك
کومش و التون اریدرلر غلدن و غشدن اریدرلر فرخی جنان بخدمت او ازعوار پاك شوند
بران مثال که سیم بهره اندر کاه رابعا اسم زمان واسم مکان ومناط فعلده کورین گاه وتخت گاه
ودستگاه کبی گاه بن آکیز که تخیل بجلد که نصکره یرنه قلان صابه دیرلر و اول ترلیه
دخی دیرلر مجاز مرسل طریقیله بخه گاه زبای بر نوع یمشدر که صمان قپو دیرلر که توز
اغاجنك یمشیدر که عربجه اول اغاجه حوز دیرلر حاء مهمله ایله انك یمشی کوزه یقین یرلرده
که دکزه دوشر روزکار ایله طلقه دوکه دوکه کهربا اولور گاهکشان کوکده حاجیلر
یولی دیدکلری که عربجه مجره دیرلر گاه اولور که راه کهکشان دیرلر گاهو مارولدر که بوستانلرده
اکرلر ویرلر عربجه خس دیرلر وصلاجه اغاجنه دیرلر جنازه معناسنه گاهواره بشك که
ایچنه کنج اوغلان یاتقررلر خواجه سنائی دایه عقلت از برای سخن مجتهد را بگاهواره ظن
اکثر بودر که الفی حذف ایدوب کهواره دیرلر گاهیدن اکسمك نقص معناسنه گاینه کوز چشم
معناسنه دیرلر که گاینه بدوداز یعنی کوزك اکا طوت ابن ابرمه شهید موی سپید وروی
سیاه ورخی بچین بر زینت صدف شده وکشته گاینه گاییدن جماع اتمك گاون لفظندن
معناسنه کب لاف اورمق وکتمك معناسنه اسم مصدر رضاق تاکی از تو کب واین لاف
بود چون تو کی سمر خفاف بود واقرذك ایج یوزی که اغزك ایکی یانی در عبدالله عارض روان
کشته دایم دو چیز از جهان دو چشم کوهری زد و کبش لالی سمس فخری کند دعای شه کامران
ابو اسحاق دل خلایق در سینه و دهان در کب کسی که یك سر موازهوا شی بر کردد یقین که
مادر او زاینه است و زنش جب کبا سیرندو که اودن سیرلر بیانه دوکرلر وعود اغاجی
بخور ایدیلر عربلغتی در اولکی معنادن الف مقصوده رصکره عی معناده ممدود در بو لغت

فارسیده

فارسیده استعمال اولنور وغی عاریتی در کبابه طبیبلر قاتنده بر معروف دارودر که هندوستاندن
کلور کبان قپان اصل فارسیده صکره تعریب اولنمشدر کبت بال اروسی سمس فخری اعظم
جمال دینی ودین شاه کامران کاعدای اوکند بر تبت زاهل بیست بهر ولی ودشمن درگاه
دولتش دارد مدام در دم ودر نیش ونوش کبت کج کوجك اشك و بوغازینك التی
شیشمش طوار فتح کاف و سکون بایله استعمال اولنور کج کسر کاف و سکون بایله اید وایرو
دیمك اولور روتغاریق معناسنه رودکی بجمله خواهیم ویك ماه از تو بوسه شها بکج بکج
نخواهم که کام من بدهی هندوشاه نخجوانی بو وجهله تصحیح ایلدی اما بعضلر بایله تصحیح
ایلدی که آخر حروف تهجی در هیچ وبیج قافیه سنده کبد لحیم وطوتقال که انکله نسنه یبشدررلر
سمس فخری ایا پادشاهی که بر نام تو توان بر کرفت از سراب زبد چو طومار صیت تو ملصق
کند دهد از لزاق قمر چرخ کبد کبر فتح کاف مجمله و سکون بایله ایکی معنایه کلور اولا
اوده طپن کافر ومطلقا کافر معناسنه دخی استعمال اولنور شیخ سعدی اکر صد سال کبر آتش
فروزد اکر یکدم در او افتد بسوزد ثانیا جوقال کم صواش کوننده کیرلر فردوسی بکی
کبر بوشید زال دلیر بجنك اندر آمد بکبر دار شیر کبر فتحتینله وکاف عربی ایله براوت
آدیدر که ترکیجه کبره و عربجه اصف دیرلر کبست وکبستو وکبسته حنظل اوتی که ابو جهل
قربوزی دیرلر اجی در اغودر روایت خیار نه دخی دیرلر زیرا که بو دخی انك بدلیدر
بلکه اندن اردو قدر فخری اکر شهد فایق خضر د دشمنش بود بر مذاقش بسان کبست
بچشم نوالش زبی قیمتی چه یاقوت ولعل وچه یشم وجبست مثال ثانی سمس فخری
بباغ آرزوی دشمنانت سراسر میوها باشد کبستو مثال ثالث لطیفی هران کز مرده
صفراست خسته عسل باشد ورا همچون کبسته کبش قوج کبك کلکیك کبوتر کوکرجین

كبود كوك رنك كبودر بر نوع بوجكدر صو لرده دررانى بالقلر بير رودكى ماهى
ديدى كجا كبود ركيرد تيغت ماهيست دشمنانت كبودر سمس فخرى معيار جاليل
بر نوع اقرحكرد رديدى بو بيتى انشا ايلدى تو همچون هماى دراوج سعادت حسود
تو دراب غم چون كبودر كبوره سرخ اغاجى كه عربجه خلاف ديرلر جيا كنه مسك بيد كبوده
ديرلر كبوك كلوك ديدكلرى قوشدر واسدى طوسى روايت ايدر كبوك بر قوشدر كه
جنسندن جفتى كلدراولمزا بروق قوشدن يورى حاصل ايدر منجيك با اين همه سخن كه
همى خفت خواستم امد فراخ مرز عيا بخيست بام بام خارش كرفته وبخوى اندرش عمى
همچون كبوك خاسته مى خفت كام كام كبه بانك تشديد يله وتخفيفيله حجامت ايده جك الت
محجمه معناسنه معروفدر بمكد والله خواجه بمكد والله از كير تو ابش چون كبه كه مكد كراه لطيفى
عشق تو بر دلم بنهاد انتشين كبه بر خود كشيد مايه روحم زخون دل كبى ميمون ديدكلرى
جانوردر بوزينه وحمدونه معناسنه كبيتا ناطف ديدكلرى حلوا طيان كرهم ديدكان
تر ينه شوند تو كبيتا كبخذين منى كبيسه كسوردن جمع ايدوب ييل اخرنده ارتوردقلرى
كون كبيكج وكبيكه اول اوتدر كه صاروجچكى اولور دوكون چچا كى ديرلر كت تخته دركه
هندوستان بكلرى انكا اوزرنده اوتوررلر كافك فتحه سى وكسرسى جايزدر كتاره حربه
هند لغتيدر خسرو دهلوى سران دو چشم كردم كه چو هندوان رهزن همه خلق را
زغمزه زده برجكر كتاره كتل طاغ الماسى كتمرا تجق دغدغه معناسنه كتمر اوكله
بلجقدن وطوار تر سندن بيوك كب كبى ولر ايچينه بغداى وكيك طولدررلر روكى
از تو دارم هر چه در خانه دوم وز تو دارم هر چه در كندم كتمر كج كرج نوره معناسنه
كجا قتدن كجله سقسغان ديدكلرى قوش عقعق معناسنه قافله وكاف عجمى ايله دخى لغتدر

كيجل

كجول رقص ايدركن اوجاسنى اوينا تمق كه بو يرده جرجبى ديرلر شمديكى زماننده سمس فخرى
چند باشى براى شهوت حرص باى بسته بطره مرغول كاه از بهر خنده مردم با يمالى
بمسخرى وكچول كجين انكه كه اوغلنجقلر اوينرلر كچ اوللركه اوغلنجقلر قوقيتغيجى چيل
وقبيح صورت دوزرلر عربجه اكافازوع ديرلر شمس فخرى جمال دنيه ودين خسروى كه بيكرمه
بود بنسبت با او بستان يوسف كج كج قره بوبه زاج معناسنه سمس فخرى بر رخ دشمنش كه چون
مازوست هيبت شاه كار كج كند كدا ديلنجى كداختن ارتمق اذابه معناسنه يقال اذاب
الشحم يعنى بكداخت پيه را كداد هر نسنه كه ايله ويا ايكله بر برينه بغلرلر واسكى قفتانلر
يمشن اولا كداد ديرلر وتعريب ايدب جداد ديرلر كداز ارتمق كداختن معناسنه كذار
اخرنده راء مهمله ايله كجمك واوتلمق معناسنه اسم مصدردر سلمان اكر بروزى نكادم را
سوى بستان كذار افتد همانا بر كل رويش چو من عاشق هزار افتد اسدى چو كردون
چنان كرد جاهش كذاره كه زو نيست برتر مكر كردكار وهم كذاشتن لفظندن صيغه
امر ووصف تركيبى لطيفى همچو زلف تو بباز ار هوا نيست هركز دلستان وغم كذار
كذاز اخرى زاء عجمى ايله ارتمك معناسنه اسم مصدردر اسدى كرازند خشمش فتد
در كذاز كرا خواند لطفش برست از نياز وصيغه امر ووصف تركيبى ارتجى وارتجى
معناسنه جان كذاز كبى كذاشتن صالى ويرمك رها كردن معناسنه وكچمك معناسنه
دخى كلور اسدى بزخمى كجا بش بر داشتى زدى بر يكى بر سه بكذاشتى مستقبلاتنده
شين رايه قلب اولنور كذارند وكذارد ديرلر كذام قنقى كدامين قنغسى كذبانو
هر اوده كتخدا اولن عورت كه عامه تحريف ايدوب كيو نى ديرلر كذر كادى اغاجى
كه طبيبلر قتنده معروفدر كذر كچمك معناسنه اسم مصدردر خواجه عصمت نوه

كه باخبری ازین وان یاد مكن • ور عاشق صادقی زجان یاد مكن • شادی وغم ما نه چون
بكذشت • می نوش و زمستی جهان یاد مكن • وصیغهٔ امر و وصف تركیبی كذرنامه مكتوب
جواز كه اثنای یولده كوستریب كچرلر سمس فخری • در مسالك مسافر تقدیر • از نفاذش بود
كذرنامه كذشتن كچمك مرور معناسنه مستقبلاتنده شینی را یه قلب اولنوب كذرد وكذرند
دینلور كذو قبق قبع معناسنه كذوخ خام بیت • بامدادان پیش آمد یار از راه كذوخ
با دو چشم پر خمار و نركسین و مست وشوخ كذه دلجوك كه ایچك اوچ كبی بغازده اغزی
ایچو كوزی بورملاذه معناسنه معروفی • زین جهان دیده ازین حبلی • كذه بر مثال خرطومی
سمس فخری معیار جمالیده كام معناسنه نقل ایلدی و بو بیتی انشا ایلدی • انك طفلان
امل را دایه • كام و مراد جز بیر و شكر لطفش بنكشاید كذه • وایچك اوجنه دخی دیرلر
لطیفی • همچو بلبل رسیده و بستان • كذه • اوچ دانه • مرجان • ومفتاحك دندانسنه دخی
دیرلر وكلیدكه دندانه لرینه دخی دیرلر كه كلید دانه كچیجك كلدلنور و ینه اینجلین
و ینه اینجلین اواغج كلیددانه كچیجك قپو بغلنور سمس فخری • كشت ایین ساخت ملكش
ز دو ز دان اینجانك • خانه ها ایمن شدند از رحمت دریا كذه كذین وكذینه بیوك توقماق كه
ورپه دیرلر وكاز رتوقماغنه دخی دیرلر كذیور دو زكار معناسنه در اول كمسنه دخی
دیرلر كه اوی برخی اولا كتخدا معناسنه سمس فخری • اكر كوش داری عدالت نبودی • دكر
در كذیور نبودی كذیور كر مراد معناسنه كلور سمس فخری • بكذر بر سپهر تا ریزد • مهر در
پای تو بهر جشن كر دقیقی • خجسته مهركان امد سوی شاه جهان آمد • بباید داد راد اوراكام
دل بهر جت كر • وقولا عی صغیر اولان كمسنه دیرلر لطیفی • كو روكر باش از معایب ناس •
دور شو از مساوی و وسواس كژ كاف عجمی ایله اوچ معنایه كلور اولا اویوز علتی جرب

جرب معناسنه ثانیا ادات فاعلدر اسمك اخرینه اولشور انك فاعلنه دلالت ایلر كوزه كر و
حقه كر وكفش كر كبی ثالثا ادات شرطدر اكر لفظندن تخفیف اولنمشدر شعرلرده چوق كلور
كرا كرا حجامت ایدجی وقان الجی معروفی • بكد والله خواجه بكد والله از كبر تو ابش چون كیه
مكد كرا كراز بش معنایه كلور اولا ایكلك طكوز ثانیا بر مخصوص بلدر انكلا اكنجیلر بیرلر
انكلا ایب بغلیوب اوكوز چكرلر ثالثا بر نوع حرارتدر اكثر اوغلان طغورر كن عورتلرده
اولور رابعا اغزی طراجق بر نوع بردقدر مسافرلر كتورر عامه تحریف ایدوب كرز دیرلر
خامسا نازله صالنمق معناسنه اسم مصدردر سمس فخری • تو ای چون پش شاهاچه غم خصری كه بود
مخالف تو بدان مان و روز همچو كراز • چنان ز معدلت راستی كرفت زمین • كه بز ز كرنكسند
بعد ازین بكراز • همه رتاب آتش خشمت چنان شدست حسود • كه از حرارت بیچاره شد اسیر كراز •
مهران كراز كه لب شاه بر لبش بنهد • شود زلال خضر آب در دهان كراز • وكرازیدن لفظندن
صیغه امر و وصف تركیبی لطیفی • ای سر افراز حیله ساز اهن دل اهو كراز • تا چند كبر وغرو
ناز آخر بیندیش از اجل كرازیدن نازله صالنی صالنی كتمك اسدی • برفتند هر دو بدان
باركاه • كرازان وخندان بدركاه شاه كرازیدن زاء عجمی ایله قوش پرلق بیتاشش
در زی لتره كشته چرا كشته تو مار • چون ملكیان بكیر فراند همی كراز كراسه دفتر كسابی
ای عن فلان وقال فلان دان كه پیش من • ارایش كراسه وتمثال دفترست كراشیدن
اشفتن معناسنه در كراشیده آشفته معناسنه اغاجی • بتا ناجذ اكشتم از روی تو • كراشیده
وتیره شد كار من كراغه قرغه كه اینجه دیكله مشهور اولمشدر لبیبی • اید زباغ بی
سرود و بازیج • دست بكراغه محی بار دور تیج كراك چلوق دیدكلری قوش ومعیار
جمالیده بوبند قوشی كه عربجه عصوه دیرلر دقیقی • چنان اندیشیدا و از دشمن خود •

که باز تیز چنگال از کرا کا • سمس فخری • وانکه از انتقام ز افت او • نکند باز باز قصد کراک کرای
اولور حرمتلو اولان کمسنه وقیمتلو اولان نسنه اسدی • کهر کرچه افتد بکف بی سپاس •
کرامی بود نزد گوهر شناس کران وکرانه فتح کاف عربی ایله قراغ دیمکدر اولور کران فتح کاف
عجمی ایله ایکی معنایه کلور اولا اغر دیمکدر اولور ثقیل معناسنه ثانیا قیمتی غالی و بهالی معناسنه •
کران مایه اغر بها لو دیمکدر اولور کراو یا ادویه دن بر معروف دارو در کراهن اعلا که
رجالدندر اسدی • نکهبان لشکر سه کُرد دلیر • هجیر وکراهن و نشواد شیر کرایه بیون
بوران دیدکلری قوش که عربجه احیل دیرلر بنک بنک بکلری اولدوغیچون کرایدن میل
ایلمک کمال اصفهانی • کذشت عهد جوانی زلهو سیر نهٔ • رسید نوبت پیری بتو بر نکرایی • و بر
نسنه یه صالمق کرباس خام بیز کرباسو وکرباسه کرته کله دیدکلری جانور کربز اول
کشی که طرار اوله بانک ضمه و کسره سی دخی جایزدر رودکی • کربزان شهد بر من تاختند •
من ندانستم که تنبل ساختند • لطیفی • روز در بازار و در زد و کُربز • شب بر وی سنکها میجوی بزند •
و سمس فخری معیار جمالیده زیرک معناسنه دیدی و بو بیتی استشهاد ایلدی • ایا شهریاری که کینت
در امد • زحل را ز بالای این هفت کنبد • زکجا ازدر دولت سربتابد • کسی کو بود مرد و دانا و کربز کربش
وکربشه بر نوع قصه یلاندر بریه لرده اولور معیار جمالیده کرته کله کرباسو معناسنه
عنصری • صد مزه کرد چشم او زاتش • نیش دندان کژدم و کربش کربه چتوک کدی دخی دیرلر
کرتک توقاق کرته نکاله قفتان کرته دیرلر وقرطه دیرلر تعریب ایدوب قرطق دیرلر و
بر نوع دکندر و ابن فخری • خسرو بر و بحر ابو اسحاق • که فلک خشتکی زکرته ء اوست • از صوبان
او یکی فلکیست • طوبجه و سلاح ذات و کرته ء اوست کرتینه او رمجک اوی شیراز لغتیدر کرج
بر پاره که بر نسندن کسرلر عربجه قواره دیرلر مثلا قاون دیلیمنه کرج خربزه دیرلر و یقه او یندوغی

کرج کریبان دیرلر کسر راء مهمله ایله استعمال اولنور کرچغو بلوه دیدکلری قوش و بعضلر
دیدیلر کرجغو وکرجغو بیقوش جنسندندر کرخ معروف و مشهور بر شهر ادیدر قطب الاولیا
معروف کرخی اکا منسوبدر ظن ایدرم که اصل لغتده شول یره دیرلر که جمیع زینتلر ایله
واراییشلر ایله اراسته اوله فرخی • هر روز شادی نو و بنیاد راستی • زین باغ جنت ایین زین کاخ
کرخ وار کرد فتح کاف عربی ایله صیغهٔ ماضیدر اشلدی و ایلدی دیمکدر اولور کرد کسر کاف
عربی ایله ایش معناسنه در کردار لفظندن تخفیف اولنمشدر بیت • بلبل اندر قفس بهر ازان می نالد •
کر یکی کرد ندارد سمکی کفتارست • باز بر دست شهان پای ازان می کوید • که یکی کفت ندارد
سمکی کردارست کرد فتح کاف عجمی ایله توز غبار معناسنه کرد کسر کاف عجمی ایله دکرمی دیمکدر اولور
مدور معناسنه و چوره معناسنه دخی کلور و جمع معناسنه دخی کلور کرد ضم کاف عربی ایله بر معروف
طائفه در کرد ضم کاف عجمی ایله بهادر دلاور معناسنه کردا دونکن صیغهٔ مبالغه در عسجدی •
کسی کز خدمتت دوری کند هیچ • بر و دشمن بود کرد و فن کردا کرداب چورک که صو چوزنان
یره دیرلر کرداب ضم کاف عجمی ایله اعلام رجالدندر اسدی • کجا کرد مهراب و کرداب شد •
زخون کردان دشت کرداب شد کرداکرد چپ چوره کردار ایش که عادت ایدینوب اشلنن
واولکه عامه تحریف ایدوب کردر دیرلر و فلانک کرداری بویله در دیرلر انوری • مهوا
سیاه بکردار قیر کون خفتان • فلک کبود بکردار نیلکون مغفر کردان دونکن صیغهٔ مبالغه
کردادیرلر و کردان دیرلر و کردانیدن دیرلر صیغهٔ امر و وصف ترکیبی کردانیدن
دوندرمک و ایلمک کردباد قصرغه باد کرد و دود معناسنه فرخی • همی فکند بشیر و همی فکند بیوز •
چو کرد باد همی کشت بر یمین و یسار کرد د صحرا او اسدی نقلنده بشته بشته اولان یره
سمس فخری نقلنده صحرا و یا طاغ اتکی فخری • بیش چشمش چه شب چه روز و سپید • وقت سیرش چه کوه

کردکار تکری تعالی جلّ وعلی خواجه سنائی • چون تو در علم خود زبون باشی • عارف کردکار
چون باشی **کردکار** یلدا قلنوب الدایجی جابلوس معناسنه دقیقی • جادو بناشد از تو به تنبل
سوار تو • عزیت کرج کار لتو ز کردکار تر **کردکان** قوز شیخ سعدی • بر تو نیکان نکیرد
هر که بنیادش بداست • تربیت نا اهل راچون کردکان برکنبدست **کردن** اشلمک وایلمک
مستقبلاتنده واو یرنه نون کیتورر لر کنند وکنند دیرلر **کردن** فتح کاف عجمی ایله بیون وقبه
معناسنه **کَرْدَنای** اول شیشه که اتی و قوشی اوداوزرنده کباب ایدوب چویررلر وبعض
یرلرده الکاسغلی دیرلر شمس فخری • هردل که در هوات نه چون مرغ پر زند • چون مرغ نیم
بسمل وبر کردنا بوده • واوغلنجقلر بچون اتدکلری چیقرغه دخی دیرلرکه اکلدیوب دمک اوکودرلر
عربجه حال ودوّاجه دیرلر وبر لاغوج که اوغلنجقلر اوینرلر فرفر دونز وقوپوزک
بورغولرینه دخی دیرلر ملوی معناسنه **کردنای** کسر کاف عجمی ایله دینک اغرشغی وهرنسنه که
انک کبی یومری اوله **کردون** فلک یعنی کوک که طورمادین دونر وقاکلی بیه دخی دیرلر انوری
وراز مراد تو بی باز پس نهد کردون • باضطرار چو کرد فن بار کش دون باد **کُرْدَه** بکز کلیه
معناسنه **کرده** کسر کاف عجمی ایله بونوع اتمکه دمعروف **کردیدن** دونمک جمیع ما صدقلرنده استعمال
اولنور مثلا بر یانندن بر یاننه وبر حالدن بر حاله وکدر کن بر یاکه دونمک عودت معناسنه
کرز بیوک چوماق **کرزش** ظلمدن اکلمک تظلم معناسنه خسروانی • بده دادمن زان لبان و
کردنه سوی خواجه خوام شد از تو بکرزش **کرزمان** کوک اسمان معناسنه وبعضلر دیدیلر که
خصوصله عرشک ادیدر اوّل راء مهمله ایله صکره زاء معجمه ساکن ایله نمکدان وزننده دقیقی •
مه وخورشید با برجیس وبهرام • زحل با تیر وزهره با کرزمان • همه حکمی بفرمان تو رانند • که ایزد
مرترا داد ست فرمان • اما شمس فخری بولغتی معیار جمالیده زعفران وزننده نقل ایلدی وبو

وبو بیتی انشا ایلدی • باد باقی سایه تعظیم او • تا که باشد نام لوح وکرزمان **کرزن** بر نوع
یادم مرصّع تاج در التون دن طوقنمش بز اوزرنه جواهر برکدوب عجم بکلری تحت لرنده
اوتوررلر باشلرنه اورتوبرلر وحدیدیلرکه بر بیوک تاجک ادیدر تخت اوزرنده التون
زنجیرله اصلمش ایدی پادشاه اولان تخته چیقوب اوتوردقده کاه کاه باشنه اوروزدی یوسف
عروضی • او میر نیکوان جهانست نیکوی • تا جست سال وماه مر او را وکرزن است **کرزه**
اصرغان جانلو اسدی • چه کردن زبان بربری کامکار • چو در آستین داشتی کرزه مار •
کرزه بیوک چوماق کرز معناسنه فردوسی • بیا ید خروشان بدان جنگ • بدست اندرون
کرزه کاورنک • وارک التنه دخی کنایت اولنور ذکر معناسنه لبیبی • کو سیرشدی ذمن بقادر
خور هست • زیرا که نداد مرای صنم کرزنه لسب **کرسب** کرفس دیدکلری اوت که معروف
ومشهوردر ومعدنوس دخی انک برصنفیدر لطیفی • اکر تیغ اهیخد وراند اسب • براعدا
کند لتره همچون کرسب **کرستن** بیوک قبان قرسطون معناسنه زرین کتابی • خواهی بشمارش ده
وخواهی بکزافه • خواهیش بشاهین زن وخواهی بکرستن **کرسنکی** اجلق جوع معناسنه **کرسنه**
اج اکسنک بیله رانک سکونی وسینک فتحه سی وعکسی ایکی وجهله فصیح ومستعملدر
انوری • لقمه نان خود بکرسنکی • به زحلوای انکه محتشمست • کمال اصفهانی • محروم ران کرسنه که بر خوان
پادشاه • عمری کذشته باشد وکویند ناشناست **کرسنه** کسر کاف عربی ایله وسکون راء ایله وفتح
سینله وبونک تضعیفی وتخفیفی جایزدر حبوب جنسندن اولدانه درکه بوده جی دیرلر **کرسیدن**
دیرشمک جدل معناسنه فتح راء ایله مستعملدر **کرشمه** ناز وقنش **کرف** قره سقیز زفت معنا
فخری • رخ دوستان تو باد اکرف • ودل دشمنان تو باد اسپید • وبعضلر دیدیلر که قیو مجیلر
مکشه ویردکلری سواددر کسائی • زر کر فرو نشاند کرف سینه سیم • من باز بر نشاندم سیم زده بکرف

کافک ضمه سی ایله و رانک سکونیله استعمال اولنور کرفت کرفتن لفظندن صیغهٔ ماضیدر
ومصدر معناسنه دخی استعمال اولنور وسوج معناسنه دخی کلور شمس فخری • تو بیمحنت افتاده ای
بدخواه وشب بره • نبود براقتاب زخصمی او کرفت کرفتار طتساق کرفتن طوتمق
فصیح بودر که مستقبلا تتدن یا زیاده ایدلر کیرد وکیرند دیرلر وفرس شعراسنک سوزلرنده
یا سزد دخی کلدی دقیقی • بمان مبر که مرا بی تو جای هال بود • جز از تو دوست کرفتن خلاف عهد بود
کرفس بر معروف وتند کرسب معناسنه معدنوس دخی انک انواعندندر کرک فتح کاف
عربی ایله وسکون را ایله کرکدن دیدکلری جانور که هندوستان جزیره لرنده اولور دیاننده
بر بوینوزی اولور اسدی • سر وداردا زان مردی فرزفن • سرش چون سنان پای چون آهن ستون
دیرلر که فیلی بوینوزیله اورر دیاسنده کتورر فیلک یاغی کوزنه قره شواریب کوزلرنه اینر
کور ایلر رخ دیرلر بر بویک قوش اولور ایکسینی بله کتورر بواسنه ایلتور والعهدة علی
الراوی اسدی • فکنده همه پیش شان پیل پیل • سرهای کرکست ودندان پیل • وچوقال
معناسنه دخی کلور اسدی • چنان زد شش بر کرکر وترکای شکفت • که کرکس زترک آتش اندر
کرفت • دیکر • هزارش سپرداد ومد هندی وکرک • جهل اسب جنکی وصد درع وترک • کرک
فتحتینله وهم سکون را ایله بر قوشدر که بر بجیلدن اصلان بچه سی کبی بچه سی وار وصغر
بوینوزی کبی دیکلنه بر بوینوزی وار عربجه الکاحریش دیرلر وتعریب ایدوب کرکدن
دخی دیرلر تضعیف نونله انوری • تا نباشد همچو عنقا خاصه هر عزلت غراب • تا نباشد
همچو شاهین خاصه در قدرت کدک کرک ضم کاف عجمی ایله وسکون را ایله قورد دنیلن معنا
کرک ضمتینله کلکسه اولان توق که اوازی متغیر اولور قرننک توکلری یولنور ده کلور
یومرده بصر بوری چیق میغی لطیفی • ز علق تو داری همیشه برخایه • همی نشینی تا بچه مان کیان کرکی

کرکدان

کرکدان معروف ومشهور بر جانوردر که وصف اولندی کرک معناسنه وهم بریجی قوشلرده
بر نوع قوشدر وده یاسنده بوینوزی اولور اول سببدن کرک وکرکدان دیرلر کردکر
تکری تعالی جل وعلا کارکر لفظندن تخفیف اولنمشدر دقیقی • چو بیچاره کشتند فریاد
جستند • بر یشان ببخشید یزدان کرکر کرکن بر معروف قوشدر دیرلر که چوق بیشر
کرکم قوس قزح بهر آمی • فلک مرجامه را ماند ازرق • مرورا چون طراز خوب کرکم کرکم
ضمتینله زردچوب که معروف ومشهوردر وبه دندی کرکمان قره بوغجه دیدکلری
اوت خند قوق معناسنه کرکین اویوز اولمش کرم فتح کاف عربیله دکل رز معناسنه
عربیدر فارسی شعرلرده چوق کلور کرم بودو کرم بخورد وکرم بباغ ادم کبی
بکرم کسر کاف عربیله قورتجوغز وبوجاجک دیدکلری نسنه اسم عامدر حشرات ارضک
قموسنه اطلاق اولنور عربجه دود دیرلر وجمعنه دیدان دیرلر کژم فتح کاف عجمی ایله
استحار معناسنه کژم ضم کاف عجمی ایله قیقواندوه معناسنه رودکی • کرد دم داری کژند
آرد بدین • بفکن او راکژم ودرویشی کزین کژما اسی وقت کرمابه وکرماوه الی صو حمام
معناسنه کرمخیز چابک دیرنان اسدی • برانگیخت بس چرمه کرمخیز • برانگیخت بر هندوی
رستخیز کرمدانه قورد بغری دیدکلری اغاجک یمشی عربجه مثنان دیرلر کرمش قره بلوح
عقیقی • بر واتر زبان کرچه کند عمرش باشمع • خواهد که شود کرمش بازاد کر بار کرمه بر بوجق
دنک ودیدیلر که ایکی دنک کرمه یمز ابرش عیش کرمند ابوجی که عربجه عجول دیرلر لطیفی
مکن بروعده از وصل تو مغبون • نمی بینجه کرمندست کردون کرمه سیر هواسی غایت
استی اولان کرنای بوری اسدی • خروش یلان ودم کرنای • چنان شد که چرخ اندر آمد زجای
کرنب لحظم معناسنه کرنج جوهرلی اوتی شو نیز معناسنه شمس فخری بجالیست خمش کزید کاو

جو لجم طبیعت اکنون زو بخ ملالی طبیعتش بود از بکا ریاحین باغش بود از کوبخ و بریخ
معناسنه دخی کلور زیرا که بایله کاف عجمی اراسنده تواخی و تبادل واردر منجشک و کنجشک
کبی کربجو اعزلیق که ایخوده بصری کابوس معناسنه شمس فخری بعدلت فتنه در خوابست دایم
ز سهمت بروی افتاده کربجو قل الاوحی زنا که بار بیری بر من افتاد چو بر خفته فتد ناکه کربجو
کرنک لشکر که جمع اولدوغی وقت طوبکدوغی بیره دیرلر حوزه معناسنه کرو قوق دیش
سهو قافیه سنده استعمال اولنور کسائی سزد که بکسلم از یار سیم دندان طمع سزد که او نکند
طمع ببر دندان کرو کژو بکسر کاف عجمی ایله و رانک فتحه سی ایله ایکی معنایه کلور اولا طوتورجق
معناسنه ثانیا اج که ایکی کشی بر بر ایله دعوی ایدوب بر نسنه اوزرینه قورلر کروته بر نوع
دکندر دوه بیر لطیفی هر که اندر کروته زار رود لاجرم از کروته زار رود کروژ عشرت
اخری زاء عجمی ایله و عربی ایله جایزدر منجیک لغان نکر و شادی چندان بنعمتش کر بهر کیر
خواجه کبی تو بهم کروز کروکر تکری تعالی اسدی کر این کام بدهد کروکر تراه مرا نام شاهی
و دیکر ترا کروه فتح کاف عربیله و سکون را ایله کات هندی دیدکلری دارو که معروفدر تبریزیلر لحیین
استعمال ایدرلر کژوه ضم کاف عجمیله بولک نفر معناسنه که اولور که شعرلرده واوی حذف
ایدوب کره دخی دیرلر کروهه بوالوق کبا ایله اترلر و یوموق و بوکه بکزر نه وار ایسه
کرویدم کرچکلمک اینمق تصدیق معناسنه کره فتحتینله و تخفیف را ایله پاس و کوف که دیوزده
واتکه ظاهر اولور کره فتحتینله و تضعیف را ایله دولت معناسنه کره کاف عربیله مضموم و تخفیف
را ایله طوب کوی معناسنه عربیدر صحیح در فارسیده دخی استعمال اولنور کره ضم کاف عربیله و رانک
تخفیفی و تشدیدی جایزدر واشکدن کنج تودق و قلوز معناسنه کره کسرتینله و کاف
عجمی ایله وهاء اصلی ایله دکوم عقد معناسنه کره تن تر تر دیدکلری بوجک که حشرات ارضدندر

کژی اولکه اکنجیلر ترلیبی بلوک بلوک ایدرلر و بونه دیرلر تعریب ایدوب جریبه دیرلر کریا بر
اوت ادیدر بواس قسمندر بعضلر بونله روایت ایلدی رودکی پیش تیغ تو روز صف
دشمن هست چون پیش داس تو کریا کریان کریستن لفظندن صیغه مبالغه در اغلغان
دیمک اولور کریب کری معناسنه که اولور که اخرندن یایی حذف ایدرلر کریبان یقه کریج
بر یاره که برنسنه دن کسرلر مثلا قاوون دلمی و یقا اونیدسی که اولور که یایی حذف ایدوب
کرج دیرلر واودن بونلمه کجیر کطراجق اورته یه دخی دیرلر نیکالکبی خواجه سنائی همه عالم
سرای و بستانست این کریجت بتر ز زندانست کریختن قچماق فرار معناسنه مستقبلا ایله
خازانه قلب اولوب کریزد و کریزند دیرلر کریز کریختن لفظندن اسم مصدر در و
صیغه امر و وصف ترکیبی کریستن اغلمق بکا معناسنه مستقبلاتنده سین حذف اولنوب
را ساکن قلنور کرید و کریند دینلور کریغ کریز معناسنه درا سدی برارا ست جم زود راه
کریغ شبی جست تاریک و بارنده میغ کریون دمرکو علتی پریون معناسنه اطبا قوباد دیرلر
کریوه بیلک و کرنش که برار قوری طاغدن عبارتدر کریه اسم مصدر در اغلماق معناسنه
کژ فتح کاف عربی ایله و زاء عجمی ایله اکژی کژ فتح کاف عجمی ایله و زاء عربی ایله اوج معنا
کلور اوقلایلغون اغاجی طرفا معناسنه ثانیا ارشون که انکله بیز جنسنی اولچرلر ثالثا
جتل و کزیدن لفظندن صیغه امر و وصف ترکیبی کژ فتح کاف عجمی ایله و زاء عجمی ایله ابریشم
قز لفظندن تعجیم اولنمشدر یا قز لفظی اندن تعریب اولنمشدر کژابه مهاره که سفره کبی کجک
طواره یوکلدرلر ایچنه عورتلر واوغلنجقلر بنرلر لطیفی بسی کردمرو رازاری و لابه
مر ایک کژ نظر کرد از کژابه کژار ضم کاف عربی ایله و زاء عجمی ایله و اخری راء مهمله ایله قورصق
حوصله معناسنه بهرامی بینکنی خورش پاک رازنی اصلی بیاکنی بپلیدی چو ماکیان تو کژار

كزار كزاردن لفظندن اسم مصدر وصيغهٔ امر ووصف تركيبى كزاردن اودمك اداعمعنا
كزارش خراج اصل تركيبى اسم مصدردر اهدييش ديمك اولور كزاف وكزافه بيهوده سوز
وبيهوده وباطل عبث ايش شمس فخرى اى دل آخر چند ازين طبع ملول وى زبان تاچند ازين
قول كزاف لطيفى تا چند ترانه بد گزافه تا چند مقاله كزافه اسدى نكه داشتن سركه نام و لاف
ازان به كه دادن بباد از كزاف كزاكند چوقال بو لغت هم قاف ايله روايت اولنيدر
وهم كاف عجمى ايله كزاوه كزا به معناسنه در واوله بااراسنده تبادل وتواخى وار در كزايد
زيان ايرشدرمك ونقصان كتورمك دقيقى كيست كز وصل تو نداردسود كيست كمش فرقت
تو نكزايد شمس فخرى بدست معدلت انصاف وعدلت تن ظلم وستم را مى كزايد كزبا برنوع
اوتدر اشخوت جنسندن شمس فخرى اكر زابر كنت رشحهٔ بدى درابر بدى زبرجد وپيروزه
بيكر كزبا بو لغت هم كاف وراء مهمله ايله روايت اولندى وهم كاف وزاء معجمه ايله
روايت اولندى اخرنده كى الفك ما قبلى همزه ايله كه ثانى حروف تهجى در وهمزه ايله كه آخر
حروف تهجى در كزدم عقرب كزنار كشنوز تعريب ايدوب جزر ديرلر كزغ وشق ديدكلرى
يپشكى ادويه دند اطبا وعطارين قتلرنده معروفدر كزم صولر وحوضلر كنارنده بتن
تازه چمن وسبزه شمس فخرى برجويبار دولت شاه جهان پناه دائم ز سلسبيل ز طوبيست اب وكزم
در فتح بابد ست عطا بخشش اوسزد كوكوهرى ولالى باد دنابرو نزم كژم قره مق ديدكلرى
يميشجكدر كوكم دخى ديرلر لبيبى كفت بخور دم كزم درد كرفتم شكم سركشيدم دودم مست
شدم ناكهان كزمازك وكزمازو بلغونقوز غى كه طبيبلر قاتنده عذبه ديمكله معروفدر
تعريب ايدوب كزمازج دخى ديرلر كزند زيان اسدى كسى كز بدش برتو نامد كزند
جو با او كنى بد نباشد پسند كزنكبين وكزنيو كزنى كه هوادن بلوط اغاجى اوزره يغر كزن

اصغان

اصرغان ديدكلرى اوت كه اطبا قاتنده انجره ديمكله معروفدر كزنه زاء عجميله كزن كن
ديدكلرى قوش صرتو معناسنه كزوان برنوع اوتدر قوقوسى ودادى ترنج قبغنه كوكچكدر
اواجق بير قلردر بلدر سنه بيردن چيقو صوتره سى بيراغنه بكزر اكلدن پيشل دكل فستقى دقازجق
تشنهنكى وار كزه برنوع طاشدر بسر كدن چيقر وديديلر كه مهره لر انواعندندر بربانى يصى و
اول يصى او لان يرده خطلر وار در كزيت خراج جزيه لفظندن تعجيم اولنمشدر مزكد
كبى ويا جزيه لفظى بوندن تعريب اولنمشدر اصح اولكيدر زيرا كه مناسبت اشتقاق جزالى
دليلدر وضع اوله كزيدن فتح كاف عجمى ايله ايصرمق عضه معناسنه كزيدن ضم كاف عجمى ايله
اورندلمك مستقبلاتنده نونز يادة اولنور كزيند وكزينند دينلور كزير سالار كزير ضم كاف
عجميله چاره معناسنه در ناكزير ناچار ديمك اولور لا بد معناسنه كزين اورند ويعنى هم
لنسنه نك ايوسى وصيغهٔ امر ووصف تركيبى كس كشى ديمك شخص معناسنه كشن عدد نك فرجى
كست چركين قبيح معناسنه عماره دلبراى حت كبسى خوبست كرچه باياركا ركست كنى
شمس فخرى اكر تمثال مانى ماه كرده بنزد صورت يوسف بود كست كاف عجمى ايله مسته دست
قافيه سنده استعمال اولنور كستردن وكستريدن دوشمك تمهيد معناسنه شمس فخرى خسرو خرشيد همت
شيخ ابو اسحاق كو درهم آفاق خوان بذل واحسان كسترند كستى كنشده طيان كافرلرك
قوشندغى قوشق تعريب ايدوب كستيج ديرلر خسروانى بركركاه تو از كستى چو رست بعاجه كستى
بيهده كستى وجه بندى كمرا اسدى زبون كردش اسغنديار دلير بكستيش او رد سهراب زير
رستم زال صدح ايدر كرشاسب جهانكيرى ترجيح ايچون شمس فخرى بو لغتى معيار جماليده شين
معجمه ايله روايت ايلدى كسل امر صيغه سيدر كسيختن لفظندن اوز واوزل ديمك اولور
وبعض تركيبلرده صفت دخى استعمال اولور جان كسل كبى كسنى كاسنى لفظندن تخفيف

اولنمشدر کسیختن اوزمك واوزلمك متعدی ولازم ایکی وجهله استعمال اولنور مستقبلاتنن
خالامه قلب اولنور کسیلد وکسیلند دینلور گاه اولور که یادخی حذف اولنوب کسلد دیرلر
وامر ونهی صیغه سنده حذف واجب در بکسل ومکسل دیرلر کسیلا براغاج آدیدر که اغ
سلیخه دیمکله معروفدر وبعضلر کسیلا کجوله دخی دیرلر کش کاف عربی ایله کشیدن لفظندن
صیغه امر ووصف ترکیبی اب کش وبارکش وکینه کش کبی وقولتق معناسنه دخی کلور اسدی
که کر هست برزین که کینه کش وهر اکنون کشان ادمش زیر کش کش فتح کاف عجمی ایله نازك
دیمك اولور کش ضم کاف عربی ایله خلط معناسنه در مثلا قانه کش سرخ صفرایه کش زرد
دیرلر بلغمه کش سپید دیرلر سودایه کش سیاه دیرلر وهم کشتن لفظندن صیغه امر
ووصف ترکیبی اژدها کش کبی کشادن اچمق فتح معناسنه وکشف معناسنه مستقبلاتنن
یا زیاده ایدوب کشاید وکشایند دیرلر کشاکش چکشمك معناسنه کشاورز اکینجی
برزکر معناسنه بوشکوه کشاورز وآهنکر وبایباف چو بیکار ماند سرشان بکاف کشت
ضم کاف عربیله مشت قافیه سنده صیغه ماضی در که مصدر مقامنده دخی استعمال اولنور
باید کشت اولدرمك کرك دیرلر وبکور معناسنه دخی کلور که عربجه خاصره دیرلر گاه اولور که
اخرنده که تایی حذف ایدوب کش دیرلر نته کم ذکر اولندی کشت کسر کاف عربی ایله
زشت قافیه سنده صیغه ماضیدر مصدر مقامنده دخی استعمال اولنور خواهد کشت دیرلر
اکسه کرك واکین معناسنه دخی شایع اولمشدر کشت بکشت بر نوع اوت آدیدر ابلك
کبی بری بری اخرینه طولاشوب اوزانور کیدر کشتزار اکنلك مزرعه معناسنه کشتن کسر
کاف عربیله اکمك زراعت معناسنه مستقبلاتنده شین رایه ابدال اولنوب ماقبلنده برالف
زیاده ایدرلر کارد وکارند دیرلر کشتن ضم کاف عربیله دیلمك قتل معناسنه و بحالدن

بحاله
دونمك انقلاب معناسنه وبوندر که اولمق معناسنه استعمال ایدرلر صیرورت معناسنه که
برحالدن برحاله انتقال اتمکدن عبارتدر کینونت معناسنه استعمال اولنمز کشته کسر کاف
عربیله صیغه امر مفعولدر اکلمش معناسنه وفوج که قوق دخی دیرلر مثلا المه وارمود
قورتسی سوزنی ثناکوی ترا بجای دل از غم بدو نیم است چه امرود کشته ندانم یکتن از کل
خلایق که دردل تخم مهر تونکشته کشتی فتح کاف عربی ایله کمی سفینه معناسنه در کشتی بان
کمجی ملاح معناسنه کشتی ضم کاف عربیله کورش که ایکی کشی بر بریله طوتشور کشتی کیر کورشجی
مضارع معناسنه کشنج بر نوع اوق منتردر بعض یرلرده مرید دیرلر کشخان کدی که غیرتسوزلک
باعثی در عربجه دیوث دیرلر کشستن اوزلمك واوزمك لازم ومتعدی استعمال اولنور
مستقبلاتنده کسیلد وکسیلند دینلور وگاه اولور که یا سوزکسلد دینلور امر ونهی صیغه سنده
یانك حذفی واجبدر بکسل ومکسل دینلور کسیختن وکشستن مستقبلاتنده بردر کشف قبلو
بغا ویصی بردق کشفتن طاغتمق پراکنده کردن معناسنه مستقبلاتنده یا زیاده ایدوب
کشوفد وکشوفند دیرلر اسدی کشفتند بزم می ورود وباده پراکنده کشت بانجم مست وشاد
کشنك سقسغان دیدکلری قوش عقعق معناسنه کشنك اشك وزننه کش که بوغزدن ایدرلر
اقط معناسنه کشنجاب ادیه صوبی که صیروپ بیشورلر جوابی دیرلر کشکنجیر برآلتدر که پای
چلمکه هوس ایدنلر اغرطاشلری زنجیرله برکدرلر بر محکم برکنمش اغاجك چتالندن ویاد کونکنی
چکرلر کشمش چکردکسز اوجق قره اوزم کشن تکا وهر جانورك ارککنه دخی استعمال
اولنور ضم کاف عربی ایله در شینك ضمه سی وسکونی جایزدر کشن فتح کاف عجمیله چوق
معناسنه سینك سکونی جایز وفتح وکسره ایله تحریکی جایز مثال سکونی اسدی شد آن اشکر کشن
بش طورك رمان چو دیم میش دریش کرك مثال تحریکی بوشکوه سوی رود بلکار روان کشن

زهابی بدو اندرون سهمکن • اسدی • درخت کش شاخ برشاخ کوه • ازانبوه شاخش ستاره
ستوه کشنده وکشنی بزجی کلو معناسنه بر نوع دانه در حبوب نوعندن کشنیز کشنیج دیدکلری
اوت کشنی کردن ایرکللک ایتمک کشودن اچمق کشادن دیرلر وکشودن مستقبلاتنده کشاید
وکشاینده دیرلر کشور اقلیم کشوف کشفتن لفظندن اسم مصدردر وصیغهٔ امر ووصف
ترکیبی اسدی • قلادید در لشکر افتاده توف • ازان زخم وآن حملهٔ صف کشوف کشه و
کشی دیلنجی کدا معناسنه وچکو ایو طوارک بیلنه چکرلر ویوک اوزرینه چکرلر وخط معناسنه
دخی کلور یعنی اوزادوکنه چکلمش جزء کشیدن چکمک مد معناسنه کف ایا وکویک کفا
قتیلق وبخ که برکشیده بیتشور قصارا • حتی • میر امیر احمد محمد خسرو ایران زمین • انکه بیش
ازحد درشادی چو بیش آید کفا کفت کفته کبی چتلمش معناسنه کلور وصیغهٔ ماضیدر ومصدر
مقامنده دخی استعمال اولنور اسدی • زتیغش همی دشت وکردون بتفت • زبانکش همی کوه هامون
بکفت کفت کسر کاف عربیله یغرنی اسدی • ازاو رندان باروی برز وکفت • فرو ماند بد دخت
اندر شکفت کفتار فتح کاف عربیله صرتلان ضبع معناسنه کفتار ضم کاف عجمیله کلجی کیسو سوکلی
کفتن ایتمک وسویلمک قول معناسنه مستقبلاتنده فالی واوه قلب ایدوب ما بعدنده بر یا زیاده
ایدرلر کوید وکوینده دیرلر کفتن فتح کاف عربیله کافتن لفظندن تخفیف اولنمشدر کفت کوی
سوز صاوکه خلق اراسنده سویلنور کفجلیز وکفجلیزه ایت بالغی که عربجه دعموص دیرلر و
چومچه که اش قویرلر وقورشدررلر مغرفه معناسنه کفجوک کوبجوک ایرک یصدقی دیرلر بوتلق
قورلر کفزا چیچک قبو جو یغی نلوسه معناسنه عربجه کاف عربیله کفزنی دیرلر وجیمله جفزی
دیرلر کفش بشمق کفش کر بشمقجی کفشیر لحیم که الکله نسنه یاوشدررلر کفک کپک تخفیف
ایدوب کفه دخی دیرلر نته کم ذکر اولندی کفکو اسکیمش بورک کفه کسموک که خرما نوک

صوکی درحقیقتده اکین بالدرینک بوغنلری درکه قتیلغندن کیچ یومشور تیز صمان اولمزکه
قلور ومطلقا اکینک واوتک بوغنلرینه دخی دیرلر کفیدت چتلمق فرخی • مکرکه زار وکفیدست
چشم دشمنم • کز ومدام پریشان شد ست دانه دلم کل فتح کاف عربیله معروف ومشهوردر علیه‌الکره
باشنده اولور اول علتک صاحبنه عارضه اطلاق اولنور کل کسر کاف عجمیله بالچق طین معناسنه
وطپراق معناسنه دخی استعمال اولنور کل ادمنی کبی کل ضم کاف عجمیله معروف ومشهوردر بر نوع
چچکدر وهرچچکه دخی اطلاق اولنور کل نسرین وکل خیری کبی وازاجق مرغوب اولان نسنه‌یه
کل دیمکله تعبیر ایدرلر مثلا ازجق سیر که تعلیمیله کلکشت وازاجق یرجوکز که خرم وآراسته اوله
کل زمین دیرلر کلاب کل صویی کلابه کلبجه که اوزرنه ایلک صررلر طیان اکر بیند بخواب
الملر قرابه زنی را بشکند مثخ کلابه وکلبجه اوزرنه صارلان ایلکه دخی دیرلر اوزرنه اکین
وچقدقده نصکره بوندنده عامه تحریف ایدوب کلبه دیرلر کلات وکلاته بیلک اوزرنه قلعه
شهر اولسون وخراب اولسون اسدی • زبک بهلویش بیشه واب کنده • کلاتی دو ویران کوهی بلند •
وبعضلر دیدیلر که بازارلو کویه دیرلر وبعضلر دیدیلر که شهر در اوطرافنده اولان اولور در سواد معناسنه
کلازه سقسغان دیدکلری قوش عقعق معناسنه مروتی • چو کلازه هم دزد ودربانیمه
چو خاده شوم چه بوم وبد اغال چو دمنه همه سال کلاش کوه وباس لطیفی • مرین راه را توشه
فعلست وماش • نه نان باره ارزنین بر کلاش کلاغ قوزغون عنصری • هرکه را رهبری کلاغ
کند • بی کمان دل بدخمه داغ کند کلان دیه اسم عاملدر طاغ دیه‌سنده استعمال اولنور وادم
دبلسنده استعمال اولنور کلاله کل دسته‌سی وکاکل کلات قبا وبیوک اولان نسنه کلاه بورک
کلبه دکان اسدی • ازاهنکر دست سلار شد • بس از کلبه داری سپهدار شد • بدان کاه در کلبه
بارود ودم • کنون هست در بزم باما بهم • فرید عدن کاوه حداد او غلنه توبیخ ایلدی صنت کونه

سوز سویلدوکی سببدن کلته اول جانوره دیرکه جوق یاشمش ایسه‌لر واودن قالمش اوله عنصری
بشاه ددان کلته روباه کفت که دانا زدانین داستان در نهفت همان بردکس کنج براستران
بود به که بر پشت کله حزان ومعیار جمالیده قویروغی کسوک اشک معناسنه نقل اولندی
کلج کمره سیدی که حاجی مجید الخلخ کورطیان صد کلج بیاز کوه عطا کرد بدان ریش کفتم که بدلش
دیش کردی خواجه همی شاند کلج کاف عجمی ایله شکن معناسنه درشاکر بخاری فری زان زلف
مسکینش چو زنجیر فتاده صدهزاران کلج بر کلج بو لغت هم غین معجمه ایله نقل اولندی هم کاف
عجمی ایله زیرا که ایکیسنک اراسنده تبادل وتواخی واردر شمس فخری شاها تولی که دامن عمر
تا انجوم بادامن آید ببقا کلنج کرده اند حامیان قهر یلیدی حادثات از بهر ریش خصم تو
در کلج کرده اند کلج وشق دیدکلری پش که طبیبلر وعطارلر قاتنده معروفدر کلنج طوکن
کودده حاصل اولور عمارة کنده بی قیمت ودون وحقیر ریش بیازکوه وهم تن کلنج کلخرجه
غلغلجه یحوق ودغدغه معناسنه کلزار وکلستان کلک لامک سکونی وسینک کسرهسی وبالعکس
ایکیسی دخی جایزدر استعمالاتده وزنه تابع اولور زهر قنغی وجه اوزرنه مستقیم کلورسه
اوقمق کرک کلشنج اوزلو بالجق کلشن کلزار وکلستان معناسنه در کلفت قوش بورنی
منقار معناسنه لطیفی بازعشقت زد بدل چنک وکلفت وین عجب من زنش مانده دل بکفت
کلفخشک و کلفهشنک اولوقدر اشغه طوکب صوصر اولان بوز فرالاوی آب کلفخشنک کشته
از فسرده ای شکفت همچنان چون شیشه دسیمین نکونه آو بخته کلک قلم اصلنده قمش ایچون
وضع اولنمشدر صکره قلم معناسنه استعمال اولندی شمس فخری جایی که دهد نظم فلک
سلک سلاطین شاهنشه آفاق بود واسطه سلک تا فرق باب سپهش دبر دایم در عهد
وی آن کودو زبان باشد چون کلک کلک شیل که شاشی دخی دیرلر احول معناسنه کوزی صغی

اولور

اولور وصاحبنک صفتی اولور کسر لامله استعمال اولنور وهم قیاس دخی بودر زیرا که یایله
دخی لغتدر کلیک دیرلر لطیفی درین ملک نبود نظیرت ملک نظیرت بنبیند مکر که کلک
وشمس فخری معیار جمالیده ضم لامله نقل ایلدی واشبو بیتلری انشا ایلدی مطیع حکم شهنشه
کسی تواند بود که چشم بختش نه کور باشد ونه کلک سعادت وشرف بنی کی حضرت او وجنک کسی که بیابد
هزار بار رخنک کلکونه کل رنکلو دیمک اولور وعورتلر یوزنه سوردکلری قزیل دخی دیرلر
بعض یرلرده فکز دیرلر کلکوی که یلدا یچینده ومحللر اراسنده قرا بالجق که طوار ایاغیله اورنمشدر
کلنار کراس دیدکلری یمش کلند وکلندره کاخنج که انکله بستان بحی صوغانک وبنبه نک اوتین
کیدررلر ومکل معناسنه دخی کلوله کلندز قوی ومحکم معناسنه در منجیک وار وکنکی کلندره که شب وروز
خواجه ما از کیر دار دخشنوز کلنده اولجک که نسنه اولجرلر کلنک طورنه دیدکلری قوش کلو بوغز
کلوته تو که عورتلر بیونلرنه باشلرنه صاردلر وایانه ده عزکب معناسنه نقل اولندی کلوج
کوددوش اتمک که تنورده کوکه دوکیلور لطیفی هرکرا خشم کرد شد مغلوج مانده محتاج کهنه او
کلوج کلوخ کسک مدر معناسنه کلوشه یاره زخم معناسنه کلوک یوروق که حبوب جنسندندر
کشنه دخی دیرلر کلوله یوماق ویوالق که یایلا اترلر کلوند اول که بر یردن بر یره کتیلک
کوندرلر فخری تحفه دوستانت را کرد فنح از مه ومهر ساخته کلوند کله لام اصلی ایله بورک
کلاه لفظندن تخفیف اولنمشدر کله کسر کاف عربی ایله وتشدید لامله پرده معناسنه در اسدی
عروس سپهری چو کرد آشکار رخ از کله سبز کوهر نکار کله کسر کاف عجمیله وتخفیف لامله شکایه
معناسنه در کله فتح کاف عجمیله ولامک تضعیفی وتخفیفی جایز سوری دیمک اولور رمه معناسنه
کلید اغج حلقه کلید انختر مفتاح معناسنه اکرچه که ترکیبده قفل معناسنه شایع اولمشدر
کلید وکلیدانه کلیدکر قوالی قریع الدهر مهم او بخته از دامن دعوی دروغ مجو کنه از کسبی کاود

کلیدان فرهنگ کلیده طاغلمش پریشان معناسنه کلیسا وکلیسا ایکی وجهله بیله استعمال
اولنور لطیفی دیدم اندر مسجد خوبان چند چون کلیسای چنان پنداشتم کمال اصفهانی هر روز
در برابر کعبه ست پنج بار آن سینه که چار صد شن کلیساست کلیک شیل شاشی دخی دیرلر احول
معناسنه اکری کوزلو صفتی در وصاحبنه دخی اطلاق اولنور مظفری چون به بینم ترا زبیم حسود
خویشتن را کلیک ساز مزود کم فتح کاف عربیله اکسک دیمکدر ونا قص معناسنه کم ضم کاف
عربیله یک آستین معناسنه عربی لغتدر فارسیده عاریتدر کم ضم کاف عجمیله بیوک ضاله معنا
کم کسر کاف عربیله ترکده بلنده مقام توصیفده ومقام تعلیلده استعمال ایدرلر فرس دیلنده که
توصیفی ایله وکه تعلیلی ایله و لفظنک میمندن نه کم تر الفظنک تاسی ایله ترکیب ایدوب کت دیرلر
اسدی ازین راه دشوار کم هشتپش برد شادی زی صهین ومان خویش کما منتر کمار هر
کمار یدن لفظندن وهم کاستن لفظندن اسم مصدر در وصیغه امر ووصف ترکیبی کما دیدن صیرتوق
کماس بر نوع یقی بردق دراغجدن یا سقسیدن ویا بوردن قولسقده کتورلر یاتوق دیرلر
شمس فخری کجا برار دسر دشمنش که پیوسته زراه کینه زند چرخ بر سرش سر پاس رود بسوی عدو بر
کتف نهاده جراب رود براه در بغل کرفته کماس کماشتن قومق یعنی قوی ویرمک وطیشرمق
مستقبلاتنده شین رایه قلب اولنور کمارد وکمارند دینلور کماشیر بر نوع صمغدر جاوشیره کزد
هندوستاندن کلور بعیده کل که جاوشیر هندی اولا کمان یای که انکله اوق اترلر وکوکده کی قوس
برجی کمان ظن معناسنه اسم مصدر در وصیغه امر ووصف ترکیبی کمانجه وکمانه اقلیوکه
چلرلر چغانه معناسنه کمان رستم وکمان سام ایکم سعال قوس قزح معناسنه شمس فخری کتزین
طاق حشمت خسرو در علو چون کمان سام بود کمان کروهه وکمان کهره اول یای که انکله یوالق اترلر
عماره کمان کروهه زرین شد محاق ماه ستاره جمله چو غالو کهای سیم اندود شمس فخری در کمان

کهره

کهره غلامانش بیکر اختران بود غالوک کمانه بر قازجی یعنی معدنلر وقیولر واوغونلر قازجی
دقیقی چنانک چشم بد بیداوهد کمانه زسنک دل تو از کف تو کان دزبد بداهد شمس فخری بروت
اردهزاران بجر کلکش بران صورت که منبع را کمانه کمانیدن ظن اتمک کمتر اکسو کبرک
صیغه تفضیلدر انقص معناسنه کمترین وکمترینه اکسوکرک حاللو اولن کشی کمر ایکی معنایه
کلور اولا قوشق کمال اصفهانی چون سنان از سر فرازی باشدش در صدر جای هر که اندر
خدمتت چون رمح در بندد کمر وبر بیوک طاغده بولنمش یومری قیه کمال اصفهانی ای بسا
سر که فرو رفت باب تیغت جای آن آب بهم سال چو کوه هست و کمر کمرا قیوز اغلی وصغیر اخوری
وهر یر که انده طوار یته منجیک باسهم تو آنرا که دشمن نشست بیرایه کمند ست وخلد کمراه
وطاق وچار طاق معناسنه دخی کلور شمس فخری تو قهرمان جهانی ودین ودنیا بست زجاو پایه
تو بر سر فلک کمرا کمراه وکمره ارغون طاغی معناسنه کمرساز توقه کمست بر نوع طاشدر
رنکی کوکرک قزللغه مایل اغربها لو حجبست معناسنه کم شدن بتمک کم کردن یتورمک کم کرد
اکسمک نقص معناسنه کملی تنوره که درویشلر بللرنه بغلرلر کمند اوخروق ترکیسیدر فارسی
شایع در کمیز سدک بول معناسنه کمیزه قریشق اوت وکیرات یلیسی وقوری اوتی قره
اولور کمی وکمین بطو خسروی ای سرای معدن خرمی چمش بردلم زیاده کمی وکمین لفظی
اکسکلو معناسنه دخی کلور کمین کاه وکمین که بصو یری کمینه اکسکلو کن او تراجق بیوک
اسمدر دبر معناسنه وکردن لفظندن صیغه امر ووصف ترکیبی حضرت مولانا نماز کن بصفت
چون فرشته می باید کنار سلدر میشی کافک عربیسی ضمیله کنار وکناره فتح کاف عربی ایله قیرک
طرف معناسنه وکنار حالدر وصلتده قوجمق معناسنه دخی کنایت اولنور اکرچه اولکی
معنانک جزء یا نندر اما ایکیسی ایکی لغت عدا اولنور سلطان ولد خود حدیث عشق را بنود کنار

کیردائم عشق را اندر کنار کنارنک صاحب طرف اولان الجاغز قبکنگ که بر مملکته حکم ایدر زمانندن
اولان بیوک پادشاهه اطاعت ایدر فردوسی ازین هر دو هرکز نکشتی جدا کنارنک بودی و
او پادشاه کناز سلغوم چوبلی رودکی جهانا همانا زین بی کناهی که نه کارمایم و نه بی کناهی
کناغ ابریشم تیلی و ایلک تیلی ظهیر فاریابی کناغ چند ضعیفی بجویند دل بتند ملجمع اری که
این اطلست وان سیفور کنام پر تجیلر یاغنه دیدیلر اسدی درین بیشه زین پیش
مکذار کام که بر زیان دارد ایدر کنام و اوتلق معناسنه دخی کلور رودکی چنانکه اشتر
بدبی سوی کنام شد زنکرو روبه و زاغ و زکرکه بی خبر اکنب کند شیخ کمال خجندی
کرچه الشیخ کالیسی کفنند کالیسی نیست شیخ ما کنبیست کنبور حیله و مکر و حقیقتده اطلدر
بر کمسه بر کسنک درت یانین طولاندروب آنی الدادر رودکی دستکاه او ندارد کرچه روی
تنبل و کنبوره و دستان اوی کنج فتح کاف عجمی ایله معروف کنز معناسنه کنج ضم کاف عربی ایله
بوجق کوشه معناسنه فردوسی اکر تند باری بر آید زکنج بخاک افکند نارسیده ترنج کنج ضم کاف
عجمیله کوردکه کوزی ایچرو کیدر وارقه طوملو چیقر ارقانک صغنی اولور و اهلنک صغنی اولور
کنجاره و کنجال کسبه دیدکلری که صوصامک کباکی و هر نسنه که صقوب یاغن الورلر ثفلنه
کنجاره و کنجال دیرلر کنجد انذروت دیدکلری بیش که ادویه دندر معروفدر کنجشک
سرچه عصفور معناسنه و اول مقدارده اولان قوشلرک مجموعسنه اطلاق اولنور کنجور
خزینه کنجه هکبه خرجین معناسنه لطیفی در کنجه لهادان بهارا بهاد بر اسب ادبارا و چکاسنک
التی شمشیر اشک سمس فخری هرکز مثل زند کسی ازوی حسود را منسب کند بعیسی کسی هیچ کنجه را
کنجید صوصم دیدکلری اوت که شیر روغن انک تخمندن حاصل اولور چیقر کنجیدن صغوق
یعنی بر نسنه لی بر نسنکه ایچنه کنجینه خزینه کنج کشک دختر کاغذال کرمن شکرم ملب
تومیهمن کنجی

رزین

رزین قلمی نه سرکین زنخی کند اوچه معناسنه در مطلقا و اول اغاج که طوتسا قلرک الرینه
وایقلرینه اوررلر فرخی روز رزم از بیم او در دست دریای عدو کندها کرد در رکاب و
اژدها کرد دعنان وچونکه معناسنه دخی کلور قلیجک و بچاغک کسمزینه دیرلر و بر سبیل استعاره
کودن طبیعت اولنلره دخی اطلاق اولنور کند و کندا فتح کاف عجمیله مردار قوقو و بیمش مردار
قوقولو نسنه کنداموبه مردار تو که اناد بله طوغرز عنب معناسنه کندا ضم کاف عربیله و
عجمیله عالم و فیلسوف معناسنه در عنصری بیلان ترا رفتن با دست و تن کوه دندان نهنک و
دل و اندیشه کندا کنداب یوسون بغلمش بیر صو که اقمز ایسم طورر اسدی یکی بیشه
دیدند و کنداب لخ که ان آب صتی غودی جومی کنداور بهادر مبارز معناسنه در کندرو
کندرو کونلک دیدکلری معروف نسنه که توتسو ایدرلر کندز اسکی قلعه کهن دز لفظندن تخفیف
اولنمشدر رودکی کر بدان کندز بلند نشین که درین بوستان چشم کشای سمس فخری ایا شهریاری
که کینت در آرد زحل راز بالای این هفت کندز کندس اغو قندز دیدکلری اوت که طبیبلر
قاتنده معروفدر کندش کله که یغوب اندقدنصکره حلاجلر ایدرلر عودتلر اکثر بیرلر کندش پیچ
اول اغج که حلاجلر الکه ایدرلر عربجه ملقه دیرلر کندلاش بیدبند دیدکلری اوت و بیدعیز بو جریه
دخی دیرلر و حقیقتده قوقش بیر لاشک ادیدر کندم بغدای کندم سخل که کودده چیقر
طبیبلر قاتنده تولولدیکله مشهور در جمعنه ثآلیل دیرلر کندنا بللو بر اوت ادیدر عربجه
کراث دیرلر کندو قوان که اروانک ایچنده بال بیر کندواله قدرت و محکم اوغلان کندور
و کندوری و کندوله اولکه بالجمله و ترسله اوررلر کوپ کبی و بنکدیرلر ایچنه غله و کیک
طولدررلر بونده تخفیف کتودیلر وهم کندری کندرک دیدکلری صغره که اتراک طایفه سنک
چوق اولور بوشکوفه کشاده در هردو آزاده وار میان کوی کندوری افکنده زار کندله

کلبه که طوتسا قلدرک الترنه وایتلرنه اورلر شمس فخری؛ کهش برجان ودل زوبین وپیکان؛
کهش بردست وباز بخیر وکنذ؛ واهو بچه معناسنه دخی کلور کنذ ضم کاف عجمی ایله کُلّه که جلاجل
ایدرلر کندیدن یمک یعنی مردار وقیق کنز نونک فتحه سی ایله وسکونی ایله سلقوم چوبی
کاناز وکناز لفظلرندن تخفیف اولنمشدر مثال فتحه لطیفی؛ چو دختر تراشد مکن جام باد؛
رطب در رسیدی کنز کو مباد؛ مثال سکون فرلاوی؛ دلا کشیدن باید عتاب ناز بتان؛
رطب نباشد بی خار وکنز بر بارا کنزا عالم وفیلسوف معناسنه در الفک ما قبلی دال دخی
وزا دخی روایت اولنذی اصح بودر که زادر کنش ایش معناسنه چوق کلور اکرچه که اصلده
کردن معناسنه اسم مصدردر زیرا که هر امر مجردک آخرینه شین لاحق اولسه اسم مصدر اولور
دانش وبینش وخواهش کبی کنشت جهودلر کلیسه سی خواجه سنائی؛ زوفلک وار مسجد مؤمن؛
زو کنشت وکلیسا ایمن کنشتو اندروز دیدکلری یمشجک که عربجه محلب دیرلر وچوغانه دخی
دیرلر شمس فخری؛ تو خوش بنشین که اعدای تو شستند؛ دل صابون زملکت کنشتو کنغال
وکنغاله جماش معناسنه یعنی اولکی اوغرلاین آوین ودوستین کوزادر وبویلر دیرلر که
کنغالکی کرد ومعیار جمالیله شمس فخری روسبی معناسنه اطلاق ایلدی وبو بیتی انشا ایلدی؛
احتساب ونفاذ او برداشت؛ از جهان نام کنگ وکنغاله کنک فتح کاف عربیله وسکون نونله
ترکستانن بر معظم بتخانه نک آدیدر وبر معروف شهرک آدیدر وبر جزیره نک آدیدر وهندوستانن
بر رودخانه نک آدیدر وبیل بو کلماتنه دخی دیرلر شمس فخری؛ چمن زباد صبا شد نگارخانه کنک؛
عروس شاخ درآویخت حله صدرنک؛ اکر جلالت اواوج منکاساز؛ زبار قدرت درحط محو
افتد کنک کنک کسر کاف عربیله قرت اوغلان کنک ضم کاف عربیله دلسوز معناسنه کلور و
یوغزنک معناسنه کلور کنکاج طاننق مشورت معناسنه کنکر فتحتیله اولکی کاف عربی

صکره

صکره غی کاف عجمی براوت ادیدر معروف عربجه خرشف دیرلر کنکر ضمتینله اولکی کاف عربی ایله
صکره غی کاف عجمی ایکی معنایه کلور اولدر بلکجی ثانیا بیقوش دیدکلری قوش کنکردن چودار دیدکلری
دانه که بغدای ایچنده اولور کنکر زد کنکر صقزی کنکره بدنک بارو اوزرنده یابرلر
کنند بر نوع بیلدر اوجی ایکی چتالی انکله اکنجیلر یری پاره پاره دربک قوبارورلر نجسته بر
کیرکنند وتیر وتیشه وناوه؛ تا ناوه کشی خارزنی کرد بیابان کنو کندر کنب معناسنه واوله یا
اراسنده تبادل وتواخی واردر کنودان وکنودانه کندر تخمی تخمدانه معناسنه کنغر اولکه یالجقدر
ونرسدن اوردلر ایچنه غله وکیک قویرلر تا یله دخی نونله روایت اولنذی زیرا که کندور
لفظلرندن تخفیف اولنمشدر کنوز شمدی اکنون لفظلرندن تخفیف اولنمشدر کنه کسر کاف عربیله
وتضعیف نونله واخرینده هاء علامت مصطکی معناسنه صقیز کنه ضم کاف عجمی ایله وهاء اصلی ایله
کناه لفظندن تخفیف اولنمشدر کنهان بر بچیرک اغاجدر یرغی صقیزلق اغاجی یراغنه
بکزر قبقوسی تتون قوقسنه بکزر کبهان وکولهان دیرلر کنیز وکنیزک قرنوق که قراوش
دیمکله معروفدر کنیسه جهودلر کلیسه سی کو فتح کاف عربیله بهادر معناسنه کاو لفظندن
تخفیف اولنمشدر فردوسی؛ اکرچه کو سروبالا بود جوانی کند پیر کا نابود کو فتح کاف عجمیله
چقور یر کسائی؛ چه کو نه سازم با او چکونه جرب کنم؛ ضعیف کالبدم من نه کوهم ونه کرم شمس فخری
ورکو ترس از تو پنهانند؛ هر کجا صفدریست وپردل وکو کو ضم کاف عربی ایله قانی دیمکدر اولور
کو اماله ضم کاف عجمی ایله اوچ معنایه کلور اولا طوپ که چوکان ایله چلرلر وهرنسنه که طوپ کبی
یومری اوله اکا دخی دیرلر؛ دل در هوای زلف وزنخدان او برفت؛ چون کو زکی که در پی چوکان
وکو رود؛ ثانیا کفتن لفظندن صیغه امر شیخ کمال خجندی؛ کمال ان شوخ اکر ندهد ترا دست؛
جفاهای جهان را مرحبا کو؛ ثالثا وصف ترکیبی لطیفی؛ اکر خواهی که در مردی شوی فاش؛ نکو عهد و

سنجی وراست کوباش کو امالهٔ ضم کاف عربیله محل معناسنه در شیخ کمال خجندی کحل الجواهر
از نظر افتد مرا چو اشک در چشم درفشان از خاک کو رود کواچو وکواچه صالنجق که
اوغلنجقلر براغاجه ایب براغب صالنورلر کوارش وکوارشن اخرنده نونله ودخی نونسز
اول معجونه که معدیه قوت ویرر تعریب ایدوب جوارش وجوارشن دیرلر اصلنده بویدی که نونسز
اولایدی زیراکه کوارشن لفظندن اسم مصدردر بوندن نقل اولنمشدر نونله که یارسین و
معربنده شایع اولمشدر غلط امندن اتفاق اتمک قبیلندندر کاه اولورکه شکری
قوامه کتورورلر اول معدیه قوت ویرن ادویه دن اکا قرشدرلر بوکا دخی کوارش
وجوارش دیرلر طبیبلر اصطلاحاتنده ریخته وریخچه دیرلر کوار وکواره سبد که انکله
یمش طشورلر شمس فخری انچنان بادی که کمتر بنده ات در بدامن بخشد ولعل از کوان
لبیبی ور بخواهی نیاز پوشیدن توهمی ابدر کواره کنی وبو طاهر خسروانی ترسم که شد
این رنج من ای خواجه وبالا چنان که کسی بر کشد از آب کواره کواریدن سکون مک هضم
معناسنه بوندن صیغهٔ امر کوار کلور وبعض ترکیبلرده دخی صیغه استعمال اولنور کواز الده
صغر سورجک اغاج فرخی دوستان ز بیا فتی بمراد سر دشمن بکوفتی بکواز کواژ وکواژه آخری
زاء عجمی ایله طعنه معناسنه در شمس فخری سوی درکه بو محمود شاه ز مصر و زچین اورند خلق
باژ کند طبع او بحر را سر زنش زند جود او در معادن کواژ اسدی نباید کوازه زدن
بر فسوس زبر یافته کس بدین چاپلوس کوازه آخری زاء عربیله صوق پشمش یومرده تعریب
ایدوب جوازق دیرلر کوالیدن قزنمق اندوختن معناسنه طیان بزرکان کنج وسیم و
زر کوالند تو ازادکی مردم کوالی کواه طانوق شاهد معناسنه کوب ضم حرکیله
ابریق لفظ عربی درجمعی اباریق دیرلر امالهٔ ضم ایله کوفتن لفظندن صیغهٔ امر ووصف

ترکیبی

ترکیبی زر کوب کبی کوباره سوری شمس فخری کمترین بخشش نعمت شاه صد هزاران وهست
کوباره کوبال کوتك وچوماق شمس فخری عجب مدار که سرکوفته است دشمن تو که سرزنش کند از سر
کرانیش کوبال کوبجی اولو کشی عزیز معناسنه کوبر فلفل دیدکلری معروف اسمی اوت کوبل بابادیه
دیدکلری اوت اطبا قاتنده بابونه وبابونج دیرلر وبعض یرلرده تیون کوزی دخی
دیرلر کوبله صو اوزرده قبرجق که یغمر یغرکن اولور حباب دیرلر شعرلرده عربیسی چوق کلور
کوبه کوبه دبلك که چلرلر لطیفی کجا کا بلش بینم وکوبه زن نصیب وی افتاده محبوبه زن کوبه آخرنده
باء عجمیله شیشه که جاملر انوکله قان صورلر عربجه محجمه دیرلر شمس فخری شهنشاهی که تدبیر
ضمیرش نهد بر پشت مهر وماه کوبه کوبین اول که حصیر او تندن کرمی اوررلر بوزخانه‌لرکه
دوکلن حبوبلی انوکا اوزرنه قورلر اندن صکره تنکه اوره رلر یاغ اندن مترشح اولوب چیقر تعلی بحر
وبعضلر کازر توقماغنه اطلاق اتدیلر فخری باز کشای ای نکار چشم بعبرت نا نه بکوبد فلك بکوبین
کوبین شمس فخری بکینه بنده تو روز بخشش وانعام طلا بکیله دهد ز بطیله وکوبین کوتاه
وکوته قصه قصیر معناسنه کوتلان دواجی ایکی که انکله دوه یوکین اکیدوررلر کوتوال قلعه
بکی کوچ ایکی معنایه کلور اولا حرامی وراه زن معناسنه عنصری اندران ناجست بعدش کوچ
دزد که ساختند کوچ بلوچ ثانیا بیقوش دیدکلری قوش برم وجغد معناسنه شمس فخری از نهاد
نظر دولت او دور رفته شوم وویرانه نشین کردد ومانده کوچ کوچك کچی صغر معناسنه کوچه
سوقاق بازار معناسنه کوخک اوزم جنسی حصرم معناسنه کوذاب بریان اتی که السنه دانه
بینج بشورلر تعریب ایدوب جوذاب دیرلر وشمس فخری معیار جمالینده بکماز درج بونقل
ایلدی دوشاب معناسنه وبو بیتی انشا ایلدی نکر که چون بود احوال عیش ان بدبخت
که شهد فایق اوشد ز ذاوق کوناب کوره بان حطب اغاجی کوردره اواجق چوره که اورکه

عنصری کف یوز برمغز اهو بره • بهر جنک شاهین دل کودره کسایی • باز شکاری تو هزیمت شد

ازشکار • وزبیم ننکر دسوی کبک کودره • شمس فخری • خواهد که نسر طایر واقع شود زچرخ • تاد رحیاض

بزمش باشد جو کودره کوذک اوغلان صبی معناسنه کوذن اغر یوریشلو قلیک یالان آتی

بوندن استعاره ایدوب کیج فهملو اوننلره کودن دیرلر حضرت سلطان ولد • این جهان چون

منزل بکذشتنیست • دل بهادن برجهان ازکودنیست کوذیان وکوذین وکوذینه بیوک توقمق

وبیوک چکیج مثلا کازر توقمغی ودلکرلر کوریه سی ودمورجیلرک چکیجی کور فتح کاف عجمیله کبر معناسنه

واوله بار اسنده تبادل وتواخی وارد ر لطیفی چند کافر وزد آتشی اکور • عاقبت یابد او از آتش

جور کعد ضم کاف عربیله معروف ومشهور کوزی کورمین ترکیده وفارسیده مستعمل لغتدر

اعمی معناسنه کعد ضم کاف عجمیله اوج معنایه کلور اولا عشرت ونشاط معناسنه اکثر بو درلو

احزنله یاکتوروب کعدی همه کنند دیرلر یعنی جمع کعد همی زند رودکی • کعدی کنیم و باده کشیم و

زبیم شاد • بوسه دهیم بر دولب ان پری نژاد • ثانیا قوکلان دیدکلری جانور که یبان

اشکی در ثالثا سله قبر معناسنه کعداب الغم سلغم یعنی اوکله طرفی نهار ده کعدیب یعنی صباح

وقتنده واخشام وقتنده عربجه آل دیرلر واوکله اوله وقتنه صوبکی کعدنور یای اتی سنه سراب دیرلر

کوران لشکر که جمع اولدوغی وقت طوتدوغی یر نه مقدار ایسه جو قلغنه واز لغنه کوره

کرنک وکوران دیرلر لطیفی کرد کر واوسپه که کورانش • بیست فرسخ زمین بُد اورانش •

کعد کندم صغیر منته دیدکلری نخود مقداری ودخی بویکدانه لردر راجحه دق صار ولغه

مایل طوپراقدن پیدا اولور باله قترلر مسکا اولور اندن درهم مقداری که بر رطل باله قتلر غثیان

کتورر قوسدر اقا جماعه قوت ویرر بر درباله اوج بال قدر اتی صوقمق کرکچوق قورشدور ربا چلمق

کرکر بر ساعتنا وزرنی اورتوپ قودقلده نکره پیدا اولور سوجه کبی طوتر بو سبدن بوکا

اندلس ولا یتنده تربة العسل دیرلر وبعض یرلرده شحم الارض دیرلر طب کتابلرنده تعریب

ایدوب جور جندم دیرلر کورموش کوز سوز سک دیدکلری جانور که بیر السنه یوردر یری بو قرود

دور بر جو بک جو بک ایلر کوره بازارلو کوی وچوق کوی کوره سیل بجوکی فتح کاف عربیله دد

شمس فخری خسرو ملک شیخ ابو اسحاق • عظم الله فی العلاء قدره • باد باقی همیشه تا باشد • کوه ودریا و

کرد رو کوزه کعدی عشرت ونشاط معناسنه کوز اخرنله زاد عجمیله اکری واکبی بوکلمش نسنه

اسدی • زمرد مر بدان راستی خواستست • که هر جانور کوز واو راستست کوز ضم کاف عجمیله اکبی

معنایه کلور اولا قوز کوذکان معناسنه ثانیا اوصرق تیز معناسنه کوزد طوکوزلان قوردی که

طوقنمجق مردار قوقر خنفسا معناسنه کوزکانی سختیان کوزن صغن کیکی لطیفی شد سرویت

جو شاخهای کوزن • هر یکی شاخ چار رطل بوزن کوزنک اعلام رجالدندر اسدی • مرا

شاه را نام کوزنک بود • کرف تیغ فرهنک بی زنک بود کوزوره بوینی اوزون ایجی بوش شیشه

که عربجه قاقوره وقاروره دیرلر کوزه بردق کوزه کر بردقجی کوزهر اولدر که تعریب ایدوب

جوزهر دیرلر فلک القمرک متلندن عبارتدر کوزپنه قوزلو حلوا کوس وکوست یان باشی

آسیب معناسنه شمس فخری • شهنشهی که فلک از برای حشمت خویش • کند زروی ادب خاک درکهش

رابوس • شود چو دانه خشخاش هیکل که قاف • زباد هیبت خشمش اکر بیابد کوس • بو شکوه شاکر

نعمت نبود مر یافتی • تارخانه زدمرا ناکاه کوس • وکوس معروف ومشهور بیوک طاول کبی در جنک

کونلرنده ورحلت وقتنده چلرلر دوه اوزرنده کوساله بوزاغو کوست وکوستو وکوسته

کبست وکبستو وکبسته معناسنه واوله بار اسنده تبادل وتواخی وارد ر کوسفند قیون وکچی

جنسی هر قنغیسی کرکسه اولسون کوسفند وکوسپند دینلور غنم معناسنه واکثر بو درکه خاصه

قیون مراد اولنور کوش قولاق اذن معناسنه وفرس ایلرنک اوزنکجی کونی واکثر بودر که

صح بفتح الکاف وسکون الزاء

تعريب ايدوب جوش ديرلر كوشاب بكمز دوشاب معناسنه معيار جماليده بويله نقل اولنيدر
قياس بويدى كه كوشاب لفظندن تخفيف اولنوب آب صوينه ديالودى كوشاد جنطيان ديدكلرى
اوت كه معتبر ادويه دندر كوشت ات لحم معناسنه كوشت آوه كفته لو وقيملو شوربا كوشت اهنج
يخنى كش ديدكلرى دمور دن چنكال كه بشمش ات چيقررلر انكله عربجه منشال ديرلر كوشخيه
قولغه كيرن بوجك كوش سراى اولكه نه ديسوسه يخشى فهم ايليه شمس فخرى رشك عيسى شود اكر كرده
مدحت را بصد كوش سراى كوش ماهى اواجق يلان باشى ديدكلرى اغجه بوجوق كه مكاريلر يلان
اتلرينك يولرنه وقوسقولرنه دوزرلر وكلب خلقه سنه دوزرلر كوشوار وكوشواره كوپه كه قولاغه
طقرلر كوشه بوجاق وقنجاغك قولبى كوشيدن دوشمك كوع بيلك بر معناسنه كوف اوكو
ديدكلرى بيوك بر يجى قوش كه كيجه اوچر عربجه هامه ديرلر و بيقوشه دخى ديرلر كوفتن دوكمك
قرع معناسنه مستقبلاتنده فابايه قلب اولنور كوبد وكوبنده دينلور كوفجان بر طايفه ادى كه عربجه انلره
قفص ديرلر كرمان طاغلرينده اولورلر كوفشانه جلاه شاكر بخارى نفرين كنم زدرد وفغان اين
نالهء زار كود اكبر ومرتبت اين كوفشانه زاه اين اكر باحكوك وكلاه بود شماز بربط كجا شناشد وجنك و
چغانه زا كوكه مار ول ديدكلرى اوت كه بوستانده اكرلر و يرلر كوكنار خشخاش شمس فخرى
تاكند در خواب چشم فتنه را تاجدار امد ببستان كوكنار وبر نوع اغاجك دخى ادى در كود اعز
يوريشلو قالك ات كودن معناسنه فتخيتله لطيفى اه از كاهل وجوج وكودن اه از زشت
نابكار وچوك وقالك قوين دريسى كرك غمزهاى كو اچه كار ايد غمزه آنست كه بيش بره بود
كود ضم كاف عربيله ارقه پشت معناسنه وصونك صيغه چوقيرى كود اماله ضم كاف عجمى ايله بون
ابله معناسنه كولان حنضض ديدكلرى عصاره كه اطبا قاتنده معروف ومعتبر ادويه دندر
كولانج بر نوع حلوادر بادام ايجيله وشكر ايله قارشدرلر ونشاسته دن يفقه چوق ورقلر

ايدرلر انى قت قت قورلر دوشرلر اراسنه شكرى وبادامى بيله قورلر وبوبرلرده نونش
كلاج ديرلر شمس فخرى بنان نشاز دباخصم شيخ ابو اسحاق بدان صنعت كه نشاز د بنا بخ پيش
بنا بخ زخوان ونعمت آواز چار پهلو شد زبس كه حزرد ايا هاو قليه وكولانج كوليج قوليج
علتى معروفدر كسى كور ابينى ورد كوليج بكافش پشت وزوسر كين برفنيج كوم
چمن وسبزه كه صولر كنارنده بتر بهرامى آن حوض وآب روشن وان كوم كرداو روشن كند دلت
چو بينى هر آينه وشمس فخرى معيار جماليده بو معنايه بولغتى كاف وزاء فصلنده نقل ايلدى نتكم
سابقا ذكر اولندى وكاف وواو فصلنده بو لفظى سوريش وبليمهش يرلرده قوريان اوتدر
ديو نقل ايلدى وبو بيتلرى انشا ايلدى انجنان كشت عدل توكه بروز برده از پشت بوم
بردارد نخل اكر برخلاف او رويد ببتين دان كه كوم بر دارد كومش بر قازجى يعنى معدنلر
وقيولر واوتوغونلر قزوجى لطيفى تامل كرد وكفتا نكته پاك چو كومش كاب پاك آمد دار خاك
كون اوتراجق يير كه ادير در بر معناسنه ميرزا الوغ بك تاتوانى كرد كونى كرد كن كاحس
الاشكال سخل مستدير كون ضم كاف عجميله درلو ديمك اولور كونه معناسنه ونكلن عبارتدر خواجه
سلمان يار كندم كون وسنبل موى وخرمن سوزمن جو بجو بر باد خواهد دادچون كاهم دكر
كونده بر نوع سيددر كه اوتدن وچبوقدن سپرك اورلر صمان طاشرلر بيتى بر من چو فكنده ظن
نيكو وابليس مرا زده فكنده مانند كسى كه در بيابان بارانى بو شد از كونده دبكر كون بحسرت كشته
پاره پاره كوپى كه تهى شد زكه كونده كونستد اوتراجق يردكى قالك اندن عبارتدر كونه
درلو ورنك معناسنه كلور كونا كون وكونه كون درلو درلو كونه درخت اغاجك دبى
كوه طاغ جبل معناسنه كوه بوق غايط معناسنه كوه ضم كاف عربيله وتشديد واوله لفظ
عربى در بيجا معناسنه فارسيده دخى استعمال اولنور وواوك تشديدى وتخفيفى جايزدر شيشه

معنالنه که جماقلر آنکله قان صورلر کوهامونی براویوزدرکه اوغلنجقلر اوینرلر طراق یغرلر چونکه
جزیلر جزرلر صو صچارلر اول طراغک ایچنه برقیلی کزلرلر الله ویرماغله اول طراغی دورایدرلر
اول کزلو قیلی بولمغیچون عربجه بواویونه بقیری دیرلر کوقان دوانکا ورنجی وهرچانوره که
صرتنه دخی استعمال اولنور کوهر اولدرکه تعریب ایدوب جوهر دیرلر یعنی هرنسنه که کندو ذاتیله
قایم اوله غیر سیله قایم اولمیه طاش واغاج کبی واولکه غیر سوز قایم اولمیه عرض دیرلر اقلق وقرالق
کبی کوهرتاب وکوهرتاو درلیک که عودتلر کیرلر التنه قفتانک زنکی کورنور کوهری بدل وعوض لطیفی
کوهری نیست این وجود ترا صنیعت اوست راست ضیعت کل کوهریدن برنسنه برنسنه بدل
ایلمک انک یرینه قومق فرالاوی باره چنان بود مروتا بوده ام بخت بما بازیکی بنکرد سال مزامسلا
که برماده کیست ایزدمان حال نکو کوهرد کوهسار وکوهستان طاغلق ومیشه لک که طاغک بیوکلکندن
وچوقلغندن واغجلرک کورلکندن عبارتدر کوهنج اوج دیدکلری طاغ یمشی که عربجه زعرور
دیرلر کوهه کوهان معنالنه اسدی ابر کوهه سل در قلب کاه بلویرن بکی تخت چون هوروماه کوی کوهه تلاز رجاریر
محله کاه اولورکه یالی حذف ایدوب کودخی دیرلر کوی ضم کاف عجمی ایله اوج معنایه کلور اولا طوب
که چوکان ایله چلرلر وهرنسنه که اکا بکزر یومری اولا ثانیا کفتن لفظندن صیغه امر ثالثا
وصف ترکیبی بیهوده کوی ویافه کوی وراست کوی کبی کویا صیغه مبالغه درکفتن لفظندن سویلکن
دیمک اولور ومقام تمثیلده دخی استعمال اولنور دیاسین وصناسین معنالنه کوی انکل ایلکه کچمش
دوکمه کمال اصفهانی ای کریمی که کند چرخ زخرشید وهلال جامه قلدترا هرسرمه کوی انکل کویا وکویی
دیاسین وصناسن دیمک اولور ومقام تمثیلده استعمال اولنور کویافت وکوی یافت پیچ یعنی حرام
زاده کویچه صوقاق کوچه معنالنه کویر چوق یرکه انده اوت بتمز سمن بجری باغ جنت شود
کر از خلقش بوزد باد بر زمین کویر کویزا اولجک قفیز معنالنه کویش یایق که انکله بوغز تدزیاغ

صعبدر

کویک دوکمه عربیسی زردر

چیترلر لطیفی ماست واری بیش دادم از خدیش بجز لو غیدن همی خواهم کویش کوبه
طوار یتاغی که فتح کاف عربیله وهاء اصلی ایله طاغ کوه معنالنه وکوه لفظندن تخفیف اولنمشدر اسدی
ببینی زدهرش زمین کشته بود مهم شیخ سیاه وهم که کبود براز در های وصف اید کرشاسب جهانکیری
قورقمتغجوب که ضم کاف عجمیله وهاء اصلیله بوق کوه لفظندن تخفیف اولنمشدر که کسر کاف عربیله
وهاء اصلیله کچی دیمک اولور صغیر معنالنه وکاریز معنالنه دخی روایت اولنمشدر که کسر کاف عربیله وهاء
علامتله اسم استعمال اولنور اسم استعمال اولنمشدر ذو والعقول اولانک ذاتنه دلالت
ایدر کم معنالنه هرکه جوید یوید کبی وکه جست که نیافت کبی نه کم چه غیری ذوی العقولدن
اولانه دلالت ایدر نه معنالنه هرچه کویی صفت نیست کبی وچه خبر شنیدی کبی وچه جانور ستان کبی
ادات اولدقده ایکی نسنه اراسنده ارتباط ایچون کلور یا صفتله موصوف اراسنده دل که عاشق
شد کم شد کبی ویا علتله معلول اراسنده مزن که تاب ندارم کبی ویا مغیا ایله غایت اراسنده بکوش
تا برسی کبی وبونک امثالی نه واهیسه برامر برامره متعلق اولسه ایکسنک اراسنده توسل اولنور کفتم که
جو نی کبی وبکوش که بدانی کبی کهبد سمسار که تعریب ایدوب جهبذ دیرلر کهتر کچیرک صیغه
تفضیلدر اصغر معنالنه کهر کوهر لفظندن تخفیف اولنمشدر اسدی کهر کرچه افتد بکف
ناسپاس گرای بود مرد کوهر شناس کهربا کاه روبا لفظندن تخفیف اولنمشدر کهری کوهری
معنالنه در اندن تخفیف اولنمشدر کهریدن کوهریدن معنالنه در کهسار وکهستان کوهسار
وکوهستان لفظندن مخففلردر کهکشان کاهکشان لفظندن مخففدر کهکل کاه کل لفظندن
تخفیف اولنمشدر خواجه سنائی جیست این روز کار خوش بودن افتابی بکهکل اندودن کهله
الجه کهن وکهنه اسکی فصیح بودرکه اوکی لفظده ها مضموم تلفظ اولنه وصکره غنده ساکن
تلفظ اولنه کهنج اوج که کوهنج لفظندن تخفیف اولنمشدر کهواره بشک مهد معنالنه کاهواره

لفظندن تخفیف اولنمشدر کهیانا ایوکلی دیدکلری اوتدر که طبیبلر قاتل خاو اینا وعود
الصلیب دیمکله معروفدر کهیله یون اولان کسه بهرآمی کونه دکهیله جراکشتی بدرخانه رئیس
خسیس بولغت لام ایله دخی ذکر اولندی اوجنجی حرفی یا ایله که ثانی حرف هجی در کهین هر نسنک
کچسی صیغه نسبتدر کی اوج معنایه کلور اولا بیوک بیک اسدی دلا دامر ابر رخ از شهر کی
سمن لاله شد لاله لولو زحوی ثانیا داغ معناسنه لفظ عربیدر آخر الدواء الکی فارسیده دخی
شایع اولمشدر ثالثا نجی معناسنه وقتنده سو آلدر کی که یرنه بعض شعرلرده وزن ضرورت
ایچون کلور لطیفی تراکی خداداد قدر وجلال خداداده رانیست هرکز زوال مولانا از که خود دم
شیر غیر شیر او کی مرا بر ورد جز ندبیرا و کیا بر مملکتک پادشاهنه دیرلر که اولکه
دشمندن قوردر مرزبان معناسنه وعناصر اربعه معناسنه دخی کلور شمس فخری شکوه تاج
کیان وارث ممالک جم که تخت ومرز کیان راشهنشه است وکیا جهان پناهی وشاهی که مثل او ناخد
زاقتران نجوم وزامتزاج کیا کیا کسر کاف وتحتیه اوت نبات معناسنه کیاه لفظندن تخفیف اولنمشدر کوا و
پادشاهی خواجه عصمت بر مهر تو تا سبزه خط سر بر آورد نشناخت دلم خاصیت مهر کیا از کیا خن
اقمسته معناسنه در رودکی در رنک آرای سپهر چرخ وارا کیا خن تر ترباید کرد کار او شمس
فخری معیار جمالیله جرب شیرین سوزدر که بر کسنه بی طبع اتمکیچون سویلرلر دیو نقل ایلدی و
اشبو بیتی انشا ایلدی همه اعدای خود را دوست کردی باحسان وبردی وکیا خن کیار کاهل الک
بی کیار یعنی نشاطله سونو سونوار نمز سوزین وکاهل الکا اسمز سوزین دقیقی خمار دار بهم
سال باکیار بود بساسرا که جدا کرد ورزمانه کیار اسدی بزد بهو نامه بی کیار بعز موبد بر خشم و
بکار زار کیارا تا سه کیارا اوتلوق یعنی اول یر که اوتی چوق اوله کیان اوچ معنایه کلور
اولا کرد لکو بریه عربلرنک اولری که قره کچی یله طوترلر بوشکوه همه بازبسته بدین اسمان

که بر برده بینی بسان کیان ثانیا کی لفظنک جمعیدر یعنی بیوک بیکلر شمس فخری جهان پناهی
شاهنشهی که می نازد ز فرق فرقد سایش همیشه تاج کیان وساس لفظنک شرحنده ذکر اولندی که ارباب
تواریخ عجم بکلرنی درت مرتبه اوزره قسمت ایتمشلردر انکجیسی ملوک کیاندر التی یوز سکسان ییل ملک
ایلدیلر ثالثا طبایع معناسنه کلور کیان وکیانا دیرلر لطیفی این کیان بد کیان کن شکر نعمت
غافلند یاد باین ناز ونعیم ودولت ورفعت چراست کیانا طبایع خسروی همه از کیست
همت او قهر کرده است مرکیانا را شمس فخری تو وارث کیانی برخاست از نهیب ضدیتی که بودی
در خلقت کیانا کیاه اوت نبات معناسنه گاه اولور که هاء حذف ایدرلر خاسند او تری نه کم ذکر اولندی
کیا اولکه اچین بر بجله وقیمیله طولدررلر بشوهرلر ابو اسحاق کیبا خوشست وباجه عزیزست وشریف
اما هرنیسه بر همه چیز مقدمست کیبو کلبوک دیدکلری قوشدر که اسکی دخی دیرلر کیبه حجاملر شیشه سی که
انونکله قان صورلر محجمه معناسنه لطیفی بد مکو که همی کشد غیبه هر بدی را بخویش جون کیبه
کیتی بو جهان دنیا معناسنه بهترین مردمی بکیتی جیست باهنرترکسی بعالم کیست انکه با دشمنان تواند
ساخت وانکه با دوستان تواند زیست کیج احمق که کندوبی بکنور وکندوبی مدح ایدر شمس فخری ای فلک
بار رفعت وتعظیم تو جون خاک پست وی خرد با دانش وتدبیر تو معیوب وکیج کیر ارکک التی ذکر
معناسنه کیر ودار بر لفظدر که صواشکو سنه سویلنور طوت وطوت دیمک اولور کیز چام
اغاجی صنوبر معناسنه کیست کیدر لفظ مرکبدر که ایله است لفظلرندن ذوی العقولدن سؤال
اولنور غیری ذوی العقولدن سؤال اولنسه جیست دیرلر کیستان منکنه دیدکلری آلتدر که انکله شیره
صقرلر چرخشت معناسنه کیسه صرجان که ابلک حنوز ایکدن چقن بوماغنه دیرلر کیسو بولک یعنی اول
ساچ که یوز اوزرنه صرقدرلر کیسه معروف کیش ایکی معنایه کلور اولا دین ثانیا صدق که ایچنه
اوق قویرلر کیغ جباق که کوزدن جیقورلر وکر بکلر دینل جمع اولور بوشعیب هروی

شکفت نیست اکر کیغ چشم من سرخست • بلی چو سرخ بود اشک سرخ باشد کیغ **کیفر** جزا و مکافات که بر کمسنک
اتدوکی ایشک مقابله سنده اولنور اما پر مر مکافات استعمال اولنور بو شکور • مار را هرچند لعبت پرورئ
جعدی یکی خشم آورد کیفر برئ • سفله فعل مار وارد ای فلان • سعی کن تا سوی سفله ننکری • **کیغر**
فتح کاف عربیله بر نوع طغار در ایچنده یوغرد ایودلر شمس فخری • بر جهان باد خشمش ار بوزد •
خون شود باز شیر در کیغر • مزاوالی شیر عاشقت به بستان در جعزاب • شد است کوش دارد که فرو
ریزد در کیغر بو • بعضیلر بو لغتی جزا معناسنه کلن لغتله مترادف عد ایلدی **کیک** فتح کاف
عربیله بوره بر غوث معناسنه **کیک** اما کاف عربیله بیك انسان العین معناسنه رودکی •
چشم آمدش وهم انکه کفت وبک خواست کو را بر کند از دیده کیک **کیکواشه** بوره اوتی **کیل** بر طایفه ادیدر که
جمع ایدوب کیلان دیرلر جمیع اقلیمه علم کبی اولمشدر نسبتلرنده کیلی دیرلر و کیلانی دیرلر تعریب
ایدوب جیله و جیلان دیرلر اسدی • چو شب کیل شد در کلیم سیاه • ورا زرد و کیله سپر کشت ماه **کیل دارو**
آینلنور دیدکلری اوت که اطبا قاتنده سرخس دیمکله معروفدر **کیل کزو** اسکی سپر که یپراغی قلمش
بلکه بلغون اغاجندن سایسلپ نغلد قلری سپر که در مناسبت لغظ بو کا شاهد و صادق در
کیلو اول که صو اوزره کنارنده بیرلر استنجا اتمك ایچون و دخی حاجتمز بریج وحلو معناسنه **کیله**
معروف کیل معناسنه تعریب ایدوب کیلج دیرلر شیخ سعدی • چو بر کیله جو امانت شکست • بشوی ای
برادر انا بار دست **کیمخت** صغری که اشک و قاتر و قولان صغریسندن ایدیلر **کیمیا** حیله که
عقل قرشمش اولا شمس فخری • با خصم اکر بسازی و تا بر کنی سرش • ان نیز هم زیرکی و کیمیا بود •
کین کسر کاف عجمیله ادات نسبتدر غمکین و نمکین و اندوهکین کبی اکثر بودر که اغنق یا و نون
کتقدرلر زرین و سیمین کبی **کین** و **کینه** کسر کاف عربیله بللو بر صفتدر که طبطلو اولور سین
خصملکدن انتقام المق استرسن **کینه خواه** و **کینه کش** اولکه خصمندن انتقام المق استر

کینه کاه

کینه کاه و **کینه که** صواش یری معرکه معناسنه **کیو** اولو بك کی معناسنه **کیوان** زحل دیدکلری
یلدز که دید بختی قت کوکده در **کیو ن** اکری کز معناسنه دقیقی • بجز بران صنم عاشقی فسوس اید
که جز بران رخ او عاشقی کیوس آید **کیه** مصطکی صغری محمود هروی مفردات مغنی ادلو کتابنده نونله
دخی و یا یلده دخی روایت ایلدی **کیهان** جهان فردوسی • خداوند کیهان و کردان سپهر
فروزنده ماه و ناهید و مهر **کیهه** بو کر تلان دیدکلری که کن که طبیبلر قاتنده علیق دیمکله
معروفدر اکثر بودر که یمشنه دینله **باب حرف اللام** **لابرلا** بر نوع حلوادر
کولانج دخی دیرلر عامه تحریف ایدوب کولاج دیرلر سابقا شرح اولندی بعضیلر دیدیلر که
لابرلا خانکی حلوادر **لابه** اسم مصدر در یلوارمق معناسنه **لابه کردن** و **لابیدن** مصدر در
یلوارمق معناسنه **لاد** اکی معنایه کلور اول لا مهره دیوار عنصری • بپای لیست کند بر کسین کرده
شیر • بدست رخنه کند لاد آهنین بنیاد • ثانیا واله دیدکلری قماش که غایتده یفقه
اولور و ضعیف اولور شمس فخری • رموز غیب بر رای چنان باشد • که نقشهای صور از درون پرده لاد
لادن معروف هوادن بینو قلق اوستك اوستنه یغرلحی و تلو یکی نوینه بولشور اندن
جمع ایدرلر ودیدیلر که اول اوتك کندوسندن حاصل اولور ودیدیلر که کجنك دریندن
حاصل اولور او لکسی اصحددر **لارود** بلد رجین دیدکلری قوش **لاژورد** لام الغندن
صکره زاء عجمیله اولمشدر که تعریب ایدوب لاجورد و لازورد دیرلر **لاش** و **لاشه**
اولکه عامه تحریف ایدوب ایلش ولش دیرلر شیخ سعدی • آن پیر لاشه را که سپردند
زیر خاک • خاکش چنان بخورد که از واستخوان نماند خواجه سنائی • تن و تشت انکه ازبی شو
وای • لاشه تو چهار دار دپای **لاغر** ارق **لاغیه** سود لوکن دیدکلری اوت اتواغنده
بری در **لاف** اوکنمك معناسنه اسم مصدر و صیغه امر و وصف ترکیبی **لاف زدن**

ولافیدن اوکمك لاك ایکی معنایه کلور اولا تکنه کدا یجنده اوزم بوغردلر وطون بویارلر
وبالیق طاشرلر ثانیا لك دیدکلری نسنه کدانك قیزیل بویرلر هندستاندن کلور
مروبکی براونك بسی دردودیدیلرکه کوکدن اولاوتوك اوزریندیغر عنصری زبیشش
بغلتید شامش بخاك زخون دلش خاك همرنك لاك لاك پشت قبلو بغا سنك پشت
معناسنه لاکجه ولاکشه تماج اشی ودیدیلرکه اوماج آشی تعریب ایدوب لاخشه
دیرلر لال ایکی معنایه کلور اولا دلسوز کشی اخرس معناسنه ثانیا لعل معناسنه
عنصری دولب جونار کفیده دولبجو سوسن سرخ دورخ جونار شکفته دوبرك لاله لاله
لالکا بشماق کفش معناسنه شاعر جو بیرون خرکه نهی لالکا لبهم باشد آن لالکالالکا
لاله برنوع قیزیل چیچکدر معروف ومشهور محبوبلرك یکاغنی اکا تشبیه ایدرلر یرقلرنك
دبی قره اولور عاشقك بغری قورودغنی انکله استعاره ایدرلر لام بزك زیور وارایش
معناسنه شمس فخری معیار جمالیده بویله نقل ایلدی وبو بیتی انشا ایلدی وانکه در
بندکی اوبون شد نکشد بار زیب زحمت لام حق بودر که لام ولامه اولدر ولبند
اوزرنه لام الف عقد ایدرلر ترکجه دلبنجه طیلسان دیرلر عربجه یلمنه وفرس دلنچه
طیلسان اولدر که شرح اولندی لامانی یلدق معناسنه اسم مصدردر وشعرلر اوقویوب
یرلق که حقیقتده بودخی محبوبلره یلدقلنمق وعلق اتمکدر خواجه سنائی جوسستی دیدی
ازسنت که رفتی سوی لجه بیان جه تقصیر آمد از قرآن که کشتی سوی لامانی لامه لام
معناسنه در لاندن ولایندن دیرنمك جنبانیدن معناسنه طیان باد فر اشعاربر خواجه
شدمردی من شعر همی خواندم واو ریش همی لاند صد کلج براز کوه عطا کردبرین ریش
کفتم که بدان ریش که دی خواجه همی شاند لانه ایکی معنایه کلور اولا یوا وبیکار اولان کیمسه

کسائی کنون جوبی همی حیلت که کشتی سست وبی طاقت ترا دیدم بر بنایی فسار آمخته ولانه
ثانیا یوه آشیانه معناسنه لانیس هندوستان جزیره لرنده بر طاغك آدیدر وقواق
اغاجی اندن بیتر اسدی سه هفته جوراند دل شاد کام زبکو بهی رسیدند لانیس نام
جزیری بپهنا رکشور سراسش همه بیشه واقواق ازبرش لای قره بلچیق حما معناسنه
لانی برنوع قصه جی یکلری طراجی کوکلکلد عربجه جماره ومدرعه دیرلر لب طوطوق
طرق معناسنه دخی استعمال اولنور لب جوی کبی لبان بزیزا شیلیجی نسنه قلج واینه وبوکه
بکزرنکه واریسه صیغه واشتهاد اولنان بیت بوکا دلالت ایدر اولکه شعله معناسنه
نقل ایلدیلر ضعیف در بولغت اصح بودر که لام ویا فصلندن در السن ایکی نقطیله
فرخی کردون زبرق تیغ جوانش لبان لبان کوه ازعریو کوس جوکشتی نوان نوان لبخ
برنوع اغاجدر چنارا اغاجنه بکزر صعید ایلمذه جوق بتر دیرلر کداول فرس ولابتلخ
بتردی اغولو دندی جونکه مصر ولایتنه وصعید ایلنه ایلتدیلر دکدیلر اغولغی کتدی خرما
بکی یمشی اولور دیرلر اما کواهتدن خالی دکلدر لبنی میعه سایله دیدکلری معروف ومشهور
معتبردارونك ادیدر لت لخت لفظندن تخفیف اولنمشدر جوماق معناسنه شمس فخری
زتا زیانه خشمش اشارتی کافیست بر زم حضم جه حاجت ورابنیز ولت ودوکمك معناسنه
اسم مصدر دردتصرف اولنان مصدری لت کردن ولت زدن در لطیفی لوت نادان
لت است کز منت میزند طبیع نازکت رالت و پاره معناسنه مثلا لت کتان دیرلر وپاره
پاره دیمکه لت لت دیرلر وقیوقنا دنزلت در دیرلر مصرع معناسنه لتره پاره پاره ولمش
اسکیمش نسنه منجیك بزیر وبرش وشی کسرندواز برخز که دیده رعد سره را زحله سقط
شمس فخری انکه باشد برمعالی او اطلس جرخ زنده ولتره لتنبر تنبل کشی که ایش کوج

سومزهمان یریتورنیراده لوت سزرسه اندن حاضراولور شمشوك واكد ودیرلر
بغایت مذموم صفتلردندر شاكر بخاری بردل مكن مسلط كفتار هر كسترا هر كز كجا بیند
افلاك جز تراسترا شمس فخری حسودت بخورد بخفتست رافضی چو بدنفس مردم خسیس ولستترا
لج دیمك لكد معناسنه منجیك یك روز بكرمابه همی آب فرو ریخت مردی نبرد ش لج بغلط
بردز دهلیز هند وشاه نخجوانی صحاح الفرس اولوكتابنده بولغتی كسرلامله تصحیح ایلدی
اما معیار جمالیده اسلوبندن اكلنور كه كسرله اولمیه زیراكه غارج لفظنی بونكا امثالدن
افرازایلدی كسرایله معارج قافیه سنده ایراد ایلدی لجب اجب وزننده واز صوت معناسنه
لجك اتاكنوك كناری نقشلو وسچقلو دریه كه عورتلر كیرلر مرزا آلوغ غلام باره نیم
من ندانم این مذهب اسیرچادرم وكشته ٔ لجك پوشم لخلخه خوش قوقولو ادویه دن
تركیب اولنمش صوق نسنه كه شیشه لر ایچنده صقلرلر وچلقیوب قوقولرلر وساچولرلر
ودرتنورلر لجم ولجن اوزلو قره بالجق كه یوللرده وكوللر ایچنده طواراياغیله دلك دلك
وپاره پاره اولور رلخ حصیر اوتی دخ ودوخ معناسنه لخت چوماق معناسنه كلور وپاره معناسنه
كلوراسدی همی زد چنان كرز كز زخم سخت در وقفل و زنجیر شد لخت لخت وكاه اولوركه
اخرنه هاء علامت الحاق ایدوب لخته دیرلر حسن وآنی یاد نله شبی كز غم اوانكدر سستت
ارتنك دلی جامه كند لخته وپاره لخج قره بویه شمس فخری بردخ دشمنش كه چون مازوست
غیبت شاه كاركج كند بولغت هم كاف با بنده وهم لام بابنده روایت ولنذی لخنیس مور
چچكلو خیری لرزه درتمه معناسنه اسم مصدردر واول علتك ادیدر رعده معناسنه
لرزیدن درتمك لره اسكیمش وپاره پاره اولمش منجیك پیری ودرازی وخشك شنجی
كوبی بكه اكنده لره غنجی لرنج شیل كشتی كه شاشی دخی دیرلر احول معناسنه لژن اوزلوقره

بلجق كه یوللرده وكوللر اراسنده طوار اياغیله پاره پاره ودلك دلك اولور عسجدی
كردم تهی دو دیده بروم جنانك رسم تازاشك من شدان زمی خشك چون لژن بولغت هم
جیم عربیله وهم زاء عجمیله روایت ولنذی اصح زاء عجمی ایلدر لست محكم وقوی اولان
نسنه لبیبی كرسیر شدی زمن بتا در خورمست زیراكه ندادم ای صنم كرزه ٔ لست لشكر
چری سپاه معناسنه در لشكر پژوه جاسوس لطیفی بیاید ز لشكر پژوهان یكی كه قصد
شماكرده كی نی شكی لشن طاینجق لعبت اصلده لفظ عربیدر صیغه ٔ مبالغه
مفعولدر اوینجاق معناسنه فرس شاعرلری شعرلرنده شول قدر استعمال ایلدیلر كه
فارسی لغت كبی اولدی اول كوزل معناسنه كه كوكللر انكا مفتون اولوب آلدنورقالور
شیخ سعدی ای فتنه ٔ دلبران یغماوی طره ٔ لعبتان چینی لعل معروف بر قیمتی طاشدر
قیمتده مرغوب وممدوح وخاصه در بعضی عزیزلرده قرایدوب دلركه ملوك بتابعه اندن
امتناع ایدرلردی مورث عجب ومكبر اولدوغی سببدن وشاعرلر محبوبلرك طوطاغنی انكا
تشبیه ایدوب شول قدر استعمال ایلدیلركه تشبیه كنایه طریقنجه مشبه ذكر اولنمزسوزندن
طوطاق مراد اولور لعل كون برنوع كلدركه عروس پرده دیرلر اسدی زرده دكزرده
زان كل لعل كون كه خوانی عروسش بپرده درون لغزیدن طاینمق زلت وزلل معناسنه
لغم اویان لكام لفظندن تحریف اولنمشدر لغج قالك طوطاق وبركشی كه غضبه كله
قافیه دیرلر كه لغج فروهشت فرد وسی خروشان زكابل همی رفت زال فروهشته لغج وبرآورده یال
لقلق لكلك دیدكلری قوش كه جمیع قوشلرك شیخدر شیخ الطیور دیرلر لك فتح لام ایله اولكه
عامه تحریف ایدوب لك دیرلر اوكله ابریشم بویرلر وقلچی قبضه سنه وبچاغی صاپنه الكله بركدرلر
شمس فخری نهاد بخت شهی تاج فخر برتارك زفر مقدم این زبده ٔ نجوم فلك هزار سال بماناد

ظل تو که شود بجای تو ممکن چو پای تیغ ازلك • واحمق معناسنه دخی کلور لطیفی چه زنی لاف

بیهوده ای لك • چه کنی کرد هر خسی لك و بك • بو لغتی شمس فخری معیار جمالیده ضم لام ایله دوات ایلدی

و بو بیتی انشا ایلدی • لجاز بنده کی ظل حق شدی مایوس اکر نبودی ان کور بخت ابله ولك سعادت و

شرف و بنده کی حضرت او • خنك کسی که بیابد هزار بار خنك لك و بك یلوب یورمق معناسنه اسم مصدر در

تك پوی و تکاپوی معناسنه رودکی • ای لك از ناز خواهی و نعمت کرد درکاه او کنی لك و بك لطیفی

خواهی که بر اید افتخارت • منع لك و بك مکن زجارت • واکر بانیه لی لامیه اوزرنه تقدیم ایدوب

بك و لك دیسلر رعنالق و بی هنرلك مراد اولور شمس فخری • جهان چو خاك در بهشت عرصه ملکت •

چرا نکو هد عقده بتهمت بك و لك لك ضم لام ایله یومری که اغجده وادمده ظاهر اولور عجزه

معناسنه و بوندر که دبیله علتنه لکدیرلر لکا بو بیمش قره کون دار شی معناسنه لکام اویان که

تعریب ایدوب لجام دیرلر لکانه بغرسق طولدرمسی که سجوق دیرلر و بوندر که بر سبیل

استعاره ارک آلتنده استعمال اولور طیان من شاعر سلیم باکودکان سلیم زیراکه جعل اشتا

دوغست و یا لکانه • شمس فخری • بدنیا میل و رای تو نباشد • ملک نه فرج دارد نه لکانه لکتار بوبلجه

آتشی لکد دپمك لکن شمعدان شیخ میل در سرمه دان جنان شد سخت • که بن شمع در بن

لکنی لکهن اجلیق جوع معناسنه • کرهمی لکهنت کند فربه • سیر خوردن تر از لکهن به لمتر و لمطر

او لکه هیچ نسندن قیورمیلر بالی معناسنه خواجه سنائی • عقل جز راست کوی و لمتر نیست

حیله سازنده و کلوبر نیست ابو العباس • خرم را کفم ای برادر مهر • این چنین لمطری مکن که نشاید

لنبه ضم لام ایله سمیز فربه معناسنه عماره • چراکه خواجه بخیل و زنش جوانمرد ست • زنی چه

کونه زنی سیم ساعد و لنبه لنج ضم لام ایله اقزدک طشره یانی عماره • کفت من نیز کیرم اندر کوز

سبلت و ریش و موی لنج ترا • و مطلقا اورد معناسنه دخی کلور استعمال اولنور لبیبی • قد تسوی تره

نه همه کار تو دانی نه همه بزو ورتراست • لنج بر جاد مکن بیش و کتف بر مغز از لنج و لنجا نیح لام ایله

اویان لکام معناسنه لنجه صالنمق معناسنه اسم مصدر در بعضولرده چق استعمال اولنور

لبیبی • کفتش صندوق محنت و کس زنش • هر دو کردند و هر دو نا هموار • هیچ کس را کناه نیست دران •

کو برد هر دو را همی ازکار • زان یکی را بجنبه و خفتن • وان یکی را بلنجه و رفتار لنجیدن کسر لام ایله

چکوب چیقرمق مثلا قیلیجی قیندن و قلیج و بچاق چکمك برنسنه اوزرنده آهختن معناسنه

طیان • کسی کو را تو بینی درد قولنج • بکافش پشت و زو سرکین برون لنج لند ارك التی کیر

معناسنه شمس فخری • ازلی نسل قطع او ایام • دشمنت را نه خصیه هست و نه لند لنك اقسق اعرج

معناسنه لنك کسر لام ایله بلدر ساق معناسنه لنکاک یرمز سوز لطیفی • چند کویی تو بیهده لنکاک •

هان نیفتی بخاك در نا پاك لنکیدن اقسمق عرج معناسنه لوقاب وعا معناسنه لوبیا

بکرلجه دیدکلری دانه حبوب قسمندن لوج اکری کوزلو کشی که شیل و شاشی دیرلر احول

معناسنه شمس فخری • هر که در ملك بشاهیش نه یکتا بیند • بود از کوری آن کز نکر و لوج و بلوج لوخ

حصیر اوتی دوخ معناسنه لور اولدر که سوز لمش پینیر صوینه سود و یا یوغرد قتوب

قیندر لر قوبلور عربجه کرنص دیرلر لوره سیل یولی که چوك دیرلر سیلاب کند معناسنه

عنصری • دلش بکیرد از ین کوه و دشت و بیشه رود • دلش بکرید از ین ابکند و لوره خر لوس

طادچاشنی معناسنه والدغوج اولان چا بلوس معناسنه لوسانه چا و کلك چا بلوسی معناسنه

کسائی • اجل چون دام کرده کیر و پوشیده بخاك اندر • صبا از دور یکدانه برون کرده بلوسانه •

لوسزن طادجی چاشنی معناسنه لوش بالچق که طوار بتادقا لور دیرلر که لغده یعنی اولکه

سیل صو کنه بولانوق صولردن یغلور قلور عربجه ترنوق دیرلر و اغزی اکری کشیه دخی دیرلر

لوغ صاغمق حلب معناسنه اسم مصدر در منجیك • من زجای تو باز بودم خواهم • تا تت فلك جانی

خواسته نکند لوغ • شمس فخری • ابو اسحاق یاد اکر بو التش • ز بستان طوب بشیرین کنم لوغ و صیغه
امر و وصف ترکیبی لوعیدن صغماق دوشیدن معناسنه لوف براوت آدیدر طبیبلر قاتنده
معروف ترکیجه یلان یصدوغی وایو بجری وقو لبنجیک چوکی وقوردقولاغی دیرلر لوفا ایکی معنایه
کلور اولا قیا قوروغی که طبیبلر قاتنده معروفدر ثانیا بر حکیم آدیدر یونان حکیملرندن قسطا اولو
مشهور حکیم انک اوغلی لولو وا واصلی ایله قره چیلر کوزلیدر یغماجی اولو روقت بشارتیله لولودیو
صدا اندکلری سببدن لولو دیرلر جمع ایدوب لولیان دیرلر و هر کوزل که فتنه و یغماجی اوله
بر سبیل استعاره اطلاق اولنور حافظ • فغان کین لولیان شوخ و شهر اشوب شهر بکار • جنان بردند
صبر از دل که ترکان خوان یغمارا • لوا و معلو بله لفظ عربیدر رایحود دیمکدر اولور جمع ایدوب لالی دیرلر
فارسی شعرلرده چوق استعمال اولنور لوله معروفدر که دخی دیرلر که عورتلر اکیر یرلر لوند
اولکه بجه کر کسه یوریه نفس ارزوسنه تابع اوله لوید بیوک قزن لویشه لواشه اغجی که
یوزانکرک بوه ننه نعلبندلر کچوردرلر لهله احمق و بون اولان کمسه بنداره فاخری منجنده
لام بابنده نقل اولنذی معیار جمالی مصنفنک خطیئه کافله یزلمش بولنذی لها دلجک ملازه
معناسنه لبان لام و با فصلنده ذکر اولنان لامر و بایله دخی روایت در لبیدن یلامق بوندندر که
جناق یلایجی اکدویه کاسه لیس دیرلر لیف خرما لیفی و هر اوت کوکی تل تل اوله لیمه چرک
شوخ معناسنه لیولنك کثش ترف معناسنه حکیم • غمناک وان زرازتو باستاندانك تا اکنون نازو
جوغری خوردی بهمی وطایفی و لیولنک لیوه او یا یعنی هراشده کیج کیج دیر بور کمسه باب
حرف المیم میم مفتوحه که فعللر اوّلنه ادخال اولنور علامت نهی در مدان و مرساد
کبی میم ساکن که کلمنک اخرینه الحاق اولنور ضمیر متکلّمدر اسملر اخرنده ضمیر مجرور در مضاف الیه
معناسنه جانم بنم جانم دلم بنم کوکلم دیکا ولور فعللر اخرنده ضمیر مرفوع در فاعلیت معناسنه

فتوت نامه کرنفتاح الوفایج نامنده در
انده دیرکه واج سیفی لرکه اکلانه
بو دیمکم نقیبلر و بشرشلر یا ماجانه تکلوب
یعنی مسف نقاله کلوب مجلس اهلنه سلام
ایررلر

دانستم ودانم کبی وکاه اولورکه مفعولیت معناسنه لاحق اولور خواجه سلمان • زیر لب میدهم
وعده که کامت بدهم • غالب آنست که مارا بزبان میدارد • ما بز نحن معناسنه ضمیر متکلّم مع الغیردر
ماتم یاس ماج وماجان قبحتی ایت قیاس بودرکه ماجان لفظی جمع اولا یدی اما مفرد مقامنده
دخی استعمال ایدرلر مرکان کبی ماخ علتلو قلب کومش که کچمز بو سببدندر که ایکی یوزلو اولان
کمسیه و همتسوز کشیه ماخ دیرلر عسجدی • جوان شد حکیم ما و جوانمرد و دل فراخ • یکی بیره زن
خریدبیك مشت سیم ماخ • قریع الدهر • همه راحت ماخ و همه بر راه مساخ • همه را کون فراخ و همه را روزی
تنك • شمس فخری • بصاع و دامن بخل زرتمام عیاد • نه سیم ماخ دهد بر مثال مردم ماخ ماخجی ترکی
ات که عربجه بزدون دیرلر ماذر انا و الده معناسنه ماذرندر و ماذندرا اوکی انا ماذه
دیشی اینی معناسنه ماذیان و ماذیانه قسرق یوندخی دیرلر مار یلان که حشرات اندندر مارا
بزه ضمیر متکلّم مع الغیردر علامت مفعول لامرکبا ولمشدر مار اسفند فرس ایلرنک بکرمی
طقوزنجی کونی مارافسای یلانجی که یلانلر جمع ایدوب تریاك صتر مارجوبه مرلجوندنکلری
اوت که اطبّا قاتنده هیلون دیمکله معروفدر ماردی قزل سرخ معناسنه دقیقی • د ح
خروشان تکفنک افکنان وسلاحش • همه ماردی کشته و خنکش اشقر مارماهی یلان بالغی که
تعریب ایدوب مارماهیج دیرلر مارنین و مارینه بری اروبری عوررتدر هندوستان توابعنده
شنکوینه نام جزیره ده اکسی یا لکز بر حصار و بر کنبد بیمشلردر حصارك هر طاشنی و کنبدك
هر درکنی یوزکشی یرندن دیرمز دیرلر که اول اراده دعا مقبولدر ماری دیلنمش
مقتول معناسنه ماز شکن معناسنه و معیار جمالیده شکاف معناسنه شمس فخری • مزاج ملک
زعدلت صحیح کشت چنان • که چشم و زلف بتان بی فتور باشد و ماز ماذه بودق اکثریا غبا نلر
بودیجق کسوبیه و کدکلرینه دیرلر مازیانه بر نوع حلوادر صافی مشاش دیرلر ماس

ماجان طایر بجی قیاس بوایدی که بو لفظ
جمع اولایدی اما مفرد استعمال اولنور مژکان
کبی و ماجان شول کمسنه یه دیرلرکه عجمده اوغلانجغیز
سبقنك باشن بلمیه انک جریمه سی اکا باش
الدوروب جمع اولوب یرلر و اول باشه
کلته ماجان دیرلر بعضنه پاچه العدرلر
و اکا بای ماجان دیرلر
نعمه اسه

الماس دیدکلری قیمتی طاش که جمیع معدنیاتی اول کسر و قورشون آتی صیر ماست یوغرت
ماسم سین مهمله ایله بعضی قبیله دیلنده ماشه معناسنه در شین معجمه ایله ماش فیک کبی بر بللو
دانه در حبوب جنسندن ماشو الک و غلبیر ماشه قصاج معناسنه کلور و جلاهلرک اوکرد
دیدکلری اوت کوکندن ایلک صیرجق التلرینه دخی دیرلر و کورک معناسنه دخی کلور آنکله بلجق
کورلر ماغ درینکا ایچ یوزی بو معنایه ماغ ترکی دلده دخی شایع در و قره بتاق دیدکلری
قره قوش که صویه بتر ایچنده بالقی دوتر یوطرقره بولق دخی دیرلر دقیقی ای خسرو مبارک
یار الجا بود جایی که باز باشد بر بید ماغ را ماکوب مکوک که جلاهلر التلرندندر ماکول
یاکن کشی بسیار خوار معناسنه علی قرطقلیه کردمز و دا آوردم به پیش تا بخور دندان دو
ماکول نهنک و ارباب لغت بو لتی کلوبندر دیو تفسیر ایدکلری سببدن شمس فخری بیوینه لعلنان
معناسنه حمل ایلدی و بو بیتی انشا ایلدی بهر ماکول تا یکی داری حلق جان را زغصه در ماکول نته کم
رس لفظنی دخی اکا حمل ایلدی ایدی معلومدر که کلوبندر بو غازی قولجه یکم اولور ببیجیلرک صفتی درکه
کیجه کندز بو غزلرینه قوللق ایدرلر ماکیان توق که طیور قسمندندر ملامال طبطلو شمس فخری
کرفته عرصه فکرم ثنات میلامیل کشیده طبعم جام حوات ملامال مالوس بیشل کرته کنه ماله
اوکا انوکله صیوالر بنالرک الته دیرلر و جلاهلرک اوت کوکندن ایلک صیو یجعلرینه دیرلر
لیبی جوغر واشه ریشی بیرخی و چندان که ده ماله ازده یکش بست شاید مالیدن اوغمق دلک
وفرک معناسنه مام انه ماذر معناسنه کسا آنی ایدون فروکشتی بخوشتی این می حرام کوی که شیر
مام زبستان همی مکی مان ضمیر متکلم مع الغیر در حالت جرده بر اسمک مضاف الیه اولمق اعتباریله
اسدی ره نیک و بد کشته تخم ماست خرد کشتی و توشه مان راه راست و حالت نصبده بو
فعلک مفعولی اولمق اعتباریله فردوسی که او دا دمان برد وان دستگاه ستایش مرا و رانمود راه

واو

واو برق معناسنه کاه خانمان دیرلر که یالکوز خان دیرلر ذکر اولندی و کاه یالکوز
مان دیرلر اسدی وزین راه دشوار کم هست پیش برو شاد زی میهن و مان خویش
و ماندن لفظندن صیغه امر در قال دیمک اولور و هم مانستن لفظندن صیغه امر در
بکزه دیمک اولور و بو ایکی معنایه نظر ترکیبلرده صفت دخی استعمال اولنور در مان و خور مان
کبی مانا بکزر که و همان و همانا معناسنه دخی کلور شمس فخری نکشت هیچ سخن در بکز دا این معنی
منم که جامع این چار فن شدم مانا ماندن قالمق مستقبلاتنده نونه فتح حرکت ویررلر ماند
و مانند دیلور التباس مقامندن معلوم اولور ماند و مانند بکدش ماندن ماندن معناسنه
شمس فخری خرد شطرنج دانش باخت باشاه ولی حال نخستین دست ماند و مانستن معناسنه
کلور لطیفی چند انک بیار است مه تا م جمالش درجلوه بخرشید جمال تو نماند ماه اوج معنایه
کلور او تلا ای که دنیا کوکنده معروف یلدزکی آیدر تا نیا ای که بر یلک اون ایکی بخشندن
بریسنه دیرلر مثلا سنه قمریه ده محرم صفر ربیع الاول ربیع الاخر جماذی الاول
جماذی الاخر رجب شعبان رمضان شوال ذی القعده ذی الحجه سنه شمسیه
تاریخ روم اعتباریله تشرین اول تشرین اخر کانون اول کانون اخر شباط آذار
نیسان ایار حزیران تموز اب ایلول تاریخ فرس قدیم و تاریخ جلالی اولان اعتبار
فروردین اردبهشت خرداد تیر مرداد شهریور مهر آبان آذر دی بهمن
اسفندارمذ ثالثا فرس ایلرینک اون ایکنجی کونی ماه پروین حدوار دیدکلری معتبر
دارو که تریاق لردندر اغولری دفع ایدر پیش ادلو اغو بیله بتر ماهتاب ای ایدنی
ماهودانه حب الملوک دیدکلری معتبر دارو که مسهلدر ماهه متقب کرده و لکرلر التلرندر
ماهی بالق ماهی ریز خسیس بالق ماهی کور سزان بالق ماهیابه و ماهیاوه و ماهی اوه

بالق بخشی که طوزله کونشده اه درلر عربجه صحناة دیرلر ماى اول یرکه انده جادولر
جوق اوله مثلا بابل ولایتی کبی شمس فخری تاکه خواند شاعر و وصاف چشم و زلف تان بجهن
و بهای متاره معروف صوکونرجک بنسنه که اهل سوز کونوررر متواری کزلو فرخی دوش متواری
بوقت سحر اندر آمد بخیمه ان دلبر مج رودکی شاعرك راویسی آدیدر شمس فخری تا مدحت او
خواندی و کفتی ز شرفی کو استاد سخن رودکی و راوی او مج مجاچنک زبوق دیدکلری دزمه آلتکه
خاتونلر اوغزلین استعمال ایدرلر ابوعاصم مال ریشان همه بسایل و زاین واز تو بر کننشکر ز بهر مجاجنک
مجرك سحر ایش که منت اجر تسوز اشلنور شاکار معناسنه رودکی چون فراز اید بدوا غاز مرك
دیدنش بیکار کرداند مجرك بو شکوه چنین کفت هارون مرا روز مرك مزهای هیچ ادمی را مجرك
مجیدن قرومق لمس معناسنه مخ اغراویان که یاوز اتکره اودرلر شمس فخری جم قدر و
جمال دینی و دین ای فال تو چون رخ تو فرخ کرد ست قضا برای زینت برابلق سرکش فلک
مخ مخاطه سبستان دیدکلری دارو که طبیبلر و عطارلر قاتنده معروفدر مخمل قطیفه دیدکلری
قماش اسدی چه مخمل چه شاره چه خز و حریر چه دینار و دیباجه مسك و عبیر مخند هر بو جکه
حرکت ایدر عربجه هامه دیرلر جمع ایدوب هوام دیرلر مخیدن دیمک مثلا ارغنماق و دبرمک
و اوزبرمك و قوپرمق که بونلر ازاجق حرکتدن عبارتدر بو شکوه سبک بنك زن سوی جاکر
روید برهنه باندام او درمخید و شمس فخری معیار جالیدن بشلمق معناسنه نقل ایلدی
مخیده یا بد مخند معناسنه دربونده ایکی وجهله بیله مروی لغتدر مدینل مدنك کلیدك
بری قریع الدهر همه آو بخته از دامن دعوی دروغ چون کنه از کس کاو و چو کلیدان زمدنك
مدهوش دیوانه و شیدا معناسنه کلور شمس فخری حدیث خلق تو می کفت دوش باد صبا بباغ بلبل
زان کشت واله و مدهوش مدی صیغه نهی درمده معناسنه یا هادن ابدال اولنمشدر فربه

وفربه

وفربهی کبی رودکی ابخ تاریخ یافتش و بذل تو با سانی از کزافه مدی مرا ایکی معنایه کلور
اولا صاغش شمار معناسنه ثانیا چون دیك اولور لام جاره معناسنه مرزبند دیرلر زیدا چون
مرتو سوکچون معناسنه مرا بکا ضمیر متکلم وحده در علامت مفعول ایله مرکب اولمشدر مرج
سوز اقلیمده استعمال اولنور و بستان اولکلرنده استعمال اولنور شمس فخری ز مهرش مبادا تهی
هیچ دل زفرمانش خالی مبادا هیچ مرج مرجو مرجمك عدس معناسنه مرخشه نحس که سعدك
ضدی در منجیك امد نوهر و زو نود مید بنفشه برما فرخنده باد و بر تو مرخشه مرد
ار رجل معناسنه مرداد تاریخ فرس قدیمدن و تاریخ جلالیدن بر ایك ادیدر تاریخ
جلالیده متعین اورنه یای ایی درو تاریخ فرسده کبیسه اعتبار اولنمدوغی سببدن
کاه رو کوه دوراید و هم فرس ایلرنك یدنجی کونی که مرداد آینك اول کونی بیرام ایدرلر
مردار مردار معروف نجس معناسنه مردارخوار چیلق دیدکلری یرتجی قوش که دولکه دخی
دیرلر مردافکن و مرداوژن اراقدرجی بهادر مرددی خالی فردوسی برفت و جهان
مرددی ماندازو سکز تا نیزدش کراب رو مردمرا ادمرا و غلانی و کوزك بیکی بنه کم انسان
لفظی بو ایکی معناده مشترکدر مردن اولمك مستقبلا شاه فصیح بودرکه میمی مکسور ایدوب
ما بعدنه بریا زیاده ایدرلر میرد و میرند دیرلر کاه اولورکه و زن ضرورتندن اوتری
یا سوز استعمال ایدرلر اسدی شنا و رچو لجا شنا را کرد چو زیرك بنا شد نخست او مرد
مرده اولو میت معناسنه مرز سوز اقلیم سوزنده استعمال اولنوب بستان اولکلرنده
استعمال اولنور و دکلك قرقلرنده استعمال اولنور اما میدانی نقلندن و ابانه شرحندن
شویله اکلنور که ایکی قارفك اراسنده یوجری یره مرز دیرلر مرزبان اصل ترکیبی مقتضاسی
سنور صقلیجی دیمکا ولور اطلاق قاتنده مراد اولان اول پادشاهکه بر طرف مملکتی طوتوب

قریه کمسنه، دخل اتمکه و تعدی قلمغه قومیه سمس فخری حبذا ملکی که باشد روز و شب
عدل و انصافش در انجام زبان مرزغن مقبره هر کرا هر شی زغن باشد منزل او بر
زغن باشد مرس اوده طیان کافرلردن بر سنک آدیدر سمس فخری بکوی با علمای جهان
که کرد ایم نه از ثنای شهنشه بود شما ادرس جه درس علم شما نز دکرد کار جه لغو جه قدر
جاه شما پیش روزکار جه مرس مرغ مرغول معناسنه اسدی ز میغ روان چرخ چون پر چرخ
براواز رامشکر از مرغ مرغ و دخی شول یرکه انده درلو درلو مرغوللر یله مفتول ایدرلر
اسدی بسی مرغ در مرغ او رنک رنک ببسر بر سر و رسته چون شاخ زنک مرغ قوش طیر معناسنه
مرغ آبی اوردک دیدکلری قوش فرید ز اوج موج این دریا بر امد صد هزارا بخم چو بر دوی
محیط کل شناور خیل مرغابی مرغزار چمن که انده چوق قوشلر اولا اصل ترکیبنک مقتضاسی
چوق قوش اولان یر دیمکدر اما اطلاق اشنده مطلق چمن معناسنه استعمال اولنور مرغزن
مقبره کاه اولور که زاء غین اوزرنه تقدیم ایدرلر کاه غینی زاء اوزرنه مرغوا بد مزفال
سمس فخری بفال نیک نهادم اساس این خدمت چنان مکن که مرا مرغوا شود مروا مرغول
قورجیق ساج مرک اولوم موت معناسنه مرو شبله دیدکلری اوت که طبیبلر قاشنده معروفدر
سرو قافیه سنده استعمال اولنور مروا ایو فال لطیفی او بن نفرین کند می افرین من بر و
مروا کنم او مرغوا عنصری لب بخت پیروز راخنده مرا نیز مروای فرخنده مروارید انجو
مروش صیغه نهی حاضردر اکثمه و میل ایلمه و میل اندرمه معناسنه دراسدی بجفت
کسان چشم هرکز مروش بترس ار خدا ان جهان را بکوش مره حساب قیاس معناسنه در
بر راه نشا بود می دیدم و بس خوب انکشته او را نه عدد بود و نه مره مری شر اوزرنه
اتفاق ایدوب کوکل بکدرمک شهید بکیسره میره همه باد ستده دم بکدله میره همه مکر و مریست

مزد اجرت و ثواب مزدکان بشارت لطیفی هر آن زخمی کز ان مزکان بجانست دلم را
زان جراحت مژدکانست مژدکانی مشتلق مزدور کراجی و اجرت الوب ایشلیجی اجیر معناسنه
خواجه سنائی همه شاکرد وا و مدرس شان همه مزدور وا و مهندسشان مژده مشتلق معناسنه
اسم مصدردر تصرف اولنان مصدری مژده دادن و مژده کردن در مژکان کرچه صیغه
جمعدر اما کاه اولور که وحدت مقامنده دخی استعمال اولنور لطیفی بمژکانی دلم مجروح کردی
بلعل لب بکن درمان خسته مزه زاء عربی ایله و زاء عجمی ایله کرپک و تصغیر صیغه سی اوزرنه
مژک دخی دیرلر همان مکبر معناسنی قصد ایدرلر دللرده مشهور و شایع اولان زاء
عجمی ایله در و زاء عربی ایله دخی روایت اولنور لطیفی افتابم نیامد بمژه جه زنی غمزه
کوک بمزه مزه فتحله و ضمله و زاء عربی ایله طاد چاشنی معناسنه بو شکوه چو خرشیدت آمد برج
بمژه جهان را ز بیرون نماند مزه مزیدن طادمق زیرا که مزه لفظندن تصرف اولنمشدر
وهم بر نسنه یی اغزی ایله صورمق معناسنه دخی کلور مثلا او غلنجقلر امجکی و جاملر شیشه یی
مزید صرامازه دیدکلری اویون مس بقر نحاس معناسنه مست اسروک سکران معناسنه
مست ضمیله شکایت لطیفی عهد و پیمان خویش سست مکن و ز غم روزکار مست مکن
دقیقی ای از ستیهش تو همه مردمان بمست دعویت صعب و منکر و عوت خام و سست
مسته قوش اوینی قوسنه یدوررلر و الکله قوشی اوندرلر رودکی منم خو کرده بر بوستش
چغان چون باز بر مسته جنان بانک ار مراز بوسش که بانکاری تو از بسته مستی شکایت انک
معناسنه اسم مصدردر اکر مست شکایتلو معناسنه صفت استعمال اولنایدی اخرنده غی
یاء مصدریه اولوردی اما اشدلندی بیتی باده خور و مستی کن مستی چه کنی
از غم زیرا که بود مستی خوشتر ز غم مستی مسطار سوجی نک یکیسی و اکشی سی مسکه

کره یاغی که عربجه زبد دیرلر **مشاره** اولکدر وفارق **مشت** یومروق واوج معناسنه
دخی کلور ظهیر فاریابی جهان رباط خرابست درکذر که سیل کمان مبرکه بیک مشت کل شود معمور
مشتاسنک و **مشت سنک** الق یاسی که ایترلر عربجه سلمه دیرلر **مشخته** بر نوع صافی حلوادر
عربجه مشاش دیرلر کسائی کوذک اکر خواهیش مواجرت اید ز و د بیاموزیش بمغز و مشخته
مشک فتحله ثلوم **مشک** ضم ایله معروف و مشهور امداد رلود رلواولور عربجه کسر میمله و سین
مهمله ایله مسک دیرلر **مشکبید** سرخون چچکی که عرقن چیقررلر **مشک زمین** تپالق دیدکلری
اوت که عربجه سعد دیرلر طبیبلر قاتنده بو کلمه معروفدر **مشکنه** بولغاری دیدکلری
خوش قوقولو کون **مشک** حرامی ره زدن معناسنه شمس فخری زد زد و راهزن اطراف ملک
کرد چنان که محو شد ز کبت نیز نام شنک و مشنک **مشکوی** اول خوش بوی و نفیس دو شکلر و
نهالیلر که کوشکلری و تختلری انکله بزرلر اسدی نهان بر توجم راسوی کاخ ماه بمشکوی
زرین بیاراسته کاه وشمس فخری معیار جمالیله بر بتخانه درد یو نقل ایلدی وخسرو شیرین خلوتخانه سنه
وخلوت سراسنه دخی مشکوی دیرلر دیدی معلوم در که اسم جنس افراد ندن بری سنه اطلاق
اتمک قبیلندندر **مغ** اوده طپان کافر عنصری چو شب رفت و بر دست و بستی کرفت بهو اچون مغ
آتش پرستی کرفت **مغاک** چقور **مغز** باشدغی بینی دماغ معناسنه وکوک اچنده کی ایلک
نقی و مخ معناسنه **مغلاک** درویش حقیر شمس فخری پادشه در تنعم و دولت دشمنش
خوار و خسته و مغلاک **مغنده** دشنبد در که سکوک صندوقدن صکره چوق بترود یدیلرکه
اور دیدکلری علتدر که ادمک کوده سنده طوملور چقر کوندن کونه بیوررقر یوز قدر و دخی
زیاده اولور طبیب قاتنده سلعه دیمکله معروفدر و دیدیلر که اول یلدر که بر یرده جمع اولور
طوملور چقر بودر که اسم عامدر لکه معناسنه ادمک کوده سنده بر یر که طوملور عیبلو ایلر مغنده

دیرلر

دیرلرهر بذن کرکسه اولسون عسجدی بردار درشتی ز دل خصم بزمی نزد وستی ارایدای
دوست مغنده شمس فخری حوادث دشمنانت رابکینه برارد دیدها بهچون مغنده **مك** قضا چوك
سوکی که صید کارده بخه ایترلر اوبرلر عربجه مطرد دیرلر **مکر** ادات استثنادر الا معناسنه
وهم کوردیدن لفظندن صیغه نهی در که مکر دکلو فرس شاعرلری شعرلرنده دللرینه تابع اولوب
دالی تخفیف ایلدیلرینه کم تبریز جماعتنک عموما عادتلرندن دربو شکوه بکا بوی مردم بسو دو
زبان بتا و مکر هرسوی تا زبان **مکس** سکک زباب معناسنه **مکست** شکست تابعیدر اتباع
ومزاوجه طریقیله استعمال اولنور صنقلودیمکه اولور رودکی ای ازان چون چراغ بیشانی
وی ازان زلفک شکست و مکست **مکل** کسر تیله ابل و زننده سلوک علوق معناسنه شمس فخری
در مجاری حلق او کشته اب خوشخوار و جانستان چو مکل **مکیب** صیغه نهی در اکری کیتمه و یورجورمه
دیمک اولور رنج مرو رخ متاب معناسنه شمس فخری امروز با زمانه نصیحت همی کند کین عهد راستیست
رخ از راستی مکیب و متعدی دخی استعمال اولنور اکمه و یبانه میل اتدرمه و یولدن چیقرمه
معناسنه شهید یک تا زبانه خورده بر جان ازان د وچشمش کز زخم ان بمانده ز رد شیب که دل بجای
داری تو در پیش چشمش او کو چشم رابغمزه بکردانه از و ریب یا رب تو افرینه رو یی بدین مثال
خود رحم کن برامت و از داهشان مکیب **مکیس** مکاس لفظنک اماله سی در محابا معناسنه
فارسیده شایع اولمشدر فردوسی نشانه نهادند بر اسیر پس سیاوش نکرد ایچ باکس مکیس
مکیدن اممک **مل** سیجی شراب معناسنه **ملازه** دلجک که اغزی اچجک بوغزده امجک اوچی
کبی کورینور **ملاط** اد و بلجغی که صمان سزایلر لر انکله کریج وطاش اوبرلر بو اد
اورلدکدنصکره کر یو حله طاشی ارا سنه غی بلجغه اطلاق اولنور و بعضلر دیدیلرکه
ملاط اولدرکه قیل ستلیان دیرلر بلجغی کلاه قر سند ر لر خلکله ادوار اسنه دوکرلر

مکر میمک و کافک فتحیله ادات استثنادر الا معناسنه و شاید معناسنه مکر لفظندن مخففدر دو نخه دیمک اولور لا مع

ملخ چکورکه ملعقه قاشوق لفظ عربیدر اما فارسیده دخی مستعملدر واوزانی دخی
اعتبار اولنور اوتلر وزننده برمثقال مراد اولور ومعاجین امثالی نسنه لر وزننده درت
مثقال مراد اولور ململ اول اتلق که طرناق دبنده ظاهر اولور احمد برمک ملک از ناخن خود
همی جدا خواهی کرد دردت کند ای دوست خطا خواهی کرد کسر میمله کلک وسلک وزننده
استعمال اولنور ملک ضم میمله عرب لغتنده پادشاهلق معناسنه در وفارسیده تحیت وسلام
معناسنه وبورجی دیدکلری جانه که کشنه دخی دیرلر ابو المؤید بساکسا که ندیم حریره وبرهاست
بساکست که سیری نیاید از ملکش من بن ضمیر متکلمدر انا معناسنه وکذی دیدکلری که هوادن
یغرو بتمان معناسنه کلور که وزن مخصوصک اسمیدر عرب مناویرلر وتثنیه سنده منوان
دیرلر هر اقلیمده بردرلو صایلور مناود ختن ولایتنده برشهرک آدیدر شمس فخری توان
نامداری که بکرفت صیت جهد روم وهند وخطا ومناور منجوشه سنبل ومی منج آرو
زنبور معناسنه منجیک هرچند حقیرم بنجم عالی وشیرین آری عسل شیرین ناید مکر از منج منجیک
شعبده که مشعبدلر ایدرلر نته کم برپاره دموری ویا بربوزوکی براچی صویله طلو طاس ایچنه
قورلر بوقروآنکور منجو مرجمک عدس معناسنه منجوق علم باشی منجیر منبک عامه تحریف
ایدوب منبق دیرلر مند ادات نسبتدر لودیمک اولور دردمند اغرلو مستمند نکاتلو
اندوهمند قیغولو مندل دایره که جیجورده جزرلر ایچنه کیروب عزایم اوقورلر شمس فخری
کرد تسخیر انس وجن وپری بی عنانی نشستن مندل مندور قیغولو شمس فخری توان شهی که
بود بر عطای تو موقوف غنای مرد فردرویش وشادی مندور منده شول بردق وسکک که
بوینی صنمش اوله شمس فخری روا نبود که با این فضل ودانش بود شرب وخورم دایم رمنده
منش همت وطبیعت واولو شمس فخری شیخ ابو اسحاق بن محمود شاه ای سلیمان قدر واسکندر منش

منش

منش کشتن کوکل دونمک منک قمار قریبع نه شکیبند زلوس ونه شکیبند زفحش نه شکیبند
زلاف ونه شکیبند زمنک شمس فخری که مقامری ادنای بند کانش نهند معقود لعل و
لالی بوجه دسته منک منکوا اعلام رجال لدندر اسدی چنین کفت کای افسر انجمن دبیر
شهم منکوا نام من یعنی ترکیب اصلیسی قمار بازدیمک اولور منکیدن طودلدنمق وتکرنمق
زمزمه وزنجره وغدمره معناسنه موقیل موبد میدانی روایتنده کسته طین کافرلرک
اولو دانشمندلری که جمیع مشکللری انکا صوررلر وسوزلرینی اندن روایت وحکایت
ایدوب تایید ایدرلر واما فرس شاعرلرینک شعرلرنده استعمال اولنان اکلنور که
هرملتک اولو دانشمندلرینه اطلاق اولنور شمس فخری زعلم وخرد بندکان درتو بود درسخن
هریکی صدچو موبد موتاب وموتا ومزمان غزال معناسنه موجینه وموجیده منقاش که
انوکله قیل یولرلر مور وموره قوبجغل معناسنه مورد مرسین اغاجی که طبیبلر قاتنده اتی
دیمکله معروفدر فرالاوی چون مورد بود سبز که موی من همه درد اکه بر نتست پان موی بنیر
بشم مورش بوبجوق موری بوغزنکه کنک دخی دیرلر طیان کوینت کاریزو کیرمن موریست
آب موری من بر نک چو دوغ موژان نرکس چچکی وبرسبیل استعاره کوزده دخی اطلاق
اولنور فرخی خوی کرفته لاله سیرابش از نف بنید خیره کشته نرکس موزانش از خواب وخمار
شمس فخری کرش بلولو ومرجان کسی کند نسبت چنان بود که بنرکس نشبه موژان موزه ادوک که
ایغه کیرلر موزه دوز ادوک دیکجی موسیجه قومری یه بکزر بر نوع قوشدر عربجه دبسی
دیرلر موسیقار آلت غنادن عبارتدر قبوز وچنک وقانون وطنبوره وعود کبی موسیقی
موسیقاره منسوب اولان صناعتک اددر علوم ریاضیه دن برقسمدر انده بحث اولنور که
نغمات بحر تالیف اولنور ونه وجهله اولیجق تنافر اولور ونه نسنه یله اولجق استلذاذ حاصل

اولور ونغرات اراسنده ازمنۀ متخللۀ بنجه اولور نغمانک تاء لیغاتنه وتنافرینه واستلذاذینه نظر
بحثه صناعت تاءلیف دیرلر ونغرات اراسنده ازمنۀ متخللۀیه نظر بحثه علم ایقاع دیرلر موش بجان
فاره معناسنه موغ اوده طبن کافر واوی حذف ایدوب مغ دخی دیرلر موقلون اکلیل الملک
دیدکلری اوت که طبیبلر قاتنده معروفدر مول اوبناش معناسنه لطیفه بدین خط زیبا بدین
قد وطول عجب نبود ار باشدش زهره مول ومولیدن لفظندن اسم مصدر وصیغۀ امر
ووصف ترکیبی مولش اکلنش درنک معناسنه مولیدن اکلنمک درنک کردن معناسنه فرد وسی
بمولیم تا نزد خسرو شوند بدرگاه اولشکر نو شوند موی قیل کاه یایی حذف ایدوب مو دخی
دیرلر مویز قورواوزم مویه اغلق معناسنه اسم مصدردر مه ماه لفظندن تخفیف
اولنمشدر مه کسرمیمله اولو سید معناسنه مهان یولر مهتر اولورق صیغۀ تفضیلدر مهد مثقب
که دوکلر اکتلر نذر حسد وزننه استعمال اولنور مهر درت معنایه کلور اولا سوکو ومحبت
وشفقت معناسنه کلور ثانیا افتاب معناسنه ثالثا تاریخ فرس قدیم وتاریخ جلالیدن برای
آدیدر تاریخ جلالیده معین اول بای آیجدر تاریخ فرسده کبیسه اعتبار اولنمدوغی سببدن
الترو کرود ورایلدر رابعا فرس ایلرینک اول التنجی کونی که مهر ماه ده بیرام ایدرلردی
مهر ضم میمله ایکی معنایه کلور اولا معروف ومشهور اولکه کیسه لره وقابولره اورلر ثانیا
لمای که اتک کتخنه دیرلر عربی صحیحدر مهراب اعلام رجالدندر لطیفه چنان لرزه بکرفت
مهراب راکه افتد بکه نور مهراب را مهراج اعلام رجالدندر جمله سندن بری هندوستان پادشاهی
ضحاک نا منده قرنداشی اوغلی بهوا کا مخالفت ایلدی تختندن الدی ضحاک کرشاسب
جهانکیری کوندروب واردی بهوی بی طوتدی تختنی مهراجه الیویردی مهربان شفقتلو
مهرکان مهر ماهک اون التنجی کونی که فرس عادتجه بیرام ایدرلر تعریب ایدوب مهرجان دیرلر

مهره بوغوق واولکه انکله کاغده وبزه صیقل اوررلر مهره پشت اوکوزخه سکوکی پشت مهره
معناسنه مهک سنکل پالو معناسنه مهمان قنوق ضیف معناسنه مهیار اعلام رجالدندر اسدی
پس صف بمهیار وسنباد وداد کمین که بکرداب وتشواد داد می سنجی می کسریله مضارع اولنده
کلور حال اولور می داند ومی شناسد کبی ماضی اولنده کلور حکایت حال ماضی اولور می دانست
ومی شناخت کبی یعنی بلوردی واکلردی وامر اولنده کلور لطیفه تو هیمی دان که هیچ نعمت وخواست
نبود همچو تندرستی راست میان بیل واورته وسط معناسنه میانه اکا اورته وسط معناسنه
نغ سینله میان بند قوشاق میتر اعلام رجالدندر لطیفه دماغی که بالوش می ترشود
بروبا فه چون کرز میتر شود میتو اول بوزدغانکه چوماق کبی بیرقلری ناخج کبی سرتر اولا
مینن کلنک که انکله طاش کسرلر وقزمه که انکله بیرقازرلر عسجدی کسی که اوکند ازکان
که بمیتن سیم مکن بر وبر بخشایش ومهاش رحیم میجودن قرقومق لمس معناسنه مستقبلاتندن
واوبرینه الف ویاکتوررلر میجاید ومیجاینه دیرلر میر بک امیر لفظندن تخفیف اولنمشدر
ومردن لفظندن صیغۀ امر ووصف ترکیبی میره دوزنلک واتفاق معناسنه کلور شهید
بکسره میره همه باد ست ودمزیکد له میره همه مکرو میریست میز قنوق مهمان معناسنه شمس فخری
مکادم ونعمت باد میزبان کو مزبخون جود توصاحب کلان وشاهان میز وصیغۀ امردر میزیدن
لفظندن ایشه دیمک اولور یعنی تبول ایله خسروی هرکرا بخت یارمند بوده کو بشو مرده رازکور
انکیزه تا بکردار بیر برسر شیر جیره کرد وبکوشش اندرمیز وبعضی ترکیبلرده صفت دخی استعمال
اولنور میزبان قنوق آلجی مضیف معناسنه میزد اول مجلس که انده شادلق وعشرت اولا
اسدی طوسی وهندو شاه نخجوانی نقلنده یانک حرکتی ایله فرخی اندر میزد باخرد ودانش
واندر نبود باهنر باز ومعیار جمالیده یانک سکونیله زدن لفظندن صیغه حاله موافق

شمس فخری: ایا شهی که بوقت مصاف لشکر تو: ز بیم هر شب مریخ چرخ در میزد: بیاد بزم تو
نوشید شاد کامیها صبوح کرده مه و مهر و زهره در میزد **میزید ۵** ایشمك تبول معناسنه
میش قیون ضان معناسنه **میشنای** ماطلق دیدکلری اوت که اطبا قاتنده عصا الراعی
دیمکله معروفدر شبانك عصاسی اولدوغی ساقی اولدوغی سببدن دکلدر بلکه اجلقلق
چوق یدوکی سببدن **میشنه** جهودلر معلمی عمارة: دیدم چنین بتی که صنعت کردم
سرمست پیش میشنه بنشسته **میغ** بلود سحاب معناسنه و طومان معناسنه دخی
کلور **میکده** میخانه **میلاوه** شاکرد انه **مینا** کوك آسمان معناسنه و اول لاجوردی نسنه که
قوبجیلر کومش یوزنه اورلر **مینو** اوچمق بهشت معناسنه **میو** دکك چیغی تاك معناسنه
بلکه هر چبوق که انده یمش بتر یمشنه میوه دیرلر چبوغنه میو دیرلر یمیشنه اوزیکچول میو
دیرلر که چبوقلرده وطاللرده چنده بتر **میوه** یمش ثمر معناسنه **میویز** قرو اوزم **میویزه**
اولدار وکه اطبا تعریب ایدوب میویزج دیرلر و زبیب الجبل دخی دیرلر **میویژه** اخرنده
ذاء عجیله صرمشق لبلاب معناسنه **میهمان** قونق یاپلدو یاسز دخی لغتدر شیخ کمال خجندی
بخانه که چنین میهمان فرود آید: همای سدره در آن آشیان فرود آید **میهن** اوْ بارق خانمان
معناسنه عنصری: بدل کفت اکر جنك جوی کنم: به بیکار او سرخ روی کنم: بکیرد مراد و ده و میهنم:
که بی سر به بیند خسته تنم **باب حرف النون** نون ساکن که کلمنك اخرنه لاحق اولور
علامتی مصدردر شنیدن و شناختن کبی و نون مفتوح حرف نفیدر کلمنك اولنه داخل اولور
نفی حکم قصد اولنان یرلرده متصل یازلور مثلا فعللرده و مصدرلرده و اسم فاعل و اسم
مفعول صیغه لرنده نداست و ندانند و ندانستن و ندانسته و نداننده کبی و نفی ذوات
ونعوت و سلب صفات متعلقه قصد اولندقده منفصل یازیلور آخرنده هاء علامتی مثلا

اسماء جواهرده واسم مصادرده واسم زمان و اسم مکان و نعوت و مبالغه صیغه لرنده
واسم فاعل که مفعولیته متعلق در انك نفی و سلبی قصد اولندقده وقس علی هذا لطیفی:
حبری نه حیدری و نه دانای کاملی: داننده کلی و نه داننده دلی **نا** ادات نفیدر بکله یاتق
ارالرنده فرق بودر که سابقله نفی توصیف قصد اولنور بونکله توصیف نفی قصد اولنور کوبیدنکه
اسماء مصدر وصفات قیلور یا مصدریه لاحق اولمغه قابل اولور راسدی: بود مرده هر کسی نادان بود:
که نادانستی مردن جان بود **نااستوار** خاین کشی **ناب** صفوه خالص یعنی غیری نسنه قرشمش
فرخی: نابست هر آن چیز که آلوده نباشد: زین روی تراکویم و کازاده و نابی: و بونوری دوش معناسنه
دخی کلور شمس فخری: همیشه تا که نکویند ناب را معشوق: مدام تا که بود بیل را توان از ناب:
نابروا سراسیمه معناسنه کلور شمس فخری: بری ملك سلیمان شهنشه ایوان: که آسمان زمعالی اوست نابروا:
نابکار مفسد **ناچار** ضروری دیمك اولور لابد معناسنه **ناچخ** معروفدر یصتو دمرلو سکو
دمرنه دخی دیرلر **ناجور** ساغر که انکله شراب ایچرلر **ناخداه** کیجیلرك اولوسی که مجموعنه حکم
ایدر ریش معناسنه عربجه زبان دیرلر **ناخوش** بیرمز **ناخوش منش** کوکلی بولنمش **ناخون**
طرنق **ناخنه** کوزده ظفره علتی که بکارندن بکادن برده بتر علاج ایدوب کدرمزلرسه
کوزدن کونه ارتر آخر بیکی بورر کورالیلر اکرچه چوره بکادن بوریو بترسه سبل دیرلر **نادان**
جاهل **نادیستان** اجك دکرمسی و اول قز که اجکی نار کبی هنوز قالقمش اولا ناهد معناسنه
نارخو جلنار دیدکلری دارو که طبیبلر قاتنده معروفدر **نارد** کنه قراد معناسنه بر فتحه یله
اوچ سکونله تلفظ اولنور **ناردین** سنبل دیدکلری دارو که شرح اولندی بعضلر قاتنده ناردین
که مطلق ذکر اولنه خصوصله سنبل رومی مراد اولنور **نارمشک** بر معروف دارونك اسمیدر طبیبلر
قاتنده معروفدر **نارنك** نارنج فرخی: همیشه تازه درخت سمن نیاید کل: بروز نیاید از شاخ

نادون نادنک نادون قره اغاجک بر نوعیدر که بغایت اوندر قره اغاجه طبیلود ردار
وشجرة البق دیرلر ناده چتان دلی که عربجه رمان القبان دیرلر ناز قنقش اسم مصدردر
وصیغهٔ امر ووصف ترکیبی نازیدن نازایلمک ناسره یکمز اقچه وهر نسنه نک یکمزی
ناشتا هنوز قرنی اچ اولان کمسه کمال اصفهانی محرومان کرسنه که بر خوان پادشاه عمری
نشسته باشد وکویند ناشتاست ناطف پشمینه حلوا ناطل انواع وزندندر یدی درهمدر
بعضلر قاتنده ایکی استاردر وبعضلر قاتنده ایکی وقیه‌در ناغشت فلفل سردان ادلرندر که
بزبرده حرفجه دیرلر فلفل برینه استعمال ایدرلر ناغوش باشین صویه طالدرمق شمس فخری
نه هر که غوطه خورد در بر آورد ز بحار بسا کسا که بود مردن وی از ناغوش ناف کوبک
سره معناسنه نافرجام عبث ایش ناک ادات نسبتدر غمناک ودردناک وبوز کوبکدن دوزلمش
مغشوش مشک شمس فخری شرف وقدر او بنا بر خصم نکهت مسک ناب ندهد نافه آکنوزین
ناکزیر ناچار یعنی ضروری ناکوار وناکوارد اخرنده داللو دخی دالسز فخر علتی
دالسزک مثالی شمس فخری ظلم در ایام عدل ورافت ماند در سوراخ غم چون سوسمار
آز از انعام عامت مانده است روز وشب در درد ورنج ناکوار داللونک مثالی لطیفی
هر که اندر معده دارد ناکوارد کل شکر آرد زبانش خاصه آرد ناکوالیدن اکین واوت
صرهمق وتیسرمک وبزمک وخرقمق صوق اورمقدن ویا استی اورمقدن ویا صوسزلقدن
شویله که ابرق اورمیه عربجه کذا دیرلر ناکهان ناکه معناسنه کمال اصفهانی ازین بشارت
خرم که ناکهان آمد هزار جان غمین کشت شادمان آمد نال بر نوع ایجی صاروقمشدر ودیکر
قلم ایچنده‌کی ایچه‌جک تللر فرخی از لب جوی عدوی تو بر آید ز نخست زین سبب کاسته وزرد و
نوان آمد نال نالان اکلدلو ناله اکلدو نالیدن اکلمک نام اد اسم معناسنه نامدار ادلو

کشی

کشی نامرد ادلکسز وکشیلکسز نامزد نشانلو دیمک اولور نامور ادلو نامدار معناسنه
نامیدن ادقومق وبر کمسنه نک ادین دیمک وبر نسنه ادمق نان اتمک نانخین تورردن اتمک چیقرجق
آلت که عربجه ملقط دیرلر ناخواه بر معروف دارودر واو رسمیدر الف ثابتدر راه وماه
قافیه‌سنده استعمال اولنور ناخورش قتیق ادام معناسنه واو رسمیدر ناوا ایتمکجی جبار معنا
ناودان اولوق مثلا دکرمنک وطاملرک ناورد جنک صواش معناسنه اسدی جهان کشت بر کرد
آورد جوی ز خون کشت در جای ناورد جوی شمس فخری دلیرانش که ناورد وبرخاش کنند از کینه
یا بهرام آورد ناوک قوغش اوقی حقیقتده اول اولوق کبی نسنه نک ادیدر که انک ایچندن اول
اوقی اترلر واول اتلن اوقه تیر ناوک دیرلر اما شایعا اوقه دخی ناوک دیرلر شمس فخری
دیده دوست بتو روشن باد سینهٔ خصم پر از ناوک چرخ ناوه هر نسنه که ایچی اویولمش
اوله اسم عامدر اولوقه اطلاق اولنور ناودان معناسنه وتکنه‌یه دخی اطلاق اولنورلرکه
معناسنه وبونک امثالی اغجدن اولان ایچی قوفی شکللر واکثر بودر که بلجق تکنه‌سنه دیرلر
شمس فخری چون کل کشد بر بام قصرش بر یزد زان هلالش شکل ناوه ناویدن اغاجک ایچینی
اویوب ناوه ایلمک ناهار هنوز قرنی اچ اولن کمسنه ناشتا معناسنه فردوسی نهادند خوان و
بخندید شاه که ناهار بودی همانا براه ناهید زهره یلدزی نای دودک که چلرلر مزمار
معناسنه وکرتلوک حلقوم معناسنه نای زن دودکجی نایژه اوت بالدری نایاب بولنمز
نسنه کمال اصفهانی از نیست این که همه چیز چنین نایابست از کم کن تو که نرخ همه ازان
کرد در بنادش اونکو نبرد جنک ومعرکه فردوسی فرامرز پش بد رشد جو کرد به پیروزی
روزکار نبرد نبرده بهادر فردوسی از ایرانیان شد بهم کینه خواه دلیر ونبرده بهر رزمگاه
نبشتن یزمق کتابت معناسنه مستقبلاتنده باواو وشین سینه قلب اولنور وآره یرده

بر بازباده اولنور نوسید ونویسند دینلور بنهره اقجه نك وهرنسنه نك كوتسی ویرمزی و
بكمزی ناسره معناسنه بنی ضم نونله قران ادی در نبید خرما سوجكی كه خوشاب ایدوب
اكسندرلر لفظ عربی در فارسیده مطلقا سوجی معناسنه استعمال اولنور ننبیره نو دون اوغل
اوغلی یا قیز قزی معناسنه نجم ونجیل ایرق دیدكلری اوت نخ ایلك تلی عنصری بی وفاهست
دوخته بدو نخ بی وفاهست هیز مردو زنخ وزیلو كه اویوزنه دوشرلر شمس فخری قضا سزد
كه زبهر فراش بارکهت برای فخر زمهر سپهر سازد نخ حالیا نخ ایكی معنایه بیله فتح نونله در زیرا كه
دو زنخ قافیه سنده استعمال اولنور اما عین القضاة الهمدانی رح زبده ادلو كتابنده اشبو رباعی
ایراد ایلمش چون ذره بخود شتید بوز رخ تو وزان شبان مهی دوم بر رخ تو كر فرد شوم
من از رخ فرخ تو واوازه عدم دهد باسخ تو نخاس سزوكه بشما قجیلركو نیله بیسته اراسنه
دكرلر نج برنوع ایری اوت در كه فرس ولایتنده اكله اوسیورلر ودیترلر طیان دستی
كف بای پیران بر كلنج دیش بیران ززداز بس دودنج نجد دمور بوقی خبث الحدید
معناسنه وایری طاشلر كه برنسنه سورلر دربی لركوپك طاشی وایق طاشی كبی وطارو
اتمكنه دخی دیرلر بر سبیل استعاره منجیك دومار كزنده دولب برد وسوی ازان قلیه
بهتر و زان نان نجد نجل چمدك كه اكی پر مغله محكم دوترلر اغاجی نشان نجل وادرم
ز دوست بر بازو رو راست باری كه از دل ببرد و مونس داد نجیر او شكار معناسنه نجیروال
اوجی صیاد معناسنه فرخی تا ممكنست این سخن بر خاص لعظیست این در میانه عام نجیروالان
این فلك را شاكرد باشد فزون ز بهرام نخراز ابریكج لهاز معناسنه نخست اول نخستین اولكی
نخشیدن باش برمق نخلون ونخكله جنك قوز لطیفی مغز معنی راست ناید ز و برون
ورسر او بشكنی چون نخلون لبیبی ای بزفتی علم بكرد جهان كر نكو دم ز تو مكر بسری

كرچه

كرچه سمنی چو نخكله مغزت جمله بیرون كنم بچاره كری نخم شكرچین لرك نثار اولنانی
هواده ایكن طوتجق آنلری شمس فخری بكه انكه شاه زرپاشد سازد ز مرطا بر نخم بولغت
تایله دخی روایت اولنلدی اصح بودر كه نونله اولا نخیز پسوكین معناسنه وپسو یری كمین كاه
معناسنه شمس فخری سپهر در رخ اعدای او كشید كمان زمانه برده بد خواه او كشاده نخیز
ندعنبرینه نر ایركك مذكر معناسنه نرد براویون ادیدر معروف واغاجك اوزدكنه دخی
دیرلر كسائی مردم اندر خور زمانه شد ست نرد چون شاخ كشت شاخ چو نرد نركه چركه
كه چایرلرده طوتوب ایچینه اوتورلر نرم یومشق نرموره صالنجاق نره ارك آتی كبر معناسنه
وهر جانورك آكتنه دخی اطلاق اولنور نركان دلبجیلر شمس فخری از جهان برداشت خواری سوال
كرد قادون خلق را تا نركان نراسند شمس فخری صف دشمن نرا نهند دیش ور همه آهنین نرا
باشد نژاد اصل ونسب فردوسی بپرسید از و پهلوان از نژاد بدو یك بیك سرگوبن كرد
یاد نزار ادوق لاغر معناسنه نزد قت عند معناسنه نزدیك یقین قرین معناسنه نزغده
شول مفصل كه اغریدن دیر نمز دیدیلر كه تشنج اعضادن عبارتدر اصل بودر كه زانونك
سكونی وغینك فتحه سی ایله تلفظ اولنه ذال معجمه ایله بنده لطیفی رو سیاه و پوست روش
نزغده هست همچون هیمه بیری زده وعكسی جایزدر دال مهمله ایله بنده عنصری كربت
دو زخی بروی نكوست بر بهشتی نزغده باشد پوست نزم طومان یای فصلنده یوجه
طاغلرده وصولو یرلرده دوشر عربجه ضباب دیرلر عنصری ز نزم و میغ كه بد روز
روشن از مه تیر چنانمود كه تاریست آن مه تابان نونك كسره و زانك سكونی ایله استعمال اولنور
نژند او لكه حالی متغیر اولمش اولا كركسه صولغله اسدی كنون سوسنت در مندی كرفت
كلت ریخت ولاله نژندی كرفت كر كسه فیغوله لطیفی كنوم ز قهر ظنه نژند مراخرتی نایداز لهو

وخنده

نوكان نوكاو زریله یازلی

کرکسه عاجز قلمغیله اسدی خرد نیز دار کر چون دل نژند بماند کند درد م آسان به بند کرکسه
غضبیله که هیبتلو اولور اسدی بهی موید بد مهتر از کوسفند که بر مرد جستی چو شیر نژند نژنج بدک
کیباد شاهلرک واولولرک اوکنجه یدرلر عربجه جنیب دیرلر جمع ایدوب جنائب دیرلر وفارسیده
دخی عربیسی شایعدر نس اغز چوره سی رودکی کیر آلوده بیاری ونهی بر کس من بوسته چند
بروبردبهی وبرنش من نسبو طابجاق ویایی حذف ایدوب نسود خی دیرلر نستردن ونسرین
کل نسرین رودکی از کیسوی او نسیم مشک آید و ز زلفک او نسیم نسترن دن نستوه اولکه جدلده
وجدالده هرکز یوز چویرمیه رودکی ایا خورشید سالاران کیتی سوار رسم ساز و کرد نستوه
نسر لاجوق رودکی نسری ساخت بر سر کهسار دور ماند از سرای خویش بتار نسرم اول
یرکه قوزاولاکنش از طوقنه ویاهرکز طوقنمیه نسرین بر معروف چیچکدر نشک مرجمک عدس
معناسنه منجیک ای کوذ کوه وخاه آهن برون کشد نشکی زکفت تو نتواند برون کشید وهم
کافرلر کتابنک جزی درنته کم قران سوره سوره تجزیه اولنمشدر کافرلرک دخی کتابی نسک
نسک تجزیه اولنمشدر خسروانی چه باید زاهد و پرهیزکار و صومعکی که نسک خوان شد و
بر عشقش وایارده کوی نسناس اسدی روایت ایدر سرندیب قتنده هندوستانده بر ترجه
طاغ واردر ذات هوامر دیرلر نسناس اول طاغده چوق اولور بر نوع مخلوقدر بویلری
یوجه وکوده لری قللو ورنکلری کوک وقللری قیزل وباشلرینک ایکی یاننده یوزی وایکی
یاننده کوزی وار هر بری هم ادکلی وهم دشی هر بر سی طوغر ایکیسی بر فیلی طوترلر یرلر
هنوز طوییزلر بغایت یوکرک اولور نسو طابجاق نشاختن دیمک و برکتمک اسدی یه
یکی ده منی جام زرین بساخت بد و کونه کون کوهر اندر نشاخت نشاستن اوتورمق
اجلاس معناسنه واقعاد معناسنه قیاس بویدی که نشستن لفظنک تعدیه سنده نشنانیدن

دنیلدی

دنیلیدی نشاستن استدلدی اسدی سپهبد مراورا بکشتی نشاست بکین جستن
دیو خفتان بخواست نشاندن اغاج وطاش دیکمک وبرکسنه یی بر اینچون نصب ایلمک
واوتورمق اجلاس واقعاد معناسنه نشبیل اولته که انکله بالیق دوترلر رسیده
افت نشبیل او بهر کامی نهاده کشته اسیب او بهر مشهد نشخور کوبش که طوار اغزنده چینر
جایزکه واو دیمی اولا سروبر قافیه سنده استعمال اولنه لطیفی من از طعنه حاشا که انده
خورم و کر چند خایید چون نشخور دم وجایزکه او نشخوان واوی یرینه الف یازله والف
اولنه یار و زار قافیه سنده استعمال اولنه اسدی چنان دانکه بخت بدن خوار کرد جهان
خوردت و باز نشخوار کرد نشستن اوتورمق جلوس وقعود معناسنه مستقبلاتنده
سین مهمله حذف اولنوب انک بدلنده یا ونون کلور نشیند ونشینند دینلور وکاه اولورکه
اولندن نونی حذف ایدوب شیند دیرلر نشک چام اغاجی صنوبر معناسنه رودکی
انک نشک افریدو سرو سهی وانکه بید افریدو نار وبهی فتح نونله اشک ورشک قافیه سنده استعمال
نشکرده بچقوکه بیشمیجیلر وسراجلر انکله سختیان وقیش کسرلر نشکنج چمدک نجل معناسنه
عنصری این صنم را زکاز واز نشکنج تن بنفشه شد و دولبان ریخ نشل برنسنه دن
اصلمق معناسنه اسم مصدر وصیغه امر ووصف ترکیبی شمس فخری کرت باید که بکذری
زسها دست خود درکاب شاه نشل نشلیدن برنسنه دن اصلمق نشواد اعلام
رجالدندر اسدی پس صف بمهیار و سنباد و داد کین که بکرداب نشواد داد نشیب
انیشکاه اولورکه اولندن نونی حذف ایدوب شیب دیرلر رودکی ستیب تو با فراز فراز
تو با نشیب فرزند آدمی بتواند بشیب وتیب نشبی بر نوع اوزن تولوکربی در نون
بابندن وتا بابندن روایت اولنمشدر نشیم قشنک اوتراجق یری که اوتورق دیرلر

ویوا معناسنه دخی کلور و سایر جانورلرک یاتاغی معناسنه دخی کلور نغز لطیف عنصری
بکویش که من نامهٔ نغز تاک فرا آورید ستم از مغز پاک نغل ضمتینله دریک دیمک اولور
صولرده استعمال اولنور و بر سبیل استعاره فکر اولنان محللرده و یازیلرده و دریک
بریه لرده دخی استعمال اولنور نغل فتحتینله چقور یر و این که قیون یاتور و یولجی قونر
رودکی کو سپندیم جهان هست بکرد اربغل چون که خواب بود سوی نغل باید شد نغنغ
بر بیوک غله او لجاجک منزوردر که بر سی ددت یوک اولور ماوراء النهر اقلیمنده مستعملدر
بولغت هم ایکی تایله و هم ایکی نونله روایت اولندی ابو العباسک ای میر ترا کندم دشتیست
بصدده تا نغنغکی چند ترا من شدم اسباز نغن خواهن تا نخواه لفظندن تحریف اولنمشدر
لطیفی چونا زارا رز ستد و یا چو نیست بنعناع و نغن خواهن همنیست نغوشا و نغوشاک
کافرلر مذهبلرندن بر مذهبدر شمس فخری ای خسروی که باشد اسرار چرخ و انجم
بر لوح خاطر تو چون نور خور هویدا از بس که کبر و کافر در راه حق بکشتی در روم و هند و ارمن
منسوخ شد نغوشا بوشکوز سخن کوی کشتی سلیمانت کرد نغوشاک بودی مسلمانت کرد
نغول دریکه دیمک اولور رواوله دخی واو سزلغتدر حضرت مولانا عمر آمد ز قیصر یک رسول
تا مدینه از بیابان نغول نفاغ قنا سکوکی اهیانه معناسنه بو لغت شایع اولدوغی یرلرده
بوندن ساغر دوزرلر شراب ایچرلر بو سببدن نفاغ لفظی شاعرلر ساغر معناسنه استعمال
ادرلر بو لغت هم تایله هم نونله روایت اولندی اصح بودر که نونله در نفام یوزک قزللغندن
و طفللغندن و توزلغندن عبارتدر یا ظاهرا دقیقی بخیز دیکی کرد تندار میان
که روی اندران کرد کرد نفام شمس فخری رخ احباب سرخ و یا بهجت روی اعدای
او همیشه نفام زیا معنی شویله که شناعت وقتنده یوز قراسی دیو تعبیر ایدرلر رودکی

نبوشته خواجه به نیکوی و بصلح همه نبوشته نادان بجنک کا و نفام نغج او لکه سویلرکن اغزندن
تکورکی صاچلور شمس فخری ستم راه عدم بران همی رفت فز و هشته ز بیمش چون شتر نغج
بتک میرفت و خون از دیده میر بخت چنان کاب از دهان وقت سخن نغج نغزین قریش لغتنه معنا
نغزین کردن و نغزیدن قریش ویرمک نغول بالدرشالنک معناسنه نقب او لکه یرالتندن
قزدلر قلعلره و اولو سرایلره یول ایدوب کیرورلر عامه تحریف ایدوب لغم دیرلر نکاب
بهله که دستوانه دخی دیرلر حمید الدین خوارزمی این نکاب از بهر شاهان برکف دست منست
تا نیازارد دلبورتن بناخن جنکباز نکار نقش معناسنه اسم مصدردر و حاصل فعل و صیغهٔ
امر و وصف ترکیبی نکاریدن و نکاشتن نقشلمق و نقش ایلمک مستقبلاتنده نکارد و نکارند
دیرلر نکاهبان کوزیب کوزدجی رقیب معناسنه نکاه داشتن صقلمق حفظ و صیانت معنا
نکاه کردن و نکرستن بقمق التفات و نظر معناسنه ایکنجی مصدرده مستقبلاتنده سین حذف
اولنور نکرد و نکرند دینلور نکس او لکه ایشه سست و کاهل دیرلر کسر نونله و سکون
کاف عربی ایله استعمال اولنور نکس ضم نونله و سکون کاف عربیله اوزنوک که صیر و صغلدقدن
بنه اوزلو خسته اولور نکوا یعنی نکون و نکونسار باشی اشغه نکوهیدن ذم اتمک نکهبان
نکاهبان لفظندن تخفیف اولنمشدر نکه داشتن نکاه داشتن لفظندن تخفیف اولنمشدر
نکین یوزک قاشی نلک طاغ اروکی او اجی اکشیجه اروک اولور طکوز اروکی دیرلر ابو المؤید
صفراء مرا سود ندارد نلکا در سرمن کجا شناسد علکا نم و نمج چه که عربجه ندی دیرلر
عنصری سنک بی نمج و اب بی زایش بر زنادان بود به ارایش نمنک میشان که الوج انواعندندر
قریع الدهر کر و هیند و ندانند باز سیم ز سرب همه دروغ زن و خر بطند و خیره سر ند نمنک
بسد نزد یکشان یکی باشد از انکه هر دو بکونه شبیه یکدکرند نند کچه نندزین تکلتو و ابرک

حکره

قوملرینه دخی دیرلر نمک طوز نمکدان طوزلق نمکزار طوزله نمکسود قروات قدید
معناسنه نمودار مثال واورنك وکورنك نمودن کوسترمك مستقبلا شده واو یرینه الف
وباکلور نماید ونماینده دینلور نمونه اورنك وفاسد وهیچ وزشت معناسنه دخی
شمس فخری ای خسروی که بزمت شده خلد را نمونه باحسن نو ز رایت خورشید شده نمونه عنصری
کزو بت نمونه شود بیارایی اوراچه کونه شود کسائی خوب کرسوی مانکه نکند کومکن
شوکه ما نمونه شدیم نو یکی جدید معناسنه فتح نونله شایع وذایع در وضم نونله دخی
لغتدر شیخ کمال خجندی عید می اید ومرد مره نو می طلبند دیده ما طاق خم ابروی او میطلبند
نوا بش معنانه کلور اوّلا دونوحال وغنیلق وبرقولولق معروفی ان رفتن وآمدن کجا شد
کار بنوا چه بینوا شد ثانیا جری معناسنه کلور دقیقی ای خسروی که نزد همه خسروان دهد
برنام ونامه تو نوا وفرسته شد ثالثا برنوع سازدرکه چلرلر منوچهری نوای نوای ترك
خوب نواایند دراورده درصبر من بی نوایی رابعا بر مقامدر که علم موسیقی اهلی قتنده
معروفدر عنصری ده راسوی کرچه بی حد زدم نوادر حجاز ونوا یافتم خامسا طوتو
کرو معناسنه وبندار خاطری دیدی که بو معناده کلن نوازندان معناسنه درخاقانی
نوانیست هیچ کار مرا تا دلم نزد زلفا وبنواست دیکری دلم نواست بهر نوای نواایند بت
مکن بجیره تو جانم چو دل اسیر و نواست نواجسته یکلدیکلمش باغ لطیفی باز این دل پژمرده
درمجر تو بجسته در کوی تو شد تازه چون باغ نواجسته نواختن اوخشمق واو نغمه لرله
برسازی چلمق مستقبلا تنك خا نا یه قلباولنوپ نوازد ونوازنده دینلور نواده ثروتی
نبیره معناسنه نوار اورکن واورغان وچادرك یولری اوزرینه دکدکلری که معروفدر
شمس فخری بود زبند ازل خیمه بقای ترا ابد طنابی واملی میخ وازدوام نوار نواز صیغه

امرددر نواختن ونوازیدن لفظندن واسم مصدر ووصف ترکیبی نوازیدن نواختن معناسنددر
اندن تصرف اولنمشدر نواسته کوبیچ وکرمدکه فتق فتق بری بریا وزرینه یغلمشدر
نواز نویدن لفظندن صیغه مبالغه فاعل ایرغانجیدر یمك اولور نواایین یکلدیکدرین نسنه
بدیع معناسنه عماره شاخست همه آتش زرین وهمه شاخ برذره کشیدست وفراخست ونواایین
نوباوه ونوبر ترونده فرخی همچو نوباوه می نهد بر چشم نامه او خلیفه بغداد نظامی نوبر
باغ هفت چرخ کهن دره التاج عقل وتاج وسمن نوخیدن اکلمك خمیدن معناسنه بوشکوه
الا تا ماه نوخیده کمانست سپر کرده مه وچهار اسدی بو وجهله نقل ایلدی وبو بیتی انشا
طریقه سنجه ایراد ایلدی بو سببدن بر دخی اکا اتباع ایدوب بواره ده نقل ایلدك اکرچه
بزم اعتقادمزده نو لفظی ما قبلنك صفتی در خیدن لفظی خمیدن لفظندن تخفیف اولنمشدر
نته کم بو وجهله یوقروخاباندن نقل اولندی وبوبیتله استشهاد اولندی نود طقسان تسعین
معناسنه نوداران ونودارانه شاکردانه نودرا علام دجالدند شمس فخری نودرمنش شهنشه
اعظم که درجهان چون او نزاد مادر ایام نودره نودره ونودا اولوزاده دقیقی ای سرادکان
تاج بزرکان شمع مهان وچراغ دوده ونوده شمس فخری نودر منش شهنشه اعظم که درجهان
چون او نزاد مادر ایام نودره نودرد لایق وجلا هلرك کذر دیدکلری التلری که
بزی طوقیجه اوزرینه صاررلر رودکی خواجه از مهتران نودمنت میهمان شعرمن
بدلش نودرد ونوردیدن لفظندن صیغه امر ووصف ترکیبی کسائی عصیب کرده بروز
کن واز وزنج نورد جکر بازن واکنج از وبسامان کن لطیفی اسکی دادشاه راه نورد
که بعیوق میرساند کرد نوردیدن دُرمك مستقبلا تنه تخفیف قصد ایدوب اولکی دالیله
بیله حذف ادرلر نورد ونوردنده دیرلر نوز هنوز دیمك شمس فخری تو باش تا که شود صبح دولتش روشن

کرد دجهان نذمیدست صبح جاهش نوز **نوژ** اخرنی زاد عجمیلر جام اغاجی نارژ معناسنه

شمس فخری جمال ملت و دین خسروی کرد بخشش ز باد همت او بیشت آسمان شد کوژ

زابد ولت او سرفراز همچون سرو باغ فطرت سرسبز باد همچون نوژ **نوژان** قورقنج اواز

شمس فخری ز ترس زهره مریخ آب کردد اکر بر آسمان زند از سهم کین تو نوژان حق بود رکلول

قورقنج اوازی ایده نوك صفتی درجانو راولسون سازلر اولسون منجیك مابرفتیم شده

نوژان بسرما کلادن بشبی کفتی تو کیش سلب از انفاس است **نوزده** اون طقوز تسع عشر

معناسنه **نوستن** کسر واو ایله الکلمك نالیدن معناسنه عنصری از نژندی او نوست همی

دل بوکلاد او کوست همی **نوسه** اینکم سغال قوس قزح معناسنه شمس فخری بدرکاهی که

کیوان با همه قدر نوارد بردرش امکان بوسه کر ابارای آن باشد که روزی کند تشبیه

درکاهش بنوسه **نوش** اچمك معناسنه اسم مصدر در وصیغهٔ امر و وصف ترکیبی و بال و شکر

و طتلو شرابلر دخی مراد اولور شمس فخری همیشه تا فلك از نجم سعد دارد و نحس مدام تا کس

نخل نیش دارد و نوش و جام اغاجنه دخی دیرلر نوژ لفظندن ابدال اولنور **نوشتن**

کسر واو ایله یزمق معناسنه واو ایله بار اسنده بنا دل وارد رو تواجی و مستقبلاتنده نویسد

و نویسنده دیرلر سین مهمله ایله **نوشتن** فتح واو ایله اراق کتمك نظامی وجم تهی پای بسی درنوشت

هم ز درش دست تهی بازکشت اسدی دم نای و دین زمه برکذشت عوکوس دشت و

که اندر نوشت **نوشیدن** اچمك شرب معناسنه **نوف** یغوکه طاغدن کلور صدا معناسنه

عنصری از تك اسب و بانك و نعره مردکوه پر نوف شد هوا پر کرد **نوفیدن** ینقولنمق و صدا

اتمك اسدی ز نوفیدن بوق و از بانك تیز همه بیشه شد چون خزان برکبید **نوك** یلمان

یعنی قلیجك و بچاغك و سکونك و اکنه نك سوری اوجی و کسن یری **نوکرده** تروننبیره

معنا

معناسنه **نوکغاره** یکشو یعنی چوق سوبلکن کشی بوشکوز کجا شاعران بوند منم نوکغاره

بر بنان کنم منم از سنك خاره **نول** اغز جوره سی فرنج و نس معناسنه شمس فخری زانك آلوده

نوال و بیست از ذو الکام و دست و فکه و نول **نون** شمدی اکنون معناسنه اندن تخفیف اولنمشدر

کسائی نون نامزده ای سکفتی کار راست بامردکان یکو نه شدیم **نوند** منم نونده و فتح واو ایله

یورغه ات و پیك اسدی نونذی هم انکاه شه بر نشاند نسوی شه بلخ و او را بخواند دیکر

فرسته برون کرد کرد کزین بدادش عرابی نونذی بزین **نونذ** تیز فهملو کشی کنذیرك دیرلر

یوسف کو برد ران میر تو به بینی مروی که بود خوار و سرفکنده بشناش که مردیست او بدانش

فرهنك و خرد دارد و نونده **نوی** قران بنی معناسنه یا ارا سنده واو ایله تبادل و تواجی واردر

نوید مشتولیق بشارت معناسنه امیر فاریابی مرا مبشر اقبال بامداد بکاه نوید عاطفت آورد

از استانه شاه و دتریجی و ایرغانجی نوان ولرزان معناسنه شمس فخری مبشران قضا و

قدر بنیل مراد همی دهند جناب ترا همیشه نوید لب و می تو باد ازحی می خندان تن عدوی

تو باد از عناهو نال نوید و نواله معناسنه دخی کلور امیر معزی ذو ضعیفان را امیدو ذو

فقیران را نوید ذو اسیر از اعطاوذ و یتیم از امتال و بعضلر بشارت ایدجی معناسنه

دخی روایت ایلدی و نویدن لفظندن صیغهٔ ماضی در مصدر مقامنده دخی استعمال

اولنور **نویدن** امز غنمق بعاس معناسنه و یرنده طوریجرکت اتمك مثلا اذغانق

و دترمك بوشکور تو از من کنون داستانی شنو برین داستان بیشتر زین منو و مطلقا

معناسنه دخی نقل اولندی شمس فخری شاد بر تخت مملکت بنشین بعد ازین بهر کار خصم منو

نوین و **نوبین** شهزاده لفظ نوك فتح و ضمه مروی لغتدر فتحه اولنه نسبت ایدوب

نوین دیرلر جوینی وزننده ضمه اولنه نسبت ایدوب نوبین دیرلر دوبین وزننده **نویه**

بکیله چیمتش تازه اوغلدروق که عربجه سریع وسرعرع دیرلر نه فتح ایله بر حرف نفی در اخرنده نفی
هاء علامت بابی وقلنده شرح اولندی نه ضم نون ایله وهاء اصلی ایله طقوز تسع معناسنه نهاد اصل
وبنیاد بدن که ترکیبده بنیه دیرلر ونهادن لفظندن صیغهٔ ماضی مقام مصدرده دخی استعمال
اولنور نهاده کی کیتلک قفتان که صقلرلکاه کاه بیرامده وجمعه لرده واولولرقاتنه وارد قلـ
کیرلر نهادن قومق ووضع معناسنه مستقبلاتنده الف حذف اولنوب نهد ونهنده دینلور نهار
عربجه کندز دیمک اولور رفادسید نقصان معناسنه در فرخی ملک برفت وعلامت بدان سیاه نمود
بدان کهی که بسیج نهار کرد نهار شمس فخری خدایگانا هرچند ماه دانش وفضل چو شخص فاضل وعالم
کرفته است ونهار نهاری صغر الیق دیدکلری ازیک که قرین تمام طویمز فرخی من دوش بکف داشتم
ان زلف همه شب وزد ولب اوکرده ام امروز نهاری نهاریدن ترسیدن معناسنه در قورقمق شمس فخری
رخ مریخ زرد از چیست کوبی مکر کز انتقام شه نهارید نهازه ایرجک که سورینکدا وکیجه قولاغوز
اولور رو بر سبیل استعاره قومک وسوزک وهر نسنه نک ~~مقتضاسنه~~ مقتداسنه اطلاق اولنور خسروی
من زخداوند تو نندیشم ایج علم تراپیش نکیرم نهاز نهال فدیکه دیکرلر فدون دیرلر وقلم
که استادلر وشاعرلر ایجه ونازک طال معناسنه استعمال ایدرلر محبوبلرک بوینی اکا تشبیه ایدرلر
نهالکو ملکه صیادلر ایجنده کزلنور تا صید کوربلار که فرخی از بی خدمت تو تا تو ملک صید کنی
بنهالکه تو راند نجیر بلند شهره آفاق تا دلم افکندی زعشق نهاله عشق تو برجان من نهاد نهاله
شمس فخری غزال آسمان اید بدامش اکو بزوش باشد در نهاله نهان کزلو پنهان معناسنه
نهانخانه ونهاندان کبلرکه عربجه مخباء دیرلر نهبهر اولدکه هر برجی طقوز طقوز قسمت
ایدرلر وهر بر قسمتی بر یلدزه تعیین ایدرلر نهجیز طولاشق هیچ معناسنه شمس فخری
جنان زمعدلتش کار مملکت شد راست که شد ز زلف بتان باز وصمت نهجیز نهره یایوق که اکثر

بوغردی یایوپ یاغ چیقردلر نهفت اورتلو نهفته معناسنه وعلم موسیقیده بر معروف مقام
آدیدر ونهفتن لفظندن صیغهٔ ماضی ومصدر مقامنده استعمال اولنور نهفتن کزلمک واورتمک
مستقبلاتنده نهفند ونهفنده دیرلر نته کم سفتن لفظندن سنبد وسنبنده دیرلر نهمار حذر
بیوک اولان نسنه رودکی کنبدی نهمار بر برده بلند نه ستونش از بر ونه زیر بند وچوق
معناسنه دخی کلور شمس فخری ندید چون تو جوان بخت شاه تخت شهی اکرچه دید شهنشاه در جهان نهمار
نهنبن قپاق شمس فخری زتاب انتقام سطوت تو کند یکبار کی ترک نشیمن فرو دارند از کردوی
زحل را غلامانت با مجاز فلاخن جهان کوبی تنور دولت تست فلک بالای او همچون نهنبن
نهنبیدن قپقلمق وکزلمک واورتمک نهفتن لفظندن تصرف اولنمشدر اسدی نهنبید بر کشید
از مغاک بکر شاب وایرانیا داد پاک نهنبین کسر بایله وانذن صکره یایله ترنجبین وزننه
نهنبن معناسنه در فتح بایله یاسز سپرذن وزننه لطیفی زنان را نیست بی مردیت تمکین
که دیکی را همی باید نهنبین نهنگ تمساح دیدکلری جانور که نیل ایرماغنده چوق اولور نهیب
قورقو خوف معناسنه شمس فخری ختم شه ار بچشم سیاست نظر کند کرد دجواب زهره مریخ از نهیب
نی فتح ایله قامش قصب معناسنه ودودک که چلرلر نی اماله کسر ایله حرف نفی در انوری جنان کامل که
نی کر مست ونی سردی چنان عادل که نی خشک ست نی تر نیا دده جد معناسنه فردوسی بنیره که ختم
اورد بانیا همه از ابلهی باشد وکیمیا نیابه نوبت نیارد صیغهٔ فعل مضارعدر نفی قدرتیچون
استعمال اولنور زمان حالده وزمان استقبالده هر فعل که انذن قدرت نفی اولنوررا نوک
مصدری نوک اوزرینه ویا قایم مقام مصدرینک اوزرینه داخل اولنور نیارد ستدن و
نیارد بود کبی که آلیمیه وایلمیه دیمک اولور یعنی المغه وایلمکه قدرتی یوقدر نیارست صیغهٔ
ماضیدر نفی قدرتیچون استعمال اولنور زمان ماضیده نیارست کردن ونیارست ساخت کبی که

ایدمدی ودوز مدی دیمک اولور یعنی قدرلی اولمدی اتمکه ودوزمکه نیاز حاجت نیام
قین وصبان طوتتی مقوم معناسنه نیایش دعا فردوسی به پیروزی ایزد نیایش کنید
جهان افرین راستایش کنید نیب سیب لفظندن صکره اتباع ومزاوجه طریقه سیجه ذکر
اولنور لطیفی علیلی که بحران کرانست انار وسیب ونیب او رازیانست نیال تثبت ولاشه
بربیک آدیدر که مشکوک ایوسی انک بولنور اسدی بدهٔ پیل برمشک نیال بود که هر نافه
زوهفت مثقال بود نیدل ونیدلان اغرلیق که اویخوده بصر کابوس معناسنه بعضلر نیدلان
سیسی دیو نقل ایلدی نیرنج ونیرنگ حیله رودکی مهر مفکن برین سرای سپنج که جهان پاك
بازی ونیرنج خسروی زهیچ کونه بروجادوان حیلت ساز بکار بر دخاند حیلت ونیرنک
اسدی جهانرا چنین دست بازی بست زهر رنک نیرنک سازی بست نیرو قوت زور معناسنه
نیرومند قوتلو نیز حرف عطفدر دخی معناسنه نیزه سکوکه جده وشبده وکوندر دخی دیرلر
نیسان کسر نونله مخالف سوز ویلان وعده اینسان معناسنه که ذکر اولندی نیسان فتح
نونله رومیلر تاریخندن بر ایک ادیدر که ابریل وابریلیس دیمکله معروفدر کنش انکا اونیکنجی
کونی ثور برجنه انتقال ایدر عالمکه ونق کلور نیست یوق وبوقدر شیخ سعدی مهر کرا
صورت نبند دسر عشق صورتی دارد ولی جا نیش نیست ودکل معناسنه دخی کلور شیخ سعد
ای که کفتی هیچ مشکل چون فراق یار نیست کر امید وصل باشد همچنان دشوار نیست نیستان
سازوقامشلق نیسو نیشتر شمس فخری شرور وفتنه از اطراف ملکت زند بیوسته همچو نخرزنیسو
نیش اکی معنایه کلور اولا نیشتر ثانیا هر صوقجی جانورلرك دکنی ارو کبی وعقرب کبی نیشه سینسی
ودللود ودك نیطل ناطل معناسنه نیفه ایچ طون آتی که ایکی پاچا سنک ارهسنه دکرلر او غلیجهلر
دکمز لر اچوق قورلر تعریب ایدوب نیفق دیرلر نیک ونیکو ایو جید معناسنه نیل ایکی معنایه کلور

اولا مصر ایرماغی که معروف ومشهوردر ثانیا چوبت که انولکه کوك دکلری بویرلرو
حقیقتده انك اوتنکادیدر طبیلر حب نیل که دیرلر کوك چچکلو صرمشق تخمی مراددر مسهلدر
نیلوفر معروف بر چچکدر صوکوللرنده بتر تخفیف ایدوب نوفر دخی دیرلر نیم یادم ویارو نصف
معناسنه نیم جهره بر نوع مخلوقدر یاری بوزلو وبرکوزلو وبر اللو وبر ایقلو ارککی صاغ دشیسی صول
اکسی بربیره کلوب بربرنه متصل طورر سالار یهمان برآدم صورتنده اولور اسدی به پیکار شان هر
کس آهنك کرد کزان نیم چهران برآرنکو د سواری برون شد شتابان چو تیر کز ینشان یکی را
کند دستکیر کوبزان بیك پای ازان سان شتافت که اسب دوان کرد ش اندر نیافت نیم سوخت اکسی
بریانی یانغش اطونه دیرلر نیملنك قربان که اچنه یای قورلر فرخی بر روزکار زار خصم ورو زنام د
نك تو فلك دو سر کردن آویز دستغاو نیم لنك تو نیمه یادم که ویارو نیم معناسنه نیو بهادر کاور
معناسنه شمس فخری کریم وکامل وصافی ضمیرست شجاع وصفدر وکین توز ونیوست نیوش ونیوشه
قولق اورمق معناسنه اسم مصدردر لطیفی ای اهل نیوش بر فسانس تاچند تراچنین وساوس
رودکی همه نیوشه خواجه بنیکویی وبصلح همه نیوشه نادان بجنک وکار تغام واپحقوری اپحقوری
اغلمق شاکر بخاری چو کوشیدم که حال خود بکویم زبانم برنکرد از نیوشه ونیوش صیغه
امر ووصف ترکیبی نیوشیدن قولق اورمق واشتمك واپحقوری اپحقوری اغلمق باب

حرف الواو واو مفتوح که عربیلرنده حرف عطفدر فارسیده دخی استعمال اولنور
کسائی بکر به ده وبغلبه سپر زو خیم هه وکو یتیم بز زد د بر نش وتاوان کن افصح بود که
ما قبلنده کلن کلمنك آخرین مضموم تلفظ ایدهلر واوی تلفظ ایتمیلر مکر که الفدن ویادن
صکره ضمه یله لطیفی زاهد وصوفی وخراباتیان هرسه بیکجای زاضداد دان وکاه اولور که
ما قبلنده کی کلمه نك اخرنی اشباع ضمه یله تلفظ ایدرلر وزن ضرورتندن اوتری همام تبریزی

بو سر چشم من كذركن تا جوى بارى بكل بيارايى• وهر واو مضموم كه كلمنك آخرنده كلور اندن صكره
بر ياد دخى الحاق اتمك جايزاسو واسوى ودو ودوى كبى واكرو باز معناسنه كاه اولور كه همان
تحسين لفظيدر كلدى بيت دلبر عياره كه خنده زد ودل ربود زوى وفا وانمغت دوى جفا وانمود
وهم والفظى اسم جنسدر جميع آشلره اطلاق اولنور غوره وا سماق وا بلغور وا شكنبه وا
كبى وادات مصاحبت ومقارنت دخى اولور با معناسنه واوله باراسنه تبادل وتواخى وارد در
لطيفى نيست عجب كر خصم وازنم چونكه بردانيم وواز نم واپسين صوكه قلان هر نسنه
استعمال اولنور مثلا رجال خلف سلفدن صكره وجماعت امامدن صكره وبخشك مستوطلدن
صكره يرنده قلور واپسين ديرلر واپكيدن آغزه اتمق استفاف معناسنه واخ داستلوق ودر
هر نسنيه صفت اولور رودكى چونكه ماليده بدو كستاخ شد كار ماليده بدو دو رواخ شد
ومعيار جماليده شول كمان كه يقينه يقين اولا شمس فخرى كمان برم كه بدو ملك تا ابد باقيست•
بصد دليل مبرهن كمان من شد واخ واخيدن يوقدده مك واداشتن كرو دوتماق يعنى
منع الملك وانيج دكلده اوزمريتن ير شمس فخرى بنام خسرو اكر تاك رز نشاندم رد بجاى خوشه
همه لعل آورد وانيج وا ادات تشبيه دركه مشبه به اولانك آخرنه لاحق اولور بيت قصاب
وار مردم چشمت بنازكى مژكان قناره كرده ودلها درو زده واردن اوروه كه اتمكجيلر
خميره صاچرلر بولشماسون ديو وقابله معناسنه دخى كلور واددين مماقابله معناسنه وارنده واخ
درسك مرفوق معناسنه اولكى لغت هم رانك فتحه سى ايله استعمال اولنور الكن ودامن قافيه سنده
وهم كسره سيله استعمال اولنور كاين وصافن قافيه سنده ايكنجى لغت همين كسر را ايله استعمال اولنور بيخ
قافيه سنده واده اوتمجك وارون نحس بيتى ندانم بخت را با من چه كينست• بكه نالم بكه زين
بخت وارون وارونه ترس هم مقلوب ديمك اولور يا سكونه معناسنه شاكر بخارى• اى برادر

بركه

اهله معناسنه در

بر كه نالم من• زين جفاى سپهر وارونه وارپدن يوغق اوارپدن معناسنه وازغ خرما
ايپى واشامه دلبند دستار معناسنه واشه قراغو واقواق بر اغاج اديدر كه هندوستان
جزيره لرنده اولور يوز ذراع مقدارى بويى اولور قلقان كبى يپراقى نكارى يپراغى اولور
اول يپراقلرك ادم باشى كبى باشى وار كوزلرى وبورنى وقولقلرى وار چين يل اسسه بو قلرى
اكثلور بالدرينه ايز واق واق اوازى قوپراسدى• چونكه وزيرى يكى باديغ• ازان پيشه
برخاستى رستخيز• سرشاخها سوى ساق آمدى• وزان هر سرى واقواق امدى واكردن اجماق
كه كيرو ايلمكدر لازمدر وال بر نوع بيوك بالقدر كيلر يوتدر اسدى• كه اين ماهيست آن كه خوانند
وال• وزين مدبر افتد هم ايدر بسال والا مقداردر وهمت يوجه اولان ير دكوار معناسنه
والاد قودكه ياپوجيلر ديلنده استعمال اولنور بر قورا يكى قودوام بورج قرض ودين معناسنه
وانكر كودركچى پوستين دوز معناسنه ابو العباس نهاد روى بخدمت چنانكه دو به بيره• به تيم وانكران
آمد از در تيماش بعضلر بولغتى والغظندن صكره نايله تصحيح ايلدى اصح بودر كه بونده اوله
واها آشلر جمع صيغه سيدر واهم آمدن ديرلك يعنى جمع اولمق وبوزلك انقباض معنا
واهم جسته كروسنه قودلمش قللو وصفنده معلل معناسنه وقولو وصفنده قفقعا معناسنه
وطوطق وصفنده قالصه ومثمره معناسنه وج اكيرديدكلرى اوت كه اطبا قاتلرمو وفدر
وجكر مفتى زيبى• بوسه ونظرت حلال باشد بارى• حجت ادم برين زوجر كر وخشت
خمسه مسترقه نك بشنجى كونى وخشور پيغمبر شمس فخرى جمال ملت ودين نسبت تو بار تبت
بود بشاهان مانند امت وخشور ور ادات نسبت درلو معناسنه پيشه ور صنعتلو
مايه ور مايه لو اسدى• ز ترك چكل خواست چينى كمان• بجم كفت كاى مايه ور پهلوان• وهم واو
عاطفه ادلفظنه داخل اولكده ادات شرط درا آيردن القدو شرو ور ديرلر ودخى اكر معناسنه

ورا اکا الیه معناسنه ورارود ماوراء النهر اقلیمنک آدیدر فردوسی اکر پهلوانی ندانی زبان
ورارود را ماوراء النهر خوان ورتاج ایم کوجع دیدکلری اوت که طبیبلر قاشنی خبّازا دیرلر
ورنج بلید رجین دیدکلری قوش سمانه معناسنه لبیبی اید زباغ بی سر و دو بازنج دست بکراغه می
برارد ورتج ورج رونق قومعناسنه ومج فتحتینله اکثر دیدکلری اوت اکثر بودر کراو رتاسنی
رایی تخفیف ایدوب وج دیرلر وجیم یرینه زاء عجمی دخی جایزدر ورجه اگرچه معناسنه در ماقبلنه معطوف
ورخاستن اوروطورمق قیام معناسنه مستقبلا تنده خانک فتحه سی کسره یه والف یایه و سین رایه
ابدال اولنور ورخیزد و رخیزند دینلور ورداشتن کتوردمک مستقبلاتنده شین رایه قلب اولنور
وردارد و ردارند دینلور ورده کوکرجین یواسی شمس فخری حمام آسا سعود آسمانی فرازقصر
قلدرش ورده دارد اسدی کبوتر بازلرك کوکرجینی اوکوجکلاغا جی دردیو نقل ایلدی ورز
اکین کشت معناسنه ورزرود ماوراء النهر اقلیمی ورارود و ورزرود دیرلر شمس فخری یکموی
مباد از سر او کم که جهان را آن موی به از جمله سمرقند و ورزرود ورزش براشی عادت ایدنمک معنا
اسم مصدردر خواجه ان زمان که زمن دلسوخته آثار نبود بجز از ورزش عشق تو مرا کار نبود
ورزکار و ورزکر و ورزی اکنجی حارث معناسنه اسدی دمان شیر کست و ماورزکار که این
چرخ دریا در و زکار دیگر بدین سوی دریا ازان شهر کوه بدشت آمده ورزکر یک کروه
لطیفی همه درزد و زند درزی مدان همه کشت ورزند ورزی مدان ورزیدن اکین اکمک
و برنسنه یی عادت ایدنمک ورس برس معناسنه دریعنی لواشه اغاجی که بیطرلر یاوزید فعل اولان
آتلرك بورننه اوررلر ورستاد وظیفه وریج اول سقفی آسمانه معناسنه شمس فخری به بین که قبه تعظیم
او کجا باشد چو هست پایه کیوان زیر ش از و ریج ورش قومری ورغ ارق که ایرمقدن بند ایدوب
صو چیقارلر اکینلره و باغلره و بوستانلره صواردلر و دکرمنلره بیرلر اول صو کیدجک ارغ و ورغ

دیرلر و اول سدّه یوك ایرماغی بچنده بند ورغ دیرلر اسدی چنان کان برهمن وراداد
بند که از چوب و از خاره و رغی ببند ورغاه و ورغن باغره معناسنه دهر یومری که کوردد
عارض اولور طوس عبادتی دره ورفان شفیع مسعود غزنوی داد مر بدو کر نکم جان بخوشتن
مدح امیر و نزد تو آرم بوروفان ورکاد بریلده اکنجی دفعه بیتشان بیش و سبزه واوت که عربجه خلفه
دیرلر ورکاک سیچن جیل دیدکلری جیلاق ابو العباس بجای مشك نبوید هیچ کس سرکین
بجای باز نذارند هیچ کس ورکار ورکردن او بیندرمق لطیفی چراغی کز خدا ورکرده باشد
کجا از باد دیوان مرده باشد ورکوش قولاق سلقومی که قولاغك آلتی جنك و جلب دخی دیرلر
شنف معناسنه ورنا کوکچه کوکرجین ورند اورمجك عنکبوت معناسنه ورنک یما و کوزه
دروازه چارطاق ورهمین اول اتمك اربه اوینله بغدای اوندن قاور و شیق پیشورلر
وریب اکری بوشکوز توانی بر وکار بستن فریب که نادان همه داست بیند وریب ورزك
قوربغا بزك معناسنه ورنك یما و کوره راء مهمله ایله زاء عجمی ایله دخی روایت اولنمشدر
ورزیدن بل اسمک هبوب معناسنه وستا تفسیر صحف ابراهیم در وسناد چوق بسیار معناسنه
رودکی امروز با قبال توای میر خراسان هم نعمت و هم روی نکو دارم و وسناد وسنی
ایکی عورتلر که بر کسنه نك نکاحی التنده در ترکیجه اوکیسنه آتنجی صکره غیننه قوما دیرلر فارسیجه
هر بریسنه اخری یه نسبت وسنی و بناج دیرلر عسجدی دوستانم همه مانند وسنی شده اند
همه زانست که با من نزد دم ماند و نه زروش ادات تشبیه در که مشبه به اولانک آخرینه لاحق
اولور ماهوش و خورشیدوش کبی وشکرده چابوك اولان کسنه وشناد شین معجمه ایله وسناد
معناسنه سین مهمله ایله وشنه اتك کشنه مسی صهیل معناسنه دقیقی میدان حرب کاهست خون
عدوت اب تیغ اسبر غم و وشنه اسبان سماع خوش اکثر بودر که واوی حذف ایدوب

شنه دیرلر نته کم ذکر اولندی **وشه** اول یسدر که طبیبلر قاتنده وشق دیمکله معروفدر
انک تعریبیدر **وشی** قزل سرخ معناسنه شینک تخفیفی و تضعیفی جایزدر مثال تخفیف اسدی
ذکم کوزنان زمین جزع رنک وشی کشته ریک وشخ از خون رنک مثال تضعیف و تخفیف
روی وشی وار کن بو شتی ساغر باغ نکه کن که جمله وشی وارست **وغیش** غلبه انبوه معناسنه
که ترکیجه چوق و کور دیرلر رودکی معذور مردارند که اندوه و غیش است واندوه
و غیش من از آن جعد و غیش است **وقره** کوچی و کرکر که النخله کلیم و چول طوقرلر **وقواق**
واقواق لفظندن تخفیف اولنمشدر لطیفی هر بد نفس که آید در حرم از رقیبش هر موی من
بنالد همچون درخت وقواق **وقیه** اوقیه لفظندن تخفیف اولنمشدر منجیک راست بر خشت
بچشم آید اکر همچو سرهاست وقیه وقیه بر بزم **ومیدن** او الماق **ونده** کرزد مرد یدکلری اوت
ولنشک صغر یلق اغاجنک یمشی که ترکیجه چدنه دیرلر و طبیبلر قتنده حبة الخضرا دیمکله معروفدر
ونک دکالک بوطنان یری که طوره مادین یاشی کلور فرخی شاد باش و دو چشم دشمن تو
سال و ماه از کریستن چو ونک **ونیژه** کنکر سقزی که طبیبلر قتنده کنکر زد دیمکله معروفدر
وهشت خمسه مسترقه نک بشنجی کونی خاء معجمه ایله دخی لغتدر **وهنک** حلقه **وی**
او ضمیر غایبدر او معناسنه **وید** و **ویدا** بیدا کم معناسنه شمس فخری مراد این شده از یمن دولت
حاصل امید واشده چون نام او ز عالم وید دیکر چو نسل آدمیان باد دولت باقی چو شخص
اهرمنان باد دشمنت ویدا **ویر** یادکار اسم مصدردر بنسنه یی اکماق معناسنه شمس فخری
ایا شهی که سراسر دعات میکویند ز اهل فضل هر آنکس که عقل دارد و ویر صدای زه شوی ز چهار
کوشهٔ چرخ بوقت آنکه ز شست کشاد یابد تیر **ویرا** انکا **ویژه** خالص نسنه قرشمش نابه معناسنه
و اسدی خاصه معناسنه روایت ایلدی فردوسی مر از ین همه ویژه اندوه تست که بیدار

دل باشی و تندرست **ویشه** صرمشوق **ویک** فتح واو ایله وای سنی دیمک اولور لطیفی ایا ذوی
دیژ یو یان چو یک اکر و انکری دی تراویل و ویک **ویک** کسر واو ایله یکلک ظرف معناسنه اسدی
پشیمان نکرد دکس از کارینک نکو تر زنیکی چو چیز ست ویک **ویل** **ویله** فتح واو ایله وای
دیمک اولور بو شکور بد اندیش و دشمن بر از ویل جوی که تا جون ربا یدا ز وجفت اوی فردوسی
فرود آمد از تخت ویله کنان زنان بر سر و کوش وابر و کنان **ویل** کسر واو ایله ظرف معناسنه بدر شمس فخری
شست اکر بهد صید بکشاید حوت کردون بود ش در شبل او جو خورشید و خصم چون ذره ست
ذره بر مهر کی بیابد ویل

باب حرف الهاء کلمنک آخرنده اکی درلو ها کلور
بر سی هاء اصلی که جمیع حالده ها تلفظ اولنور بر درلو دخی اولمز کره حمزه کبی انجیسی هاء علاقه
تلفظده دخلی یوقدر همان ما قبلنک فتحه سین محافظه ایتمک ایچون الحاق اولنمشدر بنده و کره
و مزه کبی حالت توصیفده و حالت اضافتده ینه ها صورتنده یازلور یا او قنور او زرنه بر همزه یازلور
شهزاده جوانبخت و نوباوه باغ مکرمت کبی الف و نون ایله جمع اولنسه کاف عجمی ایله توسل اولنور
شهزادکان و همکی کبی و عرب لغتنده آخرنده هاء تانیث اولان اسملر فارسی یه نقل اولندقده
صکره بو قبیلدن اولور غمزه و حمزه کبی و یاخود تا اصلی کبی تلفظ اولنور او زون یازلور دولت
و سعادت کبی کاه اولور که هاء علامت مجاز اتنه وزن ضرورتندن اوتورو بر حرف
ساکنه احتیاج اولنور اول وقت دخی صریح ها تلفظ ایلمک قبیح در افصح بودر که فتحه یی
بیلکرک تلفظ ایلیه لر شویله که نه صریح ها تلفظ اولنه و نه الف تلفظ اولنه لطیفی ای شاه
ستمکاره وی دلبر عیاره تا کی دل بیچاره باشد بفراقت چون **هار** انجو دزلمش ایلک سمط معناسنه
شمس فخری بنام دولت او این کتاب کردم نظم که هر قصیده و قطعه ش به از هزاران **هار**
ایسم متحیر اولور قلان شمس فخری بود نزد تعظیم او چرخ پست بود پیش تدبیر او عقل هاز

چو عرعر سرافراز بادا مدام • ببستان بهی تا بود سرو و ناز هال آرام معناسنه در دقیقی گمان

مبر که مرا بی تو جای هال بود • جز از تو دوست کرم خون من حلال بود هاله ای آغلی هامال

بکدش مانند معناسنه خسروی • این آتش و این باد و سوم آب و زبس خاک • هر چار موافق

نه بیکجا و نه هامال هامون یازی صحرا معناسنه هباء توز غبار معناسنه هباک دیه ادمکله اوسون

وطاغکله اولسون شمس فخری یکسر هم و نکردم از مهرت • ور چه بشکافیم بتیغ هباک هج علم

بکی وسکو بکی هرنسنه یی طوتوب طورغوزی بوقرودمکدر شمس فخری معیار جمالیده آکج و مج

قافیه سنده کتوردی معلوم در که انک اعتقادنده فتح هاایله در اما بو کلمه بعض یرلرده ضم ایله

تصحیح اولنمش بولدم و هندو شاه نخجوانی صحاح الفرس ادلو کتابنده بکسر الهاء دیو تصحیح

ایدوبدر هجده اون سکز ثمان عشر معناسنه هده حق رودکی • مهر خواهی ز من تو بی مهری

هده خواهی ز من تو بیهده • هر کل افرادی معناسنه در هر طومان تار میغ معناسنه هراس

قورقو ترس و بیم معناسنه فردوسی • بیزدان هر آن کس که شد ناسپاس • بدلش اندر آید زهر سو

هراس هراسان قورقق صیغهٔ مبالغه در هراسه کسر ها ایله او بوق که اکین لره ویمش انجلر

ایدلر هراسیدن فتح ها ایله قورقمق ترسیدن معناسنه کمال اصفهانی • چه باید ش ز ستمکاری کان هراسیدن

کسی که حفظ خدایش نگاهبان آمد هراش قوصمق استفراغ معناسنه شهید • از چه تو به نکند

خواجه که هر جا که بود قدحی می بخورد در راستکند ز ود هراش هراش منح ها ایله دو شکون

افتاده معناسنه هاباینه و خاء معجمه بابنده دخی کلور هر آینه البته ولابد معناسنه در خواجه سلمان

کر بنکرد عروس جمالت در آینه • خود بین شود هر آینه ان به که ننکرد هرج ایل حدنی و سوزی

اسدی • ز مهرش مبادا تهی هیچ دل • ز فرناس خالی مبادا ایچ هرج هرش آغو زفلة معناسنه

هرکاره هرانی قزان که ایچنده اتش بستوره لر اما میدانی نقلنده هرکاره طنجیره در زوبایله

اولدرکه

اولدرکه عربجه هبطله دیرلر هرمز مشتری یلدزی برجیس معناسنه و اعلام رجالدندر

هروانه ایکی معنایه کلور اولا اشکنجه که برسوجلو یه ایلدرلر فردوسی بفرمود کین را

بهروانه کنه برید و کنیدش هم انجابتة ثانیا بیمارستان که عربجه دار الشفاء دیرلر

شمس فخری • دشمنش کرچه ادمی شکلست • هست کتر بسی ز بحنانه • هست دیوانه حکم کن که

شها تا برندش بسوی هروانه خوش بود رکم بیمارستان معناسنه در بر سبیل استعاره عقوبت

معناسنه دخی استعمال اولنور هره عورتک اودیری هره کرد چون شکافنه داشت • لیک

از کرما شکافنه داشت هزار ایکی معنایه کلور اولا بیک که عدد معین در الف معناسنه ثانیا

بلبل دیدکلری خوش آواز قوش هزار آوا اوج وجهله استعمال اولنور بری اولدر که آوا

لفظی توضیح مراد ایچون الحاق اولنور همان نفس بلبل قصد اولنور ایکنجی اولدر که تشبیه ایچون

الحاق اولنور یعنی بلبل صدالو اوچنجی اولدر که آوا هزار لفظنک ممیزی اولا یعنی بیک صدا

شمس فخری • سزد که اهل هنر چون هزار آوا نیز • برند جمله بتحسین او هزار آوا هزار تو

قرق بایر که عربجه خعث و قبه دیرلر هزار چشمه اول قرحه که طبیبلر قاتله علة ساعیه دیرلر

هزارخانه شیردان که بشورجک کیبادیرلر هزار دستان بلبل عندلیب معناسنه هزاک

ابله و نادان اولان کمسنه و زبون و مغرور معناسنه دخی کلور دقیقی • که یارد داشت با او خویشتن

راست • نیاید بود مردم را هزاکا هژده اون سکز ثمانیه عشر معناسنه جیم عربی ایله و زاء عجمی

ایله دخی لغتدر هزمان هر زمان لفظندن تخفیف اولنمشدر اسدی • نکر تا بسندی

دل اندر جهان • بنا شی بر وایمن اندر نهان • که کیتی یکی نغز بازیکرست • که هزمان بتو بازی

دیکرست هزبر ارسلان عربیده و فارسیده مستعمل لغتدر اسدی • برد سهم او دل ز غران

هزبر • کند کرد او خشک باران در ابر هزیر ایو نیکو معناسنه دقیقی • ای فخر آل ورد شرای مملکت

هژده هزمان
ذکر انغا ذکر انغا

رانا کذیره

آبی چنان چون جان و دل اثار و افعالت هر نیر هزینه خرج و نفقه کمال اصفهانی در جمع مال
عمر هزینه چه میکنی زیرك بناشد انکه زر افزود و عمر کاست هست وار دیمك اولور هستی
وارلیق و وجود و ذات معناسنه دخی کلور هسر بوزیخ معناسنه بیتی بیش من خواندیکی
شعر یکی زاشعارش زان زمان باز هنوز این دل من بر هست هش اوص عقل معناسنه
خواجه سنائی هرچه هست کفتی از بن و بار کفتی او را شریك هش میدار هشت سکز ثمانیه معناسنه
هشتاد سکسان ثمانین معناسنه هشت کردن اغزین اوتدرمك هشتم سکزنجی ثامن معناسنه
هشتن قومق مثلا الدن قومق هشتویش خمسهٔ مسترقه نکه دردنجی کونی هشیدن اغزین
اوتدرمك هشت کردن معناسنه هشیار و هشوار اوصلو عاقل معناسنه فردوسی کسی کو
خرد را نداردز پیش دلش کرد داز کرده خویش ریش هشوار دیوانه خواند ورا همان خویش
بیکانه خواند ورا هفت سبعه معناسنه هفتاد یتمش سبعون معناسنه هفتدانه هدیك آشی که
عاشوره آشی دخی دیرلر هفتده و هفده اون یدی سبعه عشر معناسنه آخرنده کی هاء اصلیدر
کاه اولور که هاء علامت بکی تلفظدن دوشررلر خواجه سنائی هفده رکعت نماز درد رنج
جان ملك هژده هزار عالم دان پس بدان کین حساب باریکست زانکه هفده بهژده نزدیکست
هکرز هرکز لفظندن تخفیف اولنمشدر اسدی هکرز از کس رفت و بیچاره دل مخواه
ارزو تا نکردی خجل هلندور بر نوع وتدر یبا س جبنسدن هلیاك کشك ترف معناسنه
لطیفی انکه در خوان نیافتی هلیاك نپسند وکنون هریسه وکاك هلیون مارچوبه دیدکلری
اوت که عامه تحریف ایدوب مرلجو دیرلر هماره همیشه همواره لفظندن تخفیف اولنمشدر
شمس فخری زخانه تو موافق کند همیشه طرب زخنجر تو مخالف بود هماره شمان همال بکدش
مانند معناسنه همال لفظندن تخفیف اولنمشدر اسدی زشاهان کسی بد سکالم نبود بکنج و بلشکر همالم نبود

بعده باری وقوف بکمدر
ربیع ١ ١٢٢٤
[illegible]
٥٩

همانا

همانا مانا معناسنه در فرق بودر که همانا تحقیق یقین در شمس فخری از قاف تا بقاف ماهور
حکم کرد ز مانا که کود داید ون نزدیك شد همانا همانند مانند معناسنه در اسدی همی کفت کین ماه
فرزند اوست از و زاد زیرا همانند اوست که از چهره و بالا و فر و شکوه همانند او کس بند زان کروه
همایون قوتلو فرخنده و فرخ معناسنه همتا بکدش همجنان اکجلین همچنین بو بجلین همچو
همچون بکی معناسنه همچو یار دیار کبی همچون دوست دوست کبی همداستان قناعتلو همدم مصاحب
همراز سرداش همراه و همره یولداش همرف دشنی تمام دوزن طوادکه یاتی کامل اولور
همزاد اکیز توام معناسنه و بیله طوغان قرین معناسنه همسایه قوکشی همسر باشداش همسو
ایت بورنی دیدکلری یمش همشکم اکیز که بر قرندن بیله طوغرلر همعنان اتله بیله یایان یوریت
همکلخت بنبه که اسکجیلو دکرلر و معیار جمالیده مطلقا ار وکه و بشماقه درکلن کون کسالی
براه سامنیان اندرون سفر همکال که مرد کو فته کرد دبدان ره اندر سخت و کر خلاف کنی طمع را
وهم بروی بدر دار بنثل آهنین بود همکلخت شمس فخری صبا بیکست از درکاه صیتش ادیم خاك
دادندش به همکلخت همنام اداش همنشین بیله اوتران کاه اولور که اورتده و عی نونی حذف
ایدوب همشین دیرلر شمس فخری اکر قلم ز بجوار کفت کهربا شد سزد که کردد همشین همنشین
ارنك همواد دو زدیمك اولور دیرك و اکثر اشیانك صفتی واقع اولور همواره همیشه کاه اولور که
بو معنایه دخی هاسز استعمال اولنور احمد کرمانی چون سك همه از برای مردارند در یکدیکر او فتاده
همواره هموره سقف اغاجی همه قوجه معناسنه همیدون شویله که دیمك اولور رشاکر بخاری باتش درکو
بر مثال سمندر همیدون باب اندرون چون نهنکا همیاز اورتق شریك معناسنه الف یا بله دخی
ها یا بنده مستعمل لغتدر هنجار بنا ایچی که انکله دیواری راست ایدرلر شمس فخری معیار جمالیده
یول معناسنه نقل ایلدی و بو بیتی انشا ایلدی اکره شمع ضمیرت بود بهر کامی هزار لی بتند افتاد

ازهجار

هندام یرلو یرنجه دیمک اولور بو لفظدن تعریب ایدوب برنسنه‌یی یرلو یرنجه تعدیل و تسویه ایتمکه هندمه دیرلر هندوانه قربوز هنک اوص عقل معناسنه شمس فخری اکر بخواهد تدبیر او بحاصیت ازان سیلی نکند باد هیچ ازالت هنک و قوت معناسنه کلور لطیفی کند کرۀ برموش آهنک شیر ولیکن بپندار داو هنک شیر و قصد معناسنه دخی کلور کویا که آهنک لفظندن تخفیف اولنمشدر لطیفی اکر بود اندر سرش هنک او نبودی براژدها هنک او و ادب معناسنه کلور کویا که فرهنک لفظندن تخفیف اولنمشدر لطیفی تعظیم بد دکنی از فرنکست که هنک خلاف ترك هنکست هنکام وقت هنکامه اوین یری و درنک یری که انده آدملر جمع اوله ترکیده دخی مستعملدر هنکفت سیق بیزو قالک بیز ضمکافله خفت و نهفت قافیه‌سنده استعمال اولنور هوا ایرك وحرك که جراعتلردن اقرمده معناسنه جو وعو قافیه‌سنده استعمال اولنور هوازی ناکاه دیمک اولور فرخی هوازی مرا کویدان شکرین لب که ای عاشق اندر سخن زرف بنکر دیکر هوازی در آمد مرآن نکار مرا تنک بکرفت اندر کنار هوایدن تیسر مك مثلا طوطی و بیش هور کنش آفتاب معناسنه اسدی ابر کوهه پیل در قلب کاه بلورین یک تخت چون هور و ماه احمد کرمانی متیا فت جنان که بر فلك هور از ناصیۀ مبارکش نور هوژه چکوك دیدکلری قوش چوغز هوش اوچ معناسنه کلور اولا اوص عقل معناسنه ثانیا جان شمس فخری اکرچه چرخ دهد مهلتش ولی آخر بدست شحنۀ قهر تو بس برآید هوش زبند کی شهی چون تو سر چرا تابد کسی که او را یک ذره عقل باشد هوش ثالثا هلاك معناسنه اسدی و را هوش در زاولستان بود بدست تهم پور دستان بود هوشاز صو ساغو اولان دوا که صوایچوب قیتمز بهمان معناسنه هول قورقو خوف معناسنه هولناك قورقولو هوید دوا هوید که عربجه خوته دیرلر ایچی اوتله طلو اوقسنه قورلر اسدی و را جای بر زنده پیل سپید همان بر همیونان عودی هوید هویدا آشکاره فتح هایله کثیر او زرنه

وضم هایله سوید اوزرینه هید یعنی که انکله صمان صوورلر دانه‌سین ایرتلمق ایچون هیدخ بوزات شمس فخری کدام باره نلرزد کرا بماند تاب بوقت آن که شود شهسوار بر هیدخ هیربد اولکه مجوسیلرك آتش خانه‌لرینه کیجه کوندز قوللق ایدر قو مجوسیلر انك امرینه مطیع اولورلر انلرك آراسنده قطع خصومت و قاضیلق اول ایدر تعریب ایدوب هربذ دیرلر جمع ایدوب هرابذه دیرلر فردوسی چو بر داشت پرده ز بر هیربد سیاوش همی بود لرزان زبد هیره سکسون واکسه قفا معناسنه جمهور آراسنده حایله شایع اولمشدر حتی نصاب صبیان بیتنده قفا حیره دیو اول قطعه‌ده که واقع اولمشدر و هیچ بر نسخه کورمدم الا حایله یزلمش بولدم حق بودر که بو غلط اوزرینه اتفاق ایتمک قبیلندندر زیرا فارسیده حا اولمز مکر که عربیدن و یا غیریدن منقول اوله هیز اصلده حمام طاسنه دیرلر صکره مخنثلق ایدن اوغلانه شایع و ذایع اولمشدر بو لفظ دخی اکثر قوم حایله یزدیلر بو دخی غلط اوزرینه اتفاق ایتمک قبیلندندر هیزم اودون که یقرلر هیش صبان که انکله اکینجیلر یر سورلر هیشتن قومق مثلا الدن قومق یایله دخی لغتدر فرس شعراسنك شعرلرینده واقع اولمشدر اکرچه فصیح و شایع یا سزدر هیط قفقه که ایکی کشی بر برله سوکشوب ایدیشورلر هیکل اوچ معنایه کلور اولا هر جسمك قالبی ثانیا او غلنجقلر بازوسنه و بوغزینه بغلادقلری ثالثا بتخانه دیدر شمس فخری مرجان بر اف برق مسیر که چو کوه هست آهنین هیکل از رکابش جدا نکردد فتح همچون آن بت پرست از هیکل هیمه اودون هیزم معناسنه هیمه‌کش اودونجی هین ایکی معنایه کلور اولا تاسیل معناسنه اسدی شل و خشت پروار شاهین کرفت ز باران خون کوه در هین کرفت ثانیا حرف تنبیه در شمدی اکاه اول دیمکدر اسدی چو بشنید زاول شه این کفت و کوی بجم کفت هین چاره خویش جوی هیون بیوك دوه که بسرك دیرلر

باب حرف الباء

یاء ساکن که کلمه‌نك آخرنه

لاحق اولمق اسمک آخرنه اوچ معنایه لاحق اولور اولا مصدر ایچون لاحق اولور یا مصدریه

دیرلر حالت اضافتده و حالت توصیفده کسره حرکت ویررلر خوبی دوست و دلنوازی بی غایت او

کبی و رابطه است و اندر مثل لو لو لاحق اولدقده جایزدر اصل اوزره ساکن قویالر لطیفی اختیار

عشق بر کل مهتریست سرنهادن اندرین ره سروریست و جایزکه فتحه حرکت ویره لر لطیفی

اهل عرفان ز دو بین نردوریست این روی اندر تو از مستوریست ثانیا خطاب ایچون لاحق

اولور خواجه سنائی چه کنم زحمت توی و دوی چون یقین شد که منم من تو تویی ثالثا توحید

ایچون لاحق اولور لطیفی پادشاهی راشدم بنده کنون کاهل عالم طایع فرمان اوست فعلک

آخرنه ایکی معنایه لاحق اولور بری سی اولدرکه ضمیر خطابدر زدی اوردک زنی اوراسین

میزنی اوررسک ایکنجی ادی معناسنه سابقا بر حالتک کوزینه دلالت ایتمکیچون لاحق اولور

فعل ماضی آخرنه الحاق اولنور حکایت حال ماضی قصد اولنور و بعضی روابط وادوات آخرلرنه

الحاق اولنور یا متعلقلرک حالتیله اتصاف قصد اولنور و یا متعلقلرنه متعلق اولانک حالتیله

اتصاف قصد اولنور ناصرخسروی من زدست این خران آخر بیمعان برشدمی ورنه هرکز آدمی

دیدی که او عنقاستی بنت این مشت معقلدخم که کردی ع ربحود ورنه درجنت امید قلیه و حلوستی

یا عربده یلنده حرف ندادرکاه اولورکه فارسیده دخی استعمال اولنور و فارسیده حرف عطفدر

اوُ معناسنه شیخ سعدی یا مشو یا یا ازرق پیرهن یا بکش برخانمان انکشت نیل یا مکن با پیل بانان

دوستی یا بنا کن خانه راد رخورد پیل یاد انکق معناسنه اسم مصدردر عربجه تذکر دیرلر یادکار

تبرک یاراو یارای طاقت و مجال یارد صیغهٔ مضارعدر اثباتا و نفیا استعمال اولنور نتی نوند

بابنده شرح اولندی اثباتی اثبات قدر ایچون کلور زمان حالده و یا زمان استقباله دقیقی که یارد

داشت با او خویشتن راست نباید بود مردم راهزا کا یاره اوچ معنایه کلور اولا یا دیج دیدکلری

دارو مرکب که تنقیهٔ دماغ ایچون درلو درلو ترکیبا ایله اعتشلردر ثانیا قول باغی اسدی لهمان کبی

بایاده و طوق زده همه پهلوانان زرین کمر کمال اصفهانی ای سروری که زیبد کز نعل مرکب تو دردست

و پای ولت خلخال یاره باشد ثالثا رشوت معناسنه کلور یاری ایلتی یعنی ایکی قریندا اشک عورتلری

که بربرنه ایلتی دیرلر رودکی جه نیکو سخن کفت یاری بیادی که تاکی کشم از زنان ذل و خواری

یاز قولاج و یایدن لفظندن اسم مصدر و صیغهٔ امر و وصف ترکیبی یازان یازیدن لفظندن

صیغهٔ مبالغه فاعل یازده اون بر احد عشر معناسنه یازیده کرنمک تمطی معناسنه و میل

اتمک عسجدی زاژ داری تو و مستند بس ژاژ خوزان وین عجب نیست که یازند سوی ژاژ

حزان یاسمن بر نوع معروف چچکدر نارون و زننه استعمال اولنور عربیسی یاسمین در نازنین

و زننه یافتن بولمق مستقبلاتنده فا بایه قلب اولنور یابد و یابنده دینلور یافه بر مرسوز اسدی

دکرتا توی یافه زین سان مکوی بدشنی که کمراه کشتی مپوی یاکند یاقوت شاکر بخاری کجا تو نشی

کشتندی خطر خوبان جست راجه خطر هر کجا بود یاکند بولغت هم باء عجمی یابنده دخی روایت

اولندی کافک فتحه سی و ضمه سی جایزدر یال بیون کردن معناسنه عنصری از و رسید بتو

نقد صدهزار درم زبنده بودن او چون کشید باید یال یال و بال بینجی معناسندن عبارتدر

یالغ بویوزدن دوزلمش قدح درکه الکلر شراب ایچرلر بولغت باء عربی یابنده دخی روایت

اولندی اصح بودرکه یا بنده درکه آخر حروف تهجی دره عمارهٔ بنشان بطارم اندر مرد کو خوش لیا

باچنک سغدیانه و یا بالغ و کلاو یام اول قاصدکه علی التعجیل خبر و بیع الترجیحه ایلچی دیرلر تمدکی

زمانه اولاقجی دیرلر الترونانده هر منزلده اتلر و قترلر صقلرلردی و اول اتلره یام آتی

دیرلردی شمس فخری از برای ایلچیان صیت تو در هر طرف بسته اجرام سماوی را بلوح یام یام

یاور یاردمجی معین معناسنه یاوری یاردم عون و نصرت معناسنه یاوه کردن بیتورمک

کم کردن معناسنه یخ آقردک ایچ یوزی شمس فخری بی مدحت او هر که دهن را بکشاید
دندانش کند چرخ بروون یک بیک از یخ بو لغت باء عربی ایله روایت اولندی اصح دخی
اولدر یخ بوز که صودن طوکر یخجه طولو که هوادن یغر یخجال و یخدان بوزلق یزدان
تکری تعالی جل و علی یزغند تتری دیدکلری اوت که تخمی سماق اولور بو لغت باء عجمی ایله
دخی روایت اولندی یزک اول یوا و آواره کسه که بزایه کدرسک کولحلک کبی بیله کیدر اردیکه
اوبر کزر کمال اصفهانی ای کاه تربیت صفت ذات تو رحیم و ی کاه صفدری یزک لشکر تو بیم یشب
یشم طاشی که معروف طاشدر یشنک ازو یعنی سوری دیش ناب معناسنه یشم یشب معناسنه بایله
دخی بیله لغتدر احمد کرمانی کوه تن اکرچه یشم کردد از زخم اجل چو یشم کردد یشمه
برنداق یعنی خام مردری که تویین الورلر کند ولی ترشه ایدوب نسنه دکرلر و کونلر یشت
آراسته یشم تجلید سزوا ایدرلر منجیک چون خوان نهادی فر و بهند بیشت چو طبع خویش
بجامی چو یشمه بی چیر یو یغنبج بر نوع بیوک قره یلاندر یوواش بعضی یرلرده الا انکرک
دیرلر محبوبلرک زلفنی اکا تشبیه ایدرلر مار یغنبج اکرت دی بکزید نوبت مار افعیست امروز
یغر خاقان پادشاهکی دیدر یغن غایتله بیر اولان عربده و عجمده مستعمل لغتدر یک برو احد
معناسنه اصل یود رکر فتحه ایله تلفظ اولنه احمد کرمانی در مزیله وجود هر یک خون و خروسک
همیشه دو تک کاه اولور که اما کسره ایله تلفظ ایدرلر یکان یکان بر بر احاد معناسنه یکانه اولکه
هر زنه و کماللنه عصر ایچنده براو لا نظیری اولیه وحید و فرید معناسنه یکایک بره بر یکبارکی بر کرده
یکیسی بر کرده یک اولور بوشکو بجنکی مکن جادوان یکیسی بدین ار زو چون منم خود رهی یکچندی
بر زوقت یکران قولات یکسان دو بدو زو عجم طبیبلری اعضای معزده یه اندامهای یکسان دیرلر
یعنی اولکه کلوک اسمی جزئینا طلاق اولنورات کبی و سکر کبی و سکوک کبی که هر بیرسنه دخی ات و کر

وسکوک

وسکوک که بنلوه یکسو بر یکا یکسون و یکون و یکونه دوب دوز یکسان معناسنه شمس فخری بلفظ
یکسون پیوسته تا بود یکسان همواره تا که نیاید حمیت ارمابون مخالف تو که کمتر ز حیزه و ما بونست
ز دست برد فنا باز مین یکسون بوشعیب تو لی آراسته بی آرایش چه بکر باس و چی بخزه یکون
کسائی نوز نامرده ای شکفتی کار راست با مردکان یکونه شدیم یکشنبه بر کجالک علامت برای یکشنبه
ذوقی که خاک بر سر او اسیر زن نتوان شد بسالهای دراز یل بهادر دلاور معناسنه اسدی
بدرکاه شه شد یل سرفراز چو آمد بنزدیک در که فراز یلمه جبه یلدا کوزک اخرنده کی اوزون کیجه که
ایرتسی کون دوز یلمه طولمه قفتان یلنجوج عود اغاجی یله صلمه دیکا ولور اسدی یکی نعره زد
همچو شیر یله که غرد چو از عرم بیند کله یله کردن صلمه ایلک تنبیب معناسنه و فدا و نثار ایتمک معنا
دخی کلور فردوسی کنم هرچه دادم بدیشان یله کرفتم ز کیتی یکی بیغله یلی آمدن اینمک فرو
آمدن معناسنه رودکی ز اشب یلی آمد انکه زم زم تا بر داسبش هم انکه کرم کرم یخور ایت بکلکی
ینتور دریاس دیدکلری اوت که طبیبلر قاتنده معروفدر بخیدن کوسمک یخشودن قتشغو
مستقبلا تنه واو یرنه الف و یا کلور بخشاید و بخشایند دینلوید ننک عادت یوبه ارزومند
معیار جمالی اسلوبندن اکلنور که باء عجمی ایله بندن اولا غوبه وزننه و بعض صحیح کتابلرده اولی
آخر حروف تهجی درو آخری ثانی حروف تهجی اولا کوبه وزننه چون مرا یوبه درکاه تو
خیز دچه کنم رهی آموز رهی را وازین غم برهان یوز پارس دیدکلری جانور که پرتحی لردندر
معروف عربجه فهد دیرلر و سمیحر موق و استمک معناسنه دخی کلور کیله پارسک صفتی در شمس فخری
زهفت حصن فلک یجمیں شود خالی چو شه عیدان روی آورد مبار ز یوز یوزبان پارسجی
فهاد معناسنه یوغ بوینرق که اوکوزک بوینه قوشو جفت سوررلر و ترکیه و عربیه
قوشر لر بوشکو کرا ایدون که بیش تو کویم دروغ که دروغ اندر آردسر من بیوغ یوکان رحم زهدان

معنالنه اصح بودرکه باء عربی یابندن اولا بون تکلمو ندرین معنالنه بوهه بو بیولدیکری
یدیجی قوش ودیدیلر که قره کوزودیدلر که دلوجه یهیلت یتمو و بوزموق لطیفی اکرچه خانه
عمرم یهید کرده بجوز اساس عمروی انذرحق باد تمت دفتر الاول بعون الملک الاکبر علی ید ابراهیم بن لیکندد
دفتر دوم در بیان عبارات غیر ظاهره و قواعد معتبره از اوکتاب تا آخر والله المنعم الناصر

بسم الله الرحمن الرحیم وبلطف الله

باسمک اللهم بشلدم سنکا دکلای بزم مولامز فتاح القلوب ای کوکللر اچیجی تکری کاشف الاسرار
ای سرلر کشف ایدیجی تکری علام الغیوب ای غیبلر بلیجی تکری ما یخفی منک لا اخافی یا علیم کزلو اولمگی
سندن جمیع کزلولری بلیجی تکری ترزق الفجار یا رحیم فاجرلره فاسقلره رزقلرنی ویررسین
کشمزسن احسانک جهتندن ای حلیم و بردبار تکری تسمع الدعوات فی کل اللسان اشدرسن
دعالری هر دلدن هر نه لغتیله کرکسه عرض اولنسون تقبل الحاجات من کل البیان قبول ایدرسن
حاجتلری هر بیاندن کرکسه مطیع بیان ایلسون کرکسه عاصی کرکسه عربیله بیان ایلسونلر
کرکسه فارسی ایله کرکسه ترکیله انت مولانا لک الحمد البلیغ سن بزم مولامزسن سکا چوق چوق
حمد وثنا یتشلر اولسون حمد صدیق شکور لا یزیغ شول کرچک قلو کل حمدی بلکه صدیق درشکور در
نیچه بر مشتک بر نه حرف ادججه ر طوغری یولدن بیانه میل ایلمز والسلام المستمر الارتسام دخی
شول صلوة وسلام که ارتسامی مستمر در کسلمز منک یا اعلی علی خیر الانام سندن ای تمو یوجه لردن
چوق یوجه تکری خلقک خیرلوسی اوزرنه اولسون سید الکونین که ایکی عالمک اولو سیدی تاج الانبیا جمیع
پیغمبرلرک تاجیدر ثم اتباعا علی الال الکرام اندنصکره صلوة وسلام انکا تابع قلوبن انک
آلنوک اوزرنه اولسون که کریملردر ما بدا الدنیا علی هذا النظام مادامکه ظاهر اولا دنیا بو نظام
اوزره لحد قبر ایچنده قبله دن یکا میل اولنان یره دیرلر مهد بشکدرکه ایچنده کنج اوغلان

بیتور انده طول و عرض یعنی بو دنیانک و ربع مسکونک طولنده و عرضنده قال النبی علیه السلام
اطلبوا العلم من المهد الی اللحد وقال علیه السلام اطلبوا العلم ولو بالصین تعلیم اوکرتمک تعلم
اوکرنمک تمکین قدرت ویرمک یعنی اوکرتمکه و اوکرنمکه لفظلر یله و قوللر یله قدرت و مکنت
حاصل اولور اشارتله هر مقصود کما ینبغی ادا اولنمز و تمام فهم اولنمز زین مهی بین عبارات ثقات
بر بالفاظ افانین لغات بوندرکه کوررسن ثقه لرک و معتمد علیه اولنلرک عبارتلرنی که
طیطلو در الفاظله و درلو درلو لغتلر یله تحلیه بزمک احکام برکتمک و محکم اتمک حکم حکمتلر
نازکی در باریسی ذاتی شده در دکر بالواسطه اتی شده فارسیده نازکلک و ملاحت ذاتی
اولدوغی ظاهردر اما بوندن غیری دللرده مثلا عربیده نازکلک و ملاحت ذاتی دکلدر
بلکه واسطه یله در ذوق سلیم و طبع مستقیم اهلنه خفی دکلدر که حروف حلق و حروف مطبقه ت
و ذو ض و ظ غلظتدن و ثقلتدن خالی دکلدر بو یله ایکن اعجاز شان محمدی علیه السلام
و بلاغت قرانیه و فصاحت ترکیبیه و محسنات مرضیه بر وجهله که فصاحت و بلاغت و ملاحت
و لطافت کتورمشدر که هیچ بر دل انک دایره سینه یتشلمز آلی بلجی دیمکدر اولور سیما خصوصا
دیمکدر اولور رهی لایق تصیغ صیغ صیغ رایعب ایسمک قشر قابوق لب هر نسنه نک مغزی که قبو غنک
ایچنده خلاصه سیدر شبیل لیث ارسلان اوغلی از هشت باب سکز اتادن یعنی بایزید ابن محمد بن
مراد بن محمد بن بایزید بن مراد بن اورخان بن عثمان بن ارطغرل هشت باب سکز قبولو مراد جنتدر
شش فتح سینه یتلدیمک و قلمی یکی یوینب چو مکلکی که دمک شش خامه کسره سینه قلمک دشی که انکله
یازیلور لجته دید دز دریاده ریا رسی کز نک درلو یله طلولجه سی در لجه دکزک اورته سی
و دریک بونه دیرلر بو کلمه اشارت ایلدی لجة العجم ادلو کتابه که عبد الحمید سیواسی جمع ایلمشدر
نقد معیار جواهر فاخری جواهر ترازوسنک نقدی در فاخری بو کلمه اشارت ایلدی معیار جمالی

ادلو کتابه که شمس فخری جمع ایلمشدر برتفاسیر صحاح و منتخب باشواهد کشته مفتاح الادب شول تفسیرلر

اوزرنه که صحیح لردر برکزیده در شاهدلریله ادبک مفتاحی اولمشدر تفاسیر دیمکله تفاسیر حکیم قطران

ارموی یه اشارت ایلدی صحاح دیمکله صحاح الفرس ادلو کتابه اشارت ایلدی که هندوشاه نخجوانی

جمع ایلمشدر منتخب دیمکله منتخب الفرس ادلو کتابه اشارت ایلدی که ابو الفتح بنداد بن ابی نصر خلطری

جمع ایلمشدر باشواهد دیمکله مستشهداته اشارت ایلدی که اسدی طوسی اشارت جمع ایلمشدر وهر

لغة فرس شاعرلرینک شعرلریدن استشهاد کتورمشدر و مفتاح الادب دیمکله مطهر لادبی

جمع اتدوکی کتابه اشارت ایلدی که ادی مفتاح الادبدر و انذر افعال و اسماء و حروف فعللرک

واسملرک و حرفلرک بیاننده بو کلهجارالله علامه نک افعال و اسماء و حروفنه اشارت ایلدی

اندرک تفسیریدن لغتلر آکنمشدر هست سامی شان و مضبوط الحروف عالی شانده حروف و الطرافی

مضبوطدر آکنده کلدر سامی شان دیمکله سامی ادلو کتابه اشارت ایلدی میدانی جمع ایلمشدر مضبوط

الحروف دیمکله انک حروف و الفاظ غیر متمکنه بیانین جمع اتدوکی کتابه اشارت ایلدی بل برای دانش تازی کوست

کاکثر با فارسی تفسیر اوست یعنی بلکه بو لغت عربی لغتلری دخی بلمک ایچون ایودر کوکلدر که اکثر عربی

لغتلرینک کتابلرینک تفسیری فارسیجه واقع اولمشدر چونکه فارسی معلوم اولا اول عربی لغت دخی

معلوم اولور لف و نشر اصلا نیاورده ام درین مهجان در هیچ مصراعی رهین لف و نشر اصلا

کتورمدم بو کتابده یعنی انجلاین هیچ بر مصراعده مرهون کتورمدم شویله که اول مصرعده بر لغت

کله دخی انک تفسیری ایکنجی مصرعده کله زیرا که لف و نشر دخی مرهون دخی مبتدی اولنلره تشویشدن

خالی کلدر دیرلر هر عبارتها که باشد فاصله رسم شد بر فوق او ص از صله هر عبارتلر که وهر

لفظلر که زاید کلمشدر ردو کلدی و اولدی کبی اندرک اوزرنه زنجیر یله بر ص رسم ایلدم صله

لفظندن اخذ ایدوبن و انجه تفسیر شر مقدم آمدست در بر ش یک م معلم آمد ش یعنی شول لغتلرکه

تفسیری کنده یدن یکجش اولا اوزرنده زنجیر یله بر م اکا نشان اولمشدر مشترک را در بر ش

دال است ش ناما یعنی اول لغت که بر نیجه معنیده مشترکدر اوزرنه زنجیر یله بر ش یزدم که

اکا علامت اولا و زترادف ف نشان آمدیقین یعنی چونکه بر یوده بر نیجه لغتلر بر معنایه کله

اوزرلرنه نشان اولمغیچون زنجیر یله بر ف یازلمشدر بیش هر قطعه شد قبل الشروع نام

بحر او مبین بافروع یعنی هر قطعه نک اوکنده اول قطعه یه شروع اتمزدن اوکدین انک بحرینک

آدی بیان اولنمشدر فروعیله بیله اول قطعه نک وزننی اخر هر قطعه بر تحریض و وزن

ختم شد تا سهل کردد جای حزن یعنی هر قطعه نک آخری مبتدی یه تحریض اتمکله اوزرنه

وانک وزنی بیان اتمکله اوزرنه ختم اولدی تا انسنه الحکه و اکین بتمکه یر او لا ایری وقتی

یرک انده اکنی بتسه اولمز ذکر کردم بینما القسمین ہم ز اصطلاحات و قوانین احکم

ذکر ایلدم ایکی قسمک ارالسنده یعنی بیان اسامیدن فارغ اولدقدنصکره و بیان مصادره

و تصرفاتنه شروع اتمزدن اوکدین درلو درلو اصطلاحلردن و درلو درلو مهم اولان قانونلردن

مستفعلن فعولن مکبول اولور رجز حق مفعول فاعلاتن اخرب مضارع الحق یعنی حق بودر که

بو بحر رجز مثمن و مکبولدر رجز مثمنک که مصرعی درت مستفعلندر ایکنجی ایله دردنجی

جزئی مکبول اولوب فعولن اولدی بر علتله و بر تصرفله وزن تمام اولدی و اکثر قوم

بوکا مضارع اخرب دیرلر تکلفدن خالی دکلدر زیرا که اصل اعتبارده دایره یله ضبط اولنمشدر

مسدسدر وزنی مفاعیلن فاعلاتن فاعلاتن در بونی مثمن اعتبار اتمکاکی فاعلاتن ارسنده

بر مفاعیلن دخی اعتبار ایلمک قاعده دن و دایره دن خارجدر الا مکر مربع اعتبار ایلمیلر

مفاعیلن فاعلاتن اولا اخرب اولوب مفاعیلن مفعول اولا صکره مربعک ایکی مصراعی بر مصرع

اعتبار اولنه نتهکم عادتلرندندر ایکی مصراعی اوچ مصراعی و درت مصراعی بر مصرع اعتبار ایلمک

هزج محذوف یا مقصور در بل فعولن حذفی وقصری مفاعیل یعنی بو قطعه نك مصرعلرینك
آخرنده كاه برساكن كلور كاه ایكی ساكن كلور برساكن كلدوكی یرلرده وزنی فعولن اولور بحر هزج
مسدس ومحذوف اولور ایكی ساكن كلدوكی یرلرده وزن مفاعیل اولور بحر هزج مسدس و مقصور اولور
چون رمل محذوف یا مقصور اولا ای كامران حذف اولیجاق فاعلن دی قصر اولیجاق فاعلات
بو دخی سابق كبی برساكن كلدوكی یرلرده وزن فاعلن اولور بحر رمل مثمن ومحذوف اولور ایكی
ساكن كلدوكی یرلرده وزنی فاعلان اولور بحری رمل مثمن مقصور اولور حشو بحر خفیف مجنون كو
سالم وخبنی صدر موزون كو در عجز نه وحذف مجبون هم قصر مقطوع وقصر مجنون كو یعنی بحر خفیف كه
اصلده فاعلاتن مستفعلن فاعلاتندر حشوی كه مستفعلن در مجنون اولوب مفاعلن اولدی
صدری كه اولده واقع اولان فاعلاتن در سالم قلمق جایز ومجنون اولوب فعلاتن اولمق جایز
عجزنده یعنی آخرنده واقع اولان فاعلاتن درت درلو علتدن برسیله معتل اولور كاه ابتر اولوب
فعلن اولور كاه محذوف المجنون اولوب فعلن اولور كاه مقصور المقطوع اولوب فعلان اولور كاه
مقصور المجنون اولوب فعلان صدرنده ایكی وجه جایز عجزنده درت وجه جایز ایكی كز درت سكز
اولور پس هر مصرعنده سكز وجه جایزدر حصلوا تكتبوا و تغنموا تحصیل ایلك خوش بوی اولوك
علمك خوش مغوش قتولریله وغنیمت لر بولك معلوم اولدی كه تكتبوا دیدوكی فتح تایله اكتبادن افتعال
بابندن فعل مضارعدر ناقص ومجزوم جواب امردر رملوك اوزندری الخ بحر رملك مثمنوك هر
مصرعی كه درت فاعلاتن در حشونده واقع اولنلری كه مجنون اولوب فعلاتن اولدی صدرنده
واقع اولانی سابق بیان اولنان كبی سالم قلمق جایز وآخرنده دخی سابقا تفصیل اولنان
كبی درت وجه جایز پس بونده هر مصرعنده سكز وجه جایزدر صدری هزجك الخ یعنی هزج مثمنك كه
هر مصرعی درت مفاعیلن در صدری مجنون اخرب اولوب مفعول اولدی حشولری مكفوف اولوب

مفاعیل

مفاعیل اولدی آخری ایكی ساكن كلن یرلرده مقصور اولوب مفاعیل اولدی برساكن كلن یرده محذوف
اولوب فعولن اولدی بو قطعه نك امثالنی اكثر بو وجهله اعتبار ایلدیلر جایز كه بحر رمل مثمن ابتر
ومجنون طوتله درت فاعلاتن دن اولكیسی ابتر اولوب فعلن اوله باقیسی مجنون اولوب فعلاتن
اوله اكثیسی ساكن كلن یرلرده فعلیاتن تقطیع اولنه مستغ المجنون ادویله شعرا جره یعنی الخ
یعنی مستزاد قاعده سی بودر كه هر مصراعك صدرنی وعجزنی جمع ایدوب آخرنده زیاده ایلیلر
بو قاعده هر وزنده جایز اما عجم بهان بو وزنده شایع وذایع اولیدر وپارسیده رباعی
وزنلرندن دخی چوق ایدیدرلر جو وقص وقطعه الخ یعنی بو قطعه نك وزنی كه مفاعلن
فعلاتن مفاعلن فعلن در بحر كامل فروعندندر زیرا كه بحر كامل مثمننك هر مصرعی درت
متفاعلن در اولكیسی ایله اوچنجیسی موقوص اولوب مفاعلن اولدی ایكنجیسی مقطوع اولوب
فعلاتن اولدی عجزنده درت وجه جایز احذ اولوب فعلن اولمق احذ مضمر اولوب فعلن
اولمق مذال الاحذ اولوب فعلان اولمق مسبغ احذ المضمر اولوب فعلان اولمق بعضلر
دیدیلر كه مضارع فروعندندر اولكی جزئنی مقبوض ایدوب مفاعلن اولدی ایكنجی جزئنی
مجنون ایدوب فعلاتن اولدی بو ایكی جزء كه مضارعك مربعیدر ایكی مصرعنی بر مصرع
اعتبار ایدوب مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن آخرده كلن فعلاتن اولدی كه فاعلاتنك
مجنونیدر زانك بدلندن فاعلاتنك فروعندندر دیدر ویكورلدی ننه كم واو قطعه سنده
بیان اولندی بعضلر دیدیلر كه مجتث فروعندندر اصل مجتث مستفعلن فاعلاتن فاعلاتن در
اولكیسی جزئنی دخی واكنجیسی دخی مجنون قلدیلر مفاعلن فعلاتن اولدی مضارعده بیان
اولنان كبی اعتبار اولدی بو ایكی بحری اول امردن مثمن اعتبار ایدوب الكی فاعلاتن ارتسل
صدرلی ینه كتورملك قاعده دن ودایره دن خارجلدر بحر هزج اخرب الخ یعنی هزج مثمنك

هر مصرعی که درت مفاعیلن در اولکیسی و اوچنجیسی اخرب مفعول اولدی و اخری بر ساکن کلدکی
یرلرده مسبغ اولوب مفاعیلان تقطیع اولنور جایز که رجز فروعندن اولا رجزک مثمننک هر
مصرعی که درت مستفعلن در اولکیسی و اوچنجیسی مکفوف اولوب مستفعل اولدی و ایکنجیسی و اخر نجیسی
مقطوع اولوب مفعولن اولدی لیکن ایکی ساکن کلدوکی یرلرده مسبغ المقطوع اولوب مفعولان
تقطیع اولنور تقاربده سالم الخ یعنی بحر متقارب مثمن که هر مصرعی درت فعولن در آخری بر
ساکن کلدکی یرلرده اصل اوزرنه سالم طورر ایکی ساکن کلدکی یرلرده مسبغ ایدوب فعولان دیو
تقطیع اولنور عجمک تسبیغی و ازاله سی عامدر بحر رجزده رجزه و خبره الخ یعنی بحر رجزک مثمننک
که هر مصرعی درت مستفعلن در اولکیسی و اوچنجیسی مطوی اولوب مفتعلن اولدی ایکنجیسی و آخرنجیسی
مخبون اولوب مفاعلن اولدی تقارب اغرلقدن الخ یعنی بحر متقارب مثمن که هر مصرعی درت فعولن در
اخرنده کی جز محذوف اولنوب فعل دینلسه یاخود مقصور اولوب فعول دینلسه غزلغی قالمز
روان اولور حالیا آخرده بر ساکن کلدوکی یرلرده فعل تقطیع اتمک کرک ایکی ساکن کلدوکی یرلرده
فعول تقطیع اتمک کرک هزج بحری در سالم الخ یعنی بو بحر هزج بحری در سالم و مثمن هر مصرعی
درت مفاعیلن در اما اخرده ایکی ساکن کلان یرلرده مفاعیلان تقطیع اولنور مسبغ اولور عربده
اکر بو وزن مسبغ روایت اولنمدی اما عجمک تسبیغی و ازاله سی عامدر کامل احذ مضمر و موقوص الخ
یعنی بو بحر کامل فروعندندر بحر کامل مثمن هر مصرعی درت متفاعلن در اولکیسی احذ مضمر اولوب
فعلن اولدی و ایکنجیسی و آخرنجیسی موقوص اولوب مفاعلن اولدی و اوچنجیسی مقطوع اولوب فعلاتن
اولدی وزن تمام اولدی اشبو ترتیب اوزرنه که فعلن مفاعلن فعلاتن مفاعلن بعضلر
دیدیلر که مضارع فروعندن اولکی جزئی اخرب اولوب مفعول اولدی ایکنجی جزی مکفوف اولوب
فاعلات اولدی اوچنجی جزی که ایکی فاعلاتن اراسنده یاننده نصکره اعتبار ایلمشلر در صدر زندغی

جزی

جزی مکفوف اولوب مفاعیل اولدی اخرنده غی جزی بر ساکن کلدکی یرلرده فاعلن تقطیع ایدیلر محذوف
اولدی ایکی ساکن کلدکی یرلرده فاعلان تقطیع اتدیلر مقصور اولدی بحر رجزدر سالم الخ یعنی بحر
رجز مثمن و سالمدر که کاه آخرنده ایکی ساکن کلدکی یرلرده مستفعلان تقطیع اولنور مذال اولور
فاستملح تطش پس سن بو وزن ملیح طوت فرحکدن قالتی من طائش التهم عن الغرض یعنی اوق
یو تادن قالعدی و بحردی یاخود ظریف و سبکسار اول من طائش الرجل ظریف اولدی کشی
راست که مجنون اولا الخ یعنی حق بودر که بو وزن بحر بسیط مثمن و مخبوندر زیرا که بحر بسیط مثمن
که هر مصرعی مستفعلن فاعلن در بر جزی مستفعلن در ایکی یرده مجنون اولوب مفتعلن اولا وزن
تمام اولور بر جزینه دخی تغیر کلمز سزین بعضلر دیدیلر که منسرح مطوی در اصل منسرح مستفعلن
مستفعلن مفعولات در ایکی مستفعلن اراسنده بر مفعولات دخی اعتبار ایلدیلر مثمن اولدی مستفعلن
مفعولات مستفعلن مفعولات اولدی مستفعلنلری مطوی قلوب مفتعلن اولدی مفعولاتلری
مطوی قلوب فاعلن اولدی بو بحثه اصلسز تکلفلره ارتکاب اولندی بحر هزج اخرب اولوب مقبوض الخ
یعنی بو قطعه جایزدر که هزج فروعندن اولا هزج مسدس که هر مصرعی اوچ مفاعیلن در اولکیسی
اخرب اولوب مفعول اولدی ایکنجیسی مقبوض اولوب مفاعلن اولدی اوچنجیسی بر ساکن کلن یرلرده
فعولن تقطیع اولندی محذوف اولدی ایکی ساکن کلن یرلرده مفاعیل تقطیع اولنوب مقصور
اولدی و جایز که رمل فروعندن اولا رمل مسدس که هر مصرعی اوچ فاعلاتن در اولکیسی ابتر
اولوب فعلن اولدی ایکنجیسی مشکول اولوب فعلات اولدی اوچنجیسی بر ساکن کلدوکی یرلرده فاعلاتن
تقطیع اولنوب اصل اوزرنه سالم قلدی ایکی ساکن کلدکی یرلرده فاعلیان تقطیع اولنوب مسبغ اولدی
دراسماء شهور روم یعنی روم ایلرینک اولرینک یاننده در بو تاریخ روم تاریخی مقبول لر
تقویملرده یازیلور معتبر تاریخدر اسکندر بن فیلقوس رومی زماننده قلنمشدر دیدیلر که

اذار اون ایکی یل صکره دن وضع اولنمشدر سنه شمسیه یی ضبط اتمک ایچون که اوچ یوز
التمش بش کوندر ودخی بر کونک درت بخشندن بر بخشی در بو کسردن درت یلده بر کون حاصل
اولور یل اوچ یوز التمش التی کون اولور کبیسه یلی دیرلر واول کونه کبیسه کونی دیرلر
و بو ایلوک ادلری تشرین اول . تشرین آخر . کانون اول . کانون آخر . شباط . آذار . نیسان .
ایار . حزیران . تموز . اب . ایلول در . بونلرک دردی اوتوز کوندر که اول تشرین آخر
نیسان . حزیران . ایلولدر . یدی سی اوتوز بر کوندر که اول تشرین اول . کانون اول . کانون آخر
اذار . ایار . تموز . اب در . بریسی شباطدر اوچ ییل بری بر اردنجه یکرمی سکز کون صایلور
دردنجی ییل کبیسه یکرمی طقوز صایلور در اسمای شهور فرس یعنی تاریخ فرس ایلرینک ادلرنک
بیاننده در که کبیسه سز کلور کبیسه اعتبار ایلمدیلر زیرا که هر کونلرینک بر مخصوص آدی
واریدی فرشته ادلرندن و کونلرنده بیراملر و زمزمه لر ایدرلردی کبیسه اعتبار ایلمدیلر که
عادتلری و عیدلری تخلف ایلمیه و دخی تاریخ جلالینک بیانندهدر که کبیسه اعتبار اتمکله
مستقیم الشان اولمشدر تاریخ فرسک بیانی بو که سنه شمسیه یی ضبط اتمک ایچون اون ایکی ای
وضع ایلدیلر ادلری بودر فروردین اردبهشت خرداد تیر مرداد شهریور
مهر ابان اذر دی بهمن اسفندارمذ بونلرک هر بریسی اوتوز کون طوتدیلر
مجموع اوچ یوز التمش کون اولدی ابان اینک اخرنده بش کون دخی ارتوردیلر سنه شمسیه
موافق اوچ یوز التمش بش کون اولدی دبع یومه اعتبار ایلدیلر یوز یکرمی یلده ک یوز یکرمی بیرنجی
یل برای ارتوردیلر و بهیزک دیدیلر اول ای اوکدن آخره بیرام ایلدیلر و اول ییل
اوچ ای اولدی بو تاریخک لقبی تاریخ قدیم و تاریخ قدیمی دخی دیدیلر که جمشید
زماندن قلمشدر هر زماندن بردرلو اعتبار اولنوردی شمدیکی زماندن تقویملرده اعتبار

اولنانکه

اولنانک مبدای ملک یزدجردک تخته اوتوردوغی کوندر ربیع الاول آینک یکرمی ایکنجی کونی
تاریخ هجرینک اون برنده تاریخ جلالینک بیانی بو که سلطان جلال الدوله ملکشاه سلجوقی زمانینده
حکیملر و منجملر جمع اولدیلر بو ذکر اولنان ایلری کبیسه ایله اعتبار ایلدیلر فروردین اینک اولنی
نوروز کونندن تعیین ایلدیلر متعین اوچ ای یاز فصلی اولدی که فروردین اردبهشت خرداددر
واوچ ای یای فصلی اولدی که تیر مرداد شهریور واوچ ای کوز فصلی اولدی که مهر ابان اذردر
واوچ ای قیش فصلی اولدی که دی بهمن اسفندارمذدر بو تاریخه تاریخ جلالی و تاریخ ملکی
دیرلر در عدد مسترقه کوست بشن یعنی ایام مسترقه نک بیانندهدر کوست بیش دیدکی ایهام
و توریه طریقه سیجه جایز که تکی بیش مراد اوله یعنی اول عدد ایام مسترقه بش کوندر خمسه مسترقه دیرلر
و جایز که پارسی بیش مراد اوله ارتق معناسنه و مصرع ثانیدکی بر لفظی بوکا متعلق اوله یعنی اول
مسترقه کونلری زیاده اولنمشدر ایکی درلو تاریخ اوزرنه که بوندن اوکدین ذکر اولندی زوال
کونلرک تاریخی فرس عادتنجه هر بریسنک بر آدی وار در اشبو ترتیبجه اهنود اشتود اسفندمذ
وهشت هشتویش و بو مسترقه کونلری اوچ ییل بری بری اردنجه بش کون صایلور دردنجی ییل کبیسه یله
تاریخ جلالی اعتبارنجه التی صایلور والتنجی کونه کبیسه کونی دیرلر نامهای روزهای ماه فرس در
یعنی فرس ایلرینک هر بری که اوتوز کوندر اول اوتوز کونک هر بریسنک بر آدی وار در فرشته
ادلرندن که اول ایلرده اوقاتی بو ادلریله ضبط ایدرلردی هفته کونلرنه اعتبار اتمزلردی
و اول آدلر بودر . اورمزد . بهمن . اردبهشت . شهریور . اسفندارمذ . خرداد . مرداد .
دیبادر . اذر . ابان . خور . ماه . تیر . جوش . دیبمهر . مهر . سروش . رشن . فروردین .
بهرام . رام . باد . دیبدین . دین . ارد . اشتاد . اسمان . زامیاد . مار اسفند . انیران .
کونک ادیله ایک ادی موافق کلدوکی کونی بیرام و زمزمه ایدرلردی مثلا فروردین اینک

اون طقوزنجی کون وارد بهشت اینک اوچنجی کونی وخرداد اینک التنجی کونی وتیر اینک اون اوچنجی کونی
ومرداد اینک یدنجی کونی ومهر اینک اون التنجی کونی وآبان اینک اوننجی کونی وآذر اینک طقوزنجی کونی
ودی اینک سکزنجی کونی واون بشنجی کون ویکرمی اوچنجی کن وبهمن اینک اکنجی کونی واسفندارمذ اینک
بشنجی کونی نام سیارکان که معتبرست یعنی یدی یلدزلرک هر برسی بر فلکده ثبت ومرکوز
اولمشدر اول فلکک حرکتیله مغربدن مشرقه حرکت ایدر بو سببدن سیار دیرلر فلک اعظم که مجموعسنه قبلمش در
قسریله مشرقدن مغربه حرکت ایدر در اول یدی سیاره نکه اولولری زحلدر یدنجی قات کوکده فارسیجه
کیوان دیرلر ۲ مشتری در التنجی قات کوکده فارسیجه برجیس واورمزد وهرمزد واوش دیرلر ۳ مریخ در
بشنجی قات کوکده پارسیجه بهرام دیرلر ۴ شمس در دردنجی قت کوکده پارسیجه آفتاب ومهر وخورشید ومهور
دیرلر ترکیجه کنش دیرلر ۵ زهره در اوچنجی قات کوکده پارسیجه ناهید دیرلر ۶ عطارد در اکنجی قات
کوکده فارسیجه تیر دیرلر ۷ قمر در دنیا کوکنده پارسیجه ماه دیرلر وترکیجه ای دیرلر بونلرک الشدن
یوقرو ضبط ایچون قالمیه ادلو کتابده نظم اوزرنه کتورلدی بیت نام سیارکان شنو عزیزی
که بترتیب کفتم از اسفل قمرست وعطارد وزهره شمس ومریخ مشتری وزحل و فارسیجه ادلولرک ترتیبی
بیت مه وتیر وناهید وهم افتاب چو بهرام وبرجیس وکیوان بود در نامهای برج هاالخ یعنی
زمان اولده حکمای قدما سکزنجی قت کوکی اون ایکی بخش ایلدیلر وهر بخشنه بر برج ادویردیلر
واون ایکی برجک هر برسی ایچنده کی ثوابت یلدزلردن بغلنمش صورت حسیه نظر برسبیل
تشبیه اد ویردیلر حمل برجنده صورت حملیه احساس ایدب حمل دیدلر وثور برجنده صورت
ثوری احساس ایدوب ثور دیدیلر وقلانندهده دخی بووجهله اعتبار ایدوب اد ویردیلر صکره که
سکزنجی قت کوکک حرکت خاصه سنه مطلع اولدیلر برجلری طقوزنجی فلکده اعتبار ایلدیلر بو
اعتبارجه پس حمل صورت حملیه یه مشتمل اولان قسمک آدی اولمز بلکه انک اوزرنه سمتنده طوشان

واقع

واقع اولانک ادی اولور ثور وجوزا دخی بونک امثالین واول اون ایکی برجلرک ادلری بونلر در
حمل ثور جوزا سرطان اسد سنبله میزان عقرب قوس جدی دلو حوت بو اون
ایکی برج اول یدی یلدزلرک اولو یدر بربرندن طورمدین سیر ایدرلر طولنورلر کسی کچ کیمی
تیز در بیان روش شمس الخ یعنی کنش سیرنک بیاننده درکه بو اون ایکی برجی بجه قطع ایدر
هر برسنده قچ کون طورر اکرچه هر برسی مقدارده برابردر تفاوت یوقدر اما کنش اوج حضیضه
نظر متفاوت قطع ایدر کنده اوتوز طوررکنده اکسک طورر حملده ثورده سرطانده اسدده
سنبلده اوتوز برر کون طورر جوزاده اوتوز ایکی کون طورر عقربده قوسده جدیده دلوده
اوتوزر کون دوررحوتده اوچ یل بری بریاردنجه یکرمی طقوزر کون طوررر دردنجی
یل کبیسه یله اوتوز کون طورر در اصل وقاعده الخ یعنی شول اصل وقاعدهنک بیاننده در که
سنه شمسیه ده معتبر اولان اعیادی واوقات مخصوصه لی اظهار ایلر روم ایلرینه دستور قلوب
هر آیک اعیادندن واوقات مخصوصه دن نه واقع اولدوغنی بلدررار آذار آیی که مارس دیرلر
اون ایکنجی کون کنش حمل برجنه انتقال ایدر نوروز کونی دیرلر ترکیجه کندز برابر اولور بهار فصلی
کرور نیسان آیی که ابریلیس دیرلر اون ایکنجی کون کنش ثور برجنه انتقال ایدر واون اوچنجی کون
اولکر طولنور ایار آیی مایس دیرلر اون اوچنجی کون کنش جوزا برجنه انتقال ایدر واون التنجی کون
بشلر استلر اولور اوقلی اندن بشلر ویکرمی ایکنجی کون اولکر طوغر حزیران آیی که حزنیوس دیرلر
اون دردنجی کون کنش سرطان برجنه انتقال ایدر کون قصلماغه دونر یای فصلی کیرور تموز
آیی که ترستیش دیرلر اون بشنجی کون کنش اسد برجنه انتقال ایدر یکرمی اوچنجی کون ایام باحور کوز
که طقوز کوندر غایتده اسی کونلر در اغستوس اوولسی بولیه اعتبار اتمک اولیدر تا که اغستوسک
طقوز کوننه قرقاو لا اربعینه معادل اوله آب آیی که اغستوس دیرلر اون بشنجی کون کنش سنبله

برجنه انتقال ایدر یکرمی ایکنجی کون بشلر استلر صورسنت اولور یکرمی بشنجی کون جمیع میشلر
کمال بولور ایلول ایی که اسقوریوس دیرلر اون بشنجی کون کنش میزان برجنه انتقال ایدر کیجه
کندز برابر اولور کوز کیرر تشرین اول ایی که افتوریوس دیرلر اون دردنجی کنش عقرب برجنه
انتقال ایدر یکرمی برنجی کون صوقلر دوشمکه بشلر تشرین اخر ایی که تومور یوس دیرلر یدنجی کون
اغجلردن صو نزول ایدر اون اوچنجی کون کنش قوس برجنه وارر کانون اول ایی که دیکمریوس
دیرلر اون اوچنجی کون کنش جدی برجنه انتقال ایدر کون اوزنمغه دونر اربعین کیرر قیش
فصلنک اقلی اول کوندن صایلور کانون اخر ایی که یونارس دیرلر التنجی کیجه سی سایه کیجه سیدر
که کافرلر اودیتر لر اون ایکنجی کون کنش دلو برجنه وارر اون بشنجی کوز صوقلرک غایت صوقلغی
وقتیدر شباط ایی که فلیوادس وکچوک دیرلر یدنجی کون هوایه اول جمره دوشر اون برنجی
کون کنش حوت برجنه وارر قیل شمس فی الحوت والبرد یموت اون ایکنجی کون اغجلره صو یوکورر
اون دردنجی کون صویه ایکنجی جمره دوشر اون یدنجی کون بشلر صوقلر صنور بهار نشانی دوشر
اون سکزنجی کون رومیلر تلتوق کلور اون طقوزنجی کون قیلیلی اسر که اوله یلی دخی دیرلر یکرمی
برنجی کون یره آخر جمره دوشر یکرمی التنجی کون برد عجوز کیرر درت کون دخی آذاردن آلور
بعضلر دیدیلر که یکرمی بشنجی کون برد عجوز کیرر اوچ کون دخی آزاردن الور در ایام محذورات
موسی دم الخ یعنی موسی پیغمبر عم حذر اتدوکی کونلرک بیانندهدر که اول کونلره محذور موسی
دیرلر نحس کونلردر اول کونلرده بر ایشه ابتدا اتمکدن وسفره کتمکدن وبونک امثالی نسنه لردن
موسی دخی وهارون دخی وجمیع علماء بنی اسرائیل حذر ایلدیلر شویله منع ایلدیلر اول اولولر
دوم ایلرنی که هر آیک بو نحس ومحذور کونلرک اکسی کلدی واول محذور کونلر آذار اینک دردی در
ویکرمیسی درژدک دیمکله بوکا اشارت اولندی ونیسان آینک اوچی ویکرمی درجکده دیمکله

بوکا اشارت اولندی وایار آینک التسی وسکزی دروح دیمکله بوکا اشارت اولندی وحزیران
اینک اوچی وسکزی دریح دیمکله بوکا اشارت اولندی وتموز اینک التسی ویکرمیسی دروک دیمکله
اکا اشارت اولندی واب اینک دردی واون بری دردیا دیمکله اکا اشارت اولندی وایلول
اینک بری واوچی دراج دیمکله اکا اشارت اولندی وتشرین اول اینک اونی ویکرمیسی ده
یکده دیمکله اکا اشارت اولندی وتشرین آخر اینک بری واون بشی درایه دیمکله بوکا اشارت
اولندی وکانون اول اینک طقوزی واون بری درطیا دیمکله اکا اشارت اولندی وکانون
آخر اینک اکسی واون دردی دربید دیمکله اکا اشارت اولندی وشباط اینک اون اکسی
ویکرمی بری دربکا دیمکله اکا اشارت اولندی بو اشارت اولان رقملری ایکی کونه قسم
ایله وجفت اولیوب طاق اولان لرک ارتوغنی صکره غی آخر کونه ویر اندر بیان ضابطه
اذ بهر غرة الخ یعنی غره بلمکچون قاعده وضابطه بیانندهدر بلی نفذ یعنی دوکنمز سر بن
که جعفر صادقدن بزه میراث قلمشدر واول قاعده بودر که هجرت رسولدن علیه السلام
سکز سکز طرح ایلهسن وکورهسن که ا ه ج ز د ب و حرفلریندن قنغیسنه دوشر
یعنی اکر بر قالسه ا واکی قلسه ه واوچ قلسه ز وبش قلسه د والتی قالسه ب
ویدی قلسه و وسکز قلسه د واندن صکره کورهسن مطلوب اولان ایوک حرفی نهدر
ا ج د و ز ب ج ه و ا ب د حرفلریندن محرمدن ترتیبجه بووجهله محرم ا صفر
ح ربیع الاول د ربیع الاخر و جماذی الاولی ز جماذی الاخر ب رجب ج شعبان ه
رمضان و شوال ا ذی القعده ب ذی الحجه د واندن صکره ییل حرفی ایله ای حرفنی ضم
ایلیهسن کورهسن که عددی نیجه اولور اندن صکره یدی یدی طرح ایلیهسن تا شو که دک که
یدی ویا اکسک قلا اندن صکره پنجشنبه کوندن طوتاسن هفته کونلرنده بر بر ویرهسن

هر قنغی کونده اخر اولورسه غرّه اول کوندر و اکر یل حرفی ایله ای حرفنه عناصر اربعه عددنی
قتّه سن اندن صکره یدی یدی طرح ایلیوب کونلرین بخشش ایتملو اولدقده یکشنبه کوندن بخش
ایده سن که هفته نک اوّلی اولدر تجنیس تناسب و پیکر الی یعنی تجنیس اکی لفظک بر برینه متناسب
اولمسیدر اکثر حروفی متفق اولمق اوزرینه استوا ایله یدی نوعدر تجنیس تام تجنیس ناقص
تجنیس زاید تجنیس مکرر تجنیس مرکب تجنیس مطرف تجنیس خط در تامست اکر دو
لفظ و یابش در رکعت و نوشت شد برابر در هر دو ترکیب و تحرک مانند شو چو در دو جام
یعنی تجنیس تام اولدرکه ایکی لفظ یا دخی زیاده لفظده و کتابتده حرکاتده و سکناتده و عدد
حروفده برابر اوله و هیچ برسنده ترکیب اولمیه یعنی ایکی لفظدن مرکب اولمیه مثلا اکی یرده خر لفظی کلسه
ایکی معنا ایله که حضرت مولانا قدس الله سره بیوردی • کوش خر بفروش دیکر کوش خر • این سخن را
در نیابد کوش خر • ترکیده مثالی • غریب می دوکر یسه کوزم حود دریتیم • که کوزی بشلو اولور
هرکه اولا غریب یتیم • اولکی مثالده بری اسم و بری فعلدر بر نوعدن دکلدر مستوفی دیرلر
انجنسی مثالده اکسی بر نوعدن در متماثل دیرلر کر با حرکت مخالف آید ناقص بود اسم چون بُرد و بَرد
یعنی اکر اکی لفظ حروفده برابر اولالر و حرکاتده و سکناتده مخالف اولالر تجنیس ناقص اولور
بُرو بَر کبی و شُکر و شکر کبی و بعضی فضلا بوکا تجنیس محرف دیدی هیئتلرنده انحراف اولدوغی
سببدن تجنیس ناقصی عام طوتدی تجنیس زایددن و تجنیس مکرردن زاید که مذیل اسم شد نیز
حرف و حرکت بهر دو یکسر در آخر یک زیاده باشد چون چشم و چشمای هز ودر یعنی تجنیس
زاید که تجنیس مذیل دخی دیرلر حرکاتده و حروفده تمام اتفاقی اولدقدنصکره برسنک آخرنده
زیاده حرف کله چشم و چشم و پروا و پروانه کبی زاید دیرلر زیاده حرف اولدوغندن
اوتری و مذیل دیرلر زیاده ذیلنده یعنی اتاکنده اولدوغندن اوتری و بعضلر مذیل آدنی

اکی

اکی حرف زیاده اولانه تخصیص ایلدیلر کر زاید یک در اول آید چون ادم و دم بکو مکرر
یعنی تجنیس مکرر اولدرکه برسنک اولنده زیاده حرف اولا دم و ادم و ساق و مساق و شک
و اشک کبی بعضی فضلا که تجنیس ناقص لفظینی زیاده حرف اولان صورته اصطلاح ایدینوب
تجنیس زایددن و تجنیس مکرردن عام طوتدی زیاده اورتاسنده اولمغه دخی انک اقسامندن
قلدی جد و جهد و ستر و شهر کبی تجنیس مرکب ایجنانست لیکن بترکیبست خور در هر دو
چو در ده است در ده در یک چو دلاور و دل آور یعنی تجنیس مرکب اولدرکه همان تجنیس
تام کبیدر بلکه حقیقتده انک اقسامندندر لفظده و حرکاتده و سکناتده و حروفده اکسی
بردر اما بر طرفنده و یا ایکی طرفنده ترکیبی واردر اکی لفظدن و یا اوچ لفظدن مرکبدر
بر طرفنده اولانکه دلاور و دل آور و مرجان و مُرجان کبی اولکی مثالکه رسم کتابتده اکسی
بر دکلدر مفروق دیرلر اکنجی مثالکه رسم کتابتده بردر متشابه دیرلر اکی طرفنده اولانک
مثالی دَرده و دَرده و بر آتش و بر آتش کبی ایکی لفظدن زیادهدن مرکب اولانک مثالی
بیت • بزکه یوز بندله مسکین صچکلر بنده سیوز • بز نه یوزکا ولمش انک بر قلنک بنده سی یوز تجنیس
مطرف ایجنانست کز هر دو و حرف شد مغیر یعنی تجنیس مطرف اولدرکه آخرلرنده بر حرف
مخالف اولا غافل غافر خوب خون و بالی بالغ کبی اکر برسنده اکی حرف مغایر اولا تجنیس
قوت اولور غافل و غاسق و خوب خرد کبی زیرا که تجنیسک اکثر حروفده اتفاق شرطندندر
بوسوزلانیده و رباعیده مسلم اما خماسیده و سداسیده و سباعیده اخرندن هر برسنک
ایکی حرف مغایر اولمغله تجنیس مطرف بولنمق بعید دکلدر مستخرج مستخدم و سوزجل و سنزشه
کبی لیکن اعتبار اتمه مشلردر بعضی فضلا تجنیس مطرف آدنی تجنیس زاید دیو نقل اتدکیمزه
دیدی و مغایرت حروفیله اولان تجنیس کرکسه اول مغایرت اوتده اولسون کرکسه

آخرده اولسون اکی حالدن خالی دکلدر یا بودرکه اول ایکی مغایر کلن حرفلر اراسنده قرب مخرج
اولمیجق اولورسه تجنیس مضارع دیرلر دیدی اجل وجل وجبر جبر وخیر خیل کبی واکر قرب
مخرج اولمیجق اولورسه تجنیس لاحق دیرلردی همزه لمزه. سفر سهر حسن حسد کبی
وقلب کل وقلب بعض صورتلرین دخی فتح حتف وعورات روعات کبی تجنیس بوناعدن طوتدیلر
تجنیس قلب دیدیلر تجنیس خطاست چون یکش شد مثل وکرش بشکل ویکر الخ یعنی تجنیس
خط اولدرکه صورتده وهیئتده ورسم کتابتده اکی لفظده دخی زیاده بیراولا اما نقطه ده
مخالف اولالر عاقل وغافل وبر وترکی بوکا تجنیس تصحیف دخی دیرلر معما قواعدنده
تصحیف وتصویر ورسم ونقش وشکل وهیئت وخیال ومثال وعلامت مثللو لفظلریله
تعبیر اولنور وادوات تنبیهله قصد اولنور بو تجنیس ایجق یکرمی ایکی حرف اراسنده جاری اولور
واهل مصر توغل ایلدیلر برسینک دندانه لرنده یوزیکرمی بش مختلف صورت تصرف ایلدیلر
بعضلر صورت کتابیه واتصال وانفصاله نظر ایلدیلر حسن وخشب ومتی نعود ومسعود
اراسنده تجنیس وتصحیف وار دیدیلر بو شاعر زنداندن محبوس اداری حبس ایدی بکم بوبیتلری
یزوب کوندردی. یا سیدًا ماله نظیرٌ. وذکره فی الوری کثیرٌ. ان تحتبسنی بذل سجنٍ.
فکل سیفٍ له جفیرٌ. اکنجی بیتله قصد ایلدی که. انت خسیس بذل سخیفٌ. کلب بسفلةٍ حقیرٌ.
اند ربیان صنعت تشبیه الخ یعنی صنایع شعریه وبدایع محسنه دن برسی تشبیه در تتبع واستقرا ایله
یدی نوعدر تشبیه مطلق تشبیه مشروط تشبیه کنایت تشبیه تسویه تشبیه عکس تشبیه اضمار
تشبیه تفضیل تشبیه مطلق اولدرکه برنسنه یی برنسنه یه بکزده لر مطلقا بیت یوزک کلدر
صچک سنبل دشک در ولیکن عاشق اولدرمکا شکدر مشروطان بودکه یعنی تشبیه مشروط
اولدرکه برنسنه نک وجودنی شرط ایدوب بکنده لر مثلا سروک جانی ویوریوب نازله صالنسه

اولسیدی

اولسیدی قامتک اکا بکزردی بیت ماه در دم یوزوکه ای نور عالم ماه اکر. سرو قامت شکرین
لب عنبرین پرچم مسه باشد کنایت الخ یعنی تشبیه کنایت اولدرکه مشبه بکنایتله کزلو کله یله تلفظ اولنه
مثلا غنچه دیوب طوطق قصد اولنه نرکس دیوب کوز قصد اولنه سرو دیوب بوی قصد اولنه
در دیوب دیش قصد اولنه بیت لعلک دمنده معجز عیسی دارد زوم. وصلک سوزنل جنت
اعلا دارد زوم مانند میکند به تشبیه تسویه یعنی تشبیه تسویه اولدرکه عاشق برنسنه سنی معشوق
برنسنه سنه بکزده مثلا بیلک وسچک کبی اغلدم اغزک کبی حالم تنک اولدی دیه بیت دوشالی
عشق الینه بن کشاکش. قشک یالی کبی قدم خم اولدی تشبیه عکس یعنی تشبیه عکس اولدرکه
بونی اکا بکزتدکدنصکره دونوب آنی بوکا بکزده لر هر برسنه بر وجه شبه بیان ایده لر بیت
تن وصلتک صفا سیله جان کبی لطیف. جان فرقتک کدورتیله تن کبی کثیف اضمار شدکه الخ یعنی
تشبیه اضمار اولدرکه تشبیه غرض اولمیه بلکه تعریض برنسنه نسبت اتمک غرض اولا نیته که نیجون
دیمکله بیت خونی کوزک طوتم که حرامی دکلدر. یغمالیوب کوکل اولنی نیشه قاندوکر تفضیل
کوا الخ یعنی تشبیه تفضیل اولدرکه تشبیه ایتدکدنصکره مشبهه اولنده فضل اثبات ایلیه بیت
بازلف ترا مسک خطا کفت دلم. دیدم بیقینی که خطا کفت دلم. مشکست بصد وجه اسیر زلفت.
کویا که بطاووس قطا کفت دلم. ماه دردم خدکه ای نور عالم لیکماه. سرو قامت شکرین لب
عنبرین پرچم دکل ذکر مجازات که مرسل بنام یعنی مجاز مرسل اولدرکه وجه شبه ومشابهت
اولمیه سزین معنی مجازیله ومعنی حقیقی اراسنده علاقه تمام اوله اکر مشابهت ایله اولحق
اولورسه استعاره اولورشویله که مشبه به اسمن استعمال ایدوب قرینه ایله مشبه قصد ایدرلر
بیلکلو ارسلان واتلو قورت دیوب بهادر قصد اتمک کبی علاقه معتبره نک انواعی چوق
یکرمی بیشه دک حاشلد ربو راده بر نیجه شایع وذایع ومشهور اولانی نظم اولنوب

بیان اولنذی مبتدی لرك اول امرده فی الجمله تنبه لری اولسون دیو تار و زکارده معتز اوله
تسمیهٔ چیز بجز ایا یعنی مجاز مرسل علاقه سنك انواعندن برسی برنسنه یی کندو جزینك آدی ایله اطلاق
اتمکدر رقیبه کوز دیدکلری کبی که کوز رقیب اولانك جزئی در رقیب اولاسندن مقصود بو جزئك فعلی
اولدیسه بو جزئك اسمی اطلاق اولنذی غیر جزلرینك اسمی اطلاق اولنمدی نته کم پاره و معاون
اولان اله دیرلر **تسمیهٔ چیز بکل ایا** یعنی انك انواعندن برسی دخی برنسنه یی کندو یی مشتمل اولان
کلوك آدی ایله اطلاق اتمکدر برمق اوجنه برمق آدی اطلاق اولندوغی کبی قال الله تعالی جل
وعلا یجعلون اصابعهم فی اذانهم من الصواعق عرض مبالغه در کویا که جمیع برمقلرینی قولقلرینه
صوقرلر صاعقه دن نسنه اشتمکیچون **تسمیهٔ چیز بنام سبب** یعنی انك انواعندن برسی دخی
برنسنه یی سببنك ادی ایله اطلاق اتمکدر اوته یغمور آدی اطلاق اتدکلری کبی که رعینا غیثاً
و رعینا مطراً دیرلر یعنی اوتلدق یغموری یعنی یغمور سببیله بیتن اوتی دیو قبیلندندر
فلان اتاسنك قانی یر دیرلر یعنی ایت که اتاسنك قانی اکا سبب در **هم بمسبب شنو از امثال**
یعنی انك انواعندن برسی دخی برنسنه یی مسببنك ادی ایله اطلاق اتمکدر یغموره اوت آدنی
اطلاق اتدکلری کبی که امطرت السحب نبات الجبال دیرلر یعنی یغدردی بولتلر طاغلرك
اوتنی یعنی یغموری که اوته سببیدر واوت انك مسببیدر **باز بماکان علیه ایا** یعنی انك
انواعندن دربرسی دخی برنسنه یی اولك اولدوغی حالك ادی ایله اطلاق اتمکدر نته کم قان ایدن
کمسه یی قصاص ایدوب اولدردکدنصکره دیرلر که یصلون علی القاتل یعنی نماز قلاسز
قاتلك قصاصی اولنان کمسه یی خود اول حالده مقتولدر قاتل دکلدر زمان اولکده قاتل
ایدی زمان اولدکی ادیله تسمیه اولنذی و بو قبیلدندر که حق تعالی نك جل وعلا قولی اتوا
الیتامی اموالهم یعنی بالغ اولدقدنصکره ویرکوز یتیملرك ماللرینی یعنی اولده یتیم اولنلره

زیرا که

زیرا که بالغ اولدقدنصکره یتیم دینلمز **باز بچیزی که بخواهد شدان آن** یعنی انك انواعندن
برسی دخی برنسنه یی کلجك زماننده اولجاق حالك آدی ایله اطلاق اتمکدر هنوز صیقلان شیره یه سوجی
ادی اطلاق اولندوغی کبی قال الله تعالی جل وعلی انی ارانی اعصر خمراً ای عصیراً **تسمیهٔ**
چیز بنام محل ایا یعنی انك انواعندن برسی دخی برنسنه یی محلنك آدی ایله اطلاق اتمکدر نته کم
طاغی اولادق واولوق اقدی دیرلر اولنان جانوردر طاغ انك محلی و مکانیدر واقن
صو دره اولوق انك محلیدر **باز بحال آنکه کند تسمیه** یعنی انك انواعندن برسی دخی برنسنه یی
کندوده حلول ایدن حالك آدی ایله اطلاق اتمکدر نته کم دکزده برکسه غرق اولسه کمیده غرق
اولدی دیرلر کمی دکزده حالدر دکز انك محلیدر دکزه حالك آدی اطلاق اولنذی بونك
مثالنده غرق العاشق فی الجاریه مثال الطایف بدیعیه اوزرنه بنا اتمك قبیلندندر اکرچه که
جاریه دن مراد کمی در اما عاشق لفظندن صکره کمینك لعتلرنده بولندن ملایمی بو قدر ینه
انجلاین غرق اولانه جاریه لفظندن اوکدین ذکر اولنماغه عاشق دن ملایمی بو قدر وکلا
مثال تمام اولوردی غرق رجل فی السفینه دیمکله **تسمیهٔ چیز بالت ایا** یعنی انك انواعندن
برسی دخی برنسنه یی آلتنك آدی ایله اطلاق اتمکدر نته کم دعا دیلوب احرما بادبر اهس زبان وکلمه
شهادت قصد ایدرلر که دل انك آلتی در و بهادر کشی یه او قلیچ دیرلر او قلیچ بهادرك آلتی در
در اصل تعمیه اندر مقالات که هست او از مهمات کمالات یعنی معما قواعدنك بیاننده درکه
مقالات فصحا اجره انك جوامع الکلم وکلام معجزه شرکبی واردر که ظاهری مراد و باطنی مراد
و باطننك باطنی مراد الی حیث یمکن پس معما قواعدنی ضبط اتمك کمالاتك مهملرندن در بو
داده نظم ایله مشهور و مبهم اولان قاعده لرینه اشارت اولنذی تا که مبتدی خالی الذهن
ایکن فی الجمله متنبه اولوب و زکارده معتز اوله دهم اکثر لغت کبی اصطلاحات وضعیه در

تعلیم لغت اراسنده مناسبدر که بودخی تعلیم اولنه **بحمد الواهب الکشاف عما علی بعض من الاحاد**

عمی الله تعالی یه حمد المکمل جل جلاله و عم نواله که واهبدر یغنی باغشلیجیدر نعم باطنه لی مشاعر ادراک

وتعلقات وتصرفات وسایر قوی وافعال طبیعیه یکی و نعم ظاهره لی صحت بنیه وسلامت آلات

ومواهب جلیله وعطایای جزیله یکی وکشاف در اچیجیدر پرده لری وحجابلری اول نسنه دن که

معما و پوشیده قلمشدر بعضلر قوللرینک اوزرینه اسراردن و رموزدن مراد بورادهٔ معمانک

قواعدی و رموزیدر وانتقالاتیک یوللریدر که خواص اذکیایه مخصوصدر **وتسلیم بلا احد و**

لا عد علی خیر الوری طرا محمدا دخی تسلیم وتحیات امکله نهایتسز و عددسز جمیع خلایقک

خیرلوسی نک اوزرینه که محمد مصطفادر صلی الله علیه وسلم **واتحاف لانواع السلام علی الصحاب**

والال الکرام و دخی درلو درلو سلامی تحفه ویرمکله انک اصحابنک و آلنک اوزرلرینه اولسون که

کریملردر **یقول الطالب الفوز الحلیمی بلطف الله ذی الفضل العلیمی** ایدر اولکه طالبدر فوزی

وظفر بولمق مراد و مطلوب اولان نسنلره که لطف الله حلیمیدر الله تعالی نک لطفنه وکرمنه استعانت ایده یین

که اول الله فضل اسی و بلجی تکریدر قال الله تعالی والله ذو الفضل بو اراده ایهام و توریه طریقه سیجه

علم قایله دخی اشارت وارد رای المدعو بلطف الله والله اعلم **معما شعری را کویند عرفا که بر اسمی**

دروکردیست ایما لغزا بجه دروی رمز مثماست وبی الغاز کمزروی معماست معما حقیقت

اصلیه ده اول ادردر که تعمیه اولنوب کزلنمشدر شعرا ایچنده و اول شعره دخی معما دیرلر مجاز

مرسل طریقیه سیجه و کثرت استعمال و شیوع علاقه حقیقت عرفیه اولدی لغز اصل لغتده بجان

دلوکنه دیرلر که نافقا و قاصعا اراسنده صاغلو صوللو اکثری بوکری ایدر صکره نقل اولندی

شول سوزه که انده رمز و اشارت اوله بر مسمایه علامتلرنی و لازملرنی عدا ایمکله کرکسه

اول علامتلر اسمک اولسون کرکسه مسمانک اولسون اسمک اولانک مثالی طورنه ادلو قوشک

اشارته

نعمان اشارتنده که یاریجه کلنک دیرلر **مثال** اول نه قوشدر کم کسیجک باشنی احساق اولور ایغن

کسسک کلن کیبی سکافرناق اولور مسمانک اولانک مثالی **مثال** ندر اولکم انکدر رنکی قاره تنی

باشدن بشاهب پاره پاره ایاغندن اصاقو مشلر آنی الاورسک ساحیلور اوستوکه قانی بجه لغز

دخیدر که بو وجهله معما در اینست چار حرفست نام مطلوبی که تمنای اهل عالم کشت

هست جاری چنان عجب که ازو دو اکر بفکنی بماند هشت **معما را قواعد نیست محصور ولی آوردم**

ولی او ردم ابجه هست مشهور که از هر علم چندان اصطلاحی برمز تعمیه دارد صلاحی

سلطان بایزید مثلا سلطان بایزید اسمنک قاعده اشتقاق اوزرینه بنا ایدب تا سلیمان کنت هب لی بحر او شد چو کنون

هست بر حال زیاده شاه عادل بامراد سلیمانک بحری کم یم لفظیدر چو اولسه که طقوز در سلطان

اولور زیاده لفظی که مقصدر در انک حالی یعنی که یزید در انک اوزرینه بامراد اولسه بایزید

یحیی اولور و یحیی اداندن ده بیت چون حال حیوة دوست دارم از عمر چه به که میکذارم حیات مصدر

انک حالی یعنی مضارعی یحیی در و یادکار اسمنده بو اصطلاح اوزرینه بنا ایدوبن که بر الف

اکی فتحه دن مرکب در و بر یا اکی کسره دن و بر واو ایکی ضمه دن دیده چار حرینی که دوزیر و دوزو

دوزور در کران کار دکر می کردند دوزیردن یا مراد در و دوزوردن الف مراد در و

اندن صکره بر دوزوردن الف مراد در دکر لفظنک اراسنه کوسیادکار اولور آیکی تاکه تی

ده قی شد صد چو غ آمد هزار آخر ز ابجد بلکه اکثر معما حساب جمل اوزرینه مبنیدر و

حساب جمل اولدر که ابجدک لفظندن بشنه یه دکین بر بردن اون اوزره دخی بردن واردر

صکره اون اون اوزره یوزه وارنجه و یوزدن صکره یوزر یوزر اوزره بیکه

وارنجه بو بجلاین

ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	ی	ک	ل	م
١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩	١٠	٢٠	٣٠	٤٠
ن	س	ع	ف	ص	ق	ر	ش	ت	ث	خ	ذ	
٥٠	٦٠	٧٠	٨٠	٩٠	١٠٠	٢٠٠	٣٠٠	٤٠٠	٥٠٠	٦٠٠	٧٠٠	

ض ٨٠٠ ظ ٩٠٠ غ ١٠٠٠ بیکدن یوقرو ترکیبله حاصل اولور ضرب قصد اولندقده اقل اکثره اوزره
مقدم اولور وتضام قصد اولندقده اکثره اقلنک اوستنه مقدم اولور بغ اکی بیک غب بیک اکی
لجمله اولور ازواج بیک فرق دربت مثلا خطیب اسمنده بیت هشت بهشت ونه فلک صورت خوش که داشتند
در دل ماجو برک که باذدوازده بروج هست بهشت ح مراددر ونه فلکدن ط مراددر
حط اولدی صورت خوش دوتغلحظ اولدی واون اکی بروجدن یب مراد اولوب خطیب
اولدی وغازی اسمنده اکر بو ورد بسازی هزار یک نامی زواردات خدا زیب بی کران یابی
هزار و یک نام دن غا مراد اولور وزیب بی کراندن زی مراددر اکردانی بدل ارقام هندی
جوشش بادی وچو بهشت وهشت رندی یعنی اکر ارقام هندیی وانک اوضاعنی قلبله بلسز رند
جهان سن نته کم ۲ و ۶ بری برینک قلبیدر و ۷ و ۸ بری برینک قلبیدر و ۳۲ و ۲۳
بری برینک قلبیدر ۲۷ و ۵ و ۷۲۵ بری برینک قلبیدر حسین اسمنده تا کشت سر زلفت
پیچیده به پای دل پیوسته سر ما شد در پای تو افکنده سر زلفدن مراد ۷ وانک دونمسندن
که کشت لفظندن مستفاد اولدی ۸ مراددر وپای دلدن ل مراددر ولامدن س
مراددر وما که عربجه نحن درانک سرندن ن مراددر مجموعی حسین اولدی وریحان اسمنده
رسم دور پیر بیست اکنون بران کاوفتند اندر فسوس کودکان پیر لکدن شیب مراددر
که رقم هندیده بو وجهله وضع اولنور ۱۲۳ وانک دورندن بو صورت حاصل اولورکه ۲۱۳
ایکی یوز اون اوچ اولور وابجد حسابنده حرفلری ریج در وانک رسمی ریح اولور و بو وجهله
انک لفظنک اوزرنه اعتبار اولنه ریحان اولور وحسین اسمنده ترکیجه آفتاب اوزره
سر زلفک که دور ایدوب یتور کم کوروب دیر کیجه اولدوغن کنش تابانکن آفتابدن سین
مراددر وسر زلفدن ۷ مراددر دوراً تکلمه ۸ اولور آفتاب اوزرنه حسین اولدی

همدان

همدان دایره در نسبت راست سه چندان قطره وسبع قطر بیداست قاعده اقلیدسده
مبرهن درکه دایره کندو قطره نک ثلثه امثال وسبعی یعنی اوچ اول قدر ویدی بخشنده بر
بخشیجه قطر اول خط مستقیم درکه دایره مرکزندن راست ایکی پاره ایلرلر وارباب معما کاه
دایره یی قطره نسبت ایدوب قطردن دایره آلورلر نته کم سلطان محمد آدنده بیت مرا با
لطف بیحد کرد شاهم کیسه احسان کرد در بیرون قطردستش این بیحد لعل حرمر یابد مرادن س
مراددر یا بودر که لی درولی فرق در وفرق میم در وميم طقسان در وطقسان نوددر
ونودس در ویا بودر که سوا میم مراددر تسمیه طریقه بیجه ولطف بیحد لط مراددر وکیسه
احسان دن ان مراددر سلطان اولدی وبیرون که فرس لغتنده دایره دیمک و یدی قطری
اون درت در دایره سی قرق درت اولور پس مد مراد اولور و بو دایره نک بی دل حرم
بولنه محمد اولور و محمد خان اسمنده حد بی حد که در دایره قطر بدش هم باجان مصور شده
محتاج عطا حد بی حددن حم مراددر و یک قطرنک دایره سندن مد مراددر وجان مصوردن
خان مراددر محمد خان اولدی وعلی بک اسمنده ترکیجه ماه رخنده زلفنی کورسه خسته مشتری
آهوی قوردی عنبر بک دایره سن ایدردی دور ماه دن سی مراددر سیدن ع مراددر وزلفدن
ل مراددر ومشتریدن ی مراددر وعنبردن ز مراددر که یدی در و یدینک دایره سی یکرمی
ایکیدر که جمل حسابنجه رقمی بویله در کب و بیوک دوری بکدر علی بک اولدی وکاه قطری دایره یه
نسبت ایدوب دایره دن قطر الورلر شویله که هر یکرمی ایکیدن یدی الورلر مثال در دایره
حبیب قدش قطریست خطی کشیده بلا پس باسر تمن ممتاز اورا در دایره کشیدن اولی
دایره حبیبدن یکرمی ایکی مراددر ویکرمی ایکینک قطری یدی درکه ز در چونکه بونی سرینه که
ی در کشیدن دایره سنکا جنه صو تحوی یعنی مد لفظنک مزید اولور وعلی اسمنده ای

ای قطره دایره دکرم بی‌نهایتی • آخر مرا چرا بدین سان کنایتی • کرم بی‌نهایتدن مراد اکی یوز
یکرمی‌در و بو دایره‌نک قطری یتمش در که ع و مرا لفظندن لی مراد در علی اولدی زیکشنبه
تا شنبه بشد ز سال شش زحل است و یا یعنی کاه اولور که معمای هفته کونلرینک
تقویمی اصطلاحیجه دکلرینه بنا ایدرلر اشبو وجهله یکشنبه ا دوشنبه ب سه‌شنبه ج چهارشنبه
د پنجشنبه ه آدینه و شنبه ز مثال چو یکشنبه دوشنبه رفتم ازجا بناریا دشد راهم بدریا •
یکشنبه‌دن الف مراد دوشنبه‌دن ب و راهک آخری دریا اولاشه کریم در ابراهیم اولور و شه
ولی اسمندر • نزد شه روز جمعه است مرا عید مؤمن که کفت پیغمبر • جمعه‌دن واو مراد در مرادن
لی مراددر حدیث رسول ع م اشارت ایلدی الجمعة عید المؤمنین و دخی یل دیرلر اوج یوز التمش
دلرلر که رقمی شش‌در زیرا که یل اون اکی آیدن عبارت‌در وای اوتوز کوندن عبارتدر و بو
سببدن ماه لفظندن کاه ل مراد اولور و کاه سی مراد اولور مثال چو نقش سال را بر شب بینی •
بهی انی تو نام نازنینی • سالدن شش مراددر و انک نقشندن شش مراد در و شش دن
ششصد مراددر و ششصددن خ مراددر و شبدن لیل مراد در خلیل اولدی و مثال
ترکی • ینشا بد شکلک قیباکه بلود دیرکه ایاز • یل صفتلو که کجه کنکند زوکه قیش و یاز • یلدن شمس
مراددر و انک صفتی شش و ششصد وخ و کجادن لیل مراد در خلیل اولدی • چو زلفی دارد
او در ماه رسته که مانندش بود همتا ندارد • زلفدن ل مراددر و ماه‌دن سی مراددر
زلف ماه ایجنده بشکلم سلی اولدی و همتادن بذ مراد اولور که عرسبی در وقتی که
نذ مانند لفظندن کتمان قلور مجموعی سلیمان اولدی • مثلا لا بروش در بورش دیلیلت
که ماه اندرد او را نام کشته • ماه که مه ایجنده در ل در سی ایجنده و نام لفظی که دولنسه
مان اولور مجموعی سلیمان اولور • صورت ماه دیدم و ناکاه • دغ خوب نکارم آمد یاد • ماهدن

سی مراددر و صورتی شی و خوب نکارمی خ تیغ اولدی کهی فکری شد از سیاره هفت
ارادت آخر ناذیش راد رفت یعنی کاه اولور که یدی سیاره یلدزلردن برسی ذکر اولنور
ترکیجه اولسون پارسیجه اولسون عربیجه اولسون عربینک آخر حرفی مراد اولور که
تقویم ارقامنده بویله اصطلاح اولنمشدر و بونک اوزرینه اتفاق اولنمشدر اشبو وجهله
زحل ل مشتری ی مریخ خ شمس س زهره ه عطارد د قمر ر
و بونلرک پارسیلرنده و ترکیلرنده دخی بو ارقام قصد اولنور حمل را صنو شد مرتوا کو
بر ابجد تا ز ماهی یا جو یعنی اول اون اکی بروجک اولدیکه عربیجه و پارسیجه و ترکیجه
ذکر اولنور تقویم اصطلاحنده ثبت اولنان ارقامی مراد اولور اشبو وجهله حمل
ثور ا جوزا ب سرطان ج اسد د سنبله ه میزان و عقرب ز قوس ح جدی ط دلو
ی حوت یا مثال هر کجا جانی که بیند ابرو و مژکان تو • آن کمان این تیر دارد در میان می آورد
کماندن ح مراددر و تیردن د مراددر و ارایرلرینه کلفظ می کله حمید اولور مثال
بدان غیرت که خرشیدست با ثور • ده و صد را بسا غرده بکن دور • خرشیددن س مراددر
و ثوردن الف مراددر و ده دن ی مراددر و صددن ق ده و صدکه دور اولنه
قی اولور مجموعی ساقی اولور • از ساعد سیمینی بی عدد و خوشا ساغر خوب بره و ماهی تو شاز لب
ساب عدد دن ساب مراددر بره دن • مراددر و ماهی دن یا مراددرکه اون بردر
وقتی که صفر اون برک اوکنده اولا اشبو وجهله ١١٠ یوز اون اولور و رقمی قی مجموعی
ساقی اولدی کو یا که آفتاب شد فرتوت • که ز بزغاله کاو فرق نکرد • کنش ثور برجنده
ایکن صوق اولدوغنه اشارت ایلدی کنشدن ها مراد و بزغاله دن ط مراد و کاودن ا
مراد مجموع عطا اولدی و جایز که تقویمک کرو قلان اصطلاحلری دخی معاده استعمال

اولنه اشبو وجهله مقارنه نه قران ن تسدیس س تربیع واجتماع ع تثلیث ث
مقابله له استقبال ل احتراق ق مجانس مجا ناظر ظر تحویل ویل نهار ر لیل ل راس
اس ذنب نب شرف ف هبوط ط طریقه محترقه قه کید کد وجایزکه احتراق بوکوکبه مضاف
ذکر اولنه اذن هم س وهم مضاف الیه کوکبنک رقمی آکنه مثال خال خضرایت میان هرد وابر بیت
شها کویا برکنج وصلت احتراق مشتریست • ایکی ابرونک برسندن ح مراد درکه قوس رقمی در
وبرسندن نون مراد درکه قاشک مشبه بهلرندندر واکسنک راسنه احتراق مشتریدن
سه مراد اولدی زیراکه مشترینک احتراقی کنشله بریرده جمع اولمقدن عبارتدر کنشک
خود رقمی س در مشترینکی در وبونک کبی لطایف واعتبارات شرف وهبوط استعمالاتنه
دخی واقع اولور چو شکل قدا نقش دهن م ز زلفش ل و د وح وخ وج چو ص
از نقش چشم ونرکس مست وزابرون وزدندان س است یعنی کاه اولورکه معمای تشبیه
اوزرینه بنا ایدرلر قد وقامت وسرو وسدره وصنوبر وطوبی وشمشاد وچنار وعلم وقلم
ونیزه ونی وبونک امثالی نسنه لر ذکر ایدرلر و آ قصد ایدرلر مثال • سرو قدت ماه رو
باید چو رویت تا بها • عکس لعلت طره خواهد بست مسکین تا بها • سرو قددن آ مراد وماهدن
د مراد وروی دن وجه مراد که عربیسی در و تابها دیکله آخرندن ها کدروج قلور مجموعی
اروج اولور ولعلدن لب مراد در تشبیه کنایت طریقه بخجه وانک عکسی بلدر وانوک اوزره
طره نعلنسه لام کاف اولور اروج بک اولدی • کفتم ای سرو روان نام تو چیست • کفت کو بر
ترسه چندان قامتم • قامتدن ا مراد وسه چندان دیمکله اوج الف مراد اولدی اشبو
وجهله ااا وبو شکل خود ارقام هندیه یوز اون بر اولور ویوز اون برک رقمی حساب
جمل اصلینجه قیاد رینه انجلین نقش دهن وحقه یاقوت ودرج لعل وملک عدم ومرکز دایره

افتاب وجوهر فروش ونقطه موهوم وعقد وبونک امثالی نسنه لری ذکر ایدرلر
وم قصد ایدرلر مثال • دهن تنک تراتنک شکر در بارست • زانکه ازدار عدم بادر برد بارست
دهندن میم مراد در ودارکه قلب اولنه راد اولور مجموعی مراد اولور وکاه اولورکه
دهان واغز دیرلر صغر ونقطه قصد ایدرلر مثال • دهنت برقد تو غنچه تررسته زسرو •
عشوه بیحد اکر کشت بدیدش چه عجب • دهن دن م مراد وقددن آ مراد وصفرله
آ اون اولور اوندن ی مراد اولور عشوه بیحدکه دونه وشع اولور مجموعی
یوشع اولور وبینه انجلین زلف ذکر ایدرلر ل ود قصد ایدرلر وکاه اولورکه ج وح
وخ قصد ایدرلر مثال • رقیبش چون بزلفش دست زد برماه رخسارش • دلالت میکند
ای دل که او بردار خواهد شد • زلفدن حا مراد در ودستدن ید مراد درکه عربیسی در
وماهدن ر مراد در مجموعی حیدر اولدی • زلف تو بر شب سیه داشت چنین فضیلتی • کرمه
تام ساعتی هیچ جدا نمی شود • شبدن لیل مراد درکه عربیسی در وانک اوزرنه زلفدن
جایز که ج مراد اوله جلیل اولا وخ مراد اولا خلیل اولا ودال مراد اولا دلیل اولا وکاه
اولورکه زلفه دیرلر وس دیرلر شست واسطیله مثال • زلفین تو بهر دل من دام ندم کیر •
ازبهر حضور دلم ات دام قدم کیر • زلفینک برسندن سین مراد وبرسندن لام مراد ومن لفظنک
دلی یعنی اورتاسی که دم سوزدامی طوتنه یعنی الفی مان اولور مجموعی سلمان اولور وبینه
انجلین چشم ونرکس وبادام ودایره طولانی امثالی نسنه لری ذکر ایدرلر وص قصد ایدرلر
مثال • میکشی تیغ بهر سوی مکر چشم تو بر سر قصد خونست چشمدن • صاد مراد وسر قصددن
قاف مراد صادق اولدی وکاه دو چشم واکی کوز دیرلر ه دیرلر • دو چشم من بنامی کشته
مرسوم که در عالم بشهرت هست معلوم • دو چشمدن هه مراد ونامدن اسم مراد که عربیسی در

ومرسوم مراد اولمغله سین شین ناشم اولدی وبینا انجلین قاش وابرو وحاجب وکمان وقوس
ویای وهلال وطاق ومحراب بونکا امثالی نسنه لری ذکر ایدرلرن دلرلر شکل ابرو بر
سر چشم تو کویا طاق سحرزان دو ابروی تو دل مسجد روح کرو تا بکی • ابرودن نت مراد
ونوندن حوت مراد واذن یا مراد وانک سکلدن تا مراد وسرچشمدن ج مراد وکویا
دیمکله ی مراد اولدی تاجی اولدی ودو ابرودن ایکی کز یا مراد ایدی مجموع یکرمی ایکی
اولور ویکرمی ایکی نک رقمی کبه رو بنوک قلبی که دل لفظندن مستفاد اولور بکه مجموع
تاجی بک اولدی وبینا انجلاین دش ودندان ومروارید وانجو ودر وسلک در زورشته مروارید
وبجتو وازه ومنشار وبنوک امثالی نسنه لری ذکر ایدرلر س مراد ایدرلر مثال • حلواست لعل
دوست ولیکن چه فایده • دندان ما بعید بحسرت بماند ازو • دندان که س مراد در عید لفظیله
جمع اولمغله سعید اولور وبینا انجلاین بک وخال وحبه ودانه وقطره ووحدت وکهر وصفر
وخرده وبنک امثالی نسنه لریله نقطه دلرلر مثال • با افتاب رخ او سه خال هندو دید • باحرف
من افتاد مشتری بهرام • افتابدن سین مراد خالدن انکا اوزرنده اوج نقطه مراد ومشتریدن
ی مراد وبهرامدن خ مراد مجموعی شیخ اولدی زمثل صورت تصحیف لا بد بود جز نقطه
هرچه مثل او شد یعنی صورت وتصحیف مثللو نسنلرکه ذکر اولندی نقش ورسم وشکل و
هیئت ومثال وعلامت وخیال وبونلرک مشتقاتی واو وات تشبیه کبی بونلردن نقطدن
غیری رسم کتابنده انک مثلی نه وار ایسه قصد اولنمق جایز مثال • بو صورتله سن دو نون ماه نظر قیل •
تا بیله که بیرک دخی شمسی وقمری وار • بونک صورتی یو در سن ده بحکم س اولور یونس اولور
• بو صورت اجره عقل لطافتسز اولدی دنک • کاول بدر یوزنده پرشمش خطوط رنک • بونک صورتی
یود رو لطافتسز عقل انکا جنه کرسه یعقوا ولدی وبدر یوزندن ب مراد اولور یعقوب

اولدی

اولدی • شست زلفان برآن عذار چواب • همچو ماهی برند دل بمثال • شستدن س مراد
وزلفک برسندن ل مراد وبرسندن ها مراد وحادن ط مراد وبو مجموع آن لفظنک اوزرنده
سلطان اولور وماهیدن یا مراد همچو دیمکله انک تشبیهدن با مراد وبرند لفظنک مثالندن
یزید مراد مجموعی سلطان بایزید اولدی • روند کوی ترا مهر ومه بها یابند • که تا برند مثالی ز خط
ریحانت • مهردن س مراد ومهدن ل مراد وهادن بنج مراد وبنجدن اللی بش مراد واللی
بشدن نه مراد ونه دن طا مراد وقتی که بو طایه یا بغلنه که یادن حوت مراد در زیرا که رقمی در
وحوتک مرادی ن در وتا برند لفظنک مثالی بایزید در مجموعی سلطان بایزید اولدی مثال
زنده دا جان نسته ور جام بی انجام دوست • کر بنوسی داه حق یابی تو در شکل ایثم • زندن حی
مراد وجام بی انجام دوری اکا جان اولسه حاجی اولور وراه ایثم شکلنک ایچنده بولنسه
ابیم در ابراهیم اولور مجموع حاجی ابراهیم اولدی • مثل تو کو که بیش تو نالان همه شهان • بر سفله
ناله بیش شه آری غریب نیست • تو نک مثلی یودر وسفله که د سز قاله مجموع یوسف اولور زمثل
عکس ودل هم قلب ومقلوب درین فن قلب کل یا بعض مطلوب یعنی عکس ودل وقلب ومقلوب
مثللو نسنه لرکه ذکر اولندی دور وصرف وتصریف وکشتن وکردیدن ودونک کبی مطلقا قلب
کل مراد اولور مثال • دست من کر رسد بدامن یار • درد دل را همی شدی تیمار • دامن دنم
مراد در وجایز که لفظ دستدن ید مراد اولا زیرا که عربیسی ید در وید اوندر رت
واون کز در رت فرق دروفرقم در ودامن یاردن مراد ز درود ردن دا مراد در کر
عمرنی سدر وانکه دلی آذ در مجموع مراد اولدی • بر خون دلم غمزه تو کفت مباحیست •
هر کوشه چشم تو به سطی وصلاحیست • خوزدل اوزنه کم مددر م ح ایله جمع اولسه
محمد اولور چشمک هر کوسی یعنی اولی واخری بسطله صلاحیتله اولسه پاشا اولور لف

ونثر مرتب اصل اوزرینه اول کوشه سی که اوج در بسط اولنسه یا اوچ کز براولور ویا ایکی ایله
براولوراکی ایله بر مراد اولب قصد اولندی واخر کوشه سی کم دراندن یکی قصد ایدوب اندن
الف قصد اولندی مجموع محمد پاشا اولدی حیهیه سز بودیدوکل بسط بولنه بعض رسایلده
طعن اندکیکده صکره بو اراده ایکی یرده مرتکب اولدک زیرا که جوابنده دیوز اولکه مرتکب
اولدوغمز بسطک احتمالاتی اکی صورته منحصردر بونک کبی لر مطعون دکلدر صکره غی مرتکب اولدوغمز
بسط طریقیله دکلدر بلکه شیوع وتداولله موضوع یکی اولمشدر والا الف یوب یکی قصد اتمک خلاف
اصلدر زیرا که الف بکدر یکی دکلدر اخرنده غی یاء وحدتدر کلمه دن دکلدر لیکن فضلانک معما لرنده
شایع ومتداول اولمشدر الف دیرلر یکی دیرلر واندن مدلر لر مشهور ومتداول اولمغله
ارقام کواکب بروج حکمنده اولدی بوندن اکا واندن بوکا انتقال جایز اولدی وذکر اولنان
قلبدلیللری مطلق ذکر اولنسه قلب کل مراد اولور قلب بعض مراد اولمز مکر قرینه صارفه ایله مثال
چون قلب بعض طفل زسنکیست سخت تر • کرد مرحوا لتش بخدا تاکند چو موم • طفلک قلبی بعضندن
لطف مراددر وخدادن الله مرادر لطف الله اولدی وقلب بعضک دلیللری قرشمق وقرشدرمق
وتشویش واشفته وبونک امثالی نسنه لردن در مثال هست از زلفینت اشفته میان مرد ما •
این دل سودای وشیدا وسرکردان من • زلفینوک برسندن س مراددر شسته واسطه سیله وبرسندن
ل مراددر ومیان اشفته اولمغله یمان اولدی مجموع سلیمان اولدی چو مثل روی سر اغاز کویند
ازینها ابتدای لفظ جویند یعنی چونکه روی سر واغاز مثللولر ذکر اولنه لفظک اول حرفی مراددر
واندک امثالی بدایت وفاتحت ومبدا ومبتدا ومفتتح ومطلع وطالع وطلعت وعارض
ووجه وعذار وخط وفرق وتاج وافسر وکلاح وتارک وهباک وچکاد وبرقع ونقاب
وصدر وسینه وکریبان ودست واوج وایوان وعالی وسامی وبلند وامام وقدام وفوق

وفوق

وفوق وسوفار وهوا وصافی وجوکان وباش ویوز واغز وبرون وکوکوز
ویخا وبونک امثالی نسنه لردن اندرک اکثری ظاهردر بیانه احتیاجی یوقدر اما هوا دیو
اول دیلدکلری انونکچوندر که علوی در وصافی دیوب اول دیلدکلری انکایچوندر که صافی
اولان صوق نسنه لرده اوزرینه کلور دردی وموجری وغلیظ اولانی الته وارر بوسبدندر که
بونلر کلهٔ آخر دلرلر مثال دردی سر که کجا باشد چون صافی می • هردور اکرچه یکی ماذرو یابست
نژاد • هر که بوک دردی سندن ه مراددر ومیک صافی سندن م مراددر وماذردن ام
مراددر که عربیسی دد مهام اولدی وجوکان دیوب اول دیدکلری انونکچونکه اول چوکان اولوب
ال منزله سنده واندن طوب ایق منزله سنده در جوکان زلفت کوی دل می باخت در میدان عشق •
برحال سر بازیست خوش انجا حلیمی وش هزار • چوکان زلفدن ز مراددر وکوی دلدن ل
مراد حال اوزرینه که سربازاولا یعنی اول حرفی کیده ال قلا مجموع زلال اولور بعضلر ال
ویدودست دیوب اول دیلمکی قبیح عدایلدی معلوم در که انک یدی یوقدر بوقنده زیرا
الوک اول مناسبتی هوانک وصافینک وچوکان مناسبتندر انی دکلدر مثال مغز وجان دل مر
میانست یعنی مغز وبینی وجان ودل ویورک مثللو نسنه لردن لفظک اورتسی قصد اولنور اکر
اکر تک ایسه بر حرف مراد اولور اکر اورتالغده یعنی مغز واکر جفت ایسه اکی حرف مراد اولور
دل فرعون رقیبت بد لخسته من هیچ روزی بترحم نکند یک نظری • دل فرعوندن ع مراد — علی
وخسته که علیل درانکدلی لی در علی اولدی وجایز که عمر حیله لی دن میم مراد اولاور دن — عمر
ر مراد اوله که تقوعده لهادرتی دروجایز که ع شیدن واسطه سیله قمر مراد اولانه کم بو — موسی
طریقی بعضلر مطلقا جایز کوردی ودلخسته دن ست مراد اولا واندن و مراد اولاویک
لفظندن عدد حروفی مراد اولاکی سی در مجموع موسی اولدی بومعاده بجه درلو توجیه لر

صورت کوسترمقام تعلیم ده بو قدر کفایت ایدر و ذکر اولنان لفظلرك امثالی اورته مراد
اولنقده روح و قلب و میان و وسط و مرکز و جوف و شش و جکر و زهره و کرده و ناف
و تهیگاه و کمر و ضمیر و سر و بونك امثالی نسنه لردر چو ذیل و حد و پا پایان آنست یعنی اتك
و دامن و ذیل و حد و پای مثللو نسنه لردن لفظك آخری قصد اولنور و بونلرك امثالی آخر و نهایت
و غایت و کنه و عاقبت و خاتمت و انقراض و اختتام و مخلص و دبر و کن و پاشنه و ساق و موزه
و کفش و بیجان و پایان و انجام و سفل و تحت و بن و قعر و تالی و محمول و محاق و سلخ و حضیض
و دردی و کوی و بونلرك امثالی نسنه لردر چون از بر تخت خواستی غایت عدل خواند ز چرخ
بر آن آیت عدل س بکشاد سروش بر ستایش دهن بر عرش زدی چو پایه رایت عدل بر تخت دن
عز لی نك اولی مراد کس در و غایت عدل دن ل مراد نه چرخ دن ط مراد بو مجموعی ان لفظنك
اوزرنه سلطان اولور و ستایشدن حمد مراد و انك اوزرنه اغزدن م مراد محمد اولدی س
دست من کو رسد بدامن یار ملك عالی بر من از ملکوت دست من دن مراد و یاخود دستدن
ید مراد و اندن چارده واندن جهل و اندن م و دامن یاردن ر مراد و ملکوت دن ملك کیمکلد
و زقلور مجموع مروت اولور دست و پای اوست تاج لطف من در ملك علم ان بزرك یم رابی م
ستایش واجبست دستدن ید و اندن چارده و اندن میم مراد و پای اودن و مراد و
تاج لطفدن ل مراد و من دن عربسی که مراد که انا در مولانا اولدی و بزرکدن سید مراد
و یم را الحاصل اعتبار اولنماغله سیدیرا اولور و مرکبمکله سید یاقلور و اندن صکره کیمکلندن
حمد مراد اولمغله مولانا سیدی احمد اولور برای هر دو جانب جامه و پوست یعنی لفظك هم
اول حرفی و هم آخر حرفی المقصود جامه و پوست لفظی کتوررلر و بونلرك امثالی نه وار سه
احاطه معناسنه دلالت ایدر نسنه لردن کوملك و قفتان و جبه و کفن و تابوت و غاشیه و قین

و نیام کبی و هر نسنه که قبلیجی در ابو کله اکی طرف بیله قصد اولنسه اولور کسی کز لطف بی پایانت یابد جا
احسان و راد دل بر تمثل بایداز دسم سواداری کسی دن نو د مراد و اندن س مراد و لطف
بی پایاندن لط و جامه احساندن ان و رانك واوی که التی در قلب اولنسه اکی مراد
اولور رنه کم ارقام هندی اوضاعنده بیان اولندی بس و رادیکلیا مراد و بر لفظنك غلندن
بز مراد اولدی و مجموع بیدله بایزید اولدی مجموع سلطان بایزید اولدی از الطاف خدا
بی پرده درون یکی صافیست پیوسته بادام الطافك پرده سی کیمکله لطا قلدی و تو که ترکیه
سن دیر لطا بونك ایچنده اعتبار اولنمغله سلطان اولدی و یکی دن م مراد و صافی لفظی
بادامله یعنی صاد بلنله اولا شه الف ط اولور مجموع مصطفی اولور کنار و کوشه و لب
سوی یك ز دوست یعنی کنار و کوشه و لب مثللو نسنه لردن لفظك اکی طرفندن
بر سی مراد اولور یا اول حرفی یا آخر حرفی و بونلرك امثالی طرف و جانب و جهت و سوی
و ناحیه و بونلرك کبی طرف معناسنه دلالت ایدن لفظلردر تصوری کنم ای دل ز غایتی ناچیز
لب حبیب تر اکار ز دوست عدم است تصوردن سی مراد در زیرا که علم منطق ده
متعارف مشهور اولمشدر که تصور شینك صورتی حاصل اولمقدر ذهنده و صورت
شی خود سی در و دل که غایتدن ناچیز اولا یعنی اخردن یکرمی کیده دی قلور یدی
و لب حبیبدن ح مراد و ترانك تو سندن س مراد و مجموع سیدی حسن اولدی و اکر لب
ملیح دنلسه معما تمام اولوردی اخری مراد اولمغله اکر تصغیر می کویند ظاهر
تو کاف زاید آور در آخر یعنی اکر معما بیتنده تصغیر دنلسه و یاخود تصغیره دلالت
ایدر لفظلردن بر سی دنلسه تحقیر و محقر کبی مراد اولان نسنه نك یا دسیده آخرینه
کاف زاید کتورمك کرك مثلا تصغیر اسب استر و خرد نلسه اسبك و استرك و خرك دیمك

کرك و عربیده خود صیغه سی فُعَیْل و یا فُعَیْعِل و یا فُعَیْعِیل وزنی او زرینه بنا اولنور بو
مختصرده انك تفصیلنه مشغول اولمق مناسب دکلدر انوکچون پارسی تصغیرینه اشارت
ایدوب قودی مثال دور مصغر دهنت در بدل مرکز لطف • بادخ خرشید کون نقش
فنا داشته است • مصغر دهندن دهنك مراد و انکدوربدن کنهند مراد و مرکز لطفدن
ط مراد درکه پارسی جه بدر کنهند لفظنده مرکز لطفینه اولور و اول نون ها انك بدلنده
رخ خورشیدی در زیرا که کنشه عربجه یوح دیرلر و فنانك نقشی که قبا دربو مجموعی یعنی
یقبا لفظی قوسالر کیقباد اولور • ای خسرو جورا مکر برجیس طبع و ماه دل • در احدب چرخ
ارزنی دستی مصغر میکنی • جوزادن ب مراد برجیسدن ی مراد ماه دن را مراد
مجموع بیرو دستدن ید مراد و اندن چهارده مراد و اندن م مراد میم که احدب لفظنك
ایچنده اولا احدب اولور و اندن صکره مصغر انکله احمد بك اولور مجموع بیر احمد بك
اولدی • بنده کو رابرسد دست بالطاف شهی • زیر پایش ممکی میر محقر کرددی • بنده دن عبد مراد
ودستدن ال مراد و میر محقر میرك در و ممکی کریم اولور مجموع عبد الکریم اولدی ز لفظ از هر
جه باشد چو مرادف یعنی بر لفظ که معما عبارتنده واقع اولمشدر انك مرادفنی مراد ایله کرکسه
کند ولغتندن کرکسه غیری دلدن مثلا عربیسی عربی و یا پارسی و یا ترکی و یا پارسیدن پارسی
و یا عربی و یا ترکی و ترکیدن ینه ترکی و یا عربی و یا پارسی مثال هر چیز که برخاست زخاك
قدم تو • بر چشم الکحل جلای بصر آمد • چیزدن شیء مراد در که عربی سدر و عین مسماسی مراد
و مرادن لی مراد علی اولدی مجموع شیخ علی اولدی مثال سنك بجه دل بر ندارد ا بنجه در دل ادار مش
در دل مردا این همه با تحمل جون کند • سنك بجه دلدن سك مراد نداوزرنده کتور مکله سکند اولور مردن
ار مراد اولور ترکسیدر سکند لفظنی ار لفظنك او رتسنه کتورمکله اسکندر اولدی مثال تا کرد کل زاختر خار بلا
بالا کرفت •

بلبل با واز نوا با دل سر و بالا کرفت • بلبلدن هزار مراد که اکسی بیله عربی مستعمل لغتلریدر
و هزاردن غ مراد و واسوزا وازدن از مراد و سرو بالادن و مراد و واودن
الی مراد و التنك قلبنی که دل دمشدی الکدر و موادو دودن اون مراد دری در
مجموع غازی اولدی و جایز که بانك تحصیلنده دنلا سرو بالا کرفت یعنی وی لفظنك
باشنی یوق طوندی بو بلیه دل لفظنك قصد معماده دخلی لواحقدن اولور کهی حاصل
بس آرد از معارف یعنی کاه معما عبارتلرندن واقع اولان لفظدن حاصل استه
یعنی عدد حروفنی جمع ایدوب حساب جمل اصلیجه حاصل استه و اول حاصل بوندن
خالی دکلدر که مهملا وله و یا مستعمل اولا اکر مستعمل اولجق اولور سه جایز که انك مرادنی مراد اوله
معارفدن یعنی بللو و مشهور و قو مراد اسنده شایع اولنلردن زیرا که غریب اولان مراد
فات اعتبار اولنمز پس معارفدن مراد بو راده اصطلاح دکلدر مثال • بناهیدم
ای شاه مرد ستکیری • سلام علیکم که آخر بکیری • سلام علیکم دن شا مراد کر لفظی
آخر اولا شاکر اولور • خالت اندرزیر زلفت رسم تخم وادمیست • حاصل ان دام مرغ جان و دل
بکرفتنست • تخم دن غم و رسم غم دن عم مراد و حاصل دامدن مه مراد و مه دن ر مراد
عمر اولدی مثال ترکی • شول کنشده صورت اوزره برسیه دام ایلمش • دانه خالیله وحشی
دللری دام ایلمش • کنشدن صورت دیمکله کیش مراد اولدی و کیشدن دین مراد اولدی
و مه آتی مراد اولدی که ترکسیدر مراد فی در اوزره دیمکله که بوانك اوزرنده اعتبار اوله
ایدین اولور عدد کاندر زنی در نفس خود وی بکو جذر و ذکر ضلع و دکر شی
بحاصل مال و مجذور و مربع چو جذر اثنین مجذور ست اربع ز ضرب جذر در مجذور ره مطلب
یقین شد نسبت کعب و مکعب از این پس مال مال بحاصل از ان پس مال کعب ای شاه کامل

یعنی هر عددی که کندو نفسنه ضرب ایلینک اول ضرب اتدکلک عدد ده جذر و ضلع و شیٔ دی
وحاصل اولانه مال و مجذور و مربع دی مثلا ایکی ایکیه ضرب ایلسک درت حاصل اولور ایکی
جذر در درت مجذور در اندن صکره جذری مجذوره ضرب ایلسک حاصل اولانه کعب و مکعب
دیرلر سکز کبی بعضلر دیدیلر که کعب جذره دیرلر مکعبه نسبت و بعضلر دیدیلر که مجذوره
دیرلر مکعبه نسبت اندن صکره جذری مکعبه ضرب ایلسک حاصل اولا مال مال دیرلر اون التی
کبی اندن صکره جذری ماله ضرب ایلسک حاصل اوله مال کعب دیرلر اوتوز اکی کبی اندن صکره کعب
کعب دیرلر التمش درت کبی اندن صکره مال کعب کعب دیرلر یوز یکرمی سکز کبی اندن صکره کعب کعب
کعب ایکی یوز الّی التی کبی اندن صکره مال کعب کعب کعب بیش یوز اون اکی کبی اندن صکره کعب
کعب کعب کعب بیک یکرمی درت کبی وعلی هذا الاعتبار مثال ٭ مال بدرجه فایده مهر در او فتاده را
غایت حرص راست کم مال جهان بجکران ٭ بددن اب مراد وانک مالندن یعنی مجذورندن
طقوز مراد طادر و بهر که دری یعنی قپوسی واولی دوشمش اوله هرا ولور مجموع طاهر اولدی
وغایت حرص دن صاد مراد وجهان که بی کو اندن طقوز مراد وانکنا اللذن سکسان بر
مراد در که فادر مجموع صفا اولدی ٭ هی بر غبت وصل مهی لم بربود ٭ مکعب سر بستا مراد ستانود
سر بستاندن اکی مراد در وانک مکعبندن سکز مراد در که ح اولدی ومراد ن م مراد و
دستدن ید مراد مجموع حمید اولدی ٭ کرمیطلبی سرامانی در پاش ٭ بر پای حبیب مال مالش در پاش
سرامانیدن امراد پای حبیبدن ب مراد در که اکی در وانک مال مالندن اون التی
مراد در که یو در وقتی که بو مال مالی پای حبیبا زرندا اعتبار ایده سن ایوب اولور
مثال آخر ٭ پای او راغ نودم کفت وبر امال مال ٭ تیغش آخر بهر جان دیدم کر ستم زار زار ٭ رخ
پای دن اکی مراد واکینک مال مالندن اون التی مراد در که یو در و تیغ دن سین مراد در

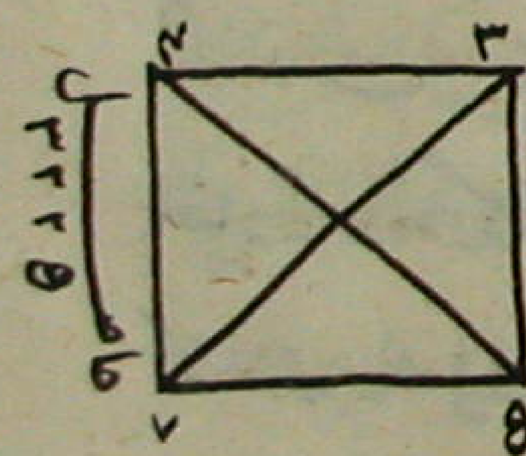
وقتی

وقتی سیفک آخری جا یخون کورله یعنی فا درتیه وار ه یو سنی اولور ضرب اعدادکه تضعیف
مقابل باشدالی یعنی بر عدد که بر عدد ه ضرب ایلمک بر طرفنی مقابلنک عددی مقداری تضعیف
ایلمکدر مثلا اوجی بیشله اورمق بش کز تضعیف ایلمکدر که اون بش حاصل اولور و یا بشی
اوج کز تضعیف ایلمکدر که اون بش اولور ضرب آحاد در اقا واکرچه سهلست اعداد که مراتب
بسیطه سی درتدر آ احاد در بردن طقوزه وارنجه ب عشرات در اوندن طقسانه
وارنجه ج مئات در یوزدن طقوز یوزه وارنجه د الوف در بیکدن طقوز بیکه وارنجه
بوندن صکره مراتب مرکبنک نهایتی یوقدر مثلا عشرات الوف مئات الوف الوف عشرات
الوف الوف مئات الوف الوف الوف الوف الوف عشرات الوف الوف الوف وعلی هذ
الاعتبار احاد احاده ضرب ایلمک اکرچه اساندر قاعده بسط اتمک حاجت دکلدر اکرچه قاعده
وارکه شاملدر اول قاعده بودر که بری بری ضم ایده سن یعنی اکی طرفک عددنی جمع
ایلیه سن کوره سن که نجه اولدی البتّه اون سکزدن یوقرو کجمز واندن زیاده کلنک هر برسی
اون دوته سن واندن اشغه سن نه وار ایسه بر بر ینه ضرب ایلیه سن حاصل اولان تعشیر ایدوب
هر برسی اون طوتد غکله حاصل ضرب اولور مثلا یدی سکزه ضرب ایلسک اول یدی سکزه ضم
ایدوب عددلری جمع ایده سن تا که اون بش اولا اندن زیاده که بش در هر برسی اون طوتدک
اللی اولدی واندن اشغه یدی یه اوج وار و سکزه دک اکی وار اوجی ایکیه ضرب ایلدک
التی اولدی مجموع التی اولدی یدی سکزه ضرب ایلمک حاصلی در عشرات اودر عشرات و مئات
والوف یعنی ضرب اعدادک جتکلکی عشراتک ضربنده در و مئاتک ضربنده در و الوفک ضربنده در
واندن صکره بونلردن هر برسی الآمله مواصل اولوب مرکب اولور عشرات الوف و مئات
الوف دیرلر نته کم سابقا اشارت اولندی بونلرک ضربلری عسیر در پس شونلرکه قاعده

احادک احاده ضربیچون عبارات مشوشه ایله مفردات نظم ایدوب مباهات ایلدی طور
تعلیمدن خارجدر نته کم مولانا احمدی ده مرقاة الادبنک آخرنده بو وجهله بر قطعه نظم ایدوب
ایندی ز وؤ لوساذ ورَخ سذبر آورالی یعنی وؤ دن التسی التیسه ضرب ایلمکدن لو حاصل
اولور رح دن یعنی سکزی سکزه ضرب ایلمکدن سد حاصل اولور یعنی التمش درت بدر اصل بودرکه
بر قاعده بیان اوله که انوکله هر قنغی عددلرک ضربی قصد اولنورسه اسانلقله معلوم اوله
نته کم احادک احاده ضربی ایچون سابقا بیان اولندی وما فوق احادک ضربلری ایچون قاعده
بودرکه اکی طرفک یعنی مضروبک و مضروب فیهک هر قعده سندن بر الاسن یعنی عشراتی هر اوندن
ومیاتدن هر یوزدن و الوفده هر بیکدن دونه سن بری برنه ضرب ایدهسن هرنه حاصل اولورسه
هر برسنی اکی طرفدن فایق اولان مرتبلرک برسنک قعده سن طوته سن تعیین مرتبه ایچون مراتب
فایقه دن اکرچه قاعده کلیه لر واردر لیکن مبتدیه اسان اولسون دیو بر صورت جزئیه ایله ضبط
ایلدی که مؤنت محاسبه سز مقصود حاصل اولور اول صورت بودرکه عشراتک عشراته ضربنده که هر
عشره دن بر الوب ضرب ایلمشیدک حاصل اولانک هر برسنی یوز طوته سز بیق دیکله بوکا اشارت ایلدی
اکی ب مضروب دخی و مضروب فیه دخی ایکنجی مرتبه دن عشراتدن اولدوغنه اشارت ایلدی و ق حاصل
اولانک هر برسنی یوز طوتمق کرک دمکله اشارتدر وار بونک اوزرنه قیاس ایله باقی رموزی
وارقامی دخی مثلا بجغ عشراتک میاتی ضربنده حاصل اولور هر برسنی بیک طوتمق کرک دمکله اشارتدر
ججیغ میاتوک میاته ضربنده حاصل اولور هر برسنی اون بیک طوتمق کرک دیمکله اشارتدر وجدقغ
میاتوک الوفه ضربنده حاصل اولانک هر برسنی یوز بیک طوتمق کرک دیمکله اشارتدر ودقغ
الوفک الوفه ضربنده حاصل اولانک هر برسنی بیک کز بیک طوتمق کرک دیمکله اشارتدر و بو
صورتلره و ما فوقلرینه شامل تعیین مرتبه ایچون قاعده کلیه بودرکه طرف ادنی احاددن

تاجنجی

تا جنجی مرتبه ده ایسه طرف اعلادن مرتبه فایقه نک مقداری اول قدر اولا مثلا اکی یوزی اوچ
بیکه ضرب ایلسک هر عقده دن که برسن الوب اکیی اوچه اوردک التی اولدی التینک هر برسن یوز بیکه
طوتدق التی کز یوز بیک اولدی زیراکه طرف ادنی میاتدن در احاددن اوچنجی مرتبه در طرف
اعلی که الوفدندر الوفدن احاددر و اوچنجی مرتبه میات الوف مرتبه سیدر اکر از جانب یک اخذ کنی
جزء عقد هر یک از حاصل تو ماخذ کامل باشد اکر جزء عقدی انجاق بر طرفدن الاسن حاصل اولانک
هر برسنی ماخذ اولان عقده یه طوته سن مثلا سکزی طقوز یوزه اورسک طقوز یوزدن که طقوز
الوب ضرب ایدهسن یتمش ایکی اولور یتمش ایکینک هر برسین یوز دوترسن یدی بیک ایکی یوز اولور زیراکه
هر یوزدن بر المشیدق ماخذدک یوزدر از مراتب چو بود جمع سوی باد و طرف الی یعنی
اکر بر طرف بر نجه مرتبه لردن مرکب اولسه مثلا اون یدی بیشه اورسک و درت یوز اوتوز طقوزی
یکرمیه اورسک ویا اکی طرف بیله بر نجه مرتبه لردن مرکب اولسه مثلا اوتوز طقوزی بیک یدی یوز
قرق التی یه اورسک بیوک کبی ضربلر مشکلدر هر برسنی هر برسنه ضرب ایلمک کرک واشبو طریقی
کوزتمک کرک تا مقصود حاصل اولا اکر کثرة افرادسبندن مشکل کلاجک اولورسه بر مربع تکلی

وضع ایلیه سن ضرب اولان عددک مرتبه سنی ترتیب ارقام هندی اوزرنه
خط فوقانی اوزرنه بر بر یازاسن و مضروب فیه اولان عددک مراتبنی خلاف
ترتیب اوزره خط یساری اوزرنه بر بر یازاسن شویله که زاویه یساریه
علیادن اکی طرفه اعلادن ادنایه انتقال اولادونه سن هر مرتبه دن خط مستقیم چکه سن یمیندن
یسارینه وفوقدن تحته تاکه تقاطع ایدوب مربع اولر حاصل اوله اندن صکره اول اولرک
بر کوشه سندن بر کوشه سنه مورب خطلر چکه سن شویله که هر مربعده اکی مثلث اولر حاصل اولادونه سن
هر برسنی برسنه ضرب ایلیاسن هرنه حاصل اولورسه عشراتنی ملتقاسنه واقع اولان مربعک

مثلث فوقانیسنه یازاسن واحادنی تحتانیسنه دونه سن زاویهٔ یمینیهٔ سفلادن باشلیاسن هر
ایکی خط مورّبک اراسنی جمع ایلیه سن هر نه حاصل
اولورسه نتیجه یازاسن اشبو وجهله کم یدی بیک بش
یوز قرق اوچی التی بیک ایکی یوز سکسان اوچه ضرب
ایتمکدن قرق یدی بیک کز بیک واوچ یوز طوقسان
ایکی بیک التی یوز التمش طقوز حاصل اولور در ابانت

	٧	٥	٤	٣
٦	٤ / ٢	٣ /	٢ / ٤	١ / ٨
٢	١ / ٤	١ /	/ ٨	/ ٦
٨	٥ / ٦	٤ /	٣ / ٢	٢ / ٤
٣	٢ / ١	١ / ٥	١ / ٢	/ ٩

٤ ٧ ٣ ٩ ٢ ٦ ٦ ٩

شمادی شده در ضمیر مدغم یعنی شول عدد که مخاطب
کوکلنده طوتمشدر آنی آشکار ایتمک بیاننده در طریق اولدر که مخاطبه ایدرسن کوکلکده طوتدوغک
عددک یاروسیجه دخی ضم ایلیه سن نصف کسری وار ایسه تمام ایلیه مجموع بیجه اولور ایسه بو مجموعک
یاروسیجه ینه ضم ایلیه سن نصف کسری وار ایسه ینه تمام ایلیه اندن صکره هر نه اولورسه طقوز طقوز
طرح ایلیه سن تجسس ایده سن که قاچ طقوز کدردی و کسر نصفی نزاده تمام ایلدی ایسه هر طقوزدن
درت الدسن واولده تمام اولنان کسر نصفندن بر الاسن واکنجیده تمام اولنان کسر نصفندن
ایکی الدسن اصلیت از برای دانستنت بتدبیران خاتمی که پنهان کردست یک طرف کیر بو بر
اصل و قاعده در که تدبیر له بلمک ایچون شول یوزوکی بر طرفده اوتوران کمسه بر بلک جماعتک ایچلرنده
کزلدی بر اصل وقاعده ایله بلورسن که یوزک کمده کزلودر و قنغی بر مفصل قودی واول قاعده
بودر که اول کزلیان کمسه که مضمر در کسر میمله تا کزلنان کشیه وار بجه که مضمر فیه در فتح میمله
اوتوران کمسه لرک عددی قچ ایسه کوکلنده طوته ودیه سن تضعیف ایلیه واندن صکره بش دخی
ضم ایلیه ودونه مجموعک هر برسنی بش طوتوب تخمیس ایلیه واندن صکره اون دخی ضم ایلیه ودونه
مجموعک هر برسنی اون طوتوب تعشیر ایلیه اندن صکره دیه سن اللیشر اللیشر طرح ایلیه کورکه

قاچ اللی کدددی یدی اللی طرح ایلیه سن که اوچ یوز اللی اولور ایرینی قلان اللیلرک اکیسن
بر ایلیوب هر کشیه یوزوک ویره سن کوره سن کمده ایسه اخر اولورسه یوزک انده در قنغی بر مفصلده
در بلمک ایچون ینه بو اصل رعایت اولنور اشبو وجهله که اول یوزک صقلین کمسه دن ایکی اوزرک
ایچوریلن بر معقدن بر و بر معقلرنک عددی نه ایسه تضعیف ادوب ونوب بش دخی ضم
ایلیوب تخمیس ایدوب اندن صکره اون دخی ضم ایلیوب تعشیر ایدوب طرح ایلمکله تفصیل
اولنان کبی در انقسام حروف کم بر صفات اجراست الخ بو قطعه حروف هجانک اقسامنده
در که اول انقسام صفات حروف اوزرنه اجرا اولنور اگرچه حروفک بحسب الصفات انقساماتی
چوقدر بعضلر قرق درت ذکر ایلدی وبعضلر زیاده وبعضلر دخی اکسک ذکر ایلدیلر
بو زاده مشهور اولنلری ضابط ایله اشعار اولندی ستشحثک خصفه حرفلری که اون
حرفدر حروف مهموسه در حرکتی بری بری اردنسره تلفظ اتمکده نفس طوتلمز جاری اولور مثلا
اوچ کافی بری بری اردنجه فتحه ایله ویا کسره ایله ویا ضمه ایله تلفظ ایلسالر روان تلفظ اولنور
زیرا که بو اون حرف ضعیف حرفلردر قوت صوته احتیاجی یوقدر نفس منع اتمکه قوتلری
یوقدر بو سببدندر که نفس روان اولور بونلره مهموسه اولدیغیچون دیدیلر که همس اخفا ایله
اورتلو تلفظ اتمکه دیرلر بونلری خود اشتدک که ضعیف حرفلردر قوت صوته احتیاجی یوقدر
ستشحثک خصفه دیمکک معناسی خصفه ادلو عورت یقینده سکا الحاح ایلیه بغیر این هم مجهوره
نام مستفاست الخ بو اون حروف مهموسه دن غیری حرفلر مجهوره در مجهوره دیدکلری بونلره
برکز یره اددر زیرا که جهر اشکاره وقتی تلفظ اتمکه دیرلر بو حرفلر اول حرفلردر که بری بری
اردی سره حرکتیله تلفظ اتمکده نفس طوتلور جاری اولمز مثلا اوچ قافی بری بری اردنجه
فتحه ایله ویا کسره ایله ویا ضمه ایله تلفظ ایلسلر روان تلفظ اولنمز زیرا که حروف مجهوره

کندو نفسلرنده قوی حرفلردر قوت صوته احتیاج واردر محکم تلفظ اتمیجه مخرجلرندن
ظاهر اولمز بو سببدن نفسی جریاندن منع ایلر خصّ سهّز ضغّت حظ شذّف
حرفلری که اون اوچ حرفدر حروف رخوه در صوتک جریانی منحصر اولمز اسکان اولندقده
جاری اولور مخرجنده اطبقت جذک حرفلری که سکز حرفدر حروف شدیده در صوتک
جریانی منحصر اولور اسکان اولندقده مخرجنده جاری اولمز ولیعرمنا حرفلری که یدی
حرفدر حروف رخوه ایله حروف شدیده آراسنده در که نه انحصار مذکور تمام اولور ونه
جریان مذکور حروف معتدله دیرلر صض طظ حرفلری درت حرفدر حروف مطبقه دیرلر که
انلرکله دل اغزک اوسته طرفینه حکایه منطبق اولور آواز منحصر اولور دل الطبق اراسنده بو درت
حرفلردن غیری حرفلره حروف منفتحه دیرلر دل انلرکله حنکدن منفتح اولور مطبقه و منفتحه
تسمیه سنده تجوز واردر زیرا که اطباق وانفتاح دلک صفتلری در س و ص و ز بو کونه
حرفلره حروف صفیر و حروف اسلیه دیرلر زیرا که اوکده بشلو اراسندن و دیلک طرفندن
ظاهر اولورلر اسله عرب لغتنده دل اوجنه دیرلر اکا نسبت ایدوب اسلیه دیرلر بو حروفلرک
اوزرنه وقف ایلیلر سقلیق کبی صوت ظاهر اولور بو سببدن حروف صفیر دیرلر خصض
قطغظ حرفلری که یدی حرفدر حروف مستعلیه دیرلر که انلرکله دل حنکدن یکا مرتفع اولور اما
انطباق لازم دکلدر حروف مطبقه اوزرنه اوج حرف دخی زیاده اولنمشدر خ و ق و غ
پس مستعلیه ایله مطبقه آراسنده عموم وخصوص مطلق واردر هر مطبقه مستعلیه در انطباق
بولندقده ارتفاع بولنمق لازمدر وهر مستعلیه مطبقه دکلدر خ و غ و ق تلفظ اولندقده
اقصای لسان حنکه مستعلی اولور انطباق بولنمز بو یدی حروف مستعلیه دن غیری حرفلره حروف
منخفضه دیرلر که دل انلرکله حنکه مستعلی اولمز مر بنفل حرفلری که التی حرفدر حروف

ذلاقه دیرلر سرعتله تلفظ اولندقلری سببدن که دل اوجیله و طوطقلریله تلفظ اولنورلر اوچی
ذولقیه در که ر و ل و ن در و اوچی شفویه در که ب و ف و م در بو التی حرف احسن حروفدر
غیری حرفلریله امتزاجده عرب لغتنده بر رباعی و یا خماسی کلمه بولنمز الا انده بونلردن بعضی بولنور
اکر بولنمیجق اولورسه معلوم اولور که اول کلمه دخیلدر و یا شاذدر عسجد و دهدقه کبی مرام در
مر بنفل عبارتنی بیان ایدر نقل فتحسیله غنیمتدر بو التی حرفلردن غیری حرفلره حروف مصمته
دیرلر که چوق تلفظ اتمکله کویا که صامت و ساکت اولورلر و یا متکلملر بونلردن رباعی و یا
خماسی اتمکله صامت اولورلر و ا ی حروف علتدر متحرک اولسونلر ساکن اولسونلر هر حالده
بونلره حروف علت دیرلر فتحی ساکن اولسلر حروف لین دیرلر فتحی ساکن اولدقلرندن صکره
ماقبللرینک حرکتلری کندولرینک جنسندن اولسلر بونلره اول وقت حروف مد دیرلر نته کم
بونلره حروف جوف دخی دیرلر قد طبج حرفلری که بش حرفدر حروف قلقله دیرلر حروف لقلقه
دخی دیرلر بونلرده شدته انضمام ضغط واردر که مخرجلرندن دن شکله و صقغله ظاهر
اولورلر و صوت شدیدله تلفظ اولنورلر لقلقه و قلقله شدت صوت معناسنه در ا حرف
هاوی در که هواء صوتچون متسع اولور هیچ بر عضوک عملنه اولمز خلاف واوک که انضمام شفتینه
احتیاجی وار و یانک که دلی حنکدن یکا قلدرمغه احتیاج وار اکرچه که بونلرکله دخی الف کبی
مد صوت اولور ه حرف مهتوت در رخاسندن و ضعفندن اوترو هتات چوق سوزلو
بیجک اولان کمسنه دیرلر و دیدیلر که حرف مهتوت ه در ت در دیدکلری سهودر دلیل
بو که خلیل دیدی لولا هتّة فی الهاء لاشبهت الحاء ر حرف مکرردر که وقف اولندقده تکرار
اصغا اولنور ل حرف منحرفدر که دلدن تلفظ اتدکده داخل حنکه منحرف اولور ر و ل و ن
حروف ذولقیه در که دل اوجندن قوپرلر اوراته ذولق دیرلر ک ق بو ایکی حرف لهویه در مخرجلری

لهاة‌دندرکه یا بیجه ملازه دیرلر بو رکیجه دلجک دیرلر جشض حرفلری که اوچ حرفدر حروف
شجریه در سکون جیمله شجر فمدن قوپرلر که اغزک اورتاسیدر دیرلر دطظ حرفلری که اوچ حرفدر
حروف لثویه در لثه دن قوپرلر لثه دیو دیشلرک اتنه دیرلر بوفم حرفلری که درت حرفدر
حروف شفویه در مخرجلری طوطقلردر نسط حرفلری که اوچ حرفدر حروف نطعیه در که اغزک
اوستی یاننده قوپرلر مخرجلری نطع فمدر شروع قسم ثانی در مصادر بتصرفها یعنی بوندن
اشغه ایکنجی قسمک شروعی در مصدرلرک بیاننده تصرفات اوزرینه ماضی و مستقبل و حال و حکایت
حال و اسم فاعل و اسم مفعول و اسم تفضیل و صیغهٔ مبالغه و اسم زمان و اسم مکان و اسم مناط
فعل اوزرینه و بونلرک امثالی نه وار ایسه تخمیس در هزج سالم مثمن بی تکلفها یعنی اولکه
قطعه‌سی بو ایکنجی قسمک بحر هزج سالم و مثمنده در تکلفلر و تعقیدلر اولمزسزین در تخمین
بکی نظم اولنمشدر و وزنی هر بیتک سکز مفاعیلن در نظم مسمط الحق مسمط اول شعره
دیرلر که شاعر درت مصرعی و یا بش مصرعی و یا دخی زیاده بر قافیه اوزرینه رعایت ایلیه اندن
صکره بر قافیه دخی رعایت ایدوب ارداف ایلیه بو وجهله شعری ترتیب ایدوب تمام ایلیه وزد وکونه
مطلق یعنی بوکا ایکی دلو وزن الحاق اولنمشدر بری مستفعلن فعولن که رجز مکفوفدر
ایکنجیسی مفعول فاعلاتن که مضارع اخرب در نته کم اولکی قسمک اول قطعه‌سنده بیان اولنمشدر چون
اولین محقق دیمکله اکا اشارت ایلدی برهشت در مطبق سکز قپو اوزرینه طبقه طبقه هر
مصرعی بر قپو منزلسنه تنزیل ایلدی همچون بهشت پر رونق اوچمق رونقلو که سکز قپولردر
دار النعیم مطلق نعمتلر و صفالر داری در قپوسی آچوق هیچ کمسه یه منع یوق بیوک کوچک
تماشا ایتسه اولور و نعمتلرنه ذوق ایتسه اولور و یا خود مطلقا دار النعیم دیمک اولور فاخره
نداء تذلوه پس بونک عطاسنی احتیاج ایله فصیح و کشاده زبان اول امتیاز جاه

مهمل ایله

مهمل ایله و اخرنده زاء معجمه ایله جمع معناسنه در واختر هداه تلحق دخی اختیار بونک کوسترکی
طوغری یولی که بیلمشسن مقصود که قطعهٔ ثالثه از قسم دوم بحر جلی ذکر کردیم که بحر مجنون رمل
با علل اوچنجی قطعه‌نک ایکنجی قسمندن بحر آشکار ادر اولکی قسمک بشنجی قطعه‌سنده ذکر ایلدک
رمل مجنوندر بر نیجه دلو علتلر ایله که آخر جزئنده درت وجه جایزدر فعلن فعلن فعلان
فعلان اولکی جزئنی مجنون کتورمک جایز پس ایکی اوچه ضرب ایتمکدن سکز وجه حاصل اولور
بحریست دو کونه عذب و ناآخر چون خاتم اسم اندر آخر بو بر بحردر که ایکی دلو اعتبار اولنور
بریسی اولکه هزج اخرب و مقبوض و محذوف اعتبار اولنه مفعول مفاعلن فعولن تقطیع اولنه
ایکنجی اولکه رمل ابتر و مشکول اعتبار اولنه فعلن فعلات فاعلاتن تقطیع اولنه نته کم قسم
اسمک اخرنجی قطعه‌سنده تفصیل اولندی عذب طاتلو دیمکدر اولور زاخر چوق صولو دریک معنا
بحر صفتی در بیان بحر و علل اله یعنی بو ابیاتک بحرنک و علتلرنک بیانی اولکی قسمک طقوزنجی
قطعه‌سنده بیان اولنان کبیدر که قطعهٔ کافیه در ترجیع بند السنده اثباتی او رادهٔ کندی بورادم
حاجت دکل که اعاده اولنه بیان مصادر بچندان رباعی که در مختلف وزنها کنت داعی اولکی
رباعینک بحر متقارب مثمن و سالم در وزنی فعولن فعولن فعولن فعولن ایکنجی رباعینک
بحری خفیف مسدس و مجنون و ابتردر وزنی فعلاتن مفاعلن فعلن اوچنجی رباعینک
بحر رمل مسدس و مجنون و محذوف المجنون در وزنی فعلاتن فعلاتن فعلن دردنجی رباعینک
بحر رمل مسدس و محذوفدر وزنی فاعلاتن فاعلاتن فاعلن بشنجی رباعینک بحری
وافر مسدس و معصوب و معطوف و وزنی مفاعلتن مفاعیلن فعولن التنجی رباعینک
بحری جایز که هزج اخرب اوله و مقبوض و محذوف اولا و وزنی مفعول مفاعلن فعولن
تقطیع اولنه و جایز که رمل ابتر و مشکول اولا و وزنی فعلن فعلات فاعلاتن تقطیع اولنه

یدنجی رباعینك بحری ووزنی همان بشنجی رباعی بحری ووزنی بکیدر سکزنجی رباعینك بحری هزج مسدس
ومحذوفدر ووزنی مفاعیلن مفاعیلن فعولن اصول اشتقاقات از مصادر که در بیستم مثالش
سزظاهر بته کم جمع غایبه بردند و کردند دیمکله اشارت ایلدی وصیغه مخاطبه شنیدی دیمکله
وجمع مخاطبه دانستید دیمکله ونفس متکلم وحده کفتم دیمکله ونفس متکلم مع الغیر شندیم
دیمکله واسم مفعوله شده دیمکله وصیغه مجهوله بایسته شد دیمکله وخاء زایه قلب اولدوغنه
ساز وبا موز وبپرداز دیمکله وشین رایه قلب اولدوغنه نکه دارد دیمکله وسین الفه اعتماد
ایده حرفدن صکره حذف اولدوغنه بیاید دیمکله والفدن صکره سین ساکن هایه قلب اولندوغنه
خواهد دیمکله وحروف مددن صکره فا بایه قلب اولندوغنه بیابد دیمکله ودالدن اوکدین یا ساکن
حذف اولندوغنه سزد دیمکله ودالدن اوکدین الف وشدوکنه افتد دیمکله وواو الفه قلب
اولنوب مابعدنده برباء زیاده اولندوغنه فزاید دیمکله ونون ساکن برنجی حرفدن صکره
مفتوح قلندوغنه میخواهند دیمکله ولفظ مغیر اوزرینه مصدر تصرف اولندوغنه بسازند
دیمکله وعلامت صیغه حال بیاننده میآید دیمکله وعلامت صیغه مستقبل بیاننده بیاید
دیمکله وعلایم امر صیغه سی بیاننده دان دیمکله ونهی ونفی علامتلری بیاننده مهل ونمیکویم
دیمکله وامر غایب صیغه سی بیاننده نشاناد دیمکله وامر حاضر صیغه سی بیاننده بیفکن دیمکله
وبو مغیرانك جمع غایبی بیاننده دارند وآرند دیمکله واسم فاعل ومبالغه صیغه لری بیاننده معنی
شناس وخرده دان ودانا وشناسا وافتان وخیزان وداننده وشناسنده دیمکله وآخرنده
هاء علامت اولان لفظلره اضافتده وتوصیفده که هانك اوزرینه همزه یازیلور ولکن
یا اوقنور انك بیاننده همه دارنده ما دیمکله وذوی الروحدن عبارت اولدقده که الف
ونونله جمع اولنور کاف عجمی ایله توسل اولنمق واجب اولور وهم یا مصدری الحاق اولندقده

انك بیاننده دانندکان وجملکی دیمکله وقاعده صیغه اسم مصدرده افزایش دیمکله
وقاعده تعدیده بیفتان وبیفزایان دیمکله ونظم لرده دالدن اوکدین کلن یانك
ماقبلنده نه مکسور کلسه الف ساکندن صکره اول یانی حذف ایدوب اول نونی ساکن قلمق
جایز اولندوغی بیان ایتدکده دهانده دیمکله فراز فافرا الی یعنی هرکاه اولورکه مصدرلر
وفعللر اوللرده بو لفظ کتورلر همین تحسین لفظ ایچون زیاده معنی قصد اولنمق سزین
فراز آوردن وفرا نهادن وفرا کرفتن ووا نمودن وبداشتن ودرچیدن وبرکزیدن کبی
شویله بونلر ذکر اولنمسلر اصل معنایه خلل کلمز اکرچه برنکته دن خالی دکلدر کاه اولورکه لفظ
وای هم مصدرلر وفعللر اوللرنه کتورو معنالرنه ادخال ایدرلر واداشتن وواکردن کبی وبر
لفظنی اوزر معنالرنه ادخال ایدرلر برداشتن کبی ودر لفظنی ده معنالرنه ادخال ایدرلر درآوردن
ودرآغوش کردن کبی بو معنالر بوفقرده اسم قسمنك اخرنجی قطعه سنك اوسنده کی قطعه ده ذکر
اولنمشدر بیفکند نذالحاف ماضی صیغه لرنك اشتقاقی بووجهلادرکه مصدرلك نونی حذف ایدرلر
مفرد غایب اولور دانست وشناخت وخواند ونمود کبی وبونی نون ودال الله جمع ایدرلر دانستند
وشناختند کبی ومفرد مخاطبك اخرنه یا کتورلر دانستی وشنیدی کبی جمع مخاطبنده یا
ودال کتوررلر دانستید وشنادید کبی نفس متکلم واحدنده میم کتوررلر دانستم وکفتم کبی
نفس متکلم مع الغیرنده یا ومیم کتوررلر دانستیم وشنیدیم حاصل صیغه ماضی شویله اولدیکه
دانست دانستند دانستی دانستید دانستم دانستیم کرو قلان ماضیلر دخی بووجه
اوزره تصرف اولنه بجای تا ها در اسم مفعول شده چون اسم اندر صیغه منقول
یعنی اسم مفعول صیغه سنك اشتقاقی اشبو وجهلادرکه مصدرلك نونی یرینه هاء علامت کتوررلر
دانسته وشده کبی وسایر اسما کبی تصرف ایدرلر اشبو وجهلاکه دانسته دانسته کان دانسته ها

دانسته است دانسته اند ودانستگانند ودانستهاست دانسته، دانسته آید دانستگانید
دانسته ام دانسته‌ایم دانستگانیم وقس على هذا ما عداه من ساير الصيغة **اكر بايسته شد ازبهر**
مجهول تصرف كن شدن را بعد مفعول يعنى مجهول پارسىكه عامردر وانكا اشتقاقنده اصل
عامله كه شدن لفظيدر هر مصدرك اسم مفعولندن صكره تصرف ايليه لر هر صيغه نك مجهولندن
كند واسم مفعولندن صكره شدن لفظنك اكا مناسب صيغه سن كتورلر دانسته شد دانسته
مى شود ودانسته شود ودانسته شو ودانسته مشو ودانسته شوند ودانسته شد ودانسته شدى
كى **جز ايشان امداى جان با تغيرا ان استغهمت كيف الحال فانظر** يعنى براوچ صيغه دن
غيرى صيغه لر مصدردن مشتق اولدقده تغير لازمدر اكر فهم اتمك استرسك كه حال نجه در خوش
نظر ايله بو قواعده كه در تمين كبى نظم اولنمشدر **در اسم فاعل ومستقبل وحال بكن دربا ى**
ماضى ت كه شد د يعنى اسم فاعل ومستقبل وحال وامر متغير اندندر اوچ اولكى سنى شول
ماضى كه آخرى تا در اول تا داله قلب اولنور بو صيغه لرك آخرنده دال لازمدر وامر بو حكمدن
خارجدر زيرا كه بيان اولنه كرك كه حذف اولنور وشول ماضى كه آخرى دالدر فيها ونحوه وبو
تغيردن غيرى هر بردرلو مصدردن وماضى دن بردرلو تغير له مشتق اولورلر بوندن صكره
اولا التى بيت تا، نونك قياسى تغيراتى بيان اولنه وبش بيت داله نك قياسى تغيراتى بيان او
واندن صكره ايكى بيت سماعية التصرفات اولنلر كه دررت درلو وجهله تغيراتنه ايما اولنه وامر بو
حكمده داخلدر زيرا كه بيان اولنسه كرك همان مستقبل صيغه سيدر آخرندن دال دوشمش
واندن صكره بر بر سنك خصوص صيغه لرى وعلامتلرى بيان اولنه ان شاء الله تعالى عز وجل وعلا
اكر پيش از وى آمد خ توز ساز بياموز اين طريق خوش برداز يعنى اكر تا نك ما قبلنده خ
كلمجك اولورسه مثلا انداخت واموخت كبى خاء را ، قلب اولنور انداز د واموزد ديمور

فروشد هم كسيل مى شناسى كه آمد برخلاف اين قياسى يعنى فروخت وكسيخت وشناخت لفظلرندن
قياس بو يدى كه فروزد وكسيزد وشنازد ديالوردى برخلاف قياس فروشد وكسيلد وشناسد
ديرلر وجه خلاف اولكى سنده بو كه يتمق معناسنك مستقبلاتنده فروزد دير بيت • بيك غمزه هزاران
دل بدوزد • با نكيرمى بهم عالم فروزد • صتمق معناسنك مستقبلاتنده دخى فروزد ديسلردى
التباس اولوردى زايله شين ايراسنده خود تواحى چاردر اكسى يله حرف صغير در بو سببدن فروشد
ديرلر اكنجسنده بو كه بونك ايچون ايكى درلو ماضى كلمشدر كسيخت وكسست وهر برى بردرلو
مستقبلات استرلر پس بو تقليل مؤنث قصد ايدوب اكسنه بردرلو مستقبلات اختيار ايلديلركه
هيچ برسنه اختصاصى يوقدر ل كه ذولقيد ندراخف حروف زياده دندر اختيار ايلديلر
كسيلد ديديلر اوچنجى سنده بو كه زا اثقل در صغير بنده كروقلان حروف صغيردن پس صغير
شنيد نصكره انونك تقلنندن تجوب قرنداشى سنى اختيار ايلديلر شناسد ديرلر **اكر بعد الف**
ش **ايداى ياد موالى آ ر كن نكه دار** يعنى اكر تا نك ماقبلنده ش كلمجك اولورسه وبر نجه
متعدد حرفلردن صكره كلسه بو كلمه كشتن وهشتن مثللوردن احتراز ايلدى واول
ش الفك مواليسى اولسه بو كلمه اغشت ونبشت مثللوردن احتراز ايلدى انباشت وانكاشت
وداشت وكاشت كبى اول شينى رقيل انباردو انكارد ودارد وكارد ديكل **چو پيش از**
بيش ت آرد آنيل بيايد حرف صين وفتح ماقبل يعنى اكر تا نك ماقبلنده س كلسه وانك
ماقبلنده بر حرف مكسور كلسه وبو حرف مكسورك ماقبلنده بر الف اولسه مستقبلاتنده اول سينى
حذف ايدوب ماقبلندكى مكسور اولان حرفى مفتوح اتمك كرك مثلا دانست ومانست و
توانست وبايست وشايست لفظلرندن داند وماند وتواند وبايد وشايد ديمك كرك واو
اعلم **چو بعد الالف سينى به تسكين به ة مقلوب بخواهد شد ان سين** يعنى اكر اول تا نك

ماقبلی بر ساکن اولسه الفدن صکره مستقبلاتنده اولسین هایه قلب اولنور خواست وخواهد و
کاست وکاهد کبی اراست واراید شاذ در **چو بعد المد انجا میشود ف کثیرا ما بیانی جای**
او ب یعنی اکر اول تانک ماقبلی فا اولسه حرف مددن صکره تافت ویافت وکوفت
وآشوفت وشیفت کبی مستقبلاتنده اول فا یرینه با کلور تابد ویابد وکوبد واشوبد وشیبد
دیرلر کثیرا اما اوچون دیدی که بعضی صورتده تخلف ایلدی بر سبیل شذوذ بافت وبافد کبی
تانیه قیاسیه التصرفات بو اراده آخر اولدی شمدن کرو دالیه قیاسیه نک تصرفات اولنان
بیاننه شروع ایدر **چوی باشد نه ثانی بیک د سره کو را بیندازی تو در حال** یعنی اکر ماضی
آخرنده کلان دالک ماقبلی یا اولسه واول یا ایکنجی حرف اولمسه اول یایی حذف اید وب ماقبلی
مفتوح قیلورلر نه ثانی بولدیکله احتراز ایلدی چید ودید رید مثللو لردن که یالری
حذف اولنمز بر بجه متعدد حرفلردن صکره کلسه رسید ورسد وجنبید وجنبد وخرامید
وخرامد وامرزید وامرزد وپرهیزید وپرهیزد کبی **گزیند شاذ آمد از گزیدن ٭**
چنانکه آفریند ز آفریدن یعنی بونلرده قیاس بو ایدی که یا حذف اولنایدی گزید وگزد وآفرید
وآفرد دینلیدی یایی حذف اتمیوب نون زیاده اید وب گزیند وآفریند دیدکلری شاذ در
همی افتد آ از مثل افتاد ز قلب زاید وکاید دهد شاذ یعنی اول دالک ماقبلی الف اولسه
بر بجه متعدد حرفلردن صکره اول الف وشرافتاد وافتد واستاد واستد ونهاد ونهد
وآماد وآمد کبی اما زاد وزاید وکاد وکاید وداد ودهد دیدکلری قلب حروف سببیله
حذف ایلمدیلر **در انجا و را باینک رای اسازی وبس یای فزایی** یعنی اکر اول دالک
ماقبلی واو اولسه الف قلب اید وب مابعدنده بر ی زیاده ایلیه افزود وافزاید
واسود واساید والود والاید وزدود وزداید ونمود ونماید وفرمود وفرماید وفرسود

وفرساید

وفرساید وکشود وکشاید کبی **سکون رون را اهل این فن برد با فتح خواند غیر کردن**
یعنی اکر اولدالک ماقبل را ساکن ویا نون ساکن کلسه مستقبلاتنده مفتوح قیلورلر آورد
آورد وبرد وبرد وخورد وخورد وسترد وسترد وخواند وخواند وراند وراند
وماند وماند ونشاند ونشاند کبی وکرد وکند دیدکلری شاذ در کثرت استعمالک کثرت
بولمشدر دالیه قیاسیه التصرفات بو راده آخر اولدی شمدیدن صکره تاییه نوک دالیه نک
درت جهدن بر سی ایله اجمالا تغییر اتنه ایما ایلدی **وکر تغییرها آمد سماعی هدانا ما التبع**
والمساعی کهی تحریک ساکن کشت عادت کهی با حذف وابدال زیادت یعنی سابقا ذکر
اولنان تغیراتدن غیری تغیر لر سماعی در بزه اول تغیراتک وجوهن بلمکه طوغری یول
کوستردی فصحاء فرسک سوزلرینه تتبع اتمکو سعی لر ایلمک کاه تحریک ساکنله اولور کفت وکفد
ورید ورید کبی کاه حذفله اولور پذیرفت وپذیرد وزیست وزید ونوردید ونورد
کبی کاه ابدالله اولور رهشت ورهد وجست وجهد وآمد وآید کبی کاه ایله اولور زد
وزند وچید وچیند وستد وستاند وآزرد وآزارد کبی وکاه اولور که اکسی ایله بیله
اولور دید وبیند کبی **کثیرا ما بران لفظ مغیر بسازید نه بر ید مصدر** یعنی چوق اولور که
لفظ مغیر اوزرینه مصدر بنا اید وب تصرف ایدرلر انگیختن وانگیزیدن وبلختن وبازیدن
وتاختن وتازیدن والکاشتن والکاریدن وکاشتن وکاریدن ومانستن ومانیدن
وتوانستن وتوانیدن وکاستن وکاهیدن وتافتن وتابیدن وافتادن وافتیدن
وآلودن وآلاییدن کبی کثیرا اما اوچون دیدی که بعض یرلرده استعمال اتمامشدر دانستن
ودانیدن ودیدن وبینیدن وآمدن وآییدن کبی اکرچه بعض قاصرین بونی اصل اشتقاق
اخذ اید وب هر یرده اکی مصدر اثبات اید وب اشتقاق صکره غیدن دردیو خطالر ارتکاب

اولمشلردر برای حال مجاید همی می بمستقبل بیاید شا یعا ب یعنی صیغهٔ حالك علامت
اولدرکه اولکنده می لفظی ویا همی لفظی کلا می داند وهمی داند ومی شناسد وهمی شناسد کبی و
مستقبل اولکنده اکثر بودرکه ب کلوربداند وبشناسد دینلور وکاه اولورکه مجرد استعمال
اولنور داند وشناسد دینلور ومرکباتده تجریدشایع دراندرون دوددوبیرون
آید واغاز کند ورها کند وغوطه خورد ودست زند کبی همی ومی وب وبوکه درامر
ولیکن ترک وب دان اکثر الامر یعنی امر حاضر صیغه سی درت وجهله استعمال اولنور جائزصیغهٔ
حال علامتلریله میدان وهمی دان ومی شناس وهمی شناس دیمک جایز ومستقبل کبی بدان ودانش
وبشناس وشناس دیمک جایز ومستقبل کبی استعمال اتمک اجیزدر یعنی بایی ترک مجرد استعمال
اتمک وبایله استعمال مفرداتنده بایله استعمال اتمک شایع دربدان وبخوان وبیا کبی و
مرکباتده تجرید شایع دریار شود رها کن وبیرون ای ودراغوش کن کبی علامت نهی را
مه نفی را نه مهل این را نیکو بیم ترا نه یعنی نهی صیغه سنک علامتی اولدرکه اولکنده میم مفتوح
زیاده اولنه مدان ومخوان ومباد ومرساد کبی ونفی صیغه سنک علامتی اولدرکه اولکنده نون
مفتوح زیاده اولنه نمیداند ونداند ونداننده ونداننده ونداستن ونداستی کبی برای امر غایب
نهی غایب نشانا دندالف بردال غالب یعنی امر غایب صیغه سنک ونهی غایب صیغه سنک اشتقاقن
قصد ایدنلر مستقبل صیغه سنک دالی اوزرنه برالف دکسونلر داناد وبداناد وداموزاد ومیاموزاد
کبی نهی ده میم مفتوح کتورمك بیت سابقدن معلوم اولمشیدی غالبا نوکچون دیدیکه مستقبل
صیغه سی اوزرنه دخی استعمال ایدیلر الف زیاده اتمزسزین برای امر حاضر نهی حاضر
بیفکن دال مستقبل زاخر یعنی امر حاضر صیغه سنک ونهی حاضر صیغه سنک اشتقاقنده
مستقبل صیغه سنک اخرنده عوض الحذف ایله بدان ومدان وبیاموز ومیاموز کبی اولکه

سابقا

سابقا بیان ایلمشدی علامتلری ایدی شمدکی نفس صیغه نک بیانی در جو غایب را نیز
جمع دارند قبیل الدال نون ساکن آرند چونکه حال ومستقبل وامر ونهی صیغه لرینی
بیان ایلدیسه شروع ایلدی که بونلردن هربرسنك طریق تحویلاتنی بیان ایلیه بوبیتده جمع
غایبی بیان ایلر یعنی غایب صیغه سن جمع اتمك استسلر دالدن اولکدین نون ساکن کتورلر
داند ودانند ومی شنود ومی شنوند ومباد ومبادند کبی مخاطب هم حکایت همچو ماضی
بدانجه کفته شد میباشی راضی یعنی بوصیغه لرك مخاطبلری ومتکلملری ماضی کبی تحویل
اولنور دانی ودانید ومی شنوی ومی شنوید کبی وحکایتدن مراد متکلمدر دانم ودانیم ومیشنوم
ومیشنویم بترکیب امر باشد نام فاعل کجا معنی شناس وخرده دان دل یعنی اول هر
صیغهٔ امر مجرد متعلقی ایله ترکیب اولنسه صیغهٔ مبالغهٔ فاعل اولور مثلا معنی شناس
وخرده دان وازبرخوان ویاری کن ودوربین ودیریاب وبسیار کوی واندك شکیب
کبی کهی او باالف آید بسیطا همچو داناو دانا شناسا یعنی صیغهٔ امر مجرد کاه اولور که
اخرینه برالف الحاق اولنوب صیغهٔ مبالغهٔ فاعل اولور بسیطا یعنی متعلقی ایله ترکیب اولنمزسزین
داناو شناسا وتوانا وبینا وشنوا کبی والله اعلم کهی بعد الالف نون آید ای جان
برو درراه او روفتان وخیزان یعنی کاه اولورکه صیغهٔ امر مجردهم الف وهم نون لاحق
اولمغله صیغهٔ مبالغهٔ فاعل اولور افتان وخیزان ودرخشان وکردان وتابان کبی بو
اوج درلو صیغهٔ مبالغهٔ فاعلدرکه اسم فاعل دخی دیسه اولور کهی بان و ده و ده درآخر جو
داننده شناسنده بس ظاهر یعنی کاه اولور صیغهٔ امر مجرد اخرینه نون ودال وها کلمکله
اسم فاعل اولور داننده وشناسنده وکوینده کبی بونذن اولکدین ذکر اولنان صیغه لر
مبالغهٔ فاعلدر اکرچه که مجموعسنه اسم فاعل دیمك جایزدر رهم دارنده ها دارم دیس

بمی پیوند و بروی همزه بنویس یعنی هر کلمه که آخرنده هاء علامت اوله رمه و غمزه و شیوه
یکی اضافت وقتنده و توصیف وقتنده اوزرنه همزه یزوب یی تلفظ اتمک کرک اما کتابتی
بنه حالی اوزرنه یازیلور و تلفظده یا تلفظ اولنور اوزرنه بر همزه رسم اولنور رمۀ کوسفند
و جلۀ مال و غمزۀ دلبر و شیوۀ یار کبی و پس فرس لفظنده ادات تشبیه در یعنی معناسنه کم سابقا
دال بابنده استشهادله روایت اولندی بکاف آرا الف جمع و یا مصدرش که ازدامندکان
سند جملکی فرش یعنی آخرنده هاء علامت اولان کلمه نک الف و نونله جمعنده و آخرنه یاء مصدریه
الحاق اندکده کاف عجمی ایله توسل اتمک کرکدر اندکان و شهزادکان و جملکی و همکی کبی پس از
تجرید امر افزایش شین برای اسم مصدر کشت آیین یعنی امر مجرد صیغه سنک آخرینه بر شین
الحاق ایدیلور اسم مصدر اولور دانش و بینش و خواهش و آمرزش و بخشایش و ستایش
کبی چو خواهی تعدیه از لازم اکنون و یا مفعول دیگر کشتن افزون بیفتان زایدات
امر حاضر بیفزا یان انیدن در آخر یعنی لازم صیغه سی متعدی قلمق استسک و
یا متعدی صیغه سی بر مفعول دخی زیاده اتمک استسک امر حاضر صیغه سنی جمع علامتندن
تجرید اندکدنصکره آخرینه انیدن لفظی الحاق ایله افتانیدن و افزانیدن و خورانیدن
و غلطانیدن کبی بنظم اسکان نون و حذف یایش روا باشد رهانده از غنایش یعنی تعدیه
صیغه لرنده که آخری انیدن لفظی کلور نظملرده اول نونی ساکن قیلوب یایی حذف اتمک جایز
مثلا رهاندن و رساندن و جنباندن و لرزاندن دیمک جایز نظامی من سرکشته را از کار
جهان تو توانی رهاند باز رهان • دیکر آن رساند تجربود شرط پیام • وین شنیده انجه بود
شرط کلام مصدرک مفردی و جمعی و غایبلری الخ بو قطعه نک بحری رمل مخبون در هر
مصرعی اون بش فاعلاتن در مرکب در مصدرک تحویلاتنی بیان ایدر که مفردی و جمعی

وغایبلرى

وغایبلری و مخاطبلری و متکلملری و تصغیری و مجهولی نجه تحویل اولنور و آخرنه یا الحاق
اتمک ایله مصدر صیغه سی اسم زمان و اسم مکان و مناط فعل صیغه لری اولور و اوچی بری برندن
ممیز لریله فرق اولنور و بونلرک هر برسی نه مصدرکبی تحویل اولنور و اول تحویلاتک صورتی
شونکا اوزرنه کم نظمله بو راده اشارت اولندی اشبو وجهله در زدن زدنها زدنش
و زدنشی و زدن او و زدن وی زدنشان و زدن ایشان و زدنت و زدن تو زدنتان
و زدن شما و زدنهای شما زدنم و زدن من زدنیم و زدن ما و زدن این و زدن ایشان
نزدن نزدنها الخ زدنک زدنکها اه زدنی کاه زدنی کاهها الی اخره زدنی جای زدنی
جایها الی اخره زدنی کس زدنی کسان اه اشت صرف ماضیده بنجه روایت دخی حال ماضی کاولینور
حکایت یعنی بو راده نظم مثنوی ایله ماضی صیغه لرینک و حکایت حال ماضی صیغه لرینک تحویلاتنه اشارت
ایلدی بحر متقارب و مثمن و سالم در وزنی فعولن فعولن فعولن فعولن در ماضی صیغه لرینک
تحویلاتی اشبو وجهله زد زدند زدی زدید زدم زدیم نزد نزدند الخ
زده شده زده شدند اه زده نشد زده نشدند اه توانست زد توانستند زد اه
نتوانست نزدن نه نتوانستند نزدن نتوانست زد نتوانستند زد نتوانست نزدن
نتوانستند نزدن بایست زد بایستند زد اه بایست نزدن بایستند نزدن
نبایست زد نبایستند زد نبایست نزدن نبایستند نزدن و حکایت حال ماضی صیغه لرینک
تحویلاتی بو وجهله می زد و همی زد و زدی میزدند و همی زدند و زدندی میزدی و همی زدی
میزدید و همی زدید و زدیدی میزدم و همی زدم و زدی میزدیم و همی زدیم
و زدیمی بونکا اوزرنه قیاس ایت نفی و سایر اعتبار اتی سابقا تلویح اولندی اشبو
وجهله نمی زد و زده میشد و زده نمیشد و میتوانست و میتوانست نزد و نمی توانست زد

ونمی توانست نزد وبایست زد وبایست نزد و نبایست زد ونبایست نزد اشکل
صیغهء حالی آه بو قطعه نک بحری هزج مثمن وسالم در وزنی مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن
مفاعیلن در درحال صیغه لرنک تحویلاتنه اشارت ایلر اشبو وجهله می داند میدانند
می دانی می دانید میدانم میدانیم دانسته می شود دانسته می شوند دانسته می شوی
دانسته می شوید دانسته می شوم دانسته می شویم نمی داند نمی دانند میتوان دانست
میتواند دانست نمی توان دانست نمی توانند دانست آه می خواهد دانست می خواهند
دانست می باید دانست می باید دانستها الی اخره صیغ المصدر مستقبلوک بالرزء آه
بو قطعه نک بحری بحر کامل احذ مضمر وموقوص ومقطوع وزنی فعلن مفاعلن فعلاتن
مفاعلن ودیدیلر که مضارع اخرب ومکفوف ومقصوردر ووزنی مفعول فاعلات
مفاعیل فاعلان در امر غایب نهی غایب بو قطعه نک بحری رمل مثمن وسالم در ووزنی هر
بیتی سکز فاعلاتن هم اسم فاعل هم اسم مفعول بو قطعه نک بحری متقارب اثلم در فعلن فعولن
فعلن فعولن فعلن فعولن فعلن فعولن در هر مصرعی سکز جزدن مرکبدر وهر بیتی اون التی
جزدن وجایز که مضارع اخرب ابتر طوتله مفعول فعلن تقطیع اوله تضعیف مربع قبیلندن
والله اعلم وجایز که منسوخ مجزو طوتله مستفعلن تقطیع اوله بودخی تضعیف مربع قبیلندن
اولا اینست طریقة الظرف لطفیست کم کرده این تلطف لطفیست لطفنده جایز که جای
وحدت اوله یعنی انواع لطفدن بر لطفدر که تلطف اید نمشدر وجایز که یا نسبت اولا
علم قایل مراد اوله پس ایهام طریقه سیجه اکی معنی بله ملاحظه اولنمشدر الحی اولکه
نجه فکر ایدرسه ایله ظاهر او لاحظا ایتمیه لوذعی اولکه تیز دل اوله جرءتلو وجست
وزیرك اوله غبی اولکه ایوبی ویرامزی تجربه ایدوب بلمش اوله سخیف اولکه عقلی بوفقه
وار

206
واراوله وبیزوك بوفقه سنه وکتوسنه دخی دیرلر کول بون واحمق اولان کمسه
سهم نصیب مقاعد مقعدك جمعی در یعنی دوزلجك نسنه مقاصد مقصدك ومقصودك
جمعی در مقصدك جمعی اعتبار اوله لذقده شول لفظلر مراد اولورکه معانی مقصوده نك
محللری در فراید فریده نك جمعی در ستهداته انجولرکه یکدانه دخی دیرلر مطارق مطرقنك
جمعی درکه بیوك چکوجه دیرلر الکن دلسوز اولان ودیرلرکه اغز سویلین
تقلید بوینه قلاده اتمك مجلس آرا یعنی مجلس بزیجی که مجالس
بزشوغی دیرلر صحاب که صاحبك جمعی در صاحب ادا رایلر
استی که صواب تدبیرله اید روانك تدبیرلره اوبرلر
قصور قصرك جمعی در یعنی کوشکلر بحمد الله
الملك الاکبر که تمت این لغت بعون عنایته
او عن ید ابراهیم بن اسکندر
شهر بلغراد فی اوائل شهر
ذالحجه سنه تسع و
وسبعین
وتسع مائه
م

